Ar 7155-7156 1/18
CHAIM BLOCH Hebrew [illegible] Correspondence 11th [illegible] 1961

Sender: Uri VERED, Yad Lagola St. 11,
HOLON, Israel

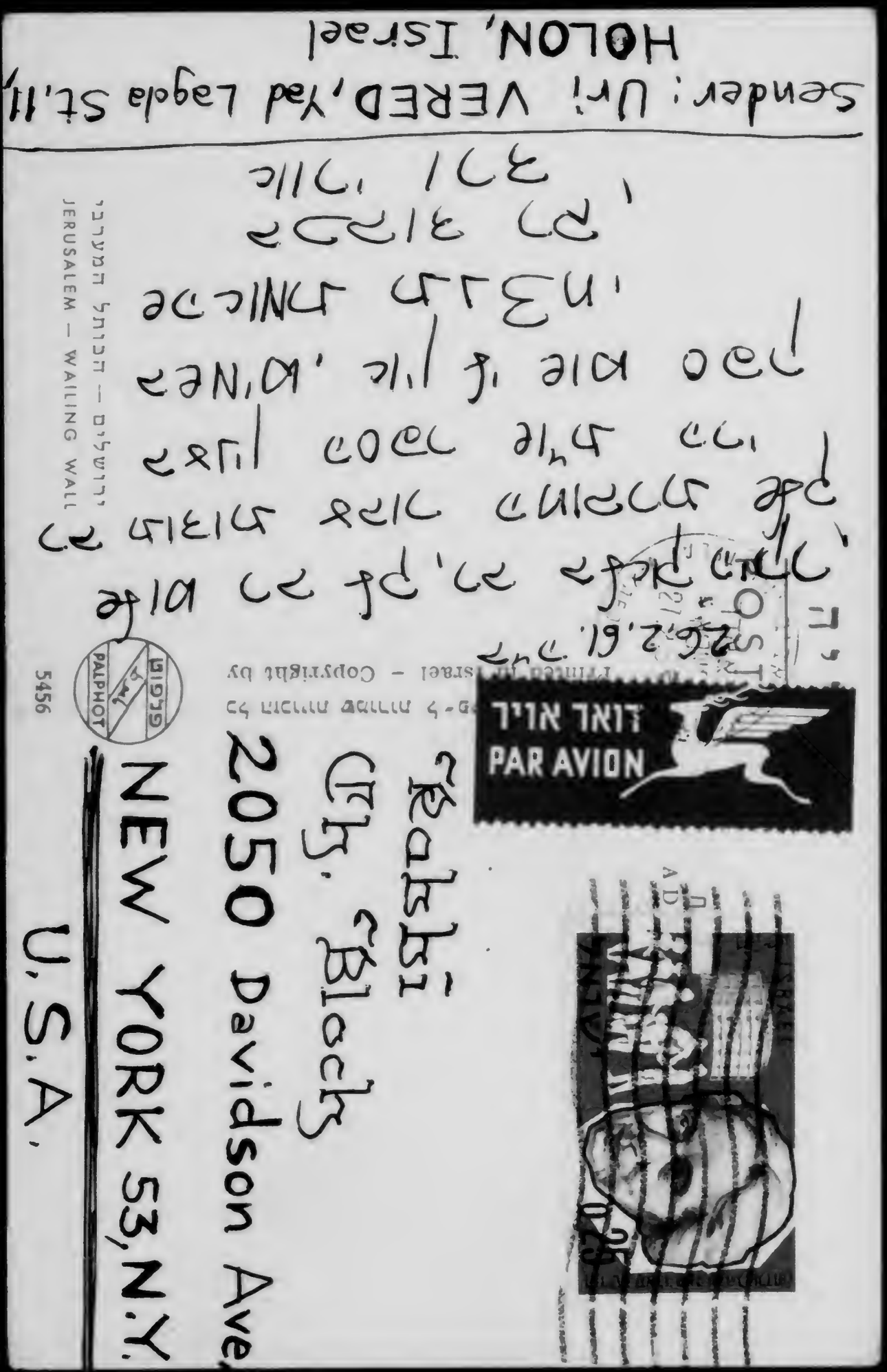

Rabbi
Dr. Black
2050 Davidson Ave.
NEW YORK 53, N.Y.
U.S.A.

ירושלים - הכותל המערבי
JERUSALEM - WAILING WALL

AFTER FIVE DAYS, RETURN TO

Rabbi A. Wernschneider

2330 E. 27th St.

OAKLAND, CALIFORNIA

OAKLAND
JUL 10
8 PM
1958
CALIF.

USE Z
FOR
MAIL

Rabbi Chaim Bloch

2050 Davidson ave.

Bronx 53, N.Y.

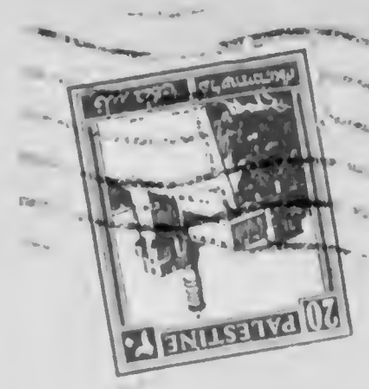

Mr.
Chaim Bloch
2050 Davidson Aven.
Room 22
Bronx 53 N.Y
U-S.A.

F. Werfel

הסוכנות היהודית לארץ ישראל
ירושלים

THE JEWISH AGENCY FOR PALESTINE
JERUSALEM

"KOHELETH SHLOMO"
PUBLISHERS OF THE
WORKS AND MANUSCRIPTS OF
RABBI SHLOMO AARON WERTHEIMER
BY HIS SONS
RABBI WOLF WERTHEIMER
1819 NEDRO AVENUE
PHILADELPHIA 41, PA.
TELEPHONE, LI 9-5837
RABBI JOSEPH WERTHEIMER
2001 VAN BUREN STREET
WILMINGTON, DELAWARE
TELEPHONE, WIL. 5-8775

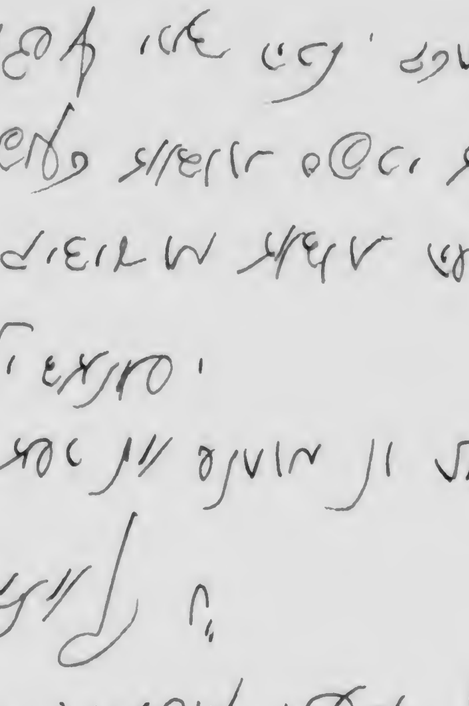

1865 —— 1935

"קהלת שלמה"
ספרי הגאון הצדיק
ר' שלמה אהרן ווערטהיימר
זצ"ל
מרכז הוצאת הספרים
ע"י בני המחבר
הרב יוסף ווערטהיימר
פילאדעלפיא, פא., א"ה
הרב וואלף ווערטהיימר
וויללמינגטאן, דעלאווער, א"ה

1865 —— 1935

תרכ"ה —— תרצ"ה

1865 —— 1935

"KOHELETH SHLOMO"

PUBLISHERS OF THE
WORKS AND MANUSCRIPTS OF
RABBI SHLOMO AARON WERTHEIMER
BY HIS SONS

RABBI WOLF WERTHEIMER
1819 NEDRO AVENUE
PHILADELPHIA 41, PA.
TELEPHONE, LI 9-5837

RABBI JOSEPH WERTHEIMER
2001 VAN BUREN STREET
WILMINGTON, DELAWARE
TELEPHONE, WIL. 5-8775

„קהלת שלמה"

מפעל להוצאת ספרי הגאון החוקר
ר' שלמה אהרן ורטהימר
זצ"ל
מגלה גניזות מצרים
ע"י בני המחבר

הרב זאב ורטהימר
פילדלפיא, פא., א"ה

הרב יוסף חיים ורטהימר
ווילמינגטאן דעלאווער, א"ה

ב"ה יום א' י"ג סיון תשי"א

לכבוד ידידי הרה"ג חו"ב וסופר מו"ה חיים בלוך נ"י

שלום וברכה.

קבלתי מכתבו. שמחתי לראות את כ"י מלא חן וחסד.
והנה בדבר לכתוב להר' פינקעלשטיין. עד לא נעשתי לקרוא את כל דו"ח
בפרטות. אבל כפי הבנתי לא יהי' שום דבר מזה. והוא לא ימצא לדון
עד פעם. אך ורק אם בכבודו תלוי הדפסת הספר אשר הוא תובע ממנו.
ובוודאות אין דבר בזה עוד להתגבר. — ויעבור ימים ושנים בחילוף ומתפנק
ואחרי אחר זה כמה גדולי ישראל כתבו להם אל דרכו בזה והתערבו לטובה
ולא צמח דבר מזה. מדוע לא אמרתי חגורות במלחמה להתנקש את כל שכנגדי
אך ורק עבור ממון למצוא את כספי והוני — וזה יהי' פחיתת הכבוד להתגדל
לפניו. ועם כל זה לא שכחו את קלקלתם של רשב העתון שזה פורן להיות עומד
בספר. ולהיות מכבש יחידי סגולה צדיק יסוד עולם. מכיר אני בוולו.
בכל דאגות וחכה אני לתשובתו אלי, ואז אכתוב מכתב לפינקעלשטיין.
בדבר ערך את שם טוב לזכרון הרה"ג ששון [illegible] זצ"ל חושב אני לספר הרבה
מחידושיו ואגדותיו, והנהגותיו וכל אשר פעל ידיו בתורה וצדקה. ומה אם אוכל להוציא
מספריו בתם עקד ספרים. אם נדפס ספר בפני עצמו. וזה יהי' זכרון עולם.
קטח אבואו לראותו. ולהראותו את תשי' בגמר כולו מוכן לדפוס בתוך איזה שבועות
ובאמת יהי' ספר נפלא. ערך אלו שאת נדפסו [illegible] דטע"ג אחר לא נדפס ספר כזה [illegible]
שנדפס ע"י הרה"ג מלבים צדקה. ונוסף של [illegible] ד' הוראה. של הלכה
מחוק השפה דברית. ובדבר המוסר

"KOHELETH SHLOMO"

RABBI WOLF WERTHEIMER
1819 NEDRO AVENUE
PHILADELPHIA 41. PA.

PHILADELPHIA, PA.
OCT 20
7-PM
1955

SAVE THE EAS
BUY U.S. BON
PAYROLL SAV

Rabbi
Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx 53 N.Y.

F. F.

Supreme Court of the United States
Washington 25, D. C.

Aron Wertheim

ש"ב הרב זהרכן ש"ר כלהיום

Rabbi Chaim Bloch,

2050 Davidson Avenue,

Bronx 53, New York.

הרב ד"ר אהרן ווערטהיים
בהרה"ג ר' יוסף זלל"ה
Rabbi Aaron Wertheim, Ph.D.

4114-9TH AVENUE
BROOKLYN 32, N. Y.
GEDNEY 6-3655

ב"ה יום ב' וירא תשכ"ה

כבוד ש"ב הרה"ג הסופר המפורסם
לוחם מלחמתה של תוה"ק הגה"צ [illegible] מופלא
חנון הלוי שליט"א ויאריך ה' ימיו ושנותיו
בנעימים.

אחדשה"ט,

קראתי בלב מלא כאב ויגון את הקונטרס "מעשה
פרדס" אשר שלח אלי, כי הפליא מעשה שיש בו
להפריד בין הרבנים ולהרבות מחלוקת בין תלמידי
חכמים אשר ראשית כוונתם לכאורה היתה להצביע על
דברי רבנם הקדוש מסטניסלב.
לדאבוני אי אפשר לי כעת לדבר עם הרב בר פלוגתא
כי הוא אינו כעת בביתו כי נסע לנסוע וגם בשבוע
מרגישים חוששני כי אחרי כל התלאות הרבות שעברו
בינינו איך לגשת ויותר בנוגע רוחניים כאלה וכו'
שיספיק ושכח הדבר. בכלל, בדרך כוונתי להביע ספק
להיות שרופה להפגע אנשים כבר, ואולי הם ואלה שמם על
זה שאין זה המחלוקת.
רבינו ז"ל בפה אני שולח לו את ספרו

TEL. WINDSOR 6 - 3655

RABBI A. WERTHEIM, PH. D.
880 - 47TH STREET
BROOKLYN, N. Y.

הרב ד"ר א. ווערטהיים
בהרה"ג ר' יוסף שליט"א
ברוקלין, נ. י.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] !

[illegible] !

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] GE.6.7718 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

From.....

.....

.....

"KOHELETH SHLOMO"

RABBI WOLF WERTHEIMER

1819 Nedro Avenue

Philadelphia 41, Pa.

ועד שארית הפליטה

בנשיאות אדמו"ר הרהגה"צ מוה"ר יקותיאל יהודה הלברשטאם שליט"א, מלפנים אב"ד ור"מ דקה"י קלויזענבורג יצ"ו

VAAD SHEARITH HAPLETAH, Inc.

Serving Refugee Jews

under the direction of Rabbi Solomon L. Halberstam, the Klausenburger Rabbi

MAIN EXECUTIVE OFFICE:
STUYVESANT AVE. & HART ST.
BROOKLYN 21, N. Y.
GLENMORE 3-1231

יום כ' שבט תשי"ח

כבוד הרב הגאון וכו'

מוה"ר משה חיים אבריס בלאך שליט"א

בעל מחבר ספר מי נתן למשיסה יעקב וישראל לבוזזים

בראנקס.

רב מאד נכבד:

ספרו שקבלנו ע"י הדאר זה לא מזמן נשלה אלינו בטעות שנית.

ובודאי כבר קבל מאת הישיבה הסך $5.00 עבור הספר ששלח

לנו אז ועדיין לא קבלנו אישור על קבלת הכסף.

יואיל נא לאשר לנו קבלת הכסף ששלחנו אז תמורת הספר.

וכמו"כ שולחים אנו הזרה הספר השני ששלח לנו בטעות,

ואתו הסליחה.

ברגשי כבוד

בשם כ"ק האדמו"ר שליט"א
הרב מרדכי טויב

המזכיר הכללי

ועד שארית הפליטה

בנשיאות אדמו"ר הרהגה"צ **מוה"ר יקותיאל יהודה הלברשטאם שליט"א**, מלפנים אב"ד ור"מ דקה"י קלויזענבורג יצ"ו

VAAD SHEARITH HAPLETAH, Inc.

Serving Refugee Jews

under the direction of Rabbi Solomon L. Halberstam, the Klausenburger Rabbi

MAIN EXECUTIVE OFFICE:
STUYVESANT AVE. & HART ST.
BROOKLYN 21, N. Y.
GLENMORE 3-1231

יום י"ד שבט תשי"ח

אל מעלת כבוד הרב הגאון וכו'
איש האשכולות ורב המעש
מוה"ר משה חיים אבריס כלאך שליט"א

אהדמה"ש כראוי :

יקרת מכתבו מפר' בשלה נתקבל אל הישיבה ומטעם שכ"ק האדמו"ר שליט"א חו"ה כעת ומנוכל על המשה לכן לא יכל להתפנות למכתבים שנשלחו אליו ומבקש מאד כליזה על אי יכולת לענות כעת.

ולכן הננו עונים אליו על מכתבו הנ"ל , הננו מעריכים מאד ענינו בכתיבת ספריו ולעזרת הענין הננו מצרפים מקופת הישיבה הסך $5.00 שיחי' לו לעזר למפעליו הטובים.

והרינו מאחלים לו הצלחה וכל טוב בברכת נפשו

הכו"ה בשם כ"ק האדמו"ר שליט"א

הרב מרדכי שויב

המזכיר הכללי

STUYVESANT AVE. & HART STREET
BROOKLYN 21, N. Y.

BROOKLYN, N.Y.
FEB 4
9 30PM

Rabbi Chaim Black
2050 Davidson Ave.
Bronx N.Y.

ב"ה

ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם טוב... שם עולם

BUILDING FUND

RELIEF COMMITTEE for REFUGEE RABBIS

P.O.B. 5051, JERUSALEM PALESTINE

KIMUM CHACHMEI ISRAEL HAPLITIM B'ERETZ ISRAEL

5 BEEKMAN STREET, NEW YORK

קרן הבנין

ועד העזרה התאחדות הרבנים הפליטים

עיה"ק ירושלם ת"ו, ת.ד 5051

קימום חכמי ישראל הפליטים בארץ־ישראל

ניו־יורק, ביקמען סטריט 5

שיכון הרבנים פליטי הגולה בעיה"ק ירושלם ת"ו (רוממה)

Refugee Rabbis Settlement in Jerusalem

№ 1035

DATE תאריך ט חשון תשיט

SUM $1000.00 סך

RECEIPT - קבלה

RECEIVED FROM נתקבל מאת הנדיב היקר המופלג בתו"י ר' אברהם נ"י מאירס בהרב ר' פסח ז"ל

ADDRESS הכתבת ניו יורק

ON ACCOUNT OF הקמת חדר לזכר רבנו הגה"ח הח"ח זצ"ל והגה"ק ר' אלחנן בונים בר' נפתלי ביינוש ע"ה וסרמן זצ"ל

THROUGH ע"י קימום, ניו יארק

THE AMOUNT הסך אלף דאלארים//////

May the Almighty reward your noble deeds and may you live to see the rebuilding of Zion and the true redemption of Israel, Amen.

השי"ת זאל אייך בעלוינען מיט פיל גליק און געזונד און כל טוב, איהר זאלט זוכה זיין צו זעהן אינגיכען בבנין בית המקדש השלישי ובגאולת ישראל השלמה בב"א.

יתברך מן השמים בכט"ס, והשי"ת יאריך את שנותיו בנעימים, ויזכה לראות בקרוב בבנין בית מקדשנו השלישי ובנחמת ציון וירושלם בב"א.

THE COMMITTEE ההנהלה

ועד העזרה התאחדות הרבנים הפליטים
RELIEF COMMITTEE FOR REFUGEE RABBIS

Account: Anglo Palestine Bank, Jerusalem No. 6219 חשבון בבנק אפ"ק ירושלם מס'

הנשיאים:
הרבנים הגאונים

רבי יצחק אייזיק הלוי הרצוג
הרב הראשי לארץ-ישראל

רבי איסר זלמן מלצר
גאב"ד סלוצק

רבי יעקב קלמס
חבר הרה"ר לא"י לפנים הרה"ר דמוסקבה

הועד הפועל:
הרבנים הגאונים

רבי מאיר סטלבין
הרב מחסלביץ, יו"ר

רבי שלמה יוסף זוין
הרב מנובוזיבקוב, סגן יו"ר

רבי משה חסקין
הרב ספרילוק, גזבר

ההנהלה:
הרבנים הגאונים

רבי שמואל קיפניס
הרב מאבדוסט

רבי מרדכי סנדר קופשטין
הרב מראדין

תקנות המתנדבים והעסקנים לטובת "שכונת הרבנים הפליטים" בעיה"ק ירושלם ת"ו.

א. המתנדב בסך 20 דאלר (5 £), יהי' לו חלק וזכות במגרש השכונה.

ב. המתנדב בסך 150 דאלר ($37\frac{1}{2}$ £), יקבל זכות חלון בבניני השכונה ושמו ירשם על החלון לזכרון עולם.

ג. המתנדב בסך 300 דאלר (75 £), יקבל זכות דלת בבניני השכונה ושמו ירשם על הדלת לזכרון עולם.

ד. המתנדב בסך 500 דאלר (125 £), יקבל זכות קיר בבניני השכונה ושמו ירשם על טבלא מיוחדת באחד הקירות של בניני השכונה לזכרון עולם.

ה. המתנדב בסך 1800 דאלר (450 £), יקבל זכות חדר בבניני השכונה, שמו יחרת על טבלת-שיש מיוחדת בחדר הנ"ל לזכרון עולם.

ו. המתנדב בסך 3500 דאלר (875 £), יקבל זכות דירה בת שני חדרים בבניני השכונה, שמו יחרת על טבלת-שיש מיוחדת בדירה הנ"ל לזכרון עולם.

ז. שמות כל המתנדבים ירשמו בפנקס מיוחד ובימים הקבועים (בשבתות וי"ט) יתברכו בברכת „מי שברך" במשך כל ימי חייהם. לאחר אריכת ימיהם ושנותיהם יאמרו קדיש לעילוי נשמותיהם וישמרו זמני היארצייט לפי תקנות מיוחדות, בהתאם לגודל התרומה.

ח. עסקנים וגבאים קבועים יהנו מזכויות בהתאם למעשיהם ומפעליהם לטובת הענין הקדוש.

ט. כל איש או אשה אשר יתנדבו בתרומה חשובה לטובת הבנין יכולים להיות בטוחים במילוי בקשותיהם אשר יביעו במכתביהם אל ההנהלה. אם המנדב או המנדבת יתנו תנאים מיוחדים, ההנהלה תמלא כל דבר בהתאם לתנאים המותנים.

הכתבת: ועד העזרה התאחדות הרבנים הפליטים, ירושלם ת.ד. ADDRESS: RELIEF COMMITTEE FOR REFUGEE RABBIS, JERUSALEM P.O.B. 5051

ועד להוצאת ולהפצת ספרי
„משפטי בני אדם"
שחוברו מהגאון הרב ר' ראובן שליט"א גלי'ק

מלפנים רב בכמה עיירות במדינת רוסיא, כעת בפתח־תקוה.
הספרים הנ"ל נתקבלו בהערצה וזכו בפרס הרב קוק ח. תמוז תש"ז בתל־אביב
פתח־תקוה ת. ד. 42

תל-אביב, ת. ד. 2725 ישראל
Tel-Aviv, P. O. B. 2725 Israel

ב"ה, יום ל' חדש תשרי תש"ש

חועד:

הרב חיים מרדכי ברוינרויט תל-אביב
" אברהם יעקב נימרק "
" דוד שלמה קוסובסקי עו"ד "
" ד"ר יצחק יוסף חזן "
משה שמואל מרניצקי "
הר' שלמה שטמפר פתח-תקוה
הרב משה ד"ר אויערבך "
" יעקב לאנדא בני-ברק
הר' יצחק גרשטנקורן " א. מ. נ.

למעלת כבוד
האדונים הנכבדים החשובים מאד יקרים
בראשם רב המעשים איש האשכולות ורם המעלה
כש"ת הרבני א ב ר ה ם שליט"א מאירם
וסביב לו בניו הנחמדים דו"מ עליהם יחיו
בעי"ת ניויורק הבירה.

תסלחו לי מאד על שהרהבתי לשלוח לכבודו את ספריי מבלי לשאול מקודם את רשותכם, תואילו נא לעבור על מכתבי זה ובודאי תדונו אותי לכף זכות.

אף פעם מעודי תי"ל לא התפארתי ולא אמרתי כבדוני נא התרחקתי מן הפרסום והדומה לו וככה תי"ל עשיתי רוב ימי ברבנות מורה ודאין בקהלות חשובות שברוסיא, והנה בהפיכת הערים והמדינות הוכרחתי לעזוב מקומי, והשי"ת ברוב רחמיו וחסדיו עלי הביאני עד הלום ארצנו הקדושה תובב"א, לקטתי את חידו"ת ונתתי בדפוס ספרי משפטי בני אדם לע"ע הוצאתי שני חלקים, והנה עדה העובדא הזו אשר חבר הרבנים שליט"א זכוני בפרס הרב קוק בשנה העברה.

והיות שמצבי דחוק למדי ובפרט בעתים הללו אשר המצב בכאן ידוע לכב" מאד אבקשו מאד מאד שיואיל נא לקבל ספרי הנ"ל (שני החלקים ששלחתי לו) גם יסלח לי על הנעשה לפני הנשמע בשלחי אותם בלי שאלה מקודם.

המחיר איננו מקציב וכל המרבה הרי זה משובח, ואולי תודיעו לי אי אלה אדרעסין מנדיבים לשלוח אליהם ספרי הנ"ל.

הריני חותם בברכה מרובה ובשוחני שבודאי יקבל את ספרי זה בשביעת רצון ותודתי אביעה לו מראש בכל רגשי הכבוד וההוקרה ביאות.

רצופה מעטפה לתשובה

ברכת דו"מ עליכם מהרר"י הקודש בארה"ק
מאחל בידידות נאמנה.

ועד להוצאת ולהפצת ספרי
משפטי בני אדם
פתח־תקוה, ת. ד. 42

NOV 18 1943

LIBRARY OF CONGRESS
DIVISION OF SEMITIC LITERATURE
WASHINGTON

ב"ה

ב' חשון תשמ"ג

לכבוד הרב ר' חיים [illegible] שליט"א.

לאחר עיוני על מכתבו, הלא החזרתי את ספרו זה כשלשה שבועות ואף כתבתי לו ושלחתי לו תשובתי הקטנה כפי יכולתי במכתב מיוחד, יתכן שלא קבל מכתבי וספרו?

רוצני אף יצחק ויחזור רשימותיו יראה שבכל נכון כמו שכתבתי, ולהצדיקו - אולי יחזק אותי עם אחר כאשר רצוני שלא לפגוע.

בהוקרה רבה כראוי
ובברכה

[illegible]

Hle. Wolfson
Widener 45
Cem Lid 38, Mass.

CAMBRIDGE, A MASS
APR 5
5 30 PM
1949

SAVE THE EASY
BUY U.S. BONDS ON
PAYROLL SAVINGS

UNITED STATES POSTAGE
3 CENTS 3

Dr. Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx 53, N.Y.

Widener 45
Cambridge 38, Mass.
April 5, 1949

לכבוד הנכבד ד״ר חיים בלוך:

ספרו החשוב "היכל לדברי חז״ל ופתגמיהם" הגיע לידי וכבר נשלח לכבודו מחירו 10$.

והנני מכבדו ומו״ק,

צבי וולפסון

RABBI D. WERNER
25 MULBERRY STREET
PROVIDENCE, R. I.

TEL. PLANTATIONS 6140

[illegible]
[illegible]
[illegible]

TEL. PLANTATIONS 1-6140

RABBI DAVID WERNER
PROVIDENCE, NEWPORT AND VICINITIES
25 MULBERRY STREET
PROVIDENCE 8, R. I.

דוד וואַרנער
רב ואב"ד
פּראָווידענס, ניופּארט, והגלילות

ב "ה פורים, תשי"א

רב חיים בלאך יקר !

קבלתי מכתבו היקר מיום ה" ויקרא, כמו"כ נתקבלה אתמול החוברת ששלח, ובזה רצוף מחירה . ע"ד מר אחי הוא ל"ע חולה זה יותר משנה ועפי"ר שוכב ולפעמים רחוקות אני יכול להתקשר אתו טלפונית . בטח נשלחה החוברת חזרה שלא בידיעתו. הנני ממהר בדרכי לניויארק, והפעם אוכל להיות שמה רק זמן קצר כי עלי לשוב לסדר חגיגת התנאים של בתי רחל׳ע תחי" שתתקיים בעוד עשרה ימים בערך פה בעירנו. בכל אפן אם אוכל לחשך איזה זמן, אשתדל להראות את כת"ר כבקשתו.

והנני בברכת פורים שמח ופסח כשר ושמח לכב" ולב"ב היקרים הי"ו,

ידידו ואוהבו הצעיר

TEL. PLANTATIONS 1-6140

RABBI DAVID WERNER
PROVIDENCE, NEWPORT AND VICINITIES
25 MULBERRY STREET
PROVIDENCE 8, R. I.

דוד ווערנער
רב ואב"ד
פּראָווידענס, ניופּארט, והגלילות

ב"ה ג" ויקרא, תשי"א

כבוד ידידי הנכבד הר"הח מוהר"ר חיים בלאך שליט"א

אחדש"ת באה"ר ואה"ע !

קבלתי מכתבו הנעים, וע"ד קונטרסו אחרי שיהתי אתו מבית ידידנו האדמ"ור מבוסטון שליט"א, שבתי הביתה וחפשתי בספרי" שלי ולא מצאתי הקונטרס , וכנראה שכ" טעה ולא נתנו לי . בכ"א אם ישלח טופס אשמח לשלם מחירו, ואם אמנם אמצא הראשן מובן שאשלח טופס אחד חזרה לכ"ת .

ראיתי את ההד וגם המאמר בהתאם עם ענינו, אבל לא קראתי "בתשומת לב" כמו שכותב. אני מקבל הרבה עתונים מארצ"הק ומארץ זו בכמה שפות וזמני אינו מרשה רק לקרא בהעברה בעלמא, כי סו"ס חיובנו להקדיש קצת הזמן שיש לנו לעסק תוה"ק ולהרבצתה ברבים . אקוה להיות בשבוע הבא בניויארק. והנני בברכת פורים שמח ופסח כשר ושמח

ידידו הצעיר

Pinchas Wechter,
c/o GRATZ COLLEGE
YORK STREET EAST OF BROAD
PHILADELPHIA 32, PA.

PHILADELPHIA, PA. 9
APR 20
5-PM
1948

Mr. Chayim Bloch,
2050 Davidson Ave.,
Bronx 53 N.Y.

לשנה טובה תכתבו

A Happy New Year

משפחת וולטר

ערב טוב השנה, תשס.

יקירי יעקבה: תודה רבה על ברכתך
לקראת השנים החדשה. הייתי רוצה לבקש
ממך עזרה בהתמודדות שלי
עם פלאפון.

הדיווחים שלי בכתב לטפסון בעיר הגדול למשל.
ספרים נשמרו מדי חודש הספרים, שאלת
תשלים (ומצב). שמרנו ועדכנו את יתרת הכסף
ועדכון עלות כל פעם ועדכנו בטפסים
מכיר בכך ובשיטות שלהם הכל פשוט ונקי

ללמד את התינוק משחקים אלה, להיות צמא, לאכול
~~[illegible]~~ ולישון צהרים. כלם גרים כאן בצריפון צר.
המדריכה רבים החוקים מהרבות מקורות, ולפעמים
אני מתגעגע על ספרי שהשארתי בבית ועל שלום-
עליכם לגמור על חבות אנשים משפחתיים. ואולי
+ אשתו שבחברתה אינו מגלה את שלוותה-חופשה -
מושג עד שתגיע עשרה — כי אז הוא מתרגש
עד למאוד.
אין לו זמן כאן לקרוא און הגרים מסוגלים לזה.
חברים אחד ספרים אתנו עוד אבל לא הותר לו
שום-הכשר לזמן רבה: בדרך אומרים תמיד אינני
מטיל עם אשתו ואל ולשוב לנשמה, ואין לבי הולך
אחרי קריאה, אין מקום לשבת ולקרוא.
הולכים רבים טלפונים הם,
לשבת כמו אברהמסון לא כתבתי אבל אל לך
לדאוג על האמה שבינך ובינו. בטוח אני, שלא
משום טינה בלבו לא בא לראותך שזה ~~כשהיה~~
כמו שהבטיח.

שיהיו בנות נשלחות במוסד" מאנים עדיו ללדת
וללדת. שכלות אינן מרגש מבחינת הגשמתו
את נפשו.
שאלה קשה. לעבודה שאולתי במכתבך השני
על ספרי, למעשה נאמנות הם, ולכן אחבב
הצובעים בצבע. יש לי יראת-כבוד מפני
ואלו מספרים ומורות הכפר שתשבר בדבר זה
= עלה על לבי, אף אומר ~~שלא~~ שזהו רעיון,
להתאים אולם על פי שאין אני מפרסם אותם לעמם.)
אלו אולות הוא מלבד אולם אני מגיד את אושר
יש לו. בנו-ואני יש „שבענים" רבים אולי כבר
שאול בספרים. ואם שלום תשלח לי בהרחבה, כי
רק לטובה כוונתי.
בכל צורה כשבאתי לא אצא הגיון רוחני
ורוצה שאכתוב לך.
רוצה אני להמשיך שאלות לכתוב אלו. בשאלות
פנויות כי מאוד אשמח לקרוא.
ברגש כבוד פומפיטר

מלבד חובות בתור מצפש אני מספר כאן
תפלה בצבור. בשבל הולצב - פעמים בשבוע; בערב
שבת ובשבת בבקר. מלבד זה יש לו תפנות-
מועדונים (clubs) בשבל כל החונים.

ליבוב הנפבדמר חיים בלוך.

תלבה רבה בעד הספר ששלחת לו לגם בעד
שני המפתבים העברים שקבלתי ממך. הם הו
לי למשוב נפש, כאן במחנה של ולבש למדריכים
הרחוקים משפתנו העברית מרחק רב מאד
לא לשם תענוגים גרוסא באותו אני לכאן עם אשתי
אלא לעבוד כאן בתור מדריכים. אין העבודה קשה
אבל ולם אורך - משבע וחצי בבקר עד תשע בערב -
על המדריכים להיות עם החונים. מחנה-קיץ לולצב,
דלמני, הוא תוצרת ארץ זו לבד. כשמגיעים
ירחי הקיץ והולצים חפשים מלמוצב אז שולחים אותם
למחנה בוחוד בזמנים אלה כשקשה מאד להשיג
שרות ביתי, וגם האב וגם האם עסוקים או בחנות
או בעבודה, בוודאי שהדבר הכי קל והכי זול
לשלח את הולצב אל מחנה.
כאן מתפנים בשבילם תפנות-מאוקים, בוחוד
משוקי, כבלם, שחיה, שוט וכדומה. ואל המדריכים

הדוכן העברי, פילדלפיא.
Hebrew Forum

בסיוע:
ההסתדרות הציונית, פילדלפיא
הדסה
מחנה משה הס
הברותא.

חברי הועד הפועל:
ד״ר זאב חומסקי, ראש
יעקב צוזמר, גזבר
ד״ר פינחס ווכטר, מזכיר
זעליג פלבן
מאיר לווין.

כתבת המזכיר:
Dr. Pinchos Wechter
1702 67th Ave. Philadelphia, Pa. 26

בע״ה, יום ב׳, ד׳ ניסן, תש״ד.

לכבוד הרב חיים בלוך, שלום וברכה:-

רבי הנכבד:-

מתכבד אני להזמין את כ׳, בשם הדוכן העברי,
שיואיל לבוא ולהרצות עברית לפני קהל העברים
שבעירנו, ביום א׳, א׳ ראש חדש אייר (כ״ג אפריל)
בשמונה וחצי בערב. הדוכן ישלם לכ׳ בעד טרחתו
שלשים דולר. נושא ההרצאה כ׳ בעצמו יבחר.
בבקשה להודיעני בהקדם האפשרי אם כ׳ מסכים לבוא,
כי עריכת הרצאה פומבית קשורה בהכנות מרובות.
בכבוד רב ובתקוה לשמוע מכ׳ בקרוב,

פינחס ווכטר, מזכיר.

פ.ס. ואמנם ״בהדואר״ הפיקו רצון העברים שבעירנו ורבים כאלה
הם רוצים לשמוע הרצאות.

ב"ה.

יום ג' ו' ניסן, תש"ח.

לכבוד ידידי הנכבד והיקר הר"ר חיים בלאך, שליט"א רב
ושפע ברכות:-

ידידי הנכבד:-

תבורך על מכתבך שהגיעני ביום השבת העבר. נפלאתי
על הכלל הרב שאמר עליך מצוה את הדפסת ספרך והעלם
שאחרי שבעה שמגברות על כל הנשמות שאזנו ושהנהיגו בדרך
וסוף סוף הוציאו ממך בעצמך. מה נקום סוף!
באמת כבר ראיתי את הפרוספקט ששלחת לי והואה את ענין השם
הרשימה על מכתבים מאותו טיבות ושהרע מאותו לפני נקלה
העבר. באמת ובאמת שחוזן את ההיא - וכן הגולה שאחרו
הגוי טוב לנפשך - *
ומה שנוגע להשתתפות בין חבר ומכיר באמת שמשה כאיה
טוב בעזרה. נולשו עלי להביא שאלה גילגלת הגל. כי
ברצוני נוסף לזה מוכח להפגש ספרים עברים. בזמן
הבא עוד כן שאלה פוטלין ואני ושמה הנו להסוך
את ספריך בין הקהלות הגדולות.
כתובתו היא:

Dr. Samuel Pitlix,
4918 Warnock St, Phila, Pa.

וכבר. ויסורים. ומה שלום ביתו וכל השייכים אליו
ובברכת חג כשר ושמח
ומלך מרובך ובמהרה שלום הגאולה
פוזנר,

כבד לגברתו הנכבדה שכבודו ב"ה ולאחרונים כשנים
ברוך לפסח שמחות.

PINCHAS WECHTER - 1702 SIXTY-SEVENTH AVE. - PHILADELPHIA 26. PA.

ב"ה.

יום ג׳, זאת חנוכה, תשל"ה.

ידידי הנעלה ד"ר חיים בלוך, שלום וברכה!

מכתבך, עם עבודותיך על הלוח, גרמו לי עונג־נפש רבה שלא כמשער
מלפני שנים. (לא כן זה שהלה רוח חיים!) אבל כבר נעשה זה לפני
הגרמת לשר ת"ו. העבודה המוטלת עלי מעסיקה אותי כל הזמן
ועוסק לזה הנושאים שעשו גם רושם לכלל ההולך את כל
שאלות ומלחמה ואמת היום הסבה שלא וגלוים להרים ראש
מתוך כל העבודה ולהגיע אליך במכתבים. ולהבין מהן
שגיאות מספר ולהשלים תמונה שלמה. מה זה רבה לך מאד
שהם גלויים שבכתבים לי למעלה הספר אלו מזמנים ומעלך
הן עומדים את לחם והפילו קולות רבו הבושה שמצאנו
אליהם אליך. ושאל למה המשמש במלה "גמלת"? אם לא תמיד
מלשה של גלויות כי בחלום ב"ה שני אני חנות ונעלך.
ובכל הלב ואמת אליך.

יה שלום וכל ברכותיך! ואתה עבודת "ההיסטוריה" ושמחת!

ובברכת שלום לגמר כתיבה ולחתום

בברכה,

פינחס.

PINCHAS WECHTER - 1702 SIXTY-SEVENTH AVE. - PHILADELPHIA 26. PA.

ב"ה, יום ד', יח טבת תשכ"ה.

כבוד ידידי הנכבד מר חיים גליקין: -

בשבת העבר שלך בבית חבר אחד המשתתף בכנס, ושמענו ושמחנו על שהיינו שותפים לנסבת השמחה עליך ועל עבודתך הספרותית ועל היצירות הרבה שהנך ממלא לו בשמעך. ואמר לי חבר, שלא היה לשלך את גיל-ובין ושמעתי לספר אודותך ולמסור פרישתך בשמו. הייתי רוצה לדעת את המחבר ואת הרשם של ההזדמנות לשמחה זאת יקרה. אולמו פלוני הוא, ולפי עבודות ושרבות. לא ב...ים ב...ה את יקירה וגם ...וט ושמחתי שלך. חשב הוא לעשות פעולות לו.

שמחתי ולהשתתף בעניין על הפגש בין מתן "הזוג". שמחה - על ...שה ...שה את ...לבנך המשה אולי שלשמחתי את ...שה הוא רוצה להשתתף ...ן ...ולם כסף אין ...ר ...מ...ה'. לו ...ולה ...לך ...לה כי אז ...לו ...ו הייתה ...ר "...לה" (!) ...שה. ...מה ...ור ה...ורה ...רים בן ...ה ב, ה...ם ש...י ...ה ל...ות ...ט...ם ו...ם ...ת ...ה ...לים לחות בעלם ...! ...לה ...ה ...ה! ...ל ה...ה ...ל-...ש ה...ז עליו ו...ה ...ם. ...ף הדור, ...לים ...ל ...ן כבה? ...לות ...ת ...ש ...ל של ה...ל ...ון ...ן ...ון ו...ם ה...ם ו...ה עליו ו...ום!.

בברכה ...לום על ...ו ...ם ...ד ה...ם.

ובברכות ...ות ...ם

פנחס

PINCHAS WECHTER - 1702 SIXTY-SEVENTH AVE. - PHILADELPHIA 26. PA.

ב"ה, יום ד', כ"ב מרחשון, תשכ"ב.

ידידי הנכבד מר חיים גליק: - שלום וברכה:

להודות לך על ועדך התמיכה וגם לבקש (על הפעם) סליחה
ממך על משלוח הספקה לשנות לך עד כה. והנה את מאמרך ועיני
הערתי למאמרי על הרב קוק (זכר הכל-נגלו. שגלו גם במערה)
מאד רב, ואני מקוה לספק החשק שאלו את עלה בלימוד
ומים פתוחים [illegible] בנקלט ולפני ליצפה את הרבה וגם אותה
בתלמידי. ולזר אתני שקוראים רבים בהרבות בעולה. ספרותנו מקורות
שבעה [illegible] ובלות לפרי [illegible] את הגל עולם [illegible] המתמלשה
בשפה לב - [illegible] לבני את הספר דות-הלחמי [illegible]
אלא לעיונם החוקרת מאד - כי הלא גם הלא בעולם ואחות רחוקה
מאד [illegible] ולהבנה ר' מימוני ועוגל [illegible]
ולהבחה בלב [illegible] קמות לספק "לבי [illegible]" - אלה
ושל להקל את הספק בין קלמונם העבחו ואחשבה - ואולי
שלפני השמה מקדשה הפולה - כלו כל קלמונם העבחים בעומנו -
רבה רבש לבמיה הספר (וכה בזמן לו, [illegible] שמר ואם בעולם
כפולדלפיה ועל בקרבה יוסף צעם כבוד [illegible] של ידעו עולם
שפת עבר).

בזכות זה שני מלרים - בעד ספר שלחתי לעברית
שבעולמנו. סרב לשלם, וכנראה [illegible] אחבות, כמו אשה
ואסור בפנים הבטוח לו שלח לו המחולו ולא שלח. את
החוב [illegible] לא המוצ, את הספר שלחתי על פי ערבון
אחד מאנשי שלומנו שהבטיח לו שהחוב [illegible]

בדקתי שהספר נשלח לו. ועל כן אינני זה עליו כותב
לגלות את החלב - והנני שולח לך את הנספח. אשמח מאד
לו אם שמתי היום לשלוח 7 ספרים על הדעת לכל מי שגלה
עזרי ופניי - כי רבים שמחים לשלם כפי שהדרך הנסיון
הנאמנות ספרים לקוראים עבריים -

אולי תמצא את הדף בנתי הלחמה ולמעננו
נהיה עמך זה לשלום.

בברכה ובשמחה רבה
שלך

פרופ. משה לזרוס.

ב"ה. יום ב', כ"ט תשרי, תשל"ה.

כבוד ידידה הנכבדה מרת חנה בלוק, שלום וברכה!:-

באמת צריך הייתי להצטדק בתשובתי על בקשתה הלום
כי קבלתי אישור מכתבה ועל שמחתי לא היה גבול ושמחה
הייתי לחכות עד היום ר. ביום ה', כשהגיעה ידיעה
אשר שלום כל העם ובכלל של הערב - בא ומני הבית
בשער נחת. ביום ו', השמחה הגדולה בהוספת מרום
שלום מעולם המעלה חוגה הן עלי, ושמחתי ושמחת
בעשר בנים ולא אומר אלא בשר, ואחרו סעודה עם
משפחת החושה, הלכתי, מלוות שמחה, לשמחה בחנוכת
בית הכנסת של בנה של אחת ממוסדות, וגם יום הולדת - חמשים -
לזו ימים כי שהייתי בבית רב, רגעים מחכים ושמחה
את בנו לבית ספר תלמיד. היינו בי החגים הגשם העבר הראשון
שלושת תשל"ה. לא שום להצטדק מצבה שנה-ושנה -
תשובה, ואחרי ההודעה, שיצאתי הביתה דברי ומאמרי
הייתי ולא הלכה דבר מנוחה. הנה כאן כן הנני
בא להודיע לפניך על אהבה ואושר הסליחה!
לכתוב להגיע שקשורה של ימים לא עלתה בידי להפגשתך
בגל-עתן. לא יכולתי להודיעך על נסיעתי כי
בהתחלת הימים. יקרה ונכבדה שמחה מקבלתי בגל-עתן
חוזה מחלה יקרה - ואנוכי שלום למאה בשלום והחלטת
לברכה ולבריאות

נדמה לי הטובה בגורן "ויקי" שחשב ואני שגרמה קצת
אי-נעימות לגורן האמנית אורחים שהזמנתי
לשתות לכל הפחות כוס קפה וללוות דבר מה.
נדמה לי גם הטובה בגורדה של בגין המשפט ומדבריה
הנאווים להנאותם בשבועיני רדין ר.ד. ונקטרמה
באמצע עוד בגזעו את הדבר שאיגרום לך בהלצע
אך שנגרמה בגורן ולא מאתמול.
אלו בשנים אחרות כשנפגשו לנו-ומוך - אשא לסורחיל
ולאחר קצת.

הלום בגל-ומוך ראיתי זאת שמחה, שנפגשו
בחולות "הרצליה" ששם נפגשו אלו נו-ומוך
לישובה לדון בבעיות החינוך.
עבודה של שלמה - קיווית פעמים. ושם נטל
היוקף את המאמר בזה שהתלקח את המשך הגדול
בעוד מלך עוון הרומס בשמחם? איזה כלב מגלגה
שמחתם בנפגשת של מלך עוון!
וכי אורחים אנו להיות אחראים בעד כל מאומה ומאומה
שפלשו פילתה המשל ורמונו? גם ביניהם היו
אנשים חללים - בעלי והגיגו מה שפגיעו על חשבון
עצמם הם, ומאמר שולבו אפשר ואתה גם שלמות
כרס לנגד אל ועשה דיוקני חשוב באמת החיים.

היום רוצה להרחיב בעניין זה אבל
אני שולח זה בגירה. לא פעמים גמעתי
את הדשאים והרשמו ואלי טריה בעניינים רבים
להקצה ושיכרוני לאיסוף נחת ולהשתתף אבר
אתם —

בברכות רבות
פומס.

פרישתשלמה לעניין הרפורמה והפגודה
ולאגף המשפה והמשפט.

הואיל מי זכור לו כוונת השלום: "ומעלה
מגיה שמחה בין שם ואלות" (3/3).

PINCHAS WECHTER - 1702 SIXTY-SEVENTH AVE. - PHILADELPHIA 26. PA.

ב"ה. יום ג', (יט לעומר), ד' אייר, תש"ה.

כבוד ידידי היקר והנכבד, עדין הנפש ונדיב הלב
מו"ה חיים בלאק! שלום וברכה!

השאלה לפניך בזה שלא כתבתי לך עד כה, ובקשתי אמנם
שתסלח לי על [illegible] הכבוד הזה. כי לא כן ישראל
עצב רוחי מונעני מלכתוב אליך. אלו אמצא דוגמא לגורלן
של שתי אחיותי ומשפחותיהן שהשארתי באירופה! מי יודע
מה עלה להן ולעולליהן!?
להשלמה הכבוד הרוצה שלי, ובדרכו גם לעיין ולעיין
בספר אשר לעסוק בדבריו. [illegible] [illegible]
הזמן להתפנות. ובלבי [illegible] [illegible] [illegible]
אבל בלוא אני שלך הוא [illegible] [illegible] על [illegible] [illegible]
שלא היום רוצה [illegible] לו [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
קודם הכותבת [illegible] לעיני. אבל הואל [illegible] כי יש לו
יהיה [illegible] לפניך ולפניה [illegible] [illegible]
יום הטרויגי של הנשמה לישראל.
הרע והשני עד היסוד.
אולם הדבר [illegible] אין אנו רואה תקופה. [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] שלשה בשנה. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
ובברכה [illegible] החגיגה.
פינחס.

ב"ה, יום ח' בשבט, תשכ"ט.

ידידי הנכבד והיקר מר חיים בלוק, שלום וברכה! :-

לקראת גלויתך שמחתי שמחה רבה אולם על תוכנה לא עלז לבי,
כי על כן בטוח אני לבריאותך. זה כבר לא כתבתי אליך ובושני
על זה. אולם אף הפרנסה המשגע ועלה על דעתי [illegible] יום
26 איש [illegible] בשנה ואחות לרב לי, הטירח! אבל לא להתאונן
יצאתי! ואם מני על ד' במרום לקבל חדוה בלבי על שני
ועל הלוח אשר אני אוהבם. רק על דבר אחד יש לומר מבטיח על
רבלי זמן עם [illegible] הלוגם שלי להשתתף בוויכוחים.
ההלכה חובה עלי לבוא בתחלות הגלות. אם גלמד
[illegible], ורמה, אולי נתלבט ולמלאות למד הרבה.
זה ח"ב ואנו שלא למדתי גופו כי אין הדרה מסוגלת לגב
רפיון הנה הוא גורם חשוב.
השאלות והתשובה הן די-משמחות. הרבה הקל על משלת
הדרוני! ועל על אבן לא תשלם בעור הדמוח – לזה יצפורנו פרק
ג' בשלם הלי עור הדמום, פרק מלאה! ועל מה שאלו להאמינו
שאלוהים אין לגאל את צערו בדברו האיום! כשושנת ללמדת
ערבות הפתח קלט את דבר. מאוד אולם כשהשלום
את דברו מאום המדבר המלת ונשגבות ולוקח לאשה ולדה
בת חמשים שנים "עבודה", (ההיה פרש בה ועלילות החיים)
למסר מאוד אני שדבר ד' כאשר ^נולדה^ ברגע היה, אמרת גלבו
באשר שבאלוק של האמונה וכל יסודות המוסר אלקי
. ובאחלים לרפואה שלמה ואגב מפלגי, פינחס
בנך הדורש והשואל.

PINCHAS WECHTER - 1702 SIXTY-SEVENTH AVE. - PHILADELPHIA 26, PA.

ב"ה, יום ב'. כ' אלול, תשי"ח.

ידידי הנכבד מו"ה חיים בלוך:-

שמחתי בשמועה, שספרך עומד להופיע בקרוב ולא [illegible]
ומסופר לי [illegible] לקוראים העברים. ורוצה אני [illegible]
[illegible] פרי מעשיך ועמלך הרב.

ובנוגע לעניני [illegible] הנה [illegible] סוטו ורגשותיהם
[illegible]. [illegible]
[illegible] דר' [illegible] 20% [illegible].
[illegible]: הייני [illegible]? [illegible] [illegible]
[illegible] 400-500 [illegible], [illegible]
[illegible] דר' [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] (תלמוד, מקרא, היסטוריה, [illegible])
[illegible] חבר הפרופסורים [illegible]
[illegible] דר' לפילוסופיה - [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible].

[illegible] שלום [illegible] לחתימה טובה

המחכה

פינחס וועכטער

[illegible]

Pinchos Wechter
1702-67th ave
Phila. 26 Pa.

PHILADELPHIA, PA. S
SEP 25
6 30 PM
1946

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Mr. Chaim Bloch,
2050 Davidson ave,
Bronx, 53, N.Y.

ב"ה. ערב ראש השנה תש"ב.

שלום רב וברכת מזל טוב לידידי הנכבד איש המעלה, ר' חיים בלאך נ"י.
שמחתני במכתבך וברכתך לקראת השנה הבע"ל. ואסיר תודה לך על אשר
העיר אותה אותי [illegible], ידידך כי ידידותך נדמה לי עד למאד "ותיק", שלפני
זה ראינו איש את אחיו פנים אל פנים. והיא גם כן לזו הסמה בצמח ומן-
אלא ומתפלל אני בברור ונאמן שלו דמה עליך, ולמה אני מזכיר "קהדנוס"
דמה עליך. ואם יהי הקורא שהיא בחזרה עבריות - היא בזמנה וקנה"
ולידתה טוב יקרא לבלגיה גם קוראה הוא לי, שקראה ואם על "פלשת בשנה"
לערש שנים לעולמה - ואת הנשמה היהודית שלו. ובהצדמנות אלה
"ברכה" שלום. והנני מברך אותך ואת רעיתך ואת כל משפחתך בברכת שנה
טובה ומתוקה ובריאה ושפע נפשי בכל ימיו ובנפשו. ידידך כערכך
כתובתו של מר Poecher אינה בספר הטלפון ובלי מנהל(?) פוסטוורט
אין אני יכול להשיג לכן צריך לו בזמנו.

PINCHAS WECHTER - 1702 SIXTY-SEVENTH AVE. - PHILADELPHIA 26. PA.

ב"ה. יום ג', ד' אלול, תשה.

כב"ד ידידי הנכבד, סופר רב-פעלים, [illegible], הרב

חיים גליק נ"י! שלום וברכה ותודה מרובה על הספר

היקר שהעליתני בהוצאתך ולמה על דבר שמחה בבית המשפחה

מרגלית ולא בחור[illegible] [illegible]. בימים אלה [illegible] שיצא לאור

בית [illegible] [illegible] [illegible] יש טוב [illegible] ואמן סלה!

ולך ולרעיתך הכבודה, [illegible] כי [illegible] [illegible] דמו יפה

([illegible] [illegible] [illegible] [illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] הרבה [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] את [illegible] הרב

[illegible] [illegible] על [illegible] [illegible]. כי [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] עלינו [illegible] [illegible] את

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ולא [illegible] [illegible]! כי [illegible] את שמחה היא [illegible]

על [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] על

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] -

[illegible] [illegible] [illegible]" על [illegible] [illegible] את [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]" [illegible]"

[illegible], [illegible] [illegible], [illegible] את [illegible] "[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]" - [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] את [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] את [illegible] [illegible] -

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] - [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] -

[illegible] לרעיתך הכבודה

דו"ש שלום פינחס וועכטער.

6529 N. 13th St.
Philadelphia 26,
Pa.

PINCHAS WECHTER - 1702 SIXTY-SEVENTH AVE. - PHILADELPHIA 26. PA.

ב"ה, יום ד' פרשת [illegible], תשכ"ג.

לכבוד כבוד היקר והנכבד, הרב הנעלה מוה' חיים ברוך [illegible]!

לבקש סליחה על שתיקתי המאוחרת הייתי רק רוצה שתאמר את פני
מואמר "סלחתי". [illegible] הבורא זה לפעמים [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] גם שאלות העבר. [illegible] [illegible] [illegible] ספר. (בנגוד
[illegible] [illegible] [illegible]) [illegible] - [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]"
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]" כי [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]" [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] - [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]"
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] - [illegible]" [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]?

בנין ומשק-החלוץ. כי רוח-המלחמה, המולך על השלטון הספרותי
העברי, ובזה את [illegible] ועבר לשלטון [illegible]. את [illegible]
אינן [illegible] ולא. [illegible] חצי הקול לזה [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] את גפיל. אולי היה
כדאי [illegible] עליו על [illegible] לי:

Dr. David Bethlehmy, ~~[illegible]~~ Keighn ave. Talmud Torah, Camden N. J. ?

ודרוש שלום [illegible] [illegible], [illegible] [illegible],

[illegible]

בע"ה.

יום ה'. כ"ב מנחם-אב, תשי"ב.

ידידי הנכבד והמלומד המפורסם מר חיים בלוך!

גלויתך שקבלתי בשבוע העבר העציבתני במקצת. כותבת לי, שאינך בקו הבריאות. דואג אני באמת לשלומך ולשלום בריאותך ביחוד בתקופה [illegible] קיץ זה כשהחום מתגבר והולך ורב כאן. גם כאן, במחנה, חם מאוד ואפילו הלילות אינם קרירים.

ולשמחתי עכשיו [illegible] ותודה לאל, רוח קלילה מבקרת אותנו לפעמים ומשיבה את נפשם הנלאה והעיפה [illegible] מזני דברים שאני אנסה להשיגם כאן.

אם אפשר בקשה לכתוב לי איך מתקדמת הוצאת [illegible] כי הלא כמה אני לראותו בדפוס ולהזין עיני מהתאור שתכניס אליו.

3.

בעבר שני שבועות לשני ימים אשוב לביתי ואתחיל שוב בעבודה. הגיע זמן לי כי להמשיך בעבודה הקשה. ואינני יודע, בזמן האחרון, גם כן [illegible] קשה לי מאוד. אבל תודה לאל בעד בריאות ובריאות משפחתי. שמעתי פעם מפי זקן ואמר קראו שוב לברך את ה' על כל נשימה ונשימה ודבריו אלה נחרתו עמוק בלבי. אבל לא תמיד אני מקיים מצוה זו. ומה אעשה?

ואזכיר אני את דבריו אלו שנאמרו פעם בחוף בליל-סהר ובכוכבים ובלבנה רבה נאמר בעינים נוצצות מאהבה ואמונה שאולי, "אמר לי, בני, היש אמן בעולם שיוכל לצייר תמונה כמו זו מלאה ספירים וכוכבים נוצצים?" וגם דברים אלה שמורים בזכרון לבי.

ובתקוה שאשמע בקרוב טוב [illegible] ובשורות רבים, מכבדך ומוקירך [illegible]

ג.

אהיה מגיש ראשו/רגו במגלה בגמר הספר ומודיע אם אפנה לכתובת האחרת.

כי לי, באמת, על אשה אין אותה קלות אמונות. כי גאוה גדולה מלבש שמקראו ועצמי לי לנוע חוות-דעתך. אולי רפאת לך ידועה בעולם האמונות?

יעניין אותי (וקצת) את פרושך על פרופסור טולקוביץ׳ שלבו בשלמותו ואת אומת המלך ותכוננה הולכים לגאול את שארית נחלתנו ממנו. לפי דעתי של ט. לשון היקרות של ספר אולי היתה ארמית ומשנאה עברית רק אחרי מאותם ש(י.) וכו׳, שאני מלכות בביקורתי אין שלם ועוד להשתדלות. בהצלחה, השלום תמיד - אחד על אלי זה אישה לאהבת לב ועולם.

ד.

ידידי, קנה אני להודות שלא יצאתי ספר עברי במשך שבעת השבועות שאני מבלה כאן. קראתי קצת עיתונות אבל לא כתבתי ולא פלפלתי ובדעתי הנה לעבוד על ט הקוראן בערבית (נהורן לי שבילי, כי הקוראן אין רק בלועזי ובקרואה) ולפתור (או לגזור) מאמר על המשל בקוראן, אבל כשבאתי לספריה (טרם מצאתי את העיון) להוציא קוראן קטן - הגדה שאולי להשאיל כל דמותו בעת-חופשה, נדרשתי לדרוש שטופס צץ נקבו בוב איש אמר לבקש נשמות עוד רומן זה שלא הבאתי על טו-בלופה.

לפגישה, אם ירצה השם, הדינים.

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx, 53 N.Y.

Dear Friend:

Several weeks ago I sent you my Sefar
" M'aschrim Toim Umatim" ,which I recently had
published.

It would help me immeasurably, if you
would forward to me your check, for which I will
be thankful to you.

With kind regards,

Sincerely yours,
Babbi Chaim Bloch

בע"ה, יד מנחם-אב, תשי"ג

לכבוד הנכבד מר חיים בלוק:-

בוש אני על אשר איחרתי בתשובתי על מכתבך, ולא עוון
שלא כי האשם אלא במקום חנייה ובמקום עבודתי.
כל היום עסוק אני בדברים בטלים" ובשעותי הפנויות
אין לבי הולך אחרי כתיבת מכתבים. הבאתי לשמך ספרים
אחדים אבל אין הסיבה שלא לעורר בקרב הודך אהבה
לקרוא. ברם, האמת שיש להאמר שהכל מהטלטולים של
הגלות לעיין בספר. בכלום הנני נלבו בפנים ומדע
ערבית. והלשון מה קשה היא, מלאה קשיים כנושא הערבים
ולתרגם. בלבו, שנית שמו של אל-חרירי שחבר חמשים
מקאמות, ובתרגומו יצא משוררנו אל-חריזי וחבר את
ספרו "תחכמוני". אין שום ספק שבטלים רבים הנמצאים אצלו
בגולה, ואת רק משוררינו שבימי הבינים לקחום מן השירה
הערבית.

הנני שולח לך בקורת על פירושו של פרופ' טורטשינר לספר איוב. אבל היא בקורת חריפה
כי אינני מבטל את כל המאמרים בואם ללמוד המקור, מתוך
עיוני ולמואב הספר. מלה אינני
מנולי לעולם על הבקורת.

לשנה טובה
ושלום ומברך טובה-נעמה לשנתנו ולכל
האומללות הסובלת

בכבוד רב
סימונצ'טר

ב"ה, יום ה', כ"ד סיון, תש"פ.

לידיד, הנכבד מר חיים בליק:-

דחוקה לי השעה. אבל עלי לענות על המכתב שקבלתי עוד ביום ב'. ראשון, תודה על ההצעות בעניני דת-הספר [illegible] [illegible] ועל כן דחוק [illegible] [illegible] המכתב. אבל, כמו שאמרתי, זמן [illegible] [illegible] שלי. בעוד שני שבועות [illegible] ביותר [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible] אל המחנך העברי „חסד" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] העברות).

[illegible] כשאני [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] על פי הרב [illegible] [illegible] [illegible]. יש [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible] [illegible]") "[illegible] כל חי [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (פסוק [illegible] [illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] של המחנך [illegible] של [illegible] [illegible] [illegible] (ספר [illegible] פ.[illegible]) [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] על כל [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]

לרוחני היום נשגב כולו כל הרוחניות הקדושה,
והוא השגה ותשוק".

ראי"ה, אורה נגלה הזמן, (הוצאת ורשה, תשמ"ד)
דף 370, הערה 3.

וברכת כל טוב, מכבדו ומוקירו כערכו
פועסוונגר.

[illegible]

PINCHAS WECHTER - 1702 SIXTY-SEVENTH AVE. - PHILADELPHIA 26. PA.

ב"ה, יום ד' ט"ז סיון, תשכ"ד

(זוהי שני לפלויה [illegible] הרעיונות המתחדשים על חוף [illegible] הלפוירי)

ידידי הנכבד מאד מר חיים בלוך :-

נתקבלו קרובות מכתבך. בוודאי קראת את החלומות שאתה מספר
בפרוטרוט. ולא [illegible] אין מאמין לי לעסוק בחלומותיהם
מהרהרים. אבל בולא (אשר עיקר המאמר הזה אינו זוכר, ולכן אינני
בטוח את מסקנות כפלונות). ואין רוח הזמן בעניין למי ידענו.
אין אני זוכה לפסיכואנליזה, אבל אין אני מזלזל בה ויש לבחור
את שני החלומות על פי חוקי [illegible] זו, בוודאי לשיטה שהורתה פרויד
[illegible] ולמעשה [illegible] רבות [illegible]. אני מצטער שאולי לא קראתי
את ספרו של פרויד, כשנשגתה על ספרי התלמודים באוניברסיטה
שמעתי לקח בפסיכולוגיה ואת שמו של פרויד [illegible]
אלא [illegible] כבר לגמרי. בכל המחקר שלו כולל אותה שלוש 200
את שמות על נפלאות החלומות. ומאז לא הכנסתי את עצמי בעבי הקורה
של תורה זו ושאל בדבר מאומה בדבר זה (כמו בדברים רבים,
לצערי ולבושתי) לא בואתי.

החלום הזה בעל [illegible] [illegible]-נפשי [illegible], ומראה עצה, מסותפת
עצין. עצין בתחום התודעה, לעזרה, להושיע [illegible] גדולה.
[illegible] הי"ש [illegible] על פי-חוקי הטבע הקוסמיים [illegible]
לה [illegible] שמאפשר, [illegible] חפץ - החיים [illegible] בכל יצור
להיות ולשמור [illegible] על ידי כחות למעלה מן הטבע.
עוברות על גדרי. גדר השניה בדברים שאינני יודע. ואמנם [illegible]
החלומות [illegible] שאין אני בקי בה, ו[illegible] קבלה לבוא סגולת [illegible]
אבל האמן לי, ש[illegible] הסבות מה ש[illegible], החלומות נפלאות הם
ונושא אותנו [illegible] לחלומי! גם לי יש חלום אחד (ולכן אינני
בחלומות שחלמתי לפני שנים רבות מאד, על אף שזכרני בבהירות
עצום, [illegible] של [illegible]!

ורלה אני מוכן להודות על אשר פתח לפני אלמותך ועלה. (רינג,
תשובה מעלי כמוה להסיר את המחוצה-א גוף שלישי - בין
היהודים שנמצאו בין אויבי במה שנהיה הרבשים שהתחלנו /
בגלות - ונקרא תלמ(?) - אקרוהו לפני אותי ובניתם.

הלצתך שהגלות העברי ועל על עצמו להולמה את משפטך "השגיונות",
לדעתי הגדול, לא מעלה. המעגלי לזה רק חברי הועד "פני טעמים"
שונים לעיקר מחסר אמונה. הלצה דר-זה לפני סמל ההסתפקות
לגבי שאלות אמונה סוד. לא מפני שאלולה אינה מנצחת אותך ומתחסים
אליך כחול אנוש נכבד ואשר, אוהב את עמו ומצליח עליו, אלא אומר
הלצה חסר - נספנס - אבל אינה לא מצאה נחת. נשאר לציין זה
מאמר הקהל. אלו נשלמה אינו. זכר לי מה על אשר לא ונעלה להזכיר
על התרועה של הועד. באמת ישנה היה גם אחד כמו בלוטבערג,
מפלגתי פולין, לגבי הלא הלצים שסבת היה שהסעל ועזן בהלצות
מפרים ומשמעות. הלא דבר בעוזבות ובהדגה אלוהים ושמחתה על
ונשא הלא תגיד אותך.

בנוגע למאמרו "הנהרים ורעו בהמה בגה לא עלין ולא מרחמין"
(על כל יום). במצאו ובעלמו שיש להשתדל להלצה את העיקר אתנו
השמעה גם לביגלותנו. אבל מה נשמה ומה העיונים הלא בלבד
ולדחלות בעיקר את-זאת ולא אנפש... ספר רב יוסף לאמר
הלל דמשנה הנהרים ורעו בהמה בגה לא עלין ולא מרחמין עוסקין
בדברי שמו מאת אלוהים(!) אל אבי ועל לאמר לו קום ברח
... אינם. אך נראה לי שמה לבי לאמר, ועלין גם במוספות
דף להרועים בהמה בגה, ובוחר (שם. ד"ב) אמר מר מרוטמן
אבל לא עלין השמה מהלמה מחתין עוסקין, בגשו אמר רב יוסף בר
חמא אמר רב ששת לא שלשה מאי הותם. מעלה בכלל יגררה יגל.
ואף הנושא מאמר עוסק להלצה את הבלוע עלין, מרוטמן מכלאם הפשטה,
ואל טעם שמורידין ולא עלין או המוניו להמסורת ולהאמרות קדמא ולא
על הפנימי.

למה נגלה ובכל דור ודור תלמוד מחדש פתרונות למשמעות עניין
זה, לעולו - אל נשכח את עצמנו - אין לנו מעין בפינו.

[illegible]

מלבורן, ש״ק, י״ד סיון, תשמ״ט

ליובה היקרה ומר חווה בלוך:-

[illegible]

יום ג׳, ט׳ סיון, תש״פ.

יקרנו הנכבד מר חיים בלוק, אלה וברנה:—

לא נסיתי לכתוב [illegible] כשאתי, וגם [illegible] להבטל [illegible]
גם הערב אי־אפשר, כי גם היום [illegible] ואני
[illegible] הנאה לא שנינו.
שאלה כבית יש לי [illegible] לא [illegible] לדבר עליהן כי
[illegible] מכבידה עלי, וגם כמובן.
[illegible] הערב נפגשתי בפני [illegible]
והלב [illegible] ספר [illegible]. הוא [illegible]
את הרעש וההמולה [illegible]. נפגשתי
[illegible] ולבי ברגשו. התמונות [illegible] חלמתי עליו
[illegible], רק עיניו הגדולות והבהירות
[illegible] הפנים [illegible] עליו
[illegible]
[illegible] גורלו של ילד [illegible]
[illegible] גדולות [illegible]
[illegible] הבשר! כמה [illegible]?
[illegible] ... [illegible] ילד קטן [illegible]
[illegible]" [illegible] לאמו
[illegible] הבית. [illegible]
[illegible] בתקופה [illegible]
[illegible]. [illegible].
אבל גורלו של ילד [illegible], מה יהיה עליהם?
כמה [illegible] עליו?

יש לי הרשות להזכיר אגב אולי אשוב מחר לריץ
ומשם הלאה.
בזמן האחרון החלה לחוש בשינוי, אבל בהחלט דייג
לכת. אני משתדל לקנות את הכל בזמן. אולי
והחלו בשלב אחר.

בנוגע להצעה שהדבר יתפרסם את המצב
של המדינה" ותמשיך להשתתף עם חבריו הצעד
ושמחה גם בפגישה.
אין להדפסה ענין לנו, לא כדאי הנפש שלנו
לשלם לך בעד העבודה עברית כף אחר.
ובלי רק מקצוע מיוחד שאני מקבל אותו אחר
המגבית היהודית המאוחדת
(The Allied Jewish Appeal)
ואחר כך .. ואני מתעניין על העבודה
פלסטינאית, כמו שאמרתי, אולי באחד הצעד
ואני מבקש אליך מאוד לשלוח לי מה שיש בידך.
הנני מצפה לשמוע הסיפור של 2 פרקים
בעיקר מאד.
הפסקתי כאן ואולי עוד שנים רבות. ואני לשלוח
אוהב אותך שמחה ותמיד ואתם לשלום
וברכות מקרב לב ומעריצך
פומסר

שמחתי שאפשר לך האמת ההתאמה של המשפחה הם
גם והתפרסמו בשלום. כמובן שאין לי גם עלים.

אגב זה ... נמצא שם ... ביחד ... בחנוכה.

3

לביטאון שלי ואולי לפרסום אחר.

תודה מאוד כלכך ובמה שלך אתה ומאמרים שלהם ומצרף בעבודתה של "הפולקס". ובכן אני צריך את המאמר שתרגם כשאיני רואה סוגל סוד לשבירה רוחנית (הזדמנות לגרמני שלבט אבל הולכן בדברי רוחניות?). אך והלואי להקל ועליו מאוד סבלן כי אין מאושר הייה לעולם מה שאפשר.

כמו כן אבל אשר רואה לך שלו למול הדקדוקים משמש! הקרא העברו (כמו קלמן) הוא בדבריו ישר (בגמרה, כמו אשרמן) הוסף כמה שאלוטיים ואשה. אין אולי הדבר של הקולות אני מבחין בין ואוני למשמעם כמו אולמנה, ואלה שדורג נלמוד ועם הספרות הספרותי.
בכל ~~[illegible]~~ אין דעה שדברי פולמוס ולמשרה אין להם [illegible] (וגם בחוץ הגליל הכל. אין דלנת אי מוטיבות דעה ~~[illegible]~~ אין לו הזמן שמה להתאוות. אלה אשר לה בראשו הספר)

לבי בקש מודה לכם לך ואת שמך

בברכה ומודעה

פומסבל

קלמה אורגנית ספרים ויתמול.
היום שלח לך שני ספרים: (1) לרבי אליהו טשרניר. (2) למר דוד טיבו!
אם לא שלח אשלח אני.

[illegible] Die Gleichnisse [illegible] reden [illegible]

קבלתי אתמול את ספרך שכ"ב חבה הגיע לו באמת מתנה. כחלק
גדול מעמקות ובהזדמנות הכתובה [illegible] על הספר. לפני כמה-
שלשה [illegible] שנים הייתי עסוק בספרות החסידים כי הגעתי למסקנה מאד,
רואה בגדולי נאמן ישראל [illegible], כי ידוע היה לו הרגש בגדלות
החסידות ובגדל והבנה לארצנו ולשפה (והוספה שמחה מאד, [illegible],
הוא מיטב את חיבתו להגיע בהתעוררות בלשון ושפת [illegible]. ותפלה לשמה גם
והיה בלשון שמדברים בו דוגמא בלשון [illegible]. כי בלשון הקודש שהלו
לפרט שמחה. וגם אין הלב נמשך אחרי הפוסקים מחמת שאינו רגיל
כך בהלשון וכו'"). הרבה יפה לפעולות [illegible] בחוש קודש
לא נמצא מה יפה [illegible]: "די כשהוא [illegible] בשפה זו את הרגשות
כלם בזמן בתוך התפלה לאמונה לו ונותנים לו כח בתפלתו". (רגל, [illegible]
קדוש וטהור כאלו דוגמא היה לסוף, לאתערותא דלתתא "שמחה גם
תפלה ו[illegible] ותפלה וגעגועים להשי"ת" ומשמו שכתבה למספיק
שמה. שהגיע אליו את הפרטיות לכל הפרטים.
ושלח לי גם על ידו לו את הדוגמא הזאת, והוא גם ימלא מדלו
הגן והנה [illegible] ערבם.
סלחה לי לגמרו לאמרת הסכמת פנים. [illegible]

PINCHAS WECHTER - 1702 SIXTY-SEVENTH AVE. - PHILADELPHIA 26. PA.

ב"ה, ~~[illegible]~~, ט"ז, פרשה אמור, תשי"ח.

לכבוד ידידי הנכבד מר חיים בלוך:-

בעיון רב קראתי את הדפים המודפסים שלך ששלחת אלי. המאמרים יש
בתוכן. פילוסופיה של שינוי שבעולם של [illegible] לי ואתה יודע היטב
מחשבה שלך ועדויות שהנושא המיוחד גם במאמרים אלה לפגוע את [illegible] השמה
הפילוסופיה [illegible] העמוק והישראלי. אבל תמיד שהעמדה לפני כל העניין את
השאלה האמת עם כל עניין [illegible] למה זה [illegible] גם את פתרונו
לשאלה זו? אבל לאור העבר דומה לי שפתרונו את חברי [illegible] אלוהים
ומוכן לשמור בעצמו [illegible]. אולי עוד ואת לו גם את הפתרון שהצלחת
בחכמה. ובאמת קראתי מאמרים אלה בהנאה, [illegible] של פתרון להכרח
עליהם שמצליחים הם שאת כן זמן לדבר 4. ובלבן [illegible] שאנחנו
שדרושים אני ואתה בני.

[illegible] שמה של [illegible] הרעלה בדבר שמחה לא [illegible]
[illegible] להבין גם לדברים שיש בהם טעם. [illegible]
[illegible] להסיר [illegible] את [illegible]
[illegible] # [illegible] חרס בנפשו! [illegible] על [illegible]
[illegible]! [illegible] במשמרות [illegible] של [illegible]
[illegible] אחד מהם [illegible] את החובה
[illegible] שסבת [illegible] 4 של [illegible] שלה, על
[illegible] המפורסם [illegible] של [illegible] "חברי" [illegible] ולגר
[illegible] בספרו. [illegible] חלק [illegible] "ומדה [illegible]
[illegible] בעיני הגויים [illegible] כל ההרוג [illegible]
[illegible] לא נוער.

גם [illegible], [illegible] "[illegible]" [illegible] עזה טלפי.
[illegible], [illegible] "בני ברית" [illegible]
[illegible] בשמחת [illegible] חג.

נסתפק בכך ואין מלבד. מצבנו בארץ שונה בהרבה מאחינו
שאינם חיים כיהודים ומתבוללים. וגם אנו נתונים בבעיות חשובות ומסובכות
פנימיות, אבל = אנו עצמאים, וגם לחיות בשלום עם עמי העולם.

לא מן הנמנע לפרט את כל הסיבות הגורמות לשנאת העולם לעם ישראל.
ידועות הן: קנאה, שנאה ומסורת. שונים אנו מכל עם ועם, ובדרכה
בארצנו ובעמנו שונים אנו. לא כל אחד מאמין ויורד לעומקה של תורתנו,
וכל דרישת המוסר המסתעפות ממנה, ומשנתה מסורתית לשומעיה,
כי מי שאינו מכיר בחשיבות הדבר ובערכו בארצנו שלנו ושואף להשיגו
ולהעריכו כראוי. אלה הם הרבנים והפילוסופים לשעבר גדולות על דבר
מוסר היהדות, אבל בחוגים הפרטיים לא מובנה ולא מוכרת ומעריכים
אין הכתוב "ואהבת לרעך כמוך" (הושע 3, ט) (ויקרא יט) כל אשר לא יעשה
בראשו ובלב" הפרק כולו פתגם מנוחם).

ואף פתגמם של חז"ל שגם אבותינו במעמד הר סיני סרבו לקבל עליהם
של אהבה אלוהים עד אשר כפה עליהם הר כגיגית וכו'" ואם אנו כך
אומות העולם על אחת כמה וכמה! ולא ברגע לחמוק כל שלום ושלום
האלוהים שהנצחת (לקחת המוסר היה שמשתמשים בה) הכריחו לקבל
ואהוב לחוף חוצני. אלא להיות בסופם. כל אלה מוכיחות העמים שהנטפלות
אליה בעולם לא נסוגו השמיים שגה ולא בגלגולם של אחרים, והאמין
בנפשם ובעבודתם נפשם, ולא עוד שאינו שהנטפלות בדור והוסיפה עלבה
לשנאה ושנאה, שנתפרדה בגלגולם של "הערלים", בזה שהפריד על
ושנאה כל הדרך אלוהים ובכל דור ודור קמו אנשים שהתקוממו ולמסור
היהודים הנפיקים תפילות והמאורגן לפרוק מעליהם. להדביקם ודיכאם.
"כי יצר לב האדם רע מנעוריו" והחוה שבחרו מתקוממת ואינה רוצה
להדבק ולהתאמץ. ובזאת המו בין זה זאת הגורמת לשנאתם.
ובזמן זה לא ... ושנאה עד אשר נטמאים הלב והמוח - מורה הרבנות
על האנושיות - ולהבדיל שהנקבה לא הוצאו מתחתיהם בדבר מוכן בעתו!
לא יסתרו,

PINCHAS WECHTER - 1702 SIXTY-SEVENTH AVE. - PHILADELPHIA 26. PA.

ב"ה, יום ה', ג' סיון, תשל"ד.

ידידי הנכבד מר חיים בלוך:-

רגשות מעורבים לפני לקראת את בואו ואמלל בהגיעה מכתבך ואני והוא
לא פעם ולא פעמיים אלא פעמים אחדות. ונשאלתי בדבר הבאתם לא
הספיקה לי הגישה לענות. "יקרה לך [illegible] יקרה לי כשאמא
את בית-הספר עלינו לנפש הבאתם. פנימי יהודה זקן, ועוד בעין אחת,
(כמו אמי) ואמש הנאמות שנתנה כבר סר ולוחם נס, ובשעה רפה
בקש אותה שיוסף לבית-הכנסת: חסר להם יהודה להשלים את המנין. בואו
האלה מבית-הספר (נשיא של שרה ורבקה), ובשעה שאמר לאל הבאתם
אבל לא ונשאה לספר לזקן זה שבעוני (אל בעוני) המתן לפני, שלא
אמנם "טלבה" אמי. הלכתי אתו (הוא דווקא כלה שאת אינו ברוש, (אלה
יפני שאמר בו שיהודי על נפשי") אולם אינני חלקתי לו את הכנס
ואמרו לו לך בשם, ואני ואחי (נעל אחר הספר). כשאמא פנימה
אמא שלה ננשאות פולנית בבית-הכנסת, ואותו לעזור כבן
אמרו לשולחן ואת ב"ויברך" ולפני כמין "עולה", ושב ואתפלל.
יכיר אינו בו. משה ושמעה הנקי. פעמים התפללות לעוניים וכאלה אלה.
שמו לבואו ועכשיו אם בשמחה וכעלו בעברות, ואלה רחל קנתה!
~~אני~~ ואני אינני לאמר בשלום את אלף-נפשי ברגשות אלה
אבל לא יכולתי לסלוח פה ולהוציא אל תפלה ואמת. עודנו ונסתלק
בזכרונות ולבי שלנו בקרבי, ובהיותי פה עין על הכר [illegible] ושמע
(על יהודה החולה הלוי שלמה נתגלו), אולך הלא עלמה ועכשיו
כאשר אמן לשמוע, ואולי חולה, ואת תפילותיו המלוכלכות
בשורות תפלה שאמנם עשה, לא יכולת להגיד מה שהיה כדין
כניסה של כולל. (הצ"ל הרי בין בעליונו)
רבש"ע! עד אימת נהיה נעלמים בתוכנו הגל?

הדיון שעבר לפני החברה. המנהג דווקא לחזור בתפלת מעריב
כבר שנוטל לספר את העומר 20 רגע אחרי השקיעה הרב,
[illegible] ורפואה [illegible], שלו רצה לשנות. המנהג בקהל
להתחיל בתפלה אבל הלה עומד על דעתו, וגם אנו לא סברנו לחזור.
כונתנו דברנו על דין ועל [illegible], ושאלנו הגאון על ספרו „ילך
מה שאלו", ואנו קבלנו ושאלנו את רוצה להכניס [illegible];
וכונת לדעת מה דעתו על המנהג ומתחנו לא מבין להבין [illegible]
ברגע, ומאין שואל. שמעל השער, ואם בזמנו, ובזמנו, שבוודאי משאל
לא בין לנכנס ומוצא בה, וכששאלנו ואינך אני דלעשות את הנכנס
שואל לפני מוצא בהשלחות רק, ענני, וגם להשתמש בצרות עם
הקהל. ועל כן לבי נשמע אבל להשלכה ומחלוקת רצונה.

ושנואו הגוים בעדו. מאחרות המות ר' לוינגר גם מעצלת הלום, גם
מהכנסיה לגמרי משמחת עם הרב ולגם מן התפלה שהופעת [illegible]
(בינתיים חכמה לגבר ד', ובינתיים סתרנו [illegible]) רבו לשמעני
ואינו לא נוגלה להשמעת. ואני, טוב יותר לא מוכח לזולתי.
ואמת הסליחה. ואם כן רצה, ושלחתי ספר [illegible] נאמן:

Rabbi M. Cohen, 6138 Locust St, Phila-
delphia, 39, Pa. הלא הכנסת לקנטון!

שמחתי מאד שמעתי בשבת הפסח שאתמול קנה את ספרו. [illegible]
לבלבו על הוצאת,

ובברכת טוב
[illegible]
[illegible]

רצונה לשמוע בשאלת המועצה של כ"ס תנאי
ושמע [illegible] + [illegible] ועל השאלה
[illegible] אחד משאלה הללו להבין [illegible]
להשיג [illegible] דווקא [illegible]

PINCHAS WECHTER - 1702 SIXTY-SEVENTH AVE. - PHILADELPHIA 26. PA.

ב"ה, יום ב', כ"ט אייר, תשכ"ט.

לכבוד הנכבד מר חיים בלוך, שלום וברכה:-

שמחה מרובה לקבל את מכתבך הטוב. קראתי פעם בהתלהבות אין הפסקה ופעם שניה בקשבי על התשובות.

ומה קיבל תמה עלמה באמת. אבל רשמו עלי הרצון נוספת בקירוב ופלאה ומרגיש. בעלי שמשתדלים עלי לקבל את בואה אל הנפש ולשאר לטרף. וקבלת מלואי מכתבי הטוב. אבל כיון שנשלח בין אחד משפחה [illegible] לעזוב את ארצי, ולהתיישב בארץ, לכן והנה נוספו אותם חשן אני יכול לעסוק במה שהתחלתי.

הרבה שאלות שלי, והקב"ה יתן לו כח ועוז להוציאן אל הפועל. עד עכשיו פעלת יפה, אבל עבודות, ואל עוזבות והכל מלא והולך. ונראה הקשר ועוד שום כדר ועבודת ודפוס בזה ולזה.

אחרי משה הרבה לך את מכתבי הקודם המתרגם על בעלים חדשים ומתנות שבפה קולמוס: ושלה הם: א. "תהלים מפרקת"-לא דוקא. חס וחלילה. לכן מלא (ולפעמים מחוץ תפלות, על נדמה) שבח והודאה להקב"ה על בורא העולם ועל הנפלאות (המצוינות ומופלאות) שהשמיענו להסתכל ולראות אותו בימי כל. ומרגיש ומוני מטולט את טפסי התורה בכל החיים, לא ביופי ובגוף העולם הזה, ולא בו שנפלו טובה הנני.

ב. "רפוי אזנים וגו'": לענין הוצאת על אנשים הנאמנים בגדולה ומקדשים עצר ושב. ממתכת אינו על משא טעמא בטון חזק בזה.

ג. "ואולה בה ד' שלו אהבה וחנינה וגו' בראו": לא שמעתי בצורות אלה להרבה יותר מאותו של הקב"ה

אבל לא הצלחתי למצוא דוגמה בספרי הראשונים והאחרונים מן
הכלל והפוסק, שנשתמשו בלשונם של אנשים רבים. ועל פלוני
אלה הפסוקים המקראיים: אולת אדם תסלף דרכו ועל ה' יזעף לבו
(משלי יט.ג).

על זכותם של שני הכוחות המתנצחים בהלכה אין לי מה לדבר
[illegible] שכולם הם אלו מגמתם הם את כוון מרעותם.

ג) המתפרש על הגבה מדברי רבותינו כגון: לא תחנם (דברים ז.ב)
לא תתן להם חניה בקרקע (ועי' הפירוש המלבים ותוספות: לא תתן להם
חן, לא תתן להם מתנת חנם). ועיין גם התוספות ד"ה דאמר קרא
בגמרא ... אבל מתנת חנם ומתנת חן למנוה אין שלם
טעם לחלוק בין [illegible] אלא לא' עממים. (ע"ז כ. ע"א).

ב) ... דאמר מר חנוכה עליהן בהמון של ישראל ושל [illegible] (שבת כג.ע"ב)
[illegible] שכוללי הכתוב [illegible] להתאכל עליהם. ולא
פעם אני חושב שזה נסים נפלאו! [illegible] התפעלות והבנת [illegible]
[illegible] חסד הוא שנשתמשו בחושך. ולא ללמד
[illegible] בזמנו.
[illegible] שהיו [illegible] אבל האמת שתבא מדת מגונה [illegible]
[illegible] בהם?

ונסיתם שמא. גם מבקש מחילה עבור [illegible] 12.

וכתבו למברכת [illegible]

רצופה שתי המחאות. אחת עבור ספר שלחתי ושניה עבור
ספר שנדרש שיגיע. ואבקש לשלוח את הספר על
כתובתו.

Mr. Hayim Rosen, 2000 N. Front St.,
Philadelphia, Pa.

חבריו, אבקש שתשלח ספר בשבילו עזר לו בחגורות
[illegible] ספרים.

[illegible]

תמונה. בעלות אינני יודעת שאני לשלוח את התקליטים. אגב, תקליטות של הימה
הים! הנכסל לך פלוט של אורז ואחד משמאל וקצל עליו את
עלה של ה. הבדות ההוסטלרותו המסורתיות! האם לזה יש זכר
בחנוך הג מאון לזלמה של ר"ג האומנות הלוגע ואמרו תורה, ולמשנים
בכה את ופלב אמלעתה ואת עיקרי המבולת גם מן צבורשה המו עד
לאמ"ר. ר"ב העם יפחד יפני עמדו ורלוונט בהתמחקות אין היהדות
כמין המוסלמין כלפה פלורנלט. ועוד, גם שומי הבינוני כשגמונם
חותא. אלבם של הבימו ושמש גם אני בזמו עליו דרות נלמולו ואמין
לניין את דלותנו ערבת כתלבוה על מגש עצמה בפני ד'. אמנם
עליך ועל פרשת-דרכים עומד. כל העולם נמצא במצב של תהיה ותמה
ועם ישראל הבזו על אחת כמה וכמה.

התקליטים הוג ומתהלך בשבלות, כי בעל-נפש מתנה אינני
לך וסלח לי על מתנות התקליטים והגולה מסופרות.

את בפס בית-הלחם ראיתי והמאל. כל היפרים של שלח משפח
ועשו את הבמות אוהבת. (פעם להתפנות על בגר המרוב החלום) כי
גלוי דומגת כרמון החן. שלשת בנו גרבון ולבג מעבר לים, וההבדלות
בה בלה הספר תפיג קלת את הדבר.
גם אני פכתמות חמשת הספרים שאלה אלי והנני שולחת לו את
ארבעת הספרים (את הספר החמישי מסרתי לספרן של דרופסי קולג'
ולעוד שנים, אשה שגאלה ויגל את הנפש ואמחרי אליו. על הספון לחנות
עד ~~[illegible]~~ אשה קנות-הספר במולס על ידה ועבדת הספרנים)
ואת לו עוד אשה ספרנים כי יגוד רבינה זה אשה עב רוח
הבוצע לקנות את ספרה.
תודה רבה על ההזמנה לבוא אל ביתה. (שאמצא לי הזדמנות לבוא
לניו-יורק בודאי ובודאי שאשמח בכפל כפליים לראות פנים
ולשמוע לשמחתי.

בברכה שלום

~~[illegible]~~ פ ימים.

הערבה על המצלבה לוה הבאר ,,רבי". שי
מאופרת אלון) נכבדה בולם שנגלה את ההמחזה המשותף בעם ספר אחד. גם שמעתי
את כל הנספחים שם, ואשר רשמתי את כתבת, לנין שגיאות שזה בושה והצער.

PINCHAS WECHTER - 1702 SIXTY-SEVENTH AVE. - PHILADELPHIA 26. PA.

ב"ה, יום ב', ט"ו אייר, תשי"ד.

לידידי הנכבד והיקר מר חיים בלוך, שלום וברכה:-

מכתבך היקר משנה [illegible] ועד עכשיו לא מצאתי את השעה
פנויה לענות. וגם עכשיו אינני אלא לאשר את הקבלה של ט' העותקים
[illegible] שלא עבר בגלגל. [illegible] של [illegible]
[illegible] נתקבל [illegible] של [illegible]. [illegible]: שורש וענף פרי
[illegible] (56.6 [illegible]). [illegible] את [illegible] [illegible]
של [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-המשפחה
החכמים. כי הלא [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
מה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible].

מובן לכם [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
„[illegible] [illegible]". [illegible] תהיה [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] לחבה, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]!

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], כי [illegible] [illegible] גם [illegible] [illegible]
[illegible] אני [illegible] את [illegible] [illegible] [illegible] הגדול [illegible] [illegible]
([illegible]) [illegible] [illegible] [illegible], אבל, [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], כי הלא [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
הדבר [illegible] [illegible] גם [illegible]-[illegible])

תמונה. דעות אנשי אמת שאין לשער את המקשלות. אבל יקירתי של היה
המן! הנושא לא פחות של אוצר ואחד משפחתי ויקר עליו מאד
עלה של ה. הדעת ההיסטוריות המסורתית! האם לזה יש ערך
בחינוך רב מאין לנשמתנו של ר"ג האנשים הללו אמרו תורה, ולמשפט
כמו אנו יודעים אמונתנו ואת עיקרי המצוות גם מן ערבים הלא עד
למה? ר' ב העם יפחד ופני עמנו ולהיות בהתמחקות מן היהדות
כמין ההיסטוריון כלשהו פרטניים. ועוד, גם שומר הבונים כשהמוני
חותא. אדם של הבינו ושמע גם אם בזה עלינו דורות נשמעות ואמן
לנפש את דורותינו עבודה כמתנה על חוש יצחק בפני ד'. דגל
נגעך ועל פרשת-דרכים עומד. כל העולם נמצא בצל של תהיה ותמה
ועם ישראל הדגלי על אחת כמה וכמה.

הקולוס מוב ומתהלך בעבודות, כי בצל-נפש מתנה אנשי
לך נסלח לו על מחשבות הקטנות והשלמה מסופרות.

את בפה בית-הלחם רעותה ואהבתו. כל הספרים של שלח מעשה
ושלו של הזמנות אוהבת. בשם להתפנות על צער המצב החי כי
אינו דומות כרמון הגן. שלושת שמו שבזה ועם מעבר לים, והתמונות
בהפרות הספר תפיג קלות את הדבר.
גם אני כבר ממנה חמשת הספרים שלח אלי ואני שאלתי אות מחיר
מרבעת הספרים (את הספר החמישי מסורה לספרן של דרופסי קולג'
לעולם שנית, אשה שאולת ויקר את הנפש ואהבתו אליו. על הספרון לחנות
עד [illegible] קניות - הספר מאולפ על יפה ושבת הספרים)
ואת לו עוד אשה ספריה כי באמת רגשות אלה אשה עד רגע
הבלתם לקנות את ספרה.
תודה רבה על ההזמנה לבוא אל ביתם. כשתזדמן לי הזדמנות לבוא
לניו-יורק בודאי ובודאי שאשמח במאוד מאוד לראות פניכם
ולשמוע לשמחתכם.

בברכה שלום

הברכה על המכתב (ועם הת'אר "רגע".) של
[illegible] נגשה בזמן שהשלמה את ההמחזה המשולב בשמך ספר אחד. בה שמתי
את כל הנספחים שעשיתי, ועוד רשמה את כתבתם, טרם שבוע [illegible] בזמן הגעה.

PINCHAS WECHTER - 1702 SIXTY-SEVENTH AVE. - PHILADELPHIA 26. PA.

ב"ה, יום ה', כ"ה אייר, תשל"ט.

לכבוד הנכבד מר חיים בלוק, שלום וברכה:-

כבודו העליון, בחגיגו הקצר שלום ואמת. הרבה יגון ועצבות
נעכרו בעולם המוחזות הכתובות בו. ומעלה שיצא כבר מעגל-נפש
מילואתו. סבלו רבות גורמות להתמשכות הנפש ולהתפלספות
חגיון המוח, אבל, לפי דעתו של המקובלים, זה הוא רק אחד
האמצעים בו מוחץ היצר הרע להדיח את האדם מדעת השפה,
ולהסתיר מעיניו את אורו של הקב"ה. רצה הוא להשקיע ח"ו את אש-
האמונה הבוערת בלבו של האדם ומחשבת, ולהוליך מחשבותיו בתוהו
לאו דבשק. כל המקובלים והמעמיקים החסידים בדרכו של טאזרק
יש להסיר רק מתוך אמונה תמימה ~~[illegible]~~ גם בישועת של המקום, ומרת
כל פגימות ותסרוגות, ולגמרי לדבק, וכל המוחות השפלות
המחזקות את דעת ואלהיו עצמו.

לאו דוקא "אני מאמין" (והמשנה יש במשלו זה, ונשאר נשמת
להרפא מפגם זדהו מגלה זה, עד כמה שהצלחתי גם לאו אחוז להגנה)
(מהודר בעל פלא המו"ז אומר הר' נחמן מברסלב)
אבל גם את הגדר עמלו לפעול ברשותה של העצבות, אבל כל
כחות מחשבה אמונה והתלהבות מוחה. כי אורו ומשכן אותי שנחלת החולנים
הולכים ונשארים, ואלה רינתות-תבלים מפה הנה- האלצבות
ליד העצבות. ומי כתוספות את היסוד הנורא של נר"ל מזלת עצבה
מתוך שמחה לעולם הפעם אותנו אחד תכתב התוספת, ר' נחמן
מברסלב: "מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד ולהתגבר להרחיק
העצבות והמרה שחורה בכל כחו וכו'... על כן צריך להכריח את
עצמו בכח גדול להיות בשמחה תמיד ולשמח את עצמו בכל
אופן ואופן ואפילו במילי דשטותא". (תורה ר' נחמן מברסלב, הורדנקי
4
3 קיצור ליקו"ם)

ויכול אתה לעזור לעצמך את מצב-נפשך במה רבות נוי-אמנות, עוד
מלאות ספרים ותמונות שאין אחד מהם על דעת הלוקח ואלו אוהבים
לו ושלום לכל, וגם כאן בפילדלפיה, אין הפסק ספסל

PINCHAS WECHTER - 1702 SIXTY-SEVENTH AVE. - PHILADELPHIA 26. PA.

יום א׳, כ״א אייר, תשי״ג.

לידידי הנכבד מר חיים בלוך, שלום וברכה :-

ומכתבך נתקבל אתמול לקראת ש״ק בר״ג עניין. תודה רבה על התמונות
עם הרקע בית-לחמו. בערב אולי אשמח לשלוח לו את הספר
בימים. המגביתי לכ״ג שלמה שאני על פי שאין חסר ואל לו
כן חסר הנוף של [illegible] התמונות [illegible] רב של התבליה
המסובבת לבשלוב כלי הערוך [illegible] הבגדים, שלובו את ההמון
לעשות את הנגבה מתוך שמחה והתלהבות. ועולה לו חג [illegible].
בבבוים [illegible] בכפר הצולמי. את הפתח ולזכות בושמת וחיה ושנים
לנסח ולזכות בושמת יחזה, ולנאה של הקפות של בוונצונות של
המצב היגול חלשה. [illegible] בלי ספר בתמונות
של יואמן. הולכו [illegible] (למות המו השירה, ובשלמו שנעלם הוא)
הרי הוא במשמעות־מה
אין רק שלא יסרב אלא ושמח לגלות את הקפלות מידי, בוחוב ושני
שהוא יכיר בזכר לבו ולטהר מתגעגעיו, ובואו תשמח ותשמח הפולנית,
הנלוות לערה ליגול בחגיון לבה, ובכל זאת הוא שחה
במי לבה (ואל בגניבה אלא לכשיב לגמ על זה) שאלו של הקולון, ואני
וגולה לסול ולמו. בטוח אני שהמגמה תגל עליהם בגבורת־יה, ואם
סולם הנשב. ושמח אני שלוב שגלגלה את פולת זו, [illegible]
חלמשת, של בחרוני להיות המתגל
של דברי ספרו „דיוס גלווענער דוויג" [illegible].
ומתיימרים בפילדלפיא שני שלשונים
ומשלוים המתבאים לעיני והבדלים (והראת קלושה הבזכותמה בוודאי
של דבר בגילת מתגלגלות, כה מגלה, אבל על עיני הקהלה מפנים
גם בשתמכות זו). מה שלוך ואז השתתנות המלה אני מגור.
אבל חושבני עצמו, שתלונם הספר כמשל לאומנויות. כי בטח אני
שיפריצו ונלך לשלוח על הספר טרם שתלוטשם לקנות וזו ולבחלים.

(המזל)

שם העיתון הוא The Jewish Exponent.

עורך העיתון הזה [illegible] הוא בפיטסבורג. שם העיתון הוא The Jewish Times,

והוא [illegible] על שלשה עיתונים (בסוף של חוליות, אחת בפילדלפיה, שניה בפיטסבורג ושלישית ברוצ'סטר (נ.י.) את שמו של העורך אינני זוכר [illegible] הגשה [illegible] את שמו [illegible]

ובתודה טובה לשלום רוחו וגופו, ובברכה רבה

[illegible]

פ.ס. [illegible] רבה בעד [illegible] לנו-יורק [illegible] באמצעם, [illegible] לראשונתי המקרה הוא בנו-יורק [illegible] לבנו.

את [illegible] בגליון [illegible], [illegible] המלחמה [illegible] בהקרות" [illegible] רבה [illegible] רב.

PINCHAS WECHTER - 1702 SIXTY-SEVENTH AVE. - PHILADELPHIA 26. PA.

יום ב׳, ב׳ דראש חדש אייר, תשט״ז.

לכבוד הרב הנכבד מו״ה חיים בלאך: שלום וברכה!

מצרף אני רשימה של אנשים שאלו בעד ספרי הוד (שנים
דולרים) של "דבר מה מהשמים", וגם המחאה על סך של 22 דולאר
(בעד אחד עשר ספרים.

השנה נחלה לי ענין ואין ביכלתי למכר הרבה
כמובן. אולי יפנה אל הרב שלמה גרינברג
Rabbi Simon Greenberg, 2253 N. 53rd
St, Philadelphia, Pa. (אלו הכרת שמו)
אולי יהיה רב נה לו לעזר בהפצת הספר
בין הרבנים.

ואולי כי עוד חמשה טופסים ואשתדל להפיצם
בין מכירי.

בכבוד רב ובשלום טובים
מכבדו כערכו
פינחס ווכטר.

PINCHAS WECHTER - 1702 SIXTY-SEVENTH AVE. - PHILADELPHIA 26. PA.

ב"ה, יום ב׳, ג׳ אייר, תש"ט.

להרב הנכבד ר' חיים בלאך:-

תודה, בעד [illegible] ומאמריו שנלוו לשולח קצת בפנקסי
ספרי. כבר [illegible] [illegible] ועוד אחד בעזרתו [illegible]
[illegible] [illegible] ההסתדרות העברית האמריקאית [illegible] להדפיס את
ההסברות והערות העברות לבין [illegible] עברית. תחלת הלהן
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (כמדומני [illegible] [illegible] [illegible])
[illegible] [illegible] להדפיס [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]!). [illegible] [illegible] כי [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] הבלת הספר [illegible] ולמסרו [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] „[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]"
[illegible] לש"ר [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] העברים [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Dr. David Bethlahmy, 6529 N. 13th St.

Phila - 26 Pa.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [ד]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].

ד' אייר תש"ד

לכבוד הרב ד"ר חיים בלוך
שלום וברכה.

אדוני הנכבד:

בענג רב הנני מאשר את קבלת ספרו, ששלח לי בטובו הרב. עיינתי בו ומצאתי בו ענין רב. יישר כחו!
אתך אני בכל צערך הרב; ולבי, לב אב ששלשת בניו נמצאים בשדה במערכה, כואב בכאבך וכאב כנסת ישראל הדוויה.
ברם, חזק חזק ונתחזק כבנים נאמנים לישראל המנוסה בצרות.

מחיר הספר מסרתי עוד בשבוע שעבר לד"ר פ. וורטר ולבדאי נשלח לך, אדוני, במועדו.
אם יש תחת ידך עוד ספרים, אשמח מאוד לסייע לך בהפצתם, כפי יכלתי.

בכבוד רב ובברכת הישועה והגאולה

דוד בית־לחמי.

PINCHAS WECHTER - 1702 SIXTY-SEVENTH AVE. - PHILADELPHIA 26, PA.

את הספר הנ״ל קראתי אותו בגרמניא את וואלדמאן, וכו׳
הלמדני של
Verein zur Gründung und Erhaltung einer Akademie für Wissenschaft des Judentums.

באמת לא על דבר האגדה האמת ביאתה הרב הירשפעלד בקראקא (ואני לא צריך לזה?). אולי אתה כבוד של יוסף בשיטתו כי זה לכך אני את חכמת האגדה. זו אולי פנים לזה על?

בברכת כל טוב
פינחס ווכטר

אין אני רואה שם החולות ולא הספרות של המינים. ואין גם ואני כל את טלגרף אמני לעיני על וכתבים (וגם עכשיו פנויות, ואם לזה וחכם ועוד חי לזה תפוצה טובה עוד, כי וגם אני שטעון הנה בעיונת העולם בחכמות ובאמונות ומעשים. לעתים מאוד קוראות לבני אלהים אנשי, ואל מעללים הן דרכי ועל זה אני דלו.

ולכן אני להוציא את הנייר חוץ (כמו שהואמרה שאמר סופרי, ושמע ביום ודם) אוהבין כאן את דברותיו הרב נחמן מברסלאוו זצ״ל. ״אינו מקבל שום אדם כשר. כי נשמה שהולך בין אנשי עם דינין וכרכות ואורחם כמעט כל העולם ומרפ״כ באמת הלא שיון אחר לגמרי. כי איש כשר יקר מאוד. אשרי לו.״ (שיחות מוהר״ן רבי נחמן מברסלב ועוד, הורדנקא, כג קכ״ז)

PINCHAS WECHTER - 1702 SIXTY-SEVENTH AVE. - PHILADELPHIA 26. PA.

ב"ה, יום ג', ט' אייר, תשמ"ב.

לכבוד הרב הנכבד והמלומד מוהר"ר חיים בלאך, שליט"א:-

כן, קבלתי בשלומו, הרב אברהמסון ז"ל וקראתי בשמחה. ואני מאלף כי שמקרו והיה עליו לעיסה, להוסיף, של בלבו ושמח לקראת הספר. אף על פי, שרופאו חולים הנה לא הגמון כיום הגיע על הרבנים מהעברים, מן הספרות העברית, אלו רבני המה מצלה לנו זמנה חמה ולשבות לילה העבודות השפחות. באה אני שיטלסלנג על דברו ויעשה כמה טובה שלנו לשאלה ולכן עלמה המה של ימים ואלו במקום עברי, ולכו לו שאלו בהבנת הספר. חוץ הערות בלבו, מצומצם המחשבה, ועל בל עיר ועיר בתפילות אמונה אדם ואנו ומצוות שאלת ד' לנו כבתם אבות.

ובמה דלוו לבדו, לשם דחוק לבאנו על פרט ופרט. הלא אנו להיות על ברכה (ואולם וחנך לבו) בה התחיל את משאל שלו. נמה לבו בעל רצון בקורא את הפרוספקט שלח אלי, ועל דבריו עם יהלום רלסיוא להעמיק לעשה עולו, על כגון זה ומאמר הנכבד "אם חולמו ינק "פלג" (וראה ט"ו. עט). המלחמה עם כל נלמלמה ויתלמוד שהבואה על היהדות העולמית. גרעיני טובה היו גם בה. כי יקרה את חלקי היהדות המפורסם והספרים כ שהחלו לחבר ולכבד כל אחד את חברו במדה יותר גדולה. משל ומה הגלות והגאולה.

עם יהלום גלוגה בעת במקום ועד בדיבו לאמונה. ד"ש אינה תפלת קבלת-שבת, והשומע שוטטו הגלגלים עלה אלי, (וקבלתי תמה לשמוע את הבורא ואמרו אלו)

אבל מבחינת החידוש של תיאורי גליציה (עם פחיתות המפולליה,
ועם פניהם הפנימיים) עשה עלי רושם רב ועמוק.

והיא גליציה עומדת באמצע הדרכים - בין יהדות רוסיה הספוגה
תרבות יהודית מקורית ובין יהדות המערב שנתאוננה מתוך
והיכר. ונגלשה גדולה בשדה המחקר והמדע היהודי.

חביבים עלי ביחוד שני ספרי-תורה (אולי כי לא וסגנון עמהם)
ואולי גם הביאור "ספרי-תורה" אינו הולמם). מאוין
אינו לשלר. ולרגע, שבמולדתו" ובעבודה שלעני הצמח"
עשו רושם רב על לבמהם של (מחרי ושמש ברוסיה.

כי, נראה שאני בהרגלי של * אוהבים חכמת ושפתם כמו בגרמניה.
אבל, כמו שיש בגליציה יודע. גם שתים מהן רבנים שאלתי כרסם
בחורה. כל אלה הביאו אותם את תלמידים מעבר לים. בלעדות
עם-המתפללים המשה שלום בחתן ושמש וגם לוצאים את הרבנים
הליטאים, חניכי בתי-הספר. (ולוא "אין הכל הם חניכו הישיבה
על שמה של תרה. יצאו מלחין כלל), ואם גם אלה רק הוחה של תורה
נוצר מהם את ורבים לא סגל להם מדות נאות ומושבאות שאינן
תקנותיו של ושמש ספרו. ושני כבוד בין הרבנים הליטאים (ואולי
דווקא בפרופרמים הנחלים ומצר) אלו קרוי ולא שני ולא שמאי
די, שפה ובינה אומה אלמן עם-המשכלת של ורשה מלאה גם
גסות-הלב, והגות וקטנות-המוחין. אך, אולם ממאסו לפי, כי
דפי אינו נותן בינדיבות ושמש (ויפתח בראשו (שאול בפשט") -

בעברי על הפילוסוף (פעמים קרובות לגדל ההשתוננות)
יצאו בין אלה השתפרות שיש את שאלה לי שרגל פרויוס דה
חורין הרב בפוזן. בין ספרי שיש לי נמצא ספרוואה (מעשה אגדה,
לר' ולחן אגדר המדרש פרופסר דוכטר הלוי שהיה שוחר לכבד.
גם מתנה ארכוב של כרונת הספר (מבינים) ולבו השלום:
Ex Libris. תורה זו אורה, Professor Dr. Phillip Bloch 1847-1929
Rabbiner in Posen 1872-1920.

PINCHAS WECHTER - 1702 SIXTY-SEVENTH AVE. - PHILADELPHIA 26. PA.

ב"ה.

מוצש"ק, ז' תמוז, תשכ"ה,

לידידי הסופר הנכבד מר ח. בגרוק, שלום וברכה :-

ומה רבה שמחתי בקבלי מכתבך ושמחתי עוד יותר בקבלת ספרך. עליך הייתה בשורה משמחת כמעט כל השנה. כי הלא מתעניינים אנו לדעת על המחנים ג' עולה את שני הפרקים הנ"ל ושני האנגלים. אשר בעזרת ה' תהיינה בחזקה העברי מסד. ואמונה ולבושם אחר בבקר זו"ה.

לפתע עצלה ומה בקריאה בכוונה של הספר נשארתי. כולנו בשעשועים ושמחנו על עניינים שלנו. הלא אתה שגבתה לבקר ולצרפת.

ועכשיו למצוא שמחה אלו בשמחת מוסקבה אשר עתה ומעט בעתים (ועל) ובי זה הלא בא לא כמעט בעברית, ולזה קבלת משכורת מעניינים ועוד. הייתה רוצה שאתה תכתוב לי את הרגש אשר עליך של שלמה טלי-לב הנ"ל!

בכל כל השנה עלי, היום גם בבית הספר בלי עזר מלמד. הכל שלוש לסוף, לסגנון ולבוא - הספר דורשת צבא. כל אלה הימים הפלגה כמעט לא אור, לא אחרי ולא חזון ואין עוד כל ועוד במחו את פעם בעזר). והרבה מצב לאמר: "לא חזון" וכי חלק הגשמי?! אלא כוונה לאור העולם ולאור שלעשות עוני באחרת, ועל כן זה סוגרי הזמן בעלי ולחסדו של הגבר, ומדריך העולם. אז, גם בבקר בגלחו את עיני ולבלב אולני הקודם אלי בין החלון הגחלת, שמעתי ירות אתמול, ואהבתם צין פללת ואנשים צעירים מתגלגלים בבמה רבה. לאיתני הגדול גם התחלה של הפלישה והגלגלים ולמרגלי היה מר!

ועל כן זה. לא יכולתי גם לעסוק בזמרה ולזמר הזאת לפרקים לחזור הנמה הליל ולשבת לעולם!

ועל כן אלה אמיתי, שלומי לא כתבתי.

מקווה שאני סבלתי את המחנך תמיד העצבות הממלאת בלבו
ואשר להסתגל ולהיהנות מעולם של הקבוצה. אבל גם צלה, ומלכות
ולצה. כי אין יכולת ~~[illegible]~~ אינך לחיות בשלווה ולהיהנות בשמה
שמנסים להרבות מלבושים לבנים מה, לא בושה! מה היה היתה
עליה. אמת ה' ברור בשגלות!

ברכות שלום ושלווה בשעת נחת הקייץ,

פנחס וכטר.

כתובתי הנוכחית הנה:

Pinchas Wechter,
Camp Tel-Hai, Bucks County,
Jamison, Pa.

הנני מצרף במזומנים שני דולרים בעד ספרו של מר
בלינסון. עוד אצלי חוב שני דולרים
בעד ספר. להתראות ויאגב

PINCHAS WECHTER - 1702 SIXTY-SEVENTH AVE. - PHILADELPHIA 26. PA.

בע"ה, יום ה', כ"ז ניסן, תש"ג.

לכבוד המלומד החשוב מר חיים בולק: - שלום וברכה,

חפץ אני להודות לך מאוד על אשר זכרתני בספרך החשוב על הלוי
[illegible] להגן על כבודו של [illegible] ממורת הנחמה לשמצה, [illegible]
[illegible] ותשובות. הלוא בזכר מעשי ספרו. ואף על פי [illegible],
כי אלו היה [illegible] בדרום [illegible], בכל מהם נפנים ומראים את הקדמות
הספר. וכן אלו [illegible] על כל הסבל והיסורים שעברו עליו בימינו הקשים,
ומעולם אני את שאלתי החכם בזה, ואמנם לו עיגן בכל כוחו.
[illegible] ומה כי מאוד [illegible] על [illegible] להתקדש בקדושת השם
[illegible] בירושלים עיר הקודש תובב"א, אבל [illegible] אנשי [illegible]
[illegible] ארץ [illegible] הקדושה [illegible] בקרוב. [illegible]
על [illegible] הספר [illegible]. [illegible] כשאפשר בע"ה [illegible].

[illegible] אני [illegible] רב [illegible] בספרו החשוב. [illegible]
על [illegible] הגדולה [illegible] להפיץ [illegible] הספר הזה בע"ה.
[illegible] ההסתדרות העבריות [illegible] בעירנו [illegible]
[illegible] ([illegible]) [illegible] החשוב להפיץ ספרים עבריים בין [illegible]
[illegible] [illegible] ופשר בע"ה [illegible] ([illegible])
[illegible] רב חשוב מאוד בעירנו [illegible] ההסתדרות העבריות [illegible],
[illegible] בעל השקפה [illegible], [illegible]
[illegible] בהפצת ספרו החשוב, [illegible] כמו לפנים [illegible], [illegible]
[illegible].

[illegible] רוצה [illegible] לספר רשומה של [illegible] [illegible] *
[illegible] ספרו. [illegible] הברורה. לתשובתך אחכה בע"ה.

בכבוד ובהערכה
פינחס וועכטער.

[illegible] המחזה [illegible] בקשר לחשבונות הספר שלחתי [illegible]

[illegible]

[illegible]

תודה רבה בעד „רשימות [illegible]" ששלח לי. את ספרו

~~[illegible]~~ "כהני [illegible]" לא ראיתי, אבל [illegible] נזכרתי עכשיו את

ספרו „אגדות יפניות" (באנגלית [illegible]) קראתי לפני שלושים שנה

[illegible], בשקיקה, וגם נסיתי לתרגם אחדות בשביל [illegible].

אולי כדאי, שהרב יעסוק בהבדלת הספרות בין הרבנים הפילוסופים

ובהבדלת בין [illegible] ובין [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] ההסתגלות? [illegible] [illegible] [illegible]

הספר כי [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],

אבל לא בזמני [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]

את התוצאות [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible].

אולי [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] שהלכתי לפני

[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] מְשָׁלָה. (Vergleichende)

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] „המשלים בקוראן"

(The Parables in the Quran)

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],

[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] - [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible].

נ״ב: כתבת [illegible] [illegible] [illegible] להכניס [illegible] ספרי:

Dr. William Chomsky, 6417 N. Fairhill st., Philadelphia 26, Pa.

PINCHAS WECHTER - 1702 SIXTY-SEVENTH AVE. - PHILADELPHIA 26. PA.

יום ה', ד' חול המועד פסח, תשכ"ד;

אחדשה,

אדוני הנכבד:-

צר לי על אשר לא הספיקה לי השעה לענות על מכתבו ולהודות
את בקשתו הפעוטה בנוגע למסורת כתבתי אלו.
עברו אחדים יש בשורתו לפני ויען לקבל שמו, והנני שואל אם
כתבתי על ידי מוציאי בניו-יורק, מליצי. ואת שמו הפרטי שכחתי,
לזכות שהיה מפרסם מאמרים בהדואר).
חבל שלא קבלתי את הצעתו הגדולה, כי מאוד חשקה נפשי לראות
פנים אל פנים. אולי נפגשה בעזרת ה' בניו-יורק.

את מאמרו היום בספרותו העתיקה שנוה לנצחות" והוא
בדרך שונה. אצל בדפוסים שלי הנוסח הוא „אדם הראשון
לדורו היה" (סנהדרין ל"ח, ע"ב.), אבל כי כת"י דפוס אמשטרדם,
תנ"ד
בפרק ט' הענין שאין כמותו רב. ומה נעשה לדבריו של רב;
„הבא עמך ולמדך ארץ ראה ומי נבון (חגיגה ג:ו). אמר רב
זמן התמר ומזון התמר. זמן התמר „לא תחיה כל נשמה" (דברים כ.טז)
ומזון התמר שנה (שם.שם. טו) ואכלת את שלל אויבך" (...)
ויכולני שיהודים רבים שהיו רחוקים מתורה ומרוחה של תורה (פ.יג.ב)
שיאמר היה המאמר על שפתם „טעות גוי אחש": ולא יבקש
שלו עלינו שאנחנו מגבולו שיגרום כמה שיסולקו מדבריו
תנה אל אמלשה שאומר מה שאומר על דעת עצמו. אין אני לבער
את הנלבש הזה. נברך ה' בשמות. ולקבלו ברכה תשואו עליו
שלום המנו בעזרה קדושה זו.

ובברכה אסופה,
בברכת פינחס וכטר

פ.ס. כשיתפנו חברי ה"מזרחי" למסעה יואילו
להזמין מספר מסוים של ספרי על מנת להפיצם בין
העברים שאצלנו.

Enclosed Weekly
1702-67th ave
Phila, 26, Pa.

PHILADELPHIA, PA.
NOV 7
12-PM
1945

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Mr. Chaim Bloch,
2050 Davidson ave,
Bronx 53, N.Y.

ב"ה. יום ה' יג במרחשון, תשכ"ג.

ידידי הנכבד והיקר מו"ה חיים בלוך:-
שמחתי לקבל גלויתך והוא לי לגני סליחה - גם לו נעמו מכתבך וגם אינני היום
רוצה לחדש את חלוף המכתבים בינינו אחרי שאין אני בהודאה ורהבה נולתי
עלי להתנגן לשלוחים - כי מלמדוני תורתך, מכרות המינים (בשנה האחרת היתה לי גם
ומלך בנושא" אלא הם מלמד ואחד המלפנים הרי שנינו שמבוד - ולא משנה ההלכה!)
למה שמסופר אינו מלמד תורה נעלמים דברי הנביאים על אף שלפני והם כבר רבים, למרות"
ומלבד זה הוא עומד אינו גם במלחמה של "השפה הגרית" ועל ה' אינו משליך
הוה והגו מחשבתי והגיוני כדי שמעל להמליץ את עלמם גם החלוניות, גם
המקורות. עוסק אינני עתה בעניני הסופר בכל אוני ההלואות האחרונות
שהגוים הנוצרים בכלל של זמנו הנוגעים שיך זה ולא נאלם בשתי פנים בזמנים
של הכם ט. סקיל, פרופסור לערבית בדרופסי קולג'. ודבריו הלא כמכתבך לא
כבד להתנגש חו ולא כדי להשמיט לאחר - כמצוה עליך ואתך, מכדי האמת,
הסליחה - אולי בקצבות שנה את המכתב אלו לפרסום ונוסף לו ובשמחה רבה
אשפט לך. ורב שלום לך ולביתך. מכבדך ומוקירך ס. [illegible]

RABBI S. WIEDER
Formerly Rabbi of Nyiregyhaza
163 HEWES STREET - Apt. 1-D
Phone MAin 5-2690

שלמה דוב וויעדער
הרב מנירעדהאז יצ״ו
ברוקלין, נ. י.

Brooklyn 11, N. Y...195....

ב״ה, יום אור ג׳ פ׳ ויחי שנת תשט״ו

[illegible] נפקא מ׳.

[illegible] בפגלד רב, [illegible] [illegible] ל. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] וכו׳.

דו״ש, שלמה דוב.

Rabbi S. Wieder
163 Hewes St.
Brklyn 11, N.Y.

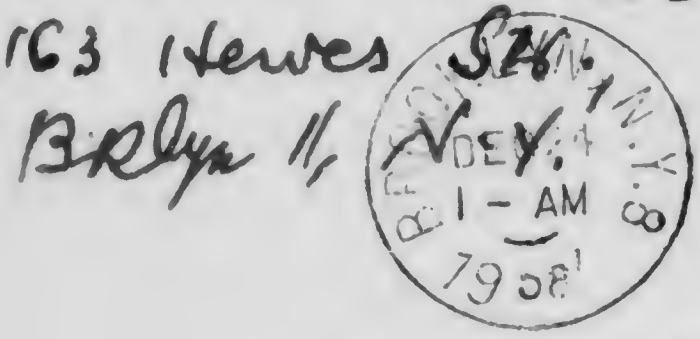

Rabbi M. Ch-Block
2050 Davidsohn Av.,
Bronx 53, N.Y.

H. Wiesler
9604 - 67th Ave.,
Forest Hills, L. I.

NEW YORK N.Y. MAR 31 3-PM 1942

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

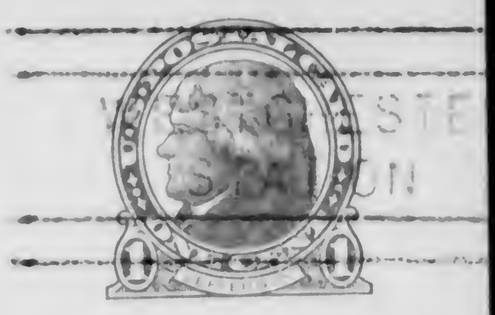

Mr. Chaim Bloch
2082 Davidson Ave.,
Bronx, N. Y.

H. Wieder
236 E. 165th St.
Bronx, N.Y.

NEW YORK N.Y. APR 8 9-PM 1941

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

BRONX CENTRAL ANNEX

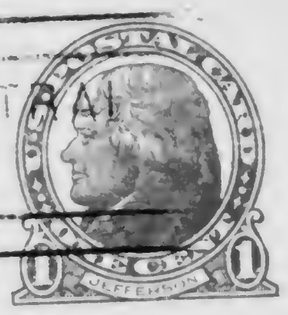

Mr Chaim Bloch
2082 Davidson Ave.
Bronx, N.Y.

H. Wieder
236 E. 165th St.
Bronx, N.Y.

NEW YORK N.Y. MAY 11 12-M 1941

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

STATION T

Mr. Ch. Bloch
2082 Davidson Ave.
Bronx, N.Y.

Mrs. Clara Bloch
310 Fordham Road
Yonkers, N.Y.
England

Mrs. H. Wieder
1857 Waltow Avenue
Bronx, N.Y.C.
U.S.

H. Wieder
1859 Walton Ave.
The Bronx, N.Y.C.

Chaim Bloch

~~c/o Wechsler~~ 97 Lazenove

~~83 Lordship Park~~ Road

London N 16

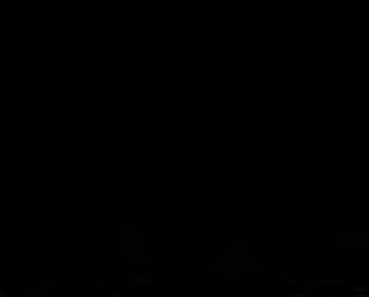

Mr

Rabbi Bloch Chaim

2050 Davidson Av.

Bronx 53 N.Y.

U.S.A.

BY AIR MAIL

from L. Winnik
Ramat-Gan Herzl Rd 5
Israel

ב"ה יום א' פרשת בשלח תשט"ו

ה' ישלח ברכתו מציון אל כבוד מכרי ונעלי, הרב החכם

כמוהר"ר משה חיים אפרים בלאך ש'

רב תודות לך על ההקדשה הנעימה שהגיעה לי במכתבך היקר
מיום א' פ. וארא שבו שלחת בו הזכרון לפני יותר מעשרים שנה, עת שבקרתי
בבית מורך ז"ל שלשה שבועות בחברתך ושמחתי בדברי תורה. היה זה אז זמן
של שלום בעולם ושל שקט ושמחה נפשית בשבילנו ואני אז עוד בראשית שנותי
ההתפתחות שלי. תאוותי בשובה לציון ותקוה לעלות ולהשתלם באהבת אמי נעוריו
עזרה לי שעכשיו בעוד מעט מלפני יותר מעשרים עליתי את עליית רומניה והשתקעתי
בתחלה בירושלים עיה"ק ואחר משם הלכתי לפני שנתיים לדירתי ברמת גן.
במרכז שנות ראשי העיקרי ומכתבי בלא נייר אבדתי ונראו ורשמי אותו והצלתי רק
את התמונות. [crossed out] בדיוק ויותר שנות אני מודה להקב"ה שזכני בניי הצליחו לעלות
ולהשתרש בארץ ובני בכורי הוא פרופסור באוניברסיטה העברית. עכשיו לעת זקנתי
אני מגלה את עתותי בלימוד התורה הקדושה ובזה אני מוצא נחת ועונג רוחני.
אני מקוה שגם כבודך מרוצה מזה שנצלת בעוד מועד מצפרני הצורר ונצטרך
למסור בארץ נכריה ושרוב בני דורך נפלו בה ובודאי גם פרנסתך מצויה. ואין
אני יודע אם גם משפחתך ניצולה עמך ומה מצבה. מכתבי ימתין נכר שברכותיך
... והנני מברך אותך ברפואה שלמה בגוף ובנפש ושנזכה להפגש עוד בציון
עיר קדשנו לעת זקנתנו מתוך הרחבה ובריאות כאוות נפש המכבדך והמוקיר

ואסיים בחבור חדש שעלה בדעתי בין התגלויות האחרונות בעת שלמדתי את הפרק הזה,
במס' ביצה. בדף ל"ט ע"ב מקשה המהרש"א ז"ל הכי שאומר שבערת הים במינה נכנס מהלכה
שם שאמר בפירוש שהרבה לבמינו אין נכנס דווקא. ולדעתי שהרב בו מפרש אחת את השיטתנו
דרבנן קלות האוכל סד דשלא במינו נכנס שאמר הלל בהגדותנו בשבת קו: סבר דם שגורו חכמים
ורבנן אומרים לפטור אבל אסור ושם מה לא נימצא שסובר שמות לאמר. ואם קשה לפי
רש"י שסובר בוודאי שהוא שבאמור דרבנן סובר גם רבי דשלא אתר והגם שלא יפה לקמן
דשלא במינו נכנס שאסור רק מדרבנן אוסר רבי דשלא, אלא הפשוטו שהוא של מפרש אותו

איגרת אוויר
AEROGRAMME

Mr
Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Avenue
Bronx 53 N.Y.
U.S.A

דואר אוויר
PAR AVION

קפל שלישי

אם יושם משהו בפנים, תישלח האיגרת בדואר רגיל

EXPEDITEUR - השולח

S. Winnik
Ramat-Gan, Herzl 5
Israel

קפל שני

ושאר לפל

איגרת אוויר
AEROGRAMME

דואר אוויר
PAR AVION

Mr
Rabbi Chaim Block
2050 Davidson Avenue
Bronch 53
New-York
U.S.A

קפל עוליטי

אם יושם משהו בפנים, תישלח האיגרת בדואר רגיל

השולח - EXPEDITEUR

S. Wimmik
Ramat-Gan, Herzl 5
Israel

איגרת אוויר
AEROGRAMME

Mr Rabbi
Haim Block
2050 Davidson Avenue
Bronx 53
New York
U.S.A

דואר אוויר
PAR AVION

קפל שלישי

אם יושם משהו בפנים, תישלח האיגרת בדואר רגיל

השולח - EXPEDITEUR

I. Winnik, Ramat-Gan
Herzl Road 5
Israel

קפל שני

קפל ראשון

קצרת יוסף בקהילתנו תשכ"ט הבטלה

מאחל לנו ולכל ישראל לכבוד ובבוא מועד יעלה וכולנו נזכה בשורת ה'
היכל הלוב בשלהי אוקטובר שלושים

וכך על פי שלוקי קבלתי שום תשובה על מכתבי הראשון מאז לפני שלושה
חדשים, ובכלל לבני השלוה ובוודאי לאחיך היקר אשר בשבילו הייתם אלה לחודש
לכבוד חגת בר-לוי הבטוחה להזכיר השנה הגדולה שיזכה לעשות חגה בארץ מולדתו ואהבתו
בחודש הבא בעזרת השם ובשורות טובות בשלוה ושלום על ישראל ועליהם.
אבל שלא לדאוג סוף כל סוף יעלה לו להשיג בקשיש הקרוב ואחרי-כך על פני הים
הגדול הזה נשלח לו את הכל. אבל אני מקווה שהוא כבר בידיו ואם לא אז בקרוב
ואני מקווה שהוא יעשה את הדרך הזאת בשלום ובשלוה ויזכה לראות את כל
משפחתו בריאים ושלמים ואת ילדיו גדלים ומתקדמים בלימודיהם ובכל הטוב.

איגרת אוויר
AEROGRAMME

ISRAEL

Mr Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Avenue
Bronx 53 N.Y.
U.S.A

דואר אוויר
PAR AVION

קפל שלישי

אם יושם משהו בפנים, תישולח האיגרת בדואר רגיל

EXPEDITEUR - השולח

S. Winnik
Ramat-Gan Hevrlo
Israel

ב"ה יום [illegible] פ' [illegible] [illegible] פה [illegible]

וברכת ה' [illegible] כבוד הרב הנכבד [illegible] חיים בלוך שליט"א.

הנני מאשר בזה את קבלת מכתבו [illegible] [illegible] לשונו לבי. הנני מתנצל להודיע כי [illegible] כמעט [illegible] פעמים ואחרי [illegible] את מכתבו האחרון שנכתב לפני שלש שנים בערך [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] לפני [illegible] ברוב [illegible] [illegible] קבלתי [illegible] על מכתבו האחרון [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] תורה [illegible]

[illegible] [illegible]

אני [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] בין [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

נ.ב. בזמן האחרון [illegible] פה [illegible]

איגרת אוויר
AEROGRAMME

RABBI Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx 53 N.Y.

U.S.A.

דואר אוויר
PAR AVION

קפל שלישי

אם יושם משהו בפנים, תישלח האיגרת בדואר רגיל

EXPEDITEUR - השולח

23 [illegible]

[illegible]

Israel

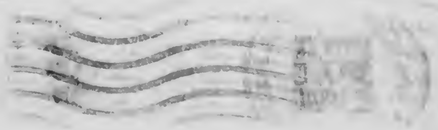

איגרת אוויר
AEROGRAMME

ישראל 0.01 ISRAEL
ישראל 0.07 ISRAEL
ישראל 0.07 ISRAEL
ישראל 0.20 ISRAEL

Rabbi. Chaim Bloch
2050 Davidson Avenue
Bronx 53 N.Y.
U.S.A.

דואר אוויר
PAR AVION

קפל שלישי

אם יושם משהו בפנים, תישלח האיגרת בדואר רגיל

EXPEDITEUR - השולח

Raithi D. Veintraub
Bnei Brak Schijun
Chazon-Ish Eretz-Israel

קפל שני

קפל ראשון

DOV VIENTROUB
SHIKLUN CHASON ICH
BNEI BRAK
ERETS ISRAEL

RABBI AL. WILNER
229 PENN STREET
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-9808

הרב אהרן יהודה ווילנר
229 פען סטריט
ברוקלין, נ. י.

ב"ה ג' אייר

כבוד ידידו היקר הרה"ג כש"ת מוהר"ר חיים בלאק נ"י

ויקבל נא כ' ספר הנכחי תמורת ספרו אשר שלח לי מאז

ידידו
א. י. ווילנר

MOSAISKA FÖRSAMLINGEN
Wahrendorffsgatan 3
STOCKHOLM 7
Telefon 235160

STOCKHOLM

MOSAISKA
FÖRSAMLINGEN
i
STOCKHOLM

öre 090 öre
SVERIGE

FLYGPOST
PAR AVION

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Avenue
Bronx 53, N.Y. USA

MOSAISKA FÖRSAMLINGEN
STOCKHOLM 7

קאלאמייער יזכור בוך- קאמיטעט

טייערע פריינד ה. בלאך,

אויף דער לעצטער זיצונג פון דער רעדאקציע קאלעגיום פון קאלאמייער יזכור בוך קאמיטעט, האט דר, ש. ביקל אייער ארבעט געליינט, עס זענען א רויס געזאגט ~~[illegible]~~ ערנסטע געוויסע אויסזעצונגען.

עס איז באשלאסן געווארן אייך צו שיקן 25 דאלאר, און מיר בעטן אייך זיך שטעלן אין פארבינדונג מיט דעם פריינד נפתלי גראס, ער וועט אייך איבערגעבן אלעס וואס האט צו טאן מיט אייער ארבעט פאר אונזער יזכור בוך.

מיט די בעסטע גרוסן,

פארן יזכור בוך-קאמיטעט.

סעקרעטאר ל. ווייץ.

ל. ווייץ

L. Weitz
771 E 18th
Brooklyn

P. Weissman
317 Bushwick Av
Brooklyn
N York

BROOKLYN, N.Y. 17
NOV 12
8 - PM
1945

UNITED STATES POSTAGE
3 CENTS 3

Mr Chaim Block
2050 Davidson Ave
Bronx N. Y.

Brooklyn 12/22 1948

מיין ליעבער זוהן חיים בלאך מיט געזונט
ערשטענס ווייסע איך בעקומען איך מיט מיינע קינדער
בעסונדערן דאך מערדעלע מיינער מאכט פון אייך
מיט דאווער ספרינא. אונז קינדער גליקס צו הערן און
ער מאנגערט מוק דערהער אויך האלטער אויך
ליבערומען אונז זיין א אנטמארט נעפט בעקאווער
ליבער זאדן אויך האבער פוטל צבלה. מיט ערוואונטע
אויך האבער פערהאלטן מיין אוונפאמער טשמעסטער
וואס ער אויזט מיר ערבלומען פאלמיין פאמוען
אויך ווראפט מיין מאכט דאמער טשמעסטער
האט אוסבער ערלאזט לערטער קינדער אויך
גראנט אונז פואל דעם מיט געזונט
דערהאן מאס פואל קינדער דאטן נעפט ערקאווען
טאנטער אונז פואל טאנטער סוחט ער אויזט מיר אויך
וואס אויך האבער ערמעמען פואל מדון פאווט
פילווטע האבער אויך ברהא דערהער פערמען
צו ערקאוון אויך טרוקער אויך פואל ישורום וואס
אויך האבער ערקאוון אונז פואל מאה בוואל מיר
אויך האבער פוטל ישורום ערהאט פון אוהר דואל
האט מיין מאן נעפט ערמאלס פארמיין 4 מאטן

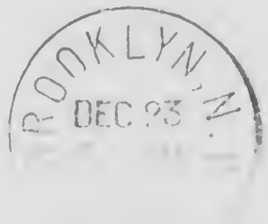

Mr. Chas Block

2050 Davidson Ave

Bronx, N. York

Mr. Percy Wesson
317 Bushwick Ave
Bklyn. N.Y.

Rabbi L. Weisblum
80 WILLETT STREET
NEW YORK 2. N. Y.
TEL. GRAMERCY 5-7235

הרב ר' ליפא וויסבלום
מח"ס דברי אליעזר, דמשק אליעזר, פרח לבנון,
ילקוט הדרוש, ומו"ל הלבנון
80 ווילעט סטריט
ניו יארק

ב"ה כ"ג [illegible] השנ"ה בכפר ניו-יארק יצ"ו

לכ' הרב הג' פאר וכו' חסיד ונו"נ וכו' מהרה"ח בלאך שליט"א.

אחדשה"ט כראוי. הנה כ"ה לא שלח לי מעולם הספר-מאמרים תורניים [illegible] — הוא רק הודיע לי שיצא ספר כזה לאור. ואם אוסיף בו, ישלחהו לי. ואני לא עניתי כלל. ולכן לא שלח לי.

לא עניתי לו על מכתבו. יען שאינני אוהב ויכוחי מחלוקות. ואין לנו מה [illegible] עם הריקנים והאומרים.

ולצער אינני מוצא [illegible]. והם עולים על התורה. וכל דבר מוסר לעין ההמון כסף. ומה אוכל עולם אחד — מחמת ענים.... כי הם עלובים! [illegible] הבזיון, ורבנן [illegible].

ובכלל, אינני מתערב עמהם, ואינני רוצה לשמוע מהם.

וסלח לי כת"ר על אשר לא [illegible] בספרו. ושלום רב

הק' ליפא וויסבלום

Rabbi L. Weisblum
80 WILLETT STREET
NEW YORK 2. N. Y.
TEL. GRAMERCY 5-7235

הרב ר' ליפא ווייסבלום
מח"ס דברי אליעזר, דמשק אליעזר, פרח לבנון,
ילקוט הדרוש, ומו"ל הלבנון
80 ווילעט סטריט
ניו יארק

ב"ה [illegible] פ' [illegible] השי"ת בסה ניו יארק יע"א

לכ' הרב הג' [illegible] וכו' חסיד וירא וכו' מוהר"ח בלאק שליט"א.

אחדשה"ט הנה בדבר הרב הנ"ל. ידע אני מכמה שנים [illegible] עשה שלא כדת. ובכל זאת
דעתי הוא. כי הוא ירא אלקים ורב מגדול בישראל. [illegible] כי כל הרבנים [illegible], והי' כמוהם
אולם שיש לו דרכים מיוחדים. ובפרט לפסוק דת"ה [illegible] לאפשר [illegible] [illegible], ואני הדברים
אבל יחד כ"ה פי אני אינני חבר להאגודה. ולא הייתי מעולם חבר להם. כי לדעתי היא
אגודה של הפוליטיקאין בלבד! ולא יותר! ולא נמצאו מעולם שאני בתוכם. לא בנדפס ולא בכתב.

הייתי פעם חבר לועד הרבנים. ורבנים בניו יארק. אבל מאז שהוצרתי לניו יארק (זה יותר מעשרים
שנה) אינני חבר לשום אגודה ואינני נותן הכשרים לשום איש.

הרב הנזכר, יש לו טינא בלבו עלי וכבר קרא אותי על טעלעפאן בענין אחד שנתתי הדרך
לאיש לשאלה אלה על [illegible]. שהיתה חפצי (אפרוח) [illegible] את הלבת [illegible] בו —
בפרהסיא. ולא הלכה [illegible] אף בפעם הראשונה. ובכ"ז לא מורה לשום דבר. אכלה נבלות
וטרפות [illegible] במיה. והוא [illegible] את הבעל. וברוח המזנו.

ואחר פעם אחד שאלה [illegible] רב אחר איך לכתוב גט של הבעל. ואמרתי לו, וקרא אותי את
הרב הנזכר והוא אומר לכתוב שלא כדין. (והרב עשה כדבריו) וכתבתי לו שלא יעשה
כדין.

ובכל זאת דעתי הוא, כי הוא ירא שמים, ורב וגדול בישראל.

והנני הדו"ש ליפא ווייסבלום

ב״ח

כתיבה וחתימה טובה וגמר חתימה טובה

מאחלים

מרדכי אהרן ווייס ומשפחתו

133 Keap Street Brooklyn, N. Y.

M. Weiss
133 Keap st
Brooklyn N.Y.

BROOKLYN N.Y.
SEP 1?
11:30PM
58

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRES

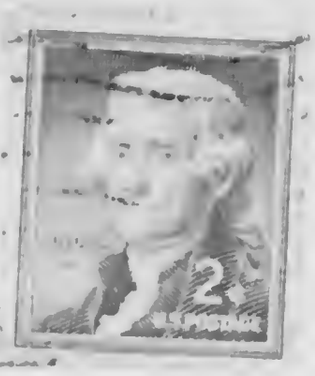

Rabbi Chayem Black
2050 Davidson ave
Bronx 53 N.Y.

M. Weiss
133 Keap st.
Brooklyn N.Y.

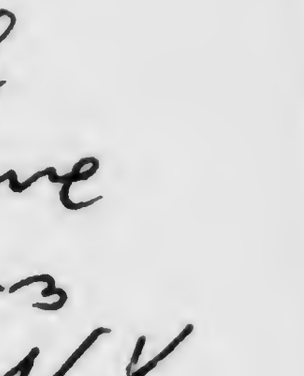

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Chaim Block
2050 Davidson ave.

BUILD YOUR FUTURE
WISELY. SAFELY
U.S. SAVINGS BONDS

BROOKLYN, N.Y.
APR 28
5:30PM
1958

Bronx 53 N.Y.

Rabbi S. Weiss
160 South 1st
Bklyn N.Y.

BROOKLYN N.Y.
FEB 27
7-PM
53

NEW HOPE FOR HEARTS
- - - SUPPORT - - -
THE HEART FUND

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

RABBI CH. BLOCH
2050 Davidson Av.
BRONX 53
N.Y.

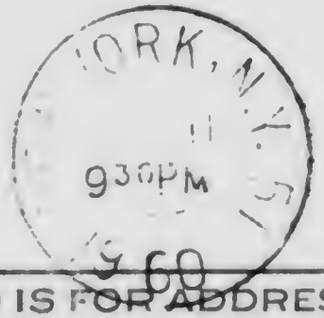

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

AMERICAN CANCER SOCIETY

Rabbi Ch. Bloch
2050 Davidson av
Bronx N.Y.

BERNARD WEISS, M. D.

736 MORTON STREET

MATTAPAN, MASS. 194 3

עם ישראל חי

ISRAEL LIVES

BERNARD WEISS, M. D.

736 MORTON STREET

MATTAPAN, MASS. Aug 10 1943

לכ׳ הרב הנודע ומחבר ספרים [illegible] בלשון עבר׳ ויהודית

ר׳ חיים בלוך נ״י

קבלתי היום את מכתבו היקר, ותכף אני עונה עליו. [illegible]

כל זמני יסלח לי, על שלא השיבותי על מכתבו הראשון לפני איזה

זמן. הסיבה היתה פשוטה! הייתי טרוד מאד במקצועי, ולא

היה לי פנאי להשיב על כל המכתבים שקבלתי מאנשים שונים.

על שאלתו אם אני הנני בן עירו ומכירו, עלי לענות בשלילה.

נולדתי וגדלתי בכפר ליטאי, ובאתי לאמריקה בהיותי צעיר

מאוד, ולמדתי בבתי הספר שבכפר כל. אבל לא שכחתי את

הגירסא דינקותא, וגם כהיום אני אוהב לקרוא שני פרקים לפחות

בכל יום (אפשר אני לומר מסכת גמרא). הדפסתי מאמרים ע״ד

ב״הדואר״, ״בצה״, ״התורן״ ״הרופא העברי״ ועוד. במאמרים

השתתפתי בהרצאה עם רופאים ואנשים משכילים, וגם הדפסתי בקובץ

זאת ״הלוחם שטורמער״ (ירחון) ״הלוחם והחבר״ (שבועון) ועוד

פעם כן הדפסתי מאמרים רבים באנגלית בעתונים שונים ואנכי

מספר בזאת שעלי לשם התפארות, כי אם שלא יתפלא על

סגנוני העברי הנאה ב״פולקסס״. אני רגיל ומנוסה בזה

בנוגע לבקשתו על פרסום ספרי חסידות,

S. J. Weinstein

26 BROADWAY NEW YORK 4, N. Y.

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx 53, N.Y.

Rabbinat und Matrikenamt

der israelitischen Kultusgemeinde Wiener-Neustadt

Hauptplatz 11, II. Stock, Telefon 372

Wr.-Neustadt, am 28. XI. 1928.

ב"ה יום ד' לסדר "קטנתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך" תרפ"ט לפ"ק

לכבוד ידידי אהובי ר' דוד, עומד במעלות הרמות בספריו

המפורסמים כל מגמתו לזכות את הרבים אלפי רבבות

כולו חמד מחמד ונורא עמוק

מכתבו היקר עם ספרו, ועבור עם ידיד נפשי, תודתי, ובטרם אשיב

המגורה הטובה — אלמלא דרשה לנפשו — אני אשלח בספריו כי

כמו נאמנים —— גם שמחתי מאד שבספריו להוציא לאור עולם

סדר נאות ונחמד "אוצר חמד" לקוטים נחמדים מתוך ספרי, לוח

של גדולי ישראל ז"ל וגם אני אתן אותו בתוך שבספריו כולו. שבספריו איך

לשמרו שמות הקדושים בהזכרת נא אומר כבוד.

ידידו הדורש ומבקש שלומו הטוב — דורש בהצלחות רמות

הק' ... מאור לב ...

Rabbi Dr Hillel Weiss
323 W. 83 rd. St.
Eu. 2-3859

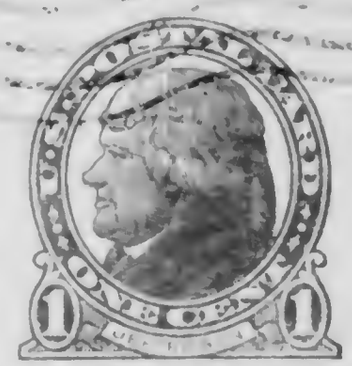

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Mr.

Chaim Block
c/o Wiede
1859 Walton Av.
New-York

Rabbinat der israel. Kultusgemeinde Wr.-Neustadt

Kanzlei: Hauptplatz 11, II. St.

Wohlgb. Herrn

Chaim Bloch

Wien

II. Rafaelgasse 1.

OBERARZTENER
Dr.
HEINRICH WEISS
Wr.-Neustadt

D. VAINSTEIN
13-9th St.
New-Brunswick N.J.

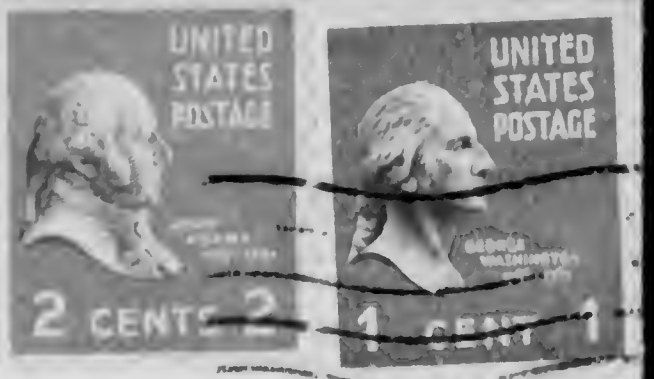

Mr. & Mrs. Chas. Block
2050 Davidson Ave.
Bronx 53 New-York

TEL. RIVERSIDE 9-2924

FRANK J. ROWLEY, MGR.

HOTEL NEWTON

HARELWYN-CO-INC.

2528 BROADWAY

NEW YORK CITY

8. 21. 940

חביבי!

סלח שלא שניתי עם הנים, כי אני עתיין בבחינת לחינה. ו"ל.
שמחתי מאוד על מכתבך ועוד יותר אשמח לבאתך פעם. אבל אמן
לי ממש הנעשרות לקבוע מהנים למחור מיטה ומקום פלילה. כי עם
הנים לא ישאיר לפה"ב איש ואיפה אבלה את האחה"ב. לכן
נא לטלפן אלי לפה"ב (בערך עם עשר בבוקר אני רשמים
בבית) ונקבע את מיטה הפלילה.

אני מחכה בצה לקריאתך הטלפונית
ותיתן בבל לבבית

[illegible]

Weiss. Hotel Newton
2528 Broadway

NEW YORK, N. Y.
AUG 25
2-PM
1940

STATION H

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Mr.
Ch. Bloch
2008 Davidson Ave.
N.Y. Bronx

ב"ה

אל הג' המפורסם ידידי כבוד המשובח והחשוב,
ווינשטיין שליט"א

כאשר אני בא בבקשה לשלוח לי תשלומין עבור הספר
"מי נתן למשסה יעקב וישראל לבוזזים". השקעתי
בו אוני וכחי וכבודי וממון הרבה.

והנני בזה מוקירו ודורש השלום מכבודו
הק' משה חיים אפרים בלאך

חשבתי כי יש לך תלונות, עכשיו ראיתי
כי משוגע אתה. ולכן תוכל לפנות אל
כתובת:
The Council of American Judaism
ויחזירו לך את ספרך.

S. J. Weinstein 2792 Sedgwick Ave
Bronx N.Y.

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Avenue
Bronx 53, N. Y.

Your book
is being returned
separately.

Y. Weinstein
1575 University Av.
Bronx 53 - N.Y.

NEW YORK 57, N.Y.
DEC 23
7-PM
1953

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

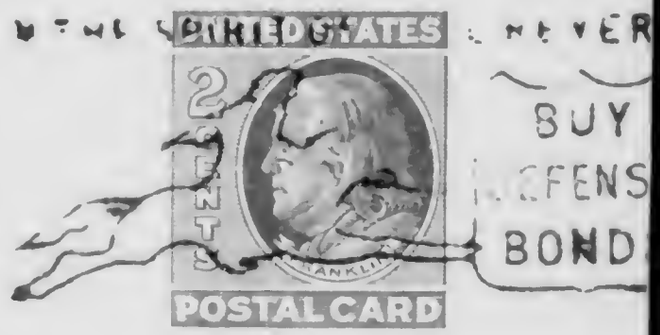

BUY
DEFENS
BOND

Mr. Chaim Bloch
2050 Davidson Av.
Bronx 53 - N.Y.

N.Y.

Dr. H. Weinstein
175 Tremont Ave.
Bronx 53 - N.Y.

NEW YORK 57 N.Y.
DEC. 3
7-PM
1953

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Dr. M. Block M.D.
2067 Jacobson Ave.
Bronx - New York 53, N.Y.

ב"ה מוצש"ק פ' צו תחוש גאולה ושנה זו

באופן שבראו ברכתו למתחדשו לכבוד הנעבר מוהרש"ל וויינשטיין נ"י

זה עכשיו פתחתי את מכתבך לכבוד הפרהוזני.

מה אשיב לך? אם אתה מסכים שהיהודים הם ספק להקולס,
שהיהודים עומדים בראש המחתרות נגד השמאלים והבורגנים
במושבות, שהיהודים אחראים בעד יציאת גרמניה במלחמה
העולמית הראשונה, שהיהודים הם שונאי העמים אשר שוכנים
בתוכם — הנכבד עמך מאיר אחרים שגם בלבך מלשון ושנאה.
אך את תוכנת להבינה מעט הקונספט אין לו יחס כלל וכלל.
שם אנשים ולוקחים מספרי כל עיקר. אבל הגד נא, אודות, הרמב"ם
הרצל נורדוי גולדמן נחבקין, גרינבוים ושאר המנהיגים
הציונים לא עמו ושר לבררינו כלו עין נגד ישראל?
אות אמרתי להשיב לך גם להודיעך לך שהספר לא
הגיע לעת תורה. ולפחות שיגיע בזום כ' ואם לא זה
אין אמן.
זכה המעשה שעיר בידי כי הלא מאוד מאוד מהשקפה
יהודית.
אנו מברך בחג כשר ושמח

חיים [signature]
יצחק וויס.

אחר כתבי, קבלתי אגרות נפרסות ובצערו
הראתי לו את מכתבך. הלא שחן

לאחר שכתבתי לעיל אודות שקנה את הספר „דבשי ומי ועד הבקעה"
פרק בו ספטט עמודים ולקרוא בו את הפרקים הראשונים חוץ
וזה היה אותן להמצא אך גאון כמוס אופייני ומדהים חפש שבט
תשובה ולקרוא בו את המאמר של משה פרגר לאו
המאמר גם עליהם שהם משוגעים...

D. Weinstein
c/o Dr. M. Morgenstern M.D.
184 Livingston Ave
New-Brunswick
N.J.

NEW BRUNSWICK
MAR 20
1953
N.J.

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

UNITED STATES
2 CENTS
FRANKLIN
POSTAL CARD

HIRE THE HANDICAPPED
IT'S GOOD BUSINESS

Dr
Miriam Bloch M.D.
2067 Davidson Ave.
Bronx N.Y, N.Y

Absender: Salomon Weinreb

Wien 27

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

E. Schauenroda 1/9

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk od. Postschließfachnummer

Dann, wäre mir viel geholfen, wenn die Kinder Käuzchen gleich nach Ankunft das Affidavit erhalten würde. Wie falls Buch 2 Habe Ihr Buch schon in die Dokumente eingeheftet sind welche Verdienstmöglichkeiten für Buch: Viele Grüße u. Dank Danke von Herzen Buch

Postkarte

15 15

Deutsches Reich

25. IV. 39. 21

Mr.

Chaim Block

13 Bergkat Crescent

Lawdon

N 16

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Newyork

Absender: Salomon Weinreb

Wien 27

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

E. Schauenroda 1/9

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil Stockwerk od. Postschließfachnummer

Dann, wäre mir viel geholfen, wenn die Kinder Käuzchen gleich nach Ankunft das Affidavit erhalten würde. Wie falls Buch 2 Habe Ihr Buch schon in die Dokumente eingeheftet sind welche Verdienstmöglichkeiten für Buch: Viele Grüße u. Dank Danke von Herzen Buch

Postkarte

15 15

Deutsches Reich

12 6 39

Mr.

Chaim Block.

1859 Walton Aven.

Apt. 2

New York

U. S. A.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

ייִדישער וויסנשאַפֿטלעכער אינסטיטוט — ייִוואָ
535 וועסט 123סטע גאַס, ניו־יאָרק 27, נ״י

YIDDISH SCIENTIFIC INSTITUTE—YIVO
535 WEST 123RD STREET, NEW YORK 27, N. Y.

Tel. ACademy 2-0600 טעל׳
Cable Address: קאַבל־אַדרעס
YIVO, NEW YORK

ביבליאָטעק און אַרכיוו
LIBRARY AND ARCHIVES

דעם 24סטן נאָוועמבער 1947

פ׳ חיים בלאָד

ניו - יאָרק

זייער חשובער פריינד,

באקומען אייער בריוו פון 17טן נאָוועמבער מיט דעם בייגעלייגטן זייער אינטערעסאנטן בריוו (זאלצבורג, 21 יאנואר 1909). איך דאנק אייך הארציק פאר צושיקן אונדז דעם דאָזיקן בריוו. מיר וועלן זיך באמיִען צו דעשיפרירן די אומקלאָרע חתימה. צי קען ניט זיין, אז די חתימה זאָל זיך לייענען Bracke?

מיט פריינדלעכן גרוס

מ. ווײַנרײַך

מ. ווײַנרײַך
וויסנשאַפטלעכער דירעקטאָר

158

א״ שמות תש״י לפ״ק
יאנואר 13 1950
בראנקס ניו יארק

כבוד ידיד נפשי הנגיד , נדבן נכבד
כבוד מוה״ר ה. בלאך שליט״א עם כל
בית משפחתו היקרים ד״ ע״י.

ליעבער טייערער פריינד !

מיר שיקן אייך איין 8 עדס , מיר זיינען זיכער אז איהר וועט מאכן אלע אנשטרענגונגען הן פון אייער זייט ווי אויך מיט דעם פערשאפן פריינד פיר דעם גרויסן ענין פון תורה עם דרך ארץ .

מיר ערווארטן אייער באלדיגע אנטווארט , אין וועלכן זכות איהר וועט זוכה זיין צו געזונד , פרנסה בריוח , אידיש נחת פון אייערע חשובה פאמיליע שיחי׳ לאורך ימים ושנים ולהרמת קרן התורה וישראל ציון וירושלים אמן .

בברכת התורה וישראל
אהרן [signature]
סעקרעטער

Bulletin

DECEMBER 1955 Vol. 17 No. 2

CONGREGATION HABONIM ,INC.

DR. HUGO HAHN, Rabbi

ERWIN HIRSCH, Cantor

Members of the Board of Trustees

GUSTAV JACOBY	President and Chairman of the Board
ERIC O. GRUNEBAUM	Vice-President and Secretary
ERIC W. NORDEN	Vice-President
ERNST I. CAHN	Treasurer
RICHARD AUERBACH	Assistant Treasurer
KURT LOEWENBERG	Assistant Treasurer
ARTHUR HERMANNS	Assistant Secretary
MRS.MAX L. POLLACK	Assistant Secretary
EDUARD WALLACH	Comptroller
DR.FRIEDRICH S. BRODNITZ	Past President
DR.RUDOLF GEIGER	Honorary Vice-President

KURT BACHRACH	MARTIN MODEL
BERNHARD BAUM	DR.HERMAN O. PINEAS
LEO GOMPERTZ	RUDOLPH R. SILBERBERG
OSCAR KAHN	ERNEST STEIN
MRS. FRED LEVY	EUGEN VICTOR
MARCEL LOEB	FREDERICK WEIL

Committee Chairmen

ERIC O. GRUNEBAUM	Advisory
RUDOLPH BLUMENHEIM	Auditing
FREDERICK WEIL	Brotherhood
KURT LOEWENBERG	Building
JOSEPH LOEWENSBERG	Cemetery
EDUARD WALLACH	Membership
OSCAR KAHN	Queens
MARTIN MODEL	Ritual
ARTHUR HERMANNS	School and Youth
HANSI POLLACK	Sisterhood
MARGARETE BERENT	Welfare
PETER E. MAYER	Young Couples

כי הסכנה של רכושו היא קלושה
נגד הסכנה הצפויה לנו כעם,
בזמן אשר הערבים ומצרים
יתאספו ויזדיינו ויתחזקו..
ואעפ"י שיש לנו הגבורה בחלק
השפירות רב גדולה מאד,
כי בידם הצורך הכלכלי והשג
השפריע של השגבות--הנפט.
כתבת שאתה מתכונן לנסיעה.
הנה מכין כבר שנה פטירתו
אם מתעורר מאד. אמא שהשפיע
ראיתי כי הוא בעל נפש יפה
ובעל מדות ושאיפות. וכך מאין
עולמו מאמשא המעלה שבימי
הדבק הוא. אנחנו החיים
הולכים ומתבודדים יום יום.
מרגשת מאד ומחכה לשלום
ורפואה השלמה והעברת כח
עבודתו. ותמיד יזכה וייתברך
שלמה לו שאנו גדולים משלו.

POSTKARTE CARTE POSTALE CARTOLINA POSTALE

Rabbi Chaim Bloch

2050 Davidson Ave

Bronx 53 N.Y.

U.S.A.

על כפכי, וכעת ה' שמו בכפם
והאמן לומר בעזרת אמרים
יעזרנו מראש כי לא יפסל
כלום ויהי מהצלחים ואמן
נפלים. והחכם עיני בראש
ואני נמשך אחרי רגשותי
הספרדיים.
ה' יעזרהו ויצליחהו בזרה
ולא יאונה לו כל צער ונזק
ויזכה תמיד ויצפה לאריכת
ימים ושנים עד מאה ועשרים
[illegible]

POSTKARTE CARTE POSTALE CARTOLINA POSTALE

Rabbi Ch. Bloch
2050 Davidson Ave
Bronx 53 N.Y.
U.S.A

על הטוב שישנו בכל
אחת המפלגות, אבל לא
אחת מהם נותנת לי סיפוק
גמור. האמת היא כי ראשי
המפלגות כולן מקלים את
התמימות ואת הרחמנות
של אבי באופן מראוי.
הרמאות שולטת בכל
החוגים בלי יוצא מן הכלל
בשלו את אותה!
יפיקו מבקר לאריכות
ימים ושנים ובחיים של
שלוי ופרנסה טובה ועבודה
פורה ושלות הנפש
ידידך [illegible] וויינברג

POSTKARTE CARTE POSTALE CARTOLINA POSTALE

Rabbi Ch. Bloch
2050 Davidson Ave
Bronx 53 N.Y.
U.S.A.

שמע ידיעה בוקעת הודעות
והיו בבחינת אין שמחה שלמה,
שלמק בבשורות. הוא הי' ידוע
הי' בפניניו. נזכרו הבונים
ולא גדולים ומצפוני הסופרים
ישגא מה שכתב בספרו,
מה הוא של כפאו לבעל אחרי,
ישגל זה ביו נפטר שנלקח מן העולם
סופר גדול הוא ולמדנו שאין
לך אבא גדול. היא הכרת
עשלוחו של ידידנו נ"י
מסיון שלוטגן. ואם יעמוד הגר"י
יברכהו בשמו. הנשמה שמחה
ונשמה חם שלו ונוועצתם לשמחה
כולנו לראות בבשורות
הבחירה ולאסול מן הפגישה
ומן הפרחוק.
ידידך דורש שלומך מאד
וחותם יחיאל יעקב וויינברג

abonnez-vous
aux nouvelles émissions
de timbres-poste suisses

MONTREUX
20-21
20 VIII
1956

25
HELVETIA

POSTKARTE CARTE POSTALE CARTOLINA POSTALE

Rabbi chaim Bloch
2050 Davidson Ave,
Bronx 53 N. Y.
U. S. A.

חבל שפעם לא שוב למצוא
בשעת להשיב דעתי ולשמח
לאמרו את הבת היקרה.
הוא ניסה את בריאות ולא
הצליח פלוק. הבת השלום
את האמת ארצה בשלום
במדרש והיא במעשה
לאט. כמעט לאט
מאד את מצאה לראות
על עבודות הקל ונכון את
לשלום בבחירת הבלל
לה שעלו מ
על הוספה בשפתות יחי
a Dedouaner a
Montreux-Gare
כדי לפוסרם מן המכס.
ידידך דורש שלומך מאד
וחותם יחיאל יעקב וויינברג

SEMAINE SUISSE
11e QUINZ. OCTOBRE
Produits suisses
Produits de qualité

HELVETIA

MONTREUX
21 X
1955

10
HELVETIA

POSTKARTE CARTE POSTALE CARTOLINA POSTALE

Rabbi ch. Bloch
2050 Davidson Ave
Bronx 53 N. Y.
U. S. A

B. WEINBERGER
558 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.

BROOKLYN, N.Y.
JUL 17
5-PM
1959

USE ZONE NOS.
FOR
MAIL

Rosalie Black c/o Joffa
271 Beach 17

FAR ROCKAWAY N.Y.

B. WEINBERGER
558 BEDFORD AVE
BROOKLYN 11 N.Y.

BROOKLYN, N.Y.
DEC 17
6:30PM
1957

UNITED STATES
2 CENTS
FRANKLIN
POSTAL CARD

WILLIAMSBURG STA.

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

RABBI CHAIM BLOCH
2050 DAVIDSON AVE
BRONX NY

B. WEINBERGER
558 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

RABB. CH. BLACH
271 BEACH - 17 st.
FAR ROCKWAY N.Y.

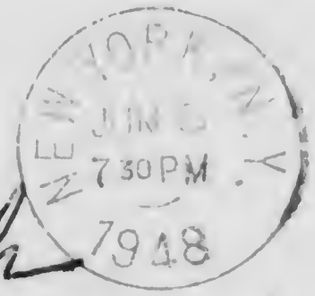

Rabbi Bloch

292 B 17 ST.

For Rockaway N.Y.

RABBI A. WEINBERGER
8 WEST 181ST STREET
BRONX 53, N. Y.

FAR ROCKAWAY, N.Y.
JUN 10
7-PM
1948

F.A. 79469

RABBI ALTER WEINBERGER
Rabbi and Dean of Turka and Vicinity
8 WEST 181st STREET
BRONX, N. Y.

Telephone SEdgwick 3-6853

אלתר יצחק אייזיק ווינבערגער
הרב ור"מ מטורקא והגליל
8 וועסט 181טע סטריט
בראָנקס, נ. י.

ב"ה

New York, ... 194.....

ניו יורק, שנת תש"..... חודש .....

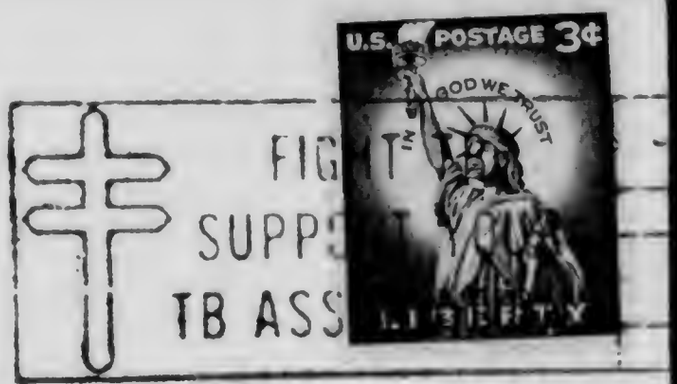

Rabbi Chaim Bloch

2050 Davidson Avenue

Bronx 53, N.Y.

Elie Wiesel
378 West End Avenue
New York 24, N. Y.

FORWARD
A JEWISH DAILY

Published by THE FORWARD ASSOCIATION
ADOLPH HELD, President 395 DR. A. SELDIN, Sec.-Treas.

175 East Broadway, New York 2, N. Y. Phone: GRamercy 5-8000
BROOKLYN OFFICE: 13 Sumner Avenue — Telephone: EV 8-3930
BRONX OFFICE: 406 EAST 149th Street — Telephone: CY 2-5090

SUBSCRIPTION MAIL ADDRESS:
175 East Broadway, New York 2, N. Y.

SUBSCRIPTION (Paid in Advance)

DAILY AND SUNDAY		South and Central America	
1 Year	$20.00	1 Year	$22.00
6 Months	10.50	6 Months	11.50
3 Months	5.50	3 Months	6.00
1 Month	2.00	1 Month	2.25

Manhattan and Bronx, same rates as Foreign

West of Mississippi, Canada Mexico, Cuba		All Other Foreign Countries	
1 Year	$21.00	1 Year	$25.00
6 Months	11.00	6 Months	13.00
3 Months	6.00	3 Months	7.00
1 Month	2.25		

SUNDAY EDITION ONLY

United States, One Year..........$7.50
Canada, One Year.................. 8.50
Foreign, One Year................. 9.00

מאַקלאַקאָוו, דער פּאַרטיידיגער פון מענדעל ביילים

זיין קאַריערע אַלס אַדוואָקאַט און פּאָליטיקער, אַלס אַ קעמפער פאַר גערעכטיגקייט און טאָלעראַנץ. — די מערקווירדיגע [illegible] וואָס ער האָט איבערגעלאָזט.

פון אליעזר וויזעל

דריי [illegible]עו נאָכדעם ווי ער איז געשטאַ[illegible], האָט אַ גרויסער רוסישער [illegible] און דיפּלאָמאַט, וואָס [illegible] פופציג יאָר צוריק [illegible] אַן אָרט אין דער [illegible], זיך ניקס [illegible] ער האָט, מיט [illegible] — [illegible] די געפּער־ [illegible] שונאים [illegible] די קאָמוניס־ [illegible] (וואַסילי) [illegible] אויסבריך [illegible] [illegible]

[illegible] זיך [illegible]טיווענטער [illegible]עלעקטואל, [illegible] זיין שטע־ [illegible] היטעל, גע־ [illegible] בלאָסער [illegible]

[illegible] עמיצען פון [illegible] וואָס מאַקלאַ־ קאָוו [illegible] וואָס ער האָט [illegible] ער האָט באַ־ [illegible] פּאַרטיידיגט, [illegible] זיינע שונאים גע־ [illegible] — זיינע פריינט. [illegible] אויך צו גע־ [illegible]

[illegible] יאָ געדאַרפט [illegible] — כאָטש ער איז קיין איד ניט געווען, האָט מאַקלאַקאָוו געשפּילט אַ וויכטיגע ראָל אין דער געשיכטע פון אידישען טרויער אין רוסלאַנד.

באַגעגענט האָב איך אים ווען ער איז אַלט געווען 86 יאָר. דאָס איז געווען מיט צוויי יאָר צוריק, אין פּאַריז...

—

אַ הויכער מאַן איז ער געווען, מיט אַ שלאַנקער פיגור און אַ ווייסען קאָפּ האָר. ווען איך בין אַריינגעקומען אין זיין צימער, האָט ער זיך צעשמייכעלט און ס'האָט זיך אויסגעוויזען, אַז ס'שמייכעלט ניט בלויז זיין פּנים, נאָר זיין גאַנ־ צע פּערזאָן.

„גוט וואָס איר זענט געקומען", האָט ער באַמערקט און גענומען אַ קליינע, דינע בראָשור, וואָס איז געלעגען אויפ'ן שרייב־טיש און זי מיר דערלאַנגט. „איצט וועט איר ענדליך מיר קענען אויפקלערען וואָס ס'שטעהט אין איר. זי ליגט ביי מיר שוין העכער פערציג יאָר. און איר אינהאַלט איז מיר נאָך אַלץ אומבאַקאַנט."

האָב איך גענומען די בראָשור אין האַנט און זי באַטראַכט:

[illegible]

אידען אין געשטאַנען — מענדעל ביילים."

ביילים איז אַרעסטירט געוואָ־ רען און געשטעלט געוואָרען פאַר'ן געריכט. זיין פּראָצעס האָט אויפ־ געטרעסעלט ניט בלויז רוסלאַנד, נאָר גאַנץ אייראָפּע. צוויי יאָר האָט די אויספאָרשונג געדויערט און אין זייער פאַרלויף האָט מען וועגען עפּעס אַנדערש ניט גערעדט אין אַלע אידישע קהילות אין דער וועלט.

פינף לאַיערס האָבען גענומען אויף זיך די אויפגאַבע צו פּאַרטיי־ דיגען דעם אומשולדיגען איד. דער וויכטיגסטער צווישען זיי איז גע־ ווען — בעזיל מאַקלאַקאָוו, וואָס האָט שוין דאַמאָלס געהאַט אַ נאָ־ מען אַלס איינער וואָס וועט אַלץ טאָן כדי צו פּאַרטיידיגען אומשול־ דיגע, און אַלס דער גרעסטער ספּע־ ציאַליסט פון רעליגיעזע פּראָצעסען.

פינף וואָכען האָט געדויערט דער פּראָצעס. די זיצונגען זיינען געווען שטורמישע. אינצידענטען זיינען אויסגעבראָכען אויף טריט־ און־שריט. ביידע צדדים האָבען געוואוסט, אַז ביילים איז בלויז אַן אויסרייד. אויף דער וואָגשאָל ליגט ניט בלויז דאָס לעבען פון אַ איד, נאָר דער כבוד און די עקזיסטענץ פון אַ גאַנצען פאָלק! האָט די באַ־ שולדיגונג טאַקע איינגערופען וועל־ טען, זי האָט אָפּגעקויפט פאַלשע עדות, מאָבילּיזירט אַן אַרמיי פון אַנטיסעמיטישע עקספּערטען, זי האָט געבראַכט אַ דריי פאַרבלאָנ־ דזשעטע משומדים, אָבער — עס האָט גאָרניט געהאָלפען. דער אמת האָט געזיגט. מאַקלאַקאָוו און זיינע קאָלעגען האָבען אויפגעוויזען, אַז אַנדרעי יושטשינסקי איז דערמאָר־ דעט געוואָרען, ניט דורך אידען נאָר דורך אַ פרוי, וועראַ טשעבעריאַק — וועלכע איז געווען די וויכטיג־ סטע באַשולדיגונגס־פיגור געגען מענדעל ביילים, ביים פּראָצעס.

„גוט וואָס מיר האָבען געזיגט", האָט מאַקלאַקאָוו ווידעראַמאָל גע־ זאָגט און די נצחון־פרייד פון אַמאָל האָט זיך אָפּגעשפּיגעלט אין זיינע אויגען.

—

מאַקלאַקאָוו האָט זיך אָנגעהויבּ־ בען ספּעציאַליזירען אין רעליגיעזע פּראָצעסען, אַ דאַנק זיין גרויסען פריינט לעוו טאָלסטאָי. ער איז אַמאָל געזעסען מיט אים, אין דער דירה פון גרויסען שרייבער, ווען אַ מאַן איז אַריינגעקומען און זיך באַקלאָגט, אַז די נייע קירך רודפ'ט אים, ווייל ער אַליין געהערט צו אַ סעקטע פון דער אַלטער, קאָנסער־ וואַטיווער קירך; עס ווערט פאַר־ פירט אַ פּראָצעס געגען אים און מען וויל אים איינזעצען אין טורמע.

„פּאַרטיידיגט אים!", האָט טאָלסטאָי זיך אָנגערופען צו זיין יונגען פריינט, מאַקלאַקאָוו. און אַז טאָלסטאָי הייסט — מוז מען פאָלגען.

האָט מאַקלאַקאָוו זיך אַריינגע־ וואָרפען מיט אימפּעט אין פאַר־ פלאָנטערטען געביט פון רעליגיעזע אינערליכע קריגערייען און ס'האָט ניט לאַנג געדויערט, ביז מ'האָט אָנגעהויבען קומען צו אים פון אַלע עקען רוסלאַנד, כדי ער זאָל פּאַרטיידיגען קרבנות פון אומטאָ־ לעראַנץ און בלינדען פאַנאַטיזם.

די קירך אין רוסלאַנד האָט זיך

דאַמאַלסט צעשפּאָלטען אין צוויי, אין דער אַלטער און אין דער נייער קירך. די נייע איז געשטיצט גע־ וואָרען דורכ'ן צאַר און דעריבער איז די אַלטע גע'רודפ'ט געוואָרען דורך דער מאַכט, אַזוי אַז אירע אָנ־ הענגער האָבען געדאַרפט לעבען אין אונטערגרונד.

איז אַמאָל געשעהן אַזאַ פאַל: די נייע אָפיציעלע קירך האָט אַרויסגעלאָזט אַ בלוט־בלבול און דאָס מאָל, ניט געגען אידען נאָר געגען אָנהענגער פון דער אַלטער קירך. און דער בלבול איז געווען, אַז אַ געוויסע סעקטע ערמאָרדעט אירע אַלטע מענשען צוליב רעלי־ גיעזע אורזאַכען. די סעקטע הייסט „דער רויטער טויט" און ווען עמי־ צער פון אירע אָנהענגער ווערט אַלט, ווייל ער זיך אָפּקויפען פאַר זיינע זינד און דעריבער בעט ער זיינע פריינט, זיי זאָלען אים דער־ הרגענען.

האָט זיך אָנגעהויבען אַ פּראָצעס געגען די מיטגלידער פון „רויטען טויט." דער פּאַרטיידיגער איז געווען — בעזיל מאַקלאַקאָוו. די באַשולדיגונג האָט געהאַט איין טענה: אויב די סעקטע ערמאָרדעט ניט אירע זקנים — וואָרזשע קו־ מען זיי אַהין, וואו ווערען זיי פאַר־ שוואונדען?

ווייל דאָס איז געווען אַ פאַקט: די אַלטע לייט פון דער סעקטע פלע־ גען שטענדיג פאַרשווינדען און קיי־ נער האָט ניט געוואוסט וואוהין און ווי אַזוי. זייערע קרובים פלעגען בלויז זאָגען, אַז זיי ווייסען פון גאָרניט און אַז לויט זייער מיינונג, איז דער אַלטער זיידע, אָדער פאָ־ טער, אויפגעשטאַנען און זיך גע־ לאָזט אין וועג אַריין אין דער ריכ־ טונג פון... ירושלים, וואו ער האָט געוואָלט ווידמען זיין לעבען צו גאָט.

אויך יענעם פּראָצעס האָט מאַק־ לאַקאָוו געוואונען. „אָבער — עס איז געווען אַ שווערער קאַמף" — האָט ער זיך אָנגערופען. „ווייל—איך האָב אַליין ניט געוואוסט און ווייס נאָך ניט ביז'ן היינטיגען טאָג: וואָס איז געשעהן מיט די אַלטע לייט פון יענער אויסטערלישער סעקטע?"

—

מאַקלאַקאָוו האָט שפּעטער פאַר־ לאָזט זיין לאַיער־קאַריערע און זיין אָרט אין דער „דומאַ" און איז גע־ קומען קיין פּאַריז אַלס אַמבאַ־ סאַדאָר.

ער איז געווען דער לעצטער אַמבאַסאַדאָר פון פאַר־קאָמוניסטי־ שען רוסלאַנד און איז אָנערקענט געוואָרען ביי דער פראַנצויזישער רעגירונג, אויך נאָכדעם ווי סטאַלין האָט געהאַלטען גאַנץ רוסלאַנד אונ־ טער זיין בלוטיגען שטיוועל.

ערשט ווען די פראַנצויזישע רעגירונג האָט באַשלאָסען אָנצוקני־ פּען דיפּלאָמאַטישע באַציאונגען מיט'ן נייעם מאָסקווער־רעזשים, איז מאַקלאַקאָוו געוואָרען אויס אַמבאַ־ סאַדאָר.

ווען ער האָט איבערגענומען די אַמבאַסאַדע אין פּאַריז, האָט ער דאָרט געפונען געוויסע אַרכיוון פון דער צאַרישער געהיים־פּאָליציי, די טרויעריג־באַרימטע „אָבראַנאַ" וועלכע האָט געפירט אַ האָס־טע־ טיגקייט געגען רעוואָלוציאָנערען, געגען אידען און געגען אַלע אַנ־ דערע מינדערהייטען אין רוסלאַנד. די אַרכיוון האָבען אַנטהאַלטען אַ צאָל דאָקומענטען וועגען די גרעסטע פירער פון דער רעוואָלו־ ציע אין רוסלאַנד און וועגען אַזעל־ כע, וואָס זיינען שפּעטער געשטאַ־ נען אין שפּיץ פון קאָמוניזם.

ניט אַלע דאָקומענטען זיינען געווען לויט'ן געשמאַק פון די קאָ־ מוניסטישע גדולים, וועלכע האָבען געוואוסט, אַז די „אָבראַנאַ" ווייסט וועגען זיי זאַכען וואָס זיי וואָלטען ניט אַרויסגערופען קיין קאָמפּלימענטען ביי די פּאַרטיי־פירער. און דערי־ בער האָבען זיי געוואָלט באַקומען די פּאַריזער „אָבראַנאַ"־אַרכיוון

(שלוס אויף זייט 8)

אַ וויכטיגער פּאָליטישער זיג פאַר די טרעיד יוניאָן באַוועגונג

די אַנטשיידונג פון אַ דזשורי פון אַ פעדעראַלען געריכט [illegible] דעטראָיט וועגען דער יונאַיטעד אָטאָמאָביל וואָירקערס יוני[illegible] איז ניט נאָר אַ וויכטיגער זיג פאַר דער דאָזיגער יוניאָן, נאָר ס'איז אַ וויכטיגער פּאָליטישער זיג פאַר דער גאַנצער טרעיד־ יוניאָן באַוועגונג אין אַמעריקע.

דער דעפּאַרטמענט אָוו דזשאַסטיס האָט אָנגעקלאָגט די אָטאָמאָביל יוניאָן אין פעדעראַלען געריכט, אַז זי האָט באַנוצט יוניאָן פאָנדען פאַר פּאָליטישער פּראָפּאַגאַנדע צוועקען. דאָס איז אַ פאַרלעצונג פון אַ געזעץ, וואָס דער קאָנגרעס האָט אָנגענומען מיט אַ פּאָר יאָר צוריק.

די קלאַגע איז באַשטאַנען אין דעם, אַז די אָטאָמאָביל יוניאָן האָט אין 1954 באַנוצט יוניאָן פאָנדען פאַר טעלעוויזשאָן בראָד־ קעסטס און אַז דער ציל פון די דאָזיגע בראָדקעסטס איז געווען צו באַאיינפלוסען די צוהערער, אַז זיי זאָלען שטימען צוגונסטען געוויסע פּאָליטישע קאַנדידאַטען, וועלכע זיינען צום האַרצען דער יוניאָן.

די פּאַרטיידיגונג פון דער יוניאָן איז געווען, אַז די דאָזיגע [illegible] בראָדקעסטס האָבען ניט געטראָגען קיין פּראָפּאַגאַנדע [illegible] נאָר זיי זיינען געווען בילדונגס־פּראָגראַמען פון דער [illegible]ים ציל איז צו אינפאָרמירען און אויפקלערען די מיט־ גלידער פון דער אָטאָמאָביל יוניאָן. די יוניאָן האָט אויך אָנגעוויזען, אַז [illegible]ענשאַן פון דער אָטאָמאָביל יוניאָן האָט געשטימט צו גונסטען, אַז די דאָזיגע טעלעוויזשאָן פּראָגראַמען זאָלען אָראַנ־ זשירט ווערען און די קאָנווענשאַן האָט אַסיגנירט געוויסע סו־ מען געלט פאַר די דאָזיגע בראָדקעסטס. דורך דעם האָט די יוניאָן געזוכט פעסטצושטעלען, אַז די מיטגלידער פון דער יוניאָן האָ־ בען געוואָלט האָבען די דאָזיגע פּראָגראַמען.

די דזשורי איז באַשטאַנען פון 10 פרויען און 2 מענער. די דזשורי האָט די קלאַגע צוריקגעוויזען. די באַדייטונג פון דער דאָזיגער אַנטשיידונג באַשטעהט אין דעם, וואָס די דזשורי האָט איינגעשטימט מיט דער יוניאָן, אַז דאָס זיינען געווען בילדונגס־פּראָגראַמען און אַז די יוניאָן האָט געהאַט אַ רעכט צו אַראַנזשירען אַזעלכע סאָרט פּראָגראַמען.

אַזאַ סאָרט אַנטשיידונג רירט אָן ניט נאָר די אָטאָמאָביל יוניאָן, נאָר די גאַנצע טרעיד־יוניאָן באַוועגונג אין לאַנד.

די רעאַקציאָנערען פון לאַנד קענען בכלל ניט פאַר־ טראָגען, וואָס די טרעיד יוניאָנס זיינען געוואָרען אַ שטאַרקער עקאָנאָמישער כח, אָבער באַזונדערס שרעקען זיי זיך, אַז זיי זאָלען ניט ווערען אַ שטאַרקער פּאָליטישער כח.

[illegible] לעצטע יאָרען מערקט זיך גראָדע די [illegible] אַז די טרעיד [illegible]

...ב אוֹן דיינע זיכע

ביבלישער ראַמאַן

פון

שאול מאַפיר

יונגע מיידל מיט אירע ברידער צו זעער גוט־טיב.

— וואָס זאָגסטו אויף אים? — האָט זיך איין מיידל אַנגערופֿען צו דער צוויטער, צייגעדיג מיט איר פֿינגער אויף דינה'ן — געקוקט אין אונזער לאַנד און ווייל אונז אַלעמען באַהערשען...

— איך האָב אבער גלייך געזאָגט, אַז מען באַדאַרף זי ניט איינלאָדען.

— ווער האָט עס געוואָלט וויסען אַז שכם וועט זי גלייך באַמערקען.

— וואָלטען באָטש אירע ברידער אַרויסגעצייגט מער פֿרוינדלעכקייט צו אונז... זיי שטעהען אויף אייגן אָרט אין האָבען אַפילו ניט אַ קוק געטאָן אין אונזער ריכטונג, אַזוי ווי מיר וואָלטען גאָרניט געווען...

— כּשגלייך אַז זיי זיינען שוין מעוודיגע. זיי וועלען זיך בישלעכער ווייז צוגעוואוינען און דאַן וועלען זיי מיט אונז פֿאַרברויגעגען.

— איך צוויפל אויב זיי וועלען זיך אויף אונז אומקוקען אַפילו נאָך דעם ווי זיי וועלען דא וואוינען אַ לענגערע צייט. זיי זיינען בייז זיי־צישטאָלץ. מען זאָגט, אז זיי שטאַמען פון דער עברים משפּחה, אין מיר ווייסען שוין, אַז די עברים לעבען אפֿגעזונדערט, און האָבען מיט אנדערע פעלקער ווינציג וואָס צו טאָן.

— אבער קוקט זיך גוט צו אין זעהט ווי שכם טרעט ניט אפֿ פון איר. זיינע אויגען פֿאַלגען איר נאָר אויף טריט אין שריט.

— הלוואי וואָלט אט די דאָזיגע פֿאַרשאָלטענע משפּחה קיינמאָל ניט געקומען צו אונז אין שכם, — האָט איין מיידל פֿאַרביסען מיט לי־פּצן פון כעס. — זי פֿאַרשטערט אונז אונזער יום־טוב, אויף וואָס מיר האָבען אַ גאַנץ יאָר געוואַרט.

— איך זעה אַז די קנאה רעדט אין אייד — האָט אן עלטערע מיידל, ניט קיין אויבערוגם שעהענע, אויסגערופֿען. — איר אַלע טראַכט פון דעם פרינץ שכם? האָבט איר דען אַז ער וועט אייך אלעמען נעמען פאַר ווייבער? קען זיך איינע פון אונז פֿאַרגלייכען צו יענער שעהנער מיידל פון יעקבֿ'ס משפּחה?...

— די גענווים ניט! — האָט אן אינגערע מיידל איר אַ שטאָך געטאָן.

— אן די קומסט צו איר ווי נאָכט צו טאָג, — האָט די עלטערע מיידל איר גלייך געענטפערט.

— אבער בין חיינטיגם מאָל פֿלעגט שכם מיט יעדער פון אינז פֿאַרברויגען, און איצט קוקט ער אפילו ניט אין אונזער ווינקל...

— מיר מוזען געפינען אַן עצה ווי אזוי פּטור צו ווערען פון יעקבֿ'ס טאָכטער — האָט א יונגע שעהנע מיידל מיט'ן נאָמען זולעיקא זיך אַנגערופען שטיל־ערהייט צו אירע פרוינדינס.

— ווען זי וועט פֿאַרטיפֿערען וועלען מיר איר פֿאַרזוכערפען מיט שטיינער — האָט איינע געזאָגט.

—א, דאָס איז דאָך לעכערליך! מען וועט דאָך אויסגעפינען וועי דאָס האָט געטאָן אין דאַרף איך

(שלום פון ביינטשל ברוף זייט)

ענדליך ארוים פון טעאַטער, האָט אויף איר געוואַרט א נייע דערשי־טערענדיגע איבערראַשונג... ביי דעם סאַמע אַרויסגאַנג, איז א דערשראַ־קענער, א ציטערענדיגער, געשטאַ־נען איר טאָטע. אין זיינע אויגען האָט מיין מאַמע דערזעהן א וועלט מיט צער און זארג... ער האָט מיט א פאַרשטיקט קול קוים אַרויסגע־רעדט:

„אוי, דינה'לע, וועו דיין מאַ־כעשי, צירעלע די צניעה, א ליכטי־גען גן עדן זאָל זי האָבען, וועו זי זאָל אויפֿשטעהן פון איר קבר און זעהן וואָס פון איר מוזיקעלע איז געוואָרען... ווי קענסטו איר אנטאָ אזא בושה...."

מיין מאַמע איז אַרויסגעפאַלן אין זייַנע אַרעמס, און זיי האָבען בוידע געוויינט... ער האָט זי שטאַרק גע־דריקט צו זיין האַרץ, און ווי סודות'דיג איר דערציהלט, אַז איר מאַמע איז אים געקומען צו חלום, און אים געוואָרנט: „יוסף חיים, אונזער מוזיקעלע שטעהט אויף א חויבען שווינדעלדיגען באַרג... זי קען חלילה א־אַפּפאַלען אין טיפען אָפּגרונט." ער האָט דעם חלום ניט פֿאַרשטאַנען. אבער היינט האָט זיי־נער א לאַנדסמאַן אים געפרעגט, צי ס'איז אמת, וואָס ער האָט געהערט, אַז דינה'לע איז א קאַמעדיאַנטקע אין אידישען טעאַטער... ערשט דאַן האָט ער זיך געכאַפּט וואָס דער חלום האָט באַדויט...

ער וועט דעם בזיון ניט אַריבער־טראָגען... ער וועט חלילה... — ער האָט מער ניט געקענט רוידען.

איך קענט זיך פֿאַרשטעלען, מיי־נע ליבע לייענער, וואָס מיין מאַמע האָט אין יענעם אוועגט דורכגע־לעבט... איר האַרץ איז איר אויס־גענאַנגען פון החכמות צו איר טא־טען... פֿאַרשטעהט זיך, אַז זי האָט אים צוגעזאָגט, אַז זי וועט זיי מיר־זאָגען, אַז זי קומט ניט מער אין טעאַטער.

וועו מיין מאַמע האָט צו מיר גע־רעדט וועגען יענעם עפּיזאָד מיט איר טאַטענ'ס חלום, האָט זי מיט א ווייטען בליק געזאָגט:

„איך האָב אפֿט געהאָט א ניט־זיי־בערן חשד, אַז מיין טאַטע האָט דעם חלום אויסגעטראַכט, כדי מיך אוועקצוריסען פון דעם, וואָס אין בין מיר געווען דאָס טייערסטע אין מיין יונג לעבען... יענע נאַכט האָב איך מיין קישען דורכגעווייקט מיט מיינע טרערען... איך האָב לאַנג באַווויינט מיינע יונגע יאָרען, און די ציבערי־זעלט, צו וועלכען מיין האַרץ האָט מיך אזוי שטאַרק גע־צויגען... וועו איך בין ענדליך אויס־געשלאָפען, האָט זיך מיר אין חלום נעפֿאַלאַנטערט דאָס געווויז פון יפתח'ס טאָכטער, וואָס האָט צור־ליב איר פאַטער'ס נדר מקריב גע־וועו אירע יונג־מיידלשע און יונג־פֿרויאישע חלומות..."

(וויטערעם זונטאג)

Schreiber
strictly kosher
Caterers
Hotel New Yorker
BEAUTIFUL BALLROOMS FOR
50 to 1000 guests
4th ST. & EIGHTH AVE., N. Y. C.
LO 3-1000, Ext. 407
CATERERS AT ALL LEADING
HOTELS AND SYNAGOGUES.

...ראָק נרענד מאַרד אַרין פון קרעפּט!

...לע גרויסע שמייקלער

מילניק-נשף

אין יעדען איין-פונט פעקל

YEDIOTH AHRONOTH

ISRAEL'S HEBREW EVENING PAPER

Tel-Aviv, P.O.B. 109. Tél. : 67723

CHIEF OF U. S. BUREAU

ניו-יארק, נאוועמבער 16.

לכבוד
הרב חיים בלוך
ניו-יארק

חשובער רב,

א הארציקען דאנק אייך פאר אייער בריוו און פאר אייער פארשלאג.איך וועל זיך אדורכריידען מיטן רעדאקטאר פון "פארווערטס" און זען, צי ער וועט מסכים-זיין צו דרוקן א גאנצע סעריע וועגען דעם ביילים-פראצעס. אויב יא - וועל איך מיטן גרעסטן פארגעניגן קומען און זיך באגעגנען מיט אייך.

לייענענדיק אייער קורצע ביאגראפיע, באמערק איך, אז איר זענט געבוירען אין נאדי-באטשקא (אדער "גרויס ביטשקעוו"). אינטערעסאנט: איך שטאם פון א דערבייאיקער שטאדט: מארמאראש-סיגעט.מיין זיידע האט געלעבט אין קליין- און מיינע פעטערס אין גרויס-ביטשקעטו.און איך פלעג דארט גאנץ אפט קומען, אויף א באזוך, ווען איך בין געווען א חדר-אינגעל.אין פאראנטעזן: מיין זיידע האט געהייסען - דוד פייג.

אלזא - איך וועל זיין גליקלעך זיך מיט אייך צו-באגעגנען.ביז דאמאלס, זייט געזונט און איך פארבלייב,
מיט טיפן דרך-ארץ, אייער -

אליעזר ווייזעל

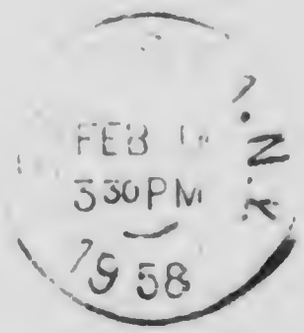

Rolli H. Block

2050 Davidson Ave.

Bronx, 53, N. Y.

Eliezer WIESEL

JEWISH DAILY FORWARD
175 EAST BROADWAY
NEW YORK 2, N. Y.

NEW YORK 1, N.Y.
OCT 10
12:30 AM
1960

VISIT
U.S.
196

Rabbi Chaim Block
2050 Davidson Ave.

Bronx 53, N.Y.

393

„מן המצר"

פון
אליעזר ווייזעל

די ניט־פאַרענדיגטע זכרונות פון הרב מיכאל דוד ווייסמאַנדעל. — זיינע רעטונגס־רופן וועלכע מ'האָט ניט געוואָלט הערען. — אַ מעשה מיט אַן אַרצבישאָף. — געלט וואָלט געהאָלפען ראַטעווען אידישע לעבענס, איז אָבער קיין געלט ניט געווען.

אין איינעם פון זיינע בריוו צו די אידען אין דרויסען, אויף יענער זייט בלוט־טייך, האָט הרב מיכאל דוב ווייסמאַנדעל אויסגעשריגען: „ברידער אידען, צי זענט איר משוגע געוואָרען? צי ווייסט איר ניט אין וועלכען גיהנום מיר לעבען דאָ?"

ער האָט פון זיי געפאָדערט געלט כדי צו ראַטעווען אידישע לעבענס און קיין געלט האָט מען אים ניט געשיקט. געשיקט האָט מען בלויז תירוצים אַלערליי און — אָפטמאָל דאָס אויך ניט.

„מן המצר קראתי", פון קלעם האָט ער גערופען צו זיינע ברידער. און ער איז ניט געענטפערט געוואָרן. דאָס איז דער אינהאַלט פון זיין בוך זכרונות, וואָס הייסט טאַקע „מן המצר".

הרב ווייסמאַנדעל איז געווען דער ערשטער — אָדער איינער פון די סאַמע ערשטע — וואָס האָט אַנטדעקט פאַר דער וועלט וואָס עס איז פאָרגעקומען אין די דייטשע טויט־פאַבריקען. זייט 1942 האָט ער ניט אויפגעהערט צו שיקען טעלעגראַמעס, בריוו און ספּעציעל־געדונגענע שליחים כדי אויפצושטורעמען דעם געוויסען פון איד און מענש אין דרויסען. פריער פאַר אַלעמען האָט ער זיך דערוואוסט וועגען בעלזעץ און אוישוויץ; ער האָט וועגען דעם געמאָלדען די אידישע פאָרשטעהער אין שווייץ; ער האָט אַרויסגעשיקט גענויע צייכנונגען פון די טויט־לאַגערען און געבעטען מ'זאָל ווירקען אויף די עלאַיס זיי זאָלען באָמבאַרדירען די באַן־ליניעס וועלכע פירען קיין אוישוויץ און די מאָרד־אַנשטאַלטען: ביז די דייטשען וועלען זיי פאַרריכטען, וועלען צענדליגער טויזענטער אידען לעבען אַ פאָר וואָכען, אַ פאָר מאָנאַטען לענגער. אָבער זיינע וועה־געשרייען האָבען אָפּגעהילכט ווי אין אַ מענשן־מדבר. מ'האָט אים געלאָזט שרייען. מ'האָט דעם דייטשען מערדער ניט געשטערט אין זיין אַרבעט. געסטאַפּאָניקעס האָבען זיך אַמאָל באַרימט: אויב מיר ווילען פירען קריגס־מאַטעריאַל, אָהן דעם אַז די עלאַיס זאָלען די באַנען באָמבאַרדירען, דאַרפען מיר בלויז אויף זיי אויפשרייבען, אַז דאָס זיינען באַנען וועלכע פירען אידען צום אומקום. דאַן זיינען מיר זיכער, אַז דער וואַפען־טראַנספּאָרט וועט אָנקומען בשלום.

איז לייענענדיג די זכרונות פון אומגליקליכען הרב ווייסמאַנדעל, האָב איך אָפטמאָל זיך אָפּגעשטעלט און געפרעגט זיך אַליין: ווי אַזוי האָט ע ר באַוויזען צו בלייבען ביים קלאָרען זינען? ווי אַזוי איז ע ר ניט משוגע געוואָרען?

זייט ירמיהו הנביא ווייסען מיר, אַז זעהן דעם חורבן איז ערגער ווי אים מיטצומאַכען. און ער, הרב ווייסמאַנדעל, האָט אים געזעהן, אים פאָראויסגעזעהן; נאָכמער: ער האָט געוואוסט, אַז פיל גזירות קענען אָפּגעשאַפט ווערען. נאָר ער האָט די מיטלען דערצו ניט געהאַט. איז דער „קלעם" געוואָרען נאָך גרעסער, דער „מן המצר" נאָך טראַגישער.

הרב ווייסמאַנדעל איז געווען דעם נייטרע'ר רב'ס איידעם. ווען די דייטשען האָבען אָנגעהויבען אומברענגען דאָס סלאָוואַקישע אידענטום, האָט ער זיך אַריינגעוואָרפען אין דער רעטונגס־אַרבעט מיט'ן פולען ברען. פאַר פופציג טויזענט דאָלער האָט מען אָפּגעראַטעוועט פינף־און־דרייסיג טויזענט סלאָוואַקישע אידן. זאָגט דער מחבר: מיט געלט וואָלט מען געקענט אָפּראַטעווען פיל מער. דאָס אונגאַרישע אידענטום האָט מען געקענט מציל־זיין, ווען מ'וואָלט געהאַט געלט. און געלט איז ניט געווען. אַפילו די 50 טויזענט דאָלער זיינען געקומען ניט פון אויסלאַנד, נאָר סלאָוואַקיע אַליין.

אין דער שווייץ איז דאַמאָלס געווען אַ איד, סאַלי מייער, דער פאָרשטעהער פון דזשאָינט. און ער, מייער, האָט געענטפערט אויף די ווענדונגען פון סלאָוואַקישען אידענטום, אַז קיין געלט קען ער ניט שיקען. פאַרוואָס? ערשטענס, איז 50 טויזענט דאָלער אַ גרויסע סומע פאַר אַזאַ קליינער מדינה ווי סלאָוואַקיע: דער בודזשעט פון פאַראַיאָרען איז געווען פיל קלענער. צווייטענס, טאָר מען קיין דאָלאַרען, וואָס קומען פון אַמעריקע, ניט איבערשיקען קיין סלאָוואַקיע וואָס איז אַן אָקופּירט לאַנד; ס'איז געגען געזעץ. דריטענס, זיינען די שוידער־באַריכטען וועגען מאָרד־אַקציעס העכסט איבערטריבען: „אָסט־יודען" טרייבען שטענדיג איבער...

אויב הרב ווייסמאַנדעל'ס האַרץ האָט דאַמאָלט ניט געפּלאַצט, האָט עס געפּלאַצט שפּעטער, מסתמא, צוליב דער זעלבער אורזאַך. געשטאָרבען איז דער סלאָוואַקישער רב, מיט אַ צוויי יאָר צוריק, אין מאָונט קיסקאָ, נעבען ניו יאָרק, וואו ער האָט געגרינדעט אַ ישיבה־פאַרם: די בחורים האָבען געלערענט תורה און גלייכצייטיג זיך צוגעגרייט צו אַ פאַך.

כאָטש הרב ווייסמאַנדעל האָט, דער ערשטער, אָנגעפירט מיט רעטונגס־פאַרהאַנדלונגען מיט אַדאָלף אייכמאַנ'ס ביוראָ, האָט ער צום קאַסטנער־פּראָצעס אין ישראל, ניט געוואָלט קומען. ער האָט אינגאַנצען ניט געוואָלט ריידען וועגען יענע צייטען: די וואונד איז נאָך געווען צו־רוי. אָבער, ווען ער האָט מער ניט פאַרטראָגען דאָס שווייגען, האָט ער זיך גענומען שרייבען זיינע זכרונות. געדרוקט האָט מען זיי אין דער דרוקעריי פון זיין אייגענער ישיבה. יעדער בויגען־פאַפּיר, וואָס ער פלעגט איבערגעבען צום דרוק, איז געווען דורכגעווייקט מיט טרערען.

דאָס בוך האָט ער ניט באַוויזען צו פאַרענדיגען. אַפילו די גרויסע הקדמה, וועלכע ער האָט געזאָלט אָנשרייבען, איז געבליבען אומערגענצט. אָפטמאָל געפינען מיר דאָ־און־דאָרט אַ צוזאָג, אַז „וועגען דעם וועל איך ריידען שפּעטער". אָבער ער איז נפטר געוואָרען, און מיר וועלען ניט וויסען פון אים מער ווי דאָס וואָס ס'ליגט אין זיין ספר. דאָס בוך איז געשריבען אויף לשון־קודש, מיט אַ סך תלמוד'ישע אויסדרוקען. דער סטיל איז אַיינגעהאַלטען. ס'שפּריצט אַרויס פון יעדער שורה סיי וועהטאָג און סיי צאָרן.

דעם צאָרן גיסט ער אויס אויף די שונאים און אויף זייערע אַרויסהעלפער, די סלאָוואַקישע אַנטיסעמיטען, וואָס פיל פון זיי זיינען געווען „גאָט־פאָרכטיגע קריסטען"

דער פּרעזידענט פון סלאָוואַקיע איז געווען אַ קאַטוילישער גלח, טיסאָ. זיין וועג־ווייזער איז געווען דער אַרצבישאָף פון נייטרע. איז אין יאָר 1942 געקומען צום אַרצבישאָף, קמעטקא, אַ דעלעגאַציע, וועלכע איז באַשטאַנען פון נייטרע'ר רב און צוויי חשוב'ע אידען. זיי האָבען דעם אַרצבישאָף געבעטען ער זאָל ווירקען אויף טיסאָ'ן ער זאָל די אידען ניט אַרויסטרייבען פון לאַנד. דאַמאָלס האָט מען נאָך ניט געוואוסט וועגען היטלער'ס מאָרד־פּלענער. מען האָט געמיינט, אַז מען וועט די אידען האַלטען בלויז אין אַ לאַגער אין דייטשלאַנד. דער אַרצבישאָף האָט וואַרשיינליך יאָ געוואוסט. האָט ער געענטפערט דער דעלעגאַציע: איר מיינט אַז עס האַנדעלט זיך בלויז אין פאַרטרייבען? דאָרט וואו מען פירט אַייך וועט איר ניט אויסשטאַרבען פון הונגער און פון קראַנקהייטען: שעכטען וועט מען אַייך, אַלע וועט מען אַייך אויסשעכטען, אַלטע לייט און פרויען און קינדער. און דאָס איז דער שטראָף וואָס עס קומט דאָך אַייך ווייל איר האָט ערמאָרדעט אונזער ערלייזער (יעזוס'ן). דעריבער, האָט דער אַרצבישאָף, געגעבען די סלאָוואַקישע אידען אַן עצה: זיי זאָלען זיך שמד'ן.

מיט צוויי [illegible]אַר שפּעטער איז הרב ווייסמאַ[illegible]ל אַליין געקומען צום „נונצי[illegible] אַפּאָסטאָליקוס", וואָס איז געו[illegible] דער פאָרשטעהער פון פּויפּסט, [illegible]ן פּרעשבורג. דאָמאָלס האָט [illegible]ן שוין אַלץ געוואוסט. האָט [illegible]ער רב צוערשט געהאַט שווער[illegible]קייטען אויפגענומען צו ווערען [illegible]ביים נונציוס: עס איז געווען [illegible]ג און „זונטאָג איז ביי אונז [illegible]יגער טאָג. זונטאָג פאַרנעמען מיר זיך ניט מיט אַזעלכע וואָכעדיגע זאַכען". אַזוי האָט דער נונציוס געענטפערט דעם רב, ווען ער האָט אים ענדליך יאָ אויפגענומען.

האָט דער רב אויסגעשריגען: מען שעכט אומשולדיגע אידישע קינדער און דאָס הייסט ביי אַייך וואָכעדיגע זאַכען? מ'פאַרגיסט אומשולדיג אידיש בלוט און דאָס איז וואָכעדיג?

דער ענטפער פון וואַטיקאַן־פאָרשטעהער: „ס'איז ניט פאַראַן אַזאַ זאַך ווי אומשולדיג אידיש בלוט. יעדעס אידיש בלוט איז שולדיג. אידישע קינדער מוזען אויך אומקומען. אויך זיי זיינען שולדיג פאַר'ן טויט פון יעזוס'ן".

דער נונציוס האָט דאַן געסטראַשעט אַז ער וועט דעם רב אויסליפערען דער געסטאַפּאָ. „בין איך געשפּרונגען צו דער טיר, האָב אויפגעהויבען אַ פויסט און אויסגעשריגען אַ הויכע קללה. און בין אַנטלאָפען מיט'ן גאַנצען כוח וואָס מיינע פיס האָבען פאַרמאָגט."

שפּעטער האָט די געסטאַפּאָ אים געכאַפּט. מ'האָט אים געפייניגט ער זאָל אויסגעבען נעמען: ווער זיינען זיינע מיטאַרבעטער? זיינע שליחים? ער האָט געשוויגען. דאַן האָט מען אים געשיקט קיין אוישוויץ מיט אַ ספּעציעלען בריוו מען זאָל דאָרט וויסען ווער ער איז. אויפ'ן וועג איז ער אַראָפּגעשפּרונגען פון צוג און געפונען אַ הייל, וואו ער האָט זיך באַהאַלטען. די געסטאַפּאָ האָט געלייגט אַ פרייז אויף זיין קאָפּ. די פּאָליציי פון גאַנץ סלאָוואַקיע האָט אים געזוכט. נאָכמער געזוכט האָט אים — טאַקע דער וואַטיקאַן־פאָרשטעהער.

אָבער, הרב ווייסמאַנדעל איז מער אין זייערע הענט ניט אַריינגעפאַלען. פון די אונטערערדישע טיפענישען האָט ער ווייטער אַיינגעריסען וועלטען און איז אַנגעגאַנגען מיט זיין רעטונגס־טעטיגקייט.

אין זיין ספר שטעלט ער שווערע פראַגען, וועלכע מיר וועלען אַמאָל מוזען פּרובירען ענטפערען, אויב מיר ווילען ניט אַז די געשיכטע זאָל אַרויסטראַגען אויף אונזער דור אַ ניט־גינסטיגען אורטייל.

הרב ווייסמאַנדעל פרעגט: פאַרוואָס האָט דאָס וועלט־אידענטום געמאַכט אַזוי פיל שוועריגקייטען אַריבערצושיקען געלט ווען געלט איז געווען אימשטאַנד צו ראַטעווען מיליאָנען אידען?

און פאַרוואָס האָט דאָס וועלט־אידענטום ניט געשיקט כאָטש איין שליח צו זיי, צו די אידען אין גיהנום כדי צו זעהן וואָס דאָרט קומט פאַר? די פרייע פּאָליאַקען האָבען געשיקט אַגענטן קיין פּוילען, פרייע בעלגיער האָבען געשיקט אַגענטען קיין בעלגיע, פרייע פראַנצויזען האָבען געשיקט אַגענטען קיין פראַנקרייך. און בלויז די פרייע אידען האָבען קיינעם ניט געשיקט צו די אומגליקליכע אידען אין גיהנום! פאַרוואָס? בלויז איינמאָל — דערציילט דער מחבר — האָט מען געשיקט אַן אַגענט קיין סלאָוואַקיע: איז עס געווען אַ דייטשער שפּיאָן. און דאָס האָט פאַראורזאַכט אַ ריי קאַטאַסטראָפעס.

דאָס זיינען שווערע, האַרבע פראַגען. ווען מ'פאַרטראַכט זיך וועזיי, פאַרלירט מען דעם גלויבען אין פיל זאַכען.

און אין מענש.

און אַריינקריכען אין אַ טיפען גרוב, ווילט זיך. און זיך דאָרט באַהאַלטען. באַהאַלטען פון די אייגענע מחשבות.

ערבסט סעזאָן

ווען ס׳קומען אָן די עלטערע יאָרן

פאַרוואָס מ׳האָט אַזוי מורא פאַר די עלטערע יאָרן. — ווען איז עלטערע מענשען געווען בעסער — אַמאָל צי הינט?

פון גאָלדע מילער

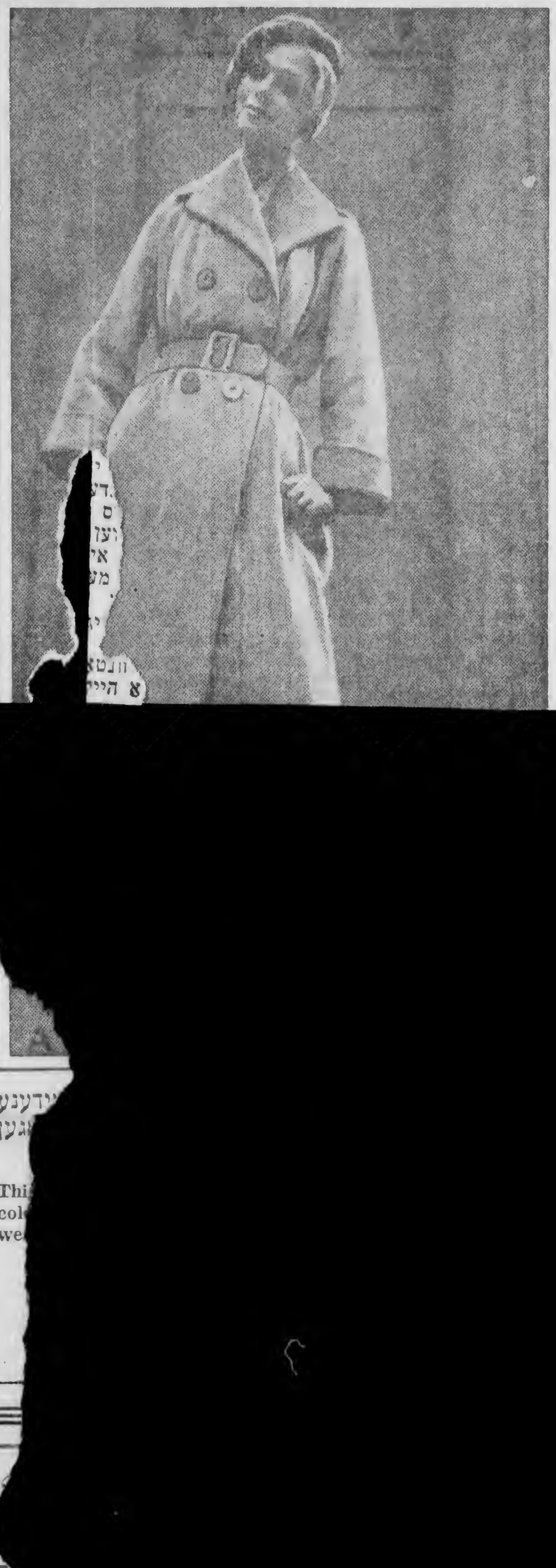

א מאָדנע זאַך, ווען עס קומט ראש השנה און יום כיפור, טראַכט זיך יעדער איינער אַריין וועגען די עלטערע יאָרן. דאָס טוען סיי פרומע, סיי ניט־פרומע; סיי דאַוונערס, סיי קנאַפּע דאַוונערס.

ווען אַפילו ניט־פרומע אידען דערמאָנען זיך אָן דער תפילה „פאַרלאָז אונז ניט אויף דער עלטער!" געהט זיי דורך עפעס אַ ציטער איבערן לייב.

אין דער דערמאָנטער תפילה בעט מען אויף צוויי זאַכן: אויף עקאָנאָמישער זיכערקייט און אויף גייסטיגער פרישקייט. דער איבּהאַלט פון דער תפילה איז אַזעלכער: „פאַרלאָז אונז ניט אויף דער עלטער! ווען אינזערע כוחות געהען אַוועק זאָלסטו זיך פון אונז ניט אָפקערען! אויף דער עלטער פאַרלאָז אונז ניט און דיין הייליגן גייסט זאָלסטו פון אונז ניט צונעמען!"

ביי אַט דער תפילה קרעכצט יעדער, טייל יונג, סיי אַלט. ווייל יעדער מענש איז באַוועלטיגט פון שרעק ווגען זיין אומזיכערען גורל אויף די עלטערע יאָרן.

אָט די מורא איז אַלט ווי די וועלט. די פריערדיגע דורות האָבען ניט וועניגער געציטערט פאַר דער עלטער ווי מ׳ציטערט היינט.

מען מוז אָבער מודה זיין, אַז היינטיגע צייטען טומלט זיך מיט דער פראָבלעם פון עלטערע מענשען מער ווי אַמאָל. מ׳הערט ניט אויף וועגען דעם צו שרייבען אין צייטונגען, אין ביכער. מען באַהאַנדלט די פראָגע אין טעאַטער, אין ראַדיא, אין טעלעוויזיע. איצט שטעהט אויף דער טאָג־אָרדנונג די פראָגע וועגען אומזיסטער היילונג פון עלטערע קראַנקע מענשען.

אַפילו דאָ, אין דער רייכער און זאַטער אַמעריקע, איז די שרעק פאַר דער עלטער זעהר גרויס, אפשר נאָך גרעסער ווי זי איז געווען אַמאָל אין דער אַלטער היים.

וואָס איז די סיבה דערפון?

איך מיין, אַז איינע פון די סיבות איז דאָס, וואָס אין דער אַלטער היים האָבען אונזערע עלטערן און אורעלטערן געהאַט אַ סך קינדער, ווען די עלטערן זייענען אַלט געווארען און זייענען געזונט ארים, האָבען זיי געהאַט אויסזיכטען צו זיין ביי אַ קינד. אויב איין קינד האָט ניט געהאַט קיין חשק, אַדער האָט ניט געקענט אַרייננעמען דעם אַלטען טאַטען אַדער די אַלטע מאַמע, האָט אַ צווייט קינד, אַ דריט קינד, אַ פערט קינד אָנגענומען דאָס צו טאָן. אַ דורכשניטליכע פאַמיליע איז באַשטאַנען פון פינף־זעקס קינדער. אַ מאָסע הויזגעזינטען זייענען באַשטאַנען פון נאָך מער קינדער. אַלע קינדער זייענען דאָך ניט געווען שלעכט. שטענדיג האָט זיך געפונען אַ קינד אַדער צוויי, וואָס האָבען זיך מרחם (מראַכעם) געווען אויפ׳ן אַלטען טאַטען אַדער אויף דער אַלטער מאַמען, און מען האָט זיי אַרײַנגענומען צו זיך אין הויז.

אַפילו ווען קינדער האָבען אפשר

פאַרקלענערען די שרעק פאַר די עלטערע יאָרן. אויסער דעם זייענען אין אַמעריקע פאַראַן די בעסטע לעבענס־באַקוועמליכקייטען אין דער וועלט, וואָס מאַכען לייכטער דאָס לעבען פון עלטערע מענשען. וואָ זיינען פאַראַן אַזעלכע באַקוועמע דירות ווי ביי אונז? מען קען אין אַמעריקע וואוינען אַפילו אויף דער עלטער אין אַ קליינער דירה מיט אַלע באַקוועמליכקייטען, וואָס אין אַנדערע לענדער האָבען עס ניט אַפילו גבירים.

דאָס ריין האַלטען אַ דירה איז ביי אונז אזוי לייכט, אַז אַפילו עלטערע מענשען קענען דאָס מאַכען אהן שום אַנשטרענגונגען.

עלטערע מענשען האָבען היינט אַפילו „ענטערטעינמענט" אין הויז, צוליב טעלעוויזשאַן און ראַדיא. די קליבען פאַר עלטערע מענשען, וואָס פאַרמערען זיך כסדר, טוען אויך פיל אינטערעסאַנטער און אַנגענעמער צו מאַכען דאָס לעבען פון עלטערע מענשען.

בקיצור, כאָטש מען קען היינט וועניגער רעכענען דערויף, אַז אויף דער עלטער וועט מען וואוינען ביי אַ קינד, דאַרף מען פונדעסטוועגען ניט אַרייגפאַלען אין פאַרצווייפלונג.

אין לעצטען פאַל קומען אויך צוהילף די צאָלרייכע היימען פאַר עלטערע מענשען, צווישען וועלכע עס זיינען פאַראַן אַזעלכע, וואָס שטעהען אויף אַ הויכער שטופע, ווי אַ שטייגער, די היים פון אַר־בעטער ריגג און אַנדערע.

מיט איין וואָרט, אויב די פראָגע האָט זיך פאַרגרעסערט אין איין הינזיכט, האָט זי זיך אָבער פאַרבעסערט אין אַנדערע הינזיכטען.

וויר שמועסט וועגן די פראָגע פון אומזיסטער מעדיצינישער הילף פאַר עלטערע מענשען וועט גלייזט ווערען צום גוטען — און ס׳איז דאָ אַ האָפענונג אַז דאָס וועט געטאָן ווערען אויב די דעמאָקראַטען וועלען זיגען ביי די איצטיגע עלעקשאַנס — דאָן וועט די לאָגע פון עלטערע מענשען פיל פאַרלייכטערט ווערען.

„זעה מאַמע, מינט פלעיוואָר!"

פאַרוואָס לאָזט כרושטשאָוו ניט ארויס די אידען פון סאָוועט-רוסלאַנד?

די דאָזיגע פראַגע איז געשטעלט געוואָרען דעם סאָוועטישן פּרעמיער. — דער אומפאַרשעמטער ענטפער וועלכען ער האָט געגעבען. — די דערקלערונג פון ישראל'ס אויסערן־מיניסטער גאָלדע מאיר.

שוין אַ סך יאָרען, ווי דאָס וועלט־אידענטום פאָדערט פון דער סאָוועט־רעגירונג אַרויסצולאָזען די אידען פון רוסלאַנד, וועלכע ווילען אַוועקפאָרען און זיך פאַראייניגען צוריק מיט זייערע אָפּגעריסענע פאַמיליעס אין אַנדערע לענדער. אָבער די הערשער פון קרעמעל זיינען געבליבען טויב צו די אַלע פאָדערונגען, ניט אַרויסווייזענדיג קיין שום איינזען און קיין שום מיטגעפיל צו די טראַגעדיעס פון די אָפּגעריסענע אידישע משפחות.

אין די לעצטע יאָרען האָבען טויזענטער אידען אין מדינת ישראל געמאַכט אָפיציעלע שריט ביי דער סאָוועט־רעגירונג וועגען דעם, אַז מען זאָל דערלויבען זייערע קרובים צו קומען קיין ישראל. איינוואוינער פון דער אידישער מדינה האָבען געשיקט טויזענטער אַרויספאָדערונגען צו זייערע קרובים אין סאָוועט־רוסלאַנד, בכדי זייערע אייגענע זאָלען קאָנען קריגען די דערלויבעניש אַרויסצופאָרען פון לאַנד. אָבער גאָרניט האָט געהאָלפען. די סאָוועט־רעגירונג לאָזט ניט אַרויס די אַרויסגעפאָדערטע קרובים, פּונקט ווי זי האַלט אין אַלגעמיין פאַרמאַכט די טויערן פון לאַנד פאַר די אידען, וועלכע רייסען זיך צו פאָרען קיין ישראל.

לעצטענס האָט אַ פאָרשטייער פון דער אידישער טעלעגראַפען־אַגענטור (איטאַ) געשטעלט וועגן דעם אַ פראַגע דעם סאָוועטישן פּרעמיער ניקיטאַ כרושטשאָוו, ווען ער איז געווען אויף אַ באַזוך אין ווין. כרושטשאָוו האָט געגעבן אַן אומפאַרשעמטען ענטפער, אַרויסדרייענדיג זיך מיט פּוסטע תירוצים און ביליגע שפּאַסען.

די פראַגע, וואָס איז געשטעלט געוואָרען כרושטשאָוו'ן, און דער ענטפער וועלכער ער האָט געגעבן, זיינען געווען געדרוקט אין מאָסקווער „פּראַוודאַ", אָפיציעלער אָרגאַן פון צענטראַל־קאָמיטעט פון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי אין סאָוועטן־פאַרבאַנד.

איבער כרושטשאָוו'ס ענטפער האָט דער דעפּוטאַט פון דער כנסת, דר. הערצל בערגער, געשטעלט אַן אָנפראַגע צו אויסערן־מיניסטער גאָלדע מאיר אויף אַ זיצונג פון דער כנסת. און אויסערן מיניסטער גאָלדע מאיר האָט געמאַכט אַ וויכטיגע דערקלערונג, אַלס ענטפער אויף דער אָנפראַגע.

מיר ברענגען דאָ דעם פולען באַריכט איבער דער אָנפראַגע אין כנסת און וועגען אויסערן־מיניסטער גאָלדע מאיר'ס ענטפער:

דער מיטגליד פון דער כנסת, דר. הערצל בערגער, האָט געשטעלט אַן אָנפראַגע צום אויסערן־מיניסטער וועגן דעם, אויף וויפיל עס איז ריכטיג די דערקלערונג פון סאָוועטישן פּרעמיער מיניסטער ניקיטאַ כרושטשאָוו, אַז „אין אויסערן־מיניסטעריום פון סאָוועטן־פאַרבאַנד געפינען זיך ניט קיין ביטעס פון פּערזאָנען פון אידישער נאַציאָנאַליטעט, וועלכע האָבען אויסגעדריקט זייער פאַרלאַנג אַרויסצופאָרן קיין ישראל". די דאָזיגע דערקלערונג האָט פּרעמיער כרושטשאָוו אָפּגעגעבן אויף זיין פּרעסע קאָנפערענץ אין ווין דעם 8־טען יולי 1960, און די דערקלערונג איז געווען פאַרעפענטליכט אין מאָסקווער „פּראַוודאַ" פון 9־טען יולי. (די פאָטאָגראַפיע פון דעם באַריכט אין מאָסקווער „פּראַוודאַ" איז געדרוקט אויף דער זייט).

ניקיטאַ כרושטשאָוו

ישראל'ס אויסערן־מיניסטער גאָלדע מאיר האָט אַלס ענטפער אויף דער אָנפראַגע פון דר. הערצל בערגער אָפּגעגעבן אויף דער זיצונג פון דער כנסת, פון 8־טען אויגוסט, פאָלגענדע דערקלערונג:

„דער באַגריף „פאַראייניגונג פון משפחות" איז ניט עפּעס קיין אומקלאָרער אָדער מטושטש'ער. און פאַר אידען איז עס ניט קיין טעמע פאַר שפּאַסען און וויצען; פיל טויזענטער ישראל־בירגער ווענדען זיך כסדר צו דער ישראל־רעגירונג מיט דער ביטע און פאָדערונג צו העלפען זיי, אַז זייערע קרובים אין סאָוועט־רוסלאַנד זאָלן קאָנען קומען בכדי צו קאָנען פאַראייניגען זייערע משפחות. די לאַגע פון די דאָזיגע משפחות איז אַ טראַגישער רעזולטאַט פון די אומגליקן פון דער מלחמה און פון די נאַצישע פּייניגונגען און רציחות, וואָס האָבען צעשטערט און צעריסען די משפחות, וועלכע זיינען ניצול געוואָרען פון דער אויסראָטונג. די דאָזיגע אומגליקען האָבען אָפּגעריסען עלטערן פון קינדער, מענער פון פרויען, ברידער און שוועסטער.

אין משך פון די לעצטע פינף יאָר האָבען איינוואוינער פון ישראל געשיקט צו זייערע קרובים אין סאָוועט־רוסלאַנד 9,236 אַרויספאָדערונגען (אַז זיי זאָלן קומען צופאָרען קיין ישראל). דאָס צושטעלען אַזאַ אַרויספאָדערונג ווערט פאַרלאַנגט דורך דער סאָוועטישער מאַכט פון יעדען איינעם, וועלכער ווענדעט זיך מיט דער ביטע, אַז מען זאָל אים דערלויבען צו פאַראייניגען זיך מיט זיין משפחה אין ישראל. די אַרויספאָדערונג נעמט אַרום די גאַנצע משפחה, און די אויבן אָנגעגעבענע ציפער שליסט־איין צענדליגער טויזענטער מענשען.

נאָר איינצעלנע האָבען באַקומען אַ פּאָזיטיווען עטפער אויף זייערע ביטעס.

ביי אונז געפינען זיך אַ סך מיטטיילונגען פון „רויטען קרייץ" און פון דער „האַלבער לבנה" פון סאָוועט־רוסלאַנד צו איינוואוינער אין ישראל, וועלכע האָבען געבעטן די דאָזיגע אָרגאַניזאַציעס צו העלפען זיי אין זייערע באַמיאונגען ביי דער סאָוועטישער מאַכט וועגן דערלויבען זייערע קרובים צו פאַראייניגען זיך מיט זייערע משפחות אין ישראל. די דאָזיגע מיטטיילונגען זיינען סטערעאָטיפּנע, און עס ווערט אין זיי געזאָגט, אַז די קאָמפּעטענטע אָרגאַנען פון סאָוועט־רוסלאַנד האָבען ניט געפונען קיין גרונט צו באַפרידיגען די ביטעס.

אונז זיינען באַקאַנט טראַגישע פאַלן פון קידער, וואָס זיינען אָפּגעריסען געוואָרען פון זייערע עלטערן, מענער — פון זייערע פרויען, פון זקנים־עלטערן, וועלכע שטרעבען צו פאַראייניגען זיך מיט זייערע משפחות אין ישראל, נאָכדעם ווי זיי זיינען פופצען יאָר אָפּגעריסען פון זיי. אין אַ סך פאַלן האָבען די באַמיאונגען פון איבער צען יאָר ניט באַגעגענט קיין מיטגעפיל, און אַלע אונזערע אָנשטרענגונגען האָבען ניט געבראַכט קיין פּאָזיטיווע רעזולטאַטען.

עס בלייבט בלויז איבער צו האָפען, אַז די רעגירוג פון סאָוועט־רוסלאַנד וועט זיך בעסער באַקענען מיט די פאַקטען און וועט אַרויסווייזען מער גרייטקייט צו לייזען דאָס טראַגישע הומאַניטאַרע פּראָבלעם פון דער פאַראייניגונג פון משפחות" — האָט אויסערן־מיניסטער גאָלדע מאיר פאַרענדיגט איר דערקלערונג אין כנסת.

וואָס וועט דער סאָוועטישער פּרעמיער איצט ענטפערן? וואָס פאַר־אַ תירוצים וועט ניקיטאַ כרושטשאָוו איצט אויסגעפינען?

גאָלדע מאיר — אויסערן־מיניסטער פון ישראל

דר. ווייצמאַן און באַלפור אין בערנאַרד שאָו'ס ניט געדרוקטער פּיעסע

דער מאַנוסקריפּט פון אַ פּיעסע אין איין אַקט פון באַרימטען ענגלישען שריפט'שטעלער און דראַמאַטורג בערנאַרד שאָו, וואו די הויפּט־העלדען זיינען דר. חיים ווייצמאַן און לאָרד באַלפור, געפינט זיך ביים באַקאַנטען ענגלישען פּאָליטישען סוער, מיטגליד פון פאַרלאַמענט, בראָקוויי.

בראָקוויי איז איצט געווען צו־גאַסט אין מדינת ישראל און האָט אויף אַ פּרעסע־קאָנפערענץ אין תל־אָביב דערציילט וועגען דעם, איבערגעבענדיג אַז בערנאַרד שאָו האָט אָנגעשריבען די פּיעסע, נאָכדעם ווי ער האָט אים ספּעציעל געבעטען דאָס צו טאָן. בראָקוויי האָט פאַר דער מלחמה אַגיטירט פאַר דער אידייע פון אַ בי־נאַציאָנאַלען — אַראַביש־אידישען — שטאַט אין ארץ ישראל, און ער האָט געבעטען בערנאַרד שאָו'ן, וועלכער איז געווען זיינער אַ נאָענטער פריינד, אויסצודריקען די דאָזיגע אידייע אין אַ פּיעסע.

בערנאַרד שאָו האָט אָנגעשריבען דעם איינאַקטער, וועלכער איז אָבער קיינמאָל ניט געדרוקט געוואָרען און ניט געשפּילט געוואָרען, בראָקוויי האָט זיך איצט געווענדעט צו בערנאַרד שאָו'ס יורשים מיט דעם פאַרשלאַג, אַז די פּיעסע מיט ווייצמאַנ'ען און באַלפור'ן זאָל פאַרעפענטליכט ווערען.

די אָפיציעלע מיטטיילונג אין מאָסקווער „פּראַוודאַ"

מיר דרוקען דאָ אַ פאָטאָגראַפיע פון דעם באַריכט, וואָס איז געווען געדרוקט אין מאָסקווער „פּראַוודאַ", אָפיציעלען אָרגאַן פון צענטראַל־קאָמיטעט פון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי פון סאָוועטען־פאַרבאַנד:

אידישע איבערזעצונג פון רוסישן טעקסט:

פראַגע פון קאָרעספּאָנדענט פון דער אידישער אַגענטור: צי איז די רעגירונג פון סאָוועטען פאַרבאַנד גרייט צו געבען איר צושטימונג אויף דעם, אַז אין די ראַמען פון דער לייזונג פון דער פראַגע וועגען דער פאַראייניגונג פון פאַמיליעס זאָל געגעבען ווערען אַ דערלויבעניש די פערזאָנען פון אידישער אָפּשטאַמונג אין סאָוועטען־פאַרבאַנד זיך אַריבערצוקלייבען קיין ישראל און זיך באַזעצען דאָרט?

נ. ס. כרושטשאָוו: מיר זיינען ניט געגען דער פאַראייניגונג פון וועלכע־עס־איז פערזאָנען, אויב זיי ווילען דאָס. אָבער די ווערטער „פאַראייניגונג פון פאַמיליעס" איז אַ גענוג באַדינגטער באַגריף. זיכער קאָן מען אויך היינט אין די ווינער צייטונגען איבערלייענען פיל אַנאָנסען וועגען דעם, אַז אַ רייכע אלמנה זוכט אַ מאַן, אָדער אַז אַן אַלטער רייכער מאַן זוכט אַ יונגע פרוי. אָבער, אויב מען זאָל רעדען ערנסט, זיינען אין פּאָרטפעל פון אונזער אויסערן־מיניסטעריום ניט פאַראַן קיין ביטעס פון פּערזאָנען פון אידישער נאַציאָנאַליטעט, אָדער פון אַנדערע נאַציאָנאַליטעטען, וועלכע וואָלטען געוואָלט אַרויספאָרען קיין ישראל. פאַרקערט, ביי אונז געפינען זיך פיל בריוו פון אידען פון ישראל, וועלכע ווענדען זיך צו אונז מיט ביטעס, אַז מיר זאָלען זיי דערלויבען צוריקצוקומען פון ישראל צוריק אין זייער פאָטערלאַנד — סאָוועטען־פאַרבאַנד.

Пролетарий всех стран, соединяйтесь!
Коммунистическая партия Советского Союза
ПРАВДА
Орган Центрального Комитета Коммунистической партии Советского Союза

Вопрос корреспондента Израильского агентства. Готово ли правительство Советского Союза дать согласие на то, чтобы в рамках решения вопроса о воссоединении семей было дано разрешение лицам еврейского происхождения в Советском Союзе на переселение в Израиль?

Н. С. Хрущев. Мы не возражаем против воссоединения каких-либо лиц, если они этого хотят. Но слова — «воссоединение семей» — довольно условное понятие. Наверное и сегодня в венских газетах можно прочитать много объявлений о том, как богатая вдова ищет мужа или старый богач ищет молодую жену. Но если говорить серьезно, то в портфеле нашего Министерства иностранных дел нет просьб лиц еврейской национальности или других национальностей, которые пожелали бы выехать в Израиль. Наоборот, у нас есть много писем евреев из Израиля, которые обращаются к нам с просьбами, чтобы мы позволили им вернуться из Израиля обратно на свою родину — Советский Союз.

קונסט־ווערק פון מאַדאַגאַסקאַר געבראַכט פאַר'ן מוזיי אין חיפה

דער עטנאָלאָגישער מוזיי אין חיפה האָט איצט באַקומען אַ רייכע זאַמלונג פון פּרימיטיווע קונסט־ווערק פון דעם אינזעל מאַדאַגאַסקאַר, וואָס איז פריער געווען אַ פראַנצויזישע קאָלאָניע און איז לעצטענס פראָקלאַמירט געוואָרען אַלס אַן אומאָפּהענגיגע מדינה. די זאַמלונג איז געבראַכט געוואָרען דורך אַ אידישער משפחה, וואָס וואוינט אין מאַדאַגאַסקאַר און איז געקומען אויף אַ באַזוך קיין ישראל.

די זאַמלונג באַשטייט פון 140 ווערטפולע קונסט־ווערק, וועלכע שטאַמען פון פאַרשיידענע שבטים אין מאַדאַגאַסקאַר.

דער אייגענטימער פון דער זאַמלונג איז דער אָנגעזעענער אידישער איינוואוינער אין מאַדאַגאַסקאַר, לעאָן הוידא, וועלכער געפינט זיך שוין דאָרט איבער דרייסיג יאָר, און האָט דאָרט גרויסע פאַרמעגענס. ער איז דער ערען־קאָנסול פון עסטרייך אין מאַדאַגאַסקאַר. ער איז איצט געקומען אויף אַ באַזוך אין ישראל צוזאַמען מיט זיין משפחה און האָט באַשלאָסען איבערצולאָזען אין מדינת ישראל זיינע דריי קינדער.

אין מוזעי אין חיפה וועט אינגיכען געעפענט ווערען אַן אויסשטעלונג פון די געבראַכטע קונסט־ווערק פון מאַדאַגאַסקאַר.

ווי עס איז באַקאַנט, איז דאָס אינזעל מאַדאַגאַסקאַר פאַרבונדען מיט אַ טרויעריגער דעראינערונג ביי אידען. היטלער האָט געהאָט אויסגעאַרבייט אַ רוצח'ישען פלאַן צו פאַרשיקען אַלע אידען פון איראָפּע קיין מאַדאַגאַסקאַר.

אַ ווײ־געשרײ פון אַ אידיש קינד בײ די פלאַמען פון גאַז-אויווען

אַ בוך פון אידיש־העברעאישען שרייבער אליעזר וויזעל. — די גייסטיגע ליידען פון אַ ישיבה־בחור׳ל אין אַנגעזיכט פון נאַצי־שער רציחה. — דעם שרייבער׳ס מוט זיך מודה צו זיין אין ירידה. — דער קינסטלערישער ווערט פון די שוידערליכע שילדערונגען.

פון **משה דוכאַווני**

דאָס נײ־דערשינענע בוך אויף ענגליש „נאַיט"*) פון העברעאישען און אידישען שרייבער, אליעזר וויזעל, איז — זיך צו באַנוצען מיט אַ מוזיקאַלישען טערמין — אַ נאָקטורן וואו די צוויי גרונד־מאָטיווען זיינען טעראָר און צער׳פולער רחמנות.

וויזעל דערציילט אין דעם בוך וועגען זיינע איבערלעבונגען אין די קאָנצענטראַציע־לאַגערן פון אוישוויץ און בוכענוואַלד, וועגען דעם אומקום פון זיינע טאַטע־מאַמע און שוועסטערל צפורה. ער דערציילט עס מיט דער ערליכער פשטות פון איינעם, וואָס וויל אויסגיסען זיין האַרץ און זאָגען דעם אמת און לאָזען וויסען דער וועלט וועגען דער רשעות און רציחה פון וועלכער ער איז געווען דער קרבן און דער עדות.

דאָס בוך איז אַנדערש און בעסער פון אַנדערע ביכער אויף דער זעלבער טעמע דערמיט, וואָס דער שרייבער מאַכט נישט קיין שום פאַרזוך צו דראַמאַטיזירען די געשעענישען און האָט זיך ניט געשטעלט קיין שום באַוואוסטזיניגען צוועק און האָט נישט אריינגעבראַכט קיין שום טענדענץ, נישט אין די שילדערונגען, נישט אין דעם וואָס זיין האַרץ האָט געפילט.

וויזעל איז געווען אַ ישיבה בחור׳ל פון פופצן יאָר, ווען ער איז געפּראַוועט געוואָרען מיט דעם צער און מיט די ליידען, פאַרשאַפט דורך די נאַצים, אַז, ווי ער אַליין זאָגט, האָט ער פאַרלוירען דעם גלויבען אין גאָט און מענש. ער וואָלט אָבער קיינמאָל נישט געווען געקענט אָנשרייבען אַזאַ בוך, ווען ער וואָלט אין זיך נישט פאַרמאָגט דעם טיף רעליגיעזען געפיל פון אויסשרייען און אויסוויינען פאַר דער וועלט, וואָס זיין אומגליקליך פאָלק האָט איבערגעלעבט. אַ סך שטעלען אין בוך דערמאָנען אין דעם אופן ווי עס זיינען געשריבען געוואָרען די פנקסים, וואו עס ווערט דערציילט וועגען דעם צער און די עינויים וואָס אַ אידישע קהילה האָט איבערגעלעבט.

נישט געקוקט דערויף, וואָס וויזעל שרייבט וועגען זיך אַליין אין זיין בוך, נישט ענג פּערזענליך, ווייל ער דערציילט מער פון זיין נשמה־צער, ווי פון זיינע פיזישע ליידען, און די נשמה, אין רעליגיעזען זין, איז די אָפּשפּיגלונג פון דעם געטליכען אין מענשען.

וויזעל׳ס פיעטעט פאַר׳ן אמת אין זיין שרייבען, זיין איבערגעבען, ווי ער האָט זיך געראַנגעלט מיט דעגראַדאַציע און זינה, אונטער אומשטענדען וואו ס׳איז גאָר אוממעגליך נישט צו ווערען אוים מענש, זאָגען עדות אויף זיין טיף־רעליגיעזער נאַטור.

ער דערציילט אין דעם בוך, אַז אַלס קינד איז ער געווען רעליגיעז, פּאָעטיש און עפּעס נישט פון דער וועלט. ער איז צוגעצויגען געוואָרען צו אַ מקובל, וואָס איז געווען אַנדערש פון אַלע אידען אין זיין שטעטעל סיגעט, אונגאַרן, און וואָס איז אין פּראַקטישען לעבען געווען אומגעלומפּערט און אפילו קאָמיש. נאָר וויזעל זאָגט, אַז ער האָט „ליב געהאַט זיינע גרויסע, פאַר׳חלומטע אויגען, זיין בליק וואָס האָט זיך פאַרלוירען אין דער ווייטקייט".

און דאָס דאָזיגע פּאָעטישע ישיבה בחור׳ל איז אַריינגעפאַלען אין די רוצח׳ישע הענט פון די נאַצים. ער איז געקומען פנים אל פנים מיט אַ רשעות, וואָס אפילו אַז ער האָט זי געפילט שוין אויף זיין אייגענער הויט, האָט ער נאָך אַלץ נישט געקענט גלויבען, אַז ס׳איז פאַראַן אַזאַ רשעות און אַזאַ רציחה אויף דער וועלט. עס פלעגט זיך אים אויסווייזען, אַז ס׳איז בלויז אַ חלום, אַ בייזער חלום, אַ פינסטערע נאַכט, און ער וועט זיך באַלד אויפכאַפּען און די וועלט וועט זיין ווי ער האָט זיך אין זיין פאַנטאַזיע געהאַט פאַרגעשטעלט די וועלט, אַ פאַנטאַזיע, וואָס איז געווען זיין פרומע אידישע וואונש־דערפילונג.

צוליב דעם וואָס מאַרטירער זיינען ראָמאַנטיזירט געוואָרען אין דער ליטעראַטור און אין פּרעדיגערײ, האָבען מענשען געקראָגען אַ פאַלשען באַגריף וועגען פּייניגונג און ליידען. אין איינציגע ביכער וועגען די קאָנצענטראַציע־לאַגערן איז פאַראַן אַזאַ ראָמאַנטיק, וואָס ווי גוט זי איז נישט געמיינט, איז זי אָבער פּאָרט אומערליך. וויזעל היט זיך אוים פון יעדער מין ראָמאַנטיק אָדער גלאָריפיקאַציע. ער נעמט אַריין אין דעם ראָם פון זיינע בילדער דעם גאַנצען הינטערגרונד, וואָס קען פון אויבען אויף אויסזען אומנויטיג, מער נישט ווי קליינינגקייטען אין פאַרגלייך מיט דער טראַגעדיע, נאָר איז אין דער אמת׳ען נויטיג למען האמת: אַז די געשעענישען זאָלען איבערגעגעבען ווערען ווי זיי זיינען געשען, מיט זייער גאַנצער מענשליכקייט און מיט דעם אופן ווי די מענשליכע נשמה נעמט אויף זאַכען.

שילדערענדיג ווי מען טרייבט אידען פון דער געטאָ אין קאָנצענטראַציע לאַגער, גיט וויזעל דעם הינטערגרונד פון אַ פאַרלאָזענער אידישער גאַס, וואָס ווערט ווי פאַרוואַנדעלט אין אַן אָפענעם קבר:

„די גאַס איז געווען אַזוי ווי אַ מאַרק, וואָס מען האָט פּלוצים פאַרלאָזען. מען האָט דאָרטען אַלץ געקענט געפינען: רענצלעך, פּאָרטפעלען, מעסערס, טעלער, באַנקנאָטען, ווערט־פּאַפּירן, אָפּגעבליאַקעווע פּאָרטרעטען. די אַלע זאַכען וואָס מענשען האָבען גערעכענט מיט זיך מיטצונעמען, און וואָס זיי האָבען סוף־כל־סוף איבערגעלאָזט הינטער זיך. זיי האָבען פאַרלוירען יעדער ווערט. „אומעטום זיינען צימערן געווען אָפען. טירען און פענסטער האָבען אַרויסגעקוקט אין דער ליידיגקייט. יעדע זאַך איז געווען פריי פאַר יעדען איינעם, נישט באַלאַנגענדיג צו קיינעם. עס איז נאָר געווען אַ פראַגע פון זיך אַליין טראַקטירן. אַן אָפענער קבר.

„אַ הייסע זומער זון".

אין אַן אַנדער אָרט־גיט וויזעל זיין שילדערונג־פאַרנעם, דורך געבען אַלס הינטערגרונד אַן אַנאַלאָגיע, וואָס שטעלט מיט זיך פאַר די אייביגע אידישע מאַרטירער געשיכטע:

„... דאָ איז געקומען דער רב, זיין רוקען איינגעבויגען, זיין פנים אָפּראַזירט, זיין פּאַק אויף זיין פּלייצע. זיין בלויזע אַנוועזענהייט צווישען די דעפּאָרטירטע האָט צוגעגעבען אַ מין אומווירקליכקייט צו דער סצענע. עס איז געווען אַזוי ווי אַ זייטעל אַרויסגעריסען פון אַ מעשה ביכעל, פון עפּעס אַ היסטאָרישער נאָוועלע וועגען דער געפאַנגענשאַפט אין בבל, אָדער וועגען דער שפּאַנישער אינקוויזיציע".

דער פאַקט וואָס וויזעל איז אַ קינסטלער, וואָס ביים באַטראַכטען דאָס לעבען אין דער געטאָ און אין די פאַרניכטונגס־לאַגערן, האָבען זיך אין אים דערוועקט אַנאַלאָגיעס, אַלס רעזולטאַט פון זיין אידישען וויסען און אפשר פון זיין זכרון, וואָס ער האָט גע׳ירשנ׳ט פון דורות פאַר אים; דערפאַר וואָס ער איז אַזוי עמפּפינדליך צו דער טראַגיק אין לעבען, וואָס מאַניפעסטירט זיך צומאָל אין אַ געשעעניש וואָס זעט פון אויבען אויף נישט אוים וויכטיג, האָט זיין בוך אַ ריין קינסטלערישען ווערט. עס קען פאַרגליכען ווערען מיט דאָסטאָיעווסקי׳ס באַשרייבונגען פון זיינע ליידען אין טורמע, ווייל די דאָזיגע ליידען האָבען געגעבען דעם גרויסען שרייבער אַ מעגליכקייט זיך צו פאַרטיפען אין דער מענשליכער נשמה בעת דער שוידערליכער דעגראַדאַציע.

וויזעל׳ס פאַרטיפונג אין זיין באַציאונג צו זיין טאַטען, ווען ער האָט ליב מיט׳ן גאַנצען האַרצען און מיט דער גאַנצער נשמה; וועלכער ווערט זיין איינציגער אַנהאַלט אין לעבן, נאָר ער, דער טאַטע, ווערט אין דער אייגענער צייט אַ שווערער עול אויף אים, דעם זון, בעת זיין טאָג־טעגליכען קאַמף געגען טויט, איז פּסיכאָלאָגיש טיף. דער זון ליידט פון שולד־געפילען אין זיין פאַנטאַזיע, וואָס ער קען נישט באַהערשען—די פאַנטאַזיע, אַז ער וויל אפשר פּטור ווערען פון זיין טאַטען. ער וויל צו זיך נישט צולאָזען דעם דאָזיגען געדאַנק און ער ווערט באַהערשט פון אַ פּחד, אַז אַזאַ געדאַנק לויערט ערגעץ ביי אים און דראָט אים מיט גייסטיגער פאַרניכטונג. ער שרייבט וועגען אַ זון, וואָס האָט געוואָלט פּטור ווערען פון זיין טאַטען, און ער אידענטיפיצירט זיך מיט אים און ער דערשרעקט זיך פאַר זיך אַליין:

„אַ שרעקליכער געדאַנק האָט אויפגעלויערט אין מיין מוח". ער האָט געוואָלט פּטור ווערען פון זיין טאַטען! ער האָט געפילט, אַז זיין טאַטע ווערט שוואַך, ער האָט געגלויבט, אַז דער סוף איז נאָענט און האָט געוואָלט די דאָזיגע אָפּגעזונדערטקייט בכדי פּטור צו ווערען פון דעם עול, זיך צו באַפרייען פון אַ לאַסט, וואָס קען פאַרקלענערן זיינע אייגענע שאַנסען לעבען צו בלייבען.

„איך האָב גוט געטאָן דאָס צו פאַרגעסען. און איך בין געווען צופרידען, וואָס הרב אליהו האָט פאָרטגעזעצט צו זוכען זיין באַליבטען זון.

„און טראָץ מיין אייגענעם ווילען, האָט אַ תפילה אויפגעוואַכט אין מיין האַרצען, צו דעם גאָט אין וועלכען איך האָב מער נישט געגלויבט.

„מיין גאָט, רבונו של עולם, גיב מיר דעם כוח קיינמאָל נישט צו טאָן וואָס הרב אליהו׳ס זון האָט געטאָן".

און אַז דער טאַטע שטאַרבט מיט׳ן נאָמען פון זיין זון אויף די ליפּען, דערציילט דער זון:

„איך האָב נישט געוויינט. און ס׳האָט מיר ווי געטאָן וואָס כ׳האָב נישט געקענט וויינען. אַלע טרערען האָבען זיך ביי מיר אויסגעלאָזט. און אַז מען וואָלט אַריינגעקוקט אין די טיפענישען פון מיין אָפּגעשוואַכטען געוויסען, וואָלט מען אפשר דאָרטען געפונען אַן אָנדייטונג, אַז ס׳איז מיר לייכטער געוואָרען וואָס איך האָב זיך באַפרייט פון דער לאַסט".

מען דאַרף האָבען מוט זיך מודה צו זיין אין אַזעלכע געפילען. אָבער יעדער אמת׳ער קינסטלער און אפילו יעדער עטישער מענש טוט דאָס למען האמת. וויזעל האָט נישט אָנגעשריבען זיין בוך זיך אויסצושטעלען פאַר דער וועלט, נאָר צו דערציילען דער וועלט דעם אמת — דעם אמת, נישט נאָר פון דער פיזישער דעגראַדאַציע אין די פאַרניכטונגס לאַגערן — נאָר ווי ס׳ווערט אַרויסגעבראַכט אין בוך און אפשר הויפּטזעכליך, די גייסטיגע דעגראַדאַציע. שולדיג איז נישט דער וואָס איז געפּראַוועט געוואָרען מיט דעם אוממענשליכען נסיון, נאָר די וועלט, די כלומר׳שט לייטישע וועלט, די קריסטליכע וועלט, וואָס פּרעדיגט ליבע און גייסטיגע דערהויבונג, און דערלאָזט אַזאַ גייסטיגע דעגראַדאַציע.

ווייל אין בוך ווערט געזאָגט דער אמת פון דעם טיפען האַרצען, פון כמעט אַ קינד, שטעלט דאָס בוך מיט זיך פאַר אפשר דעם ווירקזאַמסטען באַשולדיגונגס־אַקט געגען דער דאָזיגער וועלט. עס איז דאָס שטילע געוויין און ווײ־געשרײ פון אַ פּאָעטיש, סענסעטיוו, אידיש בחור׳ל, פון דעם שטעטעלע סיגעט, אין אונגאַרן, וועלכער האָט געשטרעבט צו הייליגקייט דורך קבלה, און איז אַריינגעכאַפּט געוואָרען אין די מערדערליכע צוואַנגען פון די נאַצים און איז געוואָרען דער קרבן פון דער ערגסטער רשעות און אומווירדיגקייט פון אונזער צייט:

„אין משך פון עטליכע סעקונדען האָבען מיר אויפגעהערט צו זיין מענשען. ווען די לאַגע וואָלט נישט געווען אַזוי טראַגיש, וואָלטען מיר זיך געהאַלטען ביי די זייטען פון געלעכטער. וואָס פאַר אַן אויסשטאַטונג! מאיר קאַץ, אַ ריז, האָט געטראָגען קינדערשע הויזעלעך, און שטערן, אַן אויסגעמאַרגערט קליין בחור׳ל, אַן אויבערראָק, וואָס האָט אים איינגאַנצען פאַרשוואומען. מיר האָבען גלייך אָנגעהויבען אונזערע נויטיגע אויסטוישונגען.

„איך האָב אַ בליק געטאָן אויף מיין טאַטען. ווי ער האָט זיך געענדערט. זיינע אויגען זיינען אויסגעלאָשען געוואָרען. איך וואָלט צו אים געוואָלט רעדען, נאָר איך האָב נישט געוואוסט וואָס צו זאָגען.

„די נאַכט איז אַוועק. דער מאָרגען־שטערן האָט שוין געשיינט אין הימעל. איך בין אויך געוואָרען דורכאויס אַן אַנדער מענש. דער ישיבה־בחור, דאָס קינד וואָס איך בין געווען, איז איינגעשלונגען געוואָרען אין די פלאַמען. עס איז נאָר געבליבען עפּעס אַ געשטאַלט וואָס האָט אויסגעזען ווי איך. אַ פינצטערער פלאַם איז אַריינגעדרונגען אין מיין נשמה און מיך פאַרצוקט.

„אַזוי פיל איז זיך פאַרלאָפען אין משך פון בלויז עטליכע שטונדען. אַז איך האָב פאַרלוירען יעדע זין פאַר צייט. ווען האָבען מיר פאַרלאָזען אונזערע היימען? און די געטאָ? און דעם צוג? איז עס נאָר געווען אַ וואָך? איין נאַכט — **איין איינציגע נאַכט?**

„ווי לאַנג זיינען מיר אַזוי געשטאַנען אין אייז־קאַלטען ווינט? אַ שעה? פּשוט אַ שעה? זעכציג מינוט?

„עס איז זיכער געווען אַ חלום".

נאַכט, פינסטערע נאַכט און פלאַמען זיינען אַ מאָטיוו וואָס איז דורכגעוועבט, אַזוי ווי אין אַ מוזיקאַלישער קאָמפּאָזיציע, אין דעם בוך. צום ערשטען זעען מיר די פלאַמען, ווען זיי זיינען נאָך אויף דער וועלט נישטאָ, דורך די אויגען פון אַ פרוי, וואָס איז אַרונטער פון זינען בעת דער פאַרזיגעלטער צוג האָט זיך געטראָגען צו דעם פאַרניכטונגס־לאַגער. און די אַנדערע געפאַנגענע אידען האָבען נאָך אַלץ געהאַט בטחון. אָבער משוגעת איז געווען געדעכט און פאַראויסגעזען דעם אמת. נאָכדעם קומען די פינצטערע פלאַמען, וואָס פאַרצוקען דעם אינגעל׳ס נשמה און פאַרוואַנדלען אים אין אַ גאָט־לעזע־טערער. נאָכדעם קומען די ווירקליכע פלאַמען פון די קרעמאַטאָריעס. נאָכדעם קומט אַ טויטען־מאַרש פון איין קאָנצענטראַציע־לאַגער אין צווייטען. נאַכט, פלאַמען און טויט.

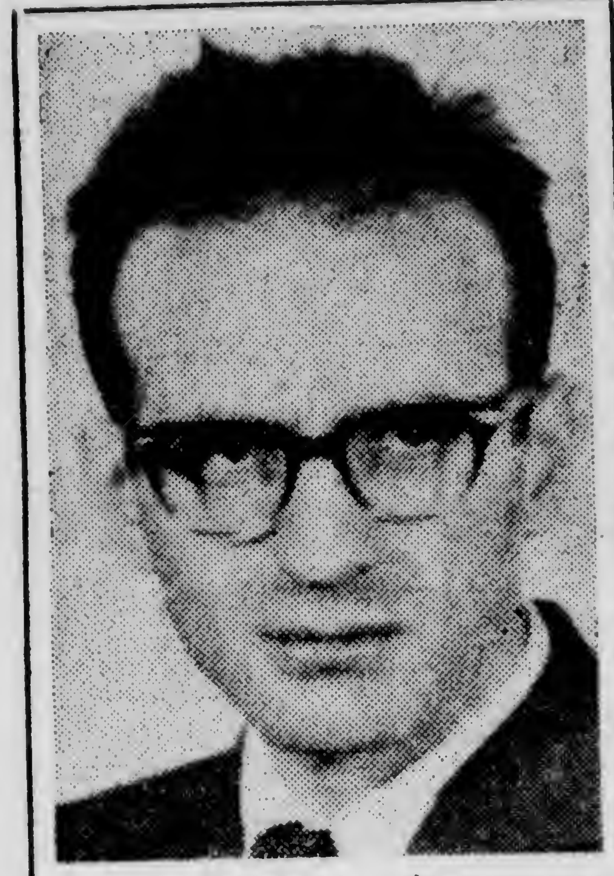

אליעזר וויזעל

אין דעם בוך איז פאַראַן אַ הקדמה פון דעם באַרימטען פראַנצויזישען שרייבער פראַנסואַ מאַריאַק. ער דערציילט, אַז ווען וויזעל האָט אים דערציילט, וואָס ער האָט איבערגעלעבט, האָט ער אים געוואָלט טרייסטען און נישט געקענט. ער האָט אים בלויז אַרומגענומען און זיך צעוויינט. ער האָט אים געוואָלט טרייסטען מיט קריסטליכער ליבע און פאַרערליכונג פון מאַרטירערשאַפט.

אפשר האָט מאַריאַק דאָס אַליין ניט געוואוסט, נאָר ער האָט דאָס אידישע אינגעל דערמיט נישט געקענט טרייסטען. אין די פלאַמען פון די קרעמאַטאָריעס איז אויך פאַרצוקט געוואָרען די לעגענדע פון קריסטליכער באַרימהאַרציגקייט. אין דעם ביטערען, מערדערליכען חוזק איבער מענשען אין קאָנצענטראַציע לאַגערן, איז דאָס קריסטענטום געוואָרען אַ ביטערער חוזק. מיט דעם מאָרד פון זעקס מיליאָן אידען, צווישען זיי הונדערטער טויזענטער קליינע קינדער, איז געקומען דער פולשטענדיגער צוזאַמענברוך פון קריסטענטום.

וויזעל פאַרענדיגט זיין בוך מיט די ווערטער:

„דריי טעג נאָך דער באַפרייאונג פון בוכענוואַלד בין איך קראַנק געוואָרען פון שפּייז־פאַרגיפטונג. מען האָט מיך אַריבערגעפירט אין אַ שפּיטאָל און צוויי וואָכען האָב איך געשוועבט צווישען לעבען און טויט.

„איין טאָג האָב איך זיך געקענט אויפהויבען, נאָכדעם ווי איך האָב זיך אָנגעשטרענגט מיט מיין גאַנצען כוח. איך האָב אויף זיך געוואָלט אַ קוק טאָן אין דעם שפּיגעל, וואָס איז געהאַנגען אויף דער וואַנט געגענאיבער דער טיר. איך האָב זיך אַליין נישט געזען פון זינט דער געטאָ.

„פון דער טיפקייט פון שפּיגעל האָט אַ מת אויף מיר צוריקגעקוקט.

„דער בליק אין זיינע אויגען, ווי זיי זיינען אויף מיר געווען אָנגעשטעלט, האָט מיך קיינמאָל נישט פאַרלאָזען".

דאָס איז געווען דער בליק אין די אויגען, וואָס האָבען צוגעזען ווי אידישע קינדער ווערען געפירט צו די קרעמאַטאָריעס, און די פלאַמען, וואָס זיינען אויפגעגאַנגען פון די קרעמאַטאָריעס. וויזעל, דאָס אידישע קינד, איז ניצול געוואָרען, געבליבען לעבען, און דורך זיין בוך איז ער אויף אייביג געוואָרען דער עדות פון דער רשעות וואָס איז באַגאַנגען געוואָרען געגען די דאָזיגע קינדער, געוואָרען דער עדות פון אידישען צער אין אונזער צייט.

דאָס בוך איז דער „איכה" פון אידישע קינדער אין די יאָרן פון היטלער, ימח שמו וזכרו.

דאָס בילד איז גענומען פון דער שוהל פון אר"י הקדוש אין צפת

*) NIGHT, Elie Wiesel, Hill and Wang.

JEWISH DAILY FORWARD
World's Largest Jewish Daily
175 EAST BROADWAY
NEW YORK 2, N.Y.

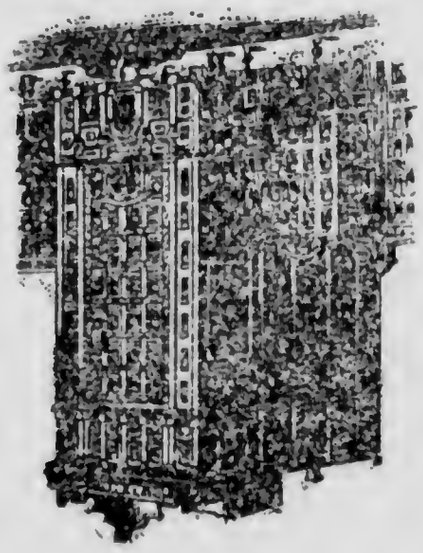

FORWARD BUILDING
NEW YORK, N.Y.

המאמר. חיך. "הליקל" לעמה"ב ממשיך
לרוש.

אשמח לקרוא את ספריך, אך אינני
ידע אם הגיעך. תרצה לי לכתוב לך
ספרים שאינם נדפסים. אגב, שמת לב,
שאני מקדיש מאמר - רשימת ירון
לספרים שלה - אך כאן אש. לך עתון
תייר - ושואל - להגיש בדבר
הקללה המכונה "אינטלקטואלית".

ובכן - - -

אני מברך לך, רבי יקירי,

שבהזדמנות הראשונה זאת
לחטוף עמך שיחה ישנה -
שבועדא. זה נא ממנה.

עד - אז, היה ברוך ובריא,
עמך חתימא טובה לך -

שלך בכבוד רב:
אליעזר וויזל

...גרת אוויר
AEROGRAM
JERUSALEM 2
8.10.58
ISRAEL
דואר אוויר
120
ישראל
RABBI
CHAIM BLOCH
2050 DAVIDSON AV.
BRONX 53. N.Y.
דואר אוויר
PAR AVION
קפל שלישי
אם יושם משהו בפנים, תישלח האיגרת בדואר רגיל
EXPEDITEUR - השולח
הרב ד. לוזנגלד ירושלים
ISRAEL 12 אבן-לגרוס
קפל שני

RABBI JOSEPH WARREN
31 HIGHLAND AVENUE
LOWELL, MASSACHUSETTS

Rev. E. Wiseman
434 B. 36 St
Edgemere
L.I.

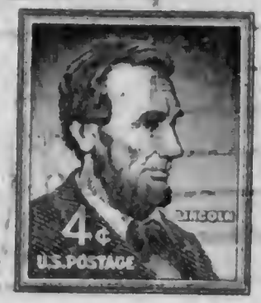

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx 53,
N. Y.

Rev. E Wiseman
734 E. 36th St
Edgemere 9
L.I.

FAR ROCKAWAY
APR 1
4:30PM

FIGHT FOR
SUPPORT

4¢
U.S. POSTAGE
LINCOLN

Rabbi chaim Bloch
2050 Davidson Ave
Bronx 53.
N.Y.

RABBI S. WALKIN
646 EMPIRE BOULEVARD
BROOKLYN 13, N. Y.

PRESIDENT 8-4383

שמואל וואלקין
בהגאון ר׳ אהרן מפינסק
אב״ד לאקאטש

ב״ה עש״ק [illegible]

הה״ג ידידי ומכבדי הדגול הרה״ג איש תורה ועבודה
מוה״ר [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] שליט״א

אגרתו הדגולה באה״ט. מכתבו [illegible] קבלתי והיתה לי לעונג נפש [illegible].
בשורת השלו׳ והטוב.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. אבל [illegible] לא [illegible]
אלא רק [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] בה. [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] ההגהה [illegible] [illegible]. לא
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
אשר [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible]
בהוקרה [illegible]

[illegible signature]

Rabbi S. Walkin
646 EMPIRE BOULEVARD
BROOKLYN 13, N. Y.

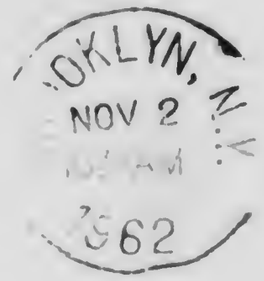

Rabbi Chaim Block
2050 DAVIDSON AVE
BRONX 53 N.Y.

HY.3-9273

Tel. ~~PResident 4-4698~~

קהל עדת יראים

„בית אהרן"

ORTHODOX JEWISH CENTER

BETH ARON

646 EMPIRE BOULEVARD

BROOKLYN 13, N. Y.

SAMUEL D. WALKIN,
Rabbi

IRVING M. BUNIM,
Vice President

BENJAMIN FISHOFF
Treasurer

M. POTASHNICK
Secretary

BOARD OF DIRECTORS

M. KOUSSEVITSKY
DR. JACOB B. PINCUS
RABBI A. WAINHAUS
J. DOBEKIRER
SAMUEL IVRI
JACOB CZYZ
D. CZECZIK
CHARLES GOLDMAN
NATHAN SAROT
SIMON WEBER
MORRIS ROGOL
DAVID FLINKER

ב"ה ו' ניסן תשו"ם תשי"ג ברוקלין

לכבוד הרב הגאון היקר, חו"ב וסופר מהולל וכו'
מוהר"ר חיים בלוך שליט"א

אחדשה"ט כרב!

מכתבו הנכבד השגתי זה זמן ומפני טרדתי בשמחת כלולת בתי ה' לא היתה לאל ידי
פנאי ואחרתי עד עתה ואת הבקשת הסליחה.
בתשובה הריני להודיע את הדר"ג כי אנשים כל קהלתי בשיקגו ואת ספרו
לא החשבתיו לו מאד. כי לא היה בידי ספרו זה ואשר מסר לי אחד מבני הרב הגאון
מבורונשטיין שליט"א טרם תזכרן לישראל כי קשה היה לפניו הדבר להוציא ספרים
ואחלי ממנו כי לא נרשם אצלי שהחזרתי הספר אליו מיד.
בטח ידוע להדר"ג כי הוצאתי לאור את הס' זכר אהרן שנה תש"ב מכ'
והגאון פינסק הנ"ל המאור עיני חכמים בהסכמה. ונכון אני לשלוח איפה
את להדר"ג שהוא עוד על ספרו כאמור בזה.
ובזה אני הנני נושא אלו תהלה אחי ונקשר בנפש המוקיר ומכבד
דוש"ת הגדול

שמואל דוד וואלקין

Name ~~RABBI S. WALKIN~~

Address ~~646 EMPIRE BLVD.~~
BROOKLYN 13, N. Y.

BROOKLYN, N.Y.
APR 19
630PM
1953

RABBI CHAIM BLOCH

2050 DAVIDSON AVENUE

BRONX 53, N. Y.

FROM
RABBI J. WALTER
169 Hooper St.
Brooklyn 11, N.Y.

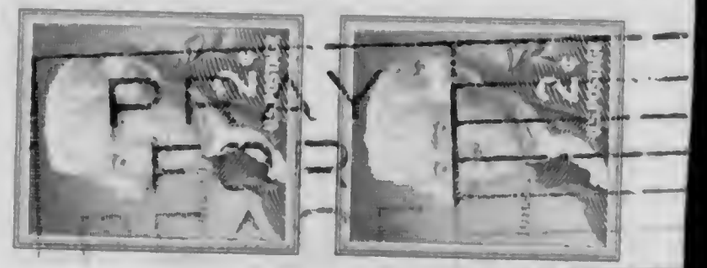

RABBI CHAIM BLOCH
2050 DAVIDSON AVENUE

BRONX 53, N.Y.

F. Walter, '82 Penn It

KHALL BNEI EMUNIM, Inc.
217 HEWES ST., BROOKLYN, N. Y.
EVergreen 4-0618

BROOKLYN, N.Y.
DEC 23
5-PM
1958

FIGHT TB
SUPPORT YOUR
TB ASSOC.

4¢ LINCOLN
U.S. POSTAGE

Rabbi Ch. Block

2050 Davidson Ave
Bronx N.Y.

AR 7155-7156 1/19

CHAIM BLOCH: Hebrew and Spanish Correspondence: 5 (3/2) 1940-1960

The Jewish Record
1714 Chestnut Street
St. Louis 3, Mo.

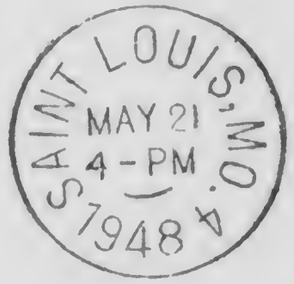

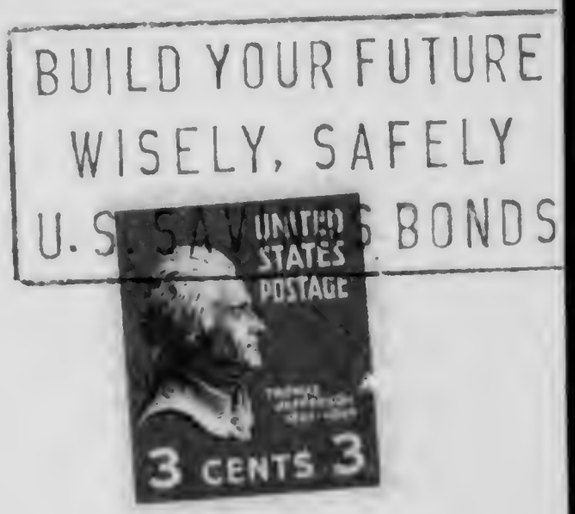

Mr. Chaim Bloch
2050 Davidson Ave
Bronx 53, New-york...

ESTABLISHED 1913

NOAH W. SALZ, MANAGING EDITOR

The Jewish Record

דער אידישער רעקארד

1714 CHESTNUT STREET

ST. LOUIS 3, MO.,

PHONE: GARFIELD 3386

ב"ה ו' אייר, תש"ח

שלום וברכה וכט"ס לכבוד האי גברא יקירא
איש האשכולות, התורני המופלג חו"ב וסופר
מהולל חיים בלוך שליט"א

מכובדי:- מה נדמה לי, זכרתי מדי אחר קראתי שנית ספרו „הוד
וכו'" לא ירע את שלחני אלה הרומן שקבלתי. קורא אני בל
דבר השחיתה שם. ואפילו השאלתי על דבר חסרונות הת"ס אבל
ואמרו לצבור תרגום, הנני מסכים אתו ורואה אני שדבריו
בדיוק ממש. מתפלא אני על תשובת הרבנים של הדור ע"ה
כבוד הרבנים גאוני המלמ"ב.

בדבר להוציא לשפת ספרו, הנני בעל לב. וכעת היות
אינו יכול לשום דבר. והיות שקשה מאד לתת בדמיון שלי עולה
קשה חשב אין כסף כעי להוציא לאור. ואם ברצונך ובהסכמתו
יכתוב בעצמו את המלאכה באותיות. ומתבקש לבני-תורה אם
מהמסחר, וגם ושלחנה אלי. כי יודע אני את רוב עבודתו
וכי אין לו פנאי לזה. אבל, אחז"ל. הן בטח אין לו בני
משפחה חולה בעול כמו שלי שנפלה על מחלת הלב, ובי' וה'
בעזרו.

מצאו ומולדת ברוך בורונא, סמוך ללבוב, ולמדת תורה בעיר
סלאוואטיב, כי שם אמת מפרנסתי שלמה. של ונכד להגאון ר'
משה גוטשטיין, תלמיד של הגאון ר' שלום מרדכי שבדראן

ב"ה

זה זקני אברהם יעקב ממאזנדראן, (ראה שמצרף צילום פוטו-
תמונה מגן עלמנהלג)

זה אבי מרדכי שמעון, ז"ל נולד בעיר ראשונה במלכות ואמרד-
קזוין. בהיותו בגיל גג שנים נסעה הורי את אבי ואמו
ע"ה לא"י. בתחילה לחזור בשנת 1904 ובסוף שנת 1913
נסיעה לאמריקה. בשנת 1924 הוא הבירו מסחר את
רב ח. לי. גולדמן נשיא המזרחי, באמן פרס אפזגפץ
ויזארנ'. בשנת 1934 שלח חבובו זרזו מר גולדמן ועלה
עולה להיות נשיא המזרחי- ואני נשארתי לבדי, פה
בחוץ מתוך ומרכז ישראל, ונפל על גורלו להיות
עורך בישראל.- ואם כ"ג שלוגאי, בסח י.ד. מה
זאת להיות עורך בגיל כרחו. נוסף על זה מחלתו
של מחלה ולא מחלת הלב"...

ובסוף, לא פרה צברתי פה את הרב מונקוב שטיין
יפעון הנה פרענן אלופים. ולכן אני מתעצבן
של שדה חכמת ישראל, וזי יאריך ימיו ויתן לו
ע"ש ותשמה להוציא חכמות החכמה והנני
בתוך ישראל ומכמוני מיליון רוחי.

בכל הכבוד,

[signature]

MR. WILLIAM S. SALZMAN
521 FIFTH AVENUE
NEW YORK CITY

WILLIAM S. SALZMAN
521 FIFTH AVENUE
NEW YORK CITY

D. Singer Textile Co.
55 DELANCEY STREET
NEW YORK 2, N. Y.

NEW YORK, N.Y. 7
FEB 10
10:30PM
58

NEW HOPE FOR HEA
---SUPPORT---
THE HEART FUND

Rabbi M. Block
2050 Division Av
Bronx N.Y.

WILLIAM S. SALZMAN
29-10 HUNTERS POINT AVE.
LONG ISLAND CITY 1, N. Y.

WILLIAM S. SALZMAN
29-10 HUNTERS POINT AVE.
LONG ISLAND CITY 1, N.Y.

להרב הנכבד ר' חיים בלוך

ידידי היקר.

בשלהי חודש אוגוסט יצאתי אני ואשתי לאירופה
לזמן קצר. משם עלינו לישראל ושהינו שם כחדשיים.
שבנו הביתה רק לפני ימים.
בין כל המכתבים שנצטברו על שולחני [illegible]
את הספרון הדן בנפש [illegible] [illegible] המופלא
[illegible], ומצאתי את מכתבו [illegible] כסף [illegible]
[illegible] בתשובות ובהערכה.
הספרים [illegible] [illegible] [illegible].
אני מקוה שתהיה לנו [illegible] ושבעתיד [illegible]
תשוב [illegible].

ומוקירו

שמחה [illegible] [illegible]

30 בנובמבר 1953

Isaac Sommerschein
400 Wallabout St B'klyn N.Y.

BROOKLYN, N.Y.
FEB 15
4 PM
1940

BUY U.S. SAVINGS BONDS
ASK YOUR POSTMASTER

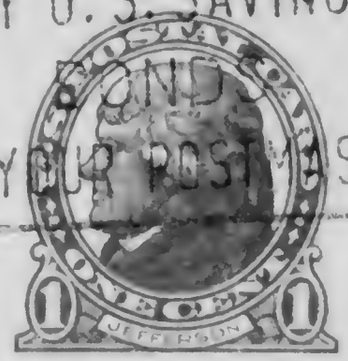

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Mr Ch. Bloch
2008 Davidson Ave
Bronx N.Y.

Isaac Sunshine
355-16 St Brklyn N.Y.

BROOKLYN N.Y.
SEP 25
1230AM
1941

BUY
DEFENSE SAVINGS
BONDS AND STAMPS

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Mr Ch. Bloch
2082 Davidson Ave
Bronx N.Y.

ב"ה

ש"ק כ"ט ורפואה שלמה לעולם [illegible]
הכל לשנויים ובמצוות [illegible] שלהם.

ומחזשה! אולי [illegible] עלי מתלונן
שלא באתי בתודה עוד כשקבלתי
ספרי הש"ס שהגשתי בו. הייתי טרוד
עד מאוד עד שלא נפניתי לזאת בזמנה
גם על עשרות הש"ס והמשניות.
ויודע מאמרם ז"ל שקרבן תודה שלא
יבטל לעולם לאחר זמן. ואני בשעת
תודה מוצא קבלת ספרי הש"ס
ועוד זה שבוע.

פה אנחנו בה' החוזים והשלום
רב יותר השלם לשמוע ולהשמיע
רק בשורות טובות ושמחות
ונחמד בקרוב ובמהרה אם רב 3/
ת' ועוד הש"ס והמשניות
שלכם.

ואני משנה בשגור הדובר [illegible]
שנפלאות השלום [illegible] שלמה ומצא
שמאור [illegible] טובה.

והודו ומשכנו [illegible] הש"ם
והעם [illegible]

Sigmund Zupnik
1668 Eddington Road
Cleveland Heights 18
Ohio

CLEVELAND 1
SEP 18
2 30PM
1961

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Avenue
Bronx 53, New York

NEW ADDRESS
SIGMUND ZUPNIK
3106 MAYFIELD ROAD
CLEVELAND HTS. 18, OHIO
Please to be so kind and correct
your mailing list.
Thank you.

CLEVELAND, 5
NOV 9
8 30 PM
1959
OHIO

DEFE
MUSCULAR DYSTROPHY
SUPPORT
4¢
U.S. POSTAGE

Rabbi Chaim Bloch
2050 DAVIDSON AVE

BRONX 53, N.Y.

Sigmund Zapruk
3106 Mayfield Rd.
Cleveland Heights 18, Ohio

SIGMUND ZUPNIK
115 Woodland Avenue
Columbus 3, Ohio

COLUMBUS, OHIO
NOV 3
1955

HIRE THE HAN
IT'S GOOD

Rabbi Chaim Bloch
2050 DAVIDSON AVE

BRONX, 53, N.Y.

Form 3813-P (4-54)

RECEIPT FOR INSURED PARCEL

No. _____

Addressed for delivery at

_____

(Post office of address) WRITE PLAINLY (State)

Postage 4 cts. Special handling _____ cts.

Insurance fee _____ cts. Return receipt _____ cts.

Special delivery _____ cts. Restricted delivery _____ cts.

Fragile _____ Perishable _____

Other endorsement _____

SENDER.—Enter name and address of addressee on other side and read information regarding endorsements and indemnity.

(Postmark of Mailing Office)

POSTMASTER,

By _____

SAVE THIS RECEIPT UNTIL PACKAGE IS ACCOUNTED FOR

If you request payment of insurance for LOSS, you must present this receipt for examination by the post office where you file the request Form 3812.

If you request payment of insurance for damage, spoiling, or partial loss, and do not have this receipt, you may present that portion of the wrapper which shows the insurance serial number.

You must file a request for payment of insurance within one year after the date you mailed the package.

Enter below name and complete address of addressee. Show if addressed in care of person, hotel, etc.

Sent to_____

INSURANCE COVERAGE IS AVAILABLE UP TO $200

GPO c0—16—63820-3

SIGMUND ZUPNIK
115 Woodland Avenue
Columbus 3, Ohio

MEMO FROM THE DESK OF:

J. BIEGELEISEN CO.

HEBREW BOOKS and RELIGIOUS ARTICLES

83 DIVISION STREET, NEW YORK 2, N. Y.

WOrth 6-5916

Sigmund Zupnik
3106 Mayfield Road
Cleveland Hts.18,Ohio

Mein teuerer Freund Rabbi Chajim Bloch.

Vorallen mein herzlichsten Dank fuer Ihr freundliche Aufmerksamkeit mit Ihrer gesch.Karte vom 30.Juni.

Glauben Sie mir,Rav Bloch dass ich keine entsprechende Ausrede finden kann,mein so langes stilschweigen zu verteidigen.

Es sind die Umstaende,ihh habe ein unverzeihlichen Irrtum gemacht mit mein verlassen Brooklyn,ich habe mir finanziell nicht viel geholfen dagegen leide ich sehr viel am geistigem Gebiete. Die juedische Lage ist nicht so wie ich es mir vorgestellt habe ,and das ist die Ursache,dass ich so oft schreiben moechte aber keine Geduld und Konzentration meiner Gedanken dazu aufbringen kann.

Es freut mich zu hoeren,dass Sie sich besser fuehlen,Gebe der Allmaechtige dass Sie nur Gutes berichnen koennen sollen.

Wie geht es mit Ihrer Schriftstellerischen Arbeiten,Sie wissen es wohl,Rav Bloch ,dass ich immer wieder was Neues von Ihnen erwarte.

Ob ich werde diesen Sommer in New York sein werde ich selbstverstaendlich mir das vergnuegen nich vorbei gehen lassen,um Ihnen nicht zu sehen .

Empfengen Sie meinen herzlichsten Dank fuer Ihre frdl.Karte und die besten wuensche.

Ihr aufrichtiger

CLEVELAND MEMORIAL MEDICAL FOUNDATION
DOCTORS HOSPITAL
1234 5 Cedar Road
Cleveland Heights 6, Ohio

SWEETBRIAR 8-5000

ב"ה

חיים וברכה עש"ס לכבוד הרב הגאון המפורסם בתורתו וביראתו ובחיבוריו
הנפלאים והמפורסמים וכו' וכו' כש"ת מוה"ר חיים בלאך שליט"א.

אחדשה"ט [illegible] תורתו [illegible] בקשתי ממכתבו הטהור אלו מילים
ה' [illegible] [illegible] שאלתי שאני [illegible] נולד בטשעכאסלאוואקיא, קודם 1918
הונגריא, [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] אינו לא רב [illegible], [illegible]
או [illegible] [illegible] רק [illegible] ב"ה כמו [illegible] [illegible] [illegible] "גרונד" [illegible]
ולכן [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]. —
אף הרב הגאון [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] שליט"א, [illegible] [illegible]
וגם [illegible] [illegible] [illegible] ה' [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] לא [illegible]. [illegible]. —
כן [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] אקווה שהשי"ת ישלח לכת"ר רפואה
שלמה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
והרחבת הדעת.
וכלה [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] הרם [illegible] [illegible].

ידידו המוקירו [illegible]
[illegible].

מספרי כבוד שליט"א וכו': [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
: [illegible] [illegible] [illegible]
:
Gemeinde der Chassidim
[illegible] [illegible] ספרו: "[illegible] [illegible] [illegible]" [illegible] [illegible] [illegible]
J. Ziegelaisen
כיון [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ספרי כבוד
שליט"א [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ספר [illegible] שלח לו. —

SIGMUND ZUPNIK
115 WOODLAND AVE.
COLUMBUS, OHIO
PHONE FA. 9670

COLUMBUS, OHIO
NOV 23
3-PM
1955

FIGHT TB
SUPPORT
TB ASSOCIATION

Rabbi Chaim Bloch
2050 DAVIDSON Ave.
BRONX 53, N.Y.

SIGMUND ZUPNIK
115 WOODLAND AVE.
COLUMBUS, OHIO
PHONE FA. 9670

CLEVELAND, OHIO

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Avenue
Bronx 53,N.Y.

Sigmund Zupnik
1668 Eddington Rd.
Cleveland Heights 18, Ohio

CLEVELAND, OHIO
DEC 9 2-PM 1958

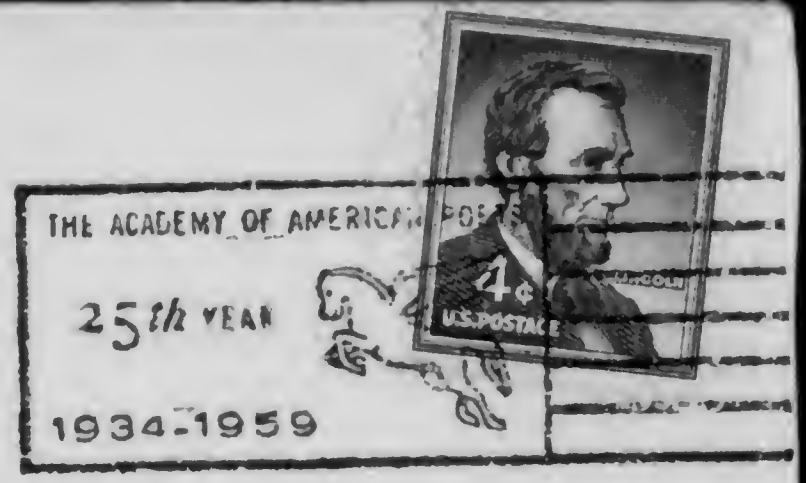

Rabbi Chaim Block
2050 DAVIDSON ave
Bronx 53, N.Y.

NEW ADDRESS

SIGMUND ZUPNIK

3106 MAYFIELD ROAD

CLEVELAND HTS. 18, OHIO

Please to be so kind and correct your mailing list.

Thank you.

לכבוד חג החנוכה

Happy Hanukkah

אַ פרייליכן חנוכה גרוס

זאָל דער יום־טוב חנוכה וואָס מיר טוען פייערן,
אייך בריינגען גליק, געזונט און פריידן.

May all the joys and
blessings of a truly
Happy Hanukkah
be yours.

NEW ADDRESS
SIGMUND ZUPNIK
[illegible] MAYFIELD ROAD
CLEVELAND HTS. 18, OHIO
Please to be so kind and correct
your mailing list.
Thank you.

Made in U.S.A. 5-H3 H.P.C.

Greetings from Columbus, Ohio, showing Le Veque-Lincoln Tower, New State Office Building, Stadium at O. S. U., State Capitol and McKinley Memorial.

131—[illegible] AVE., 1149 [illegible] ST. COLUMBUS, OHIO

Genuine Curteich-Chicago "C. T. Photochrom" Post Card (Pat. Off.)

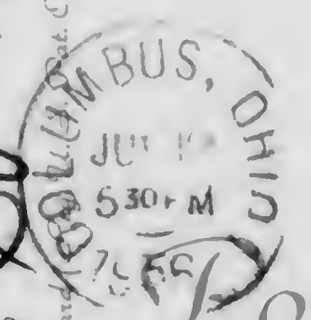

Post Card

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave
BRONX 53, N.Y.

COLUMBUS
OHIO
© CURT TEICH & CO., INC.

SIGMUND ZUPNIK
115 Woodland Avenue
Columbus 3, Ohio

COLUMBUS, OHIO
AUG 16
12 - M
1956

PRAY
FOR
PEACE

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Avenue
BRONX 62, N.Y.

SIGMUND ZUPNIK
115 Woodland Avenue
Columbus 3, Ohio

כתבתי להם ג"כ מהמדובר בינינו בהיותי אצל
כ"ק מרן שליט"א בענין הנ"ל – עפ"י קבלתי תשובה על
ע"ה ורק מבוקשים שלא להתייעץ עם המפלגות
ע"ע ובפרט הדבקים כורעים בזה הלשון "
... ואין להאמין כי מרן הגה"ק שליט"א (קי)
שה"כ, ומדברו אחרי שהרב ה"ה אמר למרן
שליט"א אז"ר הש"כ אמר מרן שליט"א פי הוא
ודעו שהמפלגות הם אמתיים ענינים... עכ"ל.

כ"ז רק כתבתי למרן שליט"א רק „אינפארמאציע"
ואין אני מתערב חו"ח בזה שאין שייך לי ואיני
נותן עצות לכ"ק מרן שליט"א מה לעשות.

והנני ידידו ומוקירו כערכו הרם ומבקש
תפילתו של טוב

[illegible]

SIGMUND ZUPNIK
115 Woodland Avenue
Columbus 3, Ohio

COLUMBUS, OHIO
SEP 4
2-PM
1957
3

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson avenue
Bronx 53, N.Y.

SIGMUND ZUPNIK, L. P. N.
SUPERINTENDENT OF THE
COLUMBUS JEWISH HOME FOR THE AGED
115 N. WOODLAND AVENUE
COLUMBUS 3, OHIO

TELEPHONE:
CLEARBROOK 2-9670

LICENSED BY
STATE OF OHIO
BOARD OF NURSING EDUCATION
AND NURSE REGISTRATION
NO. PN 3556

Sigmund Zeymik
DOCTORS HOSPITAL
12345 CEDAR ROAD
CLEVELAND HEIGHTS 6, OHIO

CLEVELAND HEIGHTS OHIO

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Avenue
Bronx 53, N.Y.

נפתלי זיגל
קרית מוצקין
רח' התקוה 10
Israel

כ"א במרחשון תש"י 13/XI 949

להרב החכם מר חיים בלוך שליט"א.

ידידי היקר!

תמול קבלתי את החוברת "קום רשע את ההרוג" והשתעשעתי על
עשרת הדבש מדבר רבנים "ראשונים לחסידים" והשתתפתי בצערו הרב המחבר
והמוסרי, ב"יתפאל" לא [illegible] 283 כלה! כאן הוא הראשון והגאונים
נגד הגזל עם כלותו מן החרוב. אני רואה [illegible] כי רוח האמת
תנצח ואתה תבוא על ספורך.
אחרי שקראתי את ספרך הלה, חלילה ממני [illegible] את
הספר חנם. אחכה להזדמנות ואקנהו בכסף מלא.
תשלח לי אם אפשר גם אני לשפוך לפניך את לבי
ולבקש ממך עצה ועזרה בכסף לו.
יש לי בת יחידה שהגיעה לפרקה ומשמשת מורה
בבית ספר [illegible]. לפני למעלה משנה התודע אליה קצין [illegible] ויליד
אמריקה [illegible]. כשהוא מחזר אחריה זמן רב, שאלתי
אם הוא מתיחס ברצינות אליה ולא — [illegible] להרבות
ממנה. הוא ענה לי: ברצינות. אחרי זמן שוב [illegible]
כי נודע לי בינתיים שיש לו אשה וולד באמריקה, [illegible]
[illegible] חי עמה שנים רבות, הוא בן 33 ואת הגט הוא
[illegible] בזמן [illegible] [illegible] הפרדה ורק אחר [illegible] את
החתונה. הוא נסע בקיץ לאמריקה לחופשה ולפני נסעו [illegible] לו
בנוכחות בתי: "אחרי ששוב נעשה את החפה". הוא חזר והביא
[illegible] וספרים [illegible] להתגרש כאן ועד היום לא [illegible] את
הגט. אני [illegible] מפיו תירוצים שונים. פניתי לכבוד הרבנות [illegible],

וגם לדבר יוסף טננבוים מרר משגבר עפ"י בקשתה של פ.ק. שיזרו
להשיג את הגט. טננבוים ענה לו, שהוא אינו יכול לטפל בענין,
והדברים שהזמין את גוסו או את אחותה של פ.ק והוא ענה לו
שלא נגלה כל הודעה מאת אחותה. כשהזכרתיו על פניו הדבר[?] כוף
סוף שקבל מאשתו את הדוקומנטים לגט אצרתו, אלא שהוא דורשת
ממני לאתם על דבר מה, שאינו יכול לחתוך. כתב אליה, לפי דבריו, ועד
היום אין לו תשובה ממנה. כשהלכתיו אליו, שהוא השגריר ומסר את התעודות
לקונסול האמריקני ויפנה לרב הצבאי האמריקני במחנה "אריאל" וישלח
לה את הגט. הוא עסוק מאד כמנהל שדה-תעופה (בדרגת מאיור)
ואני עסוק בהוראה ויומם תמימים והפגישה בינינו היא בעת בחדש
(כמו עכו תא). אתה יכול לתאר לך כמה מצב זה מדאיגני אותי
ושולל ממני את סבלנותי ללמד, מאשתי את מנוחת היום והלילות
ומבתי את מנוחת נפשה.

אני הולך ודורש ממך, כי תואיל לחקר בסודי-סודות,
מבלי שיודע הדבר לאיש, (תוכל להתייעץ עם כל הדרוש בשמו)
מה המצב שם: אם החושה מסרבת לקבל גט, או אלו ודיעות עד
עכשיו כן ומה עלינו לעשות לפי דעתך כדי לצאת מן המצב.
שמו יוסף קופס. כתובת אשתו אינני יודע וידועה לי רק
כתובת אחותה: Bill Reiff 911 East 181st St.
Bronx 60 N.Y.

אם טוני טרח זהו בשבילתך. אני בוטח על חכמתך
שתדע להודיע לי אנשים שגנים את סתם משולים מבלי להזכיר
שהענין נוגע לאשה ועל מה כיוצא שלא להזכיר את שמו. ואת אשר
תודע לך תמהר להודיעני. ברור לי, שיש לך צלולות רבות
בחוגך, ואני מבטיח שגנה לך עזה בעזרתך זו שתגמול
לי בזה לכל משפחה שלמה מאסון.

נ.ב. והנני שולח בהוקרה רבה ורגשי ידידות נפתלי זינגר
במשך הזמן התקשרה בתי אלון מאד ואין לדבר על כל הפרידה.

BY AIR MAIL
PAR AVION

Mr.

Chaim Bloch

2050 Davidson Av.

Bronx 53

N.Y.

BY AIR MAIL
PAR AVION

Mr. Chaim Bloch

2050 Davidson av.
Room 22

Bronx 53

N.Y.

Amerika

נ.ד.

אחרי שקראתי את המפרש לפני אשתי, היא מצהירה
אותי לדקשק שנית לכל אדם הדבר תלוה לאחותה וגיסו שהחקירה
היא מפאן. הוא אדם סמקטו מלך, [redacted], ואשה
רושם משלטן על כל המכורים, וגם אנחנו אותשים אלת.
אני סומך עלך, שתדע לנהל את הדברים בתכמה ובהסוך.
גיסו רוץ הוא פקוד בדנק. בבית גיסו גרה אמו. אשתו
מת. אל ישה הדבר רשם של חקירה, אלא סתם שאלה.

שם פדרבוש כבר ידוע במשפחה ועד אסור
להזכיר את שמו לפניהם.

שם אשתו רוטה ושם אשה אינידור.
אולי תוכל להודע השמות הערוים שאול הגט

איגרת אוויר
AEROGRAMME

Rabbi
Chaim Bloch
2050 Davidson Ave
Room 22
Bronx 53
N.J.

קפל שלישי

אם יושם משהו בפנים, תישלח האיגרת בדואר רגיל

EXPEDITEUR - השולח

שתלי זיגל ת.ד. 41
קרית מלאכין
Israel

קפל שני

[illegible]

איגרת אויר
AEROGRAMME

Mr. Chaim Bloch
Rabbi
2050 Davidson Av.
Room 22 Bronx 53
N.J.

קפל שלישי

אם יושם משהו בפנים, תישלח האיגרת בדואר רגיל.

EXPEDITEUR - השולח

[illegible] 41
קרית מוצקין
Israel

קפל שני

קפל רבי

אגרת אויר
AEROGRAMME

Mr.
Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave
Bronx 53
N.J.

PAR AVION דואר אויר

קפל שלישי

כי יושם משהו בפנים האגרת — תשולח זו בדואר רגיל.

EXPEDITEUR — השולח

(מ)תלי זיגל ת.ד. 41
קרית מלכין
Israel

קפל שני

קפל ראשון

Rev. J. Dickerman
21 N. LaSalle
Atl. City, N. J.

ATLANTIC CITY
1938
N.J.

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi M. Ch. Bloch
2050 Davidson ave.
Bronx, New York 53, N.Y.

REV. JACOB I. SICHERMAN
311 ORIENTAL AVENUE
ATLANTIC CITY, NEW JERSEY

והנה מובן מאליו שנתקבלת רבן שאין בכוחי לעמוד לו
לזכר ומשום "כבוד להגשים", ואין מכיר תודה והודלה לאור מ
שעבר בי הקול וכבודו [illegible] ואת מסרתיו לשמורה
והרגלים [illegible], וכל מסב אשר דבקתי לאמר.. שלמדתיו,
ואשר השיב במנוי אותה, וגם הרגלים והמנהגים בכל
והבלבד יעבר ספקותם וכו'
בעת האחרון אתקדרים מסמא [illegible] רבה,
ובשונן ובכל מכבי הפלסטינים אין לשלום רוב שמחוורים
להקים מדינה חדשה. ואף האגדות שלא מרובד האומות הללו
באלו, שאלה ולכן ושאלה מרגיש טום שיוני מהאסונה של
שלמה הקמת מדינת ישראל, ירח, ואף המעברות שלא מרובע
ואף עצם של הכרכוש, כמת בפה, ומטה בחדות, בקשה מציק
ומלשער כבוד מהקמת המדינה והאשפ באומות, ומתאמת צפוני של
מעשה ומשמי הכרכש נתעורר שלא גם לכך של כל ושהשמן מהקמת
המדינה חדשה, כל עלון המתמנה אין לה שום שיטות למעשה
הכרכוש והוא עינים [illegible], אלא למול באלין
מול הסלע, כי שהשלה חושבים [illegible] שנה, למול הלא אפיקורס,
עלב ועוב: אלה והלבי ארצו [illegible] כמו בחסידות [illegible]
[illegible] באות, ובאין [illegible] לרבנים מעזרו ועד השלם בזה,
ועתה אלה כיוה בהקמת המדינה לא מעשה ידי אדם בלבד:
רק מעשה אלוקי וחסד עליון, ומה שמה כמה שבשונן ובכל [illegible] הפלסטינים
אין לשקוע שמחזיקים להקים מדינה חדשה, למה מעלה, אין זה מדינה
חדשה רק מדינה ישנה והמתחלתה התמו בקדושה [illegible] לך עפ"י כל המשל האמת
עכ"ל. ולהבין וגו' כי את כל המשגל [illegible] כוונה לך [illegible] עפ"י דף עולם מ'
ושמה' הדינו, והם [illegible], שנשובת [illegible] ומשולה [illegible] של ושבולה
כמעט כל המלכות. הפין זה גורה, ושונן והשבועות שלא יתמוד באומות [illegible]
התקבלו עפ' תוך הכון לאומו בגולה [illegible] 33 מאות. ובמילה אומות
משנובר הלא לא הי' שום שווה [illegible] שרשל להם תכנה שם ואת
משרדל. [illegible] הי' רק [illegible] אדמה [illegible] קשה [illegible]
בר [illegible] ומשום [illegible] שנאה [illegible] אחר שגם לאותו הי' שבעני שלא ושמדה
ברות הסבה, והאה [illegible] הוא [illegible] השמדה על כל משואל,
אין בצמות [illegible] גדול שאנו [illegible] רבה כמו שלא הי' רשות לשארות הפליטה אין
לאחוב' התשובים של [illegible], [illegible] המשלה להעדבים או לנאסרי
להשתל [illegible] ולהתרגל להאשמד אותם, הם מדולה כמו. (הלא זה שמי הלגנות ושרשל
הבורותם קימשרו או בשואומם [illegible] בהם) קומה את [illegible]
ודרמל להומשת בזה, והמשגל [illegible] ואסממה [illegible] שגרר אותו [illegible] יפה. ומו לחשב
את כמו"ר השנאת למדינה ישראל, כבוד ישראל והדרם.

[illegible]

RABBI CHAIM BLOCH
2050 Davidson Avenue
Bronx 53, N. Y.

משחקים בגורלנו כעם קלפים

לך ה' הצדקה ולנו בושת הפנים

מ א ת

משה חיים אפרים בלאך

מגולי ווינה ועיניו נשואות לירושלים עיה"ק תובב"א

מהתוכן: מה בין תנועת שבתי צבי ותנועה הציונית. ישוב א"י מצוה. מלוכה בא"י בחרם. המאבק לחרות. השקר הגדול: פרופגנדה, מתבוללים ו„מתבוללים". עבירה גוררת עבירה. אין קטיגור נעשה סניגור. מורגנטהוי האב ומורגנטהוי הבן. החלוקה הישנה והחלוקה הציונית. אהבת ישראל ואהבת הלאומיות. ה„ריש גלותא" דר. נחום גולדמן. מלשינות ודעות מטורפות. ולמלשינים אל תהי תקוה. אין להשען אלא על אבינו שבשמים.

ב"ה

באופן שבתי ברכתי לאתחדתו לכבוד ידידי הרה"ג המופלג
מו"ה יעקב יצחק [illegible] שליט"א

אחר דרך מבוא השלום,
את מכתבו הארוך קבלתי. בנוגע לענין
מחשבותיו על העוולות בקרב ישראל - אין לי [illegible] הכל עד הסדר: אם
מה שעשה לו [illegible] — אבל על הרצוחה של [illegible] נגדו. על כל
חלול כבוד [illegible] הקדוש [illegible] בהרב [illegible]
[illegible] אדם [illegible] להתפשטות [illegible] באמריקה [illegible]
הרבנים. אפשר [illegible] הרבנים [illegible] להתאחדות
שיעמוד [illegible] לדין.
יש [illegible] סמיכת הפרשיות [illegible]
עומד ודורש ותובע [illegible] ישראל [illegible]
לארץ הקדושה כי כל [illegible] הנאמנה [illegible]
לכי און [illegible] להשיב [illegible] על כל [illegible]
[illegible] שהקב"ה [illegible] את ישראל ושלום [illegible]

לא בקשתם ולא בחרבם ירשו ארץ כי אם ברצון הבורא שלא יצטרכו לכלי זיין.
(רמב"ן לשיר השירים)

השכינה משבעת את ישראל שלא ידחקו את הקץ ושלא יהיו מעוררים האהבה עד שיגיע עת הרצון.
(רמב"ן לשיר השירים)

על השבועות ונמר זאת בשבילנו. ואת A זה
כי נתן למסורה ישנה ומשרה לבאים, כתובא בספרי
שפע ושמע רמז א׳, בפתיחה ואחרית, בספרי דליבב
ולפניע חלק ב׳ מספר זה ולגם בו דבש, ובנגידה
בהרחבה.
עכשיו אלו, אבותינו ורבותינו היו מסכימים עם
הרבי הגאונים אשר עמדו, ואחרונים שבאו
אם גדול עד ומאין ד׳ היה משרה שבת קש,
זה לא מדבר בספרי (גם אלו היו "סנטימרים" שעמדו בחרי אופן!)
ואת אין בכתב לפתיח לכבודו. ולגם על
זה תשלמת. "הפך מן השמים" — אשר אמר זה והיה
לכן אות בן גוריון לא היה כותב שהתורה הוא
מאוה בבית מעשית, לא היה יכתוב שאומנו עם
הנבחר — ומה שקראנו אתמול עשן דפסוק זה
סמך שב: כי הכתוש. הדרישה שהלא לא בדבר
כבוד! ואפשר בעמת הם ברבנו של התורה
לעשות סוף ישן חי ואמרתו ואמונת אבות.

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson ave.
Bronx 53 N.Y.C. N.Y.

REV. JACOB I. SICHERMAN
311 ORIENTAL AVENUE
ATLANTIC CITY, NEW JERSEY

AFTER FIVE DAYS, RETURN TO

J. Sicherman
311 oriental ave
Atlantic City, N.J.

ATLANTIC CITY, N.J.
OCT 26
PM
1960

Rabbi Ch. Bloch
2050 Davidson ave.
Bronx 53 N.Y.

מכתב מהגאון האדיר הפוחים עוזר גרודזינסקי זצ"ל
(בעל שות אחיעזר)

ב"ה. ה' מקץ תרס"ו, ווילנא.

שלום וחיי אריכא לכבוד הרב המכובד, החכם המפורסם, מוהר"מ גידעמאן נ"י, רב דקהל עדת ישורון בעיר וויען.

נדרשתי ללא שאלוני, ובאתי בזה לפני הוד כבודו בענין הנוגע לכללות אחינו ב"י, ואפשר תעשינו ידיו תושיה. ואם אמנם יודע אני מך ערכי ובלתי נודע אני לכבודו, אקוה שישים לב לדברי.

ידע כבודו כי בדבר הציונים וה־מזרחי עומד אני בכתובים עם גאוני ה־הדור, וכולם הכריעו כי זה הוא מעשה ה־ס"א עם פתותיה והסתותיה להטות ישראל מדרך הטוב, ושסכנה גדולה תצמח מזה לכל קהל הגולה ח"ו, וכל אלה הבאים לכסות עליהם אינם טובים מהם.

והנה נדבר בינינו, שעתה שעת ה־כושר לגדולי ישראל בוויען, אחר שהד"ר הערצל של"ח להשתדל אצל הבאים אחריו, ונמס כל לב ורפו כל ידים, בשמענו מה־מלשינות הנוראות אשר המכ"ע מפיצים על ישראל, וכותבים שלקחו הדברים מ־המכ"ע של הציונים ומספריהם, והדברי־ם בוטים כמדקרות חרב בלבנו. ולפני ימים מספר הפיצו קונטרסים בשפת פולנית, ו־בהם נמסרו דברים בשם הד"ר הערצל מתוך מאמר ממנו בשם „היהודי הנצחי" וכדומה. והוא מערער על ה„עמאנציפאטיאן" שניתנה לאחינו בארצות המערב. וכפי הנשמע גם יורשי רוחו הולכים בעקבותיו, וחותים גחלים על אש השנאה נגד אחב"י וממש הם מכינים מכה טריה שלא תהיה לה רפואה ח"ו. והעל זאת לא תרגז הארץ.

על כבודו בראש גדולי אחינו ב־וויען, ואפשר יצטרפו גם גדולי אחינו ב־ארץ אשכנז, לצאת בקול קורא לאחב"י שימנעו רגליהם מדחי, ואל ילכו כסומא בארובה אחר אנשים הרוצים למלאות תאוות לבם. ורק מרמה בפיהם שחפצם לעזור לישראל. ובאמת יכניסו את אחינו במצודה שלא יוכלו המלט ממנה.

ויש לנו ידיעות כי שרים ומומחים מאיה"ע חוו דעתם שאי אפשר להעלות על הדעת שיושבי א"י וסוריא יסכימו ל־השתעבד לישראל, ושאם יעלה ח"ו בידי הציונים לקבל הסכמה ממלכות תוגרמה ליסד מלוכה בארץ, יבואו ח"ו צרה ו־מצוקה על אחינו בארצות פזורינו, וה־עמים יקראו הלאה מורדים, שונאים ש־קבצתם רכוש גדול מעמלינו, והעיקר ש־תעשו הכל בלי רעש בעולם, פן יבואו הציונים ויפרעו כל עצתכם, והצוררים ילעגו לנו.

לבשתינו איזה רבנים בארצנו הצ־טרפו להציונים, ויסדו להם חברה בשם מזרחי, ונאצו כל תוכחתם של גדולי ה־תורה, והם מדברים כחרדים על דבר ה', גם פתחו להם לשכאות, ויש לשער שהם יפנו לכבודו. אי לזאת אני מודיע לכבודו שכל גדולי ארצנו הם נבוכים על כל ה־דבר, ובספרי הפוסקים אין רמז שמחוייבים ליסד מלוכה, ונהפוך הוא שגדולי חכמינו התנאים והאמוראים אסרו זאת בפירוש. וגם הרבנים האלה אינם מאמינים באלקים ואינם בוטחים בישועתו, ונטרפה דעתם להאמין כי במדינה הנוסדה על ידי בני אדם תהיה לנו מנוחה — ישקול כבודו הכל בדעתו מה לעשות, ואיזה חכם הרואה את הנולד. ובבקשה להשיב לי.

הנני המכבדו ומוקירו מאד.

חיים עוזר גראדזינסקי

ויראה מי זה שכתב: כי אנוש דומה משנים בתקופת הקדומות
וכן להעיקר שכן אין דמא בין חולים וכו'. כשהגעתי ראיתי
את כל אשר סיפרת, ערכתי אלה מכתב וכן ספרת
זו מעשה שהפסו הענוים שינוי בערך הוו בעולם כבתחום
לבנות ספרותה וגם כבוד וצחוק ל' אנוש קסאבר
וזה האחרון ובכן במשפט כתלך ובכן בין שהלכים
לבנות ספרותה וכל התנהגות ואחרותם בין הון להם,
ערבים ולא יעלה למסר שאנשים שהסתכלו כבר
הלכנו בה ראשוני למות לכתוב על זה הרבה
כי לא על זה ספרות גדולה בעשה להרבות את
שמחה שהדבר על ידי בין זה, אבל אבל עשו על פי
אשר עשה, ושון הרע, הזמנות שם רגע, אחר וכו'. הם
לא עמדו לדין, לא הרשו בהם להם לא אמרו חוק כדי דקלור
"עוד על פי כן לא חומה מלחמה" ולא הכבונים בה
בלי גן ויש ללמוד גלות כי הם הרגישו עצמם בגלות
כמו היהודים שהיו במגנות לא יפה שהלכו שבת ואכלו טרפות (יוחנן)
ומרבה ואמר לי כבודו לא יש לו בעולם כסעוק בלבתי
גם הגדולה הגדולה של העמים המצויים בארץ
ישראל היו המונים להמונות הפרת האמרה והמשאת
ומצוים גם בחול אלה ששם ויש עוד משהו נוסף
הגלוים. על שהוא אותו והוכרתו אותו בדקפו
הקדושים בבמות לאמריקה בטרם שהשתנו כמו-

ויש כמו שבת מה שכתבו העדויות מהרס מרוטנברג
החרדים השלה ועוד שיש הבדל בין

רעוו. יעקב יצחק זיכערמאן
REV. JACOB I. SICHERMAN
311 ORIENTAL AVENUE
ATLANTIC CITY, NEW JERSEY

ב"ה ג' לס' [illegible] נ"ו,

שלומים מרובים, כט ורבבות, לידיד ר' משולם [illegible] ופ' [illegible],
[illegible] חיים משה, [illegible] שליט"א

יקרת מכתבו הגיעני בזמנו, עם הגליון של [illegible] קריה. שאלו [illegible]
כבר. יש לו הרבה לדבר עמדם, ויש דברים שבלב שאינם מספרים
לכתב. אבל גם כבר [illegible] [illegible] דבריי, ודבריך
[illegible] שאמר [illegible] [illegible] על [illegible]. והאה בירושלים [illegible]
[illegible] [illegible] על [illegible] [illegible] [illegible], כל הדברים [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] לו ובני, ולו [illegible] [illegible] על [illegible],
דברי ר' [illegible] [illegible] של [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] בו, עם [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] על דרך התורה והמסורתיים
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], רק [illegible] [illegible] ודרך [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] ר' [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] שדבר [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] ר' [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] - 914, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] על [illegible]
[illegible] [illegible] "[illegible]" לו [illegible], [illegible] של [illegible]
[illegible] [illegible] כותב [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] מה שהיה [illegible] [illegible]. [illegible] הוא [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible], [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]

דעשות ובזה הכרת כל האומות המאוחדות, חוץ מהערבים
שונאינו ושונאיה, ולהבדיל חוץ מנטורי קרתא דירושלים - וברוקלין,
ומה שמוסיפים לשמחה, [illegible] שמתי לב [illegible] והרבי,
האמונה שגם הקמת המדינה בזמן שלנו [illegible] גדול מושפע
ורצון ד' מנשבי שאל, [illegible] [illegible] שלא [illegible]
לגאולה בהתגלות ד' וכבוד שמים בין [illegible] [illegible],
[illegible] הימים האלה. [illegible] כל ישראל [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] לנסיון ולהתחשב [illegible] [illegible]
התורה והמסורה. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] רואה [illegible] [illegible], [illegible]
כי [illegible] [illegible] [illegible] גדולים וקדושים [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] גדול, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ד', [illegible] [illegible] סרה [illegible] כל המדינה
[illegible] [illegible] המדינה [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] כל [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] לנו ד' [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] ר' [illegible]
גדולי [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] אלו [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] ישראל.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] ד', [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] ד' [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
לעשות דבר [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] כי [illegible] [illegible], [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] לנו הטוב [illegible] לו. [illegible] [illegible] [illegible]
לנו [illegible] [illegible],

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible], [illegible] רב [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

REV. JACOB I. SICHERMAN
1911 ORIENTAL AVENUE
ATLANTIC CITY, NEW JERSEY

נתאכזר אתן שלוהבוה כישן וכו׳ עיי״ש לשון הגמרא, עיי״ש בגמ׳ תשיה לדורות.
והנה אמרתם אלא הלא הפסד שמא שם בכ״פ שלח / שאתם השם למעלה שהלך ומ״ז
ושמ״ב השלחו לנשמו קדש. שיונים אמן סתם, אשר אחד׳. אמנים, והת״ג כמוך
„השלחו לנשמו קדש" זה משמעתו בזה. רק הכונה שישלחו וישלחו את הנשמות
שלהם, ולא יעשו משום כבוד. רק לך לדרכך. לתקן את המשכן, ולא שיהיו
נשרומים ורצנים;

ואין ברצונו להאריך ואתן עבודת השם אין כסף לדבר ולהתודה,
והשמות עליון מאוחר הקמו שאלמא לאור שמות המשך של השתלשלות בגנזך
של ולשמו תלמוד של משל אור ושבירת הכלים מן טעם עש״ז עם דורותנו זה.
דדמות הקני של הענין הן טהרה על טהרת הן, ונמי מאמרי הספרים
עשה״ן יחד הנשמה מהמשמשים לכל משמשים. ואלו לסתו לסהן הכל מתנה ינקו שין
שהמו פרקי נתאב שלו תסרבות ותמשלות. (יש לו הכל מתא ובאנפי שלות תפלה
בשאלאמיוב כלו שום הקדמה)

נוסטא דדקות הדבות ב״ מורח ומול הכל וועמשים,
ונשה להלמו עוניך תמיד ורצונו. ושיפלו ב״ משכלות לבו לטהרה
כמו שנוהג בלשו, „עמו נשואות לירושלים עיקן וכן יהי״ר

בשלום רב ורבוד ידידם הכותב בחבה לשמוה ולרבינו הגה
המשנה [illegible]

הדש״ שלכר עו אר כהר״ נע׳ בדם הגולה בזמנו. נתצוות [illegible]

REV. JACOB I. SICHERMAN
21 N. LA CLEDE PLACE
ATLANTIC CITY, N. J.

PHONE 2-0306

RABBI ELIEZER SILVER
696 GLENWOOD AVENUE
CINCINNATI 29, OHIO

CINCINNATI, OHIO
AUG 15
9:30PM
1952

Rabbi A. L. Bloch
2050 Davidson ave.
Bronx 53, N.Y.

RABBI EL. SILVER

MEMBER OF THE PRESIDIUM OF THE
AGUDATH YISRAEL OF UNITED STATES AND CANADA

אליעזר זילבער הרב לאגה"ק דסינסינעטי

NEW YORK OFFICE
132 NASSAU ST.

696 GLENWOOD AVENUE
CINCINNATI 29, OHIO

RABBI EL. SILVER

MEMBER OF THE PRESIDIUM OF THE
AGUDATH YISRAEL OF UNITED STATES AND CANADA

אליעזר זילבער הרב לאגה"ק דסינסינעטי

NEW YORK OFFICE
132 NASSAU ST.

696 GLENWOOD AVENUE
CINCINNATI 29, OHIO

RABBI EL. SILVER

MEMBER OF THE PRESIDIUM OF THE
AGUDATH YISRAEL OF UNITED STATES AND CANADA

אליעזר זילבער הרב לאגה"ק דסינסינעטי

NEW YORK OFFICE
132 NASSAU ST.

696 GLENWOOD AVENUE
CINCINNATI 29, OHIO

With the help of the Almighty

To all Rabbis and Observers of Kashrus

I *HEREWITH* proclaim the ISUR on the products known as "Gelatine", "Junket", "Rennet" and "Kojel". This I do:

1. After having determined that the above mentioned products are derived from the skins or bones of Traifa and Neveila cattle and from skins or bones of swine.

2. After a Ch'kiro uD'risho and basing my conclusions on the following great authorities; (a) Rambam 4:18 of Maacholos Asuros (b) Raved on Toras Kohanim (c) Meiri (d) Ramban Magid Mishneh (e) Ginas Vraidim 2:16 (f) Chikrai Lev 1:107 (g) Chailek Binyomin 31 (h) Imrai Binoh (i) Bais Ho-etzor 1:136 (j) Rim on Yorah Daiah 7 (k) Or Someach (l) Tzofnas Paneach (m) Botai K'nosios 16 (n) Korban Elitzur 168 (o) Chelkat Yoev 11 and other authorities. ____

3. After having submitted my studies on the subject in the form of Sheilos u'tshuvos to a large number of contemporary learned rabbis and having obtained already t'shuvos and haskomos (concurrence) from the following;

Rabbi Zelig Reuven Bengis (aurthor of L'Flagos Reuven), Jerusalem; Raved ChareidimRabbinate of Jerusalem; Rabbi D. Yungreis, Jerusalem; Rabbi Akivo Safer, Jerusalem; (formerly Chief Rabbi of Pressburg); Rabbi Chevroni of Yeshivo Chevron; the Gerrer of Jerusalem; the rabbis Yeshivo Bais Joseph, Tel Aviv; Rabbi Blumenfeld, Tel Aviv; Rabbi Aaron Kotler; Rabbi Yehuda Gershuni; Rabbi M. Savitzky; Rabbi Forshleger, Baltimore; Rabbi I Dusowitz; Rabbi M. P. Teitz; Rabbi N. Perlow; Rabbi Ch. Bick; Rabbi J. Safsel; Rabbi Joseph Thumim, Detroit; Rabbi A. Yoles; Rabbi J. Meskin; Rabbi H. Papkin; Rabbi A. Trop; Rabbi Ch. Stern; Rabbi M. Gifter and others.

It is my hope that before Yom HaDin, correction will be made.

With best wishes for a happy and prosperous New Year, I am,

Rabbi Eliezer Silver, Cincinnati, Oho, Setember 12

Air Mail

Ruth Shaw Black

2050 Davidson ave.

Bronx 53 N.Y.

אחר הופעת הספר קבלתי מגאון מפורסם מגליציה, כעת בירושלים מכתב לשאלת דזעלאטין והוא מסיים: „לכאורה כל הפולמוס למותר הוא, כי לעינינו הרדב"ז סי' תש"מ וז"ל: ולענין יבש ביבש שנתבטל ובשלו אם חוזר וניעור או לא, איכא מאן דאמר דכיון שנתבטל נתבטל ואינו חוזר וניעור ואינו נכון כלל אלא חוזר וניעור ואוסרים מחמת רוטבן וכן הסכימו כל גדולי עולם ומינה לא תזוז".

תקון טעות: עמוד ק"ח, התשובה אינה ממהרי"ל אלא ממהרי"ו תלמיד מהרי"ל.

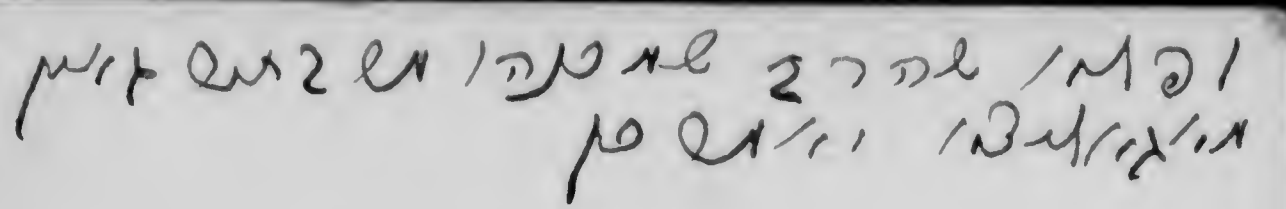

RABBI EL. SILVER

MEMBER OF THE PRESIDIUM OF THE
AGUDATH YISRAEL OF UNITED STATES AND CANADA

אליעזר זילבער הרב לאנה"ק דסינסינעטי

NEW YORK OFFICE
132 NASSAU ST.

696 GLENWOOD AVENUE
CINCINNATI 29. OHIO

3669 Reading Rd.

RABBI ELIEZER SILVER
696 GLENWOOD AVENUE
CINCINNATI 29, OHIO

CINCINNATI, OHIO
DEC 11
2 - P M
1952

air mail

Rabbi A. H. Bloch

2050 Davidson ave.

Bronx 53, N.Y.

P. O. B. 86-

Cinti O.

air mail

Ruth Ch. Block

2050 Davidson ave.

Bronx N.Y.

Rab. U. Bloch
696 Glenwood
Cinti 8

CINCINNATI OHIO 4
OCT 23
930PM
1952

UNITED STATES POSTAGE
1 CENT 1

UNITED STATES POSTAGE
2 CENTS 2

Kathe-Ch. Bloch
2050 Davidson ave
Bronx 53, N.Y.

[illegible]

אמה אתה יום ב' בין כסאו לאלוה בלה
ויתבטלו בלאשר אלוה לפלה הלבדיים.

Rabbi. Ch. Bloch
2050 Davidson ave
Bronx N.Y.

לשנה טובה תכתבו ותחתמו

A Happy New Year

אליעזר זילבער

הרב לאגה"ק פה סינסינעטי

SIYUM HAGODOL, and 20th ANNIVERSARY of
CINCINNATI VAAD HOYIR
P. O. Box 86, Station I
CINCINNATI 29, OHIO

CINCINNATI, OHIO
SEP 29
2:30 PM
1952

Rabbi Ch. Block
2050 Davidson ave.
Bronx 53, N.Y.

2

שגם אדם גדול ממני ואוני מוכן נחוץ לומר מה שהוא חושב לו. המו"ל אומר
שהמעין ראה את המאמר של אלף ושלא ראה המאמר מהמעין ואחד
עשה תיקונים ושינויים בהעתק ותוכנה עליהם שאל וכמו אתה דורש
שאינו מתוקן, אם אתה אדפיס מה אני קורא "הפרדס" וכמו מאדו.
אגב היה משלי רק אחד מידידיו המומחים ואמרתי לו שפעם ישנו.
נותן הצגות הדפוס נוסח מיוחד (המוקן אותו ויודע מי המו"ל נותן הכסף) אבל גם המו"ל אומר
אי אפשר ללחום את קריאה כאלו, כי הם והפכו הדפוסים וכתבו שבהצגת עבודות
שאינו לא הכוונה הוטב הפירוש אלא שמופיע וסופת הדפוסים
עפ"י המנהג הישן: המגיה קורא כאופן דרך אגב.
בינתים שאני אדפיס את דפסי בקורת יכתוב לא יעשה שום רושם
ועלה במחשבתי שמחוץ יהי' והדפוס קונטרס (בקורתו של קוף אקונדס
רוב את ההרוס) הדפוס בהכריכה של מחוץ קונטרס זה ועלה לערך ה' מאות
דולרים אבל העצה היא שאוכל לפזר אותו לערך ה' מאות
ועוד כי חמשה. ומכיון שאני אוני לשכה אשפוק
מזה, חורתי ועוד הספרים רוקה משום שפר
בצער עמי על ירידת הוראה, אני עושה הכל מתוך
צער. על הקונטרס יכתוב חמשוק עתוש. ואם לסמוך כזה על
אני פותח עתה "השמרה". גם חפשתי אחר התשובות
של הגאון שלנו ולעזרתו אותם המתחשבים והם סמך
עושים כלה בהכשר. אני מצפה חתן מתשובתך זמתי.

[illegible]

RABBI ELIEZER SILVER
696 GLENWOOD AVENUE
CINCINNATI 29, OHIO
PHONE AVon 2120

RABBI OF VAAD HO-IR
CONG. KNESETH ISRAEL
BETH TEFYLO
OHEV SHOLOM
YAD CHARUTZIM
BETH SHOLOM, P. H.
AGUDATH ISRAEL, NEWPORT
KEHILATH BNAI ISRAEL
HAICHAL ISRAEL, COVINGTON
NEW HOPE
B'NAI ABRAHAM, NORWOOD
YOUNG ISRAEL
CHOFETZ CHAIM MINION

אליעזר זילבר

הרב לאגה״ק. פה
סינסינעטי, אָהייאָ

[illegible]

RABBI ELIEZER SILVER
690 GLENWOOD AVENUE
CINCINNATI 29, OHIO
PHONE AVON 2120

RABBI OF VAAD HO-IR
CONG. KNESETH ISRAEL
BETH TEFYLO
OHEV SHOLOM
YAD CHARUTZIM
BETH SHOLOM, P. H.
AGUDATH ISRAEL, NEWPORT
KEHILATH ISRAEL
HAICHAL ISRAEL, COVINGTON
NEW HOPE
B'NAI ABRAHAM, NORWOOD
YOUNG ISRAEL

ב"ה

ירושלים עיה"ק תובב"א

ט"ו אלול תשכ"ד

לכבוד

ידידי הרה"ג המפורסם מוהר"ר אליעזר סילבר שליט"א

ק. סינסינטי

ידידי הרה"ג שלום וברכה!

הנני בזה להודיעו שהגיעו אלי מכתביו מיום ב' אלול ומיום ט' אלול, ואת הראשון קבלתי ביום ד' אלול, ואת השני ביום ו' אלול.

אודיעו שהנני מתפלל בכל יום בתפלת שחרית ומנחה בעד הצלחת עסקיו בכל הענינים הנוגעים לו, ובפרט בעד הצלחת הוועד הנ"ל, ובעד הצלחת הכנסת ישראל בכלל.

בדבר הכנסת ספרי תורה שהזכיר בכתבו, הנה כבר כתבתי לו בזה הרבה פעמים, ואין צורך לחזור על הדברים.

בברכת הצלחה בכל עסקיו ובכל הענינים הנוגעים לו, ובברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה.

הדו"ש בכל לב

אליעזר סילבר

Rabbi E. Silberfeld
~~205~~ 641 High St.
Newark, N.J.

NEWARK
JAN 17
12 10 14
1958

—FIGH
INFANTILE P
JOIN MARCH OF DIM

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx 53, N.Y.

Herrn

Chaim Bloch

New-York - Amerika

1895 Walton-Avenue

c/o Wierter

Arnold Singer
Baden bei Wien
Kirchmaung. 1

D. SINGER TEXTILE Co.
55 DELANCEY ST
N.Y. 2, N.Y.

Rabbi Chaim Kluch
2050 Davidson Avenue
Bronx 53, N. Y.

RABBI MORRIS ZACHARIASH
303 YORK AVENUE
STATEN ISLAND 1, N. Y.

Post Card כרטיס דאר

abs: Lea Seliger Jerusalem

הנעץ פורס באלוהו ואלוהים אל יהיו

[illegible]

Wohlgeb. Herrn

Chaim Bloch

Rafaelgasse 1

Wien XX

ב"ה ירושלים, ג' אייר תש"ל

לכבוד

הסופר המפורסם אדון ח. בלאק

<u>וינה</u>

עפ"י עצת זוגי מורי נ"י הנני שולחת לכב' את הספר
שלי כתבי בעלי ז"ל אשר הוצאתי לפני חדשים - בתור תשורה.
יחד עם זה הנני פונה לכב' בבקשה לעזור לי בהפצת הספרים
בוינה עיר"ז, שיואיל לדבר עם מוכרי ספרים יחידים ההרוצים
להם את הספר, אולי יסכימו לקנות מספר אכסמפלרים
ואני מוכנה לתת הנחה גדולה של 40% מהמחיר
הקבוע לחו"ל (4 דולר). בתקוה לתשובה חיובית ובבקשת סליחה
על הטרחתי אותו בזה — הנני חותמת בברכת שלום
לכב' ולמשפחתו

בכבוד [illegible] לאה [illegible]

[illegible]

ST 2-5894

RABBI S. SELTENREICH

~~243 MARCY AVENUE~~
218 HOOPER ST
Brooklyn, N. Y.

הרב שמואל אברהם זעלטענרייך

אב"ד שטשאקאווא

ב"ה ג' נח תשי"ג

לכבוד הרב הגאון) איש האשכולות מוה' חיים בלאך שליט"א

אחדשה"ת שליט"א!

קבלתי הגליון. אבל לדאבוני לא אוכל למלאות המבוקש דבר יפה כמה שהמה
המתנדבים אותי לתרוץ אגב - והנני חותם שבת"ה שליט"א וזוגתו לכ"ט. ויקבל
התנצלות באהבה ובחיבה לו -

שוב בשפה"ת ומכבדו כערכו הרם

שמואל אברהם זעלטענרייך

לאָנדאָן, דעם 24-טן מאַי, 51'

חבֿרה [illegible] בראָקי:—

כ' דאַנק פֿאַר אײַער בריוו פֿון 14-טן מאַי, באַגלייטן
מיט [illegible] טשעק [illegible]. איך האָב אײַער בריוו איבער-
געגעבן דער דירעקטאָר-שוועסטער פֿון "[illegible]", [illegible]
וואָס באַזאָרגט די משפּחה - [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
איך האָב די [illegible] [illegible] — ניט
[illegible].

איך דאַנק אײַך [illegible] פֿאַר אײַער בריוו און
[illegible]

אײַער,
[illegible]

AR7155-7156
Chaim Bloch Collection
1910-1963
Hebrew & Yiddish Correspondence

HR 7155-7156
(ex C3111)

Box 2 CHAIM BLOCH: II HEBREW AND YIDDISH CORRESPONDENCE, ז-ת;
1910-1963

(Box 4)
2/1 CHAIM BLOCH: II A 11 HEBREW + YIDDISH CORRESPONDENCE; ז; 1950-1960 (ex 4/1)
2/2 " " : II A 12 " + " " ; G(ד); 1910-1963 (ex 4/2)
2/3 " " : II A 13 " + " " ; ו(ץ); 1940-1960 (ex 4/3)
2/4 " " : II A 14 " + " " ; ן; 1942-1962 (ex 4/5)
2/5 " " : II A 15 (A) " + " " ; ף(ל); 1945-1962 (ex 4/6)
2/6 " " : II A 15 (B) " + " " ; ף(ל); 1929-1962 (ex 4/6)
(Box 5)
2/7 " " : II A 16 (A) " + " " ; N(מ); 1940-1959 (ex 5/1)
2/8 " " : II A 16 (B) " + " " ; N(מ); c1923-1959 (ex 5/1)
2/9 " " : II A 17 " + " " ; ן(נ); 1929-1961 (ex 5/2)
2/10 " " : II A 18 " - " " ; O(ס); c1910-1962 (ex 5/3)
2/11 " " : II A 19 " + " " ; ע; 1948-1961 (ex 5/4)
2/12 " " : II A 20 (A) " + " " ; פ(ף); c1914-1961 (ex 5/5)
2/13 " " : II A 20 (B) " + " " ; פ(ף); c1914-1960 (ex 5/5)
2/14 " " : II A 21 " + " " ; ץ(צ); c1910-1963 (ex 5/6)
(Box 6)
2/15 " " : II A 22 " + " " ; ף(ק); 1931-1961 (ex 6/1)
2/16 " " : II A 23 (A) " + " " ; ר(ר); 1943-1961 (ex 6/2)
2/17 " " : II A 23 (B) " + " " ; ר(ר); 1939-1959 (ex 6/2)

AR 7155-7156 2/1

CHAIM BLOCH. Hebrew & YIDDISH CORRESPONDENCE. TI 1950-1960

M. Cohein
215 E. Gunhill Rd
Bx. 67, N.Y.

NEW YORK, N.Y. 57
1959

BRONX CENTRAL

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Ch. Bloch + Family
2050 Davidson Ave.
Bronx 53, N.Y.

M Cohein
215 E Gunhill Rd
Bx. 67. N.Y.

NEW YORK, N.Y. 57
SEP 8
8 30 PM
1961

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

UNITED STATES
BRONX CENTRAL STA.
POSTAL CARD

Rabbi Ch. Bloch + family
2050 Davidson Ave
Bronx, N.Y.

M. Cohein
215 E. Gunhill Rd
Bx. 67, N.Y.

NEW YORK, N.Y. 57
APR 4
10 30 PM
1958

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

UNITED STATES
BRONX
2½ CENTS
FRANKLIN
POSTAL CARD

Rabbi Ch. Bloch
2050 Davidson ave.
Bronx, N.Y.

ע"ה תשי"ג.

מעמק לבבי אני מברך את ידידי

הנעלה והחביב הרב החרוץ

ר' חיים בלוך שליט"א

עם כל משפחתו הנכבדה

בחג טוב ושמח

בבריאות גופו ובשלוות לב.

הלואי שנזכה לחוג יחד

חג גאולתנו השלמה

ועצמאותנו האמיתית

במהרה בקרוב.

שלך בהערכה ובאהבה רבה,

מ. מ. חן.

ד"ש לבביות וברכה חמה לחג [illegible]

מאיתי לכל ביתך.

[illegible]

ע"ה תשי"ב הבא. | שנה טובה ומאושרת | ברונכס נ.י.

מהר את דרכה להיות פאיה של גאולתנו השלמה כמו [illegible] תפארתה, הדרה והודה,

שכינו כבר באורח צורנו, להתחלת [illegible] המאזהירה — גדולה ברכה

כסיר [illegible] את בגדי הבית המאובקים ונחליפם בבגדי שבת [illegible] טהורים, את [illegible] פליאה ותהלה.

תשואי [illegible] לאמנו באהבה כפולה: אהבת שלום נאמנה ואהבת תורה המאירה;

הראשונה, [illegible] הנבראה [illegible] והאחרונה — מיוחדת לנו בלבד.

תצאתה [illegible] חיינו בנסי תרבות זרה, אסורה ומסוכנת לאמנו ולארצנו [illegible] בגאות ובשלוה.

שרשי [illegible] נפרדים הם: אמונה צרופה, תורת משה [illegible] בבד בבד.

כל זמן שנשמור את ירושתנו הגדולה ונשאר עם לבדד — נשכון לבטח.

הרבה [illegible] בהחזיקנו בתקותנו הנושנה [illegible] לאל, לאומה ולחלוץ;

[illegible]

עד [illegible] בחסדו הגדול, עד הלום!

לו, רק לו [illegible] קדוש תוקיו.

- - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

ר' חיים אהובי, יקירי ומכובדי!

תסלח לי אם לא תמצא את כתיבתי ברורה למדי וקלה לקרוא.

ראיית עיני [illegible] מאוד [illegible] את הכתיבה.

היה שלום, ברוך ומבורך בכל אשר תעשה ואשר

ברצונך [illegible] נפש ידידך, מ.מ. חן.

ברכת שנה טובה
מאחלת
אשתי וכל משפחתי.

M. Cohen
215 E. Gunhill Rd
Bx. 67, N.Y.

NEW YORK, N.Y. SEP 12 7-PM 1958

BRONX CENTRAL STATION

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Ch. Bloch + Family
2050 Davidson Ave.
Bronx N.Y.

M. Cohen
215 E. Gunhill Rd
Bx. 67

NEW YORK, N.Y. SEP 13 [illegible]-AM [illegible]

BRONX CENTRAL

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Ch. Bloch + Family
2050 Davidson Ave.
Bx. 53, N.Y.

M. Cohen
215 E. Gunhill Rd
Bx 67, N.Y.

NEW YORK, N.Y. APR 15 12-PM 1957

BRONX CENTRAL STATION

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Dr. Ch. Bloc
2050 Davidson Ave.
Bronx, N.Y.

M. Cohen
215 E. Gun Hill Rd
Bx. 67, N.Y.

[illegible] APR 27 1-AM 1955

BRONX [illegible] STATION

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Ch. Bloch, c/o Joffe
271 Beach 17 St.
Far Rockaway, N.Y.

ברכת מזל טוב לבר מצווה

לנכדנו היקר

מאיר

בן בתנו היקרה

לאה

ובעלה

משה

ברכת מזל טוב לבר מצווה

לנכדנו היקר

מאיר

בן בתנו היקרה

לאה

ובעלה

משה

ברכת מזל טוב לבר מצווה

לנכדנו היקר

מאיר

בן בתנו היקרה

לאה

ובעלה

משה

ברכת מזל טוב לבר מצווה

לנכדנו היקר

מאיר

בן בתנו היקרה

לאה

ובעלה

משה

M. Lhein
215 E. Gunhill Rd
N.Y. 67.

NEW YORK, N.Y.
SEP 1
1955

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

UNITED STATES
2 CENTS
POSTAL CARD

Rabbi Ch. Bloch + Family
2050 Davidson Ave.
Bronx N.Y.

M. Lhein
215 E. Gunhill Rd
Bix. 67. N.Y.

NEW YORK, N.Y.
SEP 26
8 30PM
54

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

UNITED STATES
2 CENTS
POSTAL CARD

Rabbi Ch. Bloch + family
2050 Davidson Ave.
Bix. N.Y.

M. Lhein
215 E. Gunhill Rd
67. N.Y.

NEW YORK, N.Y.
SEP 9
5-PM
1953

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

BRONX
UNITED STATES
2 CENTS
POSTAL CARD

Rabbi + mrs. Ch. Bloch
+ family
2050 Davidson Ave.
Bronx, N.Y.

M. Lhein
215 E. Gunhill Rd
Bix. 67, N.Y.

NEW YORK, N.Y.
SEP 17
9 30PM
1952

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

BRONX
STATION

Rabbi + Mrs. Ch. Bloch + family
2050 Davidson Ave.
Bix. 53, N.Y.

שנה טובה ומאושרה

שיבה טובה

ברכות מלוא חפנים ומכל הלב

לשמחתנו הגדולה, אנו עומדים כבר בשנה השמינית למדינה העברית המחודשת;
שנה-שנה, היא הולכת ומתעלה ומפליאה בהשגיה הגדולים והכבירים.
נקוה, שנזכה בקרוב לראותה, כאלו הודש. כולה בנויה על תלה, מבוצרת ומאושרת.
תהלתה על כל לשון תגלה ונדבותה, ויבקשו עמים רבים ואדירים!

תתרומם קרן התורה, ואת וחוג, לכבוד למדינה יגדל, טפחים:
שם בארמון הרצון, ולך בית-מדרש גדול לתפארת – ללמוד וללמד, לדון ולהורות;
טובי הכחות התורניים וגדולי הפרשנים: שבו ב׳ יושבה שם ומהם תצא הוראה לאומות ולעולם.
זאת התורה – שורשינו ויסוד (חיינו היא), ונשורה בנפשנו תהיה. זה סוף כל הדורות!
הבה, אחים, נתעורר לבוא לעזרת... להחיות את צמיחת הגאולה מסביב;
בנפשנו ובמאודנו נתמוך בה – זו, כפי יכלתנו ואולי לפי האפשרות.
את ידנו תמלא יד, שיעור צרכו בלבד הוא, טכב נדיב ומהדר יקר וחביב ——
לא יאחר צורנו להביא, אם באמשינו נרצה, שנראה מקדשים... גאולה וישועה חיש!

- - - - - - - - - - - - - - - - -

א.א. חן, רעיתו ומשפחתו.

נחת ושמחה

הרחבת הדעת

שנה טובה מאושרת ומבורכת

שיבה טובה בריאה ונעימה

חיים ארוכים-פוריים

למה נשתנינו מכל אומה ולשון של בני האדמה,
שאנחנו – העם מכל האומים", המוקפים אנשי דמים ושונאים בנפש מכל העברים –
נחלקנו לכתות ולאגודות, למפלגות ולגנות-מפלגות וכל אחת, ביד רמה
תדבק אך אל באמתה, לנכיות מלחמה- שפתיים ונפלגות- דברים..?
תוספת נדושה והתמשות מוסרות, מרגישים אנו בתיבות... בתבל שלמת הומ"ים המאוחדים
שברוממות השנה – המזכירות לנו את החזון הנאדר והיה באחרית הימים..."
טוב ויפה היה, להראות נודף, שאנחנו בעצמנו, כמופת לכל העולם, מאוגדים יחדיו ומאוחדים;
ואז, נזכה להיות "לאור גוים", לשבת לבטח בכל ארצנו ולהיות לעם נאמן!
הצור! עשה לנו גדולות, הראיתנו נפלאות;
המרת הכבירה, הקימני הריסות ארצנו וחדשנו את ממשלתנו הנאורה!
עשה נא לנו, ברחמיך הרבים, את הנס הגדול, פלא הפלאות:
ליחד כל דור ההפלגה שלנו ולנטוע בתוכו אהבת ישראל אח וטהורה!

- - - - - - - - - - - - - - - - -

בחתימה ... א.א. חן רעיתו ומשפחתו.

שנה טובה ומתוקה

דריסות הרגל ופרס

בריאות בקולמיה והרחבת הדעת

למה יתמיד את מדינת ישראל מתוק בטול גלות ואיבה מסותרת
שקנאתם בפראית מחרפת את עוזה ומסגירת דיניהם מראות נבלתה;
נהירים להם שבילי האפלולית גראים רק צללים ואורות, עינם עורת.
תצמח מארב ארוכה משולשת: לב טהור, שם בהיר ויד אמונה ולא דומה!
תהא השאה שרוב והברכה מצויה בין תחומי מדינתנו הצעירה:
שלום ורעות ישבינו בה תשכיה ויובל שבט אחד. לה דבר עוזאל ונחלף;
ואויבינו... אליה מקרוב ומרחוק... יאמרו: אמן למשלתה הצעירה;
ברק גדולה והתפתחותה תהיה על טהרת רוח ישראל... מכפני... מרחוק!
המשתתפים בתחית העם ובבנין המדינה
בזו נכלת פרס ובשה שבר עמלם
על ידי גאולתנו השלמה בקרוב תתענג, לאורך ימים, נפש המדינה.
לברכה יזכרו לנצח ודור לדור ישבח פעלם!

- - - - - - - - - - - - - - - - -

בחבה,
א.א. חן, רעיתו ומשפחתו.

שנה טובה וגשמה

עורות רוח ונחת רוח

הודיה ובקשה

גאולה שלמה ונקיימת

שנה טובה ומתוקה

לפתע, צמחה הישועה; בן לילה נתרחש נס הנסים
שדורי דורות קוו וחכו לו כל כך:
נחלתנו הושבה לנו לנצח! לא תהיה עוד לזרים למשיסה!
תקומתנו אמנם, עודנה בראשית צמיחתה – אך
תגל נפשנו בישועת צורנו
שהחיינו והביאנו עד הלום!
וחיינו וראינו עוד – בקרוב בימי דורנו! –
גדולות ונפלאות, בהקיץ ולא בחלום.
בעיר הקדושה ירושלים – בירת מדינתנו המחודשת
בכל הוד גדולתה והדר גאונה כימי קדם, תתלבש ותתקשט!
עולה ותפארתה, יבואו רבים להתחזק... אשר... המחודש;
ורחבי תבל, במרחקי ארץ – ישרת ממשלתה תתרחב ותתפשט!

א.מ. חן, רעיתו ומשפחתו.

אורה ושמחה

חיים ונחת

אושר עושר וכבוד

נחת ושמחה רב

M. Shein
502 B. 45 St.
Edgemere, L.I.

FAR ROCKAWAY, N.Y. JUL 10 9 30PM 1953

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Ch. Bloch
% Taffe
292 – 17 St. Far Rockaway
N.Y.

M. Shein
215 E. Gunhill Rd
Bx. 67, N.Y.

NEW YORK, N.Y. SEP 28 8 30PM 1951

BRONX CENTRAL STATION

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi + Mrs. Chaim Bloch
+ family
2050 Davidson Ave.
Bronx 53, N.Y.

M. Shein
215 E. Gunhill Rd
Bx. 67, N.Y.

NEW YORK, N.Y. SEP 1951

WILLIAMSBRIDGE STATION

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Dr. ~~Shein~~ + Mrs. Chaim Bloch + family
2050 Davidson Ave.
Bronx 53, N.Y.

M. Cohen
502 B 45 St.
Edgemere, L. I.

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Ch. Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx, N. Y.

ד' חשון, תשט"ו.

שלום וברכה לידיד יקר וחביב רב חיים בלוך נ"י.

גלויתך היקרה הגיעתני בבית החולים ולא
יכולתי אז כמובן לכתוב לך. גם כשעזבתי את
בה"ח ושבתי הביתה נחלתי שוב ובשבועיים
לא היתה לי האפשרות לכתוב. נדמה שבאת
לכאן הנחת את גלויתך לפני על השולחן
על מנת לנחם אותה אתי את לבדי, שמרתי
אותה ועכשיו אני כותב לך על כתובתך בברונקס
בתקוה שסוף סוף גלויתי תגיע לידך ותמצא אותך
ואת כל ב"ב היקרים במצב טוב ובריא.
עתה שהודעתי לך את סבת אי-כתיבתי
לך עד היום אבקשך להודיעני משלומך הטוב
ומכל החדשות שנתחדשו לך בנער "יצחק"...
אף בנכדך אבל לא יהי לך לטורח הרבה
הייתי שמח מאד לראותך אילו היה נודע לך זה
שעבר עלי במשך הזמן מחג הפסח עד היום
ועד בכלל. אמנם אוכל להרגיעך שמצב בריאותי
הוטב הרבה ותקוה חזקה שתתרפא, אי"ה, אשוב
לאיתני ואז אוכל להפגש אתך זמנים
מכובדים ולהתענג על שיחותיך המחוכמות
בתמיד.

שלך בהוקרה רבה
מ.א. חן.

ערב חנוכה, תשל"ו.

לכבוד ידידי היקר, הרב החכם, ר' חיים בלוך נ"י!

אחדשה"ט, ואנסה להסביר [illegible] שמאמרו מפורש בזה שמצאתי בספר שלך.

לפי דעתי, הענין הוא כך.

אחת מהסגולות היקרות שחונן בהן האדם הישראלי היא: אמונתו השלמה בנצחיותו של עמנו בעולם ומעולם בנצחיותו שלו, כבן לעמו. ומכאן גם החרדה שלו, להמצא תמיד בתוך עמו, בחייו ובמותו.

האנשים אשר היו טמאים לנפש, באים אל משה בטענה חזקה: — "למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן ה' במועדו בתוך בני ישראל."

בנות צלפחד עומדות לפני משה בקובלנא עצומה: — "למה יגרע שם אבינו מתוך משפחתו (כלומר, מתוך עמו), כי אין לו בן." זו היתה טענתן העיקרית. ותוצאה ממנה באה אחר כך תביעתן: "תנה לנו אחוזה בתוך אחי אבינו."

שתי הטענות האלו: "למה נגרע?" ו"למה יגרע" הן בעצם — אחת. כי שתיהן ממקור אחד נובעות, מחפצה העז של הנפש הישראלית להיות מחוברת תמיד אל נפשה של האומה כולה ולהיות צרורה אליה בקשר שלא ינתק לנצח. שגם המות לא יפריד ביניהן.

ובמה יפה דרשת חז"ל (ב"ב, קי"ט): שבנות צלפחד באו אל משה בטענת, "מה-נפשך: אם, שתתייבם אמנו, כלומר: "ולא ימחה שמו מישראל" (בפרשת יבום. תצא כ"ה) אז:

"תנה לנו אחוזה בתוך אחי אבינו", כאומר: ואל נחלתנו תקרא על שם אבינו"

ומשה, מה [illegible], איך נבל משה את דבריהן של בנות צלפחד שלא שבט בעלי-דינן. כלום היו כאן בעלי-דין. באופן הרגיל-תובעים ונתבעים? כלום תמצא את אחי אביהן לדין ונבוא עליהם? הלא מה שבקשו בנות צלפחד נחלה בתוך משפחת אביהן, היה לכבוד אביהן, שלא יאמרו שאין מישראל" ולא לטובתן הן.
במלים אחרות: טענתן היתה מכוונת - אם אפשר לומר כך - כלפי המנחיל את הארץ ולא אל הנוחלים.

וראה: להתשובה של שתי הטענות הללו: "למה נגרע?" "למה יגרע?" באו ישר מפי ה', ועל ידן נתווספו שתי פרשות בתורה.

בתקוה לשמוע את חוות-דעתך על הסוגיה

הנני שלך,
בהערצה רבה,
א.מ.ק.

ו"ל שרירה בעלמא ברפ"ב. שאחרי שהם אינשלשו הן אינם עקרוץ בשם אחרים
אפי' שהה. ה שאו אותה ו"ג שהם אחרות עקרוץ בשאו וכו'. — סוטה יב. תוס' אחריץ.

הלך הת- אתרוג בשבת. ובאות ב, או.

ג) תוס' ד"ה וכו' אפי' שאכלו אין וכו'
היה בשאר אילו בבא"ת וכו'. ל"ב שעל
הראב"ן סוכה דף ד, ב שיש כאשר
בדבריו בא"ת ברוש ולכן הכל התלוי ועיין
עשוי בכל התורה אפי' הלכות לעיכוב
ו"ל/ אונקלוס ואונאוס ובכל א"א להם שבועה
א"ת פרוה ו"ת פרוה ו"ל סובר אלעז
ל"ה הרוש ארץ.

ד 15 — רו' אחד מגדולי התנאים

" 27 — מוטב שתעקר מימרא אחת וכו'. — אכ"מ ת"ש שהכרוז מאן הוא

לאמא" (אמא ו"ח. ב') מצוי הוא לגמרי מצד איש אחד

לצון חמד לו" כפי החלטת המחבר א"כ "מה שייך

לומר כאן "מוטב שתעקר"? הנחה אין כאן ענירה מנין?

" 34 רמז גאול ממש וכו' ומאימת המלכות הורה כן. — כלפי לייא?

" 42 ואד מאמר הטמד בניגוד וכו' מוצאים אנו וכו' איש. הניגוד

אינו מובן. פרט לאשת אחרים" הוא מרעהו" ואז מאיש"

M. Shein
215 E. Sunhill Rd
Rx. 67, N.Y.

NEW YORK, N.Y. NOV 22 1950

MAIL EARLY FOR CHRISTMAS

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Sh. Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx, N.Y.

M. Shein
502 Beach 45 St.
Edgemere, L.I.

FAR ROCKAWAY, N.Y. JUL 2 9-PM 1952

UNITED STATES POSTAGE 1 CENT

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRE...

Rabbi Sh. Bloch -
2050 Davidson Ave.
Bronx. N.Y.

M. Shein
215 E. Sunhill Rd.
Rx. 67, N.Y.

NEW YORK, N.Y. SEP 21 930PM 1960

BRONX CENTRAL

POSTAGE IN GOD WE TRUST LIBERTY

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Sh. Bloch
& Family
2050 Davidson Ave.
Bronx, N.Y.

M. Cohain
215 E. Sunhill Rd
67. N.Y.

NEW YORK, N.Y.
APR 30
4 - PM
1951

WILLIAMSBRIDGE
STATION

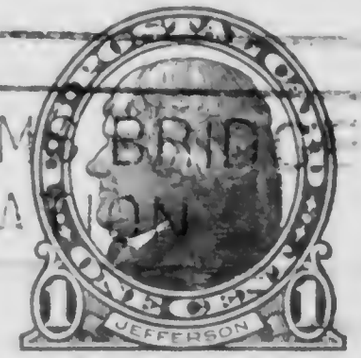

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Ch. Bluah
2050 Davidson Ave.
Bx. 53, N.Y.

כ"ד ניסן, תשמ"ו.

לכבוד ידידי החביב, הרב החכם ר' חיים בלוך נ"י.

ורדשה"ט. אני רוצה להעיר לכבודו על ענינים אחדים בנוגע לשאלתו בגליון ד' דחוה"מ פסח:

א) במסכת תרומות בסוף פרק ח' נמצאת משנה מפורשת: וכן נשים שאמרו להן גוים: תנו לנו אחת מכן וכו'. ועיין רמב"ם פרק ה' הלכות יסודי התורה ובכ"מ שם.

ב) כשתעיין במלכים ב' י"ג-י' ברש"י, תמצא שהצבן אותו, אף שהרד"ק ורלב"ג מתאימים לתבר נושאת של כה"ג, ועיין שם בביאור.

ג) בסוף מאמרך "המאור" אתה פונה לגדולי התורה בבקשה בזו הלשון: "להודיע לי את חוות דעתם על התשובה שהרכבת לפני שלשים שנה כפי שמסרתי לעיל" וכו'.

והנה מה שהשבתי בדיון לפני שלשים שנה, לא אמרתי אלא זולא רק על פי תשובת הגאון צירלזון זצ"ל, סדרת מאמר הגנה שנתפרסם בעולם החשובים בגרמני"

סבורני, שיותר טוב היה אילו הייתה מזכיר את מאמרך זה לעצמות והיינו שומעים את דבריך שלך. כי בודאי במאמרך הנ"ל הוספת נופך משלך על תשובתו של הגאון צירלזון ז"ל. או כלום אתה סבור, שבמאמרך בברייתא לזמן כתאוק את גדולי התורה נוראי "המאור", את הלשון האש-כנזית, כדי שיקראו את מאמרך במקורו?

והנני דו"ש בחבה ובברכה.

ח.א.מ.

HERUTH JOURNAL QUOTIDIEN

RUE KING GEORGE 38, TEL-AVIV (ISRAEL)
TEL. 24171, 25102/3/4 B.P. 1878

עתון יומי
חרות

תל־אביב. רחוב המלך ג'ורג' 38
טלפון 24171 ת.ד. 1878
טלפונים נוספים: 25102/3/4

TEL-AVIV, תל־אביב. יז' אדר תשי"ח
9 במרץ 1958

בתשובה נא להזכיר
מס' 23/10/58

לכבוד
מר חיים בלוך
ניו־יורק.

מר בלוך הנכבד,

מתוך התמצית הקצרה של הספר שהוא שלח לנו, איננו יכולים לעמוד על טיבו, ולכן לא נוכל להבטיח לו מראש שנכתוב עליו ביקורת.

רק לאחד שנקראהו נוכל להחליט בענין זה.

בכבוד ובברכה,

א. רובינה

דאר אויר
BY AIR MAIL

MR. H. BLOCH
2050 DAVIDSON AV.
BRONX 53, N.Y.

U.S.A.

HERUTH JOURNAL
QUOTIDIEN
RUE KING GEORGE 38, TEL-AVIV (ISRAEL)
TEL. 24171, 25102/3/4 B.P. 1878

Rabbi Ch. Bloch

2050 Davidson Ave.

Bronx, N.Y.

M. Shein, 215 E. Sunhill Rd
Syx. 67, N.Y.

VIA AIR MAIL

RAHBI CHAIM BLOCH
2050 DAVIDSON AVENUE
BRONX 53 , NEW YORK
U.S.A

THE ISRAEL BOARD OF EXECUTORS AND TRUST CO. LTD.
P. O. B. 3128, TEL AVIV

חבר ישראלי לנהול ונאמנות בערבון מוגבל
THE ISRAEL BOARD OF EXECUTORS AND TRUST COMPANY LIMITED

תל־אביב, רחוב אלנבי 94
94, ALLENBY ROAD, TEL-AVIV
חבת דאר 3128 P. O. BOX
מלפון 67205 TELEPHONE
מברקים: ISEXECUTOR CABLES:

15 אפריל 1959

לכבוד
רבי חיים בלוך
<u>ניו – יורק</u>

רב בלוך הנכבד,

הנדון: <u>המנוח ד"ר צבי מאיר גאייר</u>

הנני חוזר למכתבים הקודמים בינינו ובפרט למכתבך מיום כה' מנחם אב תשי"ח, והנני להודיעך שלא כתבתי לך קודם היות ולא היה באפשרותי להודיעך דבר ברור ומוחלט. עכשיו עלי להודיעך שתוך מו"מ עם גורמים רבים הצלחנו להביא את הענין לנקודה שאפשר לחסלו.

חברת הכשרת הישוב הסכימה שבאם האוניברסיטה העברית תתן לה מכתב ערבות נגד הביעות או טענות ממשהו אחר היא תותר על הצורך בפורמליות וצו בימ"ש ותסכים להעברת המגרש על שם קונה אחרי שהיא תנכה את הסכום שעוד מגיע לה בסך -.250 ל"י בערך.

עם המחלקה הכספית של האוניברסיטה הסכמנו בע"פ ובקשנו את אשורם על כך שהם יהיו מוכנים לחלק את התמורה נטו דהיינו המחיר שיתקבל עבור המגרש פחות הסכום המגיע להכשרת הישוב ופחות שכר טרחתנו הוצאותינו אתך שוה בשוה.

הצלחנו עכשיו לקבל הצעה קונקרטית עבור המגרש–למרות שהמגרש הופקע ע"י עירית בת ים ויש בעיה די מסובכת של קבלת פצויים או תמורה במגרש אחר מהעיריה–של -.3 ל"י למטר. וכל הטפול עם העיריה יהיה על הקונה. יוצא איפא שמציעים לנו 2050 ל"י עבור המגרש, ירד להכשרת הישוב -.250 ל"י, דמי התווך ושכר טרחתנו -.250 ל"י, יתרה של 1550 ל"י ואם כל אחד מכם האוניברסיטה העברית ואתה תקבלו שוה בשוה יוצא שחלקך יהיה בערך -.775 ל"י.

נודה לך אם תודיענו מיד אם אתה מסכים לנ"ל ואז נשתדל לגמור את הבצוע וחסול הדבר במהירות המכסימלית.

בכבוד רב,
חבר ישראלי לנהול ונאמנות בע"מ

הרצל צוקרמן
מנהל כללי

חבר ישראלי לנהול ונאמנות בערבון מוגבל
THE ISRAEL BOARD OF EXECUTORS AND TRUST COMPANY LIMITED

94 תל־אביב, רחוב אלנבי
94 ALLENBY ROAD, TEL AVIV
P. O. BOX 3128 תבת דאר
TELEPHONE 67205 טלפון
CABLES: ISEXECUTOR :סברקים

23 יולי 1958

לכבוד
הרב חיים בלוך
<u>ניו־יורק</u>

רב בלוך הנכבד,

הננו מתיחסים למכתבך מ־ג אדר ,(23 פברואר).
אנו מבינים את רגשותיך בענין הירושה של ד"ר גייאר ז"ל
אולם ידיך וידינו כבולות ע"י פורמליות מרובה שנקבעה
בחוק. אנו מודים לך על האמון במסירת ההכרעה. אין
דרך לאחוז בו בידינו. אנו ניהלנו מו"מ עם האוניברסיטה
העברית שהם יקבלו עליהם את כל ההסדר המשפטי והפורמלי,
דהיינו המו"מ עם חברת הכשרת הישוב להכיר בך ובהם כבעלי
זכות על הנכס שאמנם עוד רשום על שמם אבל שלד"ר גייאר
היה הזכות עליו. ביחד עם תשלום היתרה לחברה ותשלום כל
המיסים וההוצאות שהצטברו, שנית הנהלת המו"מ עם עיריית
ת־ים ביחס להחלפת המגרש או הפיצויי הכספי בקשר עם העובדה
שהם הפקיעו את המגרש המקורי שרכש ד"ר גייאר ובמקרה של קבלת
מגרש אחר ולא פיצויי כספי. הטפול במבירת מגרש חדש כזה.
כ"כ שהם ישאו בהוצאותינו ובשכר טרחתנו ושישלמו לך חלק מהתמורה,
לדאבוננו קבלנו עכשיו מכתב מאת האוניברסיטה בו הם מודיעים
שהם לא יוכלו לקבל על עצמם את הטפול בענינים הנ"ל בשלב הנוכחי.
אנו משתדלים לברר אם ההנהלה מוכנים לקבל את הטפול בזמן יותר מאוחר
ואם כן מתי או אם הם מוכנים בכלל לותר על כל זכות במגרש הנ"ל.
כשנקבל את תשובתכם בענין זה נודיעכם שנית היות וקשה לנו ליעץ
לך להוציא למפרע הוצאות מרובות בכל סדור וטפול הענינים הפורמליים
שפרטנו לעיל ורק לאחר מכן אולי תבוא על סיפוקך.

בכבוד רב,
חבר ישראלי לנהול ונאמנות בע"מ
הרצל שקרמן
מנהל כללי

חבר ישראלי לנהול ונאמנות בערבון מוגבל
THE ISRAEL BOARD OF EXECUTORS AND TRUST COMPANY LIMITED

תל-אביב, רחוב אלנבי 94
94 ALLENBY ROAD, TEL AVIV
תבת דאר 3128 P. O. BOX
טלפון 62735 TELEPHONE
מברקים: ISEXECUTOR CABLES:

23 ליוני 1957
כד' בסיון תשי"ז,

לכבוד
הרב חיים בלאך,
נ י ו - י ו ר ק.

ר.נ.,

הננו לאשר את דבר קבלת מכתבך מתאריך ג' סיון תשי"ז, ורשמנו את תוכנו.

עלינו להסביר לכב' שלגבי קרקעות קיימת במדינת-ישראל תחוקה מיוחדת, אם הקרקע מסוג מורי אין אדם יכול להעביר אותו בירושה לפי צוואה אלא קיימת הוראה מפורשת שמשפחתו צריכה לקבל את הקרקע לפי אחוזים מסויימים בקשר לקירבתם של הנפטר.

על-כן, במקרה הנ"ל אם לד"ר מאיר גאיר ז"ל, נשארה אלמנה או בנים או בנות או צאצאיהם הוא לא היה יכול בצוואה להתאות על העברת האדמה אליך.

ולכן, ראשית כל נא להודיענו איזה קרובים בכלל נשארו בחיים למנוח, שנית אין כל אפשרות לטפל במקרה כזה מבלי לקבל פרטים ברורים ביחס לאיזה חלקת אדמה, ובאיזה גוש ובאיזה מקום המדובר.

הפרטים האלה נמצאים בכל קושן ועל-כן הננו לשאול בידי מי הקושן של האדמה הנדונה.

רצוי אף שתשלח לנו את האורגינל או את העתק, ניסינו לברר במועצה המקומית בבת-ים, אם ידוע או קיימת חלקה הרשומה על שמו של המנוח והם הודיענו שלא נמצא דבר כזה.

יתכן שד"ר מאיר גאיר ז"ל, רכש מגרש שטרם הועבר על-שמו, ואז יתכן שיש עדין אפשרות לטפל בהעברת זכויותיו אליך.

על-כן נחוץ שתשלח לנו העתק הצוואה על-אף זה שהיא כתובה בשפה הגרמנית.

במקרה זה מאד חשוב שנדע מאיזה חברה קנה המנוח את המגרש ואז נשתדל לבוא בקשרים עמה על-מנת לקבוע את העברת הזכויות אליך.

אנו מבינים איפוא שבזמנו חברת הכשרת הישוב מכרה מגרשים בבת-ים, האם ידוע לכב' שד"ר מ. גאיר ז"ל, רכש את המגרש מחברה זו או האם מחברה אחרת.

רצוננו גם לדעת את עמדתך במקרה שכן נמצא את שם החברה ויתברר שד"ר מ. גאיר ז"ל, עוד היה חייב כספים או שבינתיים הצטברו מיסים האם כב' מוכן לשלם את החוב הרובץ על המגרש.

2/.

כדי לאפשר אחת לתמיד לסיים את הפעולה הזו, ושתדע אם אתה יכול לקבל את האדמה ~~אלינו~~, נא להמציא לנו את כל הפרטים המבוקשים בדואר חוזר.

בכל הכבוד,
חבר ישראל לנהול ונאמנת בערבון מוגבל.

הרצל צוקרמן.
מנהל כללי.

חבר ישראלי לנהול ונאמנות בערבון מוגבל
THE ISRAEL BOARD OF EXECUTORS AND TRUST COMPANY LIMITED

94 תל־אביב, רחוב אלנבי
94 ALLENBY ROAD, TEL AVIV
P. O. BOX 3128 תבת דאר
TELEPHONE 67205 טלפון
CABLES: ISEXECUTOR :טברקים

כ"ו שבט תשי"ח
16 פברואר 1958

לכבוד
רב חיים בלוך
<u>ניו - יורק</u>

א.נ.,

הננו לאשר קבלת מכתבך מתאריך כב' טבת תשי"ח ורשמנו את תכנו. אנו מצטערים שלא הבינות את תכן מכתבנו מ- 30 דצמבר 1957 היות ואינך שולט בשפה האנגלית.

בהתאם לבקשתך הננו נותנים לך כמה הסברים בעברית.

1. הננו רואים קשיים לאין סוף אם המגרש יצטרך להרשם על שמך . אמנם המגרש אינו רשום על שם ד"ר גייגר ז"ל אולם חברת הכשרת הישוב עלולה לדרוש צו ירושה מבית משפט המחוזי וזה יהיה נתון בספק אם יסכימו להעברת המגרש על שמך בהתאם לצואה מכיון שבישראל הוראות צואה אינן מחזיקות בעניני אדמות. הדבר גם יהיה כרוך בהוצאות משפטיות גדולות .
2. כל הנ"ל מסובך עוד יותר היות והמועצה המקומית בת-ים הפקיעה את המגרש האורינגלי מס. 18 בגוש 7138 ועומדת להחליף אותו במגרש אחר לכן גם קשה לקבוע את הערך של המגרש , אולם יש לקחת בחשבון שלצרכי מס המגרש הקורם הוערך ב-2200 ל"י. חוץ מהסך של 500 דולר שלפי הצואה יש לשלם לאונברסיטה העברית. חברת הכשרת הישוב תובעת יתרת מחיר הקניה 242 ל"י ולזה יתוסף רבית ומסים שקשה כרגע להעריכם.

בהתחשב עם הנ"ל עצתינו היא שתתן לנו הוראות לנהל מו"מ עם האוניברסיטה העברית להעביר אליהם את כל זכויותיך במגרש הזה ושהם יעשו את הכל גם כלפי הכשרת הישוב , מועצת בת-ים וכל גורם אחר לקבל את המגרש לידיהם.עליהם יהיה אז לשלם את היתרה לחברת הכשרת הישוב את המיסים ואת שכ"ט בסך 200 לירות השוה ל-100 דולר היות והשקענו בענין זה הרבה עבודה. נוסף על זה הם יצטרכו לקבוע סכום של כסף שישולם לך כאילו בתור עודף של ערך הנכס. ואתה לא תצטרך להיות אחראי לשום הוצאות ולשום תשלום.

נשמח לקבל הוראותיך ואנו חוזרים ואומרים שלדעתנו כל ההוצאות והעבודה הכרוכה בזה עלולים לא להגיע למטרה שרצית - רשום המגרש על שמך.

בנדון הספריה של ד"ר גייגר שאודותיה כתבנו בסעיף האחרון של מכתבנו מ-30 דצמבר 1957. הננו מבקשים שתודיענו מה היתה הכוונה של ד"ר גייגר בלבוב ואיזה ידיעות קבלת בקשר לגורל הספריה . אולי הספריה הלאומית שלנו תוכל למצוא את ספרית ד"ר גייגר או לחבוע מצויים בעדו.

להוראותיך הננו מחכים.

בכבוד רב,
חבר ישראלי לנהול ונאמנות בע"מ
הרצל צוקרמן
מנהל כללי

RABBI CHAIM BLOCH
2050 DAVIDSON AVENUE
BRONX 53, N.Y.

U.S.A

THE ISRAEL BOARD OF EXECUTORS AND TRUST CO. LTD.
P. O. B. 3128, TEL-AVIV

חבר ישראלי לנהול ונאמנות בערבון מוגבל
THE ISRAEL BOARD OF EXECUTORS AND TRUST COMPANY LIMITED

תל־אביב, רחוב אלנבי 94
94, ALLENBY ROAD, TEL-AVIV
P. O. BOX 3128 תבת דאר
TELEPHONE 67205 טלפון
CABLES: ISEXECUTOR: מברקים

16 אוקטובר 1959

לכבוד
הרב חיים בלוך
ניו יורק

רב בלוך הנכבד,

רב תודות עבור מכתבך מיום יא' אלול תשי"ט ועבור הברכה לשנה החדשה. הנני מאחל לך שנה טובה ובריאה.

ביחס לענין של המגרש של ד"ר צבי מאיר גאייר הנני להודיעך שנסעתי במיוחד לירושלים כדי להשפיע על האוניברסיטה לשנות את עמדתה ולשתף פעולה ולקבל את ההצעה שהצעתי בתור הצעת משרה. בנסיעתי לפני כמה ימים ראיתי נכונות אולי להסכים להצעה והם הבטיחו לי תשובה סופית תוך 10 ימים. יש אמנם צדה שחברת הבשרת הישוב דורשת מכתב התחיבות מהאוניברסיטה לפצות אותה במקרה שיופיעו עוד טוענים ויתבעו את הירושה. איננני בטוח אם האוניברסיטה תסכים לתת את ההתחיבות.

הייתי רוצה לדעת אם לך יש איזו שהיא הצעה ביחס להתחיבות או בסחון שנוכל למסור להם. אנו מאד מעוניינים לגמור את הענין הזה ותהיה בטוח שאנו עושים את מיטב יכולתנו למטרה זו.

בכבוד רב,
חבר ישראלי לנהול ונאמנות בע"מ

חרצל צוקרמן
מנהל כללי

ב"ה

החש"ט

גמר חתימה טובה

ושנת גאולה וישועה

מאחל

משה חברוני

ראש הישיבה דישיבת חברון בעה"ק ירושלים

Rabbi Moshe Hebroni

Dean of Hebron Yeshivah, Jerusalem

wishes you

A Very Happy and Prosperous New Year

Jerusalem *New York City*

HEBRON YESHIVA
KNESSET ISRAEL
RABBINICAL COLLEGE
JERUSALEM P.O.B. 859 TEL. 3645
(ISRAEL)

ישיבת חברון כנסת ישראל
אבן עזרא ד"מ
ירושלים ת.ד. 859 טל. 3645

Jerusalem ..... ה'תשכ"ד 196

הרב מנחם דוד חאדראוו

Rabbi Mendel Chodrow

2832 VALENTINE AVENUE

BRONX 58, N. Y.

FORDHAM 7-7708

ב״ה מוצש״ק שובה תשי״ח

מאד חמדה טובה לו״ב נפשי תלמיד חכם וסופר
איש המשכלת כו מוהר״ל שליט״א.

בערש״ק קבלתי מכתבו, תודה רבה בעד הקונטרס מרבינו הרב מסטניסלב ז״ל
חשבתי להשיב לו מפני התערומות בחנם ובלי דבר, שקר מאור דפי המלשין אך
כי רב הוא..... אותי המלמד קנהו מהמלמדים רעה (כמו וגוי וליסף יפירש״י
מי המלמד המגיד...) 5 הכבנות המתעוממים במשפטו ודעוק דה כמצדה
לכבינו בידכינו מאוז ומקדם.. ומבדא הוא דעת שהתאספנת דקוק הדבר
בפרסומה בכות כעל הני (מפני הדחק כלו מצאתי מקום אחר ומתם חפציוליו)
לא הרהוב לדבר עמו, ולנמוע אף דקצה דבר המשפט. — פעם ראותי
חבורה של רבנים ואדמו״רים מסובים אל שלחן דבהבר האכסני׳ ועוסקים בשמה
כלבינות הרקבתי אל המסבה אבל מכך הפסיקו והשיאו לדבר אחר — אף
מגלה לי אחד מהחבורה כי התעסקו בדבר משפטו וביבדתם די כי מנכו על
כלבי הפסיקו את שיחתם ... טרוד אנכי מאוד דומים הוולו אבל אמרתי
לפנות מטרדות ולכתוב לו שורות שמנות לזמן הרמוז את חתו.
ידע אנכי בשמחו ובצדקתו וצדקו מוקר כו לחו מצמו אופן לזמר [?]
לו ולהצדיק משפט מיר משקו. זאת הקונטרס קיים רוב את הדרוש׳
שראתי בו ודבריו מי דבר קוש.
השבה נחרור לו! להצבתי את משפטו וורד?
בדודות וכבוד הלכה ונשמה

מנחם דוד חודראוו

Rabbi Ch. Block
2050 Davidson Av
Bx 53 N.Y.

2832 VALENTINE AVENUE

BRONX 58, N. Y.

דאר אויר
البريد الجوي
PAR AVION

R 1 ירושלים Jerusalem 01472 ד

RABBI BLOCH

2050 Division Ave.

BRONX 53, N. Y.

U. S. A.

P.O.B. 5069 Jerusalem

TRADE MARK

Rabbi Mendel Chodrow
[illegible] Valentine Ave., Bronx, N.Y.

NEW YORK, N.Y.
SEP 2[illegible]
4—PM
1950

FORDHAM
STATION

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Chaim Black
2050 Davidson ave
Bronx 53 N.Y.

2832 Valentine Av
Bx

NEW YORK, N.Y.
FEB 29
12:30 PM
1940

FORDHAM
STATION

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Mr Chaim Bloch
2008 Davidson Av
Bx

2832 Valentine av
Be 58 ny

NEW YORK 57, N.Y.
JUN 6
11-PM
1953

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

UNITED STATES
BRONX CENTRAL
STATION
POSTAL CARD

Rabbi Chaim Bloch c/o Jaffe
292 Beach 17
Fox Rockaway L.I.
N.Y.

איגרת אויר
AEROGRAMME

RABBI CH. B[illegible]
2050 Davidson Ave
BRONX 53, N.Y.
U.S.A.

דואר אויר
PAR AVION

קפל שלישי

אם יושם משהו בפנים, תישלח האיגרת בדואר רגיל.

השולח - EXPÉDITEUR

P.O.B. 5069
Jerusalem

קפל שני

קפל ראשון

אוס... חומה
יל... מאמרים
...שורי קרתא
...ירושלם ת"ו

בעזהשי"ת, ו' אד"ר תשי"ד לפ"ק
פה קרתא קדישא ירושלם תובב"א.

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי
ציון וירושלם, לכבוד ידידנו עוז
הרה"ג הנעלה והמפואר, נודע לתהלה
כש"ת מוה"ר חיים בלאך שליט"א.
==========

אחדשת"ה כראוי ויאות.

בצער רב קבלנו את מכתבו ובו הידעה אודות הסתלקות זוג' הרבנית הצ' ז"ל, והננו להביע בזה ברכת תנחומים מעומק הלב, יה"ר ויקויים במהרה ובלע המות לנצח ולא נוסיף לדאבה עוד כיר"א. בשבוע הבא תתפרסם אי"ה מודעת "כרס תנחומין" בגליוננו.

מכתבו הי' מלא תוכן, ונהנינו מאד מאתו, הביטוי מלרחה הוא קולע. נא להודיענו אם אפשר את תוכן השיחה שהיתה בינו ובין הר"מ היללער נ"י. אולי יצא תועלת ממה שגם אנו נדע מהמדובר. כמו"כ במטותא להודיענו ולשמחנו בהצעתו החשובה שאודותה הזמין אליו במיוחד את הר"מ היללער.

אצלינו הענינים כרגיל. המלחמות נגד הפושעים נערכות בכל עוז. יתן ה' וירום במהרה קרן יראיו וחושבי שמו ית', וכל קרן הרשעים יגדע ויושפל בב"א. עתה מתנהל המשפט נגד ההי"צ הר"ר עמרם בלויא שליט"א ועוד עשרה אנשים שיצאו למחות בעשרה בטבת בעת אשר התקיים הצייד על הבנות במאה-שערים. יתן ה' וננצל כולנו מצפרניהם ונזכה לאור חדש על ציון תאיר כיר"א.

כ"ד ידידיו דושה"ט באה"ר ונאמנה, המצפים לשמוע מאתו אך בשורות טובות, מיחלים לרחמי שמים ולבנין ציון וירושלם בב"א.

חומתנו
קובץ מאמרים ...

דואר ישראל

איגרת אויר
AEROGRAMME

RABBI CH. BLOCH
2050 Daniels Ave.
BRONX 53, N.Y.
U.S.A.

דואר אויר
PAR AVION

קפל שלישי

אם יושם משהו בפנים, תישלח האיגרת בדואר רגיל.

השולח - EXPEDITEUR

P.O.B. 506
Jerusalem.

קפל שני

קפל ראשון

אום אני חומה
ילקוט מאמרים
מאנשי נמורי קרתא
בעיה"ק ירושלם ת"ו

בעזהשי"ת, ח' שבט תשי"ד לפ"ק
פה קרתא קדישא ירושלם תובב"א

שלמא רבא לכבוד ידידנו עוז, איש
המעלה, נועע לתהלה, סופר מהיר, כש"ת
מוהר"ר חיים בלאך שליט"א, בראנקס נ.י.
==========

אחדשה"ט כראוי.

הננו לאשר בזה את שורותיו מטו"ב כסלו,
והצטערנו מאד על מחלת זוגתו ת', יתן ה' ותרפא
במהרה רפו"ש רפואת הגוף והנפש בתוך שאר חולי
ישראל כיר"א. נא להודיענו ממצבה.

בכל אותות הידידות וההערצה, ידידיו
עוז דושה"ט באה"ר המצפים לישועת ה' בב"א.

חומה נוסף • אומרים מאנשי נמורי קרתא

דחוף.

ב"ה יום ג' וישלח תשט"ז

לכב' הרב ר' בנימין נ"י

ענין המכתבים עם אד' מרגיש בנפשה ולכן אנא עזרו לי,

היום בקרני אתה מרובה ולמענו נודעתי חדשות: המנוסה היא שעלה לעיין אדמו"ר שמענה חשובות, שמה זמנו המשתתפים בקבוץ, יפסידו להושבות הנעשות תחת פגל סטמאור פה ובאו. בתוך דעבדין מתגלגלין, ולמה לא חשבו ע"ז בתחלה, ולמה הוצרכו אותו כבהמה בבנשה זה ואתה מחב שנ"ר וגרמו לו כמה הפסדים? עכ"פ אי נדון עתם. אין אנו רוצים ואתה לטפל בעניין המכתבים. [~~אבל~~] נחשבי שובאו אי שהלא באו ונשתמש בהמכתבים (כמו ששרה הר' שנכתב שהדפים בלי רשות ורשות הרב פנסן ז"ל המפתח מחוור ד"ה בספרו על הגה"צ דינסקין) לכן אנא מבקש את כבודו להכניס להמשמרת" מודעה כפי הנוסח המצורף פה.

הה' הילד נ"י הודיע לי שגם הוא כותב לבוד שמחויבים להחזיר לי המכתבים. הוא הדפים הגזון שבו מתפרסם המפתח והגאון ר' וולפסון שמואל הוולפרין זצ"ל, אך על בקשת הבחלפה, הגאון הוגה לא ובוא נורך בקהלי עכשיו כל תפבת לתער עצמי וישנן המכתבים, שותפו לגניזה וכפי החוזה עד חשובים שנ"ר לא יפתחו את החבילות. בדעתו ה' חשוב לעבודת הספרים והסחרך שהמפסמו זה שנות רווי"ח

ואיננו רוצה להעלים מכבודו כי נפלצה השמועה שאנא גבלתי בעד דחוף המכתבים שכר גבוה, ולכן אנא מבקש להדגיש ששותו לכם המשתתפים בלו

דחוף

ב"ה יום ג' ניסן תשמ"ז.

ידי"נ הרה"ג ר' בנימין שי'

ענין המכתבים מרס חו"ל - מרגלין בקשה לגן ואוהבה שאת לו את
חנא פטרונו.

ובטחתי שהמכתבים כבר יצאו מושם לרשותו ולידי אשר החליה
בתוקף מוקבל זה שנתקבל המכתבים ונכנסו ל"אוצר" לגניזה.
היום בקרתי אחד מעובדיו ולמעלה אדמו"ר שליט"א נודעתי חדשה:
לרן אדמו"ר עלו חששות שאם יצאו המכתבים בקובץ, יחשבו
שגם סטודמאר בעצמו ועוד ופסוקי התשובות הנשמרות תחת
רגליו פה לבאו. בקש דעתנו מתאוריו! ולמה לא חשבו על
בתחלה ולמה הוליכו אותו כברשה בבקשה זה ואת
מחבר שנ"ר וגרמו לו כמה הפסדים גדולים (ר"פ הזהר
ולהק מו"ה.) שפה אין אתה בא לדון עמך ונפשו בחלה
נסתפר בענין זה. ידוע הנל אמר, שנופת" הלא מהרהר
מבעל שנוטה" להסביר לו שאמר שהבחירות עקבו והריב
סטודמאר - בקשו בוא לבדו סוף, ואבל האשם לפרסם המכתבים.
לו הכל נוחה. אבל למה הוליכו אותו כשוטה. שפה זו ובין
עמם. ואתו הידיד הסטודמארי מצטער מאוד על ההתנהגות עמו.
ובחשבי שובלמו אם שהלא בא אל בגולה ושתמש
בהמכתבים שהדפסתם, אנא מבקש את כבודו לטען
האמת והצדק להפנים להמשמרת בתוקף האפשרי
המודעה שהוא ידחוף ק"ק. ושמעתי ר"ר להעולם

./.

קול גאוני ישראל נגד הציונות

מודעה חשובה.

הרב הגאון שבידו ערך ג' מאות מכתבים ותשובות מגאונים וצדיקים נגד הציונות הלאומית, שמהם נתפרסמו כשלשים במדור "קול גאוני ישראל נגד הציונות" ב"משמרת חומתנו", החליט שלא להמציא לנו שאר המכתבים לפרסם לטעמו ונימוקו עמו.

אנחנו מצטערים על החלטתו זו אבל הדבר אין להשיב.

ויחד עם זה בעל המכתבים מבקש מאתנו לפרסם ב"משמרת חומתנו" אזהרה כי זכות הדפסת המכתבים לו היא ואין רשות לשום איש בלעדו להדפיס אף מכתב מאלה שנתפרסמו ב"משמרת חומתנו".

וחוב עלינו להביע להרב הנ"ל, אחד משרידי גדולי תורה שבאירופה, תודה על שנתן לנו המכתבים לפרסמם בלי שום הנאה חומרית, ונשמח באמת אם ישנה החלטתו ויוסיף להמציא לנו שאר המכתבים.

הנהלת "משמרת חומתנו".

בעזהשי"ת, ה' בראשית, כ"ז תשרי תשט"ז לפ"ק
פעיהי"ק י ר ו ש ל ם תובב"א

שלמא רבא וכט"ס אל מעלת כבוד
ידידנו הדגול והנערץ איש המעלה
ספרא רבא, מורם מעם, מוכתר בנימוסין
כש"ת מוהי"ר חיים בלאך שליט"א, בראנקס.

ידידנו היקר והחביב !

מה מאד שמחנו בקבלת יקרתו מא' דחוהמ"ס יחד עם הקטע של הפוחז שכתב עלינו סרה בפארוערטס. היום שמחנו בקבלת יקרתו מהושענא רבא עם ג' מכתבי הגרי"י מדווינסק. דבריו היקרים האירו נגד עינינו ושמחנו עליהם כעל כל הון, "ישר כחו וחילו אלף פעמים תשואות חן חן למר. - הרינו כואבים ומשתתפים בצערו של מר אודות המכתבים היקרים השמונים עמו אפ"ינם רואים אור עולם בכרך מפואר כפי שהי' ראוי, מה נעשה, אנו מתלבטים ועובדים עבודת פרך עד שהננו זוכים להוציא לאור את הקונטרסים הקטנים שלנו, אבל בכ"ה ההפצה היא גדולה מאד, ואל נא יחשוב כי רק אנשי מאה-שערים הם הם שקוראים את החומר הנעלה, הרי למע"כ עצמו באים כמה וכמה אנשים אשר רואים את הגליונות, ובלי ספק קוראים כל גליון לכל הפחות 10.000 אנשים. - רצ"פ ימצא את הקטעים כ"ז-כ"ח (מהגרי"י פאנצער מדראהאביטש ומהפאגי"ץ רי"צ מלובלין). - מה מאד שמחנו כי הרופא מצא את כתי"ר בריא, יתן ה' ויתרפא ויתחזק יותר ויותר בבריות גופא ונהורא מעליא. לפני רי"ה שעבר עלי"ט היינו במירון ושאר המקומות הקדושים ובי"ה הזברנו את שם כתי"ר לטובה. - במקרה שכתי"ר יכתוב לידידנו ר' חיים יעקב וילה בבוענאס איירעס, נא בטובו להמליץ עבורינו, כי הננו באמת במצב קשה וחמור מאד מאד, ודרושה לנו עתה עזרה רבה כדי להמשיך, נא בזה מאד, ויישר כחו גדול למפרע. - בכל אותות הידידות והכבוד הרינו בזה ידידיו מעריציו ומוקיריו כרום ערכו הנעלה, דושה"ט באהי"ר ובאמבה, המצפים לישועת ה' כהרף עין בביאת משיח צדקינו בב"א.

נ.ב. הרינו שולחים לכ"ת עשרה שטרות של עשרה דולר אמעריקאנער גלט, לחלוקה לעניים כפי ראות עיני כ"ת.

„משמרת חומתנו" ילקוט מאמרים מאנשי „נטורי קרתא"
ת. ד. 5069 בעיה"ק ירושלם תובב"א
«MISHMERETH CHOMOTHENU» P. O. B. 5069 JERUSALEM

ב"ה ירושלם, ימי החנוכה תשי"ט Jerusalem,

החיים והשלום וכט"ס אל כבוד מעלת ידידינו הנכבד, איש חי ורב פעלים,
העושה והמעשה, נודע לתהלה, צנא מלא ספרא, וכו' וכו',
לוחם מלחמת השם בעוז ובעצמה, ה"ה כש"ת,
מוהר"ר משה חיים אפרים בן אדיל הינדא בלוך שליט"א.

ברונקס נ. י.

החדשה"ט בידידות רבה כראוי ובאה"ר.
שלום רב !

את יקרתו מיום ג' דעשי"ת לנכון קיבלנו ותשבתינו התעכבה עד היום זמן כה רב מפני שרצינו להיות אצל ידידו מר ווילא הי"ו ולכתוב למע"כ את התוצאות של פגישתינו עם הנ"ל הנ"ל קיבל אותנו בסבר פנים יפות והענו לנו בעין טובה. ותודה רבה למע"כ על זה כי דחוק לנו השעה בהופעת גליוננו משמרת חומתנו .

אבל העיקר שבמכתבינו זה הוא להביע למע"כ את כאב ליבנו ואת צערינו הגדול תחת עולם ושלטונם הקשה של הציונים אשר אין לך יום ויום שאין קיללתו מרובה מחברתה וקשה לנו קושי השעבוד של הציונים וגירוריהם ה"דתיים למינהם". השפעתם של הציונים מתפשטת ומתגדלת מאוד מאוד והספחת הזה נכנס גם לתחומינו ח"ו אין מע"כת יכול לשער את המלחמה הכבידה המתנהל פה ואת הרדיפות שיש לנו מגירורי הציונים ה"ה הדתיים שרוצים לעקר ולשרש ח"ו את שארי פליטת היהדות ה חרד ית ולעומת זה אין אנו עושים כפי המוטל עלינו לעשות במצב נורא כזה אשר שם שמים מתחלל ח"ו באופן מבהיל הלא בושה תכסה פנינו ואוי לנו מיום הדין ומיום התוכחה ובמקום אשר אנו היו צריכים להרעיש עולומות על ההרס הגדול והחורבן ועל ההתפשטות הכפירה הציונית במדה מרובה ועל ההתחברות שלהם באיצטלא של קדושה והצלה מדומה ועוד כהנה . והיו צריכים להדפיס חוברות ולזעוק בקולי קולות על כל זה ולהבאיר לכל העולם כולו את האסון הגדול שהביאו הציונים על עם ישראל ובמקום כל זה אנו מסתפקים בהוצאת גליון קטן כטל ומטר בסידור קטן וגם על זה יושבים כל שבוע ושבוע ודואגים מאין ניקח כסף וההצאות לההדפסה וכדו' והחובות למעלה מהראש והגליון הקטן הזה מתנהל בקושי גדול מחמת חוסר כספים פשוט וזה הוא המצב לדאבוניגו ולדאבון בית ישראל ח"ו והציונים בשלהם אינם שקטים ושלוים אלא עושים בכל הכוחות לצוד נפשות להבעל ולהעבודה הציונית בעזרת גירורהם הדתיים באמת אין אנו צריכים לבאר למע"כ את כל זה כי מע"כ יודע בעצמו את כל זה אבל זה בבחינה תן לחכם ויחכם עוד ויהיב חכמתא לחכימא .

ועכשיו בענין ספרו שהוציא מע"כת לאור חידוש גדול הוא לנו על שאין אנו זוכים לקבל את זה ולא זכינו לאורו כמה וכמה מכתבים הגיע לנו מחו"ל שמדברים בשבח ספרו וכמה וכמה מוכרי ספרים פה ביקשו כבר מאתנו להמציא להם את ספרו של מעכ"ת ואנו אין יכולים למלא את בקשתיהם אשר רצונינו הוא זה .

זכותם מע"כ גדול מאוד בזה עד אין לשער ואין לתאר כי קצת מן האור דוחה הרבהמן החושך ואין מעכ"ת צריך להסכומתינו מפי השמועה אנו שומעים 000 כי ספרו לא החטיא את מטרתו ועושה רושם גדול .

לכן נא ונא ישלח לנו כמה שבידו לשלוח ונהי' אסירי תודה וברכה . ויפה שעה אחת קודם. ועכשיו נחזור להנ"ל שמצבינו בהופעת גליוננו קשה מאוד ועמוסי חובות אנו לכן כפי שעזר לנו ע"י ידידו מר ווילא כן אולי יוכל להשתדל אצל קרוביו וידידיו שיעשדו לימינו למען כבוד שמו ית' יהי' זכות ושכר מע"כ גדול מאוד .

מתפלאים אנו על שמע"כ לא שולח לנו מאמרים לגליוננו הנחוץ לנו מאוד מאוד ולמה מעכ"ת לא מהנה לנו בפרי עטו בשעה נחוצה כיום אשר נחוץ הרבה חומר.

יסלח לנו מעכ"ת על שמטריחים אותו בקריאת מכתב כה גדול וגדוש על כל גדותיו כי לא למענינו וכבודינו הוא זה אלא למען כבוד שמו ית. ומסיימים אנו את מכתבינו בברכת רפואה שלימה ובבריאות הגוף ובכל טוב סלה ויזכה לראות בהרמת קרן היהדות על ידי ביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן כי"ר

כעתירת וברכת ידידיו ומעריציו הדו"ש תמיד בלו"נ
המצפים לישועת השם כהרף עין בכל הכבוד

„משמרת חומתנו" ילקוט מאמרים מאנשי „נטורי קרתא"
ת. ד. 5069 בעיה"ק ירושלם תובב"א
«MISHMERETH CHOMOTHENU» P. O. B. 5069 JERUSALEM

Jerusalem, ב"ה ירושלם, חי"י אלול

חודש הרחמים והסליחות

כתיבה וחתימה טובה.

כבוד מעלת ידידנו הנכבד, איש חי ורב פעלים,
עושה ומעשה, נודע לשם ולתהלה, ספרא רבא,
מוכיח האמת לאמיתו, וכו' הייה כשיית מוהרייר
משה חיים אפרים בן אדיל הינדא בלאך שליטייא.

ברונקס נ.י.

אחדשהייט בידידות כנה ואהייר

שלום וברכה !

לנכון קבלנו את מכתבו הנעים מיום כייא מנייא ש.ז.
ובזה הננו מאחלים למעייכ שישלח לו ה' **במהרה** רפואה שלימה, ויחזור
לביתו שלם בגופו וכו'.

תחזקנה ידיך בכל מעשך הכבירים למען הרמת קרן התורה
והיהדות, ואסירי התודה אנו למעייכ עבור כל פעולותיו למעננו בעייה.

ובזה הננו להפנות את תשומת לבו לבקשתינו הנשנה למעייכ,
שישתדל נא אצל אנייש הסירם למשמעתו שיבואו לעזרתנו לעזרת ה'
בגבורים, אשר אנו נמצאים במאבק קשה מאד בלי ששוער כפי אשר עוד
כתבנו במכתב הקודם מיום כ' תמוז ש.ז. וזה כמה שבועות שהפסקנו
להוציא לאור את הגליון "משמרת חומתנו" מחוסר כסף ממש, ואך עתה
זה השבוע השנית שהתחלנו שוב במאמצים רבים ואזרנו כח לנסות עוד
הפעם להחזיר העטרה ליושנה בהופעת הגליון.

אי לזאת שטוחה בקשתינו שיבא לעזרתנו בכל מה דאפשר
ובשעה אחת קודם. ולהציל מה שניתן עוד להציל !!!

ובזכותה יתברך מעייכ וכל הנלוים אליו ממעין הברכות בשפע ישועה
ורחמים, ובעת עלות קול שופר יוחקו בספרן של צדיקים לחיים טובים
ואדרכים ולשלום ולכל טוב, ויזכו במהרה לשמוע קול שופרו של משיח
צדקנו **במהרה** בימינו אמן.

כעתירת וברכת ידידיו הנאמנים דושהייט
ומצפים לישועת ה' כהרף עין.

«חומתנו» ילקוט מאמרים מאנשי נטורי קרתא

מכתב מהרה"צ הר"ר עמרם ברש"י בלויא שליט"א
למען חיזוק גליוננו.

בעזה"ת

אהובי מערכתכם,

כידוע נמצאתי ערך של חמשת חדשים בבית-החולים ורק זה שבועות-אחדות
יצאתי. ביציאתי מצאתי כי זה חילה שבועות שהגליון "משמרת-חומתנו" אינו יוצא לאור מפני חוסר
כסף ואלה שעסקו בהוצאתו במשך זמן זה הנם שקועים בחובות עצומים נוראים.
בשעה חמורה כזו אשר גלי זוועות הזדוניים של המשלטים הציוניים הכופרים גוזשים
ובאים עלינו מכל צד. ואנו אין לנו שיור רק מנשק פשוט זה אל ידו להשמיע את קול אזהרתנו
ירדה להעמיד, מליונים אנו מלחמתנו נגד המשטרים, שזרה להציל משהו מידיהם ולהשמיע את מחאתנו
של ציונים כופרים הללו שהשתלטו על היסוד לכל האולם
בשעה שהציונים הכופרים והציונים החנפנים עוזריהם גם הדעת אמונתנו נחנקת מפני חוסר כסף?!
ומיים גדולים בעלי גליונות תועבות למיניהם מוציאים עיתונים או מאות-עתונים
פעמיים כזאת ולהחזיק את קיומו לא תשלל כל היהדות הנאמנה להוציא פעם אחת בשבוע חוברת
לזאת מבקשים הנני מוצאתי לכתוב למערכתכם רבים ונכבדים אני להביא בפניו
והיותו מעורר יאין להתיקנת שיעזור גם עתה כגבר חלציו לעשות כל מה שביכולתו להקימו ושיוכל להמשיך
קיומו. אני מקוה כי מערכתכם דין יתן את-אשר לפניו ולא יחסך השתדלות וזמן לדבר יאיל כרוז שמים
והצלת שארית-הפליטה תלוי בו. יברכהו ד' בכל מילי דמיטב וכל אשר יפנה ישכיל ויצליח
ונזכה כולנו יחד לקבל פני משיח צדקנו בב"א כתיבה וחתימה טובה ודרכת המברך באהבה רבה

עמרם ברש"י בלויא

אנו פונים למע"כ שישתדל לבא לעזרתנו. למען נוכל להמשיך הופעת
גליוננו ביתר שאת ויתר עז.

ובברכת כתיבה וחתימה טובה

מערכת משמרת חמתנו

ת. ד. 5069 ירושלם עיה"ק תובב"א

בעזהשי"ת, חיי סיון תשט"ו לפ"ק
פעיה"ק ירושלם תובב"א.

שלו' וברכה עד סבלי די אל תעלת
כבוד ידידנו עוז, רב הפעלים, דגול
ונערץ, ספרא רבא, נודע לתפארה, כש"ת
הרה"ג מוהר"ר חיים בלאך שליט"א, בראנקס.

אחדשתי"ה בכל אותות הכבוד ויקרא דאוריתא.

שמחנו מאד לקבל את מכתבו היקר מי"א סיון, ונהנינו לאין שיעור, כי ראיתי ממנו כי כתי"ר הוא באמת קשור אלינו בעבותות האהבה והחיבה. - בינתיים בשח קבל את מכתבי הקודם שכתבתי ג' ביום י"א סיון ורצוף אליו מכתב הרה"צ מוהר"ר עמרם בלוי"א שליט"א בענין המכתבים. כולנו עומדים ומצפים בכליון עינים לתוצאות מכתב הרב ר' עמרם שליט"א, כולנו אין אנו יכולים להתאפק מלדעת אם כתי"ר יסרב גם להרי"ר עמרם שליט"א אשר נותן גוו למכים ולחיו למורטים למען כבוד קדושת שמו ית' ומוכן להקריב את חייו ואת כל ממונו בכל עת ובכל שעה למען כבוד שמו ית', כולנו עומדים ומצפים אם כתי"ר יסרב גם לו וילביש את טענותיו בתירוצים מתירוצים שונים. - כולנו כאן בדעה אחת שאין לכתי"ר מה לחשוב, כתי"ר מוכרח לשלוח את המכתבים, ובאשר להדפסת ספר, אין זה סותר להדפסת המכתבים בגליונינו. ומה שכתי"ר כותב שיש לנו עכשיו על כמה חדשים, אין הדבר כן, כי יש לנו רק לעוד איזה שבועות בלבד. ולכן יש לנו הצעה לסדר בכל המכתבים מאטריצן באופן שבנקל נוכל לסדר אח"כ את ההדפסה בספר מיוחד ! - המאמר של דוד פלינקער, אם כי הוא כתוב מעשו של איש בור וריק כמוהו, בכל זאת בלא יודעים הוא עושה תעמולה גדולה ל"נטורי קרתא". נא להודיענו אם הדפיסו את מאמר כתי"ר נגדו וכן אם הדפיס הי"פארווערטס" את מאמרו נגד הטכתב שפרסמנו. נא לשלוח לנו האדרעס של האידישען דוארט, קראנו את הזמירות שכתב לשבח את בן-גוריון, מה נאמר ומה נדבר, אוי לנו מאד !

הרינו מצפים לתשובתו הרמתה בו יואיל בטובו לענות על הכל בפרטיות ולאשר את קבלת מכתבי זה וב' ההדפסות הרצופות אליו (מס' ט"ו - ט"ז מהגראי" פריינד והגרי"ז מטאלאנט) ובזה באהה"ח בכל רגשי כבוד וידידות, ידידיו מוקירו ומעריצו כרום ערכו המצפים לישועת ה' כהרף עין בביאת משיח צדקינו ב-"

«הוועדה הזמנית»
ירושלים ת"ו

בעזהשי"ת, יום א' – ו' תמוז תשט"ו
פעיה"ק ירושלם תובב"א.

שלו' וברכה מרובה אל מעלת כבוד ידידנו החשוב
והנערץ, איש המעלה, נודע לשם ולתהלה, הרה"ג
מו"ת מוהר"ר חיים בלאך שליט"א
ב ר א נ ק ט נ. י. יע"א

אחדשתי"ה בכל אותות הידידות וההערצה כראוי לרום ערכו.

בתעודת חן ובתודה קבלנו את מכתבו מיום י"ב כיון וכן את מכתבו השני מיום ש"ק והיו לנו – מחד גיסא – לעונג רב. שמחנו על הידידות הנאמנה הקיימת בינה בינינו. אבל מאידך נתכרכמו פנינו בראותינו כי גם מכתב הרה"ג מוהר"ר עמרם שליט"א לא עשה על כתיר רושם מעשי. לעת עתה אפי' לא הראינו את מכתבו להר"ר עמרם שליט"א, כי כמובן יתמלא חלישות הדעת, כי ידע כתיר שר' עמרם חוסך מאד את כתבו והתימתו ואין הוא מצלה אלא למקרים דחופים ביותר. מה נאמר ומה נדבר, אנו עומדים כאן ומוציאים לאור את הגליונות בתוך קשיים והפרעות ורדיפות לאין ניעור הר"ר עמרם לוחם כארי ומוסר את נפשו וגופו בכל עת ובכל שעה, וכתיר עומד ומתפלל מחשועלים הקשנים היבנימי והיינכמים". הלא זה עמש (במהילה מכתיר) חרבא רמלרלא, ומה יוכלו אלו לעשות לו זולת לערוך אל כתיר מכתבים ותלפונים, ותו לא ! האם בשביל זה לא יבואו מכתבים אלו לדמום ולא יראו חיי אור עולם. – ומה שכתיר שוען שצריך להוי"ל את כל המכתבים בכרך אחד, מי יתן והי', הלואי ותתגשם מחשבתו זו, אבל דרך זו עדיין ארוכה היא, ומה בכך שיתפרסמו בינתיים המכתבים בגליונותנו, והגע בעצמך, ר' יוסף שיינברגר הדפיס כמעט את כל ספרו "עמוד אש" (תולדות הגרי"ל דיסקין זצ"ל) בגליונותנו ואחי"כ הדפיס את הספר, ולא הי' חושש כלל מספרו יהי' בגדר מפלגת נשורי קרתא, ובי"ה יש לו קופצים מרובים על ספרו זה, ואדרבה הדפסה בגליונותנו עשתה לו תעמולה גדולה לספרו. ובשום אופן אין להבין איזה סתירה יש בין הדפסת המכתבים בגליונותנו להדפסת בכרך מיוחד ? ! אתמהה ? ?

רצי"ב אנו מחזירים לכתי"ר 1.) את מכתב הגאון משגיבין שליט"א. 2.) את מכתב האדמו"ר מליובאוויטש זצ"ל. 3.) את מכתב הרב העבקין. כמויי"ב ימצא רצי"פ את המכתב ר' שחסר לכתי"ר, ואת המכתב י"ז שיצא לאור לפני שבועיים מהגרחי"ע זצ"ל. – כתי"ר לא אישר נב' מכתביו הנ"ל את קבלת ההדפסות ט"ו – ט"ז (מהגראי" פריינד והגרי"ז סאלאנט). – רב תודות על האדרעס של האידישן וואכט.

אנו מבקשים מאת כתרי"ה נא לשלוח אלינו בדאר החוזר את ב' המכתבים של האדמו"ר ממונקאטש זצ"ל. כמויי"ב שמענו (חברא חברא אית לי') כי כתי"ר יעשה מכתבים עבורינו, ונא גי"כ לשלחם בדאר החוזר, ומה שיעשה בעתיד הגיעו לרשותינו ואינו מהראוי שכתי"ר יתחרט על זה ולא ישלחם. נכון ?

את מכתב הגרי"ב ווידנפעלד עדיין לא הראינו להגאון משגיבין ועוד חזון למועד. וכמויי"ב עוד יבוא אי"ה המכתב השני מהגרי"ל צירלסון. אנו מחכים על שני המכתבים שכתי"ר יעד לשלחם אלינו כשיסע עכ"פ בני משפחתו חוץ לעיר. – בטח כבר שמע כתי"ר כי הי"ו התיתי דתיתי התפוררה, פירודם נאה להם ונאה לעולם, ונחלו בזיון גדול כי המזרחי לא רצו להסב עמם על שולחן אחד ! (מהדי שקרי אאוגרי"הו זילי). – מחרתיים יומיא אי"ה כי"ק מרן שליט"א בעיר קדשינו. הכנות עבקיות נעשות, מודעות ענק מכסות את קירות ירושלם, רכבת כבוד מיוחדת תסיע את כי"ק מרן שליט"א ואת אלפי מקבלי פניו מחיפה ירושלימה. מתחנת הרכבת יצעד מסע הכבוד דרך הרחובות המרכזיים, כי"ק מרן שליט"א יסע בטקסי פתוח (בלי גג) בצותא עם הרה"ג חברי הבד"ץ שליט"א לאט, יחד עם העולם, סביב הטקסי ירכבו שוטרים רוכבים על סוסי משטרה. כבוד מלכים יעשה לכי"ק מרן שליט"א ! שלש ענקי יושא עם המילים : צדיק כתמר ישרח כאזד בלבנון ישגה.

נא בטובו להתענין אצל ר"מ הילער אם ידידנו הר' חיים אדי' וראלטר מקבל את גליונותנו, ואם הוא מצלמם שם כפי שכתב לנו. – אנו מחכים לתשובתו הרמתה בקוצר רוח, והריבו בזה ידידיו מוקיריו ומכבדיו כח"ם ערכו דושה"ט ומתפללים לבריאותו טובתו ושלומו כהי', המצפים לישועת ה' בב"א.

פפ

בעזהשי"ת, א' נצו"י, טו"ב אלול תשט"ו לפ"ק
פה קרתא קדישא י ר ו ש ל ם תובב"א.

רב שלו' וברכה והצלחה, בריות גופא ונהורא מעליא
וברכת כתיבה וחתימה טובה לאלתר לחיים טובים ארוכים
ולשלו' בספרן של צדיקים גמורים, ושנה טובה ומתוקה
אל מעלת כבוד ידידנו עוז, איש המעלה, נודע לשם ולתהלה
ספרא רבא, לוחם מלחמת ה' בעוז ואומץ, מוכתר בנימוסין
כש"ת הרה"ג מוהר"ר משה חיים אפרים בן אדיל היבדא בלאך שליט"א
==========

ידידנו היקר והנכבד שליט"א !

קבלנו בשמחה ובתשואות חן חן את מכתבו היקר מיום ה' אלול, רב תודות. שמחנו בו מאד מאד. בינתיים בטח כבר קבל את מכתבינו הקודם מיום א' אלול ורצוף אליו ד' הדפסות (מס' כ"א-כ"ב-כ"ג-כ"ד) מהגיר גרשון הגר מפעטשעניזין, מהגיר יחזקאל השיט משינאווא, מה"חפץ חיים" ומהגר"י שמעלקיש בעת "בית יצחק" מלבוב. - רצ"פ ימצא 2 הדפסות (מס' כ"ה-כ"ו) מהגיר שלמה יודא ליב שאבאק בעל "ערך שי" ומהגה"ק ר' צדוק הכהן מלובלין, ונא בטובו לאשר את הכל, את מכתבינו הקודם כתבנו לפי האדרעס של כת"ר בבראנקס, כי לא ידענו עד מתי ישהה כת"ר בראקאוויי.

מה שר' משה הילער הפחיד את כת"ר שהרבה מכתבים הולכים לאיבוד, אל נא יתפעל משמועות כאלו, אצלינו בי"ה הגיעו כל פעם המכתבים, וכן מה ששלח כת"ר אלינו הגיע בלי יוצא מהכלל ולמה יפחד פחד חנם. - מה שכת"ר כותב ששלח לנו מכתבים, בטח כיוון למכתב הגאון בעל "דורות הראשונים", שכבר אישרנוהו במכתבינו הנ"ל מא' אלול, מאז לא קבלנו שום מכתבים.

הננו מחכים בכליון עינים על יתר המכתבים שיעד לנו הדר"ג, ביחוד נא לשלוח את מכתב הגיר יוטף ראזין מדווינסק (ראגאטשאווער עילוי) כי מכתב זה נחוץ לנו, ויעשה השפעה אדירה על חוגי הלומדים אשר אינם מתפעלים מאדמו"רים ורבני אונגארן, כמו"כ נא בטובו הגדול לשלוח את המכתבים לבית סופר, דברי הגה"צ מפרעשבורג הנם רמז שקוף להדר"ג להדפיס את המכתבים. חבל שהדר"ג שאל את פי וויזניץ, משל הדיוט אומר : "א שאלה איז טריפה".

האדרעס של הרב דיר @@@@ קליין היא : חיפה, הדר הכרמל רח' החרמון 27. -

מאד הייתי רוצה להאריך בעוז איזה ענינים, אבל לצערי הזמן קצר מאד מאד והמלאכה מרובה, ויסלח לי מאד הדר"ג, אי"ה בפעם הבאה אשתדל להשלים את החסר, ביחוד עכשיו הנני שרוד כי ב"ה הנני בעל שמחה, כי ביום ה' ויצא (פ' והי' הבן הבכור) נולד לי ב"ה בני בכורי למזי"ט, וביום ה' תבוא י"ד אלול הכנסתיו ב"ה בבריתו של אי"ה בעתו ובזמנו בשעטומי"צ.

בחתימת מכתבי הנני כופל את מיטב ברכותי הלבביות לקראת השנה הבעלי"ט, לשנה טובה תכתבר ותחתמר לאלתר לחיים טובים ארוכים ולשלו' בספרן של צדיקים גמורים, תהא השנה הזאת הבעלי"ט עבור הדר"ג ועבור כל בית ישראל שנה טובה ומתוקה, שנת אושר וכבוד, שנת ברכה והצלחה רוחנית וגשמית, שנת רפואה והתחזקות בגויי"נ, שנת הרמת קרן התורה והדת וגאולה שלמה ואמיתית בביאת רוח אפינו משיח ה' בב"א.

כעתירת ידידו מברכו מקרב לב בלוי"ח דושה"ט באה"ר ונאמנה,

נ.ב. נא להודיעני מה בפי הר"י אשכנזי.

בעזהשי"ת, א' אלול תשט"ו לפ"ק
עפי"ה ירושלם תובב"א.

שלמא רבא לידידנו עוז, הרה"ג
הדגול והיקר, איש המעלה, ספרא
רבא, לוחם מלחמת ה' ברמה, כש"ת
מוהר"ר ח י י ם ב ל א ך שליט"א.
==========

אחדשת"ה בכל אותות הכבוד וההערצה כראוי.

שמחנו מאד בקבלת מכתבו היקר מיום י"ד מנ"א, וכן שמחנו בקבלת מכתבו השני יחד עם מכתב הגאון בעל "דורות הראשונים" זיל. המכתב הוא נפלא, ואי"ה יראה אור עולם, ובלי ספק שיפיץ אור בהיר וזך על רבבות קוראינו. - תשואות חן חן לסר על עזרתו המסורה ועל השתדלותו ושרחתו בהעתקה ובמשלוח, ישא ברכה מאת ה' השוב בכל מילי דמיטב, בריות גופא ונהורא מעליא ויחזה במהרה בטוב ציון וירושלם בביאת ינון בב"א.

להרב דייר כהן השבנו כפי הוראות כת"ר. - באשר להדפסת כל האגרות שהופיעו וכל האגרות שישנן תחי', ההצעה טובה ומשכלת היא, אלא שטעונה עיון כיצד לסדר את הקושיים השכניים הכרוכים בדבר. אבל יתכן והדבר יצא לפועל בקרוב. - ישנה דרישה גדולה למכתבו של הגאון ר' יוסף ראזין מדווינסק, הנקרא בפי כל העילוי מראגאטשאר. נא ונא בשובו להמציא לנו מכתב זה והי' אשירי תודה מאד. הרינו מקוים כי כת"ר ישלח לנו מעתה בקביעות עוד ועוד מכתבים. בכל פעם שבא מכתב מאת כת"ר הוא עבורינו שמחה גדולה ועונג רב.

רצ"ב ימצא כת"ר הדפסות (כ"א-כ"ב-כ"ג-כ"ד) מהג"ר גרשון האגער מפעטשעניזין, מהג"ר יחזקאל הש"ש משינאווע, מהגאון ה"חפץ חיים", ומהגאון ר"י שמעלקיש מלבוב. אין לשער איזה רושם עז עושים המכתבים מהגדולים הללו.

הרינו דורשים בשלו' הדר"ג ומאחלים לו בריות גופא וכל טוב שלה, ידידיו מוקירי ומעריציו כרום ערכו הנעלה, המצפים לישועת ה' כהרף עין בביאת הגוא"צ בב"א.

„אום אני חומה" ילקוט מאמרים מאנשי „נטורי קרתא"
של היהדות החרדית בארץ-ישראל
פעיה"ק ירושלם תובב"א
ת. ד. ~~5087~~ 5069

ב"ה. יום י"א לחדש סיון תש"טו

שוכט"ס אל מע"כ ידידנו עוז, איש
המעלה, נודע לשם לתפארת ולתהלה
וכו' כש"ת הרה"ג מו"ה חיים בלאך שליט"א.

אחדשה"ט בכל אותות הכבוד כראוי.

קבלנו את מכתבו הנעלה מב' במדבר, בינתיים בטח קבל גם את מכתבי מכ"ח אייר בצירוף ההדפסות. נדהמנו מאד מהידיעה המעציבה שתכ"ר כותב כי אין כתר"ה מוכן להמשיך במשלוח מכתבים. הדבר פגע ממש בנפשינו, ומיד הראינו את מכתבו לכל הידידים, וכבוד ה"צ מו"ה עמרם שליט"א ישב וערך אל כתר"ה מכתב מיוחד הרצ"ב, והננו בטוחים כי יחזור כתר"ה ~~מכתבתו~~ מחשבתו ויואיל בטובו לשלוח לנו בהקדם עוד ועוד העתקות. בעין המעתיק, דעתינו הי' שהמעתיק יבוא לביתו עם מכונת כתיבה ותחת פיקוח כתר"ה תיעשה מלאכת ההעתקה. - את ב' המכתבים מר' חיים עוזר מצאנו, ויסלח לנו מאד שכתבנו שלא שלח כתר"ה אותם, ב' מכתבים אלו היו טמונים בין יתר המכתבים עד שלא הרגשנו בהם אלא לאחר משמוש יותר יסודי. - נא להודיע לנו מי הם מכיריו שזוכרים את המכתבים מוינה, כי יתכן מאד ובימים הקרובים נצטרך להתגונן בפני טענת מזוייף! אנו מחכים על ידיעה זו בכליון עינים, כמו"כ נא לשלוח העתקה או תצלום ממכתב הגאון משטעבין שליט"א כי הוא ישמש לנו חומר חשוב למטרה הנ"ל. וכן נא לשלוח את התצלום של מכתב הדיר בלאך מוינה בהקדם האפשרי כי נחוץ הוא לנו

אני מחכה לתשובתו הרמתה בהקדם הכי האפשרי והריני בזה ידידו דושה"ש ושלו' תורתו באהיר ובאמנה, המצפה לישועת ה' כהרף עין בביאת משיח צדקינו בב"א.

ב"ה, ו' ניסן תשמ"ו לפ"ק, פעיה"ק ת"ו.

שלמא רבא וברכת חג כשר ושמח
אל ידידנו עוז, ספרא רבא הרה"ג
מוה"ר חיים בלאך שליט"א, נ.י.
==========

אחדשה"ט בידידות ואה"ר ונאמנה.

ודאי קבל את מכתבינו מאתמול, בו אישרנו את קבלת 20 המכתבים (במכתב הנ"ל פרטנו את שמותיהם). לפני ה-20 המכתבים הנ"ל קבלנו מאת כת"ר 7 מכתבים, את כולם יצא מודפסים בקטעים הרצ"פ, זולת מכתבו השני של הגרי"ל צירלסון שמחמת אריכותו טרם הדפסנוהו. מכתב הגר"ח מאלאווי'ציק קבלנו ע"י אחד מידידנו שה, והי' נוכח עיני מרן הגרי"ז מאלאווי'ציק שליט"א, ואישר אותו כאמיתי'. - מכתב הי"שפת אמת" עשה רושם מיוחד על חסידי גור, בביהמ"ד האדמו"ר מגור הי' תבועה גדולה סביב מכתב זה, וגם קבלנו מכתב מאת אחד ממשפחת האדמו"ר מגור, בו הוא מודיענו שברצונו להדפיס את המכתב בכתבי הי"שפת אמת" העומדים לצאת לאור. - הי' חסוב מאד אם כת"ר הי' מעתיק בכל מכתב גם את הכותרת ואת הסיום. - בזה יצא גם קטע קטן בנוגע למכתב השפת אמת. - כל המכתבים הנם שמורים בע"ה היטב אצלינו, ונא להעתיק עוד ועוד מכתבים, כל זמן שהקב"ה נותן כח ואומץ. נא להקדים את המכתבים מגדולי ישראל המפורסמים. - נא להודיענו אם הגיע אל כת"ר כרך ה' ששלחנו אליו. -

אנו מבקשים מענה מפורט על כל הפרטים המבוארים במכתב זה, ונא לאשר את קבלת המכתב עם הקטעים. - נא למסור ד"ש לידידנו הנכבד הרי"ר מוה"ה הילליר שליט"א.

בכל אותות הכבוד @@@@@@ והידידות הנאמנה,
הרינו בזה ידידיו מוקיריו כרום ערכו הנעלה,
המצפים לישועת ה' כהרף עין בביאת הגואי"צ בב"א.

«משמרת חומתנו»
ת. ד. 5069, ירושלם ת"ו

בעזהשי"ת, ט' איר תשט"ו לפ"ק, פעיה"ק ירושלם תובב"א.

שלמא רבא חנא וחסדא חיי אריכא ומזוני רויחא
ובריות גופא ונהורא מליא וכל מילי דמיטב
למעלת ידידי החשוב והנערץ איש המעלה, הרה"ג
וכו' כש"ת מוהר"ר חיים בלאך שליט"א, בראנקס.

אחדשת"ה בכל אותות הידידות וההוקרה המרובה.

הרינו בזה לאשר על נכון את קבלת יקרתו מיום א' צו, ורצוף אליו קטע מעתון אודות "נשורי קרתא" מאת חצוף אחד, וכן מכתב ארוך מאת הגאון הקדוש ר' יוסף זונדל מסאלאנט זצ"ל. - כמו"כ הננו בזה לאשר את קבלת מכתבו היקר מג' שמיני ורצוף אליו מכתב הג"ר יצחק פייגנבויב זצ"ל, השדה חמד זצ"ל, הג"ר צבי הירש ראבינוביץ, הג"ר אשר אנשיל אשכנזי זצ"ל.

והנה ראשית כל עלי להתנצל על איחור תשובתי, הסיבה יען שמכתביו היקרים הגיעוני בחוהמ"פ ואז כמובן לא יכולתי לענות, וכיון דאידחי אידחי עד השתא, ואני מבקש מאת כת"ה מחילה אלף פעמים.

רצ"פ ימצא עוד ד' מכתבים מודפסים (מאות ח' - י"א) מאת הגה"ק ר' יצחק מבאיאן, הגה"ק ר' חיים מאטוניע, מהג"ר חיים הלוי סאלאוויציק, מהגה"ק ר' ישראל מטשארטקאוו זצ"ל. - והנה אין מילים בלשוני להביע את גודל הרושם הנעלה שעושים מכתבים אלה על קהל קוראינו, וכלם כאחד שואלים מאין לנו אוצר יקר ונחמד זה המפיץ אור גדול מבעד ענני החושך והערפל של הציונות והמזרחיות. אנו מדפיסים בכוונה כל שבוע מאת גדול מחוג אחר, היינו פעם לאנשי גור, פעם למתנגדים, פעם לחסידי ויזניץ, פעם לאנשי רוזין, ודבר זה יעשה גם עתה השפעה גדולה על הבחירות של הכנסת הציונית העומדות להתקיים בז' מנ"א דנא.

מה נאמר ומה נדבר, זה -11- שנים מופיע גליונינו, ועוד לא 0000000000 הי' בו חומר כה יקר ונחמד. זכותו של כת"ה שליט"א בזה הוא לאין שיעור וערך, והננו מנשאים ומעריצים ומוקירים את כת"ה על זאת למעלה ראש עד אין חקר, והננו מברכים את כת"ה בבריות גופא וחיי אריכא ומזוני רויחא וכל טוב סלה, ואנו מתפללים בעדו ובעד שלו' תורתו ואנו מזכירים את שמו לטובה משה חיים אפרים בן אדיל הינדא לישועה בנו"ג וכט"ם כיר"א.

אנו פורשים בזה את בקשתינו השטוחה והנמרצה:

אנא יראיל נא כת"ה שליט"א להמשיך בהעתקת המכתבים למען כבוד שמו ית' וכבוד תורה"ק, כי מי ידע מה ילד יום, ונא לקחת שם מעתיק, בחור או אברך הכותב בכתב ברור וישה שיעתיק את כל המכתבים שתחי' כת"ה, או שכת"ה יעתיק קמעא קמעא את המכתבים כולם ונא לשלחם אלינו, כי בע"ה יודפסו כולם בהמשך הזמן, ואין מהצורך לבאר לפני כת"ר את עוצם הבחיצות והתועלת שבדבר זה לדורות הבאים, וחלילה להתרשל בזה, וידע כת"ר כי עליו מוטלת אחריות גדולה של הדור הבא, כי בידו להאיר את עיניהם ע"י המכתבים שתחי'. - ואנו מבקשים ומתחננים על זה למען כבוד שמו ית' נא לא להשיב את פנינו בזה ריקם ! ! ! (כת"ה יכול לבקש מידידנו הר"ר משה הילער שיסדר ויביא לו מעתיק, וגם יכול לבקש כזאת מהרב האלבערשטאם משעשינאוו שיעשו זאת בתשואות חן).

הרינו כופלים את רגשות ההתפעלות העצומה שיש לנו מהמכתבים היקרים, וכן כופלים אנו את רחשי ההוקרה והברכה העמוקה לכת"ה שליט"א אשר עשה בזה הענין גדולות ונצורות, והננו בזה ידידיו מוקיריו ומעריציו כרום ערכו הנעלה, דושת"ה באה"ר וידידות נאמנה, המצפים לישועת ה' כהרף עין בביאת משיח צדקינו והגאולה השלמה במהרה בימינו אמן כיר"א.

«חומתנו» קובץ מאמרים מאנשי נטורי קרתא

«אום אני חומה»

ילקוט מאמרים מאנשי „נטורי קרתא"

של היהדות החרדית בארץ־ישראל

בעיה"ק **ירושלם** תובב"א

בתשובה נא להזכיר
in Repli Please Quote
№ ..... מס'

ב"ה. יום א לחדש תמוז תשי" ב

העליון ועינו אל יראיו יחון בברכה וחיים את
מע"כ ידידנו עוז הרה"ג איש האשכולות חכם וסופר
כש"ת הרב חיים בלאך שליט"א

אחדשה"ט באהבה רבה !

הננו להודיע לכת"ר שליט"א כי לנכון קיבלנו במועדו את
מכתבו ומלאנו את בקשתו אודות הגליונות.

ובענין המאמרים החלטנו בע"ה להדפיסם במדור מיוחד בהמשכים
גליון אחר גליון,אמנם לא נוכל להתחיל בהדפסת סדרת המאמרים עד שימציא לנו את
החומר כולו,ונסדר את החומר באופן יעיל וטוב.

אנו מבקשים איפוא את כת"ר שליט"א להואיל ולהמציא לנו ככל
ההקדם את החומר כולו ונגש מיד בע"ה לפרסומו בצורה המתאימה.

ואנו מביעים לו בהזדמנות זו תודה על הכתובת ששלח לנו,יישר
כ ו ח ו,תחזקנה ידיו.

בדרך כלל הננו להעיר כי מאמריו מלאים תוכן ועושים רושם
נפלא,מתוכו ניכר נפשו הגדולה של המחבר,וראויים הדברים למי שאמרם,אנו בטוחים
בע"ה כי המאמרים יפעלו ויעשו ● רושם כביר על הקוראים בקרב צבור היראים,א נ ו
מעונינים לפרסמו,ואנו מבקשים לא להתמהמה בשליחת החומר כולו.

והננו יחד עם זה לבקש את כת"ר שליט"א לעמוד אתנו ●●●
בקשר הדוק באורח קבע,כי לעת צרה זו אשר אויבי "בית" ואויבי חוץ זוממים לכבות
חלילה את מאור התורה,ומתנקשים בקדושת החינוך והשבת וטהרת המשפחה וכו' משנה
חובה על כל השרידים להתלכד ולעמוד כצור חלמיש נגד גלי החילוניות ולקדש ולטהר
את האויר ולהבצר בחומת קדושת ישראל סבא עד שנראה בנחמה.

וזאת נחמתינו בעניינו כי זכינו למרות כל הקשיים להמשיך
ולהוציא לאור עולם את ספר אום אני חומה,ולהפיץ גליונותיו חוצה מדי שבוע בשבוע,
ותלי"ת הגליונות עושים השפעה עצומה,ומחנך גדולים וקטנים את שיטת ההתבדלות
מתוך החפשים ובמשך קיומו האיר הרבה מבואות אפלות ויגרש חשך,ואף כי מצבנו דחוק
ואיום,והיוקר מבהיל,אנו ממשיכים בע"ה בהדפסה כי ידענו את גודל התועלת,ובמקום
שיש הצלת נשמות אין אנו דנים בשאלות כספיות כמובן.

השי"ת יעזרנו שנזכה לקדש שמו הגדול ברבים,ויקויים ההבטחה
של "ושבתם וראיתם בין וגו' ובין וגו'" ונשגב ה' לבדו אמן.

החותמים ביקרא דאורייתא מצפים לישועה

אום אני חומה
ילקוט מאמרים

Address: Om Ani Choma P.O.B. 5087 Jerusalem, Erez Israel

הכתובת: אום אני חומה ת. ד. 5087 ירושלם

«אום אני חומה»

ילקוט מאמרים מאנשי „נטורי קרתא"

של היהדות החרדית בארץ־ישראל

בציה"ק **ירושלם** תובב"א

בתשובה נא להזכיר
In Repli Please Quote
מס' ... №

ב"ה. יום ח לחדש **טבת** תשי"ב

מעלת כבוד
הרה"ג כו' מוהר"ר חיים בלאך שליט"א
ניו יארק

אחדשי"ת,

קיבלנו את מכתבו, והנה מה שמבקש שנדפיס את עניני בקונטרס שלנו, הרי כתיר מעצמו יבין כי אין הקונטרס הזה מוקדש אלא להגן על קדושת ישראל וקדושת ירושלם וללחום בערב רב שקמו עלינו לכבות אור האמונה חיו, ואין אנו נזקקים לדון בעניניים שבין @@@ אדם לחבירו.

מתוך שורות אמריו אנו מרגישים את צערו כי רב הוא, אבל מה נאמר ומה נדבר, האם א"א לו להשיג על המקום רב וגדול אשר יפשר ויתווך ? סוף סוף הצרי/ אין בגלעד ? האין אוזן אשר תהא קשובה לקובלנה מרה שלו ? אתמהה.

מה גם כי הוא זוכה לבקר בהיכל הקדש של הגאון הקדוש שר התורה וראש הגולה נשיא היהדות החרדית מרן אדמו"ר יואל טייטלבוים שליט"א, הלא מפיו יכול לקבל עצה כדבר האורים, ולמה לנו לשעוט @@@@@ מריחוק מקום.

השי"ת ישמות שלו' על כל עמו ישראל ונראה בגאולת עם ישראל עי"י משיח צדקנו אכי"ר.

בברכת התורה

אום אני חומה
ילקוט מאמרים
מאנשי נטורי קרתא של היהדות החרדית
ת. ד. 5087 ירושלם ת"ו

Address: Om Ani Choma P.O.B. 5087 Jerusalem, Erez Israel
הכתובת: אום אני חומה ת. ד. 5087 ירושלם

«משמרת תומתנו»
ת"ד 4344, ירושלים ת"ו

בעזהשי"ת, כ"ט חשון תשט"ז לפ"ק
פעיה"ק י ר ו ש ל ם תובב"א.

שלמא רבא וכל מילי דמיטב אל מעלת כבוד ידידנו עוז
הרה"ג היקר והמהולל, ספרא רבא, לוחם מלחמת ה' בכל
עוז, איש האשכולות, רם הנעלות, נודע לתהלה, כש"ת
מוהר"ר משה חיים אפרים בן אדיל היגדא בלהך שליט"א
==========

ידידנו היקר והמהולל שליט"א !

מאד שמחנו לקבל את ב' מכתביו הנעימים. כמובן שמכתבו השני
הי' עבורינו אכזבה גדולה והידיעה אודות ביטול התכנית היתה כרעם על
ראשינו. - בכל זאת לא אמרנו נואש, שוחחנו עם הר"ר ישראל זופניק הי"ו,
הוא התעניין בדבר ושאל על מחירי הגליונות (הייבו בוגנס) הודענו לו
שמחיר הסדפסה של כל בויגן על נייר מכוצע הוא ערך -.120 לאי' (חוץ מהכריכה) סטטל אקיימליק
כנראה שהאדמו"ר מקאשמאר שליט"א המריצו להתעסק בדבר זה, כדאי אישוא
שכבי' ישלמן אליו ויבקש ראיון אתו וישוחח על כל הפרטים ויבחיש את כל
הבלי ר' יוסף וחששותיו. - נא להודיענו אם עשה כזאת אם לא, וכן יודיענו
מה היתה תשובת ר' ישראל זופניק. כמוי"ב כתבנו היום אל הרב דאמב בלאנדאן
והצענו לו להשתתף בענין, תמורת ספרים שהוא יקבל אחרי גמר ההדפסה. יתכן
שעל כבי' להודיע לר' ישראל זופניק מזה אולי הוא רוצה לכתוב להרב דאמב.
כן נא להודיעו כי אולי אינו כדאי להדפיס את הספרים כאן - למרות שכאן
אולי ההדפסה יותר זולה - כי יתכן ויהם" לא ירשו לשלוח את הספרים לחו"ל,
כמובן, כי לא יתוסף להם מהספרים כבוד ...

רצי"פ ימצא את ההדפסות כי"ש-ל'-ל"א מהרא"ש האלפערן מלבוב,
הגיר ברוך הלוי עפשטיין בעל תורה תמימה, ומהגיר צי"ה רבינוביץ בן הגאון
האדיר ריי"א מקאוונא. - את שאר המכתבים אי"ה יקבל מע"כ חזרה בעוד איזה
ימים. הרינו מבקשים מאד מאת מע"כ נ"י לא לחזור מדבריו ומעשיו,
מע"כ שלח לנו את המכתבים להדפסה, ולמה יחזור בו, יחפש נא כתי"ר באמתחת
מכתביו ויראה ממה וכמה מכתבים כתבנו אל כתי"ר בתחינות ובקשות עד שהשגנו
את המכתבים, ועתה כתי"ר מצווה לנו להחזיק את המכתבים, באמת אנו מדוכאים
מזה מאד מאד, וגם כל הידידים מתפלאים על כתי"ר שיכתוב לנו כדברים האלו,
וכי מה אנו אשמים אם הרי"י אפכנזי לא עמד בדיבורו ? בשביל זה יצא הקצף מאת
כתי"ר עלינו ? - נא ידידנו ישאיר נא את המכתבים בידינו ואדרבה יוסיף בשובו
לשלוח אלינו עוד מכתבים. נחוצים לנו עתה המכתבים של בית החתם טופר, כפי
שכתב לנו כתי"ר רמז לו הגאון מפי"ב באופן די שקוף שכתי"ר יסטור את המכתבים
הללו אלינו לשם הדפסה. הרינו מחכים עליהם בכליון עינים, ונא לא להתיחס אלינו
בצורה כה מצערת.

הרינו מודים ומשבחים ומהללים את כתי"ר שליט"א על אומץ לבו ועל
עישתו הבהירה, והרינו מברכים אותו ואת כל אשר לו שי' באריכת ימים ושנים
וכל שוב טלה, חיי אריכא ומזוני רויחא וסייעתא דשמיא בכל אשר יפנה, ויזכה
לחזות בנועם ה' על עמו בביאת משיח צדקינו והגאולה השלמה והקרובה בב"א.

אגרת אויר
AEROGRAMME

Mrs. H. Blau
2050 Davidson Ave.
Apt. 22
Bronx, N.Y. C. 2
U.S.A.

PAR AVION דואר אויר

קפל שלישי

כי יושם משהו בפנים האגרת -- תשולח זו בדואר רגיל.

EXPEDITEUR -- השולח

P.O.B 5082
Jerusalem.

קפל שני

קפל ראשון

בעזהשי"ת, י"ז שבט תשי"ג, פעיה"ק ירושלם תובב"א.

כבוד ידידנו החשוב והנעלה
נודע לשם לתפארת ולתהלה,
מוה"ר ה. בלריא הי"ו,
ב ר א נ ק ס, נ. י. יע"א.

אחדשה"ט כראוי ויאות לערכו.

זה כמה זמן שהננו מתכבדים לשלוח למע"כ את גליונותינו "אום אני חומה" בקביעות. כפי ידיעותינו מרוצה כב' מהם ומתוכנם.

כאשר בטח מבין עומדת ההדפסה על דמי מנ י ותמככות מצד חברינו וקוראינו החשובים נ"י, שהיות ולא קבלנום בזמן האחרון כראוי, שקענו בעול חובות כבדים וגדולים, שא"א לנו להחלץ מהם בשום אופן כלל וכלל, ומסכנים ח"ו את כל ההדפסה בעתיד.

הננו לבקשו לכן, יכחול נא לשלוח לנו סקרי"פ ע"ש המו"ל הר"ר בנימין לווינשטיין, ויעזרנו בזה בעבודתינו הק' והכבדה, ויעשה בזה מצוה גדולה לאין שיעור.

בצפי' לתשובתו הננו בכל חותמי הברכה וההצלחה,
ידידיו דושה"ט באה"ר בה"י, מצפים לישועת ה',

אום אני חומה
ילקוט מאמרים
מאנשי נטורי קרתא
בעיה"ק ירושלם ת"ו

איגרת אויר
AEROGRAMME

Rabbi BLOCH
2050 Davidson Ave.
Bronx 53, N.Y.
U.S.A.

דואר אויר
PAR AVION

קפל שלישי

אם יושם משהו בפנים, תישלח האיגרת בדואר רגיל.

השולח - EXPEDITEUR

P.O.B. 5069
Jerusalem

קפל שני

קפל ראשון

בע"ה, כ"ה שבט תשט"ו לפ"ק
מעיה"ק ירושלם תובב"א.

שלמא רבא חנא וחסדא למע"כ ידידנו
עוז, הרה"ג הדגול, ספרא רבא, וכו'
כש"ת מוהר"ר חיים בלאך שליט"א
ב ר א נ ק ס נ. י.
==========

אחדשת"ה בידידות כראוי.

שמחנו מאד לקבל את שורותיו הנעימות ממוצש"ק בא, והי' לנו עונג רב מהם. ועתה חננו להשיבו בע"ה על ראשון ראשון.

כאשר כתבנו אל מע"כ במכתבינו הקודם מיום י"א שבט, הופיע בע"ה מכתבו של הגר"ש קלוגער, בשבוע שעבר הופיע מכתב הגרי"ל צירלזון, שלחנו את ב' הגליונות בדאר אויר אל מע"כ, ונקוה כי יהי' שבע רצון. כמו"כ הננו לאשר בזה את מכתב הגאון מהרש"ם, ואי"ה גם הוא יודפס באלו השבועות, בקשתינו ממע"כ להוסיף לשלוח מכתבים כיד ה' הטובה עליו, ואי"ה יודפסו כולם בהמשך הזמן.

חבל שלא יצא משהו מהצעתו של מר ווילא, אנו נכתוב לו אי"ה, אבל אם הוא לא השיב למע"כ, אם כן יש סיכויים חלשים שישיב לנו, בכל אופן ננסה.

הספר "עמוד אש" נדפס, אבל מחירו הוא -4- או -5- לא"י, מסרנו למחבר הרב יוסף שיינברגר את תוכן מכתבו בנוגע אליו, והוא אמר שיש לו כמה וכמה ידידים שצריך לשלוח אליהם הספר, וגם מע"כ ברשימה זו.

המכתב מהגאון מהר"ם שיק זצ"ל הוא דבר בעתו, ולכאורה אין חשש שיתעוררו מעוררין, כי עד עכשיו לא התעוררו ומשתמא לא יתעוררו גם בעתיד.

הננו מבקשים מאת מע"כ אם אפשר, נא להמציא לנו רשימה עם השמות והאדרעסן של 150 הרבנים המאורגנים בארגון הרבנים של מרן הגה"ק מסאטמאר שליט"א. בקשנו זאת כבר מכמה ידידים, אבל כולם עושים עצמם כחרשים, אולי יאבה מע"כ להמציא לנו רשימה זו ויעשה לנו בזה טובה גדולה.

אנו דורשים בשלו' מע"כ וכל אשר לו, והננו בזה ידידיו מוקיריו ומעריציו כרום ערכו הנעלה, דו"ש ושובתו כה"י אך לשוב, המצפים לישועת ה' כהרף עין בביאת משיח צדקינו בב"א.

איגרת אויר
AEROGRAMME

ירושלים JERUSALEM 21.1.55

RABBI CH. BLOCH
2050 DAVIDSON AVE.
BRONX 53, N.Y.
U.S.A.

דואר אויר
PAR AVION

קפל שלישי

אם יושם משהו בפנים תישלח האיגרת בדואר רגיל.

EXPEDITEUR - השולח

JERUSALEM, Israel
P.O.B. 5069
Return postage guaranteed

קפל שני

קפל ראשון

בעזהשי"ת, כ"ו שבט תשט"ו לפ"ק
פעיה"ק ירושלם תובב"א.

מקרתא קדישא, שלמא רבא ונפישא
אל מעלת ידידנו הנעלה, ספרא רבא
הרה"ג מו"ה חיים בלאך שליט"א
ב ר א נ ק ס נ. י.

אחדשה"ט בידידות ואה"ר.

בשמחה רבה הננו מאשרים בזה את קבלת מכתבו היקר בצירוף מכתב הגר"ש קלוגער, מוהר"יל צירלזון ועוד מכתב ממוהרי"ל פירלזון. מעתה בידינו ג' מכתבים הנ"ל, מכתב הגר"ש סאלאנט והשמת אמת. (שעיתי במכתבי הקודם שכתבתי חידושי הרי"ם). הננו פותחים מדור מיוחד בשם "קול חוצב להברת אש". הננו פותחים מדור זה על סמך שנקבל מאת מע"כ עוד ועוד מכתבים כאלו. - בכדי שלא יהי' למע"כ עג"נ מחמת זלזולים, אנו משמיטים לעת עתה את שמו בקשר למכתבים אלו, ואם לא יתעוררו עוררין נוכל להדפיס כל פעם שהמכתבים נמסרו לנו ע"י כת"ר. נא לכתוב לנו אם הוא מסכים לזה. - בענין מכתב הגאון מהרש"ם אמר לנו נכדו הרב שוואדרון ששלח חזרה אל כב' את המכתב, והננו מבקשים מאת כב' לשלוח את המכתב אלינו.

הננו מקוים כי שורות אל מר ווילא יעשו פירות, ונא להזדרז ולעמוד על המשמר בזה כי כאשר הודענו לכב' במכתבינו הקודם אנו עומדים ב ל י נ י י ר ! - חידוש אצלינו שמע"כ מציע לנו לפנות אל מרן הגה"צ שליט"א בדבר הדפסת המכתבים, כי הרי מר ווילא אמר לנו בהיותו פה שהוא נוסע במיוחד אל כב' והוא ידפיס את כל המכתבים על חשבונו. יואיל להודיענו איזה שינוי נעשה אצלו שחזר מהחלטתו. - בענין הסופר, הנה כדאי מאד, למצוא דרך משותפת אתו כי מע"כ צריך לעזרה בעבודה גדולה זו, ואם לא ישתווה מע"כ עם סופר זה צפוי' סכנת גניזה ושכחה לכל עבודתו הכבירה, כי מי יעזור לו ומע"כ כבר איננו בחור צעיר. נא בטובו להודיענו את דעתו גם בזה.

המכתבים שמורים היטב אצלינו, ואם לא יסתייע מאיזה טעם שהוא נחזירם אל מע"כ אי"ה, ואל ידאג כלל. כיופיעו המכתבים בדפוס נשלח אי"ה דרך אויר אל מע"כ.

בצפי' לתשובתו הננו בזה בכל חותמי הברכה
ידידיו דושה"ט באה"ר הכו"ח בכל אותות
הכבוד וההערצה, מצפים לישועת ה' כהרף עין,

[illegible]

"חומתנו"
ת.ד. 5069
ירושלם ת"ו

איגרת אויר
AEROGRAMME

RABBI CH. BLOCH
2050 DAVIDSON AVE.
BRONX 53, N.Y.
U.S.A.

דואר אויר
PAR AVION

קפל שלישי

אם יושם משהו בפנים, תישלח האיגרת בדואר רגיל.

EXPEDITEUR - השולח

Return postage guaranteed
P.O.B. 5069
JERUSALEM, Isr.

קפל שני

קפל ראשון

בע"ה, ש' שבת תשש"ו לפ"ק
פעיה"ק ירושלם תובב"א.

שוכע"פ וברכה עד'אין קץ למע"כ
ידיד נו עוז, הרה"ג המובהק, פארא
רבא, איש האשכולות, רם המעלות
כש"ת מוהי"ר חיים בלאך שליש"א
ב ר א נ ק פ יע"א.
==========

אחדשה"פ בידידות הראוי'.

שמחנו מאד לקבל לוחות שניות - מכתבו הנעים מיום ב' דחנוכה, בצירוף העתק מכתב הגרי"ש פאלאגי זיע"א. - בינתיים בשח קבל את מכתביכו הקודם מיום כ"ד כסלו.

אנו מבקשים מאד מאת מע"כ לשלוח לנו לכה"פ 10 מכתבים כאלו מגדולי ישראל, ואי"ה נפרסמם במדור מיוחד, בכל גליון מכתב אחד או שנים.

אנו מצפים למכתבים הללו, כי מי כמוהו יודע את נחיצות פרסום מכתבים אלו, וכן הננו מצפים שמע"כ יודיענו אודות ידידנו המפואר הרי"ר חיים וילה נ"י, אם בא אליו ואם הוא עוזר לו וכו' - ובעיקר אם עשה את בקשתנו להשפיע על הרי"ר חיים וילה הנ"ל שיואיל לתרום עוד הפעם תמיכה הגונה עבור קניית נייר בשביל גליונינו.

דבר זה נחוץ לנו כאויר לנשימה ממש כי אנו עומדים בלי נייר, ואיך נדפיס בלי נייר ? לקניית נייר דרוש לנו סך הגון שאינו ברשותינו, וזקוקה לנו תמיכה גדולה כיד לקנות כמות נייר.

אנו מקוים כי מע"כ יואיל לעזור לנו בזה, והננו מחכים על תשובתו בנידון זה בכליון עינים, ובזה באהי"ח בכל אותות הידידות וההערצה, ידידיו דושה"פ באהי"ר המצפים לישועת ה' כהרף עין,

"חומתנו"
ת.ד. 5069
ירושלם תי"ו
==========

ה מ ו " ל .

Return Postage Guaranteed
P.O.B. 5069
JERUSALEM, Eretz Israel

איגרת אויר
AEROGRAMME

RABBI CH. BLOCH
2050 Davidson Ave.
Bronx 53, N.Y.
U.S.A.

דואר אויר
PAR AVION

קפל שלישי

אם יושם משהו בפנים, תישלח האיגרת בדואר רגיל.

EXPEDITEUR - השולח

קפל שני

קפל ראשון

בעזהשי"ת, כ' אייר תשט"ו לפ"ק
פעי"ה"ק ירושלם תובב"א.

שלו' וברכה עד אין קץ למעלת
ידידנו עוז, איש המעלה, נודע
לשם ולתפארת ולתהלה, הרה"ג
היקר והדגול, ספרא רבא, וכו'
כש"ת מו"ה חיים בלאך שליט"א
ב ר א נ ק ס נ. י.
==========

אחדשת"ה בכל אותות הכבוד וההערצה כראוי.

לנכון השגתי את יקרתו מב' אחרי, וכמובן שמחתי מאד, כי כל פעם שאני רואה ב"ה את כתיבתי הנני נהנה לאין שיעור, כי יודע אני שתכ"ר הוא מידידנו הותיקים והחשובים ביותר.

בינתיים בטח קבל את מכתבי הקודם מט' אייר וכן את ד' המכתבים המודפסים שצרפתי אליו, (הייגו מאות ח' עד י"א). במכתבי זה אישרתי את קבלת מכתבי הג"ר ראבינוביץ, ר' אשר אנשיל אשכנזי, השדה חמד ור' יצחק פייגנבוים. את מכתב הגיר חיים ערזר זי"ל לא קבלתי, ואולי שכח כתי"ר לצרפו למכתבו.

לבינו מלא שמחה וגיל על הפיכויים שישנם להדפסת המכתבים שם, כי אין כתי"ר יכול לשער את גודל ההשפעה שעושים המכתבים המודפסים בגליונותנו, ועל אחת כמה וכמה שיעשו השפעה כשיודפסו כ"ם בכרך אחד. - היות ואין בידי כתי"ר האוריגינאלים וגם לא הצילומים, וכן חסרים מהמכתבים הכותרות וסיומים, לכן יתכן מאד שכדאי לכתי"ר לקחת הטכמה על המכתבים ממרן כי"ק רבינו מסאטמאר שליט"א שרם שיכע לארציבר הקדושה, אם כתי"ר ישיג הסכמה זו ודאי יוכל להשיג עוד הסכמות מרבנים מפורסמים, אבל בלעדי הסכמתו קשה מאד להאמין שישג הסכמות מאת רבנים מפורסמים. וודאי ידע כתי"ר כי הסכמות אלה הנן חיוניות כי אחרת מיד עם הופעת הספר יתנפלו הציונים בטענת מזוייף, וכמובן שערך הספר יפול עי"ז בהרבה ולא יקפצו עליו כבר מאחר שיש קול רינון של זיוף. אנו מחכים לתשובה מאת כתי"ר אודות דבר נחוץ זה, ויבקש מאת ר' משה הילליר אשר ודאי יסדר את זה בזריזות עצהי"ט. כמו"כ אנו מחכים בכליון עינים לשוד ועוד מכתבים כפי שבקשנו במכתבינו הקודם, ונא לסדר מעתיק עם מכונת כתיבה שיעתיק את הכל בזריזות בהקדם, ונא לשלוח אלינו במוקדם הכי אפשרי, כפי שבקשנו הכל במכתבינו הקודם מט' אייר.

- הצטערנו מאד על פטירת הגרי"י גרינוואלד זצ"ל, אף הוא הי' בין ידידנו החשובים, וכתב לנו תמיד דברי חיזוק ולכם שלח איזה פעמים חבילות מזון לחיזוק גליונינו, חבל על האמדין ולא משתכחין.

בצפ' לתשובתו המהירה הנני בזה ידידו הנאמן דושה"ש באה"ר הכו"ח בכל חותמי הברכה והידידות, המצפה לישועת ה',

שמואל [illegible]

Return Postage Guaranteed
P.O.B. 5069
JERUSALEM, Eretz Israel

איגרת אויר
AEROGRAMME

RABBI CH. BLOCH
2050 Davidson Ave
Bronx 53, N.Y.
U.S.A.

דואר אויר
PAR AVION

קפל שלישי

אם יושם משהו בפנים, תישלח האיגרת בדואר רגיל.

EXPEDITEUR - השולח

קפל שני

קפל ראשון

«משמרת תומתנו»
ת. ד. 5069, ירושלם ת"ו

בעזהשי"ת, ה' ניסן תשט"ו לפ"ק
פעיה"ק ירושלם תובב"א

שלו' שלו' לידיד נפשינו איש האשכולות
רם המעלות, ספרא רבא, לוחם מלחמת ה' וכו'
הרה"ג מוהר"ר חיים בלאך שליט"א, בראנקס.

אחדשה"ט בידידות ואה"ר ונאמנה.

בשמחה עצומה קבלנו זה איזה ימים ד' מכתבים מאת כב', והרינו לפורטם. מכתב הא' היו בו 8 מכתבים, ואלו הם: מר' מאיר שמחה הכהן מדווינסק, מר' יחזקאל שינאוועד, מר' אברהם יושע פריינד, מר' אברהם צבי בערגמאן, מר' משה מיכאל הכהן מפולדא, מר' אלכסנדר שמואל הלפרין לבוב, מר' שלמה ליב טאבאק, מהגדול ממינסק. (מחמת חומר מקום ופנאי הריני מתאר את הגאונים הקדושים רק בתואר "ר'" ועם כבוד תורתם הסליחה וכבודם במקומו מונח.)

במכתב ב' הי' מכתב ר' יצחק שמעלקיש מלבוב.

במכתב ג' הי' מר' יוסף פאנצער מדראהאביטש, וב' מכתבים מר' צדוק הכהן מלובלין.

במכתב ד' הי': 8 מכתבים כדלהלן: מר' חיים בולין, מר' גרשון האגער, מר' ישראל פרידמאן מטשארטקוב, מר' חיים האגער מאטוניע, מר' יצחק פרידמאן מבאיאן, מר' שמואל מוהליבער, 2 מכתבים מהחפץ חיים.

כלומר יחד היו בד' מכתבים אלו 20 מכתבים מגאוני וגדולי ישראל. והנה אין מילים בפינו להביע את עוצם ההתפעלות שיש לנו מתוכן המכתבים הנמלאים הללו, אשר מהם יש לראות בבירור עין בעין את דעת הגדולים אודות כל העניין המתועב הזה. וכן אנו מתפעלים מאד מאד מהמסירות נפש של כת"ר, אשר אינו חוסך עמל ויגיעה ולמרות מצב בריאותו הרופף הריהו מעתיק עבודה גדולה כזאת של הרבה שעות. והנה ידידנו ידע נא שבשבוע שעבר בער"ח ניסן הייתי במירון אצל הציון הקדוש של רשב"י ור' אלעזר בנו ור' יצחק נפחא ור' ייבא סבא זי"ע, ובע"ה הזכרנו לטובה את כב', והזכרנו את שמו ושם אמו משה חיים אפרים בן אדיל הינדא לרפו"ש ובריאות הגו"נ ואריכת ימים וכט"ס. ואני מבקש מאד את סליחתו על אשר לא אישרתי על אתר את קבלת כל המכתבים הנ"ל, כי הייתי איזה ימים בדרך וכן עכשיו לפני היו"ט הבעל"ט אנו טרודים מאד מאד, וודאי ימחול לנו על זה. - אודות הגליונות שכת"ר לא קבלם, אנו מצטערים על זה מאד, כי שלחנו אל כב' ו' גליונות מודפסים וכנראה כב' לא קבל רק את השנים הראשונים. אנו נחתוך בע"ה את הקטעים של כל המכתבים שהופיעו עד עכשיו ונשלחם אי"ה בדאר אויר ובאחריות אל כב', ונא לאשר מיד כשיגיעו. ועוד זאת נבקש מכב', הגם שיש לנו עתה מכתבים על איזה חדשים, בכל זאת נא להעתיק עוד ועוד, כי כנראה עתה עת רצון מהשמים והגיעה השעה שהמכתבים יפורסמו, ואם הדבר יתעכב ויתמשך, מי יודע, ונא להעתיק מכתבים ולשלוח, ואי"ה כולם יודפסו בעוד חדשים מספר.

הי' לנו לכתוב עוד כמה פרטים, אך השעה כבר מאוחרת מאד באישון לילה ואפילה, ואי"ה בפעם הבאה נאריך, והרינו מברכים בזה את כת"ר בחג כשר ושמח ובבריאות הגו"נ ואריכת ימים וכל מילי דמיטב, ידידיו מוקיריו ומכבדיו כרום ערכו.

JERUSALEM 10. 3. 55

אגרת אויר

AEROGRAMME

RABBI CH. BLOCH
2050 Davidson Ave.
Bronx 53, N.Y.
U.S.A.

PAR AVION דואר אויר

קפל שלישי

כי יושם משהו בפנים האגרת — תשולח זו בדואר רגיל.

קפל שני

קפל ראשון

Return Postage Guaranteed
P.O.B. 5069
JERUSALEM, Eretz Israel

«משמרת חומתנו»
ת. ד. 5069, ירושלם ת"ו

בעזהשי"ת, כ"ג אדר תשט"ו, ה' ויק"פ
פעיה"ק ירושלם תובב"א.

שלו' וברכה מרובה וחג כשר ושמח
אל מעלת כבוד ידידנו הדגול והנערץ
הרב הגדול, מעוז ומגדול, ספרא רבא
כש"ת מוהר"ר חיים בלאך שליט"א, בראנקס.

אחדשה"ט בידידות והרעצה רבה.

פליאה על כת"ר שלא השיב על מכתבינו הקודם מכ"ה שבט. אנו הדפסנו בינתיים את כל המכתבים ששלח לנו, ואנו עומדים בלי מכתבים. שלחנו אל כב' פעמיים ב' גליונות, היגנו ד' גליונות עם מכתבים, ואי"ה אחרי שבת נשלח עוה"פ ב' גליונות עם מכתבים. ונא להודיענו בטובו אם הגליונות הללו הגיעו לידיו, ואם לאו נשלח אחרים תהתיהם.

המכתבים עושים רושם רב, וההשפעה מהם היא בהרכה יותר מאשר ממאמרים רגילים. אנו מקוים כי לא יאכזב אותנו, ויואיל בטובו לשלוח בהקדם כמה מכתבים להדפסה.

הרינו כו"ח בחפזון רב, והרינו בזה ידידיו מוקיריו ומכבדיו כרום ערכו הנעלה, דושה"ט ושלו' כל אשר לו באה"ר, המצפים לישועת ה' כהרף עין בביאת הגוא"צ בב"א.

ה מ ו " ל .

"חומתנו"
ת.ד. 5069
ירושלם ת"ו

נ.ב. הרינו שולחים אל כב' מחודש שבת את גליונותנו בקביעות בדאר רגיל, נא להודיענו עם הגליונות מגיעים כסדן אל כת"ר.

איגרת אויר
AEROGRAMME

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave
Bronx 53. NY.
USA

קפל שלישי

אם יושם משהו בפנים, תישלח האיגרת בדואר רגיל.

השולח - EXPEDITEUR

~~Eugenio Villa, 3 Arlosoroff~~
Jerusalem.

קפל שני

קפל ראשון

(7) Jerusalem, 22. Oktober 954.

Lieber alter Freund Rabbi C haim Bloch, Cup

Mit viel Interesse habe Ihren lieben Brief von Erev Rasch Haschana gelesen, und sicherlich Sie haben die Feiertage gut verbracht. Ich habe meine Zeit zwischen Zfad, Bné Brak und Jerusalem verteilt. Reise jetzt auf einiger Zeit nach Tiberias um mich auszu ruhen. Hoffe dort Ruhe zu finden um meine Eindrücke abzuschreiben, werde mir erlauben hievon auch Ihnen einen Exemplar einzusenden. Meine Rede an der Kenesio klingt noch nach, aber leider einen Erfolg sehe ich nicht man muss die politische Prteien lassen, die sind durch und durch korrupt. Werde diese Tage mit Herrn Levinstein ver handeln. Nun betr. der Veröffentlichung. Wie Sie wissen werter Freund ich stelle mich bedingungslos zu Ihrer Verfügung, uns beide führt nur ein Weg, die der Tora und sehen wie wir etwas zur Stärkung der wahren Jüdischkeit machen können. Wir können zusammen bestimmen was und wann wir veröffentlichen. Ich komme direkt aus diesem Zweck nach Nyork. Ich dürfte gegen Anfang Dezember dort sein. Bitte daher alles vorzubereiten. Ich verstehe, dass Ihre Gesundheit nicht zulässt, dass Sie die Vorworte und Erklärungen allein abeschreiben, aber bitte Sie schon jetzt eine Sekretärin auf meine Kosten zu nehmen und alles so bearbeiten zu lassen, damit wir mit allem ehestens fertig werden. Auch sorgen Sie nicht um den Spesen, wir können es schon schaffen. Die Hauptsache ist und bleibt, dass die Wahrheit erscheint. Es ist ein Pflicht eines Jeden alles zu tun, dass das jüdische Volk so sein soll, wie die Tora verlangt, fer ner dass der einziger wahrer Gott, nach Zion kommt um dort die Herrschaft über die ganze Erde übernimmt. Leider je nach der Schattierung der politischen Parteien, will man die ne[redacted] unserer Zeit, die Klalzionim, den Nationalismus, von [redacted] links den Sozialismus als den einzigen jüdischen Go[redacted] einziehen lassen. Mehr sogar alle einigen sich um [redacted] Gott von Awrohom, Jizchak und Jakow mit den Lehren vo[redacted] Rabenu zu Wort kommen zu lassen. Diese edle Koalitio[redacted] einmal vorhanden. Dieselbe Nationalismus plus Sozia[redacted] te schon die wilde Tiere einer gemeinten Kulturstaate[redacted] Ungeheuer vernichtete ein Drittel unseres Volkes und l[redacted] will dies bei uns wiederholen. Wir wollen und müssen [redacted] nach unseren Kräften um es zu verhindern. Bitte schreiben Sie mir nocheinmal, wollen wir ernstlich mit der Arbeit beginnen, Hasc schem wird uns schon helfen. Bitte mir nochmals zu schreiben oder schreiben zu lassen und bis auf baldiges Wiedersehen, in alter Freundschaft, Ihr

Ingenieur Hillel

איגרת אויר
AEROGRAMME

RABBI CH. BLOCH
2050 Davidson Ave.
53
Bronx, N.Y.
U.S.A.

דואר אויר
PAR AVION

קפל שלישי

אם יושם משהו ב[illegible] תישלח האיגרת בדואר רגיל.

השולח - EXPEDITEUR

Return postage guaranteed
P.O.B. 5069
JERUSALEM, Israel

קפל שני

קפל ראשון

בעזהשי"ת, י"א שבט תשט"ו לפ"ק
פעיה"ק ירושלם ת"ו.

שלו' וברכה עד אין קץ לפע"כ
ידידנו הנכבד והנערץ, ספרא רבא
כש"ת הרב חיים בלאך שליט"א
ב ר א נ ק ס נ.י.
==========

אחדשת"ה בידידות ואה"ר כראוי.

לנכון השגתי את ב' מכתביו מיום ב' וארא ומיום א' בא, יישר כח גדול, שמחתי מאד.

אודות המכתבים, נא לא להיות מודאג כלל וכלל, השבוע מופיע המכתב הראשון והוא מהגר"ש קלוגר, ואי"ה מעתה יופיעו כל המכתבים כסדרן. עד עתה לא הודפסו המכתבים מחמת סיבות טכניות גרידא. אנו נשלח לו אי"ה את הגליונות עם המכתבים המודפסים בדאר אויר, ונקוה כי יהי' שבע רצון עצהי"ט. אנו מבקשים וחוזרים ומבקשים להמשיך לשלוח לנו מכתבים, פתחנו מדור ואי-אפשר לנו לעשות מדור עבור 5 מכתבים, נחוץ לנו לזה סריא שלמה של הרבה מכתבים - כמובן מעממו.

אודות המכתבים אשר כב' רוצה להדפיס ולהפיץ שם, הנה אין זה סתירה להדפסת המכתבים בגליוננו, הרבה אנשים שם אינם קוראים את גליוננו ויראו את המכתבים ע"י חוברותיו, וכן הרבה אנשים קוראים את גליוננו אשר לא יראו את חוברותיו, ומה בכך שמדפיסים את המכתבים באופן כפול. אכל מסתבר שבכל זאת הצדק עם כת"ר שבאם המכתבים מתפרסמים בגליוננו אין כב' זקוק יותר, גליוננו מופיע בע"ה בהרבה אלפים אקסמפלרים ודי בכך ואין הוא צריך לעשות הוצאות וכדומה.

אנו מצפים לתשובתו והננו בזה ידידיו דושה"ש באה"ר המיחלים חסדי ה' בביאת משיח צדקינו והגאולה השלמה והאמיתית,

ה מ ו " ל .

"חומתנו"
ת.ד. 5069
ירושלם ת"ו
==========

איגרת אויר
AEROGRAMME

RABBI BLOCH
2050 DAVIDSON AVE.
BRONX 57, N.Y.
U.S.A.

דואר אויר
PAR AVION

קפל שלישי

אם יושם משהו בפנים, תישלח האיגרת בדואר רגיל.

EXPEDITEUR - השולח

Return postage guaranteed
P.O.B. 5069
JERUSALEM, Israel

קפל שני

קפל ראשון

בעזהשי"ת כ"ד כסלו תשס"ו לפ"ק
פעיה"ק ירושלם תובב"א.

שלו' וברכה מרובה עד אין קץ ובריות
גופא ונהורא מעליא אל מעלת כבוד ידידנו
עוז, איש האשכולות, סמרא רבא, כש"ת
מוהר"ר חיים בלאך שליט"א
ב ר א נ ק ס .
==========

אחדשת"ה כראוי ויאות.

לנכון השגנו את יקרת מכתבו הנעלה מיו"ד כסלו דנא, ואורו עינינו. זה זמן כביר הננו מצפים לאיזה שמועות מאתו, וברוך הוא וברוך שמו ית' כי לוחם הוא את מלחמת ה' שערה כגבור צעיר, כה יתן ויוסיף לו השי"ת כח עוז ועצמה להמשיך בדרכו הכלולה לעמוד לימין יראי ה' וחובבי שמו אכ"ר.

העתק מכתב החידושי הריי"ם זצ"ל יפורסם אי"ה או בזה השבוע או בשבוע הבעל"ט, כמו"כ המודעה, והקטעים נשלח אי"ה בדאר-אויר כרצונו, כמו"כ איזה גליונות. - אודות הרדיפות שכתי"ר חוש"ש להן, הנה מה איכפת לכת"ר שיכתבו עליו ויאמרו לו מה שירצו, ואינו צריך כלל להצטער ממטפוטי ההבל שלהם, ומה יוכלו להרע או ולהזיק לו, הרי כך אמרו חכמינו ז"ל : אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אא"כ מכריזין עליו מלמעלה.

אנו מחכים בכליון עינים למכתב הגרי"ל צירלזון, כמו"כ נשתדל להשיג המכתב מהגאון מהרש"ם. - נא להודיענו אם ידידנו הנכבד והמפואר מוהרח"י וילה שליט"א ביקר אצלו. בחודש חשון שוחחנו אתו, וגם מסרנו לו הגליון בו נדפסו כמה מכתבים מגדולי ישראל, כאשר בקש כב'. רח"י וילה אמר לנו כי בדעתו לנסוע מכאן ישר אליו, ותכניתו להוציא לאור ספר שלם אם מבוא בו יפורסמו כל המכתבים אשר תח"י מע"כ. אנו מעוניינים מאד לדעת אם תכנית זו יצאה לפועל, כי כמובן הי' זה מפעל חשוב מאד לחיזוק היהדות החרדית. רח"י וילה מסר לנו גם תרומה (-.100 לירות) עבור קניית נייר להדפסה. מלאי הנייר שלנו התרוקן ובקשנו מאתו לסייע לנו בסכום של -.500 לא"י. אם אפשר לכת"ר נא להשפיע עליו שיוסיף לתרום לקניית נייר, כי מחיר הנייר עולה כעת והננו מוכרחים לקנות, אבל אין לנו מעות. - נא להשיבנו גם אודות בקשתינו זו.

הננו כו"ח בכל אותות הכבוד וההערצה,
ידידיו דושת"ה בלו"נ, מצפים לישועת ה',

הננו מזכירים את שמו הטוב
משה חיים אפרים בן אדיל היכדא
יעזור ה' בפואה שלמה וקרובה אמן.

אגרת אויר
AEROGRAMME

Rabbi Bloch
2950 Davidson Ave.
Bronx 59 N.Y.
U.S.A.

PAR AVION דואר אויר

קפל שלישי

כי יושם משהו בפנים האגרת — תשולח זו בדואר רגיל.

EXPEDITEUR — השולח

קפל שני

קפל ראשון

בעזהשי"ת, שיו איי"ר תשי"ג, פעי"ק ירושלם תובב"א.

מהרי"ץ ציון וירושלם, ברכה מלוא חפנ"ים,
לאיש החי רב הפעלים, נודע בשערים, הרב
הגדול, מעוז ומגדול, מוכתר בנימוסין,
כש"ת מוהר"ר חיים בלאך שליט"א,
איתן מושבו בק"ק ב ר א נ ק ס יע"א.
==========

אחרי דרך מבוא השלו' בברכה מרובה !

לנכון הננו לאשר בזה את קבלת שורותיו הנעימות מה' אדר דנא, ושמחנו בהם שחמה רבה, כי לא ידענו מה זה ועל מה זה לא קבלנו מאתו מענה על מכתבנו.

בענין ההעתקה מאת העתקי המכתבים שיש תחו"י כאת גדולי @@@@@ ישראל, הננו מצטערים מאד על אשר אין ביכלתו לעזר לנו בזה, אך נקוה כי יבוא העת שיוכל למלאות את מבוקשינו, בפרט אחרי שאין אנו צריכים לפרסם את שמו בנוגע למכתבים אלו.

בקשר להרב ווי"נפלד : מאת דבריו ששלח לנו להדפסה נראה כי הוא איש יר"ש, וה' מהתועלת שיוסיף גם בעתיד בכתיבת מאמרים, כי הרבה פעמים זה מועיל לנו יותר מאם ה' שולח לנו עזר חמרי, נא בהזדמנות למסור לו זאת.

וכמויכ מובן מאליו שהננו עומדים ותמהים למה אין מעכתיר בעצמו מזכה אותנו בכתיבת מאמרים, כיד ה' הטובה עליו. פעם הגה רעיון לכתוב בהמשכים אודות השתלשלות מלחמת העולם, אולי עתה הזמן הראוי לביצוע תכניתו זה. וכן במשותא נא לשלוח כל חומר ודברים המגלים נכונה את צורתם וסצופם האמיתי של הרשעים הציונים, כי הלא זאת היא כל מטרתינו ללחום נגד עוקרי התורה פושעי ישראל.

הננו מקוים כי יעתר לבקשתינו זו, ובזה הננו מסיימים בכל אותות הכבוד וההערצה, ידידיו עוז הדושה"ש באהי"ר ונאמנה, המיחלים לישועת ה' בקרוב,

משה לאפשר

אוסם אני חומה
ילקוט מאמרים
מאנשי נטורי קרתא
בעי"ק ירושלם ת"ו

P.O.B. 5069
Jerusalem.

אגרת אויר
AEROGRAMME

Rabbi G. BLOCH
2050 DAVIDSON AVE.
(APT. 22)
BRONX 53, N.Y.
U.S.A.

PAR AVION דואר אויר

קפל שלישי

כי יושם משהו בפנים האגרת — תשולח זו בדואר רגיל.

קפל שני

קפל ראשון

בעזהשי"ת, ג' תמוז תשי"ג, פעיה"ק תובב"א.

שלמא רבא חינא וחסדא להאי גברא יקירא
הרה"ג הנכבד והדגול, מעוז ומגדול, איש
חי רב פעלים, נודע בשערים, ספרא רבא,
כש"ת מוהר"ר חיים בלאך שליט"א
איתן מושבו בק"ק בראנקס יע"א.
==========

אחדשה"ט כראוי ויאות לרום ערכו הנעלה.

בטח הגיע לידיו מכתבינו הקודם מט"ו אייר אך לצערינו שוב אין מענה בפיו על אתר.

בעיקר באנו בזה לבקשו שוב בדבר המכתבים שתח"י. כאשר כתבנו אנו מוכנים להדפיסם אפי' בעילום שם מי שמסרם לנו. כן נא לכתוב לנו כמה מכתבים שישנם תח"י, אולי יזדמן העניין להדפיסם כולם כאחד או בהמשכים בזאח"ז. ואם מעכ"ת נ"י דואג על הצועקים "מזויף מזויף!", הנה ודאי אלו שצעקו הי' מאותם שתורף המכתבים לא הי' להם לנחיר כלל, ומאלה לא יוכל לקוות אחרת, ולא במתים דברה תורה ואין להתפעל מהם ומהמונם.

והואיל ומהשמים זיכוהו בזכות עצום ואוצר גדול כזה - כת"י גדולי הדור זיע"א - ודאי לא הורישוהו זאת בשביל שיהא מונח בקופסא, ויתכן כי מידו ידרש הכל על שלא חיזק את שארית הפליטה בדבריהם החוצבים של מאורינו נבג"ם.

כן אנו תמהים על העדר מאמריו הוא, וכמוי"כ בזה לא הנחילו הקבי"ה כשרון הספרות בכדי לא לנצלו כראוי. יגלה נא דרעי' וישלוף את עטו מקולמוסו בדברים חוצבים להבות נגד אויבינו הכופרים הצינים למיניהם. כן אנו משוללים ידיעה על תכניתו בדבר תיאור השתלשלות מלחמת העולם.

ודאי דבר עם הרב וינפלד נ"י בענין מאמרים, אך עד עתה אין תשובה, כן אנו מבקשים ממעכתר"ה לשלוח לנו רשימה קטנה מאנשים ידועים בעלי כושר הספרות בכדי שנפנה אליהם בדבר השתתפות במאמרים.

והננו בזה בכל חותמי הברכה וההערצה, בתקוה כי הפעם נזכה להענות ביתר הקדם, ידידיו דושה"ש באה"ר ונאמנה, המיחלים לישועת ה' ולהרמת קרן התורה והדת בבי"א.

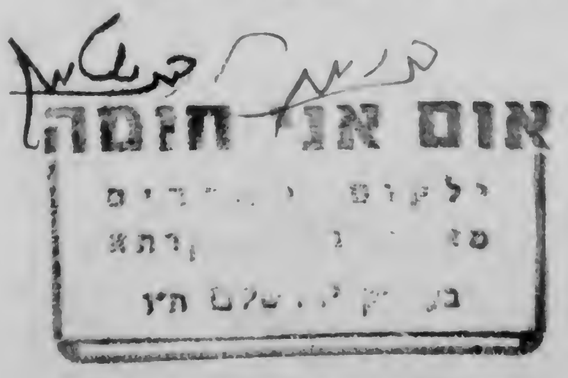

איגרת אויר
AEROGRAMME

RABBI CH. BLOCH
c/o JaHa
292 17 Beach
FAR ROCKAWAY, N.Y.
U.S.A.

דואר אויר
PAR AVION

קפל שלישי

אם יושם משהו בפנים, תישלח האיגרת בדואר רגיל.

השולח - EXPEDITEUR

קפל שני

קפל ראשון

בעזהי"י, חיי מנ"א תשי"ג לפ"ק,
פעיה"ק ירושלם תובב"א.

מקרתא קדישא, שלמא רבא ונפישא,
למע"כ ידידנו הנעלה והחשוב, איש
חי רב הפעלים, לוחם מלחמת ה',
כשי"ת הרה"ג מוי"ה חיים בלאך שליט"א.

אחדש"ת הרם כראוי ויאות לערכו הנעלה.

ברוב תודות הנני מאשר את שורותיו הנכבדות
מר"ח דנא, יישר כחו וחילו לאוריי"תא.

ראשית אודיעהו כי נצטערתי על מצב בריאותו הרופף,
ישלח לו ה' רפ"ש בכל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו, רפואת
הנפש ורפואת הגוף בתוך שחי"י כיר"א.

בענין המכתבים מאת גדולי הדור שתחי", חבל
שעדיין לא יכול הדבר לצאת לפועל, לזכות את בנ"י
באורם של מאורינו זצ"ל. אני מקוה לכתוב בע"ה בקרוב
להה"צ מוה"ר יחזקאל שרגא שליט"א האדמו"ר מצעשינוב,
ונציע לפניו את תכניתו להדפיס את כל המכתבים בכרך
אחד. בכרך כזה יוכל מעכת"ר לקחת הסכמות מאת הרבנים
החרדים באופן שלא יערער אף אחד על נאמנותם. ישנו
תחת ידי דודי שהוא נמצא בפעיה"ק מכתב כת"י מהגאון
מוהרי"ץ חיות, שעל פיו ג"כ אפשר להכיר את הכת"י אם
נכון הוא.

בענין גליון ע"ד "דער איד" בו פרסם הרב ה.
את גילוי דעתו, חרה לנו הדבר מאד, נא במטותא לשלוח
לנו עקסעמפלאר אחד משבעון זה.

את כתובתו של הרב וויינפעלד לא ראינו במכתבו,
בטח שכח לכותבה, כן נא לכתוב אודותיו. כתבנו לו בט"
תמוז ולא קבלנו תשובה מאתו. אולי יודע מהי הסיבה ?

והנני בזה בכל אותות הכבוד וההערצה, ידידיו
עוז, דושה"ט באה"ר כה"י אך לשוב, מיחלים לישועת
ה' ולהרמת קרן התורה והיראה בביאת משיח צדקינו בב"א.

אום אני חומה
ילקוט מאמרים
מאנשי נטורי קרתא
בעיה"ק ירושלם ת"ו

איגרת אויר
AEROGRAMME

Rabbi
Ch. Bloch
2050, Dam'Ason Ave
Bronx 59, N.Y.
U.S.A.

דואר אויר
PAR AVION

קפל שלישי

אם יושם משהו בפנים, תישלח האיגרת בדואר רגיל.

השולח - EXPEDITEUR

P.O.B. 5069
Jerusalem.

קפל שני

קפל ראשון

בעזהשי"ת, ח' אלול תשי"ג לפ"ק
פעיה"ק ירושלם תובב"א.

בעלות קול שופר, יוחק לחיים טובים בספר,
מעלת כבוד ידידנו הדגול והנערץ, חכם וסופר,
רב הפעלים להרמת קרן התורה והתעודה, כש"ת
מוהר"ר חיים בלאך שליט"א
ב ר א נ ק ס יע"א.
==========

אחדשת"ה כראוי ויאות לרום ערכו.

לנכון הגיעני מכתבו הנעים מד' ראה, והי' לי לעונג ולמשיב נפש. בירור הדברים בנוגע להרב ה. הי' מענין וחשוב אצלינו.

בענין המכתבים מגדולי ישראל מאורי עולם שתח"י, תקותי בטוחה כי עוד יבוא יום שיתגלו לעיני כל, וידעו כולם ויבינו את דעת התורה האמיתי, אך כמובן אין היצה"ר מסכים לזה, לכן צריך השתדלות וחיזוק גדול להוציא זאת לפועל כראוי, שיתקדש ש"ש ברבים.

הצטערתי על רוחו המדוכא והמושפל, לא ידעתי בשל מה זאת, וכי איש כמוהו לא יוכל להתגבר על זה, ומקרא מלא כתוב : "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוקיך בשמחה ובטוב לבב", ובזמנים הכי קשים עיקר חיות האדם היא השמחה והרחבת הדעת. לכן במטותא יתחזק למען ה' וידכא כל המחשבות המדכאות ולוחצות אותו, נא ונא יעשה זאת.

והנני לסיים בברכת כתיבה וחתימה טובה מעומק לבבי, יכתב ויחתם בספרן של צדיקים גמורים לחיים טובים ארוכים ולשלו' ויחזה מהרה בהרמת קרן התורה והיראה בביאת משיח צדקינו והגאולה השלמה הקרובה בב"א.

[signature]

אום אני חומה
ילקוט מאמרים
מאנשי נטורי קרתא
בעיה"ק ירושלם ת"ו

איגרת אויר
AEROGRAMME

Mr. H. Blau
2050 Davidson Ave. Apt. 22
Bronx N.Y. City 2 N.Y.
U.S.A.

דואר אויר
PAR AVION

קפל שלישי

אם יושם משהו בפנים, תישלח האיגרת בדואר רגיל.

השולח - EXPEDITEUR

P.O.B. 5069

ירושלים

קפל ראשון

אום אני חומה
ילקוט מאמרים
מ[illegible] קרתא
ב[illegible] ירושלם ת"ו

בעזהשי"ת, כ' אלול תשי"ג
פה עיר הקדש ירושלם ת"ו.

שלו' ורוב ברכה וכתיבה וחתימה
טובה למעלת ידידנו הנעלה, כש"ת
מוהר"ר ה. בלויא שליט"א
ב ר א נ ק ס , נ[illegible] יע"א.
==========

אחדשה"ט כראוי.

זה כמה וכמה זמן שהננו מתכבדים לשלוח לכב' בקביעות תמידין כסדרן את גליונותינו "חומתנו" - "אום אני חומה".

בשבט תשי"ג פנינו אליו במכתב אודות גליוננו, אבלס לצערינו לא קבלנו עליו שום מענה. אז הבענו את גודל מצוקתינו ואת הדחק הגדול השורר בקופת בגליון. הננו שקועים בחובות גדולים, וההוצאות הנן כה גדולות, עד שאינן מאפשרות לנו בשום אופן לשלוח למנויים כאלה שאין ביכלתם לתמוך בנו מפעם [illegible] לפעם.

אנו חוזרים ומבקשים לכן מכב' להואיל לשלוח לנו חבילת מזון או סקרים ע"ש העורך והמו"ל
הרב בנימין לווינשטיין, ת.ד. 5069, ירושלם ת"ו.
- -

בודאי מעונין כב' לא להיות יוצא מכלל כל מנויינו, אשר תומכים בנו בקביעות בכדי לאפשר לנו את ההופעה התמידים של גליוננו הקדוש.

בכל הכבוד ובצפי' לרחמי שמים בקרוב
בימינו בביאת משיח צדקינו בב"א.

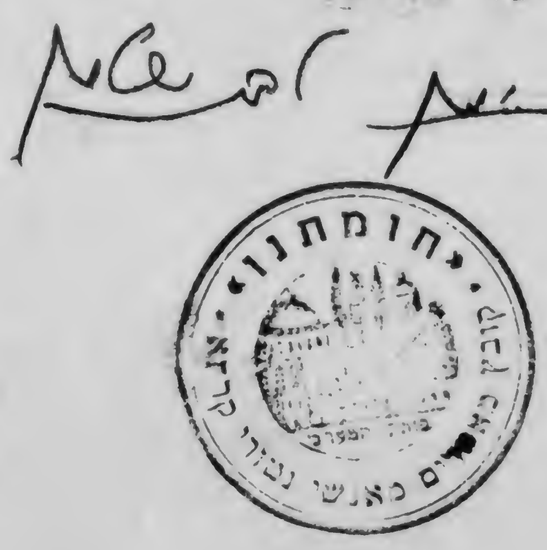

[illegible]

חומתנו

אגרת אויר
AEROGRAMME

Rabbi Alain Bloch
2050, Davidson Ave.
Bronx 53, N.Y.
U.S.A.

PAR AVION דואר אויר

קפל שלישי

כי יושם משהו בפנים האגרת — תשולח זו בדואר רגיל.

EXPEDITEUR — השולח

P.O.B. 5087
Jerusalem.

קפל שני

בעזהשי"ת, אור לכ' שבט תשי"ג, פעי"ק ירושלם תי"ו.

מהרי ציון וירושלם, ברכה מלוא חפניים,
לפעלת כבוד ידידנו החשוב והנערץ, איש
האשכולות, רב הפעולות, נודע לתהלות, כש"ת
הרב חיים בלאך שליט"א.

אחדשתי"ה בראוי ויאות לערכו הנעלה.

היות ונודע לנו ע"י אחד מידידנו, כי נמצאים בראותו הרבה מכתבים מאת גדולי ישראל שמתוכם נראית התנגדותם לציונות, הננו בזה לבקשו בכל לשון של בקשה, להואיל להטריח אי"ע ולשלוח לנו את העתקתם הנאמנה אות באות, כי כמובן הוא תומר יקר עבור גליונינו. הננו מקוים כי לא יטיב את דבריו ריקם.

כן הננו מודים לו על אשר על ידו קבלנו מאת הרב אברהם ווירנפלד שליט"א העתק ממכתב שכתב לקרבתו בארי', המכתב נדפס בשבוע זה. יישר כחו וחילו, אך אנו מבקשים מאת כתריה שליט"א, יואיל נא להודיענו מה טיבו של הרב ווירנפלד, ימן שתארנו לפניו בכתבנו את מצבו הנשמי הדחוק של גליונינו, וכי המצב הגיע עד סכנת חיסול חיי, ובקשנוהו לבוא לעזרת ה' בגבורים כפי יכלתו.

יואיל נא לכתוב לנו אם יש סיכויים שדבריו ישפיעו את הרושם הראוי, ואם הרב ווירנפלד הוא בעל יכולת, ויואיל נא מעכ"תרי"ה שליש"א למחול למלאות אחר דבריו אצל הרב ווירנפלד כדי שיתרום סכום מכובד, שהננו זקוקים לו עתה כאויר לנשמה!

ובזה הננו ידידיו דושהי"ט באהיר עזה ובאמנה, המצפים לתשובתו בקרוב, המיחלים לישועת ה' בב"א.

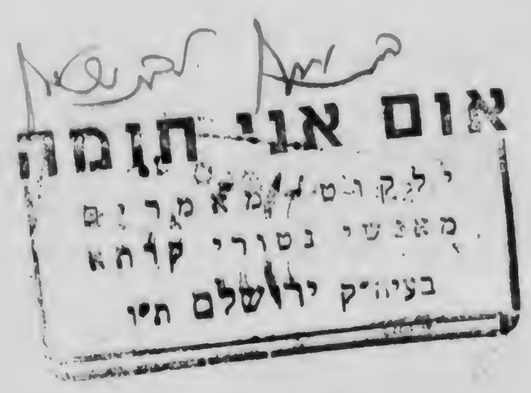

איגרת אויר
AEROGRAMME

Rabbi Ch. Block
2050, Davidson Ave
(Apt. 22)
BRONX 53, N.Y.
U.S.A.

דואר אויר
PAR AVION

קפל שלישי

אם יושם משהו בפנים, תישלח האיגרת בדואר רגיל.

השולח - EXPEDITEUR

P.O.B. 5069
Jerusalem.

קפל שני

קפל ראשון

שום אני חומה
ילקוט מאמרים
מאנשי נטורי קרתא
בעיה"ק ירושלם ת"ו

בע"ה, ט' כסלו תשי"ד לפ"ק
פה קרתא קדישא ירושלם תובב"א.

שוכט"ס לעמלת ידידנו עוז, הרה"ג
סופר מהיר, איש האשכולות, כש"ת
מוהר"ר חיים בלאך שליט"א, בראנקס.
==========

אחדשה"ט כראוי לרום ערכו הנעלה.

פלא בעינינו שלא שלמענו כל הזמן מאתו
מאומה, ידיד ותיק כמוהו יושב עמוק בלבינו,
והננו מודאגים על שלא קבלנו מאתו שום ידיעה.

כן באנו לבקש בזה מאתו בכל לשון של בקשה,
להואיל להתחיל שוב בכתיבת מאמריו הנכבדים שהיו
קילורין לעינים והביאו התעניינות מרובה בקרב כל
חוגי קוראינו. אין מהצורך להדגיש כי המאמרים
המתפרסמים ברבבות אקסמפלרים בכל רחבי תבל מביאים
תועלת גדולה ורושם בלבות הקוראים ששואבים משורות
חיזוק ועידוד לתורה ולאמונה.

<u>בתקוה בטוחה</u> כי"ט לא ישיב את בקשתינו ריקם,
הגנו בזה ידידו עוז, דושה"ט באהי"ר ונאמנה,
מיחלים לישועת ה' ולהרמת קרן התורה והדת בביאת
משיח צדקינו והגאולה השלמה הקרובה בב"א.

האדרעס שלנו :
ת.ד. 5069, ירושלם.

חומתנו • שום אני חומה • מאמרים מאנשי נטורי קרתא

BY AIR MAIL
PAR AVION

RABBI CH. BLOCH

2050 DAVIDSON AVE.

BRONX 53 N.Y.

U.S.A.

Return Postage Guaranteed

P. O. B. 5069

JERUSALEM, Eretz Israel

„משמרת חומתנו" ילקוט מאמרים מאנשי „נטורי קרתא"

ת. ד. 5069 בעיה"ק ירושלם תובב"א

«MISHMERETH CHOMOTHENU» P. O. B. 5069 JERUSALEM

ב"ה ירושלם, מוצש"ק פ' מקץ תש"כ Jerusalem,

החיים והשלום וכט"ס אל כבוד מעלת ידידנו הנכבד איש חי
רב הפעלים לחיזוק האמונה, עושה ומעשה לתורה ולתעודה,
גודר גדר ועומד בפרץ היה כשיית היר משה חיים בלאך שליט"א
אחרי דש"ת באהיר בידידות נאמנהה כראוי למעלתו,

את יקרת מכתבו הגיענו גם המצורף עבור מר ירבלום תי"א שלחנו את מכתבו אליו וכתבנו לו מכתב מאתנו להעמידו על האמת, גם למר פיריגבוים בהאג שלחנו העתק מכתב כביית אל מר ירבלום וגם לו צרפנו מכבת מאתנו כמו להראשון, אנו מקויב שהמכתבים ישיגו את המטרה הרצויה בעי"ה,

נא להודיענו אם קבל את הכרכים ששלחנו אליו וגם להודיע לנו אם חסרים לו עוד כרכים ואיזה הם ונשלח לו תיכף בעי"ה,

אחרי הפסקה של כמה שבועות בהוצאת הגליון בסיבת מצבנו הכספי התאזרנו חיל להמשיך את ההוצאה כראוי בלי להביט אל מצבנו הקשה בענין התקציב ואנו מקוים לסבל את כל המכשולים העומדים לנו על הדרך להוצאת הגליון ובמצב של התרוממות במשיך בעי"ה במאבק הקשה למען כבוד ה' ותורתו להכות גלים על פני תבל ומלואה נגד הרעיון השמא של הציונות,

ברכותינו הלבביות למעלת כביית על עמדו בקשרי המלחמה בעת הזאת אשר אויבי ה' הניפו את הגרזן על עם ישראל הקדוש לשרשו ולעקרו מתורתו ואמונתו בספריו הקדושים המכים בליט על פני תבל ומלואה ומפיצים אור האמונה בלב כל יהודי, יהא דרכו זה סוגה בשושנים ויזכה להחזיר העטרה ליושנה להעמיד הדת על תילה זכות זה תעמוד לו לקץ הימין ויזכה לראות בנחמת ציון וירושלים במהרה דידן אמן כייר.

הנני ידידיו דורשי שלומו טובו כל הימים מצפים בכליון עינים
לישועת ה' הקרובה ולבריאת גואל צדק להרמת קרן התורה וישראל סבא

„משמרת חומתנו" ילקוט מאמרים מאנשי „נטורי קרתא"
ת. ד. 5069 בעיה"ק ירושלם תובב"א
«MISHMERETH CHOMOTHENU» P. O. B. 5069 JERUSALEM

Jerusalem, ה' כסליו תש"ך. ב"ה ירושלם

החיים והשלו' וכט"ס אל מעלת כבוד ידידינו הדגול והחביב , מאוד נעלה,
איש אשר רוח בו, לוחם מלחמת ה' במסירות , שיטתו ברורה , משנתו קב ונקי,
ה"ה מוהר"ר חיים בלוך שליט"א

ברונקס נ.י.

אחדשה"ט באה"ר ובכל הכבוד הראוי והיאות למעכ"תה,

ראשית הננו להתנצל לפני מע"כ שליט"א על שזה זמן ממושך לא כתבנו למע"כ כלל ולא הי' לנו כל קשר מכתבים בינינו, מכתבי שלומים, ומסתמא יש למע"כ תערומות עלינו על זה, לכן הננו לבקש את סליחתו ולהודיעו כי הסיבה על מיעוט כתיבתינו למע"כ הוא מפני שהמערכת היתה סגורה זה כמה שבועות מפני שלא הי' לנו האמצעיים וההוצאות עבור גליוננו ולכן היתה המערכת סגורה על מסגר זמן ממושך, ובחסדי השי"ת התחלנו שוב בכוחות רעננים למרות עול החובות הקשה לעסוק בהוצאת גליוננו ולמרות ההוצאות הגדולות הכרוכים בזה ,כי זה חובת השעה והזמן גורם, יתן ה' שיתקדש שם שמים על ידינו ויוצאינו מהגלות הציוני במהרה אכי"ר.

ועכשיו היות והר"ר מנחם גרומן מסר לנו המכתב מהרה"צ "משטיפנישט" ומקוים שבגליון יודפס זאת ואי"ה נשלח זה למע"כ בדואר אויר מיד אם הדפסתו, כמו"כ יכתוב לנו מע"כ אם קיבל כבר את הגליון שדרש שבו הי' המכתב מהרב ליפשיץ, כמו"כ יודיע לנו בהקדם איזה כרכים מאתנו קיבל כבר ומה עוד חסר לו כדי שנשלח לו את זה עם קבלת מכתבו,

מתפלאים אנו על מע"כ שליט"א על זה שכתב לנו כבר כמה פעמים שישלח לנו את ספריו "מי נתן למשיסה יעקב" ולפלא שעד היום לא קיבלנו את זה בו בזמן שאנו משתוקקים לזה , וגם לרבות עכשיו ששמענו מהר"ר מנחם גרומן שליט"א שהוציא לאור ספרו "דובב שפתי ישנים" ועדיין לא שלח לנו את זה,לכן נבקשו שיואיל בטובו ליהנות אותנו בספריו החשובים ורב הערך (כפי שכתב להר"ר מנחם הי"ו שספריו עשה מהומה גדול אצל הציונים) מקוים אנו שימלא את בקשתינו בהקדם,

ועכשיו נבקשו בכל לשון של בקשה שיבא לעזרת גליוננו הנמצא במצב דחוק מאוד בזה שיטרח מע"כ לכתוב למר יעקב וילה מארגטינה הי"ו מכתב בקשה שיבא לעזרת גליוננו שריד קולה של היהדות החרדית הנאמנה לה' ולתוה"ק לוחמי מלחמת ה' במס' שישלח סכום הגון עזרה חד פעמים להקל עלינו במקצת את עול הקשה שרובץ עלינו כיום בפרט, ובזה יעשה מע"כ שליט"א דבר גדול מאוד ושכרו וזכותו בזה לא ישוער וחמרא למרא וטיבותא לשקיא, בתקוה שיבין אותנו ויבא מע"כ שליט"א לעזרתינו בזה, וגם עכשיו הגיע לנו בהמערכת שני מכתבים אודות המכתב של הר"ר יצחק פיינגעבוים ז"צל שבו מבקשים קרוביו לדעת את התאריך של המכתב ,והננו מצרפים פה את המכתבים ויכול לכתוב לנו את תשובתו בזה, או שמע"כ בעצמו יכתוב להם כפי רצונו, נבקשו שישלח לנו בחזרה את שני המכתבים,

החותמים בברכת כל טוב והצלחה גדולה בכל המובנים,ובכל אשר יפנה ישכיל ויצליח לקדש שם שמים בעולם, ויזכה לראות במהרה בהרמת קרן התורה והיהדות בבית גוא"צ בבי"א.

כעתירת וברכת ידידיו ומעריציו הדו"ש נצח בהדרת הכבוד

E. Chayes ; Tel-Aviv
10 Zamenhof
Israel

לשנה טובה תכתבו

Sincere
NEW YEAR
Wishes

[illegible] [illegible]

למר [illegible] ידידי מר חיים בלוך

אחרי שקראתי את התמצית של כתב-היד ([illegible] ספר) אינני יכול
לפנות אליך [illegible] שכתבתי לך [illegible]. לא ידעתי [illegible] [illegible] ספר-[illegible]
כמה היתה [illegible] [illegible] [illegible] גדולה [illegible] [illegible] לדעת זה [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
דברים [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] :
"[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]."
אינני יודע כן מה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] מה [illegible] על כך-[illegible].
הנה [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] על [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible] [illegible])
והנה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] היות [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]:
"[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] על [illegible] [illegible]". [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible] [illegible]) [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: על מה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]?
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] שלום בנה.

[illegible] את הרעיון [illegible]. אבל והדברים כמובן [illegible]

[illegible] ([illegible]) [illegible]

[illegible] הימים [illegible] לא [illegible]

[illegible] לעולם.

[illegible]. אני [illegible] את [illegible] כל [illegible]

[illegible]: [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] את [illegible]

[illegible]

[illegible] את [illegible] את [illegible]

[illegible].

[illegible]

[illegible] גם בספר.

אם [illegible] את [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 1934 [illegible]

M. Churchill

SAINT LOUIS, MO. 3
MAR 23
12 - M
1948

GIVE
RED CROSS
FUND

% hotel MILNER ~~metropole~~
Room 434
~~[illegible]~~
1734 Washington ave
St Louis, Missouri

Dr. Hyim Bloch
2070 Davidson ave
Bronx, N.Y.

WORLD'S LARGEST HOTEL CHAIN

COAST TO COAST ★ $1.00 - $1.50 DAY

MILNER HOTEL

1734 WASHINGTON AVENUE

ST. LOUIS, MISSOURI

3/22/48

ARIZONA
Phoenix

ARKANSAS
Fort Smith

CALIFORNIA
Los Angeles
San Francisco
Sacramento
Stockton

COLORADO
Denver
Pueblo

CONNECTICUT
Hartford
New Haven

FLORIDA
Jacksonville

GEORGIA
Macon

ILLINOIS
Aurora
Chicago
Danville
Kewanee
Peoria
Quincy

IOWA
Cedar Rapids
Des Moines
Marshalltown
Ottumwa
Sioux City
Waterloo

IDAHO
Boise

INDIANA
Anderson
Evansville
Fort Wayne
Indianapolis
Michigan City
South Bend
Terre Haute

KANSAS
Coffeyville

KENTUCKY
Ashland
Bowling Green
Louisville

MARYLAND
Baltimore

MASSACHUSETTS
Boston
Springfield

MICHIGAN
Ann Arbor
Detroit
Flint
Grand Rapids
Jackson
Kalamazoo
Owosso

MISSISSIPPI
Hattiesburg
Vicksburg

MINNESOTA
Duluth
Minneapolis

MISSOURI
Kansas City
Sedalia
Springfield
St. Louis

NEBRASKA
Lincoln
Omaha

NEW MEXICO
Albuquerque

NEW JERSEY
Camden
Trenton

NEW YORK
Amsterdam
Buffalo
New York City
Niagara Falls
Rochester
Syracuse

NORTH CAROLINA
Asheville
Salisbury

NORTH DAKOTA
Fargo

OKLAHOMA
Muskogee
Oklahoma City
Tulsa

OREGON
Portland

OHIO
Akron
Canton
Cincinnati
Cleveland
Columbus
Dayton
Lancaster
Lima
Marion
Middleton
Portsmouth
Sandusky
Toledo

PENNSYLVANIA
Allentown
Altoona
Erie
Harrisburg
Hazelton
Lancaster
Norristown
Philadelphia
Reading
Scranton
Sunbury
Wilkes-Barre
York

RHODE ISLAND
Providence

TENNESSEE
Chattanooga
Knoxville

TEXAS
Amarillo
Beaumont
El Paso
Fort Worth
Galveston
Houston
San Angelo
San Antonio
Waco

UTAH
Salt Lake City
Ogden

VIRGINIA
Norfolk
Petersburg
Roanoke

WASHINGTON
Spokane
Wenatchee

WEST VIRGINIA
Fairmount
Huntington
Wheeling

WISCONSIN
Green Bay
Janesville
La Crosse
Oshkosh

נשאר מה. יותר חשוב: טוב שנחשים רצים את אותו, המגבל שמי זה:
הריג (לבסוף הריגים)

בבואי מתבלים חיי של יהודים שבאו נשבעו לחשוב על ניצולים
כזה שראו עוד כל מה שיש בתרבות ההבדלות הדתיות והמוסריות.
לשמירה שלו. הוא לא רק [illegible] אותו. יש [illegible] כל [illegible]
שמירה מאוד שלו. שאלו הכתלים יש: „האיש הטוב טוב היה
בבית הקברות" (The best man is in the Semetery)
[illegible] נאמר: סוף דבר, שם טוב לעולם
(זהו טוב המתנה פה, כלומר מאחר לאדמה) ולא מן הקבלות
המקובלות.

[illegible] הנה נשלים המאמר יהודים להבדיל ניצולים עוד שמו
להתעלם [illegible] האנושיות, בשלה שלהם: חסידי, אומות-העולם ומוסרים
[illegible] לעולם הבא. ובאמת-דתי שלשלת [illegible] של אות [illegible]
המקורות שלה עוסק לגבות-דתי [illegible] נות ?

ובזה חיי בית של [illegible] ב). ע"ד [illegible].

לא צריך היות להתבונן כל שאלה דהלכה: זהו ענין טבעי,
הבה לא אדם לא [illegible] שמבחירה פרויד ותלמידיו, בוודאי זה שנאמר,
[illegible] "[illegible]" [illegible] [illegible] [illegible]. כל [illegible] „[illegible]" זו של פרויד
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible]. כל „[illegible]" [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] כל „[illegible]-[illegible]" [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] אדם.
ההבדל [illegible] רק [illegible] [illegible] [illegible] של [illegible] ודור [illegible] (בדור -
המדבר [illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] של [illegible] [illegible]
([illegible]) [illegible] [illegible]-[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]!!!

זכורני כיצד [illegible] אליו [illegible] ונשלח [illegible] את הענין של [illegible]
של אחי יוסף. אבל עכשיו אני מבין את זה. [illegible] [illegible] פרויד
[illegible]. כי [illegible] [illegible] [illegible] זה [illegible] [illegible] לא מהרו, לכן
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ללא [illegible]
[illegible].

[illegible] מה ענין החלומות. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] פתח התמונה,
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] לפתח תמונה כפי רצוני.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] –
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] של עצמו.

[illegible] [illegible] ענין החלומות [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
([illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible]) ספר [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] מסה [illegible] החלומות [illegible]
של פרויד [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]:
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible])
מסה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] של פרויד. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

WORLD'S LARGEST HOTEL CHAIN — COAST TO COAST ★ $1.00 - $1.50 DAY

MILNER HOTEL

1734 WASHINGTON AVENUE

ST. LOUIS, MISSOURI

ARIZONA
Phoenix

ARKANSAS
Fort Smith

CALIFORNIA
Los Angeles
San Francisco
Sacramento
Stockton

COLORADO
Denver
Pueblo

CONNECTICUT
Hartford
New Haven

FLORIDA
Jacksonville

GEORGIA
Macon

ILLINOIS
Aurora
Chicago
Danville
Kewanee
Peoria
Quincy

IOWA
Cedar Rapids
Des Moines
Marshalltown
Ottumwa
Sioux City
Waterloo

IDAHO
Boise

INDIANA
Anderson
Evansville
Fort Wayne
Indianapolis
Michigan City
South Bend
Terre Haute

KANSAS
Coffeyville

KENTUCKY
Ashland
Bowling Green
Louisville

MARYLAND
Baltimore

MASSACHUSETTS
Boston
Springfield

MICHIGAN
Ann Arbor
Detroit
Flint
Grand Rapids
Jackson
Kalamazoo
Owosso

MISSISSIPPI
Hattiesburg
Vicksburg

MINNESOTA
Duluth
Minneapolis

MISSOURI
Kansas City
Sedalia
Springfield
St. Louis

NEBRASKA
Lincoln
Omaha

NEW MEXICO
Albuquerque

NEW JERSEY
Camden
Trenton

NEW YORK
Amsterdam
Buffalo
New York City
Niagara Falls
Rochester
Syracuse

NORTH CAROLINA
Asheville
Salisbury

NORTH DAKOTA
Fargo

OKLAHOMA
Muskogee
Oklahoma City
Tulsa

OREGON
Portland

OHIO
Akron
Canton
Cincinnati
Cleveland
Columbus
Dayton
Lancaster
Lima
Marion
Middleton
Portsmouth
Sandusky
Toledo

PENNSYLVANIA
Allentown
Altoona
Erie
Harrisburg
Hazelton
Lancaster
Norristown
Philadelphia
Reading
Scranton
Sunbury
Wilkes-Barre
York

RHODE ISLAND
Providence

TENNESSEE
Chattanooga
Knoxville

TEXAS
Amarillo
Beaumont
El Paso
Fort Worth
Galveston
Houston
San Angelo
San Antonio
Waco

UTAH
Salt Lake City
Ogden

VIRGINIA
Norfolk
Petersburg
Roanoke

WASHINGTON
Spokane
Wenatchee

WEST VIRGINIA
Fairmount
Huntington
Wheeling

WISCONSIN
Green Bay
Janesville
La Crosse
Oshkosh

RETURN ADDRESS

M. Chucker
1684 Gr. Concourse
Bronx 57. N.Y.

NEW YORK, N.Y.
DEC 12
8-PM
1957

MAIL
EARLY
FOR
CHRISTMAS

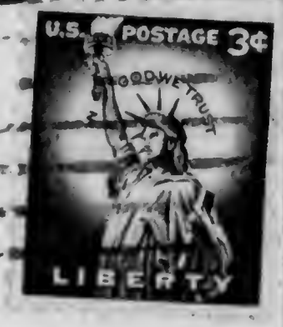

Mr. Chaim Bloch
2050 Davidson ave
Bronx 53, N.Y.

הנך כותב [illegible] את [illegible] מאיזה ספר : [illegible] (אתה לא [illegible] אותנו וכו'

לקרוא) [illegible] את הסיבה. אינני יודע למיטב ספר הנך מתכוון [illegible]

להבין [illegible] ספר כזה [illegible] יודע מי כתבו! ובכלל ספרים כאלה [illegible] אינני

[illegible] לקרוא [illegible] את [illegible] מין ספר כזה.

[illegible] מה. סבורני כי אלה נכתבים על ידי הומוסקסואלים [illegible] על הומוסקסואלים [illegible]

לפי [illegible] חסרי [illegible] [illegible]

[illegible] . [illegible]

[illegible] הוא [illegible] (והם [illegible] גם [illegible])

[illegible]

[illegible] : [illegible] . [illegible]

[illegible] (בנלעמיר [illegible]) [illegible]

[illegible]

[illegible] ([illegible] - [illegible]) [illegible] (36 [illegible]) [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ([illegible])

[illegible]

[illegible]

[illegible] ספרי,

[illegible] ([illegible]) ומספר

[illegible] רחוב [illegible]

(כתוב בשוליים:) [illegible]

בתוספת לשאלות לשוניות: (לאו דווקא דקדוקיות) לספרך. מה המגמה [illegible] של
עספור את ספרך לאור מילון לועזי עברי? הבה אני מודה כי [illegible],
הולדת את השפה? ושנים רבות [illegible]. אלא הם שאבו להם [illegible] קלה [illegible]
([illegible]) [illegible] במשא [illegible].

הנה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]:

„[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (צ"ל [illegible]) [illegible] [illegible] ([illegible])
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

הנה [illegible] [illegible] להוכחת [illegible] [illegible] [illegible]. אני [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible]) [illegible]
[illegible]. אני [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible].

[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] - [illegible] [illegible]
Claude Vigée [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

המורה בין אחת עשרה, כשהוא לקח אותי אל החדר. [illegible] ר' זלמן [illegible], ואהבתי
(המורה [illegible] מאוד) הרבה. [illegible] הדברות [illegible] [illegible] מן [illegible] שאלתי
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] בלשון [illegible] שלמה.
עניתי לו את השאלה המשעשעת שאינני מאמין דבר אלא [illegible] [illegible] [illegible]
כך כתוב אחד: הלא הוא אומר שכל הרבנים [illegible] [illegible] [illegible] הרבה אל [illegible]
[illegible] [illegible] התוספות [illegible] הדברים [illegible] [illegible] אומר [illegible] הוא אלא אינני
[illegible] מאוד, [illegible] מה [illegible]? [illegible] זמן מה שאמרו את [illegible] ולא [illegible]
[illegible] (כי [illegible] היה [illegible] לגמרי [illegible] [illegible] שאמרו [illegible])
[illegible] השאלה השנייה: אמרתי לו: הלא [illegible] אומר [illegible]: אני מאמין [illegible]
[illegible] למה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]? הנה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] כן [illegible] [illegible]
[illegible]? [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]?

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

שמוכיחני רק בתלמוד הבבלי זה, שאפילו רק מה שנולד מתוך התורה, אמנם
התלמוד, המדרש, ספרי אלה שאמה.

לפה בגלות מזרחית מכל התלמוד בדרגה מחוברת לעיקר התורה
[illegible] לא [illegible] כל [illegible] פרשת, [illegible] [illegible] בכל [illegible] התורה.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] -
[illegible] [illegible], לא [illegible] את התורה [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. כן גם [illegible] גם את [illegible].
[illegible] ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] של [illegible]
[illegible] של [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible]. [illegible] [illegible] את [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] של [illegible] [illegible] של [illegible] [illegible] [illegible],
הם [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible], [illegible] ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible])
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

7

נודע לי, [illegible] במחנה-הסגר [illegible] (פורט
אונטריו) אלף פליטים [illegible] נפשם [illegible]
[illegible] המלחמה השניה. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] נודע לי, [illegible]
[illegible]
[illegible]

You "nobel christians" ([illegible])

You are keeping a tousand Jews,
that saved themselves from the Hitler
Concentrations Camps, here again in a
Concentration Camp. I am ashamed
to be an american citizen.

[illegible]
[illegible]
it is a shame to keep them there

[illegible]
a shame. [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

לא אינני מתחרט על משגיי. הנה נני רואה את אונקן כתב: הלל ותלמידיו

הלשון של ישראל אינה מצוינת משותפות לשרשים. הלא זהו עלילה נוראה!

את הרשל דבר לרמוז מהלכה רבינו שמחה אחד מגדולי הראשונים (ראשונים) הם

נשיאות [illegible] הרב [illegible] הראשונים, ענה לו [illegible] להם [illegible]

[illegible] לעזור [illegible] להשלים את [illegible] ישראל [illegible] הרב [illegible]

הללו [illegible]. [illegible] הדבר שאמר: "מצוינת משותפות לשרשים".

[illegible] (אמנם [illegible] את [illegible]) [illegible] מגדולי הראשונים

נשיאות: [illegible] כי אין להם: [illegible] ([illegible])

[illegible] הלשון [illegible], כלומר [illegible] כל [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

([illegible] [illegible] את [illegible]): [illegible] להם [illegible]

[illegible] [illegible] את [illegible]. [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] ([illegible]) [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible] מדינה)

[illegible] את [illegible] את ספר - פלסתר זה כי [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

3 [illegible]

נ.ב. [illegible] ב-1950 [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] את המשטרה [illegible] של

[illegible] [illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible] [illegible] [illegible] לפני [illegible])

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]

את [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] של [illegible] פרטיות

לא [illegible] לשם [illegible] [illegible] לא [illegible] שאני מחזיק את [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]!

הפרטים, [illegible] להיות סיבות [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

AR 7155 - 7156 2/2

CHAIM BLOCH HEBREW + YIDDISH CORRESPONDENCE; 6" 1917 - 1943

3700 REISTERSTOWN ROAD
TEL. LIBERTY 1327

SHAAREI ZION CONGREGATION
PARK HEIGHTS AVE. AT HILLDALE

הרב ישראל טאבאק
RABBI ISRAEL TABAK
BALTIMORE, MD.

בעה ולם ה' ח"ו אדר ב'

שלום וכ"ט ברבוד החכם השלם מו"הר חיים בלאק שליטא,

נא לשלח לו על שאחותו כ"כ בתשובתו על מכתבו המשוב, כי בשבועות שעברו הוכרחתו לנסע מחנך לעיר פרמוס אחדות ונם צרכי צבור המרובים עכבו עלי מלהתענין בספר המשוב. לפני ימים אחדים דברתי עם הרב מ.צ. פרענקעל אשר מכיר מלונא והוא הבטיח לו מפיך עשרה עקסמפלום מספר! ונא לשלח לו את הספרים על הכתבת:

Rabbi N. H. Frankel 4206 Pall Mall Rd.
Baltimore Md.

גם נפשו עלי דאבה בזכרו את גורלם של אותם הוקרים והנחמדים מעבר מים, ובתוכם כמעט כל בני משפחתו. אלו ירחם ד' ויחוס עליהם. שמעתי כי דודו ההיד ר' שלום שליטא הוא בלונדאן. עם בניו ובתו סאסע, אבל דודתו הם שאר בנותיו שאר לו שמעתי הבכאו ילא שמעתי מהם שום דבר. מהורו הוקרים שליטא שנשארו בטשערנוביל שמעתי עד זמן פרצת המלחמה ה' יהי בדעלעמבער ד. ד' ושמרם ויצלם.

מאד אנו שמח לשמע מטוב מאלו וכו הצלל אותו ד' מכל האויב, ורחמי מאחל לו הצלחה ומל טוב במדינה זו.

בדרש וכ"ט הנא מדרכו בשבאטיפא
ישראל טאבאק

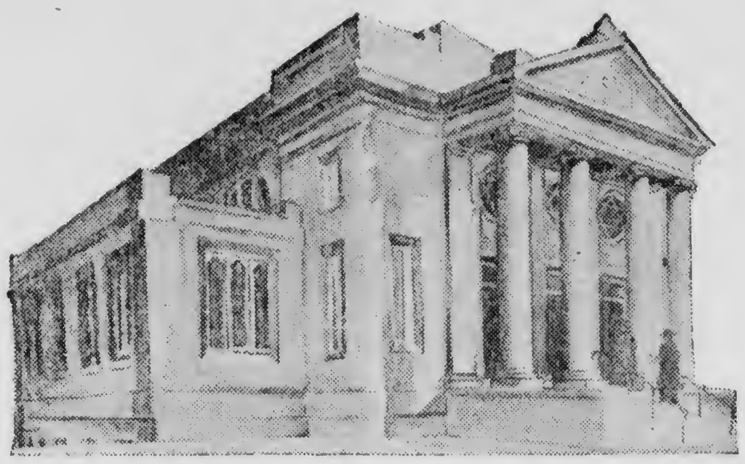

Shaarei Zion Congregation

בית הכנסת שערי ציון

PARK HEIGHTS AVENUE AT HILLDALE

BALTIMORE 15, MARYLAND FOREST 7-9666

DR. ISRAEL TABAK
RABBI

SAMUEL GREENBERG
CANTOR

AARON BAIDA
SEXTON

OFFICERS

JACOB ESTERSON
CHAIRMAN

JULIUS ISAACSON
VICE-CHAIRMAN

CHARLES BASS
TREASURER

HARRY B. ALTSCHULL
SECRETARY

BOARD OF DIRECTORS

E. MILTON ALTFELD
DANIEL BARRON
LOUIS BRIDGE
ALAN A. CHARKATZ
MATTHEW CHERRY
LOUIS COHEN
JEROME F. ESTERSON
ELLIS FRIEDLER
MORRIS FUXMAN
C. MORTON GOLDSTEIN
HERMAN E. GOLDSTEIN
LEON GREENBERG
SAMUEL HANKIN
SAM HARRIS
A. JESSE HERMANSON
JACOB KLOTZMAN
HARRY S. KRUGER
JULIUS H. KUSHNICK
EMANUEL LEVINSON
JACOB A. PLEET
ABRAHAM RUBINSTEIN
MEYER P. SANDLER
MILTON SEIDENMAN
ISADORE SHAVRICK
MAX SHAVRICK
JOSEPH SPIKLOSER
HERMAN J. SUSSMAN
ISADORE THOMAS
HARRY TULKOFF
JACOB J. WEINER
JACOB S. WEINER
WILLIAM WOLF
LOUIS ZERWITZ

והנה המשנה והבקרים ובוא
בחשיכות

נעלמת בגווה

ערוכים
ושמונים
בפני
הרבנים על
ווא לב

ספר גדול הבשורה
ורב ערך
באופנתו
ובוא כבודו
לאחרון שפרס
יבוא על
סוניטין
באלחונו!

ואתה ~~במדבר רב~~ בודד
בראשית פני ואחד
את השם ומדה ומרה
פרק ארץ שתי יהוה
אפס נעתן יונו
כשלות אחת [illegible] אחת
לעד [illegible] שמור
ואחד את השם
ואמר איש יבוא ושנו
או המתנה הראות יתפה
אלו אתנו שבקרוב

Rabbi I. Taub
123-3 st.
miami Beach, Fla.

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

UNITED STATES
2 CENTS
POSTAL CARD

Rabbi
chaim Bloch
2050 Davidson ave.
Bronx 53, N. Y.

Rose P. Nodel
2105 S.W. 7th St.
Miami, Fla.

AFTER FIVE DAYS RETURN TO

GRAND RABBI I. H. TAUB

123 - 3RD STREET

MIAMI BEACH, FLA.

MIAMI BEACH, FLA.
MAR 28
4-PM
1958

Rabbi
Chaim Bloch
2050 Davidson ave.
Bronx 53, N.Y.

TEL. JE·8-9628

GRAND RABBI ISAAC H. TAUB
123 - 3RD STREET
MIAMI BEACH, FLA.

הרב יצחק צבי טאָהב
בן אאמו"ר ה'ה"צ מהר"י זצ"ל ממאָדזיץ
בעהמ"ח הספרים „דברי ישראל וכללי אורייתא"
נכד ה'ה"צ מזוואָלין ז"ל והסבא קדישא זצ"ל מקוזמור

AFTER FIVE DAYS RETURN TO

Rabbi L. Taub
123-3rd St.
Miami Beach, Fla.

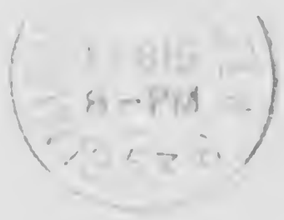

Rabbi
Chaim Bloch
2050 Davidson ave.
Bronx 53, N.Y.

Rabbi L. H. Taub
123-3 St.
Miami Beach, Fla.

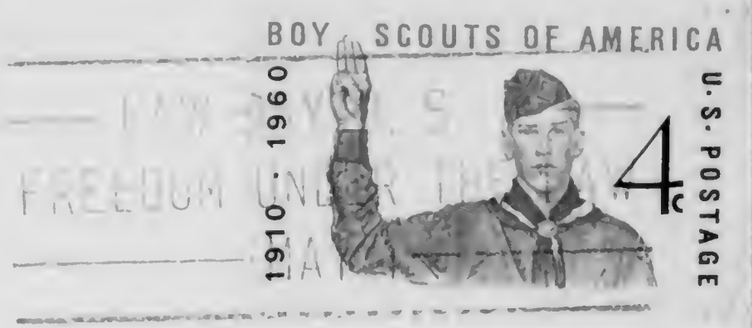

Rabbi Chaim Bluch
2050 Davidson Avenue
Bronx 53, N. Y.

Sender:

DR. MOSHE TAUB
c/o BETH ISRAEL HOSPITAL
E 16th 10, NATHAN D. PERLMAN PLACE
NEW YORK 3, N.Y.

NEW YORK 1, N.Y. SEP 2[illegible]

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

HIRE TH[illegible] HANDICAPPED
IT'S GO[illegible]NESS

U.S. POSTAGE 3¢
LIBERTY

RABBI
CHAIM BLOCH
2050 DAVIDSON AVENUE
BRONX 53,
NEW YORK

M. Taub
1812 Hart[illegible]
Bklyn 33 N.Y.

NEW YORK, N.Y. JUL [illegible] 1958

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

EFFECTIVE JULY 1, 1959
MINIMUM SIZE
FOR ENVELOPES
2-3/4" X 4-1/4"

UNITED STATES
POSTAL CARD

Mr
Chaim Bloch
271 B 17
Far Rockaway N.Y

TELEPHONE

הרב יצחק צבי טאָהב

בן אאמו"ר ה'ה"צ מהר"י זצ"ל ממאָדזיץ
בעהמ"ח הספרים "דברי ישראל וכללי אורייתא"
נכד ה'ה"צ מזוואָלין ז"ל והסבא קדישא זצ"ל מקוזמור

GRAND RABBI I. H. TAUB

123 - 3RD STREET

MIAMI BEACH, FLA.

ד"ה

בעד הספר עם
הרבת נשרון ודוגות
החוג הפסח הבא"ל
הפרטיות ובא מאלמן

Mendel Fausto
1812 Harrison av.
Bronx 53 N.Y.

NEW YORK, N.Y. 51
JUL 21
3-PM
1959

Mr.
Chaim Block
271 Beoie 17. Str.
Far-Rackoway

Simon Tamlubsky
c/o Friedmann Bros
583 Broadwyce
New York

MADISON SQ. STA. N.Y. 2
JUN 5
9 30 PM
1939

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Dr. Chayem Bloch,

c/o Wieder,

1859 Walton Ave.,

Bronx, N.Y.

Marcus Tank
437 New Jersey Ave.
Brooklyn, N.Y.

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Mr. Ch. Bloch
2008 Davidson Ave.
Bronx, New York

M. Tant
137 West Jersey Ave.
Brklyn. N.Y.

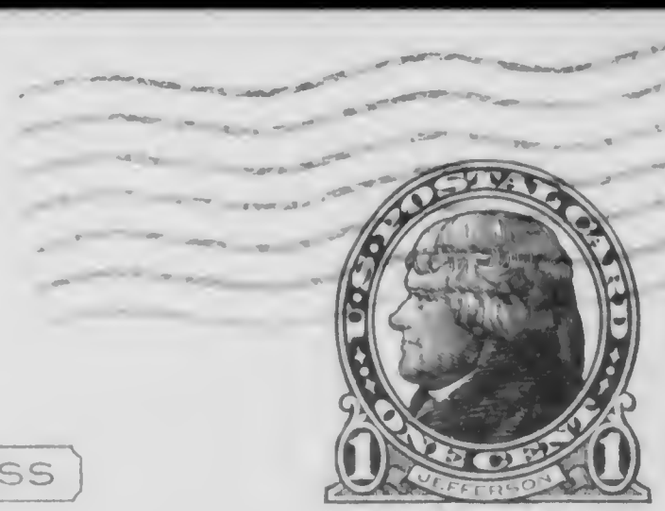

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Mr. Chaim Bloch
2082 Davidson Ave.
Bronx, New York.

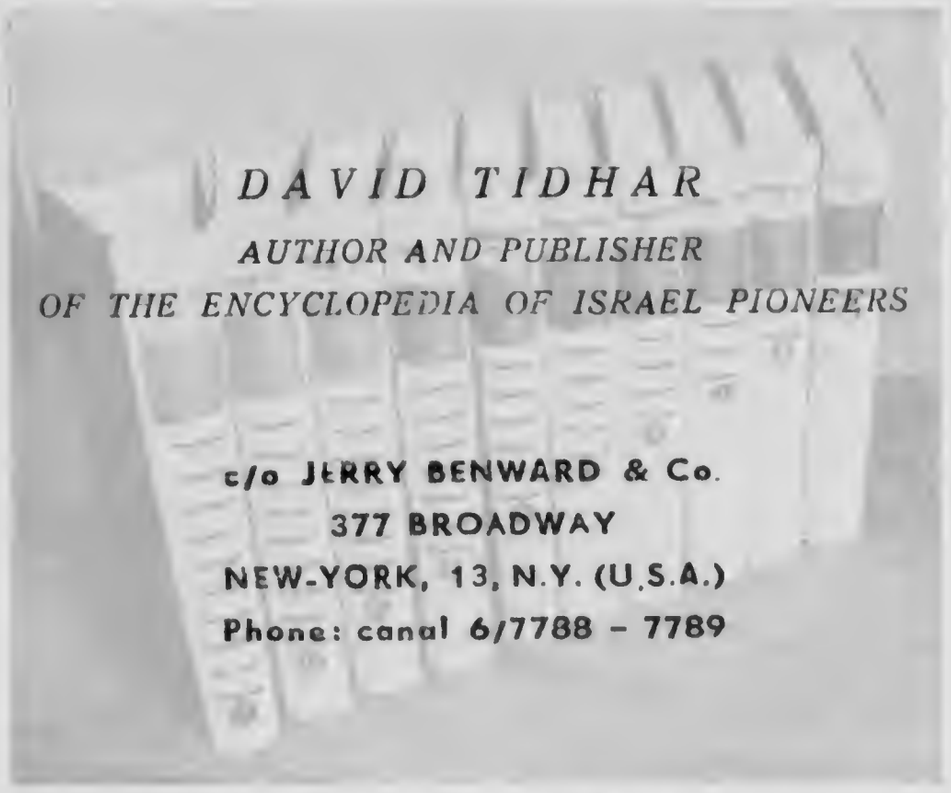
DAVID TIDHAR
AUTHOR AND PUBLISHER
OF THE ENCYCLOPEDIA OF ISRAEL PIONEERS
c/o JERRY BENWARD & Co.
377 BROADWAY
NEW-YORK, 13, N.Y. (U.S.A.)
Phone: canal 6/7788 - 7789

4 הכרכים: א׳, ב׳, ג׳ וד׳ הופיעו.

„אנציקלופדיה לחלוצי הישוב ובוניו"
העורך והמו"ל: דוד תדהר
ת. ד. 475, תל־אביב

18, נחלת בנימין, קומה ב׳ (טלפון 2831)
18, Nachlath Benjamin St., Tel-Aviv
P. O. B. 475

New-York, 11/6/ 1950

כבוד הרר חיים בלאוש הנשר.

נא לקבל את המכתב הרצוף מיצידי

מר אפרים טוברהו.

PARAMOUNT מתאכסן במלון

ב 46 street. בחדר 1220.

טלפון המלון: CL. 6-5500

נא לקרוע את הוים והשעה לפגישה

כפי שנוח לכבוד הרר.

ושלום רב ובכל הכבוד

[illegible]

אפרים טובנהויז
חיפה - הדר הכרמל

ת. ד. 938   טל. 4034, 6424

סופר העתונים:

דער אמעריקאנער, ניו־יארקער וואכענבלאט, דאס אידישע פאלק – ניו־יארק
די אידישע וועלט – קליבלנד
דער שפיגעל, ארגענטינער מאגאזין – בואנוס־איירס
אונזער וועלט – פריז
לשון און לעבען, וואכענצייטונג – לונדון
פאלקסבלאט, מאמענט – מונטיבידיאו
קענעדער אדלער – מונטריאל
קענעדער נייעס – טורונטו
אפריקאנער אידישע צייטונג – יוהניסבורג

ב"ה חיפה, ט' סיון תש"י
25.5.50

לכבוד
הרה"ח מוהר"ר חיים בלאק
ניו-יורק.

אדוני הנכבד והיקר,

קבלתי את מכתב כב' מיום כ"ט דאייר ש"ז,
שלחתי לכב' את חוברת "הפיסק" שבה נדפס מאמרי,
שענין כב', ובודאי שכב' קבל כבר את החוברת.
~~הנני מתכבד להכיר בפני כב' ובודאי שכב'~~
~~קבל כבר את החוברת~~.
הנני מתכבד להציג בפני כב' את ידידי מר
דוד תדהר עורך האנציקלופדיה לבוני הישוב ואבקש
מאד מכב' לסייע לו בהדרכה.

בכבוד רב ובברכת שלום לבבית
מכבדו ומוקירו
אפרים טובנהויז.

נ.ב.
כדאי כי כב' ישלח לי את ספריו בגרמנית
"פריסטער דער ליבע" "געמיינדע דער חסידים" שיש
לי ענין בהם.

National Desertion

Bureau

105 Nassau St

New York City

RE 2.7753

אפרים טובנהויז
חיפה - הדר הכרמל

ת. ד. 938 טל. 4034, 6424

סופר העתונים:

דער אמעריקאנער — ניו־יארק
ניו־יארקער וואכענבלאט — ניו־יארק
דאס אידישע פאלק — ניו־יארק
די אידישע וועלט — קליבלנד
דער שפיגעל — בואנוס־איירס
ארגענטינער מאגאזין — בואנוס־איירס
אונזער וועלט — פריז
לשון און לעבען — לונדון
וואכענצייטונג — לונדון
פאלקסבלאט — מונטיבידיאו
מאמענט — מונטיבידיאו
קענעדער אדלער — מונטריאל
קענעדער נייעס — טורונטו
אפריקאנער אידישע צייטונג — יוהניסבורג

חיפה, ז׳ מנחם אב תשל״ג

לכבוד
הרה"ח הסופר הנעלה מוהר"ר חיים בלאק שליט"א
ניו־יורק.

ידידי ר' חיים הנכבד והנעלה.

שמחתי מאד לקבל את ספרו החשוב "ספר
המצוות של ר' חיים וויטאל"
יודע אני כמה קשה להשיג את הספר הזה
שהנני מחפשו מזמן ולא יכולתי להשיגו.
הנני מקוה כי תהיה לי עוד הזדמנות
להזכיר את מפעלו זה.

בברכה מקרב לב
ובכבוד רב
מכבדו ומוקירו מאד
ידידו המסור אפרים טובנהויז

אפרים טובנהויז
חיפה - הדר הכרמל

ת. ד. 938 טל. 4034, 6424

ב"ה חיפה, ה' בסיון תשי"ז
21.5.57

סופר העתונים:

דער אמעריקאנער	ניו־יארק
ניו־יארקער וואכענבלאט	ניו־יארק
דאס אידישע פאלק	ניו־יארק
די אידישע וועלט	קליבלנד
דער שפיגעל	בואנוס־איירס
ארגענטינער מאגאזין	בואנוס־איירס
אונזער וועלט	פריז
לשון און לעבען	לונדון
וואכענצייטונג	לונדון
פאלקסבלאט	מונטיבידיאו
מאמענט	מונטיבידיאו
קענעדער אדלער	מונטריאל
קענעדער נייעס	טורונטו
אפריקאנער אידישע צייטונג	יוהניסבורג

לכבוד
הרה"ח הסופר המופלא
הרב חנוך בלאק שליט"א
ניו-יורק.

סופר יקר ונכבד,

שלחתי לכב' בדואר האויר חוברת אחת מירחון "הניסן", שבה הדפסתי בקצרה את ענין בקשת הר[illegible] של משפט כב', והנני מקוה כי ישימו לב לדברים האלה, שלא ישארו על הנייר בלבד.

נזדמן לי לראות גיליון אלה בספריה העירונית בתל-אביב שני ספריו החשובים: "געזאמעלטע דער חסידים" "פאסטעטער פער ליכט" שכב' הדפיס בגרמניה. בספריה, נמצא עם תרגומו מחודשת; חיים וויטאל אך היה שאול בידי אחד הקוראים ולא נזדמן לי לראותו. והנה, שני הספרים הנ"ל מצאו חן בעיני מאד כי יש בהם גילוי האור הגנוז בחסידות בצורה ספרותית נאה.

היה מאד כדאי לפרסם בעברית אנתולוגיה חסידית-סיפורית כזו, שיש ביכולתה להעשיר את ספרותנו החדשה האם חשב כב' על זה?

מוטב לזה ימצא כב' בקשה מהרב פיסק שנידון עגונות בעיר תל-אביב והוא מבקש מכב' לסייע לו בזה.

הנני שולח לו ע"י הדואר עוד גם חוברת "הניסן" אולי ימצא כב' חפץ בהם.

בכבוד רב
מכבדו ומוקירו מאד
אפרים טובנהויז

אפרים טובנהויז
חיפה - הדר הכרמל
ת. ד. 938   טל. 4034, 6424

ב"ה חיפה, כ"ד תמוז תש"י
9.7.50

סופר העתונים:

דער אמעריקאנער	ניו־יארק
ניו־יארקער וואכענבלאט	ניו־יארק
דאס אידישע פאלק	ניו־יארק
די אידישע וועלט	קליבלנד
דער שפיגעל	בואנוס־איירס
ארגענטינער מאגאזין	בואנוס־איירס
אונזער וועלט	פריז
לשון און לעבען	לונדון
וואכענצייטונג	לונדון
פאלקסבלאט	מונטיבידיאו
מאמענט	מונטיבידיאו
קענעדער אדלער	מונטריאל
קענעדער נייעס	טורונטו
אפריקאנער אידישע צייטונג	יוהניסבורג

לכבוד ידידי הנעלה
החכם והסופר הנודע לתהלה
מוהר"ר חיים בלאק שליט"א.

מר בלאק היקר והנכבד,

שמחתי מאד בקבלי את מכתבו שהוא מעניין מאד מכל הבחינות. הנני מקוה לפרסם משהו בענינים שכב' נגע בהם במכתבו, ואז אודיע לכב'.
האם היה כבר בעתון השבועי "אמעריקאנער" או במאגאזין "זשורנאל" מאמר על כב'? נא להודיעני, כי הנני כותב לפעמים בשבועון "אמעריקאנער" ובכל העתונים הנ"ל.
אבקש מכב' לשלוח לי את תמונתו וכמו כן חומר ביוגרפי לתולדותיו. ~~באנצי~~ באנציקלופדיה לא מצאתי חומר מספיק.

בכבוד רב וברכה
מכבדו ומוקירו מאד
אפרים טובנהויז.

נ.ב.
~~לוטה לזה~~ ימצא כב' העתק ממכתבו, שהנני שולח לו ע"י דואר רגיל רשום באחריות.

אפרים טובנהויז
חיפה - הדר הכרמל

ת. ד. 938 טל. 4034, 6424

סופר העתונים:

דער אמעריקאנער, ניו־יארקער וואכענבלאט, דאס אידישע פאלק – ניו־יארק
די אידישע וועלט – קליבלנד
דער שפיגעל, ארגענטינער מאגאזין – בואנוס־איירס
אונזער וועלט – פריז
לשון און לעבען, וואכענצייטונג – לונדון
פאלקסבלאט, מאמענט – מונטיבידיאו
קענעדער אדלער – מונטריאל
קענעדער נייעס – טורונטו
אפריקאנער אידישע צייטונג – יוהניסבורג

ב״ה חיפה, ט׳ באדר תש

לכבוד
הרב החכם הגאון ר׳ חיים בלאק נ״י
ניו־יורק

רב מאד נכבד ונעלה.

אתכבד להמציא לכב׳ את ספרי "הרהורים" שלי זה עתה במהדורה שניה. אשמח אם כב״ת יאשר לי את קבלת הספר ויחווה את דעתו עליו.
אל הספר מצורפת הקדמת לסטנצל, שנדפסה בספרי במהדורה א׳.

בכבוד רב
מכבדו ומוקירו
אפרים טובנהויז.

אפרים טובנהויז

חיפה - הדר הכרמל

ת. ד. 938 טל. 4034, 6424

ב"ה חיפה, כו׳ חשון תשג.

סופר העתונים:

דער אמעריקאנער | ניו־יארק
ניו־יארקער וואכענבלאט | ניו־יארק
דאס אידישע פאלק | ניו־יארק
די אידישע וועלט - קליבלנד
דער שפיגעל | בואנוס־איירס
ארגענטינער מאגאזין | בואנוס־איירס
אונזער וועלט - פריז
לשון און לעבען | לונדון
וואכענצייטונג | לונדון
פאלקסבלאט | מונטיבידיאו
מאמענט | מונטיבידיאו
קענעדער אדלער - מונטריאל
קענעדער נייעס - טורונטו
אפריקאנער אידישע צייטונג - יוהניסבורג

לכבוד
הרה"ח הסופר המהולל
מוהר"ר חיים בלאך שליט"א

רב מאד שלום,

הצטערתי מאד בקראי את מכתבו ובכלל מאד כי אין אפשרות לשלוח את התלמוד הירבנים מניו-יורק. בודאי יגיעו בקרוב לכאן העתונים ואראה כיצד הגיבו הסופרים על ענין זה.

בנוגע לספרון הנני מעונין ביחוד בספר על ר׳ חיים וויטאל כי יש לי אוסף של דברים הנוגעים לצפת ועבודיה, ומעונין אני בתרגומו מספר של הרח"ו וויטאל לגרמנית שהוא התרגום היחודי שיש לספר הרח"ו וויטאל.

חבל שלא היה הספר אצלי עד היום. מזכירו במחקר שהגשתי עתה לדפוס לספר היובל של הרב הגאון עוזיאל שליט"א בירושלים.

בברכה
מכבדו ומוקירו מאד
ידידו המסור בכל לב

אפרים טובנהויז.

ב'ה ה' תמוז תש"ו כחצות הלילה

אהובי וידי'נ הסופר החכם היקר ר' אפרים נ"י,

זה עתה בבואי לביתי מצאתי את מכתבך מיום כ'ו בסיון. בדואר הרגיל תקבל (אחר ה' או ו' שבועות) טופס ס"זכרונות ר' חיים ויטאל" שלחתיו בטוח.

שלא היה הספר בידך בעת כתבך את המחקר בשביל ספר היובל, אל תצטער. אחוז בהכלל כל עיכוב לטוב. עוד תמצא הזדמנות, ביחוד אם אני מודיע לך בזה ענין המקושר להספר וחושבני שראוי כל הענין למאמר מיוחד. בעטיו של המשפט ידי רפה ורוחי נדכאה לערוך מאמר ואין גם מקום להכניסו ואני ממלא את ידך לכתבו ולפרסמו. נחוץ יהי' לקרות ההקדמות וגם ההוספות מעמוד 170 ולהלן ואח"כ הספר עצמו. וזה הדבר. הצורר אוגוסט רוהלינג (ראה אינציקלופדיות) יסד את אשמותיו שאנחנו צריכים לדם נוצרים לפולחן הדתי גם על מה ש"כתב ר' חיים ויטאל בספריו" שכל יהודי האוכל כזית מצה שעורב בו דם נוצרי הרי הוא בן עוה"ב והמומר ברימן (ראה אינציקלופדיות) כתב שהמקובל חיים ויטאל "כתב" כך גם בזכרונותיו. זמן מה לפני פטירתו אמר לי המלומד הנודע ד"ר יוסף ש. בלאך ז"ל: "שמע נא, כל ימי חשבתי שכדאי יהיה לתרגם את ספריו של ויטאל לגרמנית. נמצאים בהם אמנם הרבה דברי שטות והזיות. אך אין לו שום נגיעה בדם. דבר גדול תעשה אם תקח עליך את התפקיד לתרגם הספרים באופן פופולרי. עשיתי ההתחלה עם ספר החזיונות. התחלתי לעסוק בתרגומו. לא קל היה הדבר ומכמה טעמים מובנים גם לא נעים. אך לא יכלתי לסרב לבקשת בלאך (הוא לא היה ממשפחתי אך חשבתיו למורי ורבי בהגנה נגד אשמות צורריבו והשפעתו היתה גדולה עלי. לא ידעתי עצה בנפשי. לבי היה נוקף שאהי' לשחוק ולקלס בהוצאת ספר זה. והנה היה לי בווינה ידיד נאמן, סופר נוצרי חוקר בחכמת הנסתר של עמנו הרברט ליברר ונתתי לו לקרות את החלק שתרגמתי והוא נתלהב והציע לי לכתוב פתיחה מדעית גם ישתדל אצל המוציא לאור את ספריו בליפסיא לפרסם את הספר. הוא גם פנה תיכף שהמו"ל וזה מוכן היה לקבל על עצמו הוצאת הספר בהידור מיוחד. והנה הושענה רבה תרפ"ד דר. בלאך שח"לח ואחר שליברר כמה חדשים לפניו טרח את נפשו בכפו אבדתי את כל החשק לעבודה זו.

ועתה בבקשה שלא לפחוד: באחד הימים בקיץ תרפ"ה כששכבתי בצהרים עת הספה בחדר עבודתי ובידי ספר שער הקדושה לרח' ויטאל נרדמתי. והנה דר. בלאך עומד לפני ואומר: "לא קיימת את הבטחתך לתרגם זכרונות רח' ויטאל שהתחלת והוא נצב לצדי מבקש אותך לעשות זאת". יודע אני ממאמר רבותינו דברי חלומות לא מעלין ולא מורידין. בכל זאת עשה החלום עלי רושם. מיד חפשתי אחר התיק והתחלתי לקרות בו. לא יכלתי לעשות עצות בנפשי אם להמשיך בעבודת התרגום או לחדל. והלכתי להאדמו"ר ר' ישראל מטשורטקוב זצ"ל והתיעצתי עמו.

הוא אמר שדר. בלאך הוא מומחה לעניינים כאלה וגם בלא החלום עלי לעשות את העבודה כאשר הבטחתיו. ובדרכי מהאדמו"ר מטשורטקוב נפל רעיון במחי לפנות לפרופ' פרויד ולבקשתו שיחווה דעתו ואפשר לכתוב פתיחה מדעית. התקשרתי עמו והזמין אותי על יום נודע בשעה 4 אחר הצהרים. פרשתי לפניו כל העניין גם ספרתי לו מהחלום. וקודם כל החלום עורר אצל המלומד רב עניין. הוא סיפר לי בהיות הרצל עדיין בחיים ראה אותו בחלום והרצל הסביר לו כל ענין הציוני והוא מעולם לא הכירו. המלומד קרא בתשומת לב כמה פרקים ואמר כי ספר זה יהיה תרומה חשובה להמדע הפסיכואנאליזי. ועתה מסרתי לו ~~כל~~ אלברר - הוא נחשב לתלמידו ומעריץ שטתו - הבטיח לכתוב פתיחה וגם להמציא לי מו"ל. פרויד אמר: "פתיחה אכתוב בחפץ-לב ואיני יכול לומר כעת אם תהי' ארוכה או קצרה, אך אנוגע למו"ל לא אוכל להבטיחך". דברנו הרבה על החסידות והקבלה ועל היהדות בכלל. פתאום קם מכסאו ולקח מהארגז חבילה כתבים ונתנם לי לקרות בהם. הכותרת "משה המצרי" "תורת היהודים היא באמת תורה מצרית". חשכו ממש עיני כשהתחלתי לקרות העמודים הראשונים. אמרתי לו "אדוני פרופיסור. אתה אדם גדול, מלומד מהולל, עמנו מתגאה בך ואני יודע שאתה אוהב את עמך. שמע לעצתי שלא תפרסם את המחקרים הללו כי לא יהיו לכבוד ולתפארת לעמנו ולא תצמח מזה שום תועלת לעמנו", פרויד נתרגש מעט ואמר: "עליך לדעת שאיננני כותב לתועלת עמנו אלא לתועלת המדע. השקפותי האישיות הן אמנם לאומיות, אך המדע הוא בין-לאומי. יהדות ומדע אינם נוגעות זו לזה." אני: "חכמתי התלמוד בראו כלל שלא נודע אפשר חוץ ליודעי התלמוד: אשרי הדור שהגדולים נשמעים לקטנים. תוכל אדוני הפרופיסור לשער איך קשה לי לומר לך שלדעתי תגרום הפסד גדול לישראל אם אתה, היודע הגודע בכל קצוי תבל תפרסם את המחקרים הללו." פרויד: "במה אוכל להפסיד אם מפרסמים את האמת?" אני: כל גדלותו של עמנו היא שמשה קבנו יהודי היה, שהוא קבל תורה מסיני. בלא התורה מה אנחנו? בלי התורה הזו, על מה שפכנו דמינו מיום היותנו לעם? בלא התורה אנחנו עדר בני אדם כמו שאר בני האדם ובמה אנחנו טובים ומעולים מהעמים האחרים. אם תפרסם את מחקריך כל העולם הדתי יזדעזע. אם תערער על המסורת-אבות-שגם האסונה הנוצרית והמחמדית בנויות עליה - שמשה בן יהודי היה ושתורתנו היא יצירה יהודית תעזור לצוררי עמנו והם ישתמשו במחקר לרעתנו". פרויד: "ואני משכנע שהמחקרים האלה הם לטובת בני האדם וממילא גם לטובת היהודים והעולם יכיר לי טובה. כנראה אין אתה יודע את הסתכלותי על הדת. אני כבר הבעתי דעה שהדת היא הזיה ואסון להעולם. איננני יחיד במחשבתי זו. גם הרצל רושם בספרי הימים שהדת היא הזיה שבשבילה סובל עמנו צרות זה שנות אלפים. ומה שאתה חושש מה יאמרו צוררי ישראל, האם פחד נורדוי מלפני האנטי-שמים בחפצו להביע דעתו על כתבי הקדש? נורדוי אמר במפורש כי כתבי הקדש הם גל של אמונת הבל ותורות מנהגים ומסורות מצריים. בכל זאת לא הפסיד כלום לעמנו והיהודים גם העריצו את נורדוי בחיו ובמותו. לכל הפחות לא שמעתי מעולם שיהודים בעלי דעת הרימו קולם נגד נורדוי ודעותיו על התורה והוא לא הביע דעותיו בראיות מחקריות ויטרן על השכל הבריא לבד". אני: "אדוני פרופיסור, כנראה לא תדע שעוד לפני כ"ה שנה נורדוי גלה את לבו שהוא מתחרט מאד על מה שנגע בקדשי עמנו בהתורה והדת". פרויד: "שקר הדבר". אני: "בידי מאמר מאת הסופר

3/.

העברי ראובן ברייניז שנורדוי אסר לו שהוא מצטער מאד על כל מה שכתב בענין זה. אביא לך את המאמר ואתרגם אותו בעדך".
פרוידי: "לא אמרתי שאתה המצאת את השקר. אני רק אומר שכל מי שיאמר שנורדוי התחרט שקרן הוא!" ובדברו סתוך אי-סנוחה פתח תיק והוציא ממנו מכתב סנורדוי משנת 1913. נורדוי ברכו בהצלחה לאומץ רוחו במחקריו אגב הודיע לו שבעתונים באירופה נתפשטה שמועה שאמר להסופר ברייניז שהוא מבטל את דבריו שכתב ושהתנצל לפניו כי היתה סושפע סחוקרי כתבי הקדש הנכרים. וכל זה שקר. "מעולם לא הבעתי דעה וחזרתי לאחורי. מעולם לא הייתי מושפע בדעותי אלא תמיד משפיע והראיה היותר חזקה שאינני מתחרט על דעותי כי בשתי ההוצאות המחודשות של ספרי השקרים המוסכמים לא שניתי אפילו קוצו של יוד".

נוכחתי שלא אעביר את המלומד על דעתו ביחוד אחר שאמר לי בהחלט: "אין דער וויסענשאפט גיבט עס קיינע ריקזיכטען!" שאלתי את פרוידי: "אם חפשת, אדוני פרופיסור גם ברשימת הנולדים (מאטריקעניביכער) במצרים שמשה היה בן מצרי?" המלומד נתרגש על העוקץ, עמד וכסאו וקרא: "לא אכתוב את הפתיחה לספרך ואינני רוצה לראותך יותר על פני", עזבני בחדר עבודתו והלך לחדר שני. אחר שתי שנים פגשתיו במקרה ברחוב ברגסה והנפתי את הכובע לאות כבוד. המלומד נשאר עומד ושאלנו: "האם אתה מכירני?" אני: "כן, אדוני פרופיסור! אני מכירך" פרוידי: "ומי אתה? ומה שמך?" אני: "חיים בלאך", פרוידי: "זה העוסק בחקירות על הקבלה ועל החסידות?" אני: "כן אדוני פרופיסור! פרוידי: "ומדוע לא ראיתיך זה כבר?" אני: "אדוני הפרופיסור אשר שאינו רוצה לראות אותי יותר". פרוידי: "אני אמרתי לך כך? איך אפשר? בשביל מה?" אני: בשביל שדברתי על לב אדוני הפרופיסור שלא יפרסם את מחקריו אודות משה והתורה". פרוידי: "כן, כן, אני זוכר אף אינני רוצה לראותך יותר!" ופנה לדרכו בסהירות. רוצה אני להזכיר שאחר שיצא ספרי "טרוימע זיגד קיינע שוימע" (פראג 1929) שבו הקדשתי בהסבוא פרק לשטת פרוידי והזכרתי את החלום שלו ו"שיחתו" עם הרצל, שלחתי להמלומד טופס בהקדשה וענני מכתב בידידות. כנראה שוב שכח "הפלוגתא" שלנו או שכבה חמתו.

בשנת 1939 כשעלה לפרוידי להמלט מכף הנאצים ללונדון פרסם שם את מחקריו. ולהנאצים "היתה אורה ושמחה וששון ויקר": היהודי המלומד זיגמונד פרוידי הרים את הצעיף מעל היהדות. תגעל נפשי למסור כל מסקנותיהם של הנאצים בעתונות וברדיו.

ומענין לענין באותו ענין. פגשתי את המלומד ווילהלם שטקל - תלמידו של פרוידי שבנה שטה פסיכואנליזי חדשה - בבקשה לכתוב הפתיחה. אך הוא דחה את בקשתי. מסתפינא הייתי לפרסם את הספר בלי פתיחה מאיזה גדול ומלא את התפקיד הזה המלומד הנוצרי פרנץ שפונדא.

כל זאת אמרתי להודיעך.

ועתה בקשה לי אליך, ידידי ר' אפרים שאחר שתשתמש
בהחומר אשר לפניך - ועל אכו"כ אם לא תמצא בו ענין - להחזיר
לי את המכתב. לעת מצא יהי' נחוץ לי אני עורך ספר "אלף
גדולי ישראל שפגשתי בימי חלדי" ויהיה המכתב נחוץ לי.

רעך תדהר לא בא ולא כתב עד היום. צלצלתי שוב כמה פעמים
ולא היה בחדר סלונו.

בענין המעגנים הייתי אצל המוסד ובקשו אותי שלא לדחוק
בהם. הם עושים הכל בסתינות והדבר הוא דליקטי מאד.

בידידות נאמנה והוקרה רבה

(-)חיים בלאך

אפרים טובנהויז
חיפה - הדר הכרמל

ת. ד. 938 טל. 4034, 6424

סופר העתונים:

דער אמעריקאנער – ניו־יארק
ניו־יארקער וואכענבלאט – ניו־יארק
דאס אידישע פאלק – ניו־יארק
די אידישע וועלט – קליבלנד
דער שפיגעל – בואנוס־איירס
ארגענטינער מאגאזין – בואנוס־איירס
אונזער וועלט – פריז
לשון און לעבען – לונדון
וואכענצייטונג – לונדון
פאלקסבלאט – מונטיבידיאר
מאמענט – מונטיבידיאר
קענעדער אדלער – מונטריאל
קענעדער נייעס – טורונטו
אפריקאנער אידישע צייטונג – יוהניסבורג

ב"ה חיפה, ט' ניסן תמ"א
13.4.81

לכבוד
ידידי, הרב החכם הסופר המפורסם
מוהר"ר חיים בלאך שליט"א.
ניו-יורק.

קבלתי בתודה את מכתבו עם התנחומים
על מות אמי ז"ל.
בנוגע לספרו "אסט ודישער הומאר" אין צורך
כי כ"ת יטריח עצמו לשלחו אלי, כי אינני עוסק עוד
בפולקלור ולא תהיה לי הזדמנות לכתוב על נושאים
הקרובים. את הספר ראיתי בספריה בתל-אביב
והוא נחשב מאד וראוי לתשומת לב.
הריני מאחל לכ"ת רפואה שלמה בריאות
הגוף והנפש ואריכות ימים

בברכת חג כשר ושמח
ידידו המסור
אפרים טובנהויז –

אפרים טובנהויז
חיפה - הדר הכרמל
ת. ד. 938 טל. 4034, 6424

סופר העתונים:
דער אמעריקאנער, ניו־יארקער וואכענבלאט, דאס אידישע פאלק — ניו־יארק
די אידישע וועלט — קליבלנד
דער שפיגעל, ארגענטינער מאגאזין — בואנוס־איירס
אונזער וועלט — פריז
לשון און לעבען, וואכענצייטונג — לונדון
פאלקסבלאט, מאמענט — מונטיבידיאו
קענעדער אדלער — מונטריאל
קענעדער נייעס — טורונטו
אפריקאנער אידישע צייטונג — יוהניסבורג

ב"ה חיפה, כ"ט דתשרי תשל"ג

לכבוד
הרב החכם והסופר המופלא
ר' חיים בלאך שליט"א

רב יקר ונשגב,
מאמרו הגדול לא יכולתי לצערי להדפיס כי
לא קבלנו נייר במדה מספיקה ועל כן הדפסתי רק את
מאמרו הקצר ושמחתי כי כב' השתתף בספר היובל מפרי עטו.
כב' יודע כמה מעריך אני ומוקיר את כב'. זה עתה השתעשעתי
בספרו הנפלא הנוגע למאמרי חז"ל שהרצאותי. כב' רשם אזנים
לתורה, גם ספריו היפים "געמיינדער פון חסידים" "פון
דער ליבע" על גדולי החסידות היו לי לעינים. וזה עתה
פרסמתי מאמר על ר' שמחה בונים מפשיסחא ב"הפועל" וגם
הדפסתי "נרות שבת" סיפורי חסידים. אשמח מאד לשמוע
את חוות "דעת כב' על עבודתי בשדה החסידות כי חוות-
דעת ממומחה כמוהו חשובה לי מאד.
יש בדעתי להוציא ספר מיוחד שיכיל אגדות גדולי
החסידות באופן פופולרי, לבני הנוער בארץ. מה דעת כב' על?
בכבוד רב וברכת שנת גאולות
ושלום רב
מכבדו ומוקירו מאד
אפרים טובנהויז.

את החומר שלחתי לכב' ע"י דואר רגיל רשום באחריות.

יואל טייטלבוים
אבדק"ס
סאטמאר והגלילות
ברוקלין, נ. י.

JOEL TEITELBAUM
Grand Rabbi
of SATMAR
500 Bedford Ave.
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9045

ב"ה א' לס' וישבתם לבטח תשי"א

לידידנו היקר והנעלה משובח ומפואר
הרב ר' חיים בלאך נ"י.

אדשת"ה, לתשובת מכתבו בענין שביקש לשאול את פ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בשיטת רש"י ז"ל בענין ירושה ראשונה ושני, נעניתי ממרן שליט"א להשיבו, כי הרבה יש לפלפל בדברי רש"י ז"ל, וזה שדעת רש"י אינו כדעת הרמב"ן ז"ל זה מילתא דפשיטא ומבורר וכמה מפורשים הפוכים מדעת הרמב"ן כמבואר בכמה מקומות וכמ"ש הרמב"ן בעצמו בפ' מסעי ל"ג/נ"ג בפסוק והורשתם את הארץ שמביא דעת רש"י שלא כדברי יע"י"ש באוה"ח הק' שמביא ג"כ דברי רש"י ז"ל וד' הרמב"ן ז"ל ומאשר פשט הכתוב כדברי רש"י ז"ל יעי"ן שם.
ובהזדמנות ידבר כמ"ע עוד עם כ"ק אדמו"ר שליט"א בפא"פ מזה.

והנני ידידדשתה"ר באה"ר

יוסף אשכנזי
משב"ק

אפרים טובנהויז
חיפה - הדר הכרמל
ת. ד. 938 טל. 4034, 6424

ב"ה חיפה, י"ג כסלו תשי"א
19.11.50

סופר העתונים:
דער אמעריקאנער | ניו־יארק
ניו־יארקער וואכענבלאט | ניו־יארק
דאס אידישע פאלק | ניו־יארק
די אידישע וועלט - קליוולנד
דער שפיגעל | בואנוס־איירס
ארגענטינער מאגאזין | בואנוס־איירס
אונזער וועלט - פריז
לשון און לעבען | לונדון
וואכענצייטונג | לונדון
פאלקסבלאט | מונטיבידיאו
מאמענט | מונטיבידיאו
קענעדער אדלער - מונטריאל
קענעדער נייעס - טורונטו
אפריקאנער אידישע צייטונג - יוהניסבורג

לכבוד
הרה"ח הסופר הנעלה מה"ר חיים בלאק
ניו-יורק.

ידידי הר' חיים היקר והנכבד,
הריני מתכבד להודיע לכ"ת כי בועידת מערכת
ועד היובל להרב פיסק הוחלט לא להדפיס בספר זה את
מאמרו, מחמת שהוא גדול למדי, והניר שהגיע אלינו מועט
ויש בו מקום רק למאמרים קצרים.
אולי בחוברות הבאות נוכל להדפיסו בהמשכים
בירחון "הפוסק" אם כ"ב יסכים לכך.
נבקש מכ"ת כי, ואולי בטובו לשלוח מאמר קצר
בצרוף ברכה לבעל היובל ותודתנו נתונה לכ"ב מראש.
בקשר עם החלום שכ"ב חלם אשמח מאד אם יעלהו על
הניר כי בודאי אמצא בו ענין, וחלילה לו להאריך אדם
ככ"ב כבעל הזכות.
ושוב אבקשו כי את המאמר הקצר לכב' הרב פיסק
ישלח לי בהקדם ע"י דואר אויר.
בכבוד רב
וידידות כנה מוקירו מכבדו
אפרים טובנהויז

JOEL TEITELBAUM
Grand Rabbi
of SATMAR
500 BEDFORD AVE.
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9045

יואל טייטלבוים
אבדק"ק סאטמאר
ברוקלין, נ. י.

אפרים טובנהויז

חיפה - הדר הכרמל

ת. ד. 938 טל. 4034, 6424

ב"ה חיפה, 16 בשבט תשי"ט

סופר העתונים:

דער אמעריקאנער	ניו־יארק
ניו־יארקער וואכענבלאט	ניו־יארק
דאס אידישע פאלק	ניו־יארק
די אידישע וועלט	- קליבלנד
דער שפיגעל	בואנוס־איירס
ארגענטינער מאגאזין	בואנוס־איירס
אונזער וועלט	- פריז
לשון און לעבען	לונדון
וואכענצייטונג	לונדון
פאלקסבלאט	מונטיבידיאו
מאמענט	מונטיבידיאו
קענעדער אדלער	- מונטריאל
קענעדער נייעס	- טורונטו
אפריקאנער אידישע צייטונג	- יוהניסבורג

לכבוד

ידידי היקר הרב הסופר הנעלה

ר' חיים בלאך שליט"א

נוי-יארק.

בחג היה לי היום שבו קבלתי את ספרו

היקר "ידע מה שתשיב".

הנני הוגה בו עתה ומקוה שאפשר יהיה לי

לפרסם מאמר שבו יובלט חשיבותו.

בתקוה לשמוע מאתו בשורות טובות

הנני בכל הכבוד והיקרה

שלו בכל לב

אפרים טובנהויז.

נ.ב.

חושבני שב"אמעריקאנער" פירסמו על ספ' מאמר הערכה

אם כן הואיל להמציא לי את הגליון?

אפרים טובנהויז
חיפה - הדר הכרמל
ת. ד. 938 טל. 4034, 6424

ב"ה חיפה, כ"ב חשון תשי"ט.

סופר העתונים:
דער אמעריקאנער / ניו־יארקער וואכענבלאט / דאס אידישע פאלק — ניו־יארק
די אידישע וועלט - קליבלנד
דער שפיגעל / ארגענטינער מאגאזין — בואנוס־איירס
אונזער וועלט - פריז
לשון און לעבען / וואכענצייטונג — לונדון
פאלקסבלאט / מאמענט — מונטיבידיאו
קענעדער אדלער - מונטריאל
קענעדער נייעס - טורונטו
אפריקאנער אידישע צייטונג - יוהניסבורג

לכבוד
הרה"ג הסופר המופלא
החכם רבי חיים בלאך שליט"א.

רב מאד נכבד ויקר,

נזדמנתי לשמוע כי כבוד עורר את דינו ולית דין ולית דיין בישראל.
דברתי כאן עם כמה מגדולי התורה והם אמרו לי כי יש לעשות הכל
כדי לשמור על כבודו. ידע כת' כי יש לו ידידים בא"י וגדולי
הרבנים דכאן נזדעזעו לשמוע שיש אנשים שהעיזו להוציא לעז
כי ספריו מלאים כפירה, הרי ספריו פתוחים לכל קורא, וספריו
הגרמניים על החסידות הרי חינכו דור שלם בגרמניה ובאוסטריה,
שהכירו מספריו את אור התורה והחסידות וספריו החשובים
אודות גדולי החסידות ועל המהר"ל מפראג וכו'.
ועתה נשאלת השאלה כיצד זה העיזו להעליל באופן מגעיל
מאש התורה, כיצד זה אנשים השייכים לחוג לשכת דמקומם אין
להם זיק של השתתפות בצערו של פליט אדם גדול בתורה וחכמה
כמות. ניסתי לתת דברים בעניין זה בעתונים הולמים אך לצערי
לא מצאתי אוזן קשבת, כי אינם נוטים להכנס לעניין מחלוקת שאינם
בקיאים בה, ומלבד זה הם מטילים ספק אם יהיה זה לעזר לכך.
אם כת' מסכים כי אפרסם ב"הפלס" אעשה זאת ברצון.

מוקיר התלמוד והרבנות
ידידו מוקירו באמת
אפרים טובנהויז

אפרים טובנהויז

חיפה - הדר הכרמל

ת. ד. 938 טל. 4034, 6424

סופר העתונים:

דער אמעריקאנער, ניו־יארקער וואכענבלאט, דאס אידישע פאלק – ניו־יארק
די אידישע וועלט – קליבלנד
דער שפיגעל, ארגענטינער מאגאזין – בואנוס־איירס
אונזער וועלט – פריז
לשון און לעבען, וואכענצייטונג – לונדון
פאלקסבלאט, מאמענט – מונטיבידיאו
קענעדער אדלער – מונטריאל
קענעדער נייעס – טורונטו
אפריקאנער אידישע צייטונג – יוהניסבורג

ב"ה חיפה, יב' סיון תשי"ד
13.6.54

לכבוד
הרב החכם המופלא הסופר והחוקר
הנודע לתהלה
הרב ר' חיים בלוך שליט"א.

אדוני היקר והנכבד,

קראתי את מכתבו פעם ופעמים ונתפעלתי מאוד
מדבריו. מי כמוהו יודע להעריך ולהוקיר את סגולותיו ומעלותיו
האנושיות, בספריו הנני הוגה תמיד, כי הנני מוצא כי כב' כמחבר
וסופר הוא בעל שאר-רוח וגודל-נפש, ונמנה בין אנשי המעלה
ושלומי-הרוח ונסיכי היכל ספרותנו המפוארת והתורנית
ומעריך מאד כי בל-נא יתפעל מאותם האנשים הממררים
את חייו ואינם חסים על כך. הרי כך יודע שכבר הפילוסוף
אפלטון עמד על כך שדוקא אנשי-המעלה הם נרדפים. ומה גדולה
היא שמחתי בשמעי, כי באחד מספריו הרבה חולות יש ספר
שהוא ממש העתקה ממכתבו של הגאון לרא"ש גוטמאכר שפורסם
בירחון "ריפלסר".
כאשר הופיע "בסיני" המאמר על "זולפינים ספרותיים"
מר שמואל הכהן וויינגארטן וכאשר יצא "מחברו" הסופר צבי
הירשי, הצטערתי ונדהמתי, והרב פוסק דבל סירק להדפיס שום
דבר, שיש בו משום פגיעה בכבודו, כי בטוח הייתי כי תבא לאור
צדקתו.
התעניינתי מאד לקרוא זאת דבריו המאליפים על קטנותם
של בני הדור, כי כה נכון הדין שבכל התקדמותה של האנושיות
לא עלה לה לשפר את המידות, אלא להיפך, הדורות הולכים
ומתמעטים, והגענו לשיעור מצומצם של מידות טובות. שיש לחפש

אפרים טובנהויז
חיפה - הדר הכרמל
ת. ד. 938   טל. 4034, 6424

חיפה, ...

סופר העתונים:

דער אמעריקאנער	ניו־יארק
ניו־יארקער וואכענבלאט	ניו־יארק
דאס אידישע פאלק	ניו־יארק
די אידישע וועלט	קליבלנד
דער שפיגעל	בואנוס־איירס
ארגענטינער מאגאזין	בואנוס־איירס
אונזער וועלט	פריז
לשון און לעבען	לונדון
וואכענצייטונג	לונדון
פאלקסבלאט	מונטיבידיאו
מאמענט	מונטיבידיאו
קענעדער אדלער	מונטריאל
קענעדער נייעס	טורונטו
אפריקאנער אידישע צייטונג	יוהניסבורג

II

אותן בנרות עם כל אותם האנשים והרבנים
שהם צריכים היו לשמש לנו דוגמא ומופת.
רק ראו על סלונו של כל ,,י אשר
מתעוררת אצלי השאלה הנושנה: מפני מה
צדיק ורע לו? הרי כל-כך הרבה מוקירים
את ספריו. שומע אני מהספרנים שספריו היקרים
נקראים מאנשי-עולם ו[illegible] - הספרות, וספריו "היכל למאמר,
תל" הריהו מאזנים לתורה, ואך שמצא לאור במהדורות הקרות
נמכר במספר רב גם בארצנו והוא מפאר כל בית תורני
וכל ספריה מהספריות המהוללות באהל. והגליונות הרוחניים
של כל ספריו והתשובות על החסידות "קהל חסידים" של
ונפלאות האהבה", כמה השפיעו לטיפוח חיי הרוח של
הדור במערב אירופה. הרי אני נפגש עם חוגים שונים
מעולי מערב אירופה, ושומע אני מהם כי כל סלל לפניהם
את הדרך להבנת המאור של היהדות.
בחו"ל - הרוח אין קפיצת הדרך, וכל רעיון לקויין
להרוון ממושך, אך כך המחוש והגשמה לאת רעיון הקפצת!
החסידות והנוער לקבלת להפנם אך אור המסורת ואור
החסידות, כך חרש זרע ונתן לכך את חלבו ודמו, ויודע נא
כי מולא ילד בחוון עלי-אדמות, יתחזק נא ויוסיף להשוות
ולהפרות את חיינו הרוחניים והתרבותיים ברוח ישראל סבא, כי
ספריו אינם כאלה המשתמרים בדפים ועל הדפתאות, אלא
הם נקראים תמיד ומעוררים, ובארצנו הקדושה קנה לו
לקבלת הכרה.

אפרים טובנהויז
חיפה - הדר הכרמל

ת. ד. 938   טל. 4034, 6424

חיפה, ...

סופר העתונים:

דער אמעריקאנער	ניו־יארק
ניו־יארקער וואכענבלאט	ניו־יארק
דאס אידישע פאלק	ניו־יארק
די אידישע וועלט	- קליבלנד
דער שפיגעל	בואנוס־איירס
ארגענטינער מאגאזין	בואנוס־איירס
אונזער וועלט	- פריז
לשון און לעבען	לונדון
וואכענצייטונג	לונדון
פאלקסבלאט	מונטיבידיאו
מאמענט	מונטיבידיאו
קענעדער אדלער	- מונטריאל
קענעדער נייעס	- טורונטו
אפריקאנער אידישע צייטונג	- יוהניסבורג

III

נכשלה השנאה של רודפיו ועוכריו, ודע
אין שאלה הם נכשלים עניים ודווים.
כל זה מאותם האנשים הנגרפים מחמת
נכשלים עניים ודוונים, כי-אם אל
ויכין בראשו, וסוף הצדק לנצח.
דמעותיהן הן דמעות עשק, ושדו
הפמוטות לא נכשלו. רציתי לפרסם את מכתבי זה
לנ"ב, שהוא כמין מכתב גלוי לגולה שרודפים את כת.
ולא פעם דיברתי עם הגאון הגדול מרן בעל החזון איש זצ"ל
על ענין כזה, אך הוא אמר לי שאין ביכלתו מחמת חולשתו
להתנגד בעניני התורה, אך בקשני לבקש גם ביקש את הרב
הגאון ר' הלל פוסק זצ"ל כי יחזק את כתב.
הוא עבר על מאמרי על כת' שפירסמתי באחד עתון
"שערים" שם פירסם את מכתבו בספרו "אבן מקור תצוה"
אך בקשני כי לא אגע במאמרי בענין הרי"ב, כי חשש
שמא ישפטו אותי מאיגוד השריד "לשערים" ויפרסמו
ברבים, שלא יהיו בהם משום עידוד לנ"ב. לולא השפעות
הוא קרא הרבה מבין השיטין ונראה הראיתי לו מכתבו
אלי אמר, שהוא קורא גם בין השיטין מאומה בתוך
השיטין, וכשיש לאדם לצעוק ואינו יכול לצעוק
אזי זוהי צעקה גדולה, שיש להקשיב אליה!
הוא ~~[illegible]~~ מסר תשובתו לנ"ב, כפי שתפורסם בספרו "אבן
מקור ונצחיות", אך הרב דיבר בע"פ ומסר לי, כי הוא מבקשני

אפרים טובנהויז

חיפה - הדר הכרמל

ת. ד. 938 טל. 4034, 6424

חיפה, ...

סופר העתונים:

דער אמעריקאנער | ניו־יארק
ניו־יארקער וואכענבלאט | ניו־יארק
דאס אידישע פאלק | ניו־יארק
די אידישע וועלט - קליבלנד
דער שפיגעל | בואנוס־איירס
ארגענטינער מאגאזין | בואנוס־איירס
אונזער וועלט - פריז
לשון און לעבען | לונדון
וואכענצייטונג | לונדון
פאלקסבלאט | מונטיבידיאו
מאמענט | מונטיבידיאו
קענעדער אדלער - מונטריאל
קענעדער נייעס - טורונטו
אפריקאנער אידישע צייטונג - יוהניסבורג

IV

שלא לפרסם זולת בקשתו אלמלא.
אבקש איפוא מכם בכל לשון של בקשה
ותמצא נא ותוסיף להיות כמעין המתגבר
ומדבר גבורה, ותכנס נא את פרי רוחו לספר אחד,
ויכין נא מבחר מכתביו המפורסמים ואיזה ימצא
מול חשש ישקיע את הנספחים הנחוצים להוציא לאור
את מבחר כתביו.
לבי סמוך ובטוח שכת' ישים לב לדברים שלי
היוצאים מן הלב, ותקוה כי יתחזק ויתעודד.

ידידו הנאמן
בכל השבוד וההוקרה
שלו בלב שלם
אפרים טובנהויז

אפרים טובנהויז
חיפה - הדר הכרמל
ת. ד. 938 טל. 4034, 6424

סופר העתונים:
דער אמעריקאנער / ניו־יארקער וואכענבלאט / דאס אידישע פאלק – ניו־יארק
די אידישע וועלט – קליבלנד
דער שפיגעל / ארגענטינער מאגאזין – בואנוס־איירס
אונזער וועלט – פריז
לשון און לעבען / וואכענצייטונג – לונדון
פאלקסבלאט / מאמענט – מונטיבידיאו
קענעדער אדלער – מונטריאל
קענעדער נייעס – טורונטו
אפריקאנער אידישע צייטונג – יוהניסבורג

ג' חיפה, כ"ב סיון תשי"ג
5.6.53

לכבוד
ידידי הנכבד והיקר
הגאון החוקר הנעלה
הרב חיים בלוך שליט"א.
נו-יורק.

אדוני היקר והנכבד,

הריני מאשר לכב' דברי הערכה שפרסמת
בעתון היומי "שדרש" על כב'.
דברי הערכה שבסוף מאמרו יש בהם משום
ביטוי של הערכה לכב' מצד מוקיריו הרבים בארצנו.
מאמר יקר הנשיא ולמצפה המקום בזמן
ומי זה לא יכולתי להקדיש לכב' הערכה מקיפה
יותר כרצוני ואקוה כי תהיה לי עוד הזדמנות
להרחיב ולבאר את הדיבור על כב' ומפעלו האדיר
במשך יובל שנים.

בברכה נאמנה,
מוקירו ומכבדו [illegible]
[illegible]
אפרים טובנהויז

נ.ב.
אודה לכב' מאוד
מבקשה לכב' אם ישלח
אלי את תמונתו בצירוף חתימת ידו ודברי הקדשה
לזכרון לי. הנ"ל.

אפרים טובנהויז

חיפה - הדר הכרמל

ת. ד. 938 טל. 4034, 6424

סופר העתונים:

דער אמעריקאנער	ניו־יארק
ניו־יארקער וואכענבלאט	ניו־יארק
דאס אידישע פאלק	ניו־יארק
די אידישע וועלט	קליבלנד
דער שפיגעל	בואנוס־איירס
ארגענטינער מאגאזין	בואנוס־איירס
אונזער וועלט	פריז
לשון און לעבען	לונדון
וואכענצייטונג	לונדון
פאלקסבלאט	מונטיבידיאו
מאמענט	מונטיבידיאו
קענעדער אדלער	מונטריאל
קענעדער נייעס	טורונטו
אפריקאנער אידישע צייטונג	יוהניסבורג

ב"ה חיפה, א' ר"ח אדר תשי"ג
15.2.53

לכבוד
ידידי היקר והנכבד
הרב החכם והסופר הנעלה
מוהר"ר חיים בלאך שליט"א

ניו-יורק.

ידידי ונכבדי היקר.

הנני מאשר בתודה קבלת ספרו החשוב "מאוצר תורה ומנהגים". ספרו זה ראוי לדעתי לתשומת לב מיוחדת, כי כל פסקיו הם חידוש גמור.

ואני מקוה שבמסגרת הרצאותי אקדיש מקום לספרו זה, שיש בו חומר חדש ומעניין מכמה בחינות.

בברכה נאמנה
ובכבוד רב
מוקירו ומעריצו מאד
אפרים טובנהויז

אפרים טובנהויז

חיפה - הדר הכרמל

ת. ד. 938 טל. 4034, 6424

סופר העתונים:

דער אמעריקאנער, ניו-יארקער וואכענבלאט, דאס אידישע פאלק – ניו-יארק
די אידישע וועלט – קליבלנד
דער שפיגעל, ארגענטינער מאגאזין – בואנוס-איירס
אונזער וועלט – פריז
לשון און לעבען, וואכענצייטונג – לונדון
פאלקסבלאט, מאמענט – מונטיבידיאו
קענעדער אדלער – מונטריאל
קענעדער נייעס – טורונטו
אפריקאנער אידישע צייטונג – יוהניסבורג

ב"ה חיפה, אסרו חג כ"ב ניסן תשי"ד.

לכבוד
ידידי היקר והנעלה
הרב החסיד הגאון הנעלה
הרב חיים בלוך שליט"א.

הריני מאשר בזה בתודה קבלת ספרו החשוב "אבן מקור תצער" שממנו נודע לי על פטירת רעיתו אשר ליוותה אותו בדרך חייו. הנני משתתף בצערו זה וינחמהו האל השוכן בציון וימצא נפשו תנחומים בעבודתו החשובה להפצת ספרותנו התורנית.

הנני מודה לכב' על שכינס את דבריו בעתון היומי "שערים" ועל שהביא בגליונם את דברי הרב להסופר התורני המובהק ר' הלל פוסק ז"ל, עורך "הפוסק" שעמד במשך שנים רבות אכסניא מפוארת לדברי תורה הלכה ואגדה, ומאז פטירתו נפסקה במה תורנית זו.

הנני יודע להעריך ולהוקיר את כ"ת, כאיש הלב והנפש. זה מכבר קראתי את ספריו "כהני האהבה" וקהל חסידים" וספרו המונומנטלי המפואר "היכל למאמרי חז"ל". יודע נא כ"ת כי דבריו מוכרים ומוקרים בכל גבולות ארצנו, ובכל מקום בואו ראיתי כי מעיינים בספריו. בדעתי לפרסם עוד מאמר בעתונים באידיש ולהתעכב על כב' כבעל הנפש שיש מזיגה הרמונית של תורה וחכמה, הדולה כל ימיו פנינים מים ספרותנו, ומים החסידות ולהעשיר את ספרותנו בספרים יקרים,

./.

אפרים טובנהויז

חיפה - הדר הכרמל

ת. ד. 938 טל. 4034, 6424

חיפה, ...

II

סופר העתונים:

דער אמעריקאנער / ניו־יארקער וואכענבלאט / דאס אידישע פאלק — ניו־יארק
די אידישע וועלט — קליבלנד
דער שפיגעל / ארגענטינער מאגאזין — בואנוס־איירס
אונזער וועלט — פריז
לשון און לעבען / וואכענצייטונג — לונדון
פאלקסבלאט / מאמענט — מונטיבידיאו
קענעדער אדלער — מונטריאל
קענעדער נייעס — טורונטו
אפריקאנער אידישע צייטונג — יוהניסבורג

והעולם התורני יכיר לכב' תודה מרובה
כפופולריזטור פרשן ומסביר של החסידות, שהביא
את דבר ה' עד להמונים שבתפוצות.
הנני מברך את כב' ויוסף ה' ליתן לכב'
בריאות טובה, בריות גופא ונהורא מעליא כדי ויוסיף
להפרות את שדה הספרות התורנית באותו משעול-
היחוד שכב' סלל לעצמו.

בדעתי להקדיש לכב' פרק נאה בספר שהנני
מתעתד להוציא לאור בשם "עם בני דורי" שיכלול
תיאור דמויותיהם של גדולי "הרוח" שבדורנו.
אשמח מאד לקבל מכב' את תמונתו ולרשום לי לזכרון
מצד השני של התמונה כמה מלים להקדשה ולזכרון
כדי לפרסמה בספרי האמור.

אני שולח הלבבות לחג אורים
ובידידות נאמנה
מוקירו ומכבדו מאד

אפרים טובנהויז

ועד להוצאת ספר היובל להרב הלל פוסק
תל־אביב, פינסקר 8

ב"ה חנוכה תש"י ת"א,

לכבוד הרב הרופס חיים בלוק

רב מאד נכבד.

בקרוב תמלאנה שבעים שנה להרב הלל פוסק שליט"א עורך ירחון „הפוסק", המופיע בעירנו משנת ת"ש, בלי שום הפסקה.

ליובלו זה יודפס ספר היובל בצורת חוברת מוגדלת של הירחון „הפוסק", בהשתתפות חכמים וסופרים שונים.

נתכבד איפא, לבקש מכת"ר כי יואיל בטובו לשלוח מאמר תורני בעד ספר זה.

בכבוד רב

בשם ועד היובל

מזכירי־כבוד: ש. צירנסט

אפרים מקנהוין

אחה'ע לעורך „הצפירה" (נ.סוקולוב) ורשא.

לונדון י"א תשרי תרע"א.
15 אקטובר 1910

אם טובה בעיניך הערה זו, תנה אותה באחת מגליונות „הצפירה" פ'מים האלה חגו האשכנזים-וכל העולם עמהם-חג הרוח" במלאת מאה שנה ליסוד האוניברסיטא הברלינית. הכל יודעים פרשת החג הזה מתוך כה'ע הכלליים, אלא שאני, בתור יהודי, מצאתי בו גם „צד יהודי" ומצפה קצת ה"תי, שאיזה מן העתונים שלנו יעיר את הלבבות על צד זה שבדבר. אכל אם היותי קורא הרבה עתונים יהודים, בעברית ובשאר לשונות, לא מצאתי בהם מה שבקשתי, עד שבא הדבר לידי בהיסח הדעת במקום שלא בקשתי:-באחד מחשובי העתונים האנגלים (Daily News):

„חג המאה של האוניברסיטא הברלינית -אומר מכ'ע זה-ראוי
„ היה שיעורר את האנגלים לא רק לשלוח ברכות, כי אם גם לחשוב מהשבות..
„ האוניברסיטא הזאת נוסדה בשנת 1810, בעת שנשבר גאונה של מדינת פרוסי
„ והיתה למדרסלרגליו של נפוליון. ומה נפלא הדבר, שבעת כזאת נולדה
„ המחשבה ליסד אוניברסיטאין זאת כי אם הביגו הומבולדט וחבריו, כמה
„ גדול יהיה כוחה שלהאוניברסיטא לעורר לתחיה את רוח העם. מעולם לא הר
„ אובני אדם באופן יותר בולט את אמונתם בכח פעולתן של „אידיאות"
„ ובאותו הרעיון האמתי, שגבורתה של ממלכה נוצרת בבית תלמודו של הפלוסוף ולבורטוריא של איש המדע לא פחות מבאהלי אנשי הצבא ואוצרי הנשק
„ בשביל למצוא דוגמתו של החזיון הזה, עלינו לשוב אלף ושמונה מאות
„ שנה לאחור, לאותו ה„רבי" היהודי, אשר בערב חורבנה של מדינת היהודים,

„ בששאלוהו טיטוס, מה בקשתו וחנתן לו–ענהו: „תן לי יבנה וחכמיה".
„ יבנה וחכמיה הצילו רוח האומה היהודית בעת שאנשי החיל היהודים
„ היו במתים ו„המדיניות היהודית בעת/שאנשי/ היתה לאין, ותועלת מעין
„ זו הביאה גם האוניברסיטא הפרלינית לעם פרוסיא. האנגלים, שאינם מכפ
„ דים הרבה את עת המחשבה המופשטת והלמודים הפלחי מעשיים, טוב יעשו
„ אם יעימו לבם אל המוסר היוצא מזה".

אם ישמעו האנגליםלעצה זו–איני יודע. אך גם אם לא ישמעו, אין בזה סכנה גדולה לקיומם. עדיין יש לו לקיום זה על מה שיסמוך, גם מפלעדי המחשבה המופשטת, ועדיין יש לו לעם זה גם „בעלי מחשבה" במספר הגון "למרות מעשיותו". ואולם אנו היהודים, שכל קיומנו זה אלף ושמונה מאות שנה על „יבנה וחכמיה", ויבנה זו הולכת וחרבה לעינינו, וחכמיה מתמעטים והולכים מיום ליום, – אנו הרי צריכים היינו לכאורה לשמור מכל משמר את האמונה, בכח פעולתו של אידיאות" ולהוסיף חזוק לאמונה זו על ידי השעמת כל חזיון המסיע לה. כי –עד שתבנה לאומיותנו על יסודות „מעשיים" בהטכם לתורת אופנהימר או לתורות אחרות בדומה לה– סוף סוף הרי אין לנו שיור כי אם „האידיאות המופשטות" של היהדות, שבהן אנו אוחזים וצפים על פני המים, השואפים לבלענו.

„צריכים היינו"...אבל מי זה אשר יסכן בעצמו להגן בגלוי על אמונה „ריאציונית כזו, בעת שגלוי וידוע לכל בר בי רב בקר– בנו, שרק שוק החיים עם צרכיו ה„מעשיים" הוא הכח היחידי המושל בעו– לם, ואידיאות מופשטות אינו אלא צעצועים בלי שום ערך מעשי. את התורה הזאת משנים לצעירינו והמוניגו זה כמה שנים, ואף גם עתה, אה

אחר הלקח הטוב" של השנים האחרונות, עד"ן רפו המעלים גרה מאותו מזון שפא אל קרפם לפנים. וכשפאים צעירים אובדי דרך ומוצאים את התולדה ה המעשית מתורה זו, אנו מתמהמרים וצועקים: פוגדים! מוכרי קיום אומתם וכבודה פעד נזיד עדשים!.

„פוגדים"- פמה? פאידיאה מופשטת! מי ה'א החובה לשמור על קיום האומה וכבודה אם לא אידיאה מופשטת? והרי למדונו רפותינו, שהאידיאה המופשטת אינה כלום, והחיים הם הכל. „פוגד" הוא אפא זה שפוגד פצרכי החיים לעם אידיאה מופשטת, ולא זה שדוחה את האידיאה המופשטת מפני צרכי החיים...

כן. מה שזרענו אנו קוצרים, - ועד"ן אנו הולכים וזורעים.

כתיבה וחתימה טובה

לשנת תש"י א

מאחל לכב' וכל בני ביתו

אפרים טובנהויז ומשפחתו

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx, 53 N.Y.

Dear Friend:

Several weeks ago I sent you my Sefar " M'aschrim Toim Umatim" ,which I recently had published.

It would help me immeasurably, if you would forward to me your check, for which I will be thankful to you.

With kind regards,

Babbi Chaim Bloch

316 SOUTH 5TH STREET
BROOKLYN 11, N. Y.

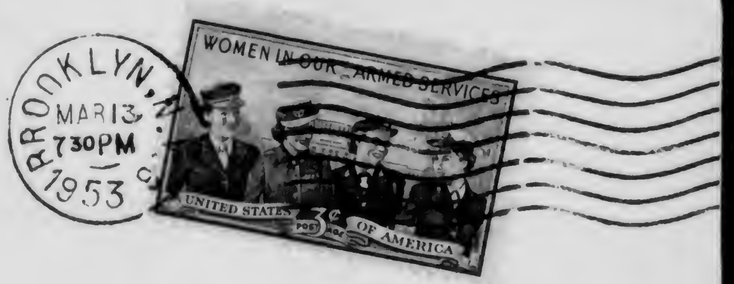

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx 53, New York

איגרת אוויר
AEROGRAMME

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave
Bronx 53 N.Y.
New-York
U.S.A.

דואר אוויר
PAR AVION

קפל שלישי

אם יושם משהו בפנים, תישלח האיגרת בדואר רגיל

EXPEDITEUR - השולח

E. Tombenhaus
Haifa
P.O.B. 4938

קפל שני

ודאר לפנים

ב״ה

ציריך עש״ק תרומה תש״ג

לכבוד ידידי הרב הנעלה הסופר המפורסם והחוקר הנודע
מוה״ר ר׳ חיים בלוך נ״י

שתי פעמים קבלתי ממך ניירות זמר אהרן צייטלין מבדר על הצעתי ואני שמחתי מאד שזכרתני לטובה ולא שכחתני וגם באמת אני לא שכחתי חלילה אותך, אלא שהטרדות הן גדולות ואיני סופר מהיר בטבעי, וזהו הרגל שנעשה לטבע, כן מר ד״ר קאבלער וכן אתה הנכם מהירים בזה. והנה אתחיל בשלומך ושגא. שלום לך ולביתך ולבניך שליט״א.

מאד שמחתי לראות שהנך עובד בעבודתך הגדולה ות״ל שספרך גמרת אותה בפעם השניה, ואני מסופק שזהו פרי הבשל, והשתתפות זאת, בוודאי שוש בדרים בגו. ועל ידיעת לך לכבוד שספריך נקראים גם פה ותלמידי אקשודים אותן כשאני אומר כי בעל המחבר הוא ידידי. הנאמן עליו. ואורך הבדר, שכבודים של ד״ר אביה שוש ו. שאל אותי ולד אחד אם המחבר שהזכרתי [illegible] חסני [illegible].

מר ד״ר קאבלער כתב לך מלונדון שהשתתפתי בקונגרס באוקספורד והצעתי גם בפני נוצרים ויהודים וקבלו עליהם גם גברין של קדושינו, גם לשנה בכדי לעורר את המצפון. ההצעה נתקבלה ותלו זה עדיין,
מה שנוגע לעבודתי בשעת המלחמה הנוראה וש״ז, רק להודיע לך בקיצור נמרץ, כי אני ובני שליט״א יעקב נ״י שהוא חסידך מקדמת דנא עבדנו בסכנת נפשות להצלת היהודים והצלחנו בזה שהצלנו ע״י עבודתנו כחמשים אלף איש. כל העבודה שיצאה משוייץ לטובת היהודים מהגר וכן כל מה שבא משוודיה בא על ידי ועל ידי בני ונכדי. אם תתענין בזה אוכל לשלוח לך ראיות ברורות ומספרים נכונים בזה על ידי אחרים.

עתה אשיב על דבר אחותי. אחותי הדבורה מאוץ הצלתי עם כל משפחתה ובתה נשאה לאיש אבל הצעירה הודעל חכתה על חתנה ולא השתמשה בעצום שלחתי לה ואתן נסעה עם חתנה לגאליציה ושם נשאה אבל אין [illegible] הייתי מאוד חולה לשמוע ממך [illegible] עד קבוצתך וראיות [illegible] איני יודע אם יש בידך ספרי הקטן האחרון ואם לאו אשלח לך אחד בחפץ לב ובשמחה אם תכתוב לי את דעתך עליה [illegible]

Herrn

Chaim Blooh

Wien 2o.,

Rafaelgasse 1.

Luftpost
Par avion - Via aerea

DR. ZWI TAUBES
Rabbiner der
Israelitischen Cultusgemeinde Zürich
Brandschenkestrasse 43

Rabbiner Dr.Z.Taubes.
Israelitische Cultusgemeinde Zürich

Telephon 31.561
Postcheckkonto VIII 2427

Zürich, den 15.Mai 1939
XXXXXXXXX36X
Brandschenkestr. 43

Herrn
Chajim Bloch,
c/o.H.Wieder,
1859 Walton Ave.
BRONX,New York

Sehr verehrter Herr Bloch !

Herr Dr.Kobler machte mir zu meiner Freude Mitteilung von dem lebhaften Interesse,welches Sie der CHAJ-BEWEGUNG entgegenbringen.

Ich schätze und kenne Ihre werte Person und Ihre Talente zu gut um nicht die Bedeutung Ihrer Mitwirkung für die Bewegung zu erkennen.Den Ausführungen Dr.Koblers zu dem Thema Chaj-Bewegung ist sicherlich nichts hinzuzufügen und meine Bitte geht dahin,sich in Amerika der Propagierung und Ausbreitung unserer Ideen zu widmen und insbesonders die ersten Schofarotn zu gründen und zu betreuen - eine Aufgabe die Ihrer wahrlich würdig ist und für die einen geeigneteren Vertrauten und Leiter zu finden,schwer fiele.

Da Herr Professor Dr.Heinrich von Neumann in den nächsten Wochen in New York(c/o.Joint Distribution Committee) einlangt und dieser grosse Gelehrte von mir für die Bewegung gewonnen wurde,würde ich Sie,sehr verehrter Herr Bloch,weiterhin bitten,mit ihm den Kontakt aufzunehmen,um gemeinsam mit ihm der Chaj-Bewegung New York und später Amerika zu öffnen.

Schliesslich würde es mich aufrichtig freuen von Ihnen ständig Vorschläge für die "Chaj-Worte"(Monatsparolen) nebst damit zusammenhängenden Ausführungen zu erhalten und so auch die interne Tätigkeit zu einer gewiss fruchtbaren Zusammenarbeit zu gestalten.

Indem ich Ihren Nachrichten mit Vergnügen entgegensehe,verbleibe ich mit herzlichsten Grüssen und Wünschen für Ihre Zukunft in der neuen Welt,

Ihr
Dr.Taubes

Dr.Z.Taubes.

BY AIR MAIL
PAR AVION

Mr. Chaim Bloch
2050 Davidson Ave, Room 22,
Bronx 53, N.Y.

Dr. Paulus Toedistr. 66 Zürich

Mod. dép. No. 65262

Rabbi A. J. TEITELBAUM
122-25 METROPOLITAN AVE.
Kew Gardens 15, N. Y.

משרד הדתות
לשבת השר

ב"ה, באדר א' תשי"ט
17.2.1959

לכבוד
מר אליעזר שנבר,
ע"י גרושל,
שדרות דיוידסון 2050,
ניו-יורק.

א.נ.,

שר הדתות, חרב י.מ. טולידאנו, קיבל את מכתביו. חשר רואה בהם עידוד להשקפותיו ולעמידתו על מילוי תפקידו ללא משוא פנים וללא התחשבות עם המשמיצים שע"י לעזם אינם אלא מתקטנים ומוריידים את ערך עצמם בפני כל אוהבי האמת וחירושר.

חרב טולידאנו גם מודה לכב' על דברי ברכתו ואחוליו ודושה"ט.

בכבוד רב,

א. טולידאנו
מזכיר אישי לשר הדתות

אט/נפ

Tel. TRemont 8-3519

RABBI OSIAS TEITELBAUM
1677 Eastburn Avenue
Bronx 57, N. Y.

יהושע חיים טייטלבוים
אבדק"ק טשענסקאָוויץ
1677 איסטבוירן עוועניו
בראנקס 57, נ. י.

ב"ה

ב"ה יום ה' פ' ויגש תש"י לפ"ק ווארן ספרינגס יע"א

שלו' וכבוד ידידי הוי"ר הרה"ח המופלא הירא

נזר החכמים ונבונים כש"ת מו"ה חיים בלאך נ"י

אחדשה"ת, הנני בזה למלאות רצון כ"ת ואני

שולח את מכתבו חזרה. אם כי אחרתי מעט

מחמת טרדות, אקוה כי כ"ת יסלח לי גם על זה

והנני ידידו דורש וחפץ הצלחתו ומברכו

בישועה רבה בכל עניניו

יהושע חיים טייטלבוים

RABBI OSIAS TEITELBAUM
1677 Eastburn Avenue
Bronx 57, N. Y.
Tel. TRemont 8-3519

הרב עוזיאל טייטלבוים
ברונקס 57, ניו יורק
1677 איסטבורן אוונו
טל. טרעמאנט 8-3519

GRAND RABBI JOEL TEITELBAUM
500 BEDFORD AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.

BROOKLYN, N.Y.
MAY 28
1030 AM
19

BUILD YOUR FUTURE
WISELY. SAFELY
U.S. SAVINGS BONDS

UNITED STATES POSTAGE
2 CENTS 2

Rabbi
Ch. Bloch
2050 Davidson av.
Bronx 53, N.Y.

Rabbi A. J. TEITELBAUM
122-25 METROPOLITAN AVE.
Kew Gardens 15, N. Y.

JAMAICA, N.Y.
FEB 1
930PM

BUILD YOUR FUTURE WISELY
SAFELY U.S. SAVINGS

Rabbi Ch. Bloch

2050 Davidson Ave.
Bronx 53, N.Y.

SHARON SPRINGS
AUG 4
8 30AM
1950
N. Y.

Rablei Chaim Bloch

292 17th B.

Far Rockaway n.y.

Phillips House Sheran Springs

RABBI OSIAS TEITELBAUM
1677 Eastburn Avenue
Bronx 57 N. Y.

GRAND RABBI JOEL TEITELBAUM
500 BEDFORD AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.

BROOKLYN, N.Y.
SEP 20
9 - PM
'55

Rabbi
Ch. Bloch
2050 Davidson Ave.

Bronx 53, N.Y.

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Dr. Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx, N.Y.

געהערטער דר. פלאָן:

איך דאנק איין פאר די סטעמפס.

זײַט געזונט.

מיט אכטונג,

עלסא טויטהאלן

From Rabbi Terz
Elizabeth

S. LINDER

33 Union Square

Room 808

New York 3, N. Y.

157

איגרת אויר
AEROGRAMME

Rabbi Chaim BLOCH
2050 Davidson avenue
Bronx 53 N.Y.

קפל שלישי

אם יושם משהו בפנים, תישלח האיגרת בדואר רגיל.

EXPEDITEUR - השולח

[illegible]

[illegible] 10

[illegible]

Israel

קפל שני

קפל ישאר

Sam Siketin
800 170th St.
Bronx 59.

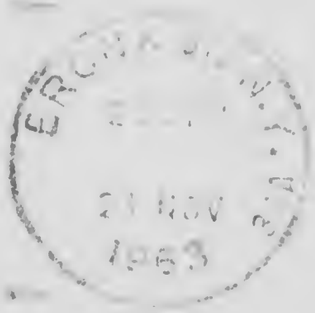

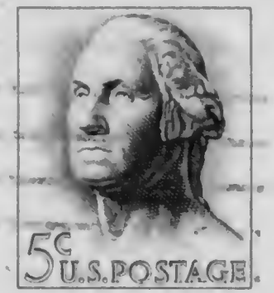

Dr. Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx 53, N.Y.

RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., NEW YORK

NEW YORK, N.Y. MAY 27 10-PM 1949

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx 53, N. Y.

RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., NEW YORK

NEW YORK, N.Y. JUN 19 N.5-PM 1949

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Ch. Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx 53, N. Y.

ב"ה. עש"ק י"ג למ"טמונים תש"ט לפ"ק

בגבות הצומר, גלגלו התיל השומר, אגודת קל וחומר

לכבוד הרב החכם המובהק מוה"ר חיים בלאך שליט"א

יאחדשה"ס בכבוד ברצון!

זה כבר בקשתי מכת"ה לשלוח לי את קונטרס "קום ריב את ההרים" בראותי כי ענין גדול הוא לקרוא את פרי עטו. וביום השני השבוע הגה דברו באספת הרבנים האורתודוכסים על אודות הספר שנעשה לו מאת רבני מאגוד"ר ביקב פסק הדין אשר אמרו לאיש ריבו רה"ח פינקלשטיין, וכמ"א מהנאספים אומר כבוד לו ולספרו, שבזיקה זה גדלה תשוקתי לראות את הקונטרס הזה. ומה מאוד שמחתי כי קבלתי אותו היום.

אמרתי כי מקריו אותו ואשיבהו לו במתנה, אולי ידרש לו; אבל ראיתי כי אמר*) אותו לשמי, לא אוכל עוד להשיבו אליו, ודוקא זה אנכי שולח לו את תודתי העמוקה ומברכו כי יזכה לפרסם ספרים מתוך עושר ובכבוד.

והנני ידידו בכל רגשי היוקרה והערצה

שמואל אפרים טוקטין

---

*) אינני אומר את מעשה ידו לעלק.

ב"ה א' כ"ב בסיון תש"ט, ברונכס, נ.י.

ידידי ונדיבי הרה"ח המובהק מהר"ר חיים בלוך נ"י

אנכי מאשר בתודה את קבלת גלויתו מעש"ק זה, ושמחתי כי גם כבודו היה מידידי הרב הגאון מאורקין ז"ל. הוא היה אדם גדול באמת, וגם תמונתו מוכיחה על זה.

תודה רבה על הזמינו אותי לבקרו בפאר-ראקוויי, אבל בתקופה זאת שכח להודיעני את מקום מגורו שם. עוד אחד מהקרובים שבידידי שוהה שם, ובודאי כי גם הוא ידרוש אצל לבקרו.

כבודו הודיעני כי יש לו שלש תמונות שונות. ואחרי כי תולדתו נמצאת בידי, אבקשו לשלוח לי גם את תמונתו. ובודאי יבחר לשלוח לי את התמונה המוצאת חן בעיניו ביותר.

והנני בברכת החוה"ש ובכל רגשי כבוד ויקר

שמואל אפרים טוקטין

RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., NEW YORK

NEW YORK, N.Y.
JAN 31
12-PM
1949

BRONX CENTRAL
STATION

Rev. David Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx 53, N. Y.

DAYTON 9-1643

אנציקלופדיה לתולדות הרבנים

UNIVERSAL RABBINICAL BIOGRAPHICAL ENCYCLOPAEDIA

העורך: הרב שמואל אפרים טיקטין

ADDRESS: RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., BRONX, N. Y.

ניו יארק, יום ה' כ"ו לחודש טבת תש"ט

בתשובה נא להזכיר
No.______

והיו עיניך ראות את מוריך (ישעי' ל.כ.)

שלום רב לכבוד הרב וכו' מוהר"ר חיים בלוך, שלום

אחדשה"ט

בתשובה למכתבו החשוב מיום כ"ד לח"ז, אתכבד להודיעו כי ההכנות האחרונות נעשות,
והאנציקלופדיה לתולדות הרבנים, נמסר אותה בקרוב לדפוס. ברצון אקבל מאמר לתולדות חיין אם ישב,
ושב, או גם שניהם, על כסא הרבנות.

שולח אני לכבודו מכתב חוזר שממנו יראה את עיקר הנוסח לכתיבת תולדותם. ויכתוב נא בלשון נסתר:
הרב פב"פ נולד ביום... וכן הלאה.

התולדה תהיה כתובה על ניר אחד, ואם יהיה לו לכתוב איזה דבר פרטי בינו לביני, יכתוב נא על ניר לחוד.

והנני בברכת החותם ובכל רגשי כבוד הראוי

שמואל אפרים טיקטין

DAyton 9-1643

בס"ד

אנציקלופדיה לתולדות הרבנים

UNIVERSAL RABBINICAL BIOGRAPHICAL ENCYCLOPAEDIA

העורך: הרב שמואל אפרים טיקטין

Address: Rabbi Samuel E. Tiktin
800 Fox St., Bronx 59. N. Y.

והיו עיניך ראות את מוריך (ישעי' ל. כ.)

פה ניו יארק יע"א, בשנה הראשונה למלכות ישראל.

חברי ועד ההדפסה

(עפ"י סדר הא"ב)

הרב רפאל מרדכי בארישנסקי
ד"ר יהושע בלאד
הרב יעקב דוב גארדאן
ד"ר הירש ליב גארדאן
יעקב גודמאן
הרב ד"ר מאקס דראב
ד"ר מיכאל היגער
הרב משה שמשון וסרמן
ד"ר פינחס הורגין
הרב ד"ר אליהו יאנג
הרב ליבר כהן
חיים ליבערמאן
הרב ברוך הלוי לייזעראווסקי
הרב ד"ר משה ז. סולה
הרב הלל פוסק
הרב ישראל פורת
הרב ד"ר אליעזר שעהנפעלד

ועד הפועל

הרב ד"ר אליהו יאנג
ד"ר יהושע בלאד
הרב ליבר כהן, סוכן

קול מניו־יורק קורא אליכם, ה' ישפות לכם שלום!

רב נכבד ומאד נעלה!

עבודת שנים רבות השקעתי בהכנת ספר „אנציקלופדיה לתולדות הרבנים", והודות לאל כי הצלחתי לקבץ תולדות רבנים גדולים ומפורסמים בקהלות ישראל בכל אפסי התבל במספר גדול. אולם לסבת ממשלת הזדון של הנאצים שבתה עבודתי. ועתה הנני נגש בעזה"י לגמור את מפעל חיי זה ולהאיר עליו את אור הדפוס.

ספר אנציקלופדיה זה אשר ההודעה על אדות הכנתו נתקבלה בעולם הרבני בשמחה ובהתפעלות, יהיה מצבת עולם ויקרא דשכבי להרבנים קדושי עליון שנהרגו, נשחטו ונשרפו חיים בידי מרצחי נפשם בשנות הכליון, ה' ינקום את נקמת דמם, וספר זכרון „יקרא דחיי" אשר בו יכתבו לחיים אמוני ה' לזכרון עולם בהיכל השם.

אנכי מתכבד לבקש מכת"ר כי יכבדני נא גם הוא בתולדות חייו אשר יכילו את הפרטים האלה:

א) זמן הולדתו (היום, החדש והשנה), עיר מולדתו, וכתובתו הפרטית.
ב) הישיבות בהן למד את רבי תורתו, ושמות הרבנים אשר סמכו ידיהם עליו.
ג) שמות הקהלות בהן כהן מאז היותו לרב, ושם הקהלה שהוא מכהן בה עתה ומה תכונתה.
ד) שמות הספרים אשר כבר הספיק להדפיס.
ה) מה הנה פעולותיו היותר חשובות לטובת היהדות ועדתו.

ואם תמצא בידו תמונה הגונה לא גדולה ממדת כרטים דואר, יצרף נא גם אותה, והיתה עטרת תפארת לראש תולדתו.

אנכי תקוה כי גם הדר"ג יכיר את חשיבות עבודתי, ובטובו ימהר להודיעני כי עשה את אשר בקשתי, ובתודה אקדמנו.

ומאת הרבנים הגאונים, ה' עליהם יחיו, אשר תולדותיהם נמצאות בידי, אבקש להמציא לידי את תמונותיהם אם עוד טרם שלחום לי. ואם יש להם לתקן איזה תקונים נהוצים בתולדותיהם כמו פרסום ספרים חדשים, שנוי במקום מושבותם וכדומה, יואילו נא להודיעני על זה, והיתה להם העכבה לטובה.

והנני אנא עבדא דקוב"ה בברכת התורה ובכבוד דרבנן,

שמואל אפרים טיקטין

בס״ד אלקים חיים, ב׳ שבט תשמ״ג

פרופ׳ מרדכי השלום לכבוד ידידי הרה״ג מו״ש
המשפטית יהושע טירקין שליט״א

קבלתי זה עתה את יקרתו מאתמול. ראשית אני יכול
כבר על כתובתו התמה והיא מעידה שרוחו שקטה. גם
אני לפני שבאתי על יום הויכוח [illegible] כתבתי
בהרבה אך עכשיו אני פותח בקצרה.
שמח אני שספרי מצא חן בעיניו. אפשר ומצא
מה להשיג בקושיה ובהרהורי.
כבר דרש ממני תמיד. בסוד אני מודיע
לפי שמכיר את הצטיינותו בן לעמק שמה מחוץ פי
קבלתי מרבים
לא נעים לי שלא שתבואו [illegible] הקדשתי.
כי אין לי עם [illegible] שהרקמה
לא נגעתי בקדושתו. במחני
ההסבר מכרא הוותק להשתדרן ולמה אני קבל
ממש ולמען טעם

י.

ועתה בתוך [illegible] שלו והגדולים יתכן [illegible]

RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., NEW YORK

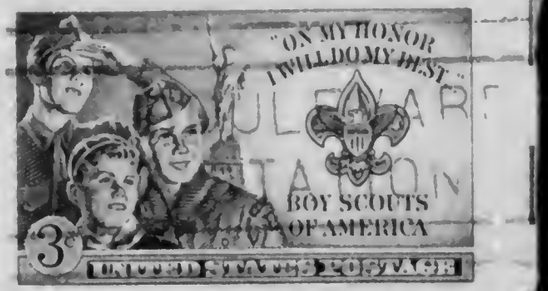

NEW YORK N.Y.
JUL 27
7 -AM.
1950

Rabbi Chaim Bloch

292 E. 17th St., Cp. Jaffa

Far Rockaway, N.Y.

ב"ה. עש"ק תשא תשי"ט לפ"ק.

לכבוד ידידי הרב החכם המובהק כו' מוהר"ר חיים בלאך שליט"א

ידידי מאד נעלה!

בתשובה על גלויתו מעש"ק העבר, אבקשו כי אל נא יהי דבר בקורו אצלי קטון בעיניו, כי גדול הוא בעיני. לא השיבותי תשובה בהלכה עד הנה, כי לא יכולתי לכוין את מחשבותי לכתוב לו במדה הראויה לכבודו. ואף אמנם גם עתה עוד טרם הגעתי למדרגה זו, אעפ"י כן אנכי כותב לו, אחרי שבגלויתו הקודמת לא קבעתי לו זמן חדש לבקור, ולא אחכה עוד לקבוע זמן מוגבל, ולהיות מה"ב דוחה את השעה, לסבת הטרדה אשר הגיעני לזה, ובזו גדול היא כי בימינו [illegible] כאשר קרה בפעם הראשונה, ואת הטעות הזאת לא אוכל לסלוח לו עד עתה.

אולם אפשר יש לו טלפון או התקשרות עם טלפון של אחד משכניו הקרובים, כי אז אטלפן לו בשעה האחרונה שיהיה בטוח כי חפשי אנכי לחלק לו כבוד כראוי לו, ואשמח להתכבד בכבודו ולהתענג בהתוועדו לי, כי באמת שמחה גדולה היא לי, מאורע אשר כזה.

הודעתו כי הנהו עוסק בהכנת ספר חדש, בשורה טובה היא לי, ובודאי כי ישמחו עליה כל העוסקים בתורה ובחכמה, כי ברכה רבה בו להנות מפרי עטו משופרו דשופריו, ומברכים אותו ברכת הנהנין. ואני תפלה וברכה פי ויצליח גם בעבודתו הזאת, ויראה ברכה בעמלו.

והנני בכל רגשי כבוד והוקרה

שמואל אפרים טוקטין

בס"ד

DAYTON 9-1643

אנציקלופדיה לתולדות הרבנים

UNIVERSAL RABBINICAL BIOGRAPHICAL ENCYCLOPAEDIA

העורך: הרב שמואל אפרים טיקטין

ADDRESS: RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., BRONX, N. Y.

והיו עיניך ראות את מוריך (ישעי' ל. כ.)

ניו יארק, יום ב' א' לחודש שבט תש"כ

בתשובה נא להזכיר
No.________

החיים והשלום לכבוד הרה"ח האוהבק, עושי תפארת בספרותנו, הבלשן
כבוד הר"ר חיים בלוך הי"ו. פה בראנקס, ניו-יארק.

ידידי אהוב נפשי!

אנכי מתכבד לאשר את קבלת ספרו החשוב "ודע מה שתשיב", ולהיות שהיום קצר והמלאכה מרובה הספקתי לקרוא בו בעיון רב מספר עלים ולדפדף בו מראשו ועד סופו, ומצאתי כי ברכה רבה בו, ואני חושב אותו בין הספרים הטובים והמועילים אשר בספרותנו, הכולל גם תורה וגם חכמה, הרעיונות רמים ונשאים ומיוסדים על אדני ההגיון הישר, והשפה צחה ונעימה מושכת את הלב והקורא ירוץ בה; ובמערכות הספרים אשר חנן אותי אלקים, אתן מקום לספרו בין הנכבדים שבהם.

מספרו זה "ודע מה שתשיב", אשר היה למראה עיני אשפוט כי גדולות ונצורות עשה גם ביתר ספריו היפים "לדברי חז"ל ופתגמיהם" ו"אוצר חיים" אשר רק את שעריהם פתח לפני, ואל התוכם פנימה לא הכניסני.

אנכי מקריב לו את תודתי בעד ההנאה הגדולה אשר הנאהו בספרו, ושמח אנכי שמחה שלמה על ההזדמנות הטובה והמאושרה הזאת של הכרתנו איש אל רעהו, ורק מפנה אשר עבודתי הרבה והגדולה המוטלת עלי, עתה לגמור את עריכת ספרי האינציקלופדיה לתולדות הרבנים, אשתדל אי"ה לסדר רשיון את כבודו, להוכח באמתת הדבר שאומר מאמין, כי בכחו בעטו כן גם כחו בפיו.

עוד טרם הספקתי לעבור על תולדותיו, ועליהן להמתין עד שיגיע תורן. לע"ע אתכבד לבקש מכבודו בלשון נא, אשר אם יש תחת תמונה לא גדולה יכבדני נא בה, והיתה לאות ברית אהבה ושלום ביני ובינו.

והנני חותם את מכתבי בכל חותמי ברכה שבמקדש, ברכת החוה"ש ועבודה פוריה, מוקירו ומכבדו בכל רגשי הוקרה והערצה, אנא עבדא דקוב"ה

שמואל אפרים טיקטין

RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., NEW YORK

NEW YORK, N.Y. JUN 17 7 30 AM 1950

BOU[illegible] STATION

UNITED STATES POSTAGE 3 CENTS 3

Rabbi H. Bloch
2050 Davidson Ave.

Bronx, N. Y.

DAYTON 9-1643

בס"ד

אנציקלופדיה לתולדות הרבנים

UNIVERSAL RABBINICAL BIOGRAPHICAL ENCYCLOPAEDIA

העורך: הרב שמואל אפרים טיקטין

ADDRESS: RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., BRONX, N. Y.

ניו־יארק, יום יא' לחודש תמוז תש"ח

בתשובה נא לחזכיר
No.________

והיו עיניך ראות את מוריך (ישעי' ל. כ.)

Committee of Publication:
DR JOSHUA BLOCH
NEW YORK PUBLIC LIBRARY
RABBI I. M. CHARLOP
BRONX JEWISH CENTER
DR. P. CHURGIN
TEACHERS INSTITUTE—YESHIVAS R. I. ELCHANAN
RABBI DR. MAX DROB
CONCOURSE CENTER OF ISRAEL
RABBI JACOB D. GORDON
CONG. B'NAI ISRAEL-ZION
DR. H. L. GORDON
M. D., L. H. D.
JACOB GOODMAN
PRES. SALANTER YESHIVA
DR. MICHAEL HIGGER
SCHOLAR AND AUTHOR
RABBI DR. LEO JUNG
JEWISH CENTER, W. 86TH ST.
RABBI JOSEPH CH. LOOKSTEIN
CONG. KEHILATH YESHURUN
RABBI HIRSCH MANISCHEWITZ
B. MANISCHEWITZ CO.
RABBI DR. DAVID DE-SOLA POOL
SHEARITH ISRAEL CONG.
RABBI ISRAEL PORATH
CLEVELAND, OHIO
RABBI DR. LAZAR SCHOENFELD
CONG. B'NAI DAVID AGUDATH ACHIM

Executive Committee
RABBI DR. LEO JUNG
RABBI DR. D. DE-SOLA POOL
DR. JOSHUA BLOCH
RABBI HIRSCH MANISCHEWITZ, TREAS.

כבוד ידידי הרב החכם הגדול וכו' מוהר"ר חיים בלוך שליט"א

ההפוסק המופיע בתל-אביב, בחוברת לחדש שבט אשר הגיעה לידי בימים האלה, שמחתי לקרוא את התחלת מאמרו "העתקה מספרי היכל לדברי חז"ל ופתגמיהם" מאמר חשוב ע"ד הולדתו של בן-סירא.

מלבד חשיבות מאמרו זה אשר בעקב זה התעניינתי בו וקראתיו בתשומת לבב, הנהו נוגע במקצת גם לענין אשר נגעתי בו אני, וזה הדבר: בהפוסק סי' תתשל"ט לשנת תש"ט נדפס ממני מאמר בשם "המכשלה הגדולה" אשר נגע בשאלת הילדים הנולדים עפ"י ההמצאה החדשה בזריקת ש"ז של איזה איש אל מעין האשה, ובכח הזריקה הזאת מתעברת ומולידה ילד, בלתי הזדווג לאיש. ותהי שאלתי כי רבני ישראל, וביחוד רבנינו אשר בארצנו ישראל, יאסרו אסור לכל בנות ישראל להשתמש בהמצאה החדשה הזאת, כי דבר זה יגרום ממזרות בישראל, אחרי שאפשר הדבר כי נשים רבות תלדנה בנים ובנות מזרע איש אחד. והיה כאשר יגדלו והתאהבו בחורים ובתולות מזרע האיש הזה, ובאו בברית הנשואין והולידו בנים ובנות גם הם; והבחורים והבתולות האלה הן המה אחים ואחיות בני אב אחד. נמצא כי תפרוץ מגפת הממזרות בישראל.

על שאלתי זאת ענה עורך הפוסק במאמר גדול וחשוב לאסור את האסור הזה, ולגודל חשיבות השאלה הזאת תרגם אותה אחד הסופרים בעד הפארווערטס. גם הגאון רבי רפאל מרדכי בזירשנסקי שליט"א, מלא אחרי דברי ויפרסם בהפוסק מכתב חשוב על דבר האיסור הזה. והשאלה הזאת בכללה הטילה סערה גדולה בספרות הרבנית של הפוסק, ורבנים מפורסמים רבים מערים ומארצות שונות חוו את דעתם בענין הזה, ועד היום עוד טרם ירדה השאלה הזאת מעל שולחן הרבנים, ועוסקים בה בדרך או במעט, אבל לכלל <u>מעשה</u> עוד לא בא הדבר... וזה באמת פלא.

ולכן התעניינתי כי בהפוסק הנזכר הביא כבודו את הולדתו של בן סירא, אבל התגלות חדשה גלה בענין הזה, כי כל המאמר הזה שהוא מבואר בה בדור יפה בס' א"ב דבן-סירא איננו אלא אגדה בדויה ומזויפה. "ישב קוף בראשו של איזה דרשן הוגה הזיות וטווה ואגדה זו בתוך פסוקי המקרא ופתגמיו הנדירים של בן סירא".

מאמרו החשוב הזה, אדוני בלוך, מושך את הלב של קורא מבין, ומשך גם את לבבי אני, יען אחשבו מענין לענין בהמשך

למאמרו המצבשלה הגדולה אשר פרסמתי בהפוסק. אבל לצערי הנה מאמרו זה הוא רק התחלתו של מאמרו, ומי יודע כמה יהיו מספר המשכים העתידים עוד לבוא, ומהמשך להמשך עלינו יהיה לחכות עוד חדשים רבים, ולכשנגמרה נחיה ונראה.

ערכתי לכבודו את הדברים האלה בגלל הענין החשוב הזה המענין אותי באופן מיוחד; וגם להודות כי פעמים רבות יבואו הפוסק לידי אחד בעתו, ולפני השני יתאחר בואו זמן רב, ואמרתי אולי אני הוא אחד מהמאושרים האלה אשר קבלתי את הפוסק בעתו — שתי חוברות לחדשי טבת ושבט קבלתי יחד בשלהי סיון — וכבודו אולי איננו מאושר כל כך, והמפרתי שזהו אות טוב מבשר טוב ויקבל נפשו.

והנני בזה נדיבו עז, מוקיר את עבודתו הגדולה בשדה ספרותנו ומכבד את כבודו בכבוד הראוי

שמואל אפרים טוקטין

ב"ה עש"ק עקב תשט"ו לפ"ק.

חביבי וידידי הרב הגדול חכם וחוקר מוהר"ר חיים בלוך שליט"א

אחדשה"ט בכבוד!

קבלתי את אגרתו הנעימה הכתובה בכתיבה יפה והמליצה מתוקה

במדה גדושה מאוד, ותהי לי לשמחה גדולה לשמוע ממנו.

תודה בעד ההזמנה לבוא לבקרו, אינני נשיק לקבוע שבותה כי

בלי שבת, אבל לע"ע אינני מרגיש בטוב ואינני עוזב את דלת ביתי

אולת אל מקום קרוב ולפני פרנסה.

הסגנים אשר בנדי הכתובות שאנכי שולח לכבודו לוטה בזה, אינם

נוגעים לו, יוכל להצליח גם בבולה אשר הם מסמנים.

בברכת שבתא טבא ובכל רגשי כבוד

הרב שאול א. טוקטו

RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., NEW YORK

NEW YORK, N.Y. SEP 19 12-PM 19..

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

BUY UNITED STATES DEFENSE BONDS
2 CENTS
POSTAL CARD

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx, N. Y.

RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., NEW YORK

NEW YORK, N.Y. JUL 27 12-PM 19..

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

BUY UNITED STATES DEFENSE BONDS
2 CENTS
POSTAL CARD

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx, N. Y.

RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., NEW YORK

NEW YORK, N.Y. MAR 9 11-PM 19..

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

BRONX
UNITED STATES
2 CENTS
POSTAL CARD

Rabbi Ch. Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx, N. Y.

ב"ה. ביום צום גדלי' תשט"ז, פה ברונקס נ"י

התולה ארץ על בלימה, הוא ייטיב החתימה

לכבוד הרב החכם המובהק מוהר"ח בלאק שליט"א

אחדשה"ט בידידות!

על שאלתו בגלויתו לפני יום הזכרון (מלבד הגלויה שקבלתי היום) בדבר כרטיס התביעה שנשלח להקונגרגיישן Tifereth Israel, 48 W. Burnside Ave. אחרי אשר שילמה את מחיר הספר על ידו, התשובה:

אחרי אשר גמרה את חשבון עם שותפו נשארו בידו מספר ספרים, והוא שולח אותם לחשבון עצמו. ובאין לו הרשימה השותפית בודאי שלח לה ספר עוד פעם, ועל הספר השני שלח את התביעה.

אם זה הוא השם הנכון של החברה והאם היא הכתובת הנכונה שלה, אודיע לקליפמאן ויתקן הדבר.

והנני ברגשי כבוד הרב ש. א. טיקטין

ב"ה. ח' לחדש מנ"א תשט"ו

אדוני וידידי הרב החכם השלם וכו'

מוהר"ר חיים בלאק שליט"א

תוך עבודתי נזכרתי מצאתי היום רשימת ילדי-רבנים אשר נתנו לו בתור טובים לשלוח להם את ספרנו אור הפלאות, והנה נזכרתי כי זה לא כבר בקש כבודו מאתי מספר אדרעסן.

לכן אינני פונה יותר אל כבודו בשאלה, אם עד היום אדרעסים דרושים לו, ונמצא בהאדרעסים שלי, אשלח לכבודו את הרשימות כמו שהם.

והנני בכל רגשי כבוד וידידות

הרב שמואל אפרים טיקטין

ב"ה עש"ק כ"ו אדר תשט"ז.

כבוד הרב החכם השלם ספרא וסייפא

מוהר"ר חיים בלאק הי"ו יצ"ו

לאחדשה"ט באהבה!

זה זמן רב אשר לא התראינו ולא שמענו איש מאחיו, וגם עתה בודאי יתפלא על שאלתי: אמנם אצלי חמשה עשר ספרים „אור הפלאות" אבל אין מהדרי הכתובות, כי אחרי שגמרתי את עבודתי עם שותפי, בגד עלי לבקש אדרסים מאיזה מקום.

אבקש מכבודו לשלוח לי את מספר האדרסים אשר הזכרתי, ובודאי יבחר אדרסים אשר היה לב' נסיון אתם כי המה קרובים לספר, ושלא יהיו רבנים. ואי"ה אשיב לו כגמולו.

בודאי ידידנו משלאו ואיך הוא מבלה את זמנו?

והנני בכל רגשי כבוד וידידות

הרב שמואל א. טיקטין

RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., NEW YORK

NEW YORK, N.Y. OCT 16 11-PM 1952

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

UNITED STATES
BRONX CENTRAL STATION
POSTAL CARD

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.

Bronx 53, N.Y.

RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., NEW YORK

NEW YORK, N.Y. 10-PM 1955

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

UNITED STATES
STATION
POSTAL CARD

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.

Bronx 53, N.Y.

RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., NEW YORK

NEW YORK, N.Y. 8 30PM 1955

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

UNITED STATES
BRONX CENTRAL STATION
POSTAL CARD

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.

Bronx 53, N.Y.

ב"ה. אור ליום ועש"ק בראשית תשי"ג.

לכבוד ידידי הרב חיים בלאך שליט"א.

היום קבלתי את הפוסק לחדשי תמוז-אב וגם את גליון. והנה אחרי אשר רק אעבור על דפי הפוסק לראות את החדשות הגדולות והנצורות אשר גלה בפעם הזאת, אשלח אותו לכבודו בשמחה רבה ובכבוד גדול.

בספרו של הרב באראשינסקי איננו שותף ולכן אי אפשר לו למלאות בקשתו. על כבודו יהיה לפנות ישר להמו"ל - בן הרב - אר שלום באראשינסקי, 941 לויגעט אוו. ברונקס.

ותמיהני להודעתו של הגאון רבי גרינוואלד מקולומבוס, כי אנכי הבטחתי ב„אמתה לשאלות הזמנים" ולא מצאתי בו את השם בלאך.

בכל רגשי כבוד ויקר

הרב שמואל אפרים טיקטין

ב"ה. יום ה' כ"ח אלול תשט"ו לפ"ק

בעלות קול שופר יכתב לחיים טובים בספר כבוד הרב, חכם וסופר וכו' מוהר"ר חיים בלאך ה' ישמרהו ויחייהו.

לחדשה"ט! את גליון יום ב' דסליחות זה נכון קבלתי, ולצערי לא אוכל להגיד כי הביאור שמח לבבי, אחרי הודיע לי כי בריאותו לקויה. ובודאי כי בתפלות רפאנו אבינו לרפואת ר' משה חיים אפרים בן אוריה הינדא, ומקרב לבבי אעתיר לה' כי ישלח לו רפואה שלמה לרמ"ח אבריו ושס"ה גידיו בתוך שאר חולי ישראל, אמן.

והקדמה על אודות כרטיס תביעה להקונג. תבאורת ישראל הפלאית, כי לא אוכל להבין איככה זה נבראה כרטיס תביעה, אחרי אשר זה גאון רב אשר גמרתי את חשבונו עם הרב ליבמאן ואחרי אלבתלב אדר. וקשה עלי להאמין כי הרב ליבמאן שלח את התביעה הנזכר על דעת עצמו, אחרי כי הרשימה נשארה בידי. עכ"פ אשאל אותו אודות זה.

ועוד בזה אנכי מברכו לשנה טובה יכתב ויחתם והיתה לו השנה החדשה שנת חיים ושלום, בריאות גופו ובהרחבת הדעת בנפשו ובנפש ידידו בלונ"ג אוקירו ומכבדו

הרב שמואל אפרים טיקטין

ב"ה. ב' ראש חודש שבט תשט"ו.

חדש טוב ומבורך לכבוד הרב החכם המצוין

מוהר"ר חיים בלאך ה' ישמרהו.

לחדשה"ט בכבוד! זה עתה נמסר לי מהדואר ספרו „אבן מקיר תזעק" ובתודה רבה אנכי מאשר את קבלתו. עוד טרם הספקתי לקרוא בו לבעבור תוכנו, ביחוד בראותי כי מסתעף הוא הספר הזה מספרים שקראתי לי בענין הזה.

אולם אנכי מוצא חובה בנפשי להשיבו לו תודה רבה על ספרו גם אם אמנם לא נברר לי את ענינו לאבי, אבל מנע הוא לשאור אותו בשתיקה ולקרוא את כתביו אם גם אל החכמה ודבר השוצר, כי תמיד יש בהם טעם לשבח. ובאשר אספיק לקראו אז אחל עד כלה אשוב לכתוב לו.

והנני בכל רגשי כבוד וידידות הרב שמואל א. טיקטין

RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., NEW YORK

NEW YORK, N.Y.
AUG 17
7 30 PM
1950

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Ch. Bloch
292 B 17TH St.

Far Rockaway, N.Y.

ב"ה. יום ה' שופטים תש"ו.

יקירי הרב הגדול החכם המובהק מוה"ר בלוק שליט"א!

קבלתי את מכתבו החשוב ומודה רבה על מהירות תשובתו
אני מודה גם כן בהרשאה בעל התשובה במקום שאין
צדיקים גמורים יכולים לעמוד.

את דבר הפשרה מעבודתי, לא ספרתי לכבודו למען יבקש
על רחמים מאת הרב שפירא שליט"א, חלילה לי מעשות כדבר
הזה.

ומאורע זה ג"כ אינני מחליש את התודה אשר חבתי
לכבודו בעד כוונת הטובה להציגני לפני הרב שפירא, נ"י.

אני מצטער מאוד להאנשים המשלמים כסף אלא בעד
התענוג לסבול חובת גלות במשך ימי הקיץ, לדור במעונו
ולכתוב על שלחן הרב... אני מתפלל לגאולה שלמה, גלות
הכלל וגלות הפרט, שנזכה אי"ה במהרה בקרוב.

והנני בכל רגשי ברכה, כבוד ואהבה

שמואל אפרים טיקטין

RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., NEW YORK

Rabbi Ch. Bloch
2050 Davidson Ave.

Bronx 53, N.Y.

ב"ה

לכבוד ידידי הרב הגדול והחכם המפואר והאציל מוה"ר חיים בלוך שליט"א

"גנזך הציונות הדתית" על יד מוסד הרב קוק בירושלים" פנה אלי, (עפ"י המלצת כב'ו) שהוא בטוח כי ימצא אצלי ארכיב של מכתבים ותעודות, לכן הוא פונה אלי בבקשה שאמסור לו הארכיב שלי. ולפי שאני רואה כי ענין המוסד הזה קרוב ללבו, אני רואה כי בודאי יודע גם את טיבו של עובד זה.

בעל המכתב כותב לי, כי כבר הספיק לעשות גדולות בשדה זה. והנני מבקש מכ' להודיעני את העמדה של הגנזך הזה ואיזה גדולות היתה באפשרותו לעשות בענין זה? וגם אם המכון הזה יחיד הוא במינו בעולם ואין שני כדומה לו שם אוצר המשכילים על שם אחד מגדולי ההשכלה?

אחכה לתשובתו בהקדם למען אדע כבר מה לעשות, ואנכי מקדים לכ' את תודתי בזה

בהוקרה רבה ובידידות נאמנה

הרב שמואל אפרים טיקטין

ביום הששי, כ"ב שבט תשט"ג.

RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., NEW YORK

NEW YORK N.Y. DEC 1 7 30PM 1952

BRONX CENTRAL STATION

POSTAL CARD

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Chaim Zlock
2050 Davidson Ave.
Bronx, N.Y.

Rabbi Tiktin
800 Fox St.
Br. 59, N.Y.C.

NEW YORK N.Y. DEC 5 1952

U.S. POSTAGE 3¢ IN GOD WE TRUST LIBERTY

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Block 17 St
271 Beach 97"St. FR
Far Rockaway, N.Y.

Tiktin
800 Fox St.
—

U.S. POSTAGE 3¢ IN GOD WE TRUST LIBERTY

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Chaim Block
2050 Harrison Ave.
Bronx, N.Y.

NEW YORK N.Y. DEC 5 1952

ב"ה. י"ג כסלו תשי"ג לפ"ק

ידידי החשוב הרב חיים בלאק שליט"א.

את גלויתו קבלתי בזמנו אך בסבת חולשתי איחרה תשובתי עד כה.

שמחתי להודעתו כי כבר נגמר ספרו בדפוס, ואמנם יש לו תקוה טובה לאושר עושר וכבוד. עכב"ב ... היום ברכתי לו.

את הפוסק אחודש אלול עוד טרם קבלתי. וגם כאשר יקבלו אינני מבטיחו לו. כי בו יהיה מאמר קטן ממני, ואחפש כי נשאר עמדי.

על אודות המודרסום ברצון אתן לו להעתיק מפנקסי דף אחד או שנים מספר המודרסום שלי, כמו שהאמת רשומים בו על קרבו ועל ברעיו, ספר מיוחד למשלאי הכסף — אין לו.

והנני בכל רגשי אהבה וכבוד

שמואל א. טיקטין

ב"ה ב' תמוז

ידידי היקר הרב משה חיים אפרים בלאק שליט"א

תמול קבלתי את גלויתו ע"ד הספרים שלו, וחשבתי כי היום אדבר על ביתו, ואמסרם לו. אבל אח"כ ראיתי כי כבר הנהו כבר בנה הקן שלו בפרברי ראקוויי, ואחרי כי לדברי "אמרו דינו נקיה" וגם ישב הוא על מי מנוחות, בזמן כזה אין כדאי, כי יטריח את עצמו בספרים האלה, וגם יהיה לו שהות לגמור את ספרו אי נתן לאשפה ידיקב. וברשותו אחזיק אותם עמדי עד עבור ימי המנוחה. ובהודיעו לי כי שב בשלום הביתה, אביא את ספריו ואמסרם לידו ממש, בו ביום.

אולם אם ירצה בספריו תיכף, אשלח אותם לו על כתובתו בפ"ר.

והנני בכל רגשי אהבה

שמואל אפרים טיקטין

ב"ה יום א' ערב ראש שנת תשכ"ב.

ידידי ומיודעי הרב החכם מוה"ר חיים בלאק הי"ו

בפרוס השנה החדשה ההולכת ובאה לקראתנו לשלום, אתכבד להביע לכ' את ברכתי לשנה החדשה

יכתב ויחתם לאלתר לחיים

כבקשתו ונפש הנלוים אליו. והיתה לו השנה החדשה שנת חיים ושלום ובריאות מופלא, אמן.

בבקשה להודיעני אם כבר שב, או מתי ישוב הביתה. ומוכן להשיב לו את הספרים

והנני בכבוד הראוי שמואל א. טיקטין

RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., NEW YORK

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx, N. Y.

ב"ה

אור ליום החמישי, חמשה לירח כסלו תשל"ב.

החיים והשלום נעלה וברוך לכבוד ידידי דגול מרבבה,
איש כל בו, בעל הרעיון והמעוף הרחב, איש חמודות מוהר"ר
משה חיים אפרים בלוק יחי' לימים טובים וארוכים.
לנחדש"הט בכבוד מאוד נעלה!

זה זמן אשר התעורר בי הרצון, אם לא לבקר אותו במעונו, כי עודנו חולה ממחלה מהנתוח שנעשה בו לפני חדשים מספר בביה"ח אונט סיני, והנה בבקר הגיענו אותו רופאי ביה"ח הנ"ל לבוא עוד פעם אל בית החולים הנ"ל ונתוח חדש נעשה בו, ומתה אומרת כי אי אפשר לי לבקר את כבודו, אבל אומרת אם אין לי יכולת לבקר את כבודו, לפחות אכתוב לו דברים אחדים ואקבל ממנו תשובה בת דברים אחדים. אבל חולשת גופי וגם (אודה ולא אבוש) עצלות נפשי בעדי לגשת אל העבודה, וככה עברו ימים אל ימים, ובכל יום אני מחליט כי למחר יהי' האות הזה, ולמחר אינני מרגיש בקו ההרגשות הנכון, וככה חלפו ועברו הימים והשבועות.

והנה השבוע הזה קבלתי את הדואר באו בכל שבוע, ומצאתי בו הפתעה גדולה, מאמרו „גם זה נובל..." אשר נלאיתי למצוא את סופו. בעתונים אחרים נוהגים לחלק מאמר גדול אשר כמדת מאמרו, לשלשה או לארבעה חלקים ומדפיסים אותם בשלשה או ארבעה עתונים. ולא אוכל להבין מדוע מוצא עורך הדואר לנכון לו לבלות מאמר גדול ורחב כמאמרו בזמן אחד?

אכן הפגש כי לא איחרתי לקרוא אותו מהחל ועד כלה. ונהניתי הנאה מרובה

מכל הספור הנאה והמצולחה. ואני מתקנא בו שם זכר בע"פ את כל שמות

האנשים, המקומות והזמנים אשר קרא אותם בשמותם בזמן הקריאה את הספר

ואני אומר עליו „בן פורת יוסף". לצערי אין לי המעלה הזה לכתוב מאמר

מדויק במאמרו, אני דרכי לגמור את מאמרי באותו יום שהתחלתיו, אין הבדל

כמה ארכו וכמה רחבו, ובקושי לקרוא את האנשים בשמותם, או להזכיר

מקום וזמן - אינני יודע בין ימיני לשמאלי. הדברים האלה אמורים ביותר

את מאמרו זה כתב בעל פה. - אולם אם גם לזה בע"פ כתב את הדברים

האלה, פלא גדול עשה אם היו כתובים לנגד עיניו, ואתם ועליהם בנה לו את

הבנין המצוין הזה. ולא לחנם סמך עליו הדואר את ידו עליו, ועטרת „תלמיד

חכם וסופר מובהק" הכתיר על ראשו.

ואילו היה המנהג לחלק אותות הצטיינות לסופרים הכותבים מאמרים

ואנכי הייתי יושב-הראש של הועד המחלק, בודאי הייתי מחליט כי אות-

הכבוד הראשון בכבוד יותן לבעל המאמר „גם זה נובל..."

אני חושב כי זה יהיה די לסיים [illegible], כי אנכי גומר בו את עבודתי

של היום הזה. ובהמשך מאמרה, אינני מניח שום עבודה, אשר התחלתי היום

לגמור מחרתו. אני מקשר כי והליך נאוק ושנים ועוד יוסף לכתוב מאמרים גדולים

וטובים. בכבוד ונפשי מעורר ומכבדו, נדיבו [illegible] שמואל אפרים טוקטלי

[signature]

ב"ה

יום ג' בחמשה עשר לחדש סיון שנת תשמ"ו

החיים והשלום וכל טוב לכבוד הרב החכם המובהק

מו"ה משה חיים אפרים בלאך יאריך ימים ושנים.

ואחדשה"ט בכבוד!

מצאתי עתה בין צרורות מכתבי מכתב אחד של כבודו מיום ג' בשלח תשל"ב, הוא הזמן שלדאבוני
חרב ביתו באמצע ימי אושרו נ"ע, ואינני בטוח אם עניתי לו על מכתבו זה, וגם אם עניתי לו, מצאתי אינני
מוכיח ומכתבו לו עתה את תודתי העמוקה על דברי הנחומים אשר הביע לו ז"ל. העיקר הוא כי מאז
שלח לו את מכתבו זה לא שמעתי מאומה מאום, ולא לו לפלא, כי נפש חיה באותו יום להתאוסף כל הזמן
הארוך הזה. גם כתב לי במכתבו הנזכר כי הגיע לגבורות, ובודאי עשו לו אז שמחה ברה גדולה
וזוהי לכבוד הגאון, אני מוחל לו על זה, ומברכו באורך ימים ושנות חיים טובים. אבל יבוא נא, בבקשה,
מכל אשר אתו, וגם אני אשתדל לכתוב לו ככל אשר תשיג ידי.

אקוה לשמוע מאתו בקרוב, והנני דורש שלומו וטובו כל הימים מוקירו ומכבדו

שמואל אפרים טנקטין

RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., NEW YORK

NEW YORK, N.Y. 57
JUN 1
12-PM
1961

BRONX CENTRAL STA

4¢ LINCOLN

Rabbi Chaïm Bloch

2050 Davidson Ave.

Bronx 53, N. Y.

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Ch. Bloch
2050 Davidson Ave.

Bronx, N.Y.

ב"ה עש"ק כ"ב אד"ב תשכ"ה

כבוד ידידו הרב חיים בלאק שליט"א

אחדשה"ט בכבוד כראוי!

אתכבד להודיעו כי נכנסתי בדירה חדשה

וכתובתי: 893 Crotona Park North

1st floor left second door

Tel. Lu 9-4629

מה אודות חוזמת בבקורו אצל אחה, נסתבך

במכתב נחוץ מאמן כהלכה תפש ובא, ותודה

מוקדמת: והנני בברכת ידידו,

הרב שמואל אפרים טורקטין

Rabbi Tiktin
800 Conc. Village N.
Bronx 10451 N.Y.

BRONX, N.Y.
PM
4 APR
1966

5c U.S.POSTAGE

Rabbi Chaim Bloch

2050 Davidson Ave.

Bronx, N.Y.

ב"ה

עש"ק נשא תשל"ו פה ניו יורק

לאדוני אחי ורעי, אוהבי וידידי אוהד"ר משה חיים אפרים בלאק, שלום.

וחבשה"ט באהבה!

אתה נולד לו תאומים, שני מכתבים. האחד של כבודו, ותודה על הודעתו בדבר צבוע-האגדלת ועל דבר הדר' קליפצלד

והמכתב השני הוא מאת הרידן מאמבעל, בדבר תרגום ספרו לעברית.

והוא כותב לי כי את ספרו חקר לאמן היהודים הקורלים אודות — ואינם מבינים עקשות. ואיננו מזכיר את דבר חפצו בהתרגום כלום, איננו אומר לא הן ולא לאו. —

הוא אומר כי הוא שולח לי את ספרו לציון בתור ספר שבאו נשף אוד המחבר, ומפני שערב שבת היום איננו רוצה לכתוב לו את תשובתי היום, ואכתוב לו אי"ה בשבוע הבא. — את ספרו של כבודו אתן מתנה לאגו"א.

והנני שב אתה אל מכתב כבודו. תודה לו בעד שם הדר' רופסו הצינים ובמכתב אלו נודעתי כי אין מחיר הבדיקה שלו יותר ממאתים שקלים, הייתי הולך אליו לבקרו והנני בברכת החיים והשלום אוהבו ומכבדו

ברכת שבתא טבא!

הרב שמואל אפרים טיקטין

RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., NEW YORK.

Rabbi Mr. Chaim Block
2050 Davidson Ave.

Bronx, New York

RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., NEW YORK

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.

Bronx, N.Y.

ב"ה. יום א' י"ב אד"ש שנת שבת"ק פה ניו-יארק.

טייערער און חשוב'ער פריינד החכם הכולל ר' חיים בלאך הי"ו

איך האב היינט געליינט אין טאג מארגען פון נעכטין, ארטיקל פון קלטאן, דר' שלמה ביקל'ס ארטיקל "די צוויי בלאטס", און לויט זיין ארטיקל וועגן אייך, וועגן אייער קענטניס און וועגן אייער סארט שרייבען, בין איך זעהר בארוהיגט געווארן אין איינע אויגען, אז איך האב זיך דערוואוסט, וואס פאר א געזעלשאפט, פאלקסטימליכער שריפט= שטעלער און קענער אין דער אידישער און דייטשער שפראך איהר זייט, און איך האב דעם כבוד זיך צו רעכענען צווישען אייערע פריינד.

איך בין מסכים מיט דר' ביקל אויף אייערע חשיבות אין דער דייטשער ליטעראטור א.ז.וו. אבער עס וואונדערט מיר אז ווען דר' ביקל, לויבט אזוי אלס אייער ספר "ויתן לא= שה ויעקב וישראל לבוזזים", האט ער אפילו ניט איין ווארט דערמאנט אז איהר האט צו כמעט'נדיג אנגעגריפען דר' הערצל'ען און ער דאגערט גאר ניט אויף אייער נאכשרייבען, וויבאלד איהר וואלט אנגעטאפט דר' הערצל'ען פאר די קליפות פון זיין געשריבטע, און איהר וואלט איהם און כנים זיין געווארען: [illegible] און [illegible] און וואלט איהם דערביי אויסרעכענען איינער וויבאלד אייער [illegible]. און לויט דר' ביקל'ס שרייבען וועגן אייך [illegible]. אז דר' זיך מסכים מיט אייך וועגן אין [illegible]. און דאס איז מיר ווירקליך א וואונדער.

פאר איין וואך האב איך פון זיין ארטיקל זיך דערוואוסט אז איהר זייט געווארען, אבער איהר גייט ווערן צו בן שמונים, שיק איך אייך איינע הארציגע ברכות, איהר זאלט לעבען נאך פריינדליכער יאהרען מיט גליק און געזונד, און מיר זאלען נאך הערען [illegible] פון אייך ווערטער אויף אייער חשבון, אמן.

איך האף אז דער בריף וועט אייך טרעפען ביי אייער בעסטען געזונד. וואס מיר אנבעלאנגט בין איך לע"ע [illegible] געפאלען און גיי צו: [illegible] די לינקע האנט און די רעכטע פוס, און זינט דאן בין איך אן ארעסטאנט אין מיין אייגענער הויז, און קען ניט ארויס גיין פון מיין טיר. פלוז, זייט מתפלל פאר מיין געזונדהייט און ווינטשט מיר שנעלע בעסערונג.

מיט די פריינדליכסטע גרוסען

הרב שמואל אפרים טיקטין

וועגען רש"י'ס אן אויפקלערונג חשוב'ער רעדאקטאר!

ד. איידעלסבערג וויל האבען, אז דאס וואס מען איז מתיר עברינים דאוונען אום יום כפור מיט קהל שליסט עם אויך איין משומדים מיט דער טענה, אז אף על פי שחטא ישראל הוא. ער ברענגט א ראיה פון רש"י'ס דערקלערונג אויף וטועים (יבמות ט"ו). אינדעראמת'ן אבער געהערט דאס ווארט וטועים צום ווארט גרים, ווי רש"י אליין דערקלערט עם אין אנדערע ערטער וואו די שטעלע ווערט געבראכט. און אזוי דארף מען אויך פארשטיין די רש"י אין יבמות, וויל מיט משומדים האט דער ענין דארט גאר ניט צו טאן. וע משנה אחרונה נדה פרק ו' משנה ג'.

אותו האיש ווערט אנגערופען פושע ישראל. ער אליין האט זיין לעצע געפרעדיגט פאר און נאר צו וידען, ניט ווי גאט'ס א זון. פון

ב"ה

ערב חג המצות תש"ן, פה ברונקס, נ.י.

החיים והשלום יעלה ויבוא לכבוד הרב החכם מוהר"ר משה חיים אפרים בלוך ה' ישמרהו.

אחדשה"ט באהבה!

עם בוא החג הגדול והקדוש חג הפסח, הנני מתכבד לשלוח לכת"ה את ברכתי:
חג כשר ושמח לו ולכל הנלווים אליו. את חג המצות יחוג בשמחה ובבריאות, ויגיע למועדים ולרגלים
אחרים הבאים לקראתנו לשלום שמחים בבנין ירושלים, ונאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים, בב"א
כאשר הייתי קורא את עתון "המודיע" וראיתי את שמו נדפס, הייתי מרוצה, כי זה היה לי לאות כי אתו
החיים והשלום. אבל זה זמן אשר אין "המודיע" בא לידי, ואנכי נתוק מכל ידיעה מה אתו.
ובקשתי אחד להודיע לו, משלומו הטוב כי אנכי מתגעגע עליו מאד. ומאד הייתי חפץ לבקרו, אבל
לדאבוני אנכי אסור בכבלי מחלה, ואין באפשרותי לעזוב את ביתי, ואקוה לשמוע ממנו.
בתקוה כי יקבל דברי אלה את אשר חפצתי והצליחו אשר שלחתים, אנכי שונה את ברכתי חג כשר
ושמח, לו ולכל אשר לו, כנפשו וכנפש מוקירו ומכבדו

הרב שמואל אפרים טוקטי,

800 Conc. Village W.

Bronx 10451, N.Y.

בעזהי"ת

אפרים טובנהויז
ורעיתו
חיפה

אברהם משה קוקלנסקי
ורעיתו
חיפה

מתכבדים להזמין את כב' וב"ב לקחת חלק בשמחת כלולת

בתם
שולמית

בנם
תיאודור

שתהיה אי"ה למז"ט ובשעטו"מ ביום ה' כסלו (4.12.51) הבע"ל בשעה 4 אחה"צ במלון מגידו, הר הכרמל.

קבלת אורחים עד שעה 8 בערב.

המען לטלגרמות: טובנהויז — קוקלנסקי, מלון מגידו, חיפה.

ב"ה.

כבוד ידידי הנעלה החכם הסופר

רבי חיים בלוך שליט"א,

זה עתה קבלתי מכתבו החשוב ורשימות

הרקחיים ושמחך לטב. הדברים מעניינים

ורב-גוניים, מחנני אינני טהור...

ידידו המוקיר

אלפונסו טוגנהיים

RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., NEW YORK

NEW YORK N.Y. AUG 19 11:30PM 1949

BRONX STATION

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Chaim Bloch
292 B. 17TH St.
Far Rockaway, N.Y.

RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., NEW YORK

UNITED STATES POSTAL CARD

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx, N.Y.

NEW YORK N.Y. DEC 30 7:53 AM 1950

Teignmon Press
191 Delancey St.
New York 2, N.Y.

NEW YORK, N.Y. DEC 30 1-AM 1949

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

CHURCH STREET STATION

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx 53, N.Y.

ב"ה עש"ק ראה תש"ט.

ידידי הרה"ח מוהר"ר חיים בלאך, שלום.

באחד מימי השבוע הזה נקראתי אל משרד "התולדות אנשי שם", ויתכן כי יציעו לי איזה חלק בעבודתם, והחמר אשר אני עובד בספר שלהם, או כי יכלו אותו באיזה אופן אחר, אשר יהיה לי לרצון לשבח כעס וחמה. ואולם אומר לו כי הפרופוגנדה אשר יעשה כבודו, לא במקומו הוא עתה. ונראה איך יפול דבר.

כתבתי לד"ר גולדמאן בשיקאגו, אבל עד היום עוד טרם קבלתי שום תשובה.

שבתא טבא לכ"ר. והנני ידידו מוקירו ומכבדו

שמואל אפרים טיקטין

ב"ה. כ"ד טבת תשי"ד לפ"ק.

ידידי יקירי הרב החכם המאור מו"ה חיים בלאך הי"ו

כרעם בגלגל היתה לי הידיעה הנוראה אשר קראתי בעתון הטאג-מג"ש על האסון הגדול אשר קרה לו במות עליו זוגתו רעיתו הנאמנה וחברתו בחיים מרת גאלדא בלאך ע"ה.

חורבן גדול הוא לו, ואסון שאין רפואה לו. אנכי משתתף בצערו הנורא, ומקרב לבבי אנכי שולח לו את תנחומי: מנחם ציון וירושלים ינחם אותו בתוך שאר אבלי ציון וירושלים. בעבודתו עבודת הקדש בספרות ישראל, ימצא תנחומים.

ידידו המשתתף בצערו ומוכר בצערו

הרב שמואל אפרים טיקטין

ב"ה יום ה' לס' ויגש שנת תשי"?

לכבוד הרב החשוב ר' חיים בלאך נ"י

אחדשה"ט אשאל אותו כי מה נשמע אודות הס' "דין ומשפט" שסדרתי עבור כ' ואמרתם לי כי [illegible] בזמן קצר שתוצאת אודות תשובה מה יהי' מהסידור ואני חושב שכבר עבר [illegible] שבועות. ע"כ אבקש מכ' להודיע לי מה נעשה מזה

ידידכם כנפשכם

אברהם יצחק טייטלמאן

RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., NEW YORK

NEW YORK, N.Y. OCT 25 12-PM 1953

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

UNITED STATES
BRONX CENTRAL STATION
POSTAL CARD

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx 53. N. Y.

RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., NEW YORK

NEW YORK 51, N.Y. OCT 7 11-PM 1953

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

UNITED STATES
BRONX CENTRAL STATION
POSTAL CARD

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx, N. Y.

RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., NEW YORK

NEW YORK, N.Y. 57 MAR 29 1955

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

THE SPIRIT OF ... BUY DEFENSE BONDS
UNITED STATES
POSTAL CARD

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx, N. Y.

ב"ה. א' חיי שרה תשי"ד.

כבוד ידידי הרב החכם מוה"ר חיים בלאך
שליט"א

אחדשה"ט בכבוד!

בתשובה לגלויתו אתכבד להודיעו כי הרב
הגאון מוה"ר הלל פוסק זצ"ל נלב"ע ביום י"ב באייר.
ככה הודיעני בנו יחי'.

בלע המות לנצח ומחה ה' דמעה מעל כל פנים.

והנני בכל רגשי כבוד

הרב שמואל אפרים טיקטין

ב"ה. ד' כ"ח לירח תשרי תשי"ד

אדוני וידידי הרב מוהר"ר חיים בלאך שליט"א

אחדשה"ט בכבוד! קבלתי את מכתבו החשוב
ותודה רבה בעד ברכותיו.

ר' מרדכי השוחט שהוא מתפלל אתי יחד
בבוהכ"נ של הרב שנעלדר, איננו בא אל התפלה
בימות החול. ומאין חפצי לעכב את תשובתי אליו
אני שולח לו את כתובתו של ר' מרדכי גלאזער שו"ב
ומעונו ב 959 איסט 163 סט. שבב"ס
הוא האיש אשר לשמו דרש.

שמחתי להודעתו כי קרא את מאמרי בה-
פרדס על אודות ידידנו הרב הלל פוסק. כי זה הוא
תגמולן של סופרים? הלא הוא רק שיהיו לו קוראים

ב"ה. יום שלישי, צו תשט"ו, ברונקס נ.י.

כבוד הרב החכם הכולל מוהר"ר חיים בלאך שליט"א

אחדשה"ט בכבוד כראוי!

הגיעני גלויתו החשובה מעסק הדבר.
שולח אני לכ' תודה כפולה. א) בעד ~~המחאה~~
המחאה הנעימה. וב') בעד הודיעו לי את
הכתובת של החברה תפארת ישראל, אני שולח להם
היום את הקבלה.

לצערי לא אוכל למלאות את דרישתו על דבר
האדרסים, מאחר כי כבר גמרתי את כל החלוקה
הנאות במספר שגמרנו לשלוח את ספרנו אור הפלאות.

את קונטרסו "הספר השחור" לא קבלתי.

והנני בברכת הכוה"ש וחג כשר ושמח

ידידו עוז הרב ש. א. טיקטין

NEW YORK, N.Y. SEP 8 10 30 PM 1958

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

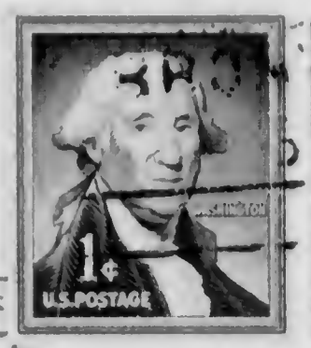

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx, N. Y.

RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., NEW YORK

NEW YORK, N.Y. DEC 2 7 30 PM 1949

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx 53, N. Y.

RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., NEW YORK

NEW YORK, N.Y. NOV 29 12 – M 1949

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

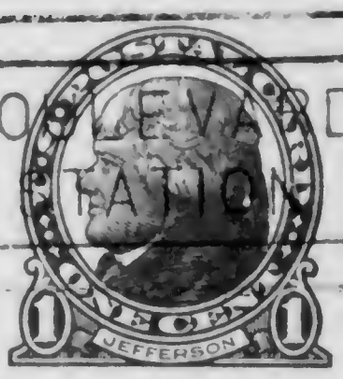

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx, N. Y.

ב"ה בחדש אלול תשי"ח

כבוד הרב החכם הנעלה המפואר
מוה"ר חיים בלאך שליט"א

אחדשה"ט בכבוד!

לעת תקופת השנה החדשה ויום הרחמים
הבאים לקראתנו לשלום הנני מתכבד לברך
את כבודו בברכת השנים

כתיבה וחתימה טובה!

שנת חיים, שלום ופרנסה טובה.

פלא כי לא שמעתי מאומה מכ"ת משך הזמן
הזה. במה עוסק כעת? ואיפה הוא מתגורר.
אשמח לשמוע מאתו. והנני בכבוד
הרב שמואל אפרים טיקטין

ב"ה. עש"ק י"א כסלו תשב"ח לפ"ק.

כבוד אדוני וידידי היקר הרה"ח המובהק
מוהר"ר חיים בלאך, שלום.

אחדשה"ט באהבה ובכבוד!

קבלתי את מכתבו החשוב מיום ט' לחה"ג בתודה רבה.
ושנית מחנך לו ביחוד עקב טרחתו לכתוב מכתב
גדול, כי נעימים לי דבריו, ואמנו ראיתי את גדלו ואת
חכמתו.

אבל יסלח נא לי כבודו אם אעירו כי נעלם
מאתו כי על פסוק ויקח שש מאות רכב וגו'
(שמות י"ד ז') מובא במדרש תנחומא לפ' בשלח
מדתו המאמר "טוב שבגוים הרוג", ושם לא נאמר
לא עכו"ם ולא כותים אלא גוים.

והנני בכל רגשי ידידות וכבוד
הרב שמואל אפרים טיקטין

ב"ה ח' כסלו תשב"ח לפ"ק

כבוד הרב החכם המובהק מוהר"ח בלאך הי"ו
בספרו החשוב שכבר"ל ושוני יודע ברגע זה איזה
מקום מנוחת כבודו, כמדומני כי בו דבר כבודו, בת-
שובתו על שאלת הפובליציסט הרואה, ע"א המאמר "טוב
שבגוים הרוג". אכיר לו תודה רבה אם בטובו
יודיעני בקצרה את חוות דעתו הוא על אודות טיבו
של המאמר הזה, אם זה שאומרים אודות גדולינו
שקדמונו.

באיזה ענין ספרותי עוסק עתה כבודו?
והנני בברכת החוה"ש ובכל רגשי אהבה וכבוד
ידידו שמואל אפרים טיקטין

UNITED STATES POSTAGE
UNITED STATES POSTAGE
BRONX-CENTRAL STATION
YORK, N.Y.
Rabbi
Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx, N.Y.

לשנה טובה תכתבו ותחתמו

כברכת

הרב שמואל אפרים טיקטין ורעיתו

Rabbi and Mrs. Samuel E. Tiktin

(עורך האינציקלופדיה לתולדות הרבנים)

והיתה השנה החדשה הבע"ל שנת חיים ושלום,
עושר ואושר ושנת גאולה וישועה לכל ישראל, אָמן

800 Fox Street Bronx 59, N. Y.

RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., NEW YORK

NEW YORK, N.Y.
NOV 3
10-PM
1950

BRONX CENTRAL
STATION

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Chaim Bloch

2050 Davidson Ave.

Bronx 53, N.Y.

RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., NEW YORK

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rev. David Bloch

2050 Davidson Ave.

Bronx 53, N.Y.

BRONX CENTRAL STATION 1949

RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., NEW YORK

N.Y.
AUG 15
8-PM

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Chaim Bloch

292 Beach 17th St.

Far Rockway, L.I.

N.Y.

ב"ה   עש"ק חיי שרה תשי"א

אדוני וידידי הרה"ח הנעלה מוהר"ר חיים בלאך שליט"א

אחדשה"ט! קבלתי את גליונו בתודה.

יר"ע ידעתי כי כבר אורה שני ההוצאות התקפרה, ועד השבוע היה אצלי איש צעיר בשם רב מזולוסקי לדבר ע"א שתוף בזמן זה. אבל לא ידעתי כי הרב שפירא הסיר את ידו מענין זה לגמרי.

בכבוד גדול נכון אנכי לבקרו במחר אחרבו ימי השבוע (לא בעש"ק ולא ביום ראשון) אם הדבר נחוץ מאוד ויקדים להודיענו את התוב, אחרי כי בקר עלי הטורח הזה באמת מאד.

את הפסק לא קבלתי גם אנכי, והסבה הזה לדעתי היא, היות שאבינים שאת לחוג את חג יובלו של האו"ל הרב פסק, בהוצאות חוברת הפסק באמדה מגדלת; אולי חושבים לקבל את ההגדלה הגאוני ע"ה מספר חוברות רגילות שלא ירבו...

והנני בברכת החוה"ש בהוקרה והערצה.

שאול אפרים טיקטין

ב"ה. מוצאי חג חרותנו תש"ט.

אדוני וידידי הרה"ח האוהבק מוהר"ר חיים בלאך שליט"א

אחדשה"ט באהבה ובכבוד!

בבקורו אצלי הואיל כ' לספר על אודות חוברת שהוא הולך להדפיס נגד אלה שפגעו בכבודו, והנה במכתב שקבלתי מאת הגאון רבי יקותיאל יהודה גרינוואלד הודיעני כי כבודו הדפיס קונטרס בשם "קום ריבה את ההרים". ואם אחד אשאל אם יואיל נא לשלוח גם לי קונטרס אחד לכבודו, כי נשאו עלי דבריו.

והנני בכל רגשי אהבה, ברכה ובכבוד

הרב שאול אפרים טיקטין

ב"ה. כ' אלול תשכ"ב.

יקירי הרב הגדול החכם המובהק מוהר"ח בלאך שליט"א

בודאי עוד יזכור את ספר "אור הפלאות" שאנחנו מוציאים לדפוס, ואשר כ' הואיל לדבר עליו טובות, הנה אנחנו חשבנו כי השאלות תודפסנה במספרים מוחדים בחדא מחתא, ואחריהן תבואנה כל התשובות גם כן במספרים. והטעם לסדור זה הוא לתת שדה כשר להמעיין בו, לעיין אולי ימצא הוא פתרון השאלה מאליו.

והנה מספר המועדים להוצאת קונט הספר אומרים כי השאלה והת-שובה תבואנה זו אחר זו, למנוע מהם את הטורח לדפדף הרבה למצוא את התשובה.

אשאל אם כן לשאול את חוות דעתו כבודו מה לעשות: אם להדפיס את השאלות לחוד והתשובות לחוד, או כי השאלות והתשובות תלכנה שלובי יד וזרוע. בזאת אומרת: התשובה תבוא אחרי השאלה?

למוצא שפתיו אוחיל, ועל פיו יקום דבר. את קיבל תודתי אנכי מקריב לו בהקדם.

הרב שפירא שליט"א נתן לי חופשה לשבועיים, כאמור כי זה סוף...

והנני בכל רגשי כבוד, הוקרה והערצה

שאול אפרים טיקטין

TIKTIN
800 Fox St.
—

NEW YORK, N.Y.
JUN 3
4 30 PM
1949

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

BRONX CENTRAL
STATION

U.S. POSTAL CARD
ONE CENT
JEFFERSON

Rabbi Ch. Bloch

292 B. 17TH St.

Far Rockoway, N.Y.

RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., NEW YORK

NEW YORK, N.Y.
AUG 12
11 30 PM
9

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

ORTN

U.S. POSTAL CARD
ONE CENT
JEFFERSON

Rabbi Ch. Bloch

292 B. 17TH St.

Far Rockaway, N.Y.

RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., NEW YORK

NEW YORK, N.Y.
OCT 30
8 — PM
1949

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

BOULEVARD
STATION

U.S. POSTAL CARD
ONE CENT
JEFFERSON

Rabbi Ch. Bloch

2050 Davidson Ave.

Bronx 53, N.Y.

ב"ה ב' ר"ח תמוז תש"ט.

חודש טוב ומבורך לכבוד ידידי ורעי הנעלה
הרה"ח המובהק מוהר"ר חיים בלוך נ"י.

אחדשה"ט בכבוד!

קבלתי את גלויתו הנעימה ותודה רבה. בהזדמנות הראשונה שתהי' לי האפשרות להקדיש יום אחד להשתעשע באהבים אתו, בודאי כי אעשה זה ברצון, כי יום כזה נחוץ הוא להרגיע את עצבי. ומה טוב ומה נעים לשבת אתו יחד על מי מנוחות ולדבר על אודות כל אשר ידאיב על הלבבות, ולשמוע אולי איזה חדשה. ובודאי כי בטרם אלך - אודיע לו.

אני מברכו כי שבתו בכפר תחזק את כחו ותאמץ את רוחו, וישוב לעירו בריא אולם, חזק ואמץ.

והנני בכל רגשי אהבה וכבוד
שמואל אפרים טיקטין

ב"ה ערש"ק טו"ב מנ"א תש"י

ידידי ורעי הרה"ח מוהר"ר חיים בלוך שליט"א

אקוה כי שלום לו ושלום לביתו. ימסור נא לה' ד"ש בשמי.
הייתי חולה למחצה ולא יכולתי אופן לעשות מאום מכל הדברים אשר דברנו בהיותנו יחד.

הרב [illegible] הבטיח לי כי ישלח לי את תולדותיו, אולם עד היום עוד טרם קבלתים. אם יעבור על ביתו אולי יואיל להזכירו אודות זה, אכיר לכבודו תודה.

והנה מר נייגבויער עודנו במקום שאצלנו היו ימסור נא גם לו דרישת שלום בשמי.

והנה אין כל חדש לע"ע, בברכת שבתא טבא
הנני ידידו בכל רגשי כבוד ויקר
שמואל א. טיקטין

ב"ה. א' לסדר לך שנת תשכ"ח לפ"ק.

ידי"נ הרה"ח מוהר"ח בלוך הי"ו.

בתשובה למכתבו החשוב מעשק העבר, הנני להודיעו כי תלונותיו על אי-הדפסת תולדות ב"תולדות אנשי שם" לא עלי הנה. ידי לא היתה עמהם בהדפסתו. האנה זאמנם הצעתי לו תנאים, המתאימים לטובתם הם, והמשיך את ידו מאתם. ואני עצמי אהיה מוכרח לבאות להפיץ אור הדפוס על החומר הרב אשר אספתי אנכי.

והיה זה שלום מאת ידידו מוקירו ומכבדו כערכו הנעלה

שמואל אפרים טיקטין

RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., NEW YORK

NEW YORK, N. Y.
NOV 10
9 - PM
1950

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

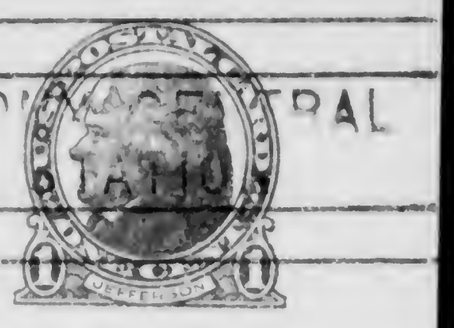

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.

Bronx 53, N.Y.

RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., NEW YORK

NEW YORK, N. Y.
MAR 11
9 30 AM
1949

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

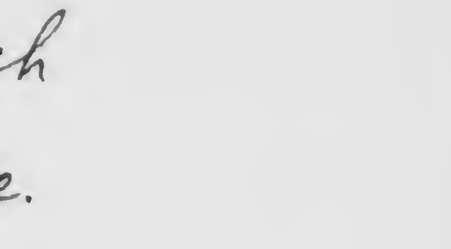

Mr. Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.

Bronx 53, N.Y.

RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., NEW YORK

DA 91643

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

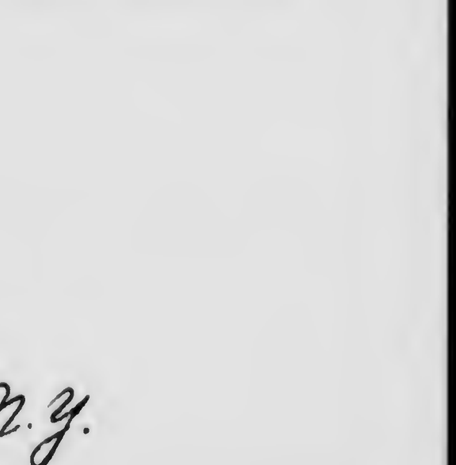

Rev. Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.

Bronx, N.Y.

ב"ה. ר"ח כסלו תש"א

אהובי וידידי הרה"ח מוה"ר חיים בלאך שליט"א

היום קבלתי את "הפוסק" לחדש תשרי ובו "מכתב להרב הצופק" מאת הרב חיים בלאך אגולי ווינה", והני את
גליון היום
זה הוא החוברת אשר בקש אתו בשבוע העבר, ואם עוד טרם הגיעה לידו, נכון אנכי לשלחה לו ברצון, כמובן עמ"נ להחזיר, יען

בחוברת הנזכרת נדפס מאמר גם מאת הצעיר בישראל

ידידו מוקירו ומכבדו שמואל אפרים טיקטין

ב"ק. עש"ק גבור תש"ט.

כבוד הרה"ח המובהק, הנדבר הגדול, אין גומרים עליו את ההלל, מוהר"ר חיים בלאך ה' ישמרהו ויחייהו.

אהדשה"ט בכבוד הראוי!

אנכי מצטער מאוד כי לסבת טרדות עוד טרם ביוה ההזדמנות החשובה אשר אליה קותה נפשי להכבד בבקורו להיות בשמחה את פניו ולהיות מושפע בשפע קדש אמרים והכמה. אבל מקוה כי בקרוב מאוד אוכל אזה להודיע לכ' כי עמתי בידי להגיעו, ובא יבואו ברנה.

והנני בכל רגשי כבוד והערצה שמואל אפרים טיקטין

ב"ה אור ליום הש"נ ויקה"פ תש"ט.

אהובי וידידי הרב החכם מר חיים בלאך הי"ו.

אנכי מביע לכבודו תודה רבה בעד השתתפותו בצערי. ואם עד עתה היה רצוני כי בקורו אצלי יהי' לאור היום, אבל דבריו כי "רצונו לראות אותי להתפלל אם עם "עשורה" הפיחו בי רוח תקוה, אולי אז השאיר זכו אותי להיות אלוק מושיע להענין הגדול והקדוש הזה; ואם אין מעכב מצדו, אנכי מזמינו בכבוד לבא בכבודו אל ביתי היום יום שני בערב משעה 5 ומעלה.

הדרך אלו: יתפוס הסובוויי בשדרת פראספעקט, יעבור בשדרת לאנגווואוד מזרחה ויגיע לביתי 800 רחוב פיזיקס, שהוא קרן לאנגווואוד.

והנני בכל רגשי כבוד והוקרה
שמואל אפרים טיקטין

RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., NEW YORK

NEW YORK, N.Y. FEB 2 8 30 P 1949

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

BRONX CENTRAL STATION

Mr. Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.

Bronx 53, N.Y.

RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., NEW YORK

NEW YORK, N.Y. JUL 8 2 30 PM 1949

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

POSTAL CARD ONE CENT JEFFERSON

Rabbi Chaim Bloch
292 - 17th St.

~~Arverne~~, L. I.
Far Rockoway

RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., NEW YORK

NEW YORK, N.Y. JUL 5 8-PM 1950

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

BRONX CENTRAL STATION

Rabbi Chaim Bloch
292 17 B. c/o. Jaffe

Far Rockaway, N.Y.

ב"ה. עש"ק משפטים תש"מ

~~Ludlow~~ DAYtn 91643

אדוני היקר נכבד מר בלוך!

צר לי, מאוד כי נמנעה ההזדמנות עד היום. והנני מתכבד לבקשו אשר אם לא יהיה עסוק ביום השני הקרוב בשעה 4 אחה"צ, יבקר נא בביתי, ונשוח שיחה קצרה ונודע איש לרעהו פנים אל פנים.

יסע נא עד שדרת פרוספקט בברונקס, וילך לאורך שדרת לאנגוואוד עד הגיעו לרחוב פאקס.

ונא יתקשר לי בטרם יבוא אלי, למען יהיה בטוח כי ימצאני בביתי.

הנני קבלתי מאת הרה"ג גרינוואלד שליט"א את ספרו "מהר"ם שיק ודורו", ובו נדפס גם המכתב של כבודו על הרב גרינוואלד. בודאי קבל כ' את הספר הזה, ואם לא- נראה אותו בביתי. והנני בכל רגשי כבוד

שמואל אפרים טוקטין

ב"ה. א' ב' אדר תשי"ו לפ"ק.

כבוד ידידי הרה"ג מוהר"ר חיים בלוך שליט"א

בשבוע העבר בקרני הרב שפירא ואמרנו כי מדבר בא שרבו ארבעה ימים בשבוע ולפעמים שלש בכל יום. ולאות תודה לכבודו אני ממהר להודיע הדבר לכבודו.

אמרתי לשבת את הדרשות מאה לסוף תבורי שבוע אחד, לראות אם גם בעזרת הרב שפירא תמצא חכמתו חן, בחן יושר מצוה בעיני כבודו. כי אינה רואה הסכמת של כבודו שאיננה עולה לו בכסף, להסכמת של הרב שפירא אשר בעד הסכמתו ישלם בכסף.

אבל... אנכי כותב לו.

אנכי תקוה כי כבודו מתענג על הדר הטבע במעונו הקיצי, ונהנה הנאה רבה! בכל רגשי כבוד

שמואל אפרים טוקטין

ב"ה. ד' ב' תמוז תשי"ז

לכבוד מאוד נעלה הרב חיים בלוך שליט"א

בתשובה לגלויתו אתמול ועסק העבר אנכי אבוא לו את תודתי בעד הזמנתו לבקרו, והיום תמלאו בע"ה בהיותו לבקר את משפחת בתי הקרה גם היא לא הרחק ממנו. אבל אין לי לקבוע את המועד הנכון.

והדבר החשוב שיש לכבודו לדבר אתו יצטרך להמתין עד אז, אם גמנו לא יהיה אחר.

אך אין לי להתאונן על שלחני, אבל לבי חרד ומזעזע.

ונקוה לימים טובים מאלה. בכל רגשי ידידות וכבוד

שמואל אפרים טוקטין

RABBI SAMUEL E. TIKTIN
800 FOX ST., NEW YORK

JUN 28
8 - PM
50

BRONX

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.
c/o Jaffee 292 Beach 12 St
~~Bronx~~ 53, N. Y.
Far Rock Pk

ב"ה ד' יג בתמוז תש"י.

אדוני וידידי הרב חיים בלאך שליט"א

בתשובה למכתבו אוכל להודיעו כי הרב שפירא הבטיחני לבוא אלי, ביום השלישי, (אתמול) אחה"צ, אבל אחר מוצא שפתיו לא שמר. אנכי אוכל אמתין לו ט' יבוא, והנה כבר בערוב יום הרביעי, והוא עוד טרם בא.

טוב יעשה כת"ר אם את השאלה ששאל אותי, ישאל את הרב שפירא. אחרי שיש לו לכבודו השפעה עליו.

והנני בכל רגשי תודה ויקר

ש. ז. טנקסין

ב"ה. א' לסדר בלק תש"ן לפ"ק

ידידי ונדיבי הרב האוהב מוהר"ר חיים בלאק שליט"א

קבלתי את מכתבו בשוך הפוסק לירח חודש. ובעיון רב קראתי את מכתבו הנדפס "טוב ה' לכל". אולי אשתמש בו בקרב הימים בשובו לדבר ע"ד התקון הדרוש בענין הילדים האלטרנטיביים.

בזה הנני מחזיר לו את תמונותיו כבקשתו.

והיה זה שלום אוהב ידידו מוקירו ומכבדו בלונ"ח

שמואל אפרים טויקטין

ב"ה. ד' נ"ב מנ"א תחש"ב.

ידידי ונדיבי הרה"ח מוהר"ר חיים בלאק שליט"א

קבלתי היום את מכתבו, והנני בזה מודה, ומנני מברכו בהצלחה.

יום עניין מאוד לחו ועבור בעדי, אהי' חולה בקמשון לשבוע הבא בבית חו"ל: הקלודשי הוי 64-024 לתרקין ע"ו. ארונזן. לנכון אינלמד. אבל לאחרי עצמתי לבבו לראותו ולדרש אתו, לא אאמין כי אוכל לעשות זה, כי עדיף חיבו ודרושה לו מנוחה שלימה לפחות בזמן שיש לו ההזדמנות לנוח.

אולי תהיה לכבודו ההזדמנות להיות בסביבה ההיא. אבל אל נא יטריח לבוא שם לאשני.

והנני בכל רגשי כבוד וידידות ש"א טויקטין

Rabbi ~~Ch~~ Jiktin
800 Fox St.
—

NEW YORK, N.Y.
JUN 9
6 - PM
1961

BRONX

Rabbi Chaïm Bloch
2050 Davidson Avenue

Bronx, N.Y.

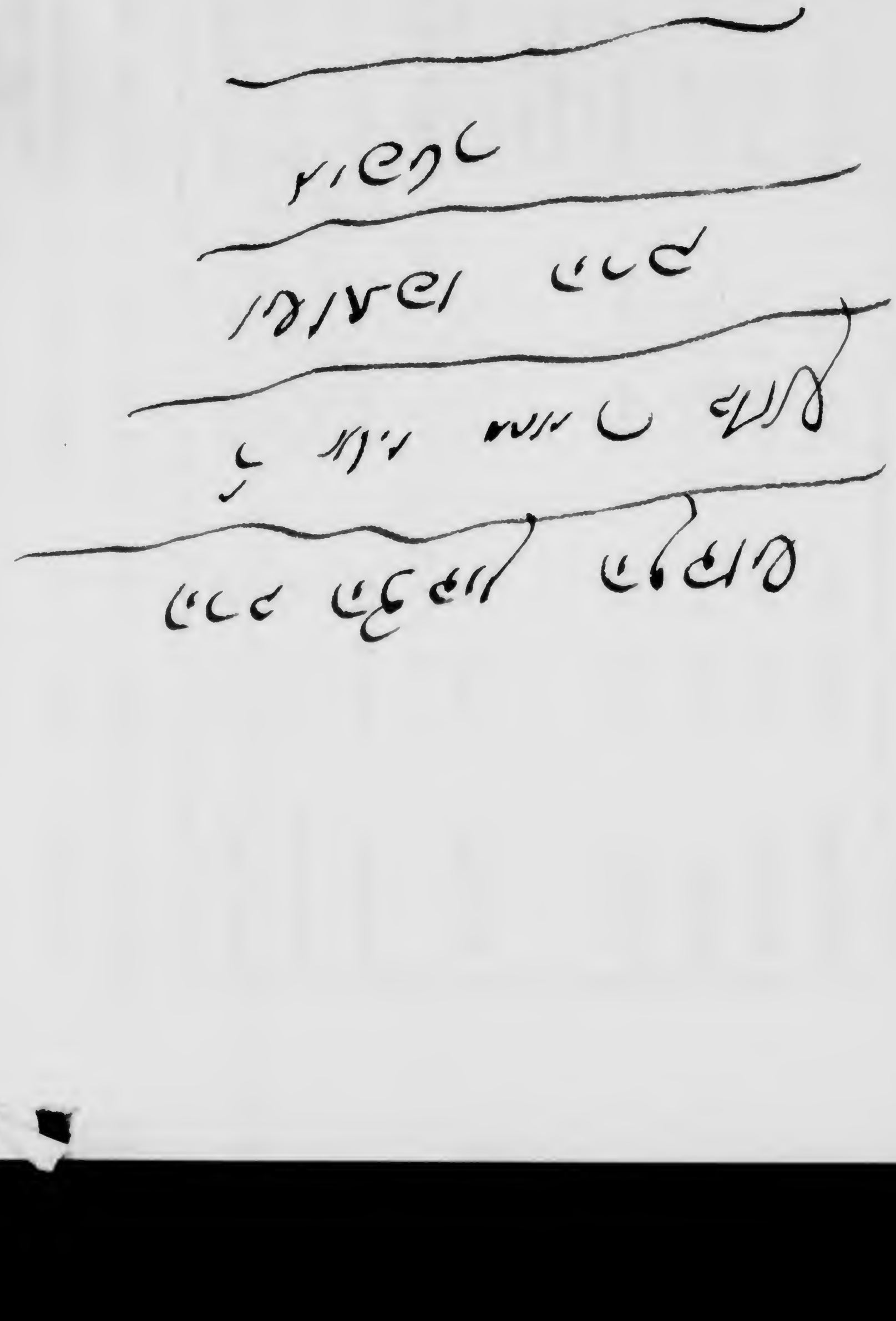

הרב הגאון הקדוש

ר' אלי' מאיר בלאך

ושותפו הרב

גיפטר

CONGREGATION HABONIM, INC.

Rabbi Dr. Hugo Hahn

Office: 44 West 66th Street, New York 23, N. Y. • Phone: SUsquehanna 7-5347

SERVICES

A P R I L 1959

I. AT THE TEMPLE, 44 WEST 66th STREET, MANHATTAN

Friday,	April	3,	8.15 P.M.	Evening Service. After the service lecture: DR.JOSEPH L. BLAU: "Philanthropy - Julius Rosenwald"
Saturday,	April	4,	10.15 A.M.	Morning Service. Barmitzvah: PETER GERALD KALTMAN
Friday,	April	10,	8.15 P.M.	Evening Service.After the service: SOCIAL HOUR IN THE CLUB ROOMS
Saturday,	April	11,	10.15 A.M.	Morning-and Youth Service. After the service: ONEG SHABBAT
Friday,	April	17,	8.15 P.M.	Evening Service. After the service: "LERNEN" - RABBI DR.HUGO HAHN
Saturday,	April	18,	10.15 A.M.	Morning Service

P E S S A C H

Wednesday,	April	22,	7.00 P.M.	Community Seder
Thursday,	April	23,	10.00 A.M.	Morning Service
Friday,	April	24,	10.00 A.M.	Morning Service
Friday,	April	24,	8.15 P.M.	Evening Service. After the service lecture: DR.ALFRED HIRSCHBERG: "Brasilianisches Judentum auf der Suche nach Inhalt und Form"
Saturday,	April	25,	10.15 A.M.	Morning Service. Barmitzvah: GEORGE MODEL
Tuesday,	April	28,	8.15 P.M.	Evening Service
Wednesday,	April	29,	10.00 A.M.	Morning Service
Thursday,	April	30,	10.00 A.M.	Morning-and Memorial Service

Friday,	May	1,	8.15 P.M.	Evening Service
Saturday,	May	2,	10.15 A.M.	Morning-and Youth Service. After the service: ONEG SHABBAT

LIberty 2999

RABBI MORDECAI GIFTER

Associate Professor Rabbinical College of Telshe

~~1010 Linn Drive~~ 11503 Whitmore Ave

Cleveland 8, Ohio

הרב מרדכי גיפטער

ר"מ בישיבה הגדולה והס' דטלז

קליבלנד, א.

בע"ה - מוצש"ק שופטים, תש"ג

מע"כ הרב מוהרצ"מ בלאק, שליט"א, שלום וברכה נצח!

קבלתי היום מכתבו, ואל יתפלא כת"ר שבמה שכתבתי לו

יחזתי ה"ו לעזרו שאין זה מדרכי, וכתבתי רק מה שחושבני

לשון מבלי להתערב בעסק הש"ב והמדון, מפני שלדעתי דרך

זו של פרסום דברי התנפלות על הרבנים שבעירו ושלו'

ר"ב עמהם לא יביא שום תועלת ע"פ ממולא יש בדברים

אך ורק מפני חילול השם וכבוד התורה.

ודאי מן הצורך להשבית הש"ב והמדון אבל כבודו

יבין מעצמו שא"א לי להתערב בזה ואין פרטי הדברים

ידועים לי, ואין בדעתי לדעת כל פרטי הדברים בידעי

שא"א יהי' לי להביא לידי תועלת בעצם הענין.

וכבקשתו הנני מחזיר לו את מכתבו, ואני

תפלה שעושה השלום יעשה שלום עלינו ועכי"י,

מנאי, המברכו בשנה טובה, שנת חיים ושלום,

שנת גאולה שלמה ואמיתית

מרדכי גיפטער

GLENVILLE 1335.6

RABBI ELIJAH M. BLOCH
PRESIDENT

RABBI CH. MORDECAI KATZ
DEAN

OFFICERS

HERBERT I. SPERO
PRESIDENT

SAM KATZ
HON. CHAIRMAN

M. J. EHRLICH
VICE - PRESIDENT
CHAIRMAN BOARD OF SPONSORS

ABRAHAM L. ADELSTEIN
VICE - PRESIDENT
CHAIRMAN BOARD OF TRUSTEES
AND ADVISOR

ISAAC BRUDER
VICE - PRESIDENT
CHAIRMAN BUDGET COMMITTEE

WILLIAM H. COHEN
VICE - PRESIDENT
CHAIRMAN OF PUBLIC RELATIONS

REV. FRED GOODMAN
TREASURER

ALFRED MEYER
FINANCIAL SECRETARY

RABBI MOSHE HELFAN
EXECUTIVE SECRETARY

בע"ח

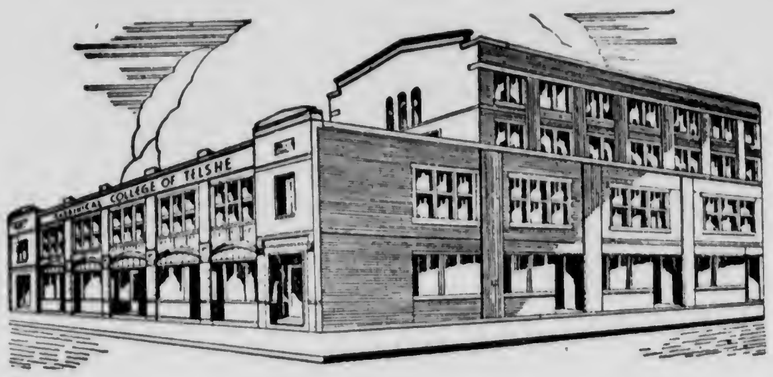

הישיבה הגדולה והקדושה דטעלז
קליוולאנד, אהייא
Rabbinical College of Telshe

706-18 East 105th Street
Cleveland 8, Ohio

יום ג' ויקרא חש"ם

כבוד ידי"נ הנדיב המצוין,מסור
לתורה ולכל קדשי עמנו ר' אברהם
מאירס נ"י,שלו' וברכה !

אחדש"הט באהבת רבה,

אם כי מע"כ היטיב זה כבר לחזמין אותנו להשתמש במשרדו לטובת הישיבה הק',לא יכלנו להשתמש בטובתו,כי לא עבדנו בניו-יארק עד עתה,למרות הדוחק הנורא השורר בישיבה הק',לא יכלנו לעזוב את עבודתנו הרוחנית בישיבה,אך עתה בהגמר זמן הלמודים,בעונת חג הפסח,נוסעים ידידנו הרב הגאון ר' ברוך סורוצקין,והרב ר' משה הלפן לניו-יארק לערוך מגבית לטובת הישיבה הק',ובטח ישתמשו במשרדו לטובת הישיבה הק.

כמו כן אחלה פני מע"כ לשום את לבו הטוב לטובת הישיבה הק' לעזרה ולחמכה,למען נוכל להמשיך עבודת הקדש,כי רק בעזרת ידידים ואוהבי תורה נוכל לחציל את המוסד הקדוש והנשגב הזה מחורבן ח"ז .

הישיבה חיבת לראשי הישיבה את מטכורתם בעד י"ז שבועות,והלא יבין כי בשאין מקבלים את המשכרת הפעומה הקצובה כסדרה.מצב ראשי הישיבה קשה מאד,וביהוד לפני עונת הפסח.זולת זאת הרי אנו מוטלים תחת עול חובות גדולים,המעיקים ומכבידים את העבודה הק'.

אי לזאת אנו פונים בבקשתנו,שישים נא יד עזרה,יד נדיבה, וגם ישפיע לטובת הישיבה על אחרים כאהבת נפשו היקרה לתורה.

GLENVILLE 1335.6

בע״ח

RABBI ELIJAH M. BLOCH
PRESIDENT

RABBI CH. MORDECAI KATZ
DEAN

OFFICERS

HERBERT I. SPERO
PRESIDENT

SAM KATZ
HON. CHAIRMAN

M. J. EHRLICH
VICE - PRESIDENT
CHAIRMAN BOARD OF SPONSORS

ABRAHAM L. ADELSTEIN
VICE - PRESIDENT
CHAIRMAN BOARD OF TRUSTEES
AND ADVISOR

ISAAC BRUDER
VICE - PRESIDENT
CHAIRMAN BUDGET COMMITTEE

WILLIAM H. COHEN
VICE - PRESIDENT
CHAIRMAN OF PUBLIC RELATIONS

REV. FRED GOODMAN
TREASURER

ALFRED MEYER
FINANCIAL SECRETARY

RABBI MOSHE HELFAN
EXECUTIVE SECRETARY

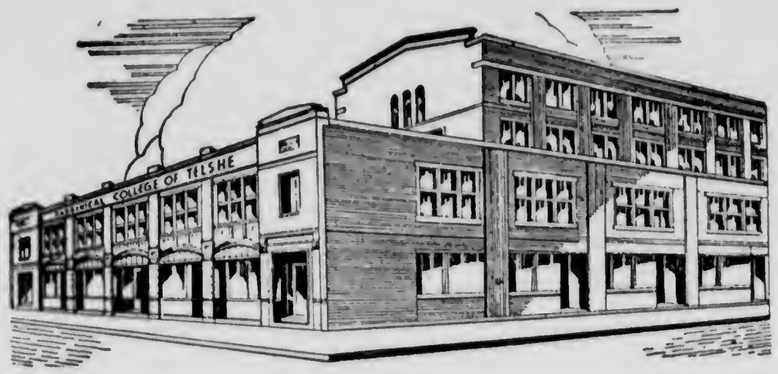

הישיבה הגדולה והקדושה דטעלז
קליוולאנד, אהייא

Rabbinical College of Telshe

706-18 East 105th Street
Cleveland 8, Ohio

וה׳ יברכהו ברב טוב, יחוג את חג חפסח בדיצה ובכשרות
כנפשו היקרה ונפשות ידידיו מקיריו ומברכיו מלו״נ

אלי׳ מאיר בהגאון מוהרי״ל זצוק״ל בלאך

חיים מרדכי קטץ, חתן הגאון מוהרי״ל זצוק״ל

STUDY
706 EAST 105TH STREET
GLENVILLE 1335

RESIDENCE
11510 TEMBLETT AVENUE
LIBERTY 4588

RABBI ELIJAH M. BLOCH
President and Professor of The Rabbinical College of Telshe
Cleveland 8, Ohio

הרב אליהו מאיר באדמו"ר הגאון מוהרי"ל זצוק"ל בלאך
ראש הישיבה הקדושה דטעלז
קליוולאנד, אהייא

בע"ה יום ג' פ' ארור אפם כ' עז תש"ג לפ"ק

צר לי מאד כי א"א לי לע"ן בחלק ההלכה של החוברת כי טבולה היא כולה בטנפח של זלזול וחרוף וגדוף שראוי לנדוה בשב"ל זה. ביחוד לא אבין איך יוכל בר דעת להונות את עצמו שכונתו היא לש"ש בשעה שהוא שונא בנפש ומערב בגלוי את טענותיו הפרטיות מלאות רעל נגד הרבנים שח"בו אותו בדין. צר לי מאד כי סמה מן הדרך ומי יודע לאן יודח ח"ו. יאמין לי כי אין בלבי שום מורא ופחד משום איש זרק לבי עליו דוי. ישים נא לב וישוב מדרכו הרעה, והוא רחום יכפר עון.

[illegible] חי לו בחבילה מיוחדת.

Rabbi B. Trachtman

TORAH FOUNDATION DIGEST

MAIN OFFICE:
1428 BLACKSTONE AVE.
ST. LOUIS 12, MO.

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson ave
Bronx 53 New York

Office:
1428 Blackstone Ave.
EVergreen 9972

Residence:
1333 Arlington Ave.
FOrest 1720

Rabbi Benjamin Trachtman

SAINT LOUIS, MISSOURI

DANIEL CHARNEY
Liberty, N. Y.

DANIEL CHARNEY
Liberty, N. Y.

DANIEL CHARNEY
Liberty, N. Y.

הרב יצחק לוי טשיאנס
Rabbi Irving L. H. Chions
1268 GRAND CONCOURSE
BRONX, N. Y.
JEROME 7-3433

בע"ה ו"ב ויגש תשי"ג.

הרה"ג ידידי, הרב הג' המפורסם לשם ולתפארת
מוה"ר בלוך שליט"א.

לאחר דו"ש הט' לשאלתו את השם והכתובת,
ומיון בספרו "דע מה שתשיב", ובקש שיכבודו ישלח
לו ספר. נשמ"ת דורשת אדו' שליט"א.

והנה כתובתם:

Rabbi Wolf Gold
652 W. 189 St., N.Y.C.

Mr. Harry Chions
501 W. 176 St., N.Y.C.

השתדלתי לקרוא את הספר ומצאתי מענין למאד,
ומאריך את מדות לה תו"פ.

ידידו 13.3,
יצחק לוי טשיאנס

Rabbi Irving J. M. Chiona
1268 GRAND CONCOURSE
BRONX, N. Y.
JEROME 7-3433

Rabbi Irving J. M. Chiosak
1268 GRAND CONCOURSE
BRONX, N. Y.
JEROME 7-3433

BITZARON

The Hebrew Monthly of America
Founded by CHAIM TCHERNOWITZ

1141 BROADWAY — MUrray Hill 6-7680 — NEW YORK 1, N. Y.

The Hebrew Monthly of America
Founded by CHAIM TCHERNOWITZ

בצרון
BITZARON

ירחון למדע, לספרות ולבעיות הזמן
נוסד על־ידי חיים טשרנוביץ (רב צעיר) ז"ל

1141 BROADWAY — MUrray Hill 6-7680 — NEW YORK 1, N. Y.

העורכים:
חיים גרינברג
שמעון הלקין (א"י)
צבי וולפסון
פנחס חורגין

בִּיצָרוֹן
BITZARON
1141 BROADWAY
NEW YORK 1, N. Y.

NEW YORK, N.Y.
MAR 20
6-PM
1951

Mr. Chaim Bloch,
2050 Davidson Ave.,
Bronx 53, N.Y.

The Hebrew Monthly of America
Founded by CHAIM TCHERNOWITZ

פצרון
BITZARON

ירחון למדע, לספרות ולבעיות הזמן
נוסד על־ידי חיים טשרנוביץ (רב צעיר) ז״ל

1141 BROADWAY — MUrray Hill 6-7680 — NEW YORK 1, N. Y.

העורכים:
חיים גרינברג
שמעון הלקין (א״י)
צבי וולפסון
פנחס חורגין

בצרון

BITZARON

1141 BROADWAY NEW YORK, N. Y.

RETURN & FORWARDING POSTAGE GUARANTEED

NEW YORK, N.Y. SEP 28 5-PM 1950

Mr. Ch. Bloch
2050 Davidson Ave.,
Bronx 53, N.Y.

בח'

From the desk of—

Rabbi Bernard Charny

יום ג' פ' שמיני תשי"ח

לכבוד הרה"ג, ר' חיים בלוך שליט"א
אחדשה"ט :

את ספרו "מי נתן למשסה יעקב" שלחתי בחזרה. אינני מתוכח עם כת על עצם העובדות. אינני חושב את עצמי למומחה לדון על ענינים אלה.

והגם, שביהס לגדל כת בתורה, בכשרונו הספרותי ובעסקנותו הצבורית, הנני מעריך את עצמי כננס לגבי ענק, בכ"ז ארהיב עז בנפשי להביע את דעתי בנוגע לעצם הענין.

לפי עניות דעתי, כל חענין הוא למותר ובהדפסת הספר אינני רואה כל תועלת. ראשית כל, הנני מאמין כי "אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם מכריזין עליו למעלה" ובודאי ובודאי, כי אסון גדול כזה של חשמדת מיליונים מאחינו היהודי, ביניהם גם חלק הארי ממשפחתי, נעשה רק עפ"י גזר מן השמים. ואנו בני תמותה, אסור לנו להרהר אחרי מדותיו של הקב"ה ואין לנו אלא להרכין ראשנו ולקבל היטורים. קשה מאד מאד להטיל האשמה על מי שהוא. שנית, שנאתו העמוקה של היטלר ימח שמו, היתה מתפרצת גם בלי כל השפעה עי מאמרים וכד'.

<u>והעקר</u> עומדים אנחנו לפני עובדה קימת שבחסדי השית, קמה מדינת ישראל לתחיה וקרוב למני מיליון יהודים גרים שם. ואנו מתפללים בכל לב, שלא יאונה להם כל רע חוש וימצאו מנוחה אחרי שנים של תלאה ונדודים.

אני גם מאמין שלו היו אחינו שלומי אמוני ישראל מהארצות הדמקרטיות (לא אלה שזקוקים לחסדי הטוכנות) עולים בעשרות אלפים לארצנו, כי אז חיה בכחם לשנות פני הישוב במובן חדתי מן הקצה אל הקצה.

מלבד זה, שלשת הבקורים שבקרתי בארצנו מאז קום

From the desk of—

Rabbi Bernard Charny

המדינה שכנעו אותי, כי יש בארץ - גם עכשו - יותר תורה ויש מאשר בכל ארץ אחרת.

בבתי הספר של חנוך ממלכתי דתי, הנוך עצמאי ובתי התת והישיבות מהטפוס הישן מקבלים את חנוכם כארבעים אחוז של ילדי הארץ, בה בשעה שבאמריקה שלנו מקבלים חנוך דתי ממשי בישיבות הקטנות והגדולות פחות מחמשה אחוזים. לצערנו הגדול - ואני בתור מחנך יודע את המצב - כי חלק גדול ממסימינו בישיבות הקטנות נסחפים אחר בזרם הקונמרבוטיבי, רל. בטח יכאב לבנו על היחס השלילי מצד כמה חוגים בממשלה וחסוכנות לדת, אבל הדרך היחידה לשפר את המצב היא רק על ידי תמיכה במוסדות התורה ובטוס הישוב הדתי.

יאמין לי כת כי אינני כותב חשורים האלה לשם קנתור חלילה - הנני באמת אחד ממכבדיו ומעריציו - אלא שבשום אופן אינני רואה כל תועלת בחשוש הפצעים ובחרחבת התהום בין חלקי עמנו ועם כת הסליחה.

הנני מצרף המחאה של שני דולרים בתור פצוי על השתמשי בטפר לשם קריאה ולכסוי הוצאות המשלוח.

בברכה וידידות כנח,

הרב ברוך טשרני

בט:נב

Rabbi Bernard Charny
90-36 — 149TH STREET
JAMAICA 2, N. Y.
—
AXTEL 7-2523

ב"ה ב' אדר תשי"ח

לכבוד הגאון המפורסם והמלומד
המובהק ר' חיים בלוק שליט"א.

יסלח לי כת"ר על שלא עניתי לו מיד
לקבלו מכתבו. הייתי בלונדון כשלשה ימים לעסקי,
הייתי עסוק במדה מרובה.

לצערי הגדול, לא אוכל לתת לו תשובה
חיובית. בדרך כלל מר וויצמן הוא אדם ישר
בהחלט ונעים לו, הנה שהם מפיצים. בטח,
לא יקבל הספרים. בכל אופן, לא הכניסו
לישיבה. כי כל ספר הניתן לספרית
הישיבה עובר את ידו.

אולי רק לסוף בבכה, כי המקום
ימלא חסרוני. הלא רק הי מנת חלקם של
מחברי ספרים במשך דורות. רק הרבה
שהם מבינים את הדברים ומקיימים להם שם עולם
מזדהות אותם ונותנת להם כח ואומץ.
ואני מקוה, כי גם כ' יתגבר על כל
המכשולים ויראה פרי בעמלו.
בכבוד רב, ברנרד טשרני

B. Chany
90-36-149th st
Jamaica 2 N.Y.

NEW YORK, N.Y.
APR 9
3-AM
1951

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson av.
Bronx 53 N.Y.

Rabbi Bernard Charny
90-36 — 149TH STREET
JAMAICA 2, N. Y.

JAMAICA, N.Y.
APR 3
7-PM
1951

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson av.
Bronx 53 N.Y.

Prof. P. Tchernowitz
620 Riv. Dr.
N.Y.

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

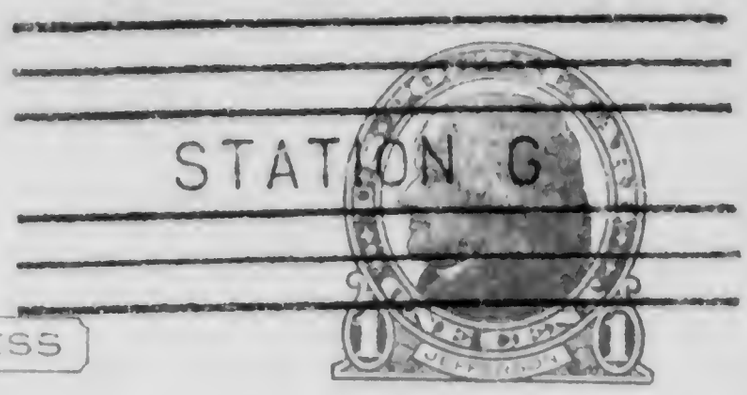

Mr. Chaim Block
2082 Davidson Av.
Bronx N.Y.

Prof. Tchernowitz
620 Riv. Dr.
N.Y.

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Mr. P. Block
2050 Davidson St. Av.
Bronx 53. N.Y.

Prof. C. Tchernowitz
620 Riv. Dr.
N.Y.

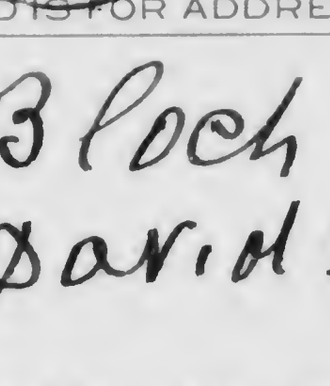

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

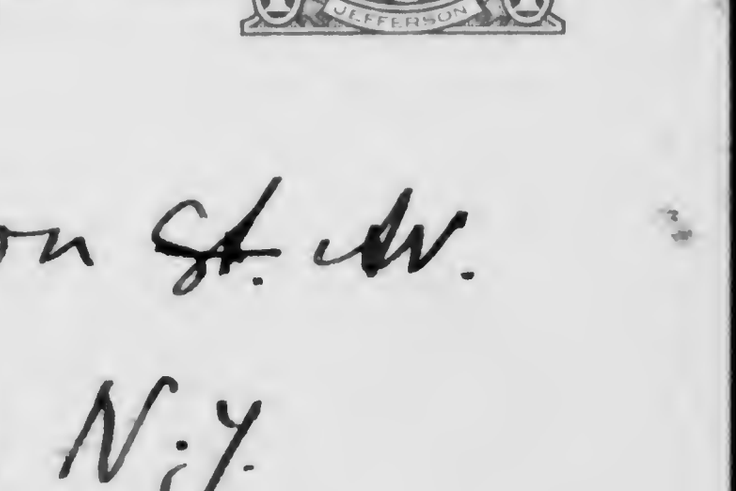

Mr Chaim Block
c/o Nicoler
1859 Walton Ave.
Bronx. New York

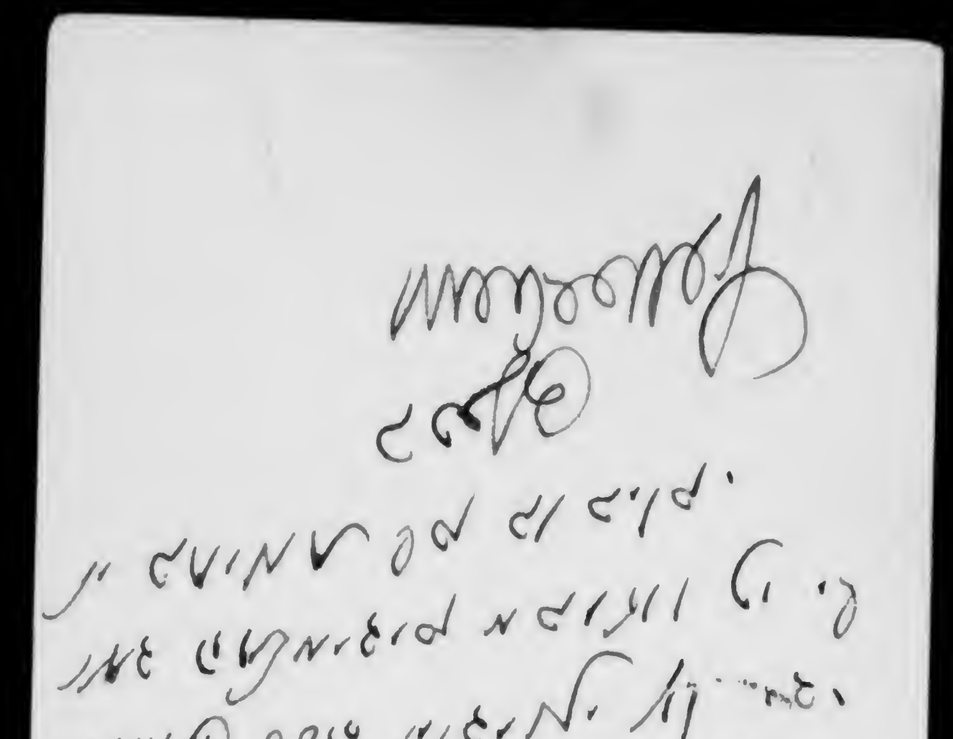

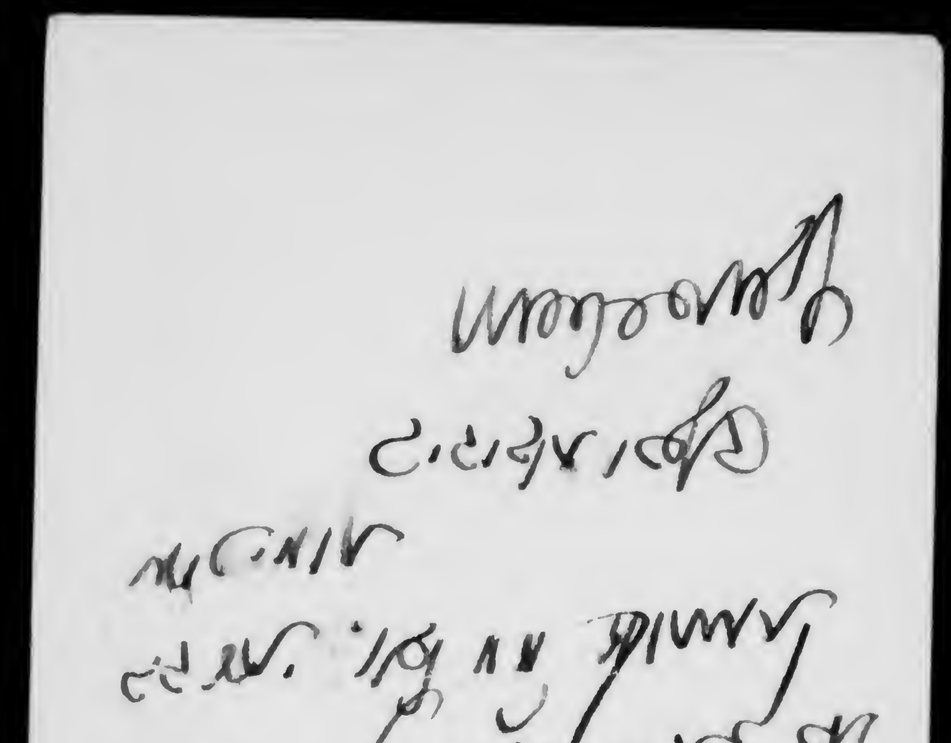

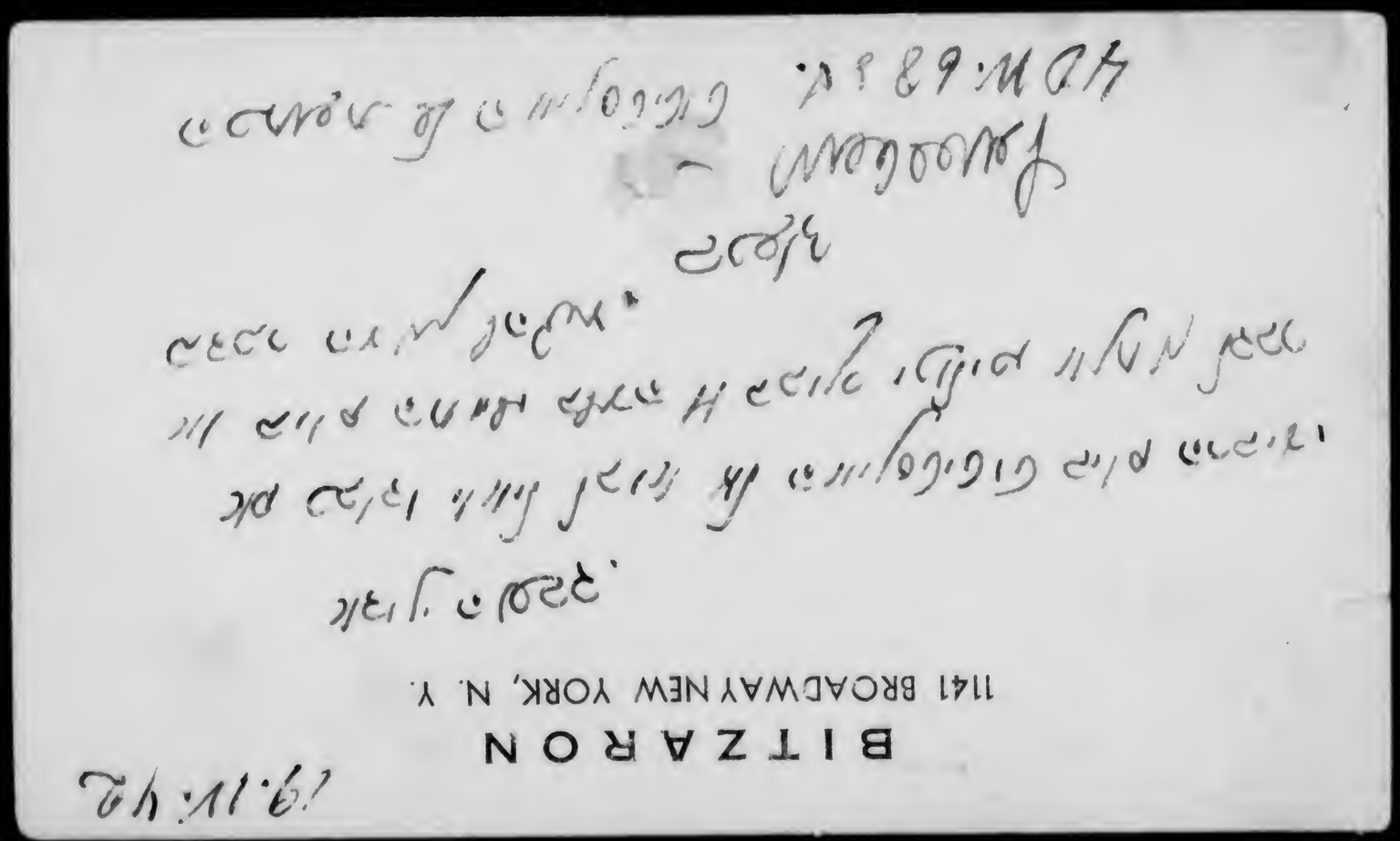

Rabbi Bernzrd Charny
Yeshiva of Central Queens
90-40 150TH STREET
JAMAICA 35, N. Y.

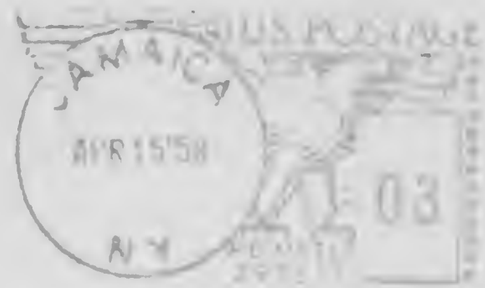

RabbiChaim Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx 53, New York

Rabbi Bernard Charny
~~90-36 149TH STREET~~ 173-11-89th av.
JAMAICA 2, N. Y.

JAMAICA, N.Y. 7
JAN 1
9-PM
1953

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson av.
Bronx 53 N.Y.

Rabbi Bernard Charny
90-36 — 149TH STREET
JAMAICA 32 N. Y.
AXTEL 7-2523

AR 7155-7156 2/3

CHAIM BLOCH: HEBREW & YIDDISH CORRESPONDENCE 1(4) 1940-1960

J. Josephberg
7602 - 21 Ave
Bklyn. N.Y.

BR. STA. N.Y.
JAN 24
9:30 PM
1940

ADDRESS
YOUR MAIL
TO
STREET AND
NUMBER

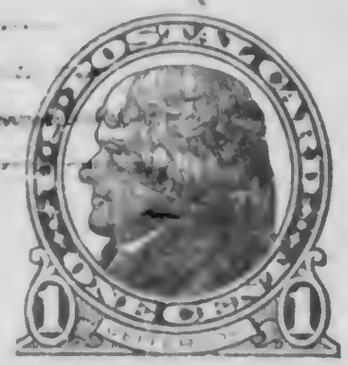

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Mr. Chaim Block
2008 Davidson Ave.
Bronx, N.Y.

PHONE BEACHVIEW 2-1749

J. JOSEFSBERG

REAL ESTATE

7602 · 21ST AVENUE

BROOKLYN, N. Y.

Jan. 19 - 1940

ב"ה

געעהרטער הר. בלאך שי'

איך באשטעטיג דעם ערהאלטונג פון אייער שרייבען.

איך וועל ווארטען פאר אייך אלס קומענדען זונטאג דעם גאנצען פאר מיטאג - אדער קענט איהר טעלעפאנירען אדער קומען פערזענליך ווי עס איז פאר אייך בעקוועמער.

מיט אכטונג

י. יאזעפסבערג

Rabbi E. Yoffes
Sambover Rabbi
4614 Hutchison St. Telefon 9688
Montreal, Canada

Rabbi Yolles
1913 N. 33rd St
Philadelphia, Pa

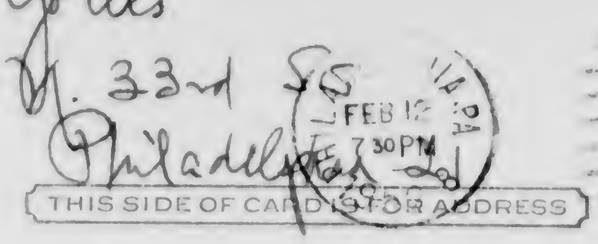

Rabbi Ch. Bloch
2050 Davidson Ave
(or Davison)
Bronx, 53, N.Y.

Rabbi E. E. Yolles
1913 N. 33rd St
Philadelphia Pa

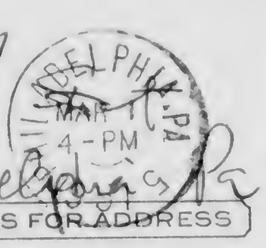

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.,
Bronx, 53, N.Y.

Rabbi E. Yolles
1913 N. 33 St
Phila Pa

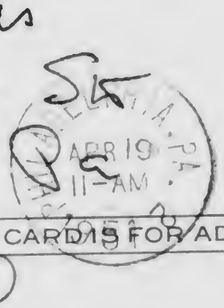

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.,
Bronx, 53, N.Y.

Rabbi E.E. Yolles
1913 N. 33rd Street
Philadelphia Pa -

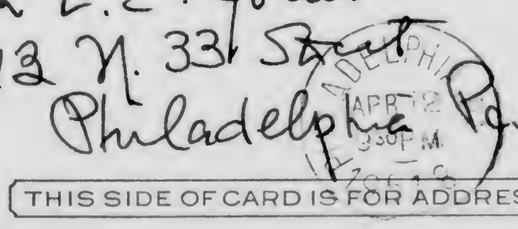

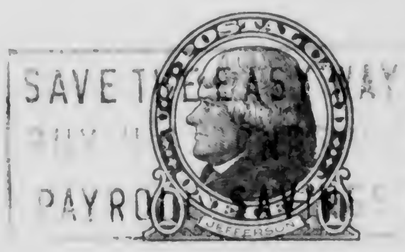

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Avenue
Bronx, 53, N.Y.

ב"ה ט"ז שבט הילולא של מרן המהרש"ם זצ"ל

ידידי עוז הרב [illegible] שי'.

נסעתי למשרד אגודת [illegible] [illegible] א'.
אפשר לי לנסוע [illegible] [illegible] עוד [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] או [illegible]

ידידו עוז אברהם [illegible]

ב"ה יום ה', כ"ה אדר.

ידידי חביבי הרב הה"ג כו' וכו' שמו מרחוק,
מוהר"ח [illegible] שליט"א.

[illegible] קצת החיים והשלום כה לחי. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ע"י [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] והחיות [illegible] [illegible]
[illegible] כבוד תורתו [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ידידו עוז אברהם [illegible]

ב"ה י"ב ניסן

ידידי חביבו שליט"א.

קבלתי כרטיס כמועדו. אודה יום ד' י"א [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] אחר [illegible]
[illegible] [illegible] 7.15 [illegible] או [illegible] [illegible]
7.30 [illegible] [illegible] של [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
בשנה 3 [illegible] אני [illegible] [illegible] [illegible]
הבאה. בשמחת חג פסח ושמח אוהבו אברהם [illegible]

ב"ה יום ה', ז' ניסן.

ידידי חביבי ויקירי הרה"ג כו' וכו' מוהר"ח [illegible] שליט"א

[illegible] יום ב' [illegible] היום. [illegible] [illegible] את [illegible] או
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] - כי אני מאותם, [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] בפסח. [illegible] [illegible] [illegible]
ביום ב' [illegible] אחר החג. [illegible] אם [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ואעשה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
אחת, כמובן, [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ידידו ומעריצו [illegible] אברהם [illegible]

BBI EPHRAIM E. YOLLES
ead of Orthodox Rabbinate
1913 N. 33rd Street
Philadelphia 21, Pa.

PHILADELPHIA, PA
APR 8
6-PM
1954

STRIKE BAC AT
G I
AMERICAN CAN
UNITED STATES POSTAGE
3 CENTS 3

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.,
Bronx, 53, N.Y.

RABBI EPHRAIM E. YOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
~~1913 N. 33rd Street~~ 5601 Woodcrest Ave
Philadelphia 31, Pa.

PHILADELPHIA, PA. 17
DEC 26
11 30 AM
1958

PRAY FOR PEACE
4¢ U.S. POST

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.,
Bronx, 53, N.Y.

FRemont 7-4275

RABBI EPHRAIM E. YOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
1913 N. 33rd STREET
Philadelphia 21, Pa.

ב"ה

אפרים אליעזר הכהן יאָלעס
באמ"ו הגה"ק מהר"ש זצ"ל
אב"ד
דפה"ק פילאַדעלפיא

ה' ניסן תשי"ד

כבוד ידידי הרב הה"ג בתורה ותעודה
ורחוק ה' [illegible] שמו מרחוק,
מוה' חיים [illegible] שטאק.

קבלתי את המאמר וראיתי מאמרו כתוב בטוב טעם
ודעת לאמתה של הלכה. "[illegible] חולה מאורייתא".
אך ראיתי שמה את האסון אשר קרה לבת
ידידו שאהבה נפשו (מסתמא כבר עבר
שבועות או חדשים) כי נלקח ממנו יקרת
קודשו אשר צוינו [illegible] את טוב [illegible]
הטהור [illegible] [illegible] העולם הבא.
והננו מאחלים [illegible] [illegible] ורפואה [illegible].

בהוקרה ואהבה ושמחת חג הכשר
ושמחת [illegible] [illegible] חוב מדאורייתא

[illegible] - חייב אדם להיות [illegible] שמח וטוב
- 21 [illegible] [illegible] מקום [illegible] [illegible] [illegible]
א' [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

RABBI E. E. YOLLES
1913 N. 33rd STREET
Philadelphia 21, Pa.

PHILADELPHIA, PA. 20
APR 6
930 PM
1955

HELP SAVE A L
BE A BLOOD DO

Rabbi Ch. Block

2050 Davidson Ave

Bronx, 53,

N.Y.

Rabbi Yolles
1913 N. 33rd St.
Phila. Pa.

PHILADELPHIA PA
FEB 6 9-2M
1956

BUY U. S. SAVINGS BONDS
ASK YOUR POSTMASTER

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

POSTAL CARD

Rabbi Chaim Block
2050 Davison Av.,
Bronx, 53, N.Y.

Rabbi Yolles
5601 Wyndcroft Ave.
Phila., 31, Pa.

PHILADELPHIA PA
FEB 7 730PM
1956

ADDRESS YOUR MAIL TO STREET AND NUMBER

U.S. POSTAGE 3¢
IN GOD WE TRUST
LIBERTY

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi C. Block
2050 Davidson Ave
Bronx, 53, N.Y.

253W73L

5601 Wyndcroft Ave.
Phila., 31, Pa.

PHILADELPHIA PA
NOV 12
1956

ADDRESS YOUR MAIL TO STREET AND NUMBER

U.S. POSTAGE 3¢
IN GOD WE TRUST
LIBERTY

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Ch. Block
2050 Davidson Ave.
Bronx, 53, N.Y.

Rabbi Yoffee
1913 N. 33rd St
Phila., Pa.

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

SUPPORT
YOUR CRUSADE
FOR FREEDOM

UNITED STATES
POSTAL CARD

Rabbi Ch. Block
2050 Davidson Ave.,
Bronx, 53, N.Y.

בשם אלקים חיים ה' תולדות תשל"ט בשנה מעוברת

שלמא רבא חנא חסדא ורחמים לכבוד ידי"נ הרב

הגאון בנש"ק מוה"ר אפרים אליעזר הכהן יאלעס

שליט"א

אחר דרישת שלומו אודיעהו שנפגשתי היום להרב מאנעלעזי נ"י. בהדגשה על מכתבו. הוא נתן לו לקריאה המכתבים שקבל מכת"ר. הוא חשוב לכת"ר רק מפני הכבוד. לא אוכל לסלוח לכת"ר את כל שותתו. ולא בהפרת חשוב לכת"ר.

אך אם אוני רוצה לתת אפילו השערה ספרים אלו בתנאי שאבאר מה שכתבתי, לבנתי בזה עושין וסחוטה. אם רוצה הוא להביאני לפני בד"צ של עונשין, ומה"ר נחוש. הוא נתעשר בודאי כל שהוא נתן לכל אחד מאתנו - ג' חלקי הש"ע - נ' ספרים כמו שהיה המוסכם ובלי שאלו אותי מכר הכל. אדרבה יתבררו ויתלבנו הדברים על עורכי דין. לא עלו תחול התלונה על חה"ל. שאופנה היתה לקדש השם. הוא חלל השם ובייחוד שם רבני מבג"ש.

בין הדיון עם המשפט מהרב הזקן שמות נ"צ. והבדל. והרב הזקן היה נאמן חשוב לאות את הפק: גאלדצימאר ולוטוואק הבאים לדין בשום על הגאלדצימאר בענין. והרב הזקן הוא היה שום טובת הנאה ולא כבוד ואת הדגשת בחמשה הקונטרסים שלי ועשו יסוד גם המפתח הנדפס מהרב ר' יעקב לעווינזאן ז"ל. ונהפוך היה בנידון דידן.

בין הלא את השמח לו משנה הראשונה לסדר הדבר בכלל. מולה הוא ברור לכם שהדבר אין לחשוב ועלינו לחפש אחר אופן לתקן הדבר עד כמה שאפשר. (זה כחדש ימים כתב כמה מכתב למוסר הרב נ"י שיפנו שער חדש. אבל המדפיס לא הגיע למטרתו עכ"פ לא שמע כלום...) בכל עת לבקש שרה מוכן את לזה אינהוש בתנאי

שגם כת"ר יבוא - אף לא יאמר על הכל: שקר, שקר. מה כבוד [illegible]!"
אחרי המשפט הזה כת"ר לוחש על הכל.

ועתה ידע כת"ר שהחלטתי להדפיס עוד תשלום את הדרשה של רבנו
הקדוש והטהור "עין הגה אריה", ולהדפיס מחדש את תולדות רבנו כפי
שנתפרסמה על ידי לפני ז' שנה בערך. אכניס את ההשמטות במערכת סיני"
ואתקן את השגיאות שלו; בסוף אשר לפרשן שהוא אחראי! בעיקר אספר
אני [illegible] הספר. הלא כתב שנשמט שם כתב-היד בשלמותו." וזה לא נכון. היה
עלי לספר שהתשובות והתקופה שהיו רבנו בקונסטנטינופול לא נמצאו ואז הלך [illegible]
רבנו על שינוי [illegible] והתשובות הן לגדולי התורה של העולם. והספר
אכניס על עמוד מיוחד השטר המקורי כמו שנעשה בהסכמת חכמי הועד [illegible]
שגם הלא הספר הזה - ובאמת לא [illegible] את שפתו ובעבר השם של השטר תודתנו
תהי נתונה לו מהועד על השתדלותו [illegible] ועד השלום. אספר גם גם על ההקדמה
שמעולם לא בחרנו אותו [illegible] הוועד ומבא שאול את ג' חכמי הועד - ובאחד את
הרב [illegible] והוא [illegible] שהם הקדוש גם ומרצה לעריכת ובעניין הספר - שמנה את השטר
וכתב ההקדמה. [illegible] פרק שבודי השגיאות ומפרשי רבנו [illegible] בענין
התמונות ואכניס אחד או שנים להספר. ויאמין לי כת"ר שלא אעשה את לשם רווחים ולא
להגדיל את כבודי. אומנו תפקידו להוציא שם רבנו [illegible] ובסוף נתחיל: "הרב הגאון
ר' אריה ליב ש' [illegible]" [illegible]? מה אומר ומה אדבר.!

אנו [illegible] מאד על כל הפסוק. אבל לא אכריע ולא אשתדל לפני אחד האומר
כל יש רוצה. בשם אופן לא. אם דורש דת או [illegible] ורק אם כבת"ר [illegible].

מה כת"ר מדבר עכשיו מהשטר החדש, לא אוכל להבין. אפשר אם ידעו שמות
הקונים של הספר בארץ ובאמריקה ישלחו והם בבקשה לקרוא את השטר הקודם
ולדבר השטר החדש. [illegible] והלא ראה את [illegible] - [illegible] זה לא יפה!

[illegible]

Trinity 8-3131
~~FRemont 7-4275~~

ב"ה

RABBI EPHRAIM E. YOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
5601 ~~1913 N. 33rd STREET~~ Woodcrest Ave
Philadelphia 31, Pa.

אפרים אליעזר הכהן יאָלעס
באמ"ו הגה"ק מהר"ש זצ"ל
אב"ד
דפה"ק פילאַדעלפיא

אור יום י"ג כסלו.

כ' יצ"ל הרב הרב ובו הרח' בלאן שליטא.

במעוה למרתבו האחרון. אעדי"ן שלח הרשה
לי לשלוח מרתבו מן יום ה' תולדות לפ' — לא עשיתי
כך. רק שלחתי אלו חצי עמוד ג', שבו רחב רח'
עד ההצעה שהדרשה "הפני אשי" ותיקון התולדות
וכו' תלכו ע"י הרדיון של סרני הרב.
עד הנה לא קבלתי מעדה ממנו. כפי שראיתי
במושניות משנה הי' על שק בחטאתיך סוטי. אקשר
אקבל עוד מעדה בוים מחר. ואמתין עם שלוחת
מרחבי זה עד יום מחר אחר הקדים.
ואני שולח לרח' חזרה המרחב הרב כרצונו.

בדש מרעותי תהי' ועקרת כבר

ידידו עוז

RABBI E. E. YOLLES
1913 N. 33rd Street
Philadelphia 21, Pa.

ATLANTIC CITY N.J. AUG 13 9-PM 1954

ATLANTIC CITY
1854

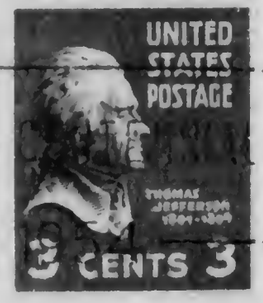

Rabbi Chaim Block
c/o Yaffa
271 B. 17
Far Rockaway, N.Y.

ב"ה

ל ש נ ה ט ו ב ה
תכתבו ותחתמו

HEALTHY AND HAPPY
NEW YEAR

אפרים אליעזר הכהן והרבנית יאלעס

הרב ואב"ד דפילאדעלפיא

RABBI AND MRS.
EPHRAIM E. YOLLES
Head, Orthodox Rabbinate

5601 WOODCREST AVE.
PHILADELPHIA 31

FRemont 7-4275

RABBI EPHRAIM E. YOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
1913 N. 33rd STREET
Philadelphia 21, Pa.

ב"ה

אפרים אליעזר הכהן יאלעס
באמ"ו הגה"ק מהר"ש זצ"ל
אב"ד
דפה"ק פילאדעלפיא

TR 8-3131

~~FRemont 7-4275~~

ב"ה

RABBI EPHRAIM E. YOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
~~1913 N. 33rd STREET~~ 5601 Woodbine Ave
Philadelphia 21, Pa.

אפרים אליעזר הכהן יאלעס
באמ"ו הגה"ק מהר"ש זצ"ל
אב"ד
דפה"ק פילאדעלפיא

הסתדרות עברית רופט צו קומען צום לואים לאַמעד אָוועגט

די הסתדרות עברית רופט אירע מיטגלידער און פריינט פון דער העברעאישער ליטעראַטור צו קומען צו דעם יערליכען לואים לאַמעד אָוועגט, וואָס וועט פאָרקומען רעם שבת אָוועגט, 29טען נאָוועמבער, אין דעם קאָמיוניטי סענטער 89טע גאַס און בראָדוועי, וואו עס וועלען אויסגעטיילט ווערען די העברעאישע און אידישע פּרעמיעס צו די געווינער. דעם העברעאישען לאַמעד פּרייז האָט האַיאָר געוואונען הרב דר. שמעון פּעדערבוש. דער באַקאַנטער דיכטער משה פיינשטיין וועט רעדען וועגען דר. פּעדערבוש'ן און זיין ביוטראג.

גלייכצייטיג מעלדעט די הסתדרות עברית, אַז דער יוסף קלויזנער מעמאָריאַל־אָוועגט וועט פאָרקומען דעצעמבער רעם 13טען, מיט'ן אָנטייל פון דר. בבלי און דר. האלקין אלס רעדנער.

RABBI EPHRAIM E. YOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
5601 Woodcrest Avenue
Philadelphia 31, Pa.

PHILADELPHIA, PA.
NOV 25
19 58

4¢ LINCOLN U.S. POSTAGE

Rabbi Ch Bloch

2050 Davidson Ave.,

Bronx, 53, N.Y.

RABBI EPHRAIM E. YOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
5601 Woodcrest Avenue
Philadelphia 31, Pa.

PHILADELPHIA, PA
NOV 6
7-PM
1958

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.,
Bronx, 53, N.Y.

RABBI E. E. YOLLES
1913 N. 33rd STREET
Philadelphia 21, Pa.

PHILADELPHIA PA
FEB 9 3-PM
'56

BUILD YOUR FU
WISELY. SAF
U.S. SAVINGS B

Rabbi Chaim Bloch

2050 Davidson Ave.,

Bronx, 53, N.Y.

ב"ה

Rabbi and Mrs. Ephraim E. Yolles

request the pleasure of your company

at the House-Warming

חנוכת הבית

Sunday, the twenty-seventh of October

(יום א' פרשת לך, ב' חשון, תשי"ח)

Nineteen hundred and fifty-seven

from 1 to 7 in the afternoon

at their new home

5601 Woodcrest Avenue

Philadelphia

RABBI EPHRAIM E. YOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
5601 Woodcrest Avenue
Philadelphia 31, Pa.

PHILADELPHIA JAN 11-PM 1956

ALIENS MUST REPORT THEIR ADDRESS DURING JAN

4¢ U.S. POSTAGE LINCOLN

Rabbi Ephraim Bloch

2050 Davidson Ave

Bronx, 53, N.Y.

Gen George C.
Marshall
Ft Bragg, N C.

RABBI EPHRAIM E. YOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
5601 Woodcrest Avenue
Philadelphia 31, Pa.

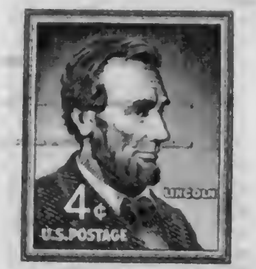

Advise your correspondents or publishers of your correct mailing address.

Rabbi Chaim Bloch
2050 ~~5020~~ Davidson ~~St.~~ Ave
Bronx, ~~58~~, N.Y.

FRemont 7-4275

ב"ה

RABBI EPHRAIM E. YOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
1913 N. 33rd STREET
Philadelphia 21, Pa.

אפרים אליעזר הכהן יאָלעס
באמ"ו הגה"ק מהר"ש זצ"ל
אב"ד
דפה"ק פילאַדעלפיא

כ"ד ניסן תשי"ג.

ידי"ג חביבי הרב הה"ג אורי בלום ולוש המשכולת
מהר"ח בלאך שליטא.

הגיעני מרחבו עליו המרחב של שב"ה המרובה ר' יעני שליטא אשר
אני שולח בזה חזרה הקטע כתי. ואני אתחנן איהב אליו.
אתמול ערכתי מרחב להרב ד"ר רעדרדש ש"ר, אשר אני מתלא
על אשר לא הודיעני כלום אם נדר נשלח הרמ"ו ויחשלום
כי אני שלחתי לפדרוש המתאה עם מאה דולר כאשר ברש ממני בשבוע
הלאות הפרקני. וכן פלא בעיני שלא הודיעני כלום אם
נרחב הקדמה "בשם הועד" כאשר דבקנו וחדשאָד בלשכתו.
ואם נרחבה - חרצי לדעת ולראות עכ"ל את הטרס של ההקדמה.
מסתמא ישיב לי ואז אדע מה לעורר.

והנני אותכו ד"ש ושלום אהובנו חביבנו
הרב הגאל"ג מזרעו שליטא. בשמי ובשם ב"ד שי.

אל הכהן אפרים

RABBI EPHRAIM E. YOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
5601 Woodcrest Avenue
Philadelphia 31, Pa.

245 S. Vermont Ave
Apt 2-i.
Atlantic City, N.J.

ATLANTIC CITY
JUN 15
6-PM
1960
N.J.

Rabbi Eh. Block
2050 Davidson Ave.,
Bronx, 53, N.Y.

Rabbi and Mrs Yoffee

[illegible]
PHILADELPHIA 31, PA.
TRinity 8-3131

PHILADELPHIA PA.
MAR 3
4 30PM
1960

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.,
Bronx, 53, N.Y.

Rabbi Yoffee
1601 Woodstock Ave.
Philg., 3

PHILADELPHIA PA.
730PM
1958

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

ADDRESS YOUR MAIL TO STREET AND NUMBER

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson St
Bronx, 56, N.Y.

יום ראשון, ט' באייר תשמ"ה

אמא יקרה שלי!

אני מתחילה את המכתב הזה בלי לדעת מה יהיה בסופו. אולי אקרע אותו בסוף ואכתוב מכתב אחר, ואולי אשלח אותו כמו שהוא. אני לא יודעת. אני רק יודעת שאני חייבת לכתוב לך, כי אחרת אני לא אדע מה לעשות עם עצמי.

אני לא יודעת אם את זוכרת, אבל לפני כמה חודשים, כשהתחלתי את הלימודים באוניברסיטה, הכרתי בחור בשם יואב. הוא למד הנדסה ואני ספרות, אבל נפגשנו בקפיטריה ודיברנו שעות. הוא היה חכם ומצחיק ורגיש, ובאיזשהו שלב הבנתי שאני מתאהבת בו. לא סיפרתי לך על זה כי לא רציתי לשמוע את ההרצאה הרגילה שלך על "לא כל טוב" – אבל עכשיו אני חייבת לספר לך, כי אין לי עם מי אחרת.

יואב הוא לא יהודי. הוא נולד בגרמניה, אבל משפחתו עברה לישראל כשהוא היה בן שש. הוריו ניצולי שואה, ושניהם איבדו את רוב משפחתם. כשהוא סיפר לי את זה, הבנתי שאני לא יכולה להתעלם מזה. לא רציתי להתעלם מזה.

אמא, אני יודעת שאת לא אוהבת את המילה הזאת, אבל אני אוהבת אותו. אני אוהבת אותו כבר שלושה חודשים, ואני לא יודעת מה לעשות עם זה. אני לא יודעת אם אני יכולה להמשיך את הקשר הזה, אם אני צריכה לעצור אותו לפני שהוא הופך למשהו שאי אפשר יהיה לעצור. אני לא יודעת כלום.

אבל אני יודעת שאני לא יכולה לכתוב לך שום דבר אחר עכשיו.

אוהבת אותך.

נ"ב אני לא יודעת אם אספר לו פעם.

TRinity 8-3131

ב"ה

RABBI EPHRAIM E. YOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
5601 Woodcrest Avenue
Philadelphia 31, Pa.

אפרים אליעזר הכהן יאלעס
באמ"ו הגה"ק מהר"ש זצ"ל
אב"ד
דפה"ק פילאדעלפיא

245 S. Vermont Ave.,
Atlantic City, N. J.

RABBI EPHRAIM E. YOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
5601 Woodcrest Avenue
Philadelphia 31, Pa.

TRinity 8-3131

ת"ב

הרב אפרים א. יולס
ראש הרבנות האורתודוקסית
5601 Woodcrest Avenue
פילדלפיה 31, פא.

טל. TRinity 8-3131

Rabbi Lyons.
1913 N. 33rd
Phila Pa

PHILADELPHIA, PA.
JUN 5
10-AM
1950

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi L. Block
2050 Davidson Ave
Bronx, 53, N.Y.

RABBI EPHRAIM E. YOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
~~1913 N. 33rd Street~~ 5601 Woodcrest Ave.
Philadelphia 21, Pa.

PHILADELPHIA, PA.
DEC 18
6 - PM
53

Rabbi Ch. Bloch
2050 Davidson Ave.,
Bronx, 53, N.Y.

Trinity 8-3131

RABBI EPHRAIM E. YOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
5601 Woodcrest Avenue
Philadelphia 31, Pa.

ד"ב

הרב אפרים א. יולס
ראש הרבנות האורתודוקסית
ווודקרסט 5601
פילדלפיה 31, פא.

FRemont 7-4275

RABBI EPHRAIM E. YOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
1913 N. 33rd STREET
Philadelphia 21, Pa.

הרב אפרים א. יולס
ראש הרבנות האורתודוכסית
בפילדלפיה

RABBI E. E. YOLLES
1913 N. 33rd STREET
Philadelphia 21, Pa.

PHILADELPHIA, PA. 14
MAY 6
730PM
1956

BUILD YO R FUTUR
WISELY. SA
U.S. SAVIN

U.S. POSTAGE 3¢
LIBERTY

Rabbi Ch. Block

2050 Davidson Ave.,
Bronx, 53, N.Y.

TRinity 8-3131 ב"ה

RABBI EPHRAIM E. YOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
5601 Woodcrest Avenue
Philadelphia 31, Pa.

אפרים אליעזר הכהן יאלעס
באמ"ו הגה"ק מהר"ש זצ"ל
אב"ד
דפה"ק פילאדעלפיא

[illegible]

כ' יצ"ן ורב חביבי הר"ר המפ"ירסם מהרה' [illegible] שלוטה.

זה עפשו קבלתי מפתעו וערפתי מפתע לב' [illegible] והתחלתי
בלשון זה: באמת, לבי אוצר על לבבו הנעבר והדרכי
של יקירנו מהרה' בלאל נ' ... וכו'.
צרפתי הגלוון א' וגלוון ב' של מפתעו כמר. את הגלוון
האמצעי, לא שלחתי משום שיש שם ביטויים שאין דעתי נוחה מהם
אוני שולח את הגלוון חזרה לראות שלא שלחתיו לב'.
דרשתי במפגיע:
א) להדפיס חוץ מהר בניוונרק שער חדש רחה:
שו"ת הרי בשמים - מהדורא תליתאה ורביעאה -
מאת הגאון ~~[illegible]~~ האמתי
מרן אריה לירש הלוי אויס הורוויל ז"ל
האב"ד דקהילות סטרי וסטאניסלאב
בעהמ"ח שו"ת הרי בשמים מהדורא קמא ומהדורא תנינא.
ב) לבוא ויהי פשרה את רח' בדבר המדובר שכל אחד
ירבל חמשים ספרים (כשאני לעצמי אני חובע ואתר ~~[illegible]~~ מסכום
העשרים שקבלתי)
ג) אשר הטשעק שלי על סך מאה דולר ששלחתי בחודש אדר
תשי"ד על שם "מורוה" והי' על החשבון הגלוי. (כוונתי אשר
בחשבון המנוח שיש לו ובוא סך זה [illegible]).
ד) אשר בעמוד ב' של השער החדש ואסוף שורה אחת:
הכתי" ניצל בהתחלות העלמה ווטא בת מרת רבקה בלר הי"ד
בתו של מרן המחבר ז"ל.

BETH DIN OF PHILADELPHIA

Rabbi Yoffee
245 S. Vermont Ave
Atlantic City

ATLANTIC CITY
JUL
8 PM
N.J.

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Ch. Bloch
271 Beach 17th St
Far Rockaway, N.Y.

RABBI EPHRAIM E. YOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
5601 Woodcrest Avenue
Philadelphia 31, Pa.

PHILADA PA
DEC
9-PM
1960

Rabbi Chaim Bloch

2050 Davidson Ave.,

Bronx, 53, N.Y.

ב"ה

~~FRemont 7-4275~~

RABBI EPHRAIM E. YOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
~~1913 N. 33rd STREET~~
Philadelphia ~~31~~, Pa.

אפרים אליעזר הכהן יאלעס
באמ"ו הגה"ק מהר"ש זצ"ל
אב"ד
דפה"ק פילאדעלפיא

RABBI E. E. YOLLES
1913 N. 33rd STREET
Philadelphia 21, Pa.

Rabbi Ch. Bloch

2050 Davidson Ave.,
Bronx, 53, N.Y.

TRinity 8-3131

ב"ה

RABBI EPHRAIM E. YOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
5601 Woodcrest Avenue
Philadelphia 31, Pa.

אפרים אליעזר הכהן יאלעס
באמ"ו הגה"ק מהר"ש זצ"ל
אב"ד
דפה"ק פילאדעלפיא

Rabbi Yolles
5601 Woodbury Ave
Phila 3, Pa

PHILADELPHIA
NOV 2
3 PM
1959
PA.

U.S. POSTAGE 3¢
LIBERTY

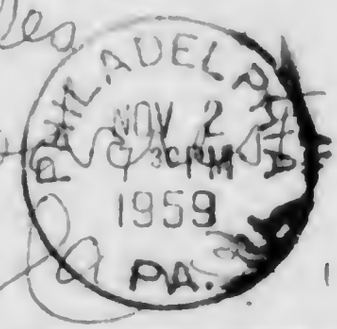

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave,
Bronx, 53, N.Y.

RABBI EPHRAIM E. YOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
1913 N. 33rd STREET
Philadelphia 21, Pa.
FRemont 7-4275

ת"ב

הרב אפרים א. יולס
ראש הרבנות האורתודוכסית
פילדלפיה 21, פא.
1913 צפון 33 רחוב
טלפון פרימונט 7-4275

בעזרת השם

קול ששון
קול חתן

נעלה את ירושלם על ראש שמחתנו

וקול שמחה
וקול כלה

מתכבדים אנו להזמין את מע"כ להשתתף בשמחת כלולת

בתנו אסתר תחי'

עב"ג

הרב מאיר שמחה הכהן פלדבלום נ"י

החופה תהי' אי"ה בשעטו"מ ביום א' נצבים, כ"א אלול תשי"ד

(זונטאג 19טן סעפטעמבער) שעה 4 אח"צ

באולם טאון האל, 150 בראד סטריט, פילאדעלפיא

אפרים אליעזר הכהן יאלעם ורעיתו,

אבד"ק פילאדעלפיא

Rabbi and Mrs. Ephraim E. Yolles

request the honor of your presence

at the marriage of their daughter

Esther

to

Rabbi Meyer Simcha Feldblum

Sunday, the nineteenth of September

Nineteen hundred and fifty-four

at four o'clock afternoon

Town Hall

150 North Broad Street

Philadelphia

Bride's Residence
1913 NORTH 33rd STREET
PHILADELPHIA, PA.

TR8-3131

~~FRemont 7-4275~~

ב"ה

RABBI EPHRAIM E. YOLLES

Head of Orthodox Rabbinate

5601 Wooderest Ave ~~1913 N. 33rd STREET~~ Philadelphia 31, Pa.

אפרים אליעזר הכהן יאלעס

באמ"ו הגה"ק מהר"ש זצ"ל

אב"ד

דפה"ק פילאדעלפיא

RABBI EPHRAIM E. YOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
5601 Woodcrest Avenue
Philadelphia 31, Pa.

PHILADELPHIA, PA.
OCT 24
5-PM
1957

Rabbi Eph. Bloch
2050 Davison St., (or Ave.)
Bronx, 53, N.Y.

TRinity 8-3131

ב"ה

RABBI EPHRAIM E. YOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
5601 Woodcrest Avenue
Philadelphia 31, Pa.

אפרים אליעזר הכהן יאלעס
באמ"ו הגה"ק מהר"ש זצ"ל
אב"ד
דפה"ק פילאדעלפיא

RABBI EPHRAIM E. YOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
5601 Woodcrest Avenue
Philadelphia 31, Pa.

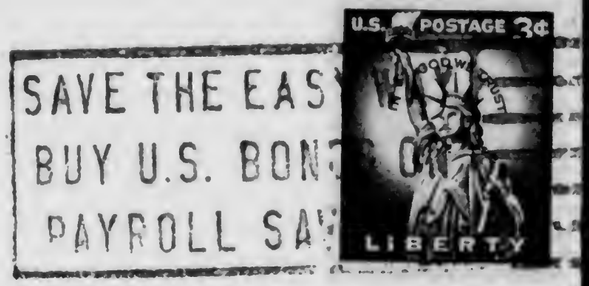

Rabbi Chaim Block
2050 Davison St.
Bronx, 53, N.Y.

HEALTHY AND HAPPY
NEW YEAR

ב"ה

לשנה טובה תכתבו ותחתמו

אפרים אליעזר הכהן והרבנית יאלעם

הרב ואב"ד דפילאדעלפיא

5601 WOODCREST AVE.
PHILADELPHIA 31

RABBI AND MRS.
EPHRAIM E. YOLLES
Head, Orthodox Rabbinate

Rabbi Chaim Bloch

2050 Davidson Ave.,

Bronx, 53, N.Y.

בית מדרש

לרבני יולס

5601 WOODCREST AVENUE

PHILADELPHIA 31, PA.

TRinity 8-3131

ד"ר

RABBI EPHRAIM E. YOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
5601 Woodcrest Avenue
Philadelphia 31, Pa.

PHILADELPHIA, PA. 13
JUN 9
7-PM
1958

USE ZONE
FOR BET
MAIL SER

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.,
Bronx, 53, N.Y.

RABBI EPHRAIM E. YOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
5601 Woodcrest Avenue
Philadelphia 31, Pa.

BROOKLYN, N.Y.
OCT 7
11 PM

FIRE PR
IS LIFE
DE

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson St.
Bronx 56, N.Y.

TRinity 8-3131

ב"ה

RABBI EPHRAIM E. YOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
5601 Woodcrest Avenue
Philadelphia 31, Pa.

אפרים אליעזר הכהן יאלעס
באמ"ו הגה"ק מהר"ש זצ"ל
אב"ד
דפה"ק פילאדעלפיא

יום ב' שלח, תשי"ט

לכ"ק הרה"ג המפורסם חריף ובקי מוה' שמואל [illegible] שליט"א

שלום וברכה להגאון אשר יכון בהגלגלו הא"ט
על מורנו ורבנו מרן מור"ן ומאיר עיני הגולה
נשפ"ח ומקדמנו הרה"ק באלף הגאונים ועשיר ונדיב
טוב רחמים וחסדים עלינו ועל כל בני משפחתנו בראכה"ו.
הלום שערי' זה ג' שנים והולך ולא היה מי
שיסתמוך ויגיע היה לו עסק אחד. ואת"ה בהגלגלו' תמצא.
קונו הטוב יאסוף עמ קדושיו, ונלמד מה שיעשה,
ויהי' קרוב ב' המעלה ויגמרנו טוב.

מאחלנו שם:

245 S. Vermont Ave.,
Atlantic City, N.J.
Telephone: 5-4752.

בקשור עם שלום שאלתו הנ"ל הרי הוא
אלי יאלעס-הכהן

TRinity 8-3131

ב"ה

RABBI EPHRAIM E. YOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
5601 Woodcrest Avenue
Philadelphia 31, Pa.

אפרים אליעזר הכהן יאלעס
באמ"ו הגה"ק מהר"ש זצ"ל
אב"ד
דפה"ק פילאדעלפיא

י' ניסן תשי"ח

פ' ויגש ע"ז, אהובנו ויקירנו, הרב הה"ג אוצר תורה
ודעת, לוחם מלחמת השם בקנאות, שמו מפואר,
ר' חיים כהנא שליט"א

חנם עדיין [illegible] מנקוא. [illegible] "ולכן אומר לו שקתי עם חתני
וכו'" כן הוא. [illegible] הצעירה [illegible] תחי' ואשה הוא
חתני [illegible] ועם [illegible], כל שני חדשים, אחרי שיהיו
[illegible], [illegible] השבת [illegible] וחתן [illegible]
[illegible] . [illegible] המשכלת [illegible] תחי' ואשה הוא
חתני [illegible], [illegible], הרב מאור שמחה [illegible] ועם
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] שיהיו [illegible]
ובאו [illegible] [illegible] [illegible] בשמחה עד [illegible]
[illegible] . [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] תחי' [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] שיחוג את חג [illegible]
[illegible] בשמחה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] . [illegible] אחר [illegible] את [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] על [illegible] [illegible] [illegible] חתני [illegible]
[illegible] עם [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] מה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ורעמו.

RABBI EPHRAIM E. YOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
5601 Woodcrest Avenue
Philadelphia 31, Pa.

PHILADELPHIA, PA.
MAR 3
7 30 PM
19 5 P.M.

Rabbi Chaim P. Bloch
2050 Davidson Ave.,
Bronx, 53, N.Y.

Tr 8-3131

~~FRemont 7-4275~~

ב"ה

RABBI EPHRAIM E. YOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
~~1913 N. 33rd~~ STREET
Philadelphia ~~31~~, Pa.

אפרים אליעזר הכהן יאלעס
באמ"ו הגה"ק מהר"ש זצ"ל
אב"ד
דפה"ק פילאדעלפיא

1601 Woodland Ave

245 S. Vermont Ave
Atlantic City, N.J.

RABBI EPHRAIM E. YOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
5601 Woodcrest Avenue
Philadelphia 31, Pa.

ATLANTIC CITY
JUL 2
2:30PM
1958
N.J.

2455 Vermont Ave
Atlantic City, N.J.

Rabbi Ch. Bloch
271 Beach 17
Far Rockaway, N.Y.

RABBI EPHRAIM E. YOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
5601 Woodcrest Avenue
Philadelphia 31, Pa.

245 S. Vermont Ave
Atlantic City

Telephone:
Atlantic City 5-4752

Rabbi Ephraim Bloch

217 Beach 17

Far Rockaway, N.Y.

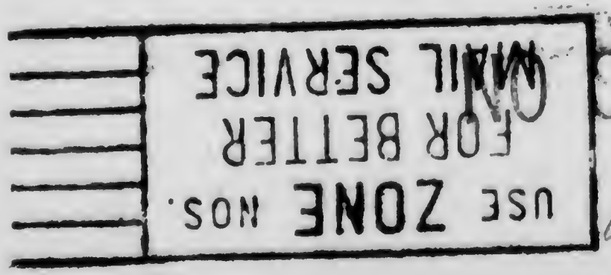

TRinity 8-3131

RABBI EPHRAIM E. YOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
5601 Woodcrest Avenue
Philadelphia 31, Pa.

ב"ה

אפרים אליעזר הכהן יאלעס
באמ"ו הגה"ק מהר"ש זצ"ל
אב"ד
דפה"ק פילאדעלפיא

RABBI EPHRAIM E. YOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
5601 Woodcrest Avenue
Philadelphia 31, Pa.

PHILADELPHIA
DEC 15
3 PM
1953
PA. 28

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.,
Bronx, 53, N.Y.

RABBI EPHRAIM E. VOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
5601 Woodcrest Avenue
Philadelphia 31, Pa.

Trinity 8-3131

הרב אפרים א. וולס
ראש הרבנות האורתודוכסית
שדרת וודקרסט 5601
פילדלפיה 31, פא.
טל. TRinity 8-3131

RABBI EPHRAIM E. YOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
5601 Woodcrest Avenue
Philadelphia 31, Pa.

PHILADELPHIA, PA.
JUN 17
9-PM
5

Rabbi Ch. R. Bloch
2050 Davidson Ave
Bronx, 53, N.Y.

1601 Woodcrest Ave
Phila, 31

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rachel Block
2050 Davidson Ave
Bronx, 53, N.Y.

No. 283079

RECEIPT FOR CERTIFIED MAIL—20¢

SENT TO Dr Simon Federbush

STREET AND NO. 2105 Ryer Av

CITY AND STATE Bronx N.Y.

POSTMARK OR DATE

ROCKAWAY JUL 28 1959 N.Y.

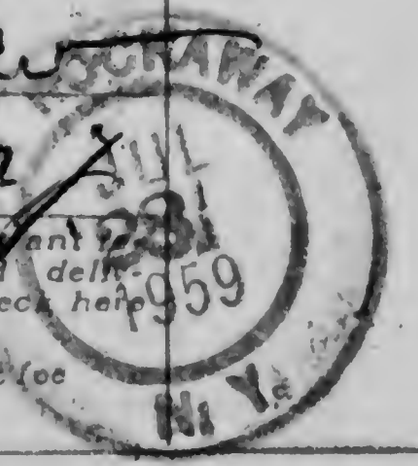

If you want a return receipt, check which

☐ *10¢ shows to whom and when delivered*

☐ *35¢ shows to whom, when, and address where delivered*

If you want restricted delivery, check here

☐ *50¢ fee*

FEES ADDITIONAL TO 20¢ FEE

POD Form 3800
Jul 1957

SEE OTHER SIDE

1. Stick postage stamps to your article to pay:
   20¢ certified mail fee — Restricted delivery fee—50¢ (*optional*)
   First-class or airmail postage — Special-delivery fee (*optional*)
   Either return receipt fee—10¢ or 35¢ (*optional*)
2. If you want this receipt postmarked, stick the gummed stub on the address side of the article, *leaving the receipt attached*, and present the article to a postal employee.
3. If you do not want this receipt postmarked, stick the gummed stub on the address side of the article, detach and retain the receipt, and mail the article.
4. If you want a return receipt, write the certified-mail number and your name and address on a return receipt card, POD Form 3811, and attach it to the back of the article. Endorse front of article RETURN RECEIPT REQUESTED.
5. If you want the article delivered only to the addressee, endorse it on the front DELIVER TO ADDRESSEE ONLY. Place the same endorsement in line 2 of the return receipt card.
6. Save this receipt and present it if you make inquiry.

☆ U. S. GOVERNMENT PRINTING OFFICE : 1957 16—71547-4

TRinity 8-3131

RABBI EPHRAIM E. YOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
5601 Woodcrest Avenue
Philadelphia 31, Pa.

ב"ה

אפרים אליעזר הכהן יאלעס
באמ"ו הגה"ק מהר"ש זצ"ל
אב"ד
דפה"ק פילאדעלפיא

RABBI EPHRAIM E. YOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
5601 Woodcrest Avenue
Philadelphia 31, Pa.

PHILADELPHIA, PA. 7
SEP 30
11-AM
1959

CD
CIVIL DEFENSE
MAKES
GOOD SENSE

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Avenue
Bronx, 53, N.Y.

PHILADELPHIA PA. 18

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Ch. Bloch

2050 Davidson Ave.,

Bronx, 53, N.Y.

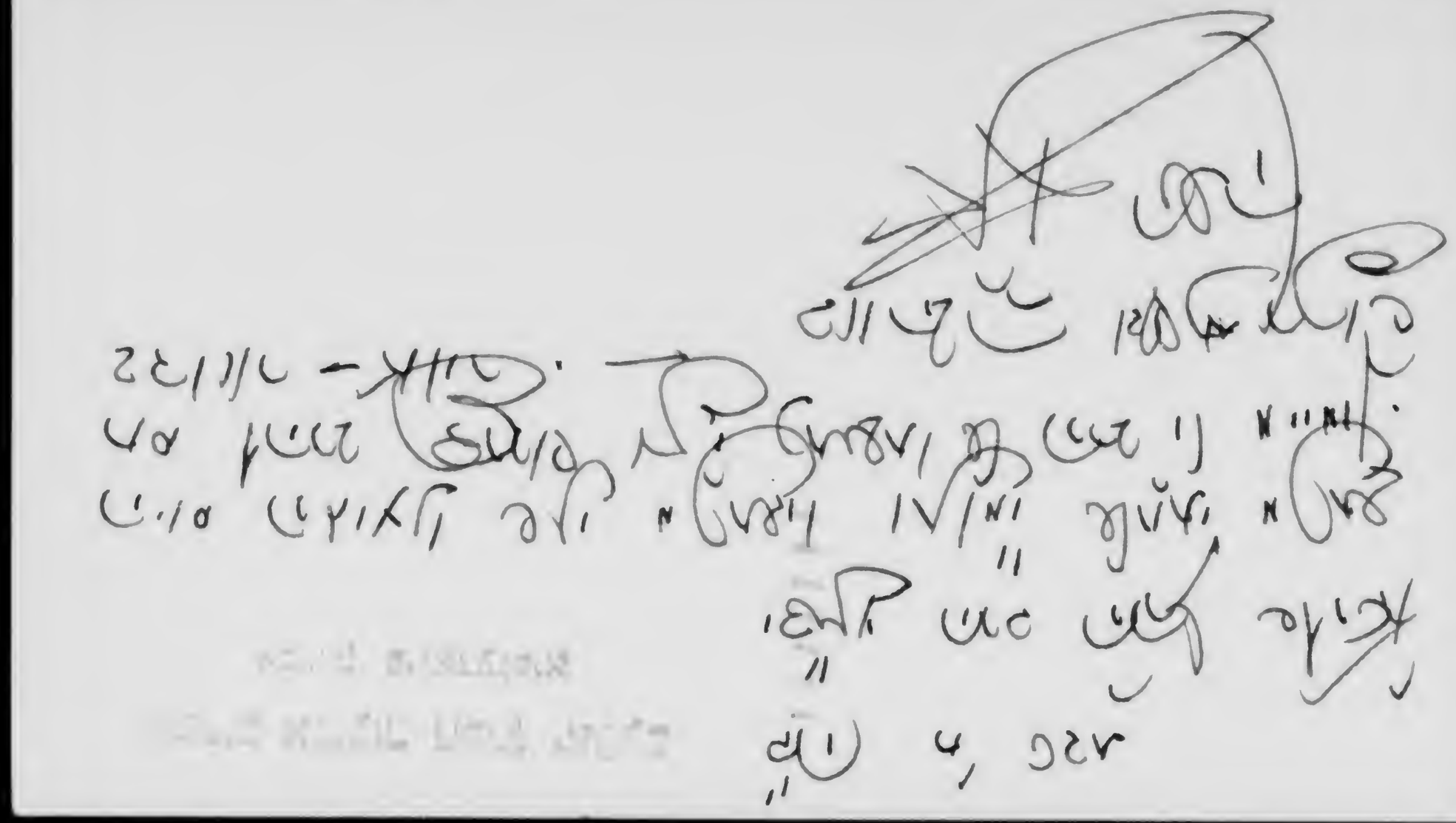

TRinity 8-3131

ב"ה

RABBI EPHRAIM E. YOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
5601 Woodcrest Avenue
Philadelphia 31, Pa.

אפרים אליעזר הכהן יאלעס
באמ"ו הגה"ק מהר"ש זצ"ל
אב"ד
דפה"ק פילאדעלפיא

5601 WOODCREST AVE.
PHILADELPHIA 31, PA.
TRinity 8-3131

PHILADELPHIA PA
2 MAR
1964

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.,
Bronx, 53, N.Y.

...WOODCREST AVE.
...LADELPHIA 31, PA.
...dy 3-3131

1962
PA.

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

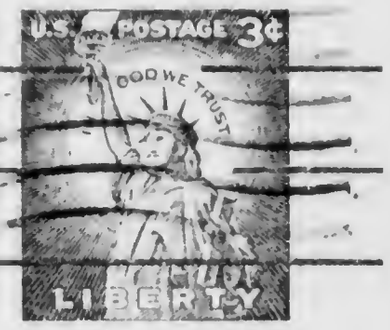

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.,
Bronx, 53, N.Y.

Rabbi and Mrs. [illegible]
245 S. Vermont Ave.,
Atlantic City, N.J.

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Chaim Bloch
2050 Division Ave.,
Bronx, 53, N.Y.

RABBI EPHRAIM E. YOLLES
Head of Orthodox Rabbinate
5601 Woodcrest Avenue
Philadelphia 31, Pa.

PHILADELPHIA, PA.
APR 10
7 PM
1959

PRAY FOR PEACE

Rabbi Chaim Bloch

2050 Davidson Avenue,

Bronx, 53, N.Y.

Robbi J. M. Jacobowitz
629 Capital Ave.
Bridgeport, Conn.

BRIDGEPORT
R 4
7 PM
APR 1958
CONN.

U.S. POSTAGE 3¢
IN GOD WE TRUST
LIBERTY
CRIPPLED CHILDREN

Rabbi Chaim Mach
2050 Davidson Avenue
Bronx 53, N. Y.

ב״ה ערב תשנ״ג

כבוד הרב גברו (הוא וקהלו) הגאון המפורסם לשבח ולתהלה
כש״ת מוה״ר חיים [illegible] שליט״א

אני שולח בזה [illegible] [illegible] [illegible] ספרי "[illegible]
[illegible] [illegible]"

יחוג כבוד הגאון את חג החנוכה בבריאות ויחוג את
עיניו בישועות ורננות.

המוקיר ומכבדו כערכו הרם
הרב יוסף מנשה [illegible]

רשות נא לי כבודו לשאול חוות דעתו הרמה בענין קשה:

איש אחד שהגיע [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] – [illegible] אשה אחת" [illegible] [illegible]"
[illegible] שהיו אלמנה אך היו [illegible] [illegible] שהיו
[illegible] ורק [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] על [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. אך הרב [illegible] [illegible]
שהוא [illegible] לו [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] לעשות [illegible]?
[illegible] [illegible] [illegible] אין [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

OTZAR HASHULEM

A THESAURUS

Of Over 100,000 Quotations, Holy Sayings, Collected From Talmud Bavli, Yerushalmi, Midrash, Zohar, and Medieval Hebrew Literature.

Classified, Annotated and Edited

By

CHAIM BLOCH

In Collaboration With

KALMAN SCHARF

CHAIM BLOCH, 2050 Davidson Avenue, Bronx 53, N .Y.
K. SCHARF, 2147 Starling Avenue, Bronx 62, N. Y.

אוצר השלם

אור עולם באוצר חיים, מכיל מאה אלפים אמרות טהורות,
פתגמין קדישין, מלוקטים מש״ס בבלי, ירושלמי, מדרשים,
זוהר, ספרות ימי הבינים, מאמר אחד לא באדד נעדר
הכל מסודר ומתוקן בעזהי״ת, ע״י

חיים בלאך

בהשתתפות

קלונימום קלמן שארף

מה?

שלי, ושטרית מרואיינת,

כמובטח הנני בזאת בבקשה לשלוח לך תשלומין בעד הספרים
ותודתי נפשי.

בהזדמנות הקרובה אשתדל לשלוח לך גם חומר מרשם
לדיוקן בבית רבנו, נבון כרגיש מאליו. ואל חומר מרשם
יקח לו מה שהלב דורש בלב שלם ובלב פתוח בשעה שעומד
לפניו מלאכת ה' כדכתיב ארור עושה מלאכת ה' ברמיה.

בברכת חג שמח מאיר כהנא

ולשלום ביתך ומשפחתך

בתל אביב שלום, קיבוץ:

יד ושם
רשות־הזיכרון לשואה ולגבורה
YAD WASHEM
MARTYRS' AND HEROES' MEMORIAL AUTHORITY

ירושלים, הר הזיכרון ת"ד 84 / מברקים: ידושם / טל' 2169, 4847, 61518 / TEL. 61518 ,4847 ,2169 / CABLES: YADWASHEM / P.O.B. 84 JERUSALEM, HAR HAZIKARON

ז' בחשון תשכ"א
28.10.1960.

לכבוד
הרב חיים בלאך
<u>ניו-יורק</u>

כבוד הרב,

הריני לאשר בזאת בתודה עמוקה את קבלת החוברת הטעניינת "טשא פדרבוש" שכב' הואיל להקדיש לספרייתנו.

בכבוד רב
ובהוקרה,

א. סגלי
מנהל הספרייה.

Rabbi Ch. Bloch
2050 Davidson Avenue
Bronx 53, N.Y.

U.S.A.

"יד ושם"
YAD WASHEM
Har Hazikaron — הר הזיכרון
Jerusalem, P. O. B. 84 ירושלים, ת.ד.
ISRAEL

יד ושם רשות־הזכרון לשואה ולגבורה

ירושלים, הר הזיכרון * ת. ד. 84 * טלפון 4847, 2169, 61518 * טלגרמות: ידושם

ירושלים טו' תמוז תש"ך
11.7.60

נא להזכיר מספר .....

לכבוד
הרב חיים בלוך
ניו-יורק

כבוד הרב בלוך הנכבד,

כב' הרב אלטר מאיר הואיל להעביר אלינו את מכתבו מע"ק קרח תש"כ לשם עיון בקטע שבו מתאר כב' את פגישתו עם אייכמן.

מצאנו עניין רב בקטע הנ"ל והרשנו לעצמנו לעביר העתק ממנו לרשות המוסמכת המטפלת בהכנת משפט אייכמן. לאחר העתק הקטע הוחזר המכתב למקבלו.

כב' אמנם כותב לרב אלטר, שלא לשאל אותו פרטים על הפגישה עם אייכמן. בכל זאת אנו מרשים לעצמנו לפנות אליו בבקשה שיואיל כב' להעלות בזכרו את הפרשה העגומה ולשלוח לנו עדות מפורטת. כן נודה לכב' אם יוכל להמציא לנו תעודות הקשורות בפרשה הנ"ל או בתקופה שבה היא חלה.

בתודה מראש ובכל הכבוד

בברכה,
ד"ר י. קרמיש
מנהל הארכיון

יד ושם רשות־הזכרון לשואה ולגבורה

ירושלים, הר הזיכרון * ת. ד. 84 * טלפון 4847, 2169, 61518 * טלגרמות: ידושם

ירושלים כה' באב תש"ך
18.8.60

נא להזכיר מספר.....

לכבוד
הרב חיים בלוך
ניו-יורק.

הרב בלוך הנכבד,

הנני מאשרים בתודה את קבלת מכתבו מיום ה'
פרשת מטות מסעי תש"ך בו כב' מודיע לנו על נכונותו,
מיד עם שובו העירה בערב ראש השנה, להואיל ולשלוח לנו
את רשימותיו של קידוש השם של קדושי מונקץ' ועל
פרשת הרוצח איכמן.

בתודה מראש ובכל הכבוד,

ד"ר י. קרמיש
מנהל הארכיון

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Avenue
Bronx 53, N.Y.

USA

„יד ושם"
YAD WASHEM
Har Hazikaron — הר הזיכרון
Jerusalem, P. O. B. 84 ירושלים, ת.ד.
ISRAEL

יד ושם רשות־הזכרון לשואה ולגבורה

ירושלים, הר הזיכרון • ת. ד. 84 • טלפון 26518, 24847, 22169 • טלגרמות: ידושם

ירושלים ט' בשבט תשכ"א
26.1.61

נא להזכיר מספר.....

לכבוד

הרב חיים בלאך

כבוד הרב,

הננו מאשרים בזה בתודה עמוקה את קבלת ספרך החשוב:
"אבן מקיר תזעק", שהואלת לתרום לספריתנו.

בתודה ובכבוד רב

א. סגל

מנהל הספריה

Rabbi Ch Bloch
291 Beach 17 St.
Far Rochoway N.Y.

U.S.A.

„יד ושם"
YAD WASHEM
Har Hazikaron — הר הזיכרון
Jerusalem, P. O. B. 84 ירושלים, ת. ד.
ISRAEL

אגרת אוויר
AEROGRAMME
ישראל
ISRAEL
120
30
150
2050 DAVIDSON AVE.
BRONX 53, N.Y.
Rabbi
Chaim Bloch
Bt. 27 / Beach 17 Street
Far Rockaway 91 - N.Y.
דואר אוויר
PAR AVION
קפל שלישי
אם יושם משהו בפנים, תישלח האיגרת בדואר רגיל
EXPEDITEUR - השולח
Jacobson Schikum Pagi
Jerusalem - Sanhedria
Israel

בע"ה

ירושלים עיר הקדש עש"ק כי תבוא התשי"ט

אל כבוד איש האשכולות
המהבר המפואר הרה"ג
מהור"ר חיים בלוך שליט"א
כעת במקום הרחצה פר רוקאבאי

אדוני ורבי מאד יקר נ"י

שמחתי מאד לקבל שורות אחדות מימינו עוז אחרי שכבר ראיתי מתוך הבקורת בדגלנו שב"ה ככחו אז כך כחו עתה ושיקוים בו מאמר חז"ל מזקני תלמידי חכמים שמזקינים.

אני תפלה שעוד ינוב בשיבה ויהיה לנו לעינים טהורות עוד כמה **כמה** שנים, כי הזקנים המאירים והמחממים אותנו חסרים לדורנו לגמרי.

ואחרי שהימים הקדושים והנוראים ממשמשים ובאים הנני מברך את כבוד מעלתו נ"י בברכת כ ת י ב ה ו ח ת י מ ה ט ו ב ה, יברכהו ה' בכל מילי דמיטב.

ובזה הנני מוקירו ומכבדו הנאמן המסיים

מתוך הערצה עמוקה

שניאור זלמן שניאורסון

איגרת אוויר
AEROGRAMME

ישראל
0.12
ISRAEL

Rabbi Ch.Bloch
2050 Davidson Avenue
Bronx 53 NY
NY USA

דואר אוויר
PAR AVION

קפל שלישי

אם יושם משהו בפנים, תישלח האיגרת בדואר רגיל

EXPEDITEUR - השולח

~~Jacobson Schikun Pepi~~

Jerusalem-Sanhedria ISRAEL

קפל ראשון

קפל שני

NEW YORK, N.Y.
OCT 5
1-1-4
1950

AP
COAST G EMY
ENTRANC TION

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Avenue
Bronx 53 N.Y.

פרופ. א. ש. יהודה

ז"ל

Generally, there were few gross pathologic changes in the dogs at autopsy. The heart was in intense systole in at least 5 of the dogs that died. Congestive changes were noted in the lungs, liver and kidneys. Histologically, there were few significant changes. The liver usually showed some degree of hydropic vacuolation. There were no hepatic fatty changes. Seen consistently were deposition of hemosiderin in the spleen, and megaloblastic proliferation appeared in the bone marrow of some of these dogs.

The monkey was most resistant to the toxic effects of Altafur. Up to 80 mg./Kg./day (5600 mg. in man) was administered for as long as 3 months without evincing clear-cut signs of toxicity. Two monkeys tolerated Altafur for 3 weeks at a daily dosage of 250 mg./Kg. with no toxic effects except for some anorexia and diarrhea. When this level was continued for longer periods, toxic signs developed suddenly: emesis, dejection, weakness, severe asthenia, dyspnea.

The peripheral blood picture of the 2 monkeys on high dosage was essentially normal except for a rise in the myeloid:erythroid ratio (interpreted as a reflection of a falling erythropoiesis). Histologic study of one of these monkeys revealed mild hepatic hydropic degeneration; adrenal-cortical hypertrophy; lymph nodal, splenic and intestinal erythrophagocytosis; interstitial pneumonitis and pulmonary congestion; and bone marrow erythroid hypoplasia.

In man, Altafur has been administered in dosages of 2400 mg./day for 10 days and of 1200 mg./day for periods of 3 months with no evidence of side effects or toxicity. No renal or hepatic toxicity

PROF. A. S. YAHUDA
162 BISHOP ST.
NEW HAVEN, CONN.

9. IX. 48.

M. Chaim Bloch

c/o M. Shinglu

97, Cazenova Rd

N. 16.

PROF. A. S. YAHUDA
162 BISHOP ST.
NEW HAVEN, CONN.

NEW HAVEN CONN. SEP 9 4:30 PM 2 1948

Mr. Chaim Block

2050 Davidson Ave

Room 22 Bronx 53, N.Y.

DR. A. S. YAHUDA
162 BISHOP ST.
NEW HAVEN, CONN.

NEW YORK, N.Y.
JUN 2
8-PM
1949

Mr. Ch. Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx 53
N.Y.

NEW HAVEN
MAY 25
6 PM
1949
CONN.

HAVE YOUR CHEST
X-RAYED NOW
3 CENTS 3

Rabbi Ch. Bloch
2050 Davidson Ave.
Room 22
Bronx 53
N. Y.

PROF. A. S. YAHUDA
162 BISHOP ST.
NEW HAVEN, CONN.

Mr. Hayim Bloch

2050 Davidson Ave.

Bronx, N.Y.

New Haven, Conn.
162 Bishop St.

יום כ״ו אלול תש״ח

אדוני החכם והחוקר הנעלה!

היום קבלתי מניו-יורק ומאתמול את מכתבו. [illegible]
כי מעתה הייתי אתמול אצל רבנו וראיתי את ספרו
המכיל תשובות לחכמינו. אני מודה לו על כוונתו
הטובה לשלוח לי ספרו זה אבל כמובן אין לנו רק
עתה עוד לא הספיק לקרוא בו... כי אני
מכיר ראשון ראוי שיש בו חומר גדול שיוכל
להיות לעזר לכל מי שמתעניין לו השאלה והנחלתו
לבנו — למתכנים ומעיינים. חלק מן הספר שלו
כתוב בו [illegible] ושל לרב ולמלומדים לאלה.
אם הוא מרקר קרוב דרך הספרים ראשונים
[illegible] ובינתי דברים ימים הוא שם ועתה להכניס
ואת שם שלום לו ורפואה וכו׳ הנאמן
[illegible]

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx, N.Y.

D: S. Z. Yovely
263 Eastern Pk'way
Brooklyn 38, N.Y.

Dr. S. Z. Tovely
109 W. 78 St.
N.Y. City, N.Y.

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.
BRONX, N.Y.

אל תתכנו המצ הינו בשק

ובני אשפתו שלשתם

מיאנקא בלבא

כתיבה ותתימא טובה

ופי כדין וסיותהו הלבנות

לאחת

לאהבה

לפחד

ולבקן

ציורי הסלונות ושוב

בברית ה

בבי שתרו בלשם ולבל

D= S. 2. Yovely
109 W. 78 St.
New York, N.Y.
TR3-4056

NEW YORK, N.Y.
AUG 17
1030 AM
1951

REVALUED
22

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

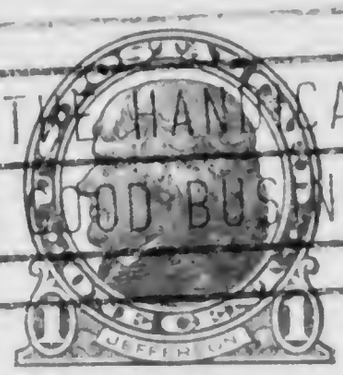

Rabbi
Chaim Bloch
Hotel „ GAN EDEN"
19th St
FAR ROCKAWAY, N.Y.

D= S. 2. Yovely
109 W. 78 St.
New York, N.Y.

NEW YORK, N.Y.
SEP 1
4 30 PM
1950

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi
Chaim Bloch
2050 Davidsohn Ave.
BRONX N.Y.

ABER PRESS
37 E. 18th St. New York 3
N.Y.

ד"ר שלמה-זלמן יובלי
ארעית בניו-יורק:
109 W. 78 St. New York City
S.Z. Yovely
Phone: TR 3-4056

ב"ה, כ' מנחם-אב תשי"ב

אל מעכ"ב הרב ר' חיים בלוך נ"י
בניו-יורק

אדוני הרב,

מורי ורבי הנערץ, רבי בנימן שליט"א מירושלים, כותב אלי ומבקשני שאבקר את מר ואמסור לו דרישת שלום ממנו. הוא שולח לי גם אגרת אל כב' על מנת שאמסרה לו בשעת בקורי אצלו.

אני מבקש, איפוא, את מר שיודיענו אם ואימתי אני יכול לבא אליו.

אני נוסע היום לבוסטון ואחזור איה"ש בסוף השבוע.

בינתים אני מודה למר ומברכו בכל טוב סלה

בכבוד רב וברגשי הערצה

ש. יובלי

Study Phone:
SChuyler 4-2064

The Jewish Center

RABBI'S STUDY
131-135 West 86th Street
New York 24, N. Y.

Phone SChuyler 4-2700

Cable Address "Rosester" New York

DR. LEO JUNG
Rabbi

April 3, 1947

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Avenue
Room 22
Bronx 53, N.Y.

Dear Rabbi Bloch:

Thank you very much for your letter. What I had planned to do was to send you $25 a month for a year in order to promote your important literary work. I have been so overwhelmed with so many worthwhile causes that to my regret I cannot do as my heart would prompt me.

With all good wishes for [illegible], I am,

Sincerely yours,

Rabbi Leo Jung

LJ:MP

Rabbi Chajim Bloch
2050 Davidson Avenue
Bronx, New York

THE JEWISH CENTER
Rabbi's Study
131 West 86th Street
New York 24, N. Y.

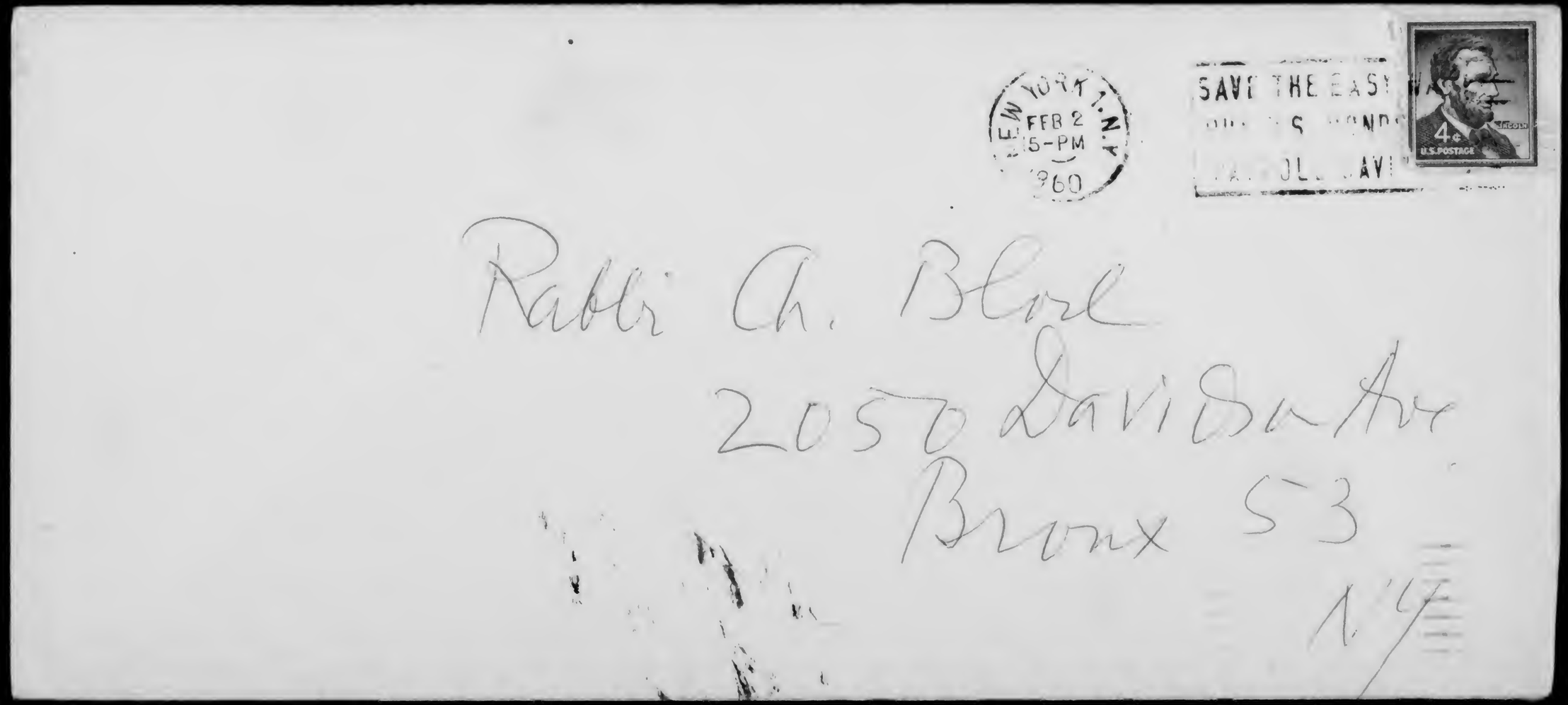
NEW YORK N.Y.
FEB 2
5-PM
'60
SAVE THE EAST
4¢
U.S. POSTAGE
LINCOLN
Rabbi A. Blore
2050 Davidson Ave
Bronx 53
N.Y.

THE JEWISH CENTER
Rabbi's Study
131 West 86th Street
New York 24, N. Y.

Study Phone:
SChuyler 4-2064

The Jewish Center

RABBI'S STUDY

131-135 West 86th Street
New York 24, N. Y.

Phone SChuyler 4-2700

Cable Address "Rosester" New York

DR. LEO JUNG
Rabbi

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Avenue
Bronx, 53, New York

THE JEWISH CENTER
Rabbi's Study
131 West 86th Street
New York 24, N. Y.

Study Phone:
SChuyler 4-2064

The Jewish Center

RABBI'S STUDY
131-135 West 86th Street
New York 24, N. Y.

Phone SChuyler 4-2700

Cable Address "Rosester" New York

DR. LEO JUNG
Rabbi

March 27, 1952

Rabbi Chajim Bloch
2050 Davidson Avenue
Bronx, 55, New York

Dear Rabbi Bloch:

Because of a hopelessly overcrowded calendar, and an all-engulfing host of extra-curricular work, I am constrained to ignore members of my family and to neglect significant friends.

However, I enjoy reading your learned articles and I should like to extend my warmest wishes for

פיז פיו מאוח

Very sincerely yours,

Rabbi Leo Jung

LJ'SH

Rabbi's Study

THE JEWISH CENTER
131 WEST 86 STREET
NEW YORK 24, NEW YORK

"With Rabbi Jung's Compliments"

Study Phone:
SCHuyler 4-2064

The Jewish Center

RABBI'S STUDY
131-135 West 86th Street
New York 24, N. Y.

Phone SCHuyler 4-2700

Cable Address "Rosester" New York

DR. LEO JUNG
Rabbi

INSTITUTO CIENTIFICO JUDIO - IWO

יידישער וויסנשאַפטלעכער אינסטיטוט ייוואָ

PASTEUR 633 T. E. 47 - 6624 BUENOS AIRES

בוענאָס - איירעס, דעם 23סטן אפריל, 1954

פאַרלאַג הרב חיים בלאָך

אין

ניו-יאָרק

זייער חשובע פריינד:

אין אונדזער צענטראַלער ביבליאָטעק — דעם רייכסטן ביכער־אוצר אויפן דרום־אַמעריקאַנער קאָנטינענט, זאַמלען מיר אַלץ וואָס עס דערשיינט אין בוכפאָרעם און האָט אַ שייכות צום יידישן לעבן.

מיר זיינען אָבער נישט בכוח איינצושאַפן די גאַנצע יידישע בוך־פּראָדוקציע דורך קניות. בכלל שיקן צו די יידישע פאַרלאַגן פון גאָר דער וועלט זייערע אויס־גאַבעס פאַר אונדזער צענטראַלער ביבליאָטעק.

מיר בעטן אייך בכן אונדז צוצושיקן דעם נייעם בוך וואָס איז דערשינען אין 88 [illegible] דהיינו:

אבן מקיר תזעק

מיר דאַנקען אייך אין פאָרויס און פאַרבלייבן מיט פריינדשאַפטלעכן גרוס

פאַרוואַלטונג

INSTITUTO CIENTIFICO JUDIO

PASTEUR 633 T. E. 47-6624 BUENOS AIRES

Rabbi
J.Bloch
2050Davidson str.
BRONX, N.Y.

E E U U

NO ENVIE DINERO EN SU CORRESPONDENCIA UTILICE EL SERVICIO DE GIROS.

REPUBLICA ARGENTINA 20 CENTAVOS 20

JUN 11 11-12 1954

BUENOS AIRES

INSTITUTO CIENTIFICO JUDIO – IWO
יידישער וויסנשאַפטלעכער אינסטיטוט ייוואָ
PASTEUR 633 T. E. 47 - 6624 BUENOS AIRES

Reg.
1

בוענאָס-אייערס, דעם 20סטן מערץ, 1956

הרב חיים בלאָך

<u>ניו-יאָרק</u>

זייער חשובער פריינד:

מיר באשטעטיקן דאָס דערהאלטן פון אייך אייערע ביכער:

1) אבן מקיר תזעק

2) הספר השחור קונטרס אחרון

מיר דאנקען אייך און בעטן אונדז שטענדיק צו שיקן אייערע אויסגאבעס.

נעמט צו אונדזערע בעסטע וונטשן אין אלע אייערע טעטיקייטן און –

אונדזערע פריינדשאפטלעכע גרוסן

דר' ל. זשיטנ יצקי/פאָרזי צער

מ.בערנשטיין/סעקרעטאר

UTILICE EL SERVICIO
DE TELEGRAMAS DE
ADMISION ANTICIPADA

MAR21
23-2
1956
RECEIVED

UTILICE EL SERVICIO
DE TELEGRAMAS DE
ADMISION ANTICIPADA

MAR21
20-24
1956

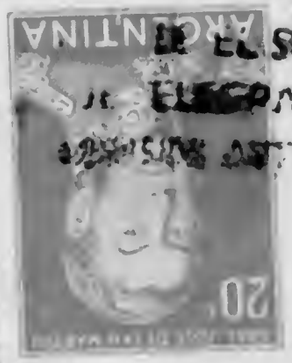

Rabbi
Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.
BRONX 53, N.Y.
E E U U

INSTITUTO CIENTIFICO JUDIO
PASTEUR 633 — BUENOS AIRES

1048 Fifth Avenue
NEW YORK 28, N. Y.

NEW YORK 17, N.Y.
JUN 2
9—PM
1958

GRAND CENTRAL
STATION

U.S. POSTAGE 3¢
LIBERTY

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Avenue
Bronx 53, N.Y.

FROM _____

_____

_____

General Israel Orphans' Home for Girls

250 East Broadway

New York 2, N. Y.

Founded 1925 as Yiddish Scientific Institute—YIVO

יִידישער ווִיסנשאַפטלעכער אינסטיטוט — יִיוואָ
YIVO INSTITUTE FOR JEWISH RESEARCH
DEVOTED TO THE SOCIAL SCIENCES AND THE HUMANITIES

1048 FIFTH AVENUE • NEW YORK 28, N. Y. • LEhigh 5-6700

דעם 2טן יוני, 1958

הרב חיים בלאָך
בראָנקס, נ.י.

זייער חשובער הרב בלאָך:

לויט אייער בקשה שיקן מיר אייך ארויס אין א באזונדער פּעקל אייער בוך „די געמיינדע דער חסידים". גלייכצייטיק באשטעטיקן מיר מיט דאנק די קבלה פון אייערע צוויי ספרים וואָס איר האָט אונדז געשענקט.

מיט דרך ארץ,

דינה אבראמאָוויטש
מ"מ ביבליאָטעקאר

ייִדישער וויסנשאַפֿטלעכער אינסטיטוט — ייִוואָ
YIDDISH SCIENTIFIC INSTITUTE—YIVO
535 WEST 123RD STREET, NEW YORK 27, N. Y.
ACADEMY 2-0600

דעם 19טן אויגוסט, 1949

פּ׳ ח. בלאָך
בראָנקס, נ. י.

זייער חשובער פריינד:

מיר בעטן אייך צושיקן פאַר דער ביבליאָטעק פון ייִדישן וויסנשאַפטלעכן אינסטיטוט - ייוואָ אן עקזעמפּלאַר פון אייער בוך קום ריב את ההרים.

מיט א הארציקן דאנק פאַרויס און מיט גרויס דרך־ארץ,

ייִדישער וויסנשאַפטלעכער אינסטיטוט - ייוואָ

מ. עלקין

מ. עלקין
ביבליאָטעקאר

ANTI-DEFAMATION COMMITTEE, Inc.
2050 Eastern Ave., Box 53, N.Y.
Return Postage Guaranteed

Louis Schleifer

Times Bldg

קורא שלום!

ANTI-DEFAMATION COMMITTEE, Inc.
2050 Eastern Ave., Box 53, N.Y.
Return Postage Guaranteed

יִדישער וויסנשאַפֿטלעכער אינסטיטוט – ייִוואָ
535 וועסט 123סטע גאַס, ניו־יאָרק 27, נ״י
YIDDISH SCIENTIFIC INSTITUTE—YIVO
535 WEST 123RD STREET, NEW YORK 27, N. Y.

Tel. ACademy 2-0600 טעל׳
Cable Address: קאַבל־אַדרעס
YIVO, NEW YORK

ביבליאָטעק און אַרכיוו
LIBRARY AND ARCHIVES

דעם 26סטן נאָוועמבער 1948

פ׳ ר׳ חיים בלאָך

ניו - יאָרק

זייער חשובער פריינד,

דערמיט ווילן מיר אייך אויסדריקן אונדזער הארציקן דאנק פאר אייער פיינער מתנה,דעם אָריגינעלן מאנוסקריפט פון אייער ספר היכל, וואָס איר האָט איבערגעגעבן אין רשות פונעם יידישן וויסנשאפטלעכן אינסטיטוט. מיר פארמאָגן אין אונדזער ארכיוו א רייכע קאָלעקציע מאנוסקריפטן פון יידישע מחברים,און אייער כתב־יד וועט איינגעשלאָסן ווערן אין דער דאָזיקער קאָלעקציע און וועט אין איר פארנעמען א כבודיקן אָרט.

ביי דער געלעגנהייט ווילן מיר אייך אויך דאנקען פאר איבערגעבן אונדז די וויכטיקע ארכיוו-זאמלונג פון ר׳ אברהם מיערס. מיר האָבן אים פערזענלעך אָנגעשריבן א דאנקבריוו.

מיט די פריינדלעכסטע גרוסן

א.

מ. עלקין
ביבליאָטעקאר

158

יִדישער ווּיסנשאַפטלעכער אינסטיטוט — ייִוואָ
535 וועסט 123סטע גאַס, ניו־יאָרק 27, נ״י
YIDDISH SCIENTIFIC INSTITUTE—YIVO
535 WEST 123RD STREET, NEW YORK 27, N. Y.

Tel. ACademy 2-0600 טעל׳
Cable Address: קאַבל־אַדרעס
YIVO, NEW YORK

ביבליאָטעק און אַרכיוו
LIBRARY AND ARCHIVES

דעם 26סטן נאָוועמבער 1948

פ׳ ר׳ אברהם מייערס

ניו - יאָרק

זייער חשובער פריינד,

אונדזער פריינד ר׳ חיים בלאָך האָט אונדז איבערגעגעבן אייער בריוו - קאָלעקציע און אנדערע ארכיוו-מאַטעריאלן, וואָס איר זיינט געווען אזוי פריינד-לעך צו שטעלן אין רשות פונעם יידישן וויסנשאפטלעכן אינסטיטוט.

מיר האָבן, פארשטייט זיך, נאָך ניט באוויזן זיך גרינטלעך צו באקענען מיט די צוגעשיקטע מאטעריאלן. מיר קענען אָבער שוין איצט זאָגן, אז די בריוו-קאָלעקציע, וואָס האלט קרוב 700 בריוו פון רבנים און תורה-אינסטיטו-ציעס בכל תפוצות ישראל שטעלט מיט זיך פאָר אן אוצר פון א גרויסן קולטור -היסטאָרישן ווערט. באזונדער ווילן מיר דאָ דערמאָנען די זאמלונג פון 26 בריוו פון דעם „חפץ חיים", זצ״ל. צווישן די בריוו געפינט זיך אויך א היפּשע צאָל אייערע בריוו. מיר האָבן אויך באמערקט א בריוו צו אייך פון מענדל בײלים, פון צבי הירש מאסליאנסקין און פון אנדערע באקאַנטע פערזענלעכקייטן.

אחוץ די בריוו פארמאָגט אייער קאָלעקציע א צאָל צייטונגס-אויסשניטן און געדרוקטע מאטעריאלן וואָס זיינען אויך וויכטיק און אינטערעסאנט ווי ארכיוו - דאָקומענטן.

עס קומט אייך באמת א יישר כוח פאר אויפהיטן דעם בריוו-אוצר און די אנדערע מאטעריאלן און גאָר א הארציקער דאנק פאר איבערגעבן די גאנצע זאמ-לונג אין רשות פון ייוואָ. אייער מתנה איז ביי אונדז זייער אָנגעלייגט, און איר קענט זיין זיכער, אז די גאנצע קאָלעקציע, וואָס וועט געהאלטן ווערן אונטער אייער נאָמען, וועט פארנעמען א חשובן אָרט אין אונדזערע רייכע ארכיוו-זאמלונ-גען.

מיט די פריינדלעכסטע גרוסן

מענדל עלקין
ביבליאָטעקאר

ייִדישער וויסנשאַפֿטלעכער אינסטיטוט – ייִוואָ
535 וועסט 123סטע גאַס, ניו־יאָרק 27, נ״י
YIDDISH SCIENTIFIC INSTITUTE—YIVO
535 WEST 123RD STREET, NEW YORK 27, N. Y.

Tel. ACademy 2-0600 טעל'
Cable Address: קאַבל־אַדרעס
YIVO, NEW YORK

ביבליאָטעק און אַרכיוו
LIBRARY AND ARCHIVES

דעם 20סטן אָקטאָבער 1947

פ' חיים בלאָך

ניו - יאָרק

זייער חשובער פריינד,

באַקומען אייער בריוו מיט דער ביי געלייגטער פאָטאָגראַפיע פון דעם חשובן ייִדישן תושב פון אַמאָליקן ווין ה' ווילהעלם. איך דאַנק אייך האַרציק, אין נאָמען פון אונדזער אַרכיוו, פאַרן בילד ווי אויך פאַר די קורצע ביאָגראַפישע דאַטעס וועגן ווילהעלמען.

וואָס איז שייך כתב־ידן פון געדרוקטע ביכער האַלטן מיר זיך ביי דעם מנהג זיי צו זאַמלען און אויפצוהיטן אין אונדזער אַרכיוו, און מיר האָבן שוין אַ גאַנץ רייכע קאָלעקציע פון דעם מין מאַטעריאַלן. אויב איר וועט אונדז אַזעלכע כתב־ידן צושיקן, וועט עס ביי אונדז זיין זייער אָנגעלייגט.

מיט די פריינדלעכסטע גרוסן

מ. ווײַנרײַך

מ. ווײַנרײַך
וויסנשאַפטלעכער דירעקטאָר

ייִוואָ — ייִדישער וויסנשאַפֿטלעכער אינסטיטוט
535 וועסט 123 סטריט, ניו יאָרק 27, ניו יאָרק
YIDDISH SCIENTIFIC INSTITUTE—YIVO
535 WEST 123rd STREET, NEW YORK 27, N. Y.
Tel. ACademy 2-0600 טעל
Cable Address : DUTTIG-TZBP
YIVO, NEW YORK

מיכאל איצקאָוויטש
LIBRARY AND ARCHIVES

יִידישער וויסנשאַפֿטלעכער אינסטיטוט — יִיוואָ

535 וועסט 123סטע גאַס, ניו־יאָרק 27, נ״י

YIDDISH SCIENTIFIC INSTITUTE—YIVO

535 WEST 123RD STREET, NEW YORK 27, N. Y.

Tel. ACademy 2-0600 טעל׳

Cable Address : קאַבל־אַדרעס
YIVO, NEW YORK

ביבליאָטעק און אַרכיוו
LIBRARY AND ARCHIVES

Jan. 27, 1944.

ב״ה ב׳ באייר תש״ד

כשוד ידידי החוקר והסופר מוה״ר דר חיים בלאך נ״ש

את מכתבו החביב קבלתי ומסרתי את התמונה
ויתר החומר לד״ר וויינרייך. הוא בודאי יכתוב אל כשודו.
שמח אני לשמוע החדשות על סקריו, ובהזדמנות ראשונה
אשתדל לבקרו בשעונו. כמובן אודיע מקודם.

הננו מסדרים כעת תערוכה של כל כתבי מ.ל. ליליעקלום
ותמונות מחייו וכל מה שנוגע לתקופתו. אם יש תחת ידו איזה
חומר הנוגע לר׳ מ.ל.ל. בודאי לא ימנע הטוב ממנו.

בכשוד רב ובהוקרה ובדרישת שלום משפחת
יוסף מרקוס.

Dr. Chaim Bloch
2050 Davidson Ave
Bronx

10

יִידישער וויסנשאַפֿטלעכער אינסטיטוט — יִיוואָ

535 וועסט 123סטע גאַס, ניו־יאָרק 27, נ״י

YIDDISH SCIENTIFIC INSTITUTE—YIVO

535 WEST 123RD STREET, NEW YORK 27, N. Y.

Tel. ACademy 2-0600 טעל׳

Cable Address : קאַבל־אַדרעס

YIVO, NEW YORK

ביבליאָטעק און אַרכיוו

LIBRARY AND ARCHIVES

ב״ה

ערב ר״ח שבט, תש״ד.

לכבוד הרב החוקר והסופר ר׳ חיים בלאק, נ״י.

אדוני הנכבד,

ד״ר מ. ווינריך, מנהל המוסד, הודיע לי שיש אצל כבודו אוסף ספרים מעזבונו של הד״ר ש. ר. לאנדוי ז״ל, שבלי ספק יעשירו את אוצר הספרים של הייוואָ.

הנני מוכן לבוא אל בותו בשעה שאדוני יקבע לקחת את הספרים ולהביאם הנה. אנא לכתוב, או לטלפן, ואשמח מאד למלא שליחות חשובה כזו.

בכבוד רב

ילסף מארקוס

ספרן.

דרישת שלום לבבית מד״ר ווינריך.

10

יִדישער וויסנשאַפֿטלעכער אינסטיטוט — ייִוואָ
535 וועסט 123סטע גאַס, ניו־יאָרק 27, נ״י
YIDDISH SCIENTIFIC INSTITUTE—YIVO
535 WEST 123RD STREET, NEW YORK 27, N. Y.

Tel. ACademy 2-0600 טעל׳
Cable Address : קאַבל־אַדרעס
YIVO, NEW YORK

ביוראָ פֿון וויסנשאַפֿטלעכן דירעקטאָר
OFFICE OF THE RESEARCH DIRECTOR

דעם 6טן דעצעמבער, 1943

פּ׳ חיים בלאָך
ניו־יאָרק

זייער חשובער פריינד,

א גרויסן דאנק אייך פאר די מאטעריאלן וואָס איר האָט אונדז צוגעשיקט פאר אונדזער ארכיוו. מיר שאַצן אָפּ זייער הויך, אז איר האָט זיך געקענט שיידן פון אייער אייגנס מיט דער ריכטיקער אויסרעכענונג, אז אין א געזעלשאפטלעכער אינסטיטוציע איז סוף־כל־סוף פאראן מער מיגלעכקייטן אָפּ־צוהיטן אזעלכע אוצרות ווי אין א פריוואטער שטוב.

די כתובה האָבן מיר אנגעקלעפּט אויף א פעסטן בויגן פאפיר און אויף אזא אופן געראטעוועט פון איר וואָס עס האָט זיך געלאָזט.

אייער ספר איז שוין אויך אנגעקומען, און מיר וועלן טאָן דערמיט ווי מיר האָבן אָפּגערעדט.

נאָך א מאָל א גרויסן דאנק.

מיט גרויס דרך־ארץ,

מ. ווײַנרײַך

מ. ווײַנרייך
וויסנשאפטלעכער דירעקטאָר

מוו:לש

Folk

MISPATH COMMITTEE, Inc.

Mr. J. Paul

$1.90

S. W. Cor. 2nd Poplar 4th

Philadelphia

MISPATH COMMITTEE, Inc.
250 [illegible] AVE., BRONX 53, N.Y.
Return Postage Guaranteed

Mr. Glenn Yerks
1052 Davidson Ave
Bronx 13 N.Y.

8 Jeiteles c/o J. Rosenbaum
175 W 93 str
New York N.Y. 25

Mr Chaim Block

2050 Davidson Av.

Bronx

53 N.Y

Ofesteles c/o J Rosenbaum
175 W 93 str
New York
N Y 25

MAIL
EARLY
FOR
CHRISTMAS

NEW YORK, N.Y.
DEC 5
7-PM
1949

N. Y. 23. 12. 51

Sehr geehrter Herr Rabbi!

Ich bestätige Ihre gestrige Karte, kann aber leider Ihnen direkte Antwort geben da ich seit vielen Wochen von Herrn Rabb Ihren Brief erhalten habe. Doch nehme ich an, dass er nicht in Israel ist. Mit den besten Wünschen ein גמר חתימה טובה und bitte Empfehlungen

Ihr ergebener

Rabbi Chaim Bloch

2050 Davidson Ave

Bronx 53

N.Y.

DEC 24 1 - AM 1952

Rabbi Chaim Bloch

2050 Davidson Ave.

Bronx 53

N.Y.

NEW YORK 1, N.Y.
APR 12
330PM
1955

BUILD YOUR FUTURE
WISELY, SAFELY
U.S. SAVINGS BONDS

Rabbi Chaim Bloch

2050 Davidson Ave.

Bronx 53

N. Y.

Rabbi
Chaim Bloch
c/o Jaffa
292 — 17th St.
Far Rockaway, N.Y.

Jerusalem 272 W. 86 St.
N.Y.C. 24

Jerachem 272 W. 86 th.

NEW YORK 1, N.Y. DEC 30 6:30 PM 1953

APPLY NOW
COAST GUARD ACADEMY
ENTRANCE EXAMINATION

UNITED STATES POSTAL CARD

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi
Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx, N.Y.

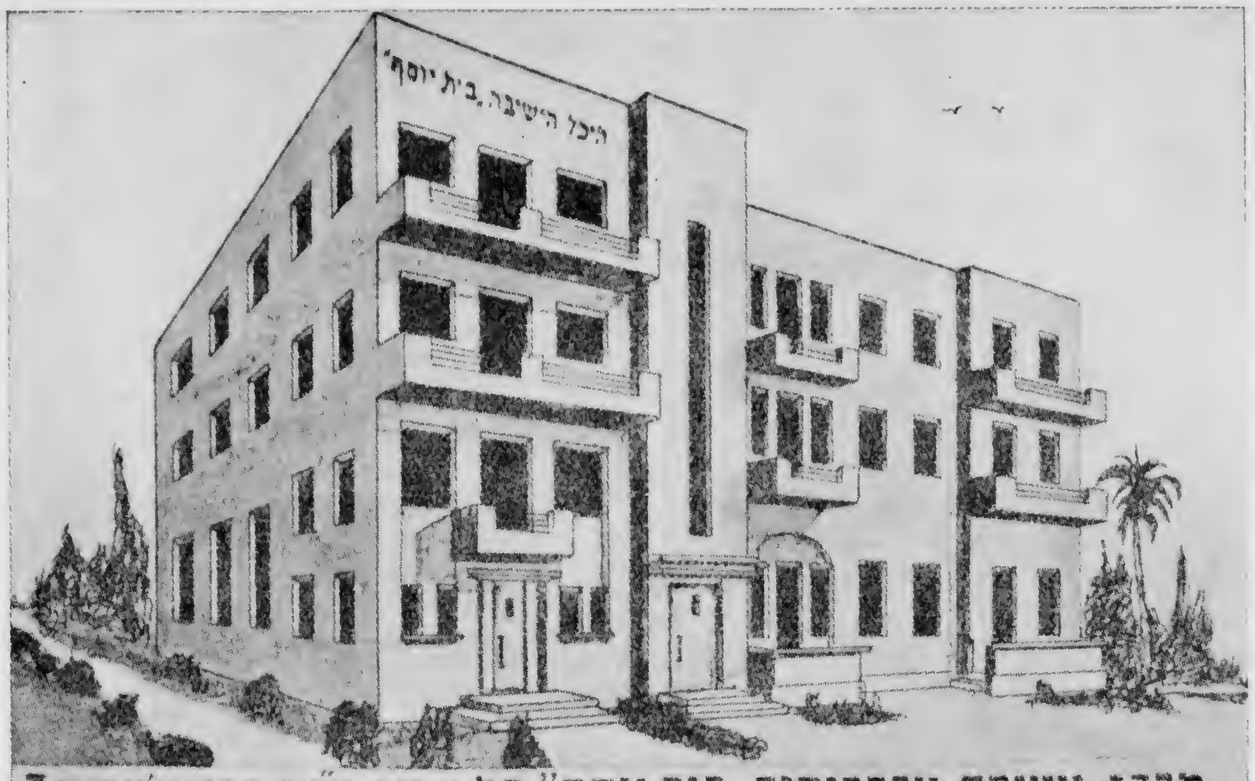

מרכז ישיבת נובהרידוק „בית יוסף" תל אביב, א"י רח' ברדיצ'בסקי 3

מרכז ישיבת נבהרידוק
"בית-יוסף"

בארץ-ישראל

יפו — תל-אביב

רחוב ברדיצ'בסקי 3-5, ת. ד. 1982

The Center Yeshivah of Nowogrudok

"BETH-JOSEPH"

IN ERETZ-ISRAEL

JAFFA — TEL-AVIV

ב"ה, יום ..... י"ב אלול ..... תש"ח

לכבוד הנדיב הנכבד רב פעלים לתורה"ק וארה"ק רחים ומוקיר רבנן מחזיק תורת ה' בישראל כש"ת הרבני ר' אברהם מאיערס נ"י, ובניו היקרים הנדיבים הנכבדים מר דביאל ומר הלל נ"י, ניו-יארק. שלום וברכה מציון!

חבר יקר ונכבד!

להתחדשות השנה, הננו לקדם בברכת שנה טובה למע"כ ולמשפחתו; יהי רצון שהשנה החדשה הבעל"ט תביא גאולת עולם לעמנו, ונזכה להרמת קרן ישראל במדינת ישראל הקמה לתחיה; וכאשר הראנו ה' את ידו הגדולה ורב טובו וחסדו להושיענו מידי אויבינו, כן יזכנו להאות בנצחון השלם, אמן.

מעומק לבנו הננו מודים למע"כ על העזרה החשובה שהושיט לנו במשך השנה החולפת מה שאיפשר לנו להגדיל את ישיבתנו הק' בהרבה תלמידים פליטי הגולה, וגם להכין מקומות נוספים בבנין החדש שנבנה עבור שארית הפליטה מבני הישיבות.

למותר להדגיש בפני מע"כ, את הערך הרב של מרכזי התורה בארה"ק בכלל וישיבתנו בפרט,- דוקא עתה בזמן יסוד מדינת ישראל, שיותר מתמיד, עלינו לחזק עתה את עמודי התורה ודת קדשנו, כדי להשפיע מהודם וזהרם על החיים המתרקמים במדינת ישראל, שייבנו על יסודות התורה והיהדות.

הננו פונים איפוא למע"כ, ידיד ישיבתנו מאז וע"ע, שיהיה גם להבא בין תומכם ועוזרי ישיבתנו הק', ולעזור לנו בעת מצוקתנו הגדולה לרגל שעת ההירום בארה"ק; והננו בטוחים כי מע"כ יעשה במישב יכלתו לחיזוק וביטוס ישיבתנו הק'.

וזכות מפעליו הגדולים למען תורה"ק וארה"ק, תעמוד למע"כ ולכל משפחתו, להתברך בשנת חיים ושלום אושר ועושר וכל טוב, ונזכה לגאולת ישראל השלמה.

בברכת כתיבה וחתימה טובה

נ.ב. אנו מודים למע"כ עבור עזרתכם החשובה בסך 6 לא"י, שנתקבל ע"י ועד הישיבות בארי"י, על מה ששלחנו קבלה ע"י הנ"ל.

לכבוד רב

ראש ומנהל הישיבה.

מרכז ישיבת נבהרידוק „בית-יוסף" תל-אביב בארץ-ישראל

Address: Rabbi H. Witkind for Center Yeshivah of Nowogrudok "Beth-Joseph" in Eretz-Israel T.-A. Berdiczewski St. 3-5 P.O.B. 1982

TEL. 3414 .תל

ישיבת מרכז הרב

יסוד **הישיבה המרכזית העולמית** בירושלים

THE CENTRAL UNIVERSAL YESHIVAH OF JERUSALEM

No. .....

of the late Rabbi
ABRAHAM ISAAC KOOK
Chief Rabbi of the Holy Land

של כ״ק רבנו הגדול
מרן אברהם יצחק הכהן קוק זצוק״ל
ראש הרבנים בארץ ישראל

ב״ה. ירושלים עיקות״ו ..... אדר תשיט. Jerusalem

ב. ב.

נוסף לקריאה הרצופה בזה, הרינו פונים אל כב׳ באופן מיוחד באנקת בקשתנו הגדולה, להכפיל מאמצים לעזרתה של ישיבתנו המרכזית הק׳, ביחוד בעונת החגים הבעל״ט.

מצוקתה הכלכלית של ישיבתנו הק׳ חמורה לאין שעור. גירי שעת=אימים זו פגעו בה חמורות. הסבל גדול ללא נשוא. ולכל עזרה – ערך כפול ומכריע לה, בע״ה.

תורת ארץ=ישראל, ירושלים עיר בירתנו הנצחית, המונות בני=תורה שבי=גולה, תובעים מכל יחיד ויחיד מישראל, בשעה גדולה זו, מאמץ עליון, מאמץ גדול ואחראי למען הצלתם. – אנא יבואו נא פרי מאמצי כב׳ ביפה שעה אחת קודם, כי השעה דוחקת מאד. וברכת אורייתא עמא וארעא קדישא על כב׳ תחול.

תחוגו את חג המצות בדיצה ויתרון הכשר, ולשנה הבאה בירושלים הבנוי׳ בזיו תפארת קדושתה ומלכה משיחה בראשה, בב״א.

בברכת התורה והחג מציון וירושלים.

הנהלת הישיבה המרכזית הק׳ בעיקות״ו.

יעקב מלכה חרל״פ

שלו׳ נתן רענן-קוק

שלו׳ נתן רענן-קוק,
חתן מרן הגה״ק זיע״א.

Address: Chief Rabbi A. I. KOOK's House, for the CENTRAL UNIVERSAL YESHIVAH "Merkas Harav", P.O.B. 5010, Jerusalem

טייערער תורה פרייַנד !

צו זאמען מיט דעם איינגעשלאסענעם אפיל, וועגדען מיר זיך בעזאנדער צו אייך, פיר באלדיגע פערשטארקטע תורה-הילף, איבער-הויפט אין די קומענדע יום-טוב טעג.

קריטיש ניט אויס צו-סרייבען איז די עקאנאמישע לאגע פון די הייליגע צענטראל-ישיבה. די יעצטיגע טורבולענטע אומשטאנדען האבען איהר שוער אנגע-שראפען. יעדע הילפע האט יעצט דרינגענדע גרעסטע רעטונג'ס-בעדיימונג.

די הייליגע תורה אין ארץ-ישראל און ירושלים אובזער עוויגע הויפט-שטאדט, די פיעלע אומגעקערטע תורה-יוגענד פון גלות, מאכען פון יעדער איינ-ציגען, ביי דעם יעצטיגען גרויסען און הייליגען מאמענט, גרויסע פעראנט-ווארטליכע אנשטרענגונג, פיר זייער רעטונג בעיה. - זאלל יעצט, איירע הייליגע תורה-הילף וואס מעגליך גרעסער זיין און וואס מעגליך שנעלער קומען, וויייל דער מאמענט איז זעהר דרינגענד. און די ברכה פון אובזער הייליגע תורה, פאלק און לאנד, וועט אויף אייך אנקומען.

האט א בסר'ן פרעהליכען פסח, ולטנה הבאה בירושלים הבנוי' בזיו תפארת קדושתה ומלכה משיחה בראשה, בביא.

מיט טיעפסטע תורה און יוים וואונטשן
מציון וירושלים.

הנהלת הישיבה המרכזית הק' בעיקותיו.

CENTRAL UNIVERSAL YESHIVAH of Chief Rabbi A.I.Kook, JERUSALEM.
P.O.B.5010

Our dear Torah friend :-

We beg to enclose herein an appeal in which we earnestly request your generous support in time for Passover.

Words cannot possibly describe the sad economical plight in which we find ourselves now. Present war conditions has severely effected our holy Yeshivah which is struggling to make possible the continuation of its vital activities.

Torath Eretz-Israel, our holy Metropolis Jerusalem, as well as the many Goluth students, all demand at this critical moment your responsible exceptional efforts for their immediate rescue. We hope that your maximum help will therefore be forthcoming as quickly as possible. And, may the blessings of our Torah, People and Land bystand you accordingly, Amen.

With Passover blessings of "Leshona Habo Biyerushalayim",

Very truly yours,
The Management,
Central Universal Yeshivah, Jerusalem.

J. M. Charlap
Dean

Sh. Z. Rabinowitz-Kook
Son-in-law of late Chief Rabbi

ישיבת "מאקאווא"

ר"מ הרב משה נתן נטע למברגר

מלפנים אב"ד ור"מ דק"ה מאקאווא יע"א

כפר אתא ת"ו

בנק: בנק הדאר מס' 2661 כפר אתא

ת. ד. 29, כפר אתא

ב"ה, יום אדר תשי"ג

ברכה מציון וכט"ס להנכבד מר כלו, פה"נ עכב"ב

מוסדנו שהי' אחת הישיבות המפורסמות בהונגריה זכינו להקימה בארה"ק זה חמש שנים ואמנם עוד לא באנו אל המנוחה והנחלה כעת יש לפנינו מקרה טהור להניח בנין המוסד ומשכנו בכל הדרוש ושי"ו נוכל ממנו להרבות גבולנו בתלמידים ובפרט כעת שעולים לכאן פליטי החרב בהונגריה ר"ל

אנחנו חושו לעזרתנו בטוחים ומצפים בהקדם האפשרי בסכום מסוים הנחוץ למטרה נשגבה שלפנינו

ובזכות קיום מוסדות מגדלי תורה בארה"ק ואה"ק נזכה כולנו יחד במהרה לאור חדש על ציון יאיר ונ"ר

בהוקרה וכל הכבוד

משה נתן למברגר

ר"מ

ישיבת מאקאווא
שע"י
הרב
משה נ. נטע למברגר
מלפנים אב"ד
ור"מ דקה"ק [illegible]
כפר אתא

YESHIVAH & TALMUD TORAH
„SHEVET SOFER"
OF PRESSBURG
IN JERUSALEM
Under the direction of Chief Rabbi AKIBA SCHREIBER
of Pressburg

Founded in the year 5576 by the Holy
„HATAM SOFER" of blessed memory

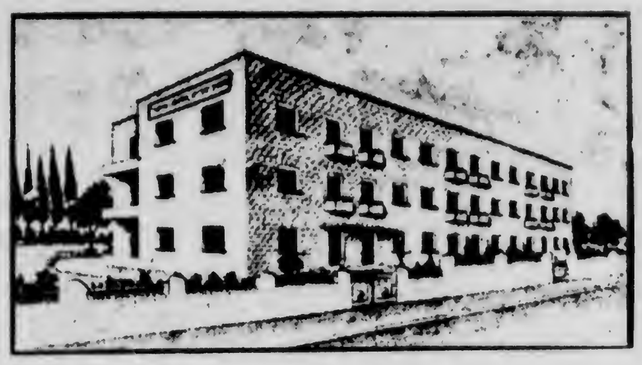

הישיבה הגדולה והתלמוד תורה
שבט סופר
מפרשבורג
בירושלם ת"ו
בנשיאות הגאון האדיר מרן עקיבא סופר שליט"א
נאב"ד ור"מ דק"ק פרעשבורג יצ"ו.

נוסדה בפ"ב ע"י רשכבה"ג בעל חתם סופר זי"ע
בשנת תקס"ז לפ"ק

ב"ה. ירושלם, ...י"ד מנחם אב תשט"ו... Jerusalem
ת. ד. P. O. B. 5085

כבוד
ידידנו הנעלה והנכבד איש חי ורב פעלים והמעש
הרב הגאון מוהר"ר חיים בלוך שליט"א
נויארק

שלום ורב ברכה.

במצב הנורא הנוכחית העוברת על ישיבתנו הק' נאלצים אנו לפנות בבקשתנו הרצינית לפני מע"כ, ומלאים תקוה אנו כי יאזין ויעריך את רצינות קריאתנו המופנית להצלת הישיבה.

לצערינו הגדול כבר זמן ממושך של כמה שנים אשר ישיבתנו הק' מתאבקת בקיומה לרגלי צוק העת המעיק עלי' באופן חמור ביותר, עם הכפלת ההוצאות השוטפות לרגלי היוקר הגדול, אשר העמידה את הישיבה בגרעון כספי מדי חודש בחדשו מבלי יכולת והאפשרות לכסות את ההוצאות המרובות לכלכלתם והחזקתם של התלמידים והיתומים מפליטי הגולה, המצב הוא איום ונורא המרחף סכנה רצינית לקיום הישיבה ח"ו.

לעת טרופה ומצוקה זו פונים הננו למע"כ נא ונא יעמיד א"ע לימין הישיבה, יגביר פעלו והשפעתו למען הצלתה, יעורר את הנלוים אליו לחובת השעה למען בית היוצר הרוחני העתיק יומין שריד מפעל חייו של רבן של כל ישראל מרן החתם סופר זיע"א, נא ונא יחוס ויחמול בעוד השעה רצוי' לכך, בעוד הזמן מספיק להציל את הישיבה מדחקה וממצוקתה, נא ונא אל יעמוד מרחוק לראות ח"ו כבלע הקודש.

בטוחים אנו כי לא יחסוך כל אשר לאל ידיו לעשות, וביחוד בימים הממשמשים ובאים עלינו לטובה אלו ימי הרחמים אשר כל לב רגיש לדבר מצוה ביחוד להחזקת והצלת התורה, ובודאי יצליח בחפץ ה' לרומם את קרן התורה .

בזכות זה ישמח לבו ויראו עיניו בהרמת קרן התורה ולומדי' ובישועתנו הנצחית אשר נושע תשועת עולמים בב"א.

בכל הכבוד הראוי ובברכת התורה

בשם הנהלת הישיבה

הישיבה הגדולה ות"ת **שבט סופר** מפרשבורג יצ"ו, ירושלם ת"ו

Yeshivah & T. T. „SHEVET SOFER" of Pressburg JERUSALEM

ת. ד. 5085

P. O. B. 5085

Rabbi
Ch.Bloch C/o Jaffe
271 Beach 17
For Rockaway N.Y.
U;S;A;

RABBI A. M. ISRAEL
82 PENN STREET
BROOKLYN 11, N. Y.

BROOKLYN, N.Y.
JUN 2
6-PM
1950

RABBI DR. CH. BLOCH
2050 DAVIDSON AV.
BRONX N.Y.

הרב אברהם מאיר איזראל

אבדק"ק הוניאד (רומעניא) ואח"כ רב אב"ד בעיר וויען

RABBI A. M. ISRAEL (ERNST)

RABBI OF HUNYAD AND AFTER THE WAR RABBI IN VIENNA

EXEC. DIR. OF YESHIVAS CH'SAN SOFER, N. Y. C.

RESIDENCE:
82 PENN STREET
BROOKLYN 11, N. Y.
TEL. UL 5-6868

OFFICE:
YESHIVAS CH'ASAN SOFER
300 EAST 4TH STREET
NEW YORK CITY
TEL. OR 4-4094

ב"ה, ב' במדבר תשי"ט לפ"ק ברוקלין תצ"ו.

ישר"ר וכט"ס א"כ ידידי הנעלה והנכבד הרה"ג המפורסם, אשכול הכופר, חכם וסופר, חובר חבורים מחובטים, הבקי הנפלא בכל מקצועות התורה והמדע וכו' וכו' מוה"ר חיים בלאך שליט"א, ולכל הנלוים אליו חיים ברכה ושלו'.

אחר דרישת שלו' תורתו וחכמתו הרמה,

אני בזה לבקשו, שיואל נא בסובו להעתיק לי – אם במצא כזה תח"י – מכתבי הגאון והצדיק הספו' מוה"ר חיים יוסף גמ"ל זצ"ל שהי' אבד"ק מסראפ-קוב, אונגארן, /בפטר ד' אדר תרכ"ז/ שהי' מגדולי תלמידי חת"ס זצ"ל, ומחסידי הרה"ק מהרם"מ מדיסנוב זצ"ל והרה"ק מהר"ן מראפשיץ זצ"ל.

גם ימחול נא להודיעני, מה שיודע ע"ד תולדותיו, שיחוסיו והנהגותיו של האיש הפלאי הזה, כי בטוח אני שכ' ידידי הרה"ג שליט"א ברוב בקיאותו בודאי יודע להורותנו כמה עלומים ע"ד יחוסו ותולדותיו של הגאון הנ"ל.

והנני אסיר תודה למעכ"ת ידידי נ"י ע"ז, ואי"ה לעת מצוא אשיב גמולו הטוב בראשו.

והנני בזה ידידו הנאמן הדוש"ת באה"ר, והטאוה להם שמחת חג מתן תורתנו הבע"ל.

אבדק"ק הוניאד והגליל

נ. ב.

אין דרכי להשתמש בחותמ ספרותי שאול, אך ורק באופן דבר בשם אומרו.

AR 7155-7156 2/4

CHAIM BLOCH Hebrew-Yiddish Correspondence); 1942-1962

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Avenue
Bronx 53, N. Y.

בשק אנשים חוגג [illegible] ונורא בהרי פני דעלי ורבתו.

שלום ושלום רב לכבוד ידידי משכבר הימים הרב הגאון אוצר תורה ומדע [illegible]
גדל שם מוהר"ר מנחם מ. כשר שליט"א

מרתקתני [illegible] ושמחתי שכן אחר התוספות רבה אני מאמין את השמועות הרבות.
בכתבתך שהוגי מתפלל בו נשלחים כמה תגים והחמש שלו מה [illegible]. אני
מעיין בהם בתשובות ואפילו שלו כסדרן לומר [illegible] אני
מברך [illegible] הנהגתי הלוא הגמרא [illegible], שסובך אני [illegible] הרבה
[illegible] : [illegible] חזן ו[illegible] שם [illegible] כנרת [illegible]
[illegible] ומה באצבע על זה הצועדים מרחוק [illegible] ואפילו
באצבע [illegible] להצול [illegible] מצוין -
יבוא [illegible] אנא שפה נעשה [illegible] - [illegible] גדולה [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] נעשה בו [illegible]. [illegible] על כרשן
[illegible] פי [illegible] לא היה להם הכח [illegible], אבל עשו בו [illegible] על [illegible]
[illegible] [illegible] היה [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] הרבה [illegible]
[illegible] — [illegible], הלא [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible]. מה עשו אלה שהיה [illegible] [illegible]: [illegible]
שעשו [illegible] [illegible] [illegible] היה [illegible]
[illegible] בשם שנדבר על אדם [illegible] על אדם לומר [illegible] שאני
[illegible] [illegible] הענין [illegible] הוא [illegible] — [illegible] [illegible] והאם
גם [illegible] העולם [illegible] [illegible] להיות [illegible]?

Ruth Chatin Elliott
2050 Davidson Avenue
Bronx 53, N. Y.

Koster
252 W 85 St
New York City

NEW YORK 1, N.Y.
MAR 21
12 30 AM
1962

Rabb. Charm Block
2050 Davidson ave
Bronx 53, N. Y.

Kasken
1135-55 St

BROOKLYN, N.Y.
OCT 29
8-PM
1942

BUY
DEFENSE SAVINGS
BONDS AND STAMPS

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Mr Ch Bloch
2050 Davidson ave
Bronx. N.Y.

Mosaic Law Congregation

SACRAMENTO, CALIFORNIA

16th - 26 Adar

Sacramento (16) Calif.

Meets on the first Monday of each month

M. KATZ
21 ESSEX ST., N.Y. 2, 1949.
GRamercy 7-0474

NEW YORK, N.Y.
JUL 7
11:30 PM
N.Y. 2, N.Y.

CHURCH STREET STATION

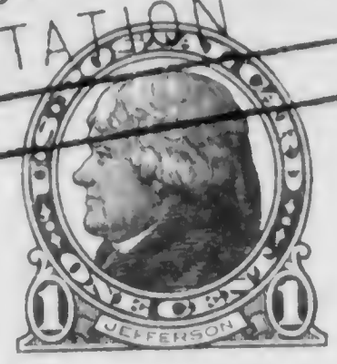

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Ch Bloch
2050 Davison ave
Bronx N.Y.

Rabbi A. Katz
1704 EAST 21ST STREET
BROOKLYN 29, N. Y.

BROOKLYN, N.Y.
JUN 4
8-PM
'9,1

BUILD YOUR
WISELY
U.S. SAVINGS

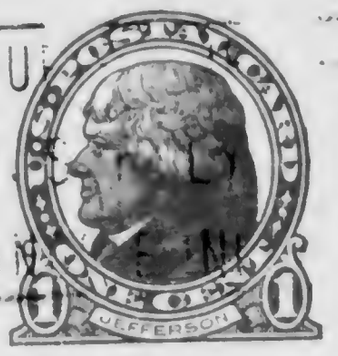

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson ave
Bronx 53. N.Y.

Rabbi A. Katz
1704 EAST 21ST STREET
BROOKLYN 29, N. Y.

BROOKLYN, N.Y.
JUN 12
10-PM
1951

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi
Chajim Bloch
2050 Davidson ave
Bronx, N.Y.

Dr Goldman
FA 7-0088

אגרת אויר
AEROGRAMME

RABBI CHAIM BLOCH
c/o JAFFA
292 BEACH 17
FAR RAKOWAY N.Y.
U.S.A

PAR AVION דואר אויר

קפל שלישי

כי יושם משהו בפנים האגרת — תשולח זו בדואר רגיל.

EXPEDITEUR — השולח

חברת בית־הכנסת ובית־המדרש
ולומדי ש"ס ומשניות במקהלים
„כנסת מרדכי"
(רחסידי אדמו"ר מסרגורה (פשמישל)
הרב ר' מרדכי שלום יוסף פרידמן שליט"א)
תל־אביב, רחוב בצלאל־יפה 10
סדינת ישראל
רשום במשרדי המינהל המחוז —
תל־אביב : מס' 70.90/29/10/40

קפל שני

קפל שלישי

כולל קאסוב ב"ה. **ISR. KOSSOWER GEM.**

בעיה"ק ירושלם תובב"א — Jerusalem (Palestine)

ירושלם, יום ט' לחדש טבת תר"ף

שלום רב וברכה והצלחה לכבוד ידידנו הנכבד

החסיד הנעלה החה"ש איש תבונה כש"ת מו"ה חיים בעק הי"ו

אחדשה"ט כראוי וכנכון!

אנחנו החו"מ מנהלי כולל קאסוב פה העומד תחת דגל כ"ק אדמו"ר הרה"צ הגאון המפורסם נזר תפארת חיים שליט"א
אבד"ק קאסוב והגליל, ואשר הראה הי"ד שלנו פה העומד ראשון פה היא ידידנו הנכבד הרה"ג הר' יוסף
רוזנקרנץ שי', למען טובת עניי כוללנו אשר בכל אה"ק ת"ו לקחנו לנו החופש לבוא אל הדר"ג במכתב הנני
בקבלנו על מנהלי אספת השקלי נדרי נפש רמבה"ן זי"ע אשר בעיר הבירה ווין, אשר לפי שפסת נפשות
כוללנו באה"ק נגד שאר הכוללים היינו כולל חבת ירושלים כולל וויזניצא כולל באטשאטש אם היינו בני
כוללנו נמרקים בהרבה כפי שמרויחים חלקנו שזה בווין להם שולחים אחדים גדולים בלתי הרבה
מספר שנגזר להם עפ"י האמת והצדק ואם נדרשים מאד כי נגוע לכוללנו הרבה יותר אחדים מספרי
הרמבעה"ן זי"ע, ע"כ אם פונים בזה להדר"ג ומבקשים אנו אשר למען כבוד כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
ולמען טובת העניים דכוללנו קאסוב יסלח נא למען הכבוד ולמען המצוה הרבה להשתדל ולהתאמץ
שזה להרים המשכורה ולדבר המעשה גם בזה מאתה והלאה ויספו לכוללנו הגונה לנו השקלים
בווין על חלקנו, ואנו יודעים ומכירים את כ"ה לאיש ישר ונכבד ובעל נפש ואוהב נאמן להצה"ק שליט"א
בקאסוב ויד לו רב בענינים האלו, לזאת בקשתנו שטוחה אל הדר"ג בזה כי ישתדל ויתאמץ בזה
ותקותנו חזקה ותאמנתנו כי בהשתדלותו ופעולותיו הנעלים ודבריו המתוקים ואמונתו הנכבדה
יעשה פרי רב וטובה גדולה למען טובת עניי כוללנו באה"ק אנו חותמים בזה שלום וברכה
ובכבוד רב ומחכים לתשובתו ידידיו ומכבדיו וכ"ה נאם [signature] נאם [signature]

נאם נפתלי ווייסבלום [signature]

[signature]

בברכת שלום לו ולמשפ' מאתנו ומשפ' [signature]

ועד כולל קאסוב גאליציען בארץ ישראל בעה"ק ירושלים תובב"א
General Comm[...] Organization OF THE KOSUW-GALIZIEN JEWS IN Jerusalem Eretz-Israel

כולל קאסוב

בעיה"ק ירושלם תובב"א

ISR. KOSSOWER GEM.

Jerusalem (Palestine)

Herrn

Chajm Bloch

in

Wien 20

Rafael gasse 1/16

נפתלי וויסבלום
בעיה"ק ירושלם תובב"א
N. WEISBLUM
Jerusalem

האגודה למען המקומות הקדושים בארץ ישראל

הועדה לחר ציון
הר ציון ירושלים 778

Mount Zion Committee
P. O. B. 778 JERUSALEM

ב"ה, כ' במרחשון תשי"ח
14 בנובמבר 1957

לכבוד
הרב חיים בלוך
ברונקס.

ר.מ.נ. - שלום וברכה,

אך אני מצטער שלא נפגשנו ולא שוחחנו בקשר למכתבי הסבא שלי זצ"ל ואני מקוה שעוד נפגש.

יחד עם זה אבקשהו אם אפשרי לו לשלח אלי העתקים של המכתבים הללו.

בכבוד רב,

ד"ר ש.ז. כהנא

GRAND RABBI H. KAHAN
1517 So. Sherbourne Drive
L. A. 35, Cal., BR 2-7558

LOS ANGELES
OCT 24
1958
CALIF.

GIVE - ENJOY
THROUGH
COMMUNITY CHEST

Rabbi Black
2050 Davidson av
Bronx 53 N. Y.

BRadshaw 2-7658

הרב צבי כהנא

ספינקער רבי

נכד אדמו"ר מבענעדיקאוויטץ וקאפיש זצ"ל

GRAND RABBI HERMAN KAHAN

OF SPINKA

Cong. Anshe Sfard
8631 West Pico Blvd.

1517 So. Sherbourne Dr.
Los Angeles 35, Calif.

Dr. Zvi Cahn
300 W. 109th St.
New York 25, N.Y.

NEW YORK 1, N.Y.
JAN 15
4 30PM
1954

—EAR EAR SERV
—JOIN OMEN T
—ARME ERV N

UNITED STATES POSTAGE
THREE 3 CENTS

Rabbi Ch. Bloch
2067 Davidson Ave.
Bronx, N.Y.

Check
to Davidson on
Bronx

UNITED STATES
2 CENTS
FRANKLIN
POSTAL CARD

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi A.B. Kahan
15-13 far Rock Blvd
far Rockaway N.Y.

NEW YORK, N.Y. 57
SEP 12
7-PM
1957

BRONX CENTRA
STATION

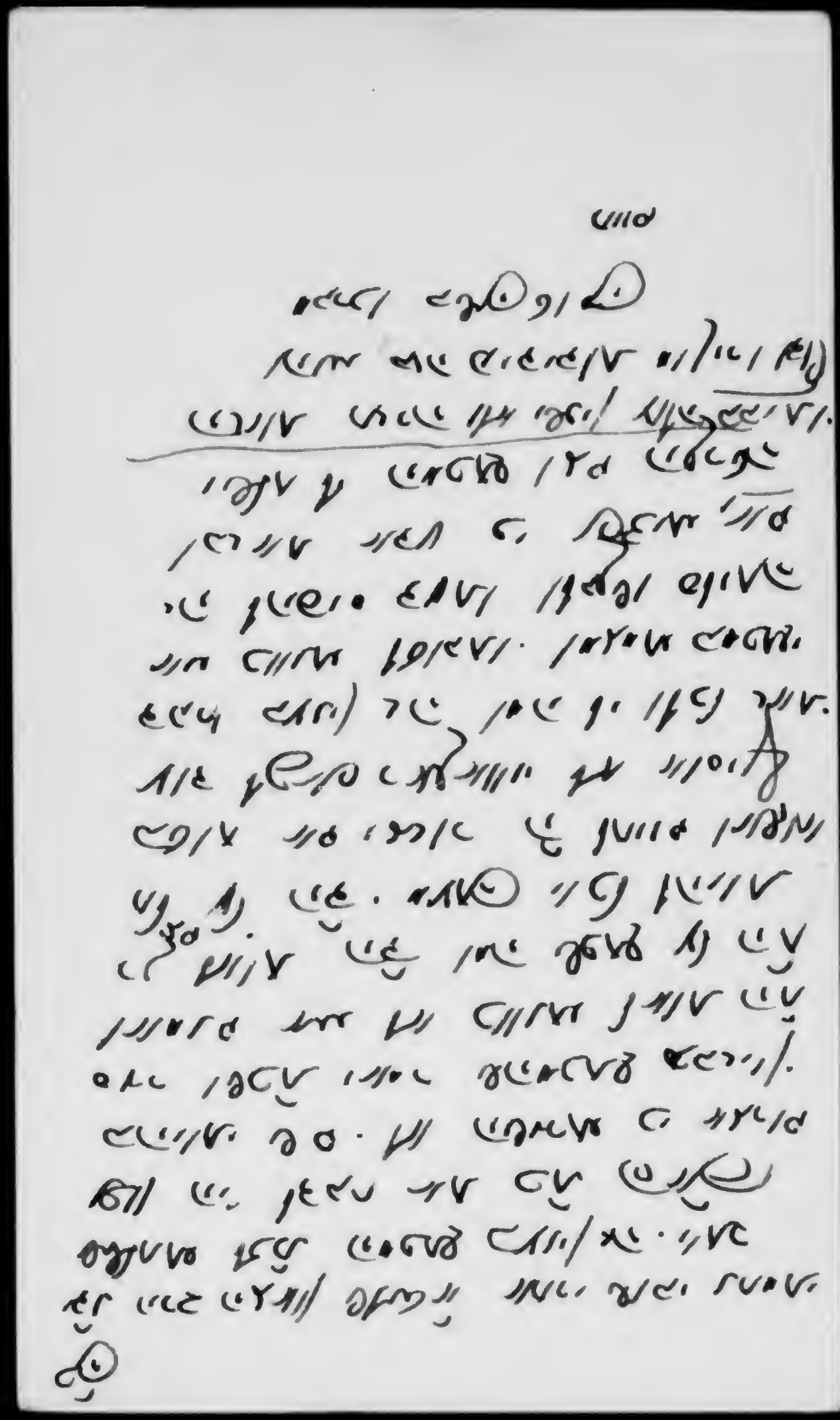

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Rabbi Chaim Bloch

2053 Davidson Ave.

Bronx 53, N. Y.

Rabbi Hersch Kohn
243 WEST 98th STREET
NEW YORK 25, N. Y.

UNiversity 4-1802 Study, RIverside 9-8390

ברכות מועדים לשמחה,

Rabbi Hersch Kohn

הרב צבי הירש הכהן

Cong. Tifereth Israel
of Riverside

243 West 98th Street
New York 25, N. Y.

דסב"ד, דתרש הנסים "וקף הפלאות" - "תהיש" אתק
ידיד עקר נכבד ומאד נעלה:

קבלתי בשמח לב ספרו הנתרון - מי נתן לאשה
יעקב - ותמה תמה איקרא על גאוני גדולי יוכמי ישראל
שבדורו של משיח השקר המשוקף והשתועב שטתו שניהם
בקרקע ולא גילוי על עונם פשעים ותטאותם של הני
בריוני שהסיתו על רשראל ועל כבנן בעצות ומיצחה
ותיכה שאין דלגמתם בדבשו ומי ישראל מעת היותם
לגוי - אי שמים בקשו עלינו כתמים - .....

NEWARK 6 N. J. JAN 7 11 PM 1953

UNITED STATES POSTAGE 3 CENTS 3

FIGHT TB YOUR TB ASSOCIATION

Rabbi Chaim Block

2050 Davidson ave.

Bronx 53 N. Y.

RABBI HERSHEL COHEN
74 Leslie Street
Newark 8, N. J.

CONG. AHAVAS ACHIM
B'NAI JACOB

Phone ESsex 2-8440

Rabbi Hershel Cohen
74 LESLIE STREET
NEWARK 8, N. J.

ב"ה ג' שמות תשכ"ו

אל כבוד הרב הגאון שלשלת היוחסין כש"ת ר' חיים בלוך שליט"א

איחרתי בתשובתי על מכתבו הנעים מפני טרדת הזמן,
ולכתוב לאדם גדול צדיק ושלם הדעת והבנה מושלמת, צריכים
שיהיו יקרו המצאות במקרה זו.

אני רואה הנוסח מכתבו הכל ורואה הנכבדה
של כת"ר בהבנתו על המשפטים והתוכן הצע שנאמר לאנשי השלום.
אבל לו הייתי על מקומו הייתי מחק את הרב סטבר שמכניס את
ספרו של כת"ר, זו לא הגונה לתמוך את הנוסחה הספר בוז
רחבה. הלא הרב הזה מפורש אמון אבל כ"ת, וגם אמון
ממקורות שונות, ומדוע אינו חלוק?

אולי כשכת"ר יצוף ספר תולדות חיים ונביאתו
שבודאי יקבלוהו בשמחה. ואני תפלה שהרבנים תולנו ותצוקהו ויזמנהו
כמונה שלמה בקרוב ומכבו לחולשות שבו רוחו לכבוד התורה
ומכבד מקדש שמה.

מוקירו ומכבדו כערך הרם
צבי הירש הכהן [illegible]

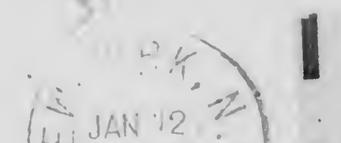

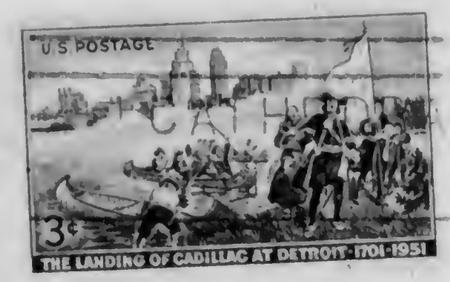

Rabbi Chaim Bloch

2050 Davidson Ave.

Bronx, N.Y.

Rabbi Hersch Kohn
243 WEST 98th STREET
NEW YORK
25

הרב ר' צבי הכהן נ"י

schaft gewesen. Seine Theorien haben in ihrer Auswirkung die in der klassischen Physik getrennten Prinzipien der Mechanik, Optik, Elektrizitaet, Chemie und Astronomie einer einheitlichen Gesetzlichkeit unterworfen. Die Welt des unendlich Kleinen, des Atoms, hat dem Astronomen, der in Lichtjahren denkt, den Schluessel fuer eine neue Architektur des Universums geliefert.

Die durch Einstein herbeigefuehrte Revolution des wissenschaftlichen Denkens hat das Verhaeltnis von Wissenschaft und Religion weitgehend beeinflusst. Zu Beginn dieses Jahrhunderts standen sich die Vertreter der Wissenschaft, die alle Weltraetsel loesen zu koennen glaubten, und die der Religion, deren Denken auf Jahrtausende alten Formulierungen beruht, feindlich gegenueber.

Heute hat die Religion gelernt, viele der woertlichen Darstellungen der Bibel symbolisch aufzufassen. Und die Wissenschaft hat eingesehen, dass das Geheimnis der letzten Antworten nur um so tiefer wird, je weiter unsere Kenntnis von den Kraeften des Weltalls reicht. Viele der fuehrenden Physiker haben versucht, dem religioesen Weltgefuehl des Wissenschaftlers Ausdruck zu geben.

Der Glaube eines Einsteins und eines traditionell religioesen Menschen sind weit von einander entfernt. Aber gemeinsam ist ihnen die Ehrfurcht vor dem Mysterium des Weltgefueges und die Ueberzeugung dass das Universum, in dem unsere Erde nur ein Staubkorn ist, einem einheitlichen Gesetz unterworfen ist.

Eine zahlreiche Zuhoererschaft, unter der sich viele Mitglieder aus Manhattan befanden, dankte dem Redner aufs herzlichste fuer seine hochinteressanten Ausfuehrungen. Dr.Brodnitz besitzt die seltene Gabe, auch ein schwieriges Thema so plastisch darzustellen, dass selbst der "Uneingeweihte" seinen Darlegungen folgen und sie verstehen kann. Sowohl durch die Groesse der behandelten Probleme, wie durch die Klarheit und Schoenheit der rhetorischen Leistung wurde der Abend zu einer Gedenkfeier gestaltet, die dem Geist Albert Einsteins Ehre bereitete. DR.HAHN sprach dem Referenten die begeisterte Anerkennung der Versammlung fuer einen schoenen Abend aus.

-a-

* * * * *

DIE SISTERHOOD AUF "FAHRT".

Es ist schwer nicht in Superlativen zu schwelgen, wenn man von dem Ausflug der Sisterhood Habonim nach dem Bronx Botanischen Garten berichten soll. Deshalb machen wir es in Stichworten:

WETTER: Blauer Himmel, kuehl und erfrischend ..... BETEILIGUNG: 104 (in Worten: Einhundert und Vier) Mitglieder und Freunde der Habonim. Davon 99 Frauen und 5 Maenner.....ALTERSGRUPPEN: 21 plus bis 80 plus..... STIMMUNG: Vorzueglich..... BLUMEN UND BLUETEN: Da kann man die Superlative nicht umgehen: Ein Traum von allen Schattierungen von rot, rosa, lila, gelb, blau und gruen..... TREIBHAEUSER: Von den Wuesten der Welt (Kakteen) durch die Dschungeln (herrliche Orchideen) zum gemaessigten Klima (heimatlich anmutende Fuchsienbaeume) ..... HOEHEPUNKT: Der Steingarten in Bluete und der Weg dorthin durch ein Meer von Glyzinien, Tulpen, Veilchen, Primeln usw.....

Rabbi H. Kohn
243 W. 98'St.
N.Y.C. 25

NEW YORK, N.Y.
MAY 28
1230 PM
1948

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

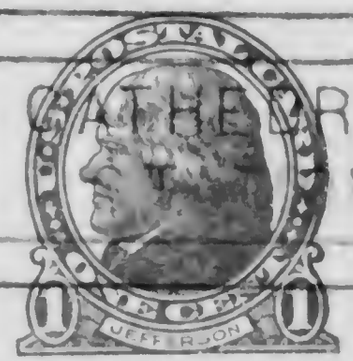

Chaim Bloch

2050 Davidson Ave.
Bronx, N.Y.C. 53

CONG. TIFERETH ISRAEL
OF RIVERSIDE

ביהמ״ד הגדול
תפארת ישראל דריווערסייד

צבי הירש הכהן
RABBI HERSCH KOHN
243 WEST 98th STREET
NEW YORK 25, N. Y.

UN ~~ACademy~~ 4-2606

ב"ה

יום ראשון לס' וישבתם על הארץ לבטח, כ"ט לעומר, בנין ירושלים לפ"ק

הכהנים והשלום נצר נוטרה, להאי גברא רבא ויקירא, המורם מעם
לסלסל ולהשלים דברי התורה, בהיכלו כולו אומר כבוד ותפארה,
הה"ה ידי"נ ואהובי איש בלום וכו' כש"ת מוה"ר חיים בלוך שליט"א
ושמרהו האל מכל צוקה וצרה, ויאריך ימים ויוסיף גבורה, ויזכה לראות
בבנין בית הבחירה, ובבנין ירושלים שיבנה במהרה,
אמרי פי [illegible] מקבלו השלום בה"ט ונה"ר.

הנני בזה מן המודיעים שאת ספרו השיר הנקרא בשם טוב
המשל לדברי חז"ל ופתגמיהם קבלתי באהבה וברצון במולאי ימים
דשבתו הולט"ו וקראתי לשבת ענג בגדול בין מרגלות הקודש לחזות
בנועם אמרות ה' אמרות טהורות קול המון כקול ש-די ולדקר
חז"ל בכלל וחכמי משנה בפרט שדיוקם עלינו לזו אהבה ולקט הנשארים ופניני
כמלקט שלשה תפוחי זהב ומשכיות כסף אימרו [illegible] ונגדיו
אגו דבר דבור על אופנים בהערות מדרשים שמעתם מצוינים
חן ירבה מן יפרה ממסד ועד הטפחות.
ולאות חיבת הקודש אמרתי אבוא נא באו - אולי הערות צעיר
פה צעיר שם מה שלענ"ד הנם בבחינת "עיקר" חסר מן הספר
למשל, באות אלף - אב הרמאים - [illegible] להיות לבן - אב
הרמאים - אין אב הרמאים - לבן -
אי אפשר לי בשום להאמין - (תשו' חת"ס) - ד"ל אך - אמו לי להאמין
אי אפשר לילוד אשה לפרוש מן האשה ? ..... (מהרש"א) חסר
ובזה זמן רב כל כך !
ומדוע נפקד הפתגם מתגוני הזהב - אנטהולו חד
ולוו בחשבון ? .....

המשך

נ.ב. יבנה מאמרו בהרוזברי - שלו יש לו את הקלרנו בסויגי וכו' וכו' כולל
בלבה - אלו אם [illegible] ביאן לו [illegible] וכו' רק בסוגם

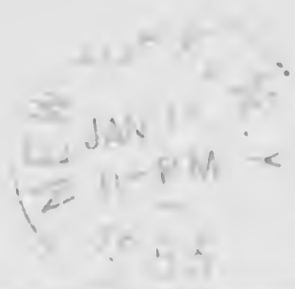

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Chaim Bloch

2050 Davidson Ave.

Bronx 53, N.Y.

STUDY:
בית תפארת ישראל
CONG. TIFERETH ISRAEL
OF RIVERSIDE
Riverside 9-8390

Rabbi Meyer Kohn
243 WEST 98th STREET
NEW YORK 25, N. Y.
UNiversity 4-1802

Kohen
243 W. 98 St.
N.Y.C.

Rabbi Chaim Bloch

2050 Davidson ave.

Bronx 53, N.Y.

FORWARD BUILDING
NEW YORK, N.Y.

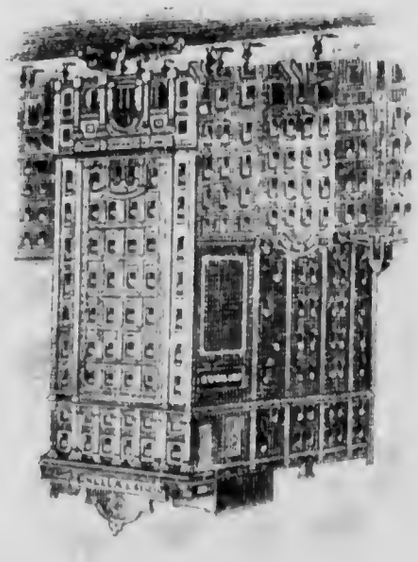

JEWISH DAILY FORWARD
World's Largest Jewish Daily
175 EAST BROADWAY
NEW YORK 2, N.Y.

Dr Jri Calm
300 W. 109th St
New York 25. NY

NEW YORK, N.Y.
FEB 6
1-AM
1950

SAVE THE EASY WAY
BUY U.S. BONDS
PAYROLL SAVING

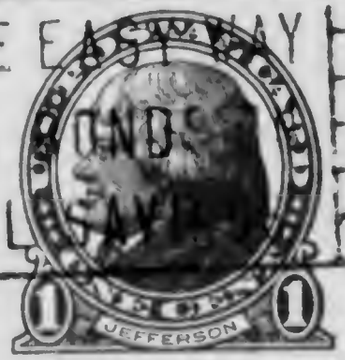

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Robbi chaim Bloch
2050 Davidson ave
Bronx 53. New York.
NY

5 ספט. 1950

לכבוד הרב החכם ר' חיים בלוך נ"י

ל. מצאתי בתלמוד (או במדרש) שהשמות בגוו
קדמה לפני הבריאה אשר ברא את העולם
בשנות ב' (בראשית) או נעלם שהאומר הוא שלהם
(וכתוב) בהיכל הבריכול ותפלת ~~[illegible]~~ עד היות שברא מזה
העולם ונברא ה' בשנת ב'.

עוד מצאתי שם: ש שהשמות בגוו לפני ה'
ושמו שלא יחריב את בית המקדש ויגלה את ישראל מזו
ומפני שלא היה כהן הדור ומעלה מפיזה אלה
שבני ישראל שלא נמנו. אולי תדע את מעשה ומקור
במדרש ליפור
המסופר הזה. יסלחו ולא עצבתי. שלך בוזי כהן!

RI. 9-4061
DR. ZVI CAHN
300 WEST 109TH ST.
NEW YORK, N. Y.

דר. צבי כהן

מאַי 26. 1943

זער געערטער ה׳ [illegible]

דערהאַלטן [illegible] בריוו [illegible]
פּראָגראַם. איך [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
איך [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

אייער צבי כהן

[illegible] 12 [illegible]
[illegible]

74 Leslie St
Newark 8 N. J.

NEWARK
APR 1
8 PM
5 6561
N. J.

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

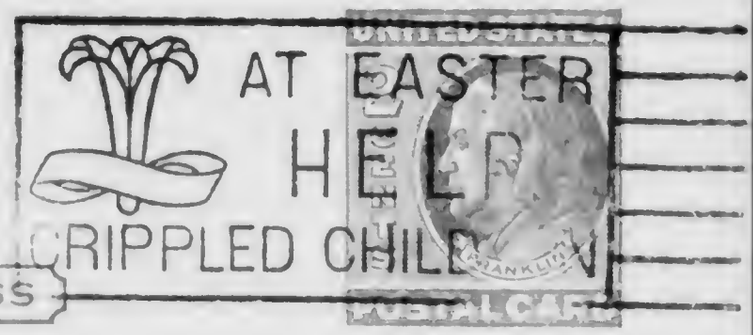

Rabbi Ch. Bloch
2050 Davidson Ave
Bronx 53,
N. Y.

Dr. Jr. Calm
310 W. 109 St
My 25. My

NEW YORK, N.Y.
FEB 8
2 30PM
1950

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

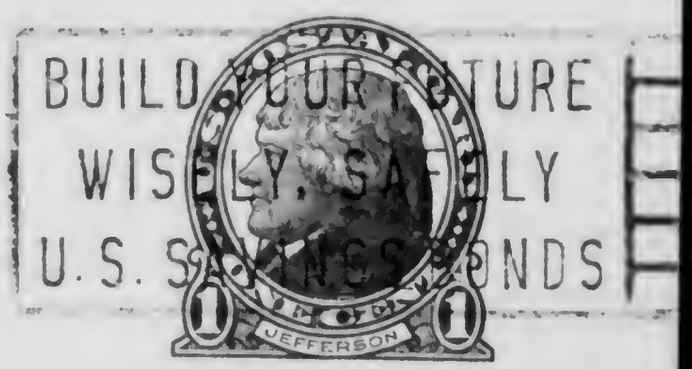

Rabbi Ch. Bloch
2050 Davidson Ave
Bx My.

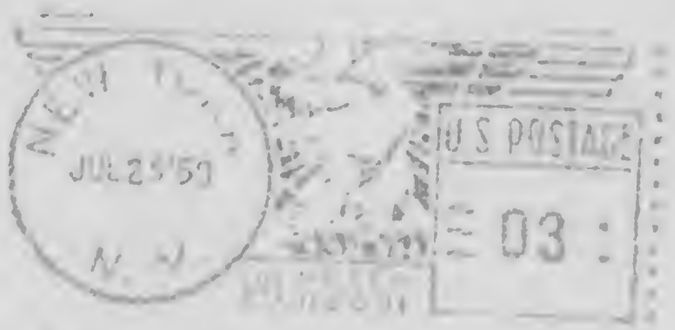

NEW YORK
JUL 25 '59
N. Y.

U.S. POSTAGE
03

Rabbi Ch. Bloch
c/o Jaffa
~~[illegible]~~ 292 – 17 = 84
Far Rockaway
N.Y.

Dr Jr Cole

175 EAST BROADWAY

NEW YORK 2, N.Y.

...יכטונג וועגען פאר־
...ע ענינים וואָס האָבען
...טערעס פאר אידען.

פון אהרן צייטליז

נאָך וועגען דעם קאָצקער רבי׳ן

(א בריוו פון א לייענער)

זעהר חשוב׳ער אהרן צייטלין: —

אין צוזאמענהאנג מיט אייערע קורצע, אָבער טרעפליכע באמערקונגען וועגען דעם שרייענדיגען בוך פון צבי כהן מכח דעם קאָצקער רבי׳ן ז״ל, געדרוקט אין "מאָרגען זשורנאל" פון זונטאָג, כ״ו סיון ה. י., דערלויבט מיר צו ציהען אייער אויפ־מערקזאמקייט אויף אן אינטערעסאנטער ארבייט וועגען דעם אלטען קאָצקער רבי׳ן, וואָס איז געווען געדרוקט אין׳ם "העולם" פון יאָהר תרפ״ז. דער שרייבער מאכט דאָרט צונישט די בבא־מעשה, וואָס די משכילים האָבען געהאט פארשפרייט וועגען דעם איינפלוס, וואָס א געוויסער דענטיסט קאָך זאָל האָבען געהאט אויף׳ן קאָצקער, און וואָס צבי כהן קייט איצט איבער.

אין׳ם "העולם" (אָרגאן פון דער אלוועלטליכער ציוניסטי־שער אָרגאניזאציע) פון כ״ה שבט, תרפ״ז (גליון ד׳), האָט א געוויסער שרייבער, מ. עדעלמאן, אָפּגעדרוקט א סעריע ארטיק־לען וועגען אלטען קאָצקער רב׳ן ז״ל. נאָכדעם ווי דער מחבר שילדערט די פערזענליכקייט פון קאָצקער רבי׳ן, גיט ער אויך איבער די געשיכטע, וואָס האָט קורסירט אין די משכיל׳ישע קרייזען וועגען א דענטיסט קאָך, וועלכער זאָל כלומר׳שט האָבען געהאט אן איינפלוס אויף׳ן קאָצקער. דער מחבר ווייזט צוריק די דאָזיגע בבא־מעשה און שרייבט (איך גיב זיינע ווערטער אין אידישער איבערזעצונג):

"מען דארף באמערקען, אז די גאנצע מעשה מיט׳ן דענטיסט, וואָס האָט דעם קאָצקער רבי׳ן כלומר׳שט צו־גערעדט צו כפירה, איז פון קיין שום אָרט ניט באשטע־טיגט געוואָרען, אחוץ דער לעגענדע, וואָס איז געווען פארשפרייט צווישען די משכילים. אויף מיין בקשה האָט [illegible] די אידישע קהילה אין מעזעריטש געווענדט צו דער [illegible]־פארוואלטונג פון קאָצק מיט א פראגע, צי עס האָט [illegible] אין יענע יאָהרען פיגור־רט א מענש מיט׳ן נאָמען [illegible] (ווי עס הייסט דער דענטיסט אין דער משכיל׳ישער לעגענדע). און איך גיב דאָ אות־באות אן איבערזעצונג פון דעם ענטפער:

"קאָצק, 17טער נאָוועמבער 1924.

"צו דער אידישער געמיינדע פארוואלטונג אין מע־זעריטש.

"איך דערקלער, אז אין די מעלדונג־ביכער פון די [illegible]טענדיגע איינוואוינער פון אונזער שטאָט אין דער בא־[illegible]עפענדיגער צייט איז ניטאָ קיין מענש מיט דעם דאָ־[illegible]ן נאָמען. די מעלדונג־ביכער פון די ניט־שטענדיגע [illegible]וואוינער פון יענע יאָהרען פעהלען. אלטע לייט פון [illegible] צייטען געדענקען ניט פון א דענטיסט מיט אזא נאָמען."

"אויף דעם דאָזיגען ענטפער איז אונטערגעשריבען דער הויפט פון דער קאָצקער שטאָט־פארוואלטונג."

"דאכט זיך, אז דער דאָזיגער ענטפער (מצד דער קאָצ־קער שטאָט פארוואלטונג) צושטערט דעם גאנצען בנין פון דער דערמאָנטער לעגענדע... אויסער דעם געפינען מיר ניט אין דער מתנגד׳ישער און משכיל׳ישער ליטערא־טור פון יענעם דור אפילו די ווייטסטע אָנדייטונג וועגען אזא געשעהעניש."

אלזאָ, קלאָהר: די מעשה וועגען א דענטיסט קאָך איז א משכיל׳ישע אויסטראכטעניש, און דאָס אויך פון די שפּעטער־דיגע — און ניט פון יענע משכילים, וועלכע האָבען געלעבט אין דער צייט פון קאָצקער רבי׳ן ז״ל. וואָלט די מעשה געהאט א וועלכען עס איז יסוד, וואָלט זיך זיכער אָפּגעזוכט א משכיל׳ישער שרייבער, וועלכער וואָלט דאָס פארשריבען לדורות. דער ליגען האָט דאן ניט געקענט געבוירען ווערען, ווייל דאָס וואָלט צופיעל געשטאָכען די אויגען. די שפּעטערדיגע משכילים האָבען זיך שוין דאָס געקענט דערלויבען, ווער ס׳איז באקאנט מיט די מעטאָדען פון פארשידענע משכלים אין זייער קאמף מיט חסידות, פאר דעם איז דאָס ניט קיין איבערראשונג.

איך וועל אייך דאנקבאר זיין, מר. צייטלין, אויב איהר וועט אָפּדרוקען דעם דאָזיגען בריוו אין אייער קאלום.

בכבוד רב ובהוקדה, ד. דאווידזאָן,
701 וועסט 180טע סטריט, ניו יאָרק.

DR. ZVI CAHN
300 WEST 109TH STREET
NEW YORK 25, N. Y.

TELEPHONE RIVERSIDE 9-4061

DR. ZVI CAHN
300 WEST 109TH STREET
NEW YORK 25, N. Y.

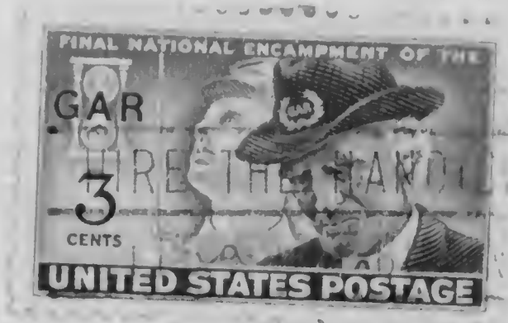

Rabbi Chaim Block

2050 Davidson Ave

Bronx 53, N.Y.

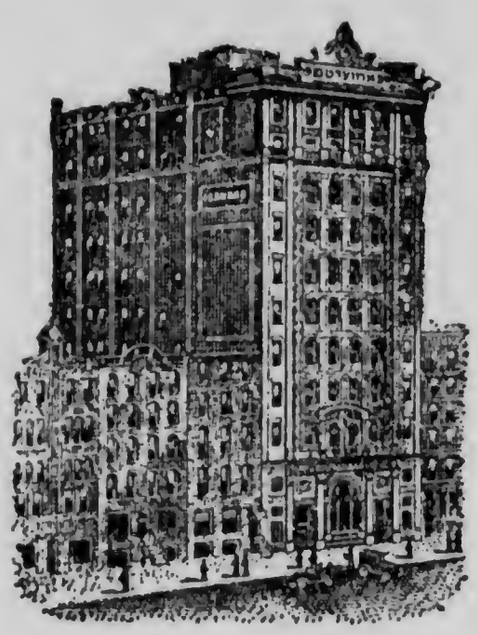

JEWISH DAILY FORWARD

World's Largest Jewish Daily

175 East Broadway

NEW YORK

July 24, 50

JEWISH DAILY FORWARD
World's Largest Jewish Daily
175 EAST BROADWAY
NEW YORK 2, N.Y.

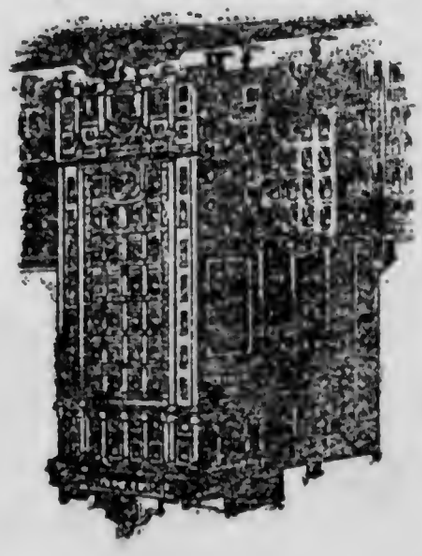

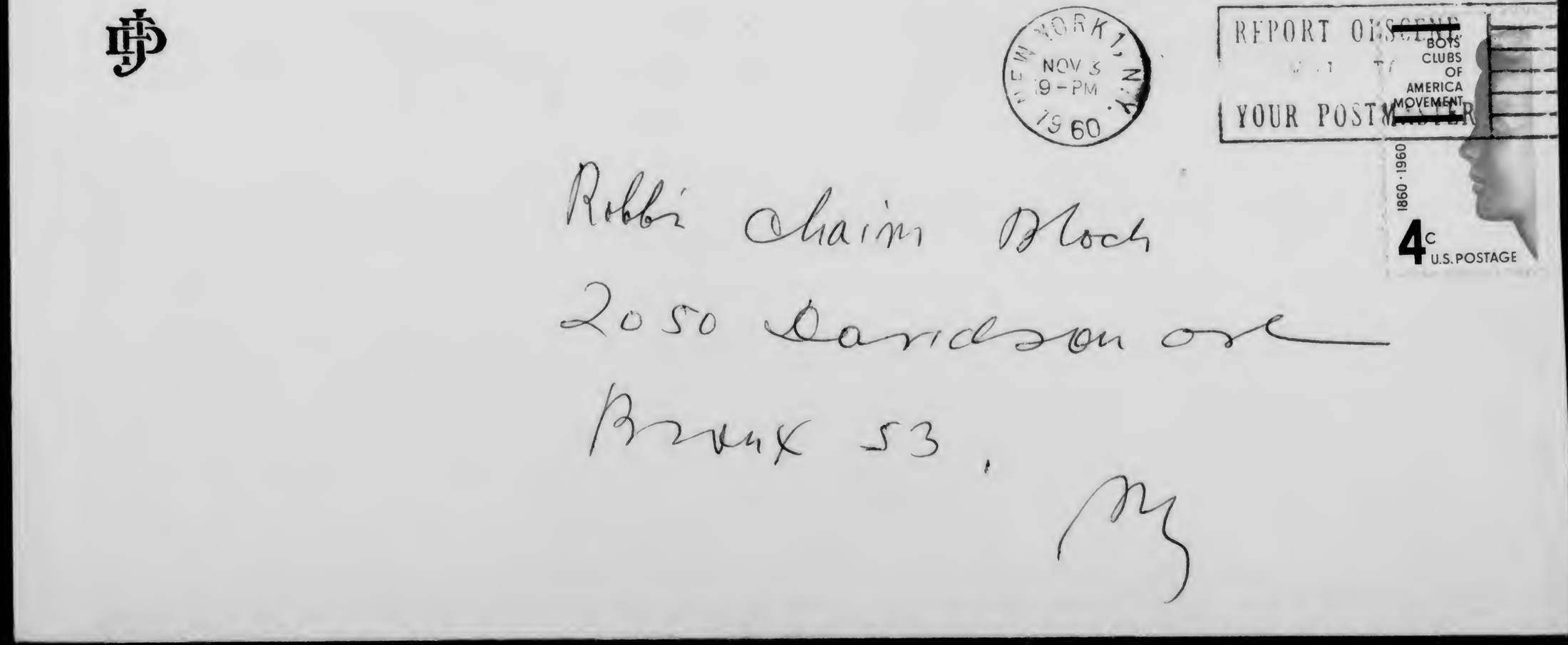
NEW YORK 1, N.Y.
NOV 3
9-PM
1960
REPORT OBSCENE
YOUR POSTMASTER
BOYS CLUBS OF AMERICA MOVEMENT
1860 · 1960
4c U.S. POSTAGE
Robbi Chaim Block
2050 Davidson ave
Bronx 53.

175 EAST BROADWAY
NEW YORK 2, N.Y.

Tel. ARmitage 6-2634

RABBI MOSES W. KAHN
OF THE
CONG. TIPHERETH ZION
1233 North Hoyne Avenue
CHICAGO 22, ILL.

טעלעפאָן אַרמיטיידזש 6-2634

הרב משה זאב כהן
רב דקאָנג. תפארת ציון
שיקאגא, איל.

מלפנים רב בעיר אַבעל ועוד קהלות בליטא.
מחבר ספר „תפארת משה", שו"ת חידושים וביאורים והדרנים.

בע"ה יום ד' י"ג לחדש אב ד' שנת תשי"ק

לאיש שלום ורעי. לכבוד הרה"ג כמה"ר [illegible] ר' חיים בלאך נ"י.

אחדשה"ט בברכה רבה.

רצ"ל לזה ימצא שני דולרים בעד חוברת שלו "מאשרים מעיים ומגדירים".

הרמה [illegible] עד כה מתשובה אבני שסגנוני לא מצא חן בעיני לו
והיא כי הדבק אתו אבל איכך דודים את הרושם הגדול שהיתה
עושה חוברת זו אילמלא דיבר את הדברים בנחת רוח ובנעימות
בדרך ארץ.
כי, שאתה כותב כי אנא חיבורי זה לא בכר חיבור גדול הכמות
ורב האיכות שהמבקרים אין גומרין עליו את ההלל, - כמו קרא ב"הפרדס"
ובהמאורות וכו' השבחים שנאמרו עליו — וגם לו היה אמת בהלכות שונות
על גדולי תורה ובכלל דברת בנחת ודבריו כדרך הראוי, לא
והעורך [illegible] אלי, מן [illegible] התחיל לדבר את קשות - באיזה תשובה -
להשיב לפי דעתי ואפילו "שנעשו ליתקום לענות על דלוגיו, ויש לי הרשות
[illegible] תשובה כהלכה. בדלוגים גדולים והוא ידפיס". אבל אנכי
[illegible]. גדולי אמריקא וגדולי ארץ ישראל בלי דלוגים ועשה רושם גדול, עד שהסכימו
ואולי אינם [illegible] לכם שודבר נוסח פשה - בעצם, ודוקא, אויש כאמו.

Tel. ARmitage 6-2634

טעלעפאן ארמיטיידזש 6-2634

RABBI MOSES W. KAHN
OF THE
CONG. TIPHERETH ZION
1233 North Hoyne Avenue
CHICAGO 22, ILL.

הרב משה זאב כהן
רב דקאנג. תפארת ציון
שיקאגא, איל.

מלפנים רב בעיר אַבעל ועוד קהלות בליטא.
מחבר ספר „תפארת משה". שו"ת חידושים וביאורים והדרנים.

בע"ה יום ה' י"ז לחדש שבט שנת תשט"ו

חיים שלום וברכה לכבוד הרה"ג סופר מהיר את מדעו כו' וכו'
כש"ת ר' חיים אפרים בלאך שליט"א,
אחדשה"ט בברכה רבה
הנה מכתבו, ספרו ראיתי שהוא איש גדול ולכן שלחתי אליו
ספרי „תפארת משה" שני חלקים (בדרך זאגן) אשר המבקרים
דנים בו ובאו, אין גומרין עליו את ההלל, ואם נמצא את
הספר שלו „היכל לדברי חז"ל ופתגמיהם" מאד ברצוני שישלח
לי, ספר אחד, להכירו ולהשג
ספרו היקר ידע מה שחשוב בעיני.
אחרי קריאת ספרו אוצר - אך ישמע לעצתי - שלא להוציא את דהדפסתו
חיי מקיפה בו, ולא דכגוונו שהוא ד' בו, להעשיר אוצרנו היקר
דספרו.- קטנה אני כי גם ימצא עוד מה שכרו במלאת הנ"ל. כי לא
הכלכה להוציא מלאך להועיל - לזה יעשה, אפשר להיות קפדן - אפילו
אם הוא נכון וצדיק
בקדש וברכה מכוונו לו ולכל אשר לו
מוקירו, משה זאב כהן המחבר הנ"ל

RABBI MOSES W. KAHN
1233 NO. HOYNE AVE.
CHICAGO 22, ILL.

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson ave.
Bronx 53, N.Y.

Rabbi Hyman Cohen
7810 Stillwell Rd
Cincinnati 37 Ohio

CINCINNATI, OHIO
APR 4
9 - PM
1955

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Avenue
Bronx 53, N.Y.

„נרות שבת"
בטאון השבת לכל
ת. ד. 900 טל. 3720
ירושלים — ארץ־ישראל

מחיר החתימה לשנה: בארץ־ישראל 800 מיל
בארצות הברית 5 דאלאר.
באנגליה אפריקה וכו׳ 1 וחצי לירה שטרלינג.
בארצות אירופה—לפי האפשרות של המשלם
למחנות ולקבוצים — חנם
שנים תשד־תשה־תשו מכורכים בכריכות נאות, 7 דולר כל כרך

נרות שבת — העתון הדתי הנפוץ ביותר

ב"ה ערב מרחשון התש"ט

שנות חיים ארוכים, בכל ברכות שמים עליונים לרב יקירי ידידי.
החכם והסופר מאד מכובדי. גדול מרבן שמו ר' חיים בלוך נ"י ויזרח,
אישי המחבר, שלום רב מאדון השלום.

הכרת נפשי הוא לי להגיד לאדוני, כי אכזבה איומה ומרה
ניתנה לי. רוב שיחו ונכשו בולם אתמול כי יעבור, לבראה כבה כמהו
שערכו אלו רוב שנותיו, עתותיו וימיו, באהבת תורת ה' עמו וארצו,
מתמחי ספרי ומתמחי לבראי, משל כאילו. חס=ושלום, תהיה זו הראשונות?
ועל שום מה? על פליטת קולמוס של פלוני או אלמוני. הן אם נבוא
לבדוק בשפע בדיקות, הלא גדולים וטובים מהם נקה לא ינקו. האם
משום הא נחזיר חלילה את כל עולמנו לתוהו=ובוהו. חלילה, חלילה ו
וידע לבי את לבו דוה. לב אנוש אנוש הדבר מהכיל, את כל גודש
התלאה, את אסון=האסונות אשר מצא את עם ה' — ואין אדם נתפש
על צערו. ולא באתי בשורותי אלו אלא לאמצו לחזקו ולעודדו. "יסר
יסרני יה ולמות לא נתנני יאמר נא ישראל — וכאשר אני רואים כי לא
שוא עמלו בוניו בו הפי זה מלפוח כי ה' בונה בית בארצו לשארית
נחלתו, ודבי. כבש. דרחמנא לא הלך? בכל זאת אני לי-ה ולי-ה עינינו. הוא
שב ושוב לרחמנו ויצו את ברכתו בכל מעשינו, כי אלו נשליך יהבנו.
בפ"ש לבביים לכ"ת, לאשת חבר כחבר, לבתו וחתנו הנכבדים, ולכל
צאצאיכם היקרים, ולגפא-טבא ומזלא יאה לכלות הבת. ששון ושמחה
ברכה והצלחה בביתכם סלה עד כי יביא שילה הנני כסולק שלום ועוצרק
צופה לישועת ה' ולגאולה שלמה וקרובה ב"ב וידידו דו"ש מוקירו ומכבדו
כערכו הרם והנשא, החותם בקשה משולשת והנך הולך אתי. החותם,
משפ׳ הכהן —

נ"ב. ראיתי כי בב היקרים ה"ו ולדעתי כי גדולה הכנסת אורחים וכו' —
ותשואות חן חן. הנ"ל

„נרות שבת"
בטאון השבת לכל
ת. ד. 900 טל. 3720
ירושלים — ארץ-ישראל

מחיר החתימה לשנה: בארץ-ישראל 800 מיל
בארצות הברית 5 דאלאר.
באנגליה אפריקה וכו' 1 וחצי לירה שטרלינג.
בארצות אירופה—לפי האפשרות של המשלם
למחנות ולקבוצים — חנם
שנים תשד-תשה-תשו מכורכים בכריכות נאות, 7 דולר כל כרך

נרות שבת — העתון הדתי הנפוץ ביותר

ב"ה
עש"ק נח התשט

כבוד ידי"נ היקר ונעלה, רב פעלים ותהלה, החכם הכולל מופלג [illegible]
אמת ועניו צדק איש אשכולות ר"ח גלוק [illegible] ויזרח.
[illegible] ושלום כל משפחתו הרמה.

שמחתי בביקורו, ושמחה כפולה ומכופלת, כי לא יגבה סרא, אלא אוניש
בזיונש פגע והבדל המשקפות יגרום לקרוש הדבות. עכ"פ הנה גם כ"ת
דביעה בבמתם הרחבה כי בכבוד ה' הסתר דבר. ולמה לי להתווכח, בכבוד
ה' [illegible] ויזרח במהרה ומלאה כל הארץ [illegible].

חן חן יישר כחו ונחלו לעוררותא, יפוצו מעינותיו החוצה עם ט' ברכתא
נחת נסיבותא, עבור ההתעניינות להצלחת מפעלנו. כ"ת מבקש קצת
חקסו והוא צריך לצוות דבר — זכר תמיד בלתי מצוי בדורנו זה —
יחח ה' עמו ויעל כימים מקדם יהי נר אלקים וכוכב ההצלחה את דרך
נויע, וכאור שבעת ימי בראשית שבע תי"ם.

למעה"ש ישתפו נא אצל ידידו (מכללי מכירתו נראה איש הגון ומלומד)
מר וולה שלא לפרסם, בימים בלוצ, שום דבר נגד הצינות, סו"ס
כל מנין ובנין עצמו שקודם במלכות זו ומי יודע אם לא יכשל ולא
יחיש תר"ע פורסום ספר כזה כמוצא ומחטיא את הרבים שאין לו כפרה
עולמית. ואפילו יש ספק-ספיקא בזה ראוי לו לאדם ישר כזה להמנע
מזה. ועכ"פ תשובתו ברצון ויתיעץ לאפרץ עם גדולי התורה והוראה.
עם כ"ת חושב שאכתוב ועכו להשפיע אליו אין אני מתנגד להמציאו לו.

והנני בזה בשלום ומברך פאר וכבוד מוקירו ומכבדו
מרדכי השבתי
אורח נפה ולן פה בברוקלין

נ"ב. כשיכתוב לו תזמין זו שמחה מאוד לקבל שוב את כ"ת במעונו כי לציון
כבר יחשב לשונות שקבלו את ספריו ובמיוחד את זכרונותיו המסתאוס
הוא מר וולה לשון הקודש, או צריכים לכתוב לו דוקא גרמנית!

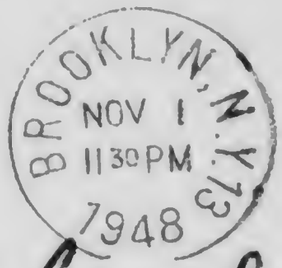

Rabbi
chayem Bloch
2050 Davidson Av.
Bront. N.Y.

from: Rabbi Mordechai Kohn
1127 President ST. Brooklyn, N.Y.

SYNAGOGUE
VAlley 1-9458

RESIDENCE
POplar 1-5329

RABBI HYMAN J. COHEN
7810 Stillwell Road
Cincinnati 37, Ohio

ה' [illegible] לס' 19

לכבוד הרב חיים בלאך שליט"א

הנני שולח בזה תשורה וה' הטוב שהציל אותך מכל צר
עוד ייטיב לך ויאר פניו אליך בכא"ס קראתי ספרך הזה בעיון רב
ובין השורות יכול כל בר דעת להבין עד כמה כח האמון
מגיע ובפרט שאני בעצמי פה בעיר סינסינאטי עיר הבירה
של אגודת הרבנים וד"ל

כמוני יש בודאי רבים מאחב"י שמבינים ומאמינים עד יבוא
קץ משיחנו ועד יעמוד כהן לאורים ותומים

בברכת חג שמח
חיים יעקב כהן

CONGREGATION
BETH MEDRASH HARAV
1513-17 FAR ROCKAWAY BOULEVARD
FAR ROCKAWAY 91, N. Y.

TEL. FAR ROCKAWAY 7-3724

בית מדרש הרב
פאר ראקאוועי, ניו יארק

בע"ה ד' נצבים, כ"ב אלול, תשי"ג.

כ"ט ה' השי"ת הכתיבה והחתימה לידידי,
החכם המלומד הגדול והסופר המפורסם
מליץ בשערי התרומיות הרה"ג מוהר"ר
משה חיים אפרים בלאך שליט"א

אחדשה"ט.

בכבוד, למלא רצונו הנני שולח לו בזה מכתבו הראשון
וגם גליונות, כפי בקשתו. אלא מהמכתב (המצורף) חסר, כי חלק אחד
שיחתוך דף הספרון דנתי אותו לאבדון, וכמו כן אמר לו את כ"ת. אך
המכתב המצורף לזה השארתי, כי יש בו כינויי השם. ומלבד זה הוא קדוש
"מ"ש" יש כאן, כי לא שלח על דעת כלל, כי בגופו יבין המכתב חסרה.
והנה ענינו כולל על שמו ויבא בעלו.

כ"ת לא יגרום לי שום צער, וממילא אין בלבי מאומה עליו.
קראתי אותו אז בתלפיות דין לברר דברי סוד יכין ובועז". ובעזה"י עוד
נשאר בזה ארוכות וקצרות בקול הבא גיבא עלינו לטוב ולשמחה ולברכה
עלינו ועל כל ישראל.

הנני כותב המכתב הזה על "שלחני" כאן, ובזכרונות נעימים
עולים בלבי בעת שהיינו בצוותא חדא. ובאמת כי השעה דחוקה מאד ומאד -
הנני מוכרח לקצר, ונתתי מודה לכת בדרך ידידות של קדם וקדם, והנני מברך
אותו ואת כל אשר לו בכתיבה וחתימה טובה לשנת חיים ושלום ולגאולה אמיתית בב"א
ידידו עוז המצפה לישועת ה"ת

[illegible] הכהן כ"ץ

CONGREGATION
BETH MEDRASH HARAV
1513-17 FAR ROCKAWAY BOULEVARD
FAR ROCKAWAY 91, N. Y.

FAR ROCKAWAY N.Y.
SEP 18
830PM
1957

PRAY
FOR
PEAC

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson ave.
Bronx 53, N.Y.

Ar 7155-7156 2/5

Chaim Bloch Hebrew + Yiddish Correspondence; $b^{[L]}_{(a)}$; 1945-1962

I

ב"ה לעומר ט"ב

נתבקשתי ממשפחתו עוד הפעם להעתיק את המאמר
בכתיבה נקיה להקל עליו את הקריאה, וכן היות ומשני
מרגליותיו בספרו "עלה התפלה" וגם בס' "עיר מקלט" מר דוד
מובאו, ע"י אוצר הספרים והביבליוגרף בן יקירנו מוהלנו.

שאין לבוא על אשת איש שנאמר לא תנאף. טעם מצוה זו
שחפצו של הקב"ה שעניני עולמו ועשה פירות, ובכל
אחד לאמוני בלתי ערוב, ופשיטתערבו זרע אנשים ותבואו
כמה מצות בתורה, כמו כבד את אביך, ובפני ערוה
ולא ידעו ולא יכירו בני אדם קרוביהן, ואבו הדבר
להיות האח נושא את אחותו, והאב את בתו, והמגדר
יכה את אביו בחושבו שאינו אביו, וכבר את מי שאינו
אביו ולבזות או יקללנו, ומחמת שהקב"ה חושבון שהיא
אביו ממונו אותו שלא כדין, וכן בהיפך, גם בזה יש
גזל וחמס, בעלבד שהוא גודל אשתו מתמחו, ונעבורה
זו היא סיבה מוכלת כמה נפשות שיבואו לידי
רביעית, וכמה תקלות, דהנה אם כן יש גודל ממון
שתעבור נחלה ממטה למטה, ובמצותיו במד"ר ומולה בו
מזל, ומולה כפולה שנולה בו בנפשם ובממון,
שרבואה זו נפשא אחרת לקחת מ ממונו,

VII

ובס' דרך פקודיך (מהרצ"א מדינוב) מבאר, את תוכן
ובכלל הדבר הזה שלא ירד לאומנות חבירו כמ"ש רז"ל
ומה שעשה רעהו לא טוב שלא ירד לאומנות חבירו
דהיינו כתיב: (קהלת ט') ראה חיים עם האשה
אשר אהבת, ודרשו בו אומנות, וטעם הדבר
הוא כמו אשה, כמו שהאב לוקח אשה כי אומנות
ממנה בנים, כמו כן אדם לוקח אשה להוליד
ממנה פירות, והשני המשפרק לאומנות להוליד
ואדם אחר הולך לאומנתו להוליד חולתו
הנה הוא כמו הלוקח אשת חבירו שנולד הוא ממנה,
ממנה ולהרבות תולדות להוליד.

היום שכל המתן נמצא בגולה, ואף כמו
שהרבה ההמון היהודי אין נפקא מינה אם
הוא בגולה זו או בגולה אחרת, הרי הדבר כמו
וירד לאומנות אומנות של חבירו

בברכת התורה וברכ"ש

10/15/60

Dear Rabbi Langer,

Enclosed find $5 for the

Holiday.

Wishing you & your family a

Happy New Year

Yours truly

Irwin Bogatsky

ב"ה

יום ב', כ"ט כסלו, תשל"ג.

חשוב'ת הרב חיים בלאך!

איך האָב אייך לעצטע־וואָך טעלעגראַפירט אויך צו באַגריסן, נאָר למעשה איז סוף וואָך מיר געווען אוממעגליך עס צו טון. מען זאָגט, אַז דער [illegible] באַזוכט [illegible], און [illegible] און [illegible], זיינען אוהבים מיר אויך געזען. אויך באַקומען סוף וואָך (הגדה) וואָס איך זיין [illegible]. מוצאי שבת קודש, האָב איך די [illegible] און [illegible], [illegible] מיר [illegible] [illegible]. יעדן אין "בימה" במוצאת הברית... און יעדן בין איך אייך שולדיג די אָנערקענונג.

כידוע, בין איך אייך שולדיג די שטיקל חוב, מחמת די ביכער, וואָס איך האָב געהאַט אין דער רשימה אויף [illegible] אין [illegible] און [illegible]. איך האָב שוין די ביסל געלט [illegible] אין [illegible] [illegible], און אויך [illegible] [illegible] [illegible] אין הרב משה יונה [illegible] [illegible] [illegible]. די שיינע [illegible], וואָס די [illegible] [illegible] [illegible], וואָס [illegible] [illegible], [illegible] און [illegible] [illegible] און [illegible], [illegible] [illegible] און [illegible] [illegible] אין די [illegible] מגדולים. [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] די [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] די [illegible] [illegible] [illegible] הכשרים.

[illegible] איך [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] "שבדרום שמה כולם [illegible]", וואָס איך בין [illegible], [illegible] [illegible] וואָס צו [illegible] אין [illegible] שבדרום שנה [illegible] [illegible] און [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] און [illegible] [illegible] מגדולי ישראל. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], עס צו [illegible] [illegible]. [illegible] מיר [illegible] זוכה זיין עס צו [illegible] [illegible] השם. [illegible] [illegible] [illegible] די [illegible]-[illegible], [illegible] אונז [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] די [illegible].

שלום וברכה!

בהוקרה והכבוד,

יוסף מרדכי בן יהודה [illegible].

פרעשבורגער רב פארהערט דעם רב פון מאטערסדארף

א נייער ספר פון חיים בלאך — פון דר. שלמה ביקל

מיין פריינט ר' חיים בלאך האט מיר צוגעשיקט זיינס א נאר־וואס דערשינענע נייע בוך. שוין דער נאמען אליין פונ'ם ספר, וואס רעכענט אויס אין איין אטעם די וואס פסק'נען און די וואס בלאנדזשען און מאכן בלאנדזשען (מאשרים תועים ומתעים), גיט צו וויסן, אז מיר האבן צו טאן מיט א פאלעמישן טראקטאט.*)

די טעמע פון דער פאלעמיק איז א רבנ'ישע. ר' חיים בלאך איז זיך מתוכח אויף זיין שטייגער, וואס איז א געפלעכט פון שארפער ארגומענטאציע און צומאל אויך פון היפש שארפער אריינזאגעניש מיט ווייכגעמיטיגקייט פון טאן און כטיה, מיט צוויי ניו־יארקער רבנים מכה זייען א היתר אויף דזשעלאטין.

דער ענין פון דער פאלעמיק איז מיר נישט נאענט. קודם בין איך נישט להוט נאך דזשעלאטין און ווען איך זאל י א זיין, בין איך מודה, אז איך וואלט זיך בפירוש פארלאזט אויפ'ן היתר פון צוויי רבנים, און מיין כשרות־געוויסן וואלט מיך, ווי מען זאגט דאס אויף אונזער אמעריקאניש לישן, נישט געבאדערט.

איז טאקע ר' חיים בלאכ'ס פאלעמיק מיט די רבנים מכוח דזשעלאטין א ווייטער ענין פאר מיר, אבער דאס ספר'ל אליין האב איך געלייענט מיט א סך אינטערעס. ראשית, האט חיים בלאך אן אופן פון שרייבן, וואס פאראינטערעסירט און קאן אפילו אינטערעסאנט מאכן א כשרות־פאלעמיק וועגן דזשעלאטין. שנית, ווייזט פון דעם בוך מיט צער פון א בע'עולה'טען מענטשן, מיט דעם צער פון א אידען מיט א צעבראכן הארץ.

ר' חיים בלאך פילט זיך בא'עולה'ט און טיף געקרענקט פון א פסק, וועלכן טאקע די דערמאנטע רבנים, וואס האבן מתיר געווען דזשעלאטין, האבן ארויסגעגעבן קעגן אים אין א דין תורה מיט איינעם א אידען.

ר' חיים בלאך האלט, אז די צוויי רבנים האבן נישט גערעכט געמישפט און האבן אים מיט זייער פסק אנגעטאן א גרויסן מאטעריעלן און מאראלישן שאדן און ער פרואווט די עולה באווייזן מיט ראיות פון ראשונים און אחרונים.

נו, איך נעם זיך נישט אונטער צו האבן א מיינונג וועגן דער י א, אדער נ י ש ט גערעכטיגקייט פון ר' חיים בלאכ'ס טענות. דאס מוז איך איבערלאזן צו יענע אידען, וואס זיינען גרעסערע בקיאים פון מיר אין „חושן משפט" און אין דער פסוקים־ליטעראטור.

איך פון מיין זייט קאן בלויז זאגן, אז איך האב, לייענענדיג דעם ספר, געפילט דעם ווייטאג פון א בא'עולה'טען מענטש. צי די עולה איז א פאקטישע אדער בלויז אן איינגערעדטע ווייס איך נישט. אבער איך ווייס, אז אויך איינגערעדטער צער האט כוח צו רעדען. און חיים בלאכ'ס צער האט בפירוש לשון.

ביז אהער דער שנית. אבער עס איז אויך דא א שלישית, און דער שלישית איז דער עיקר.

אין ר' חיים בלאכ'ס ספר־ויכוח, מיט די דערמאנטע צוויי רבנים, ווערט ארויסגעבראכט א פונדאמענטאלע פראגע פון אידישער בית־דין־ארגאניזאציע, וואס האט דעם יוריסט אין מיר באזונדער פאראינטערעסירט און פאר'חידוש'ט.

ווארים וואס קאן זיין א גרעסערער יורידישער חידוש ווי א געריכט פון בלויז איין אינסטאנץ? די אידישע בית־דין ארגאניזאציע אין די לענדער פון אידישער צעשפרייטקייט ווייסט נאר פון איין אינסטאנץ. דער בית־דין פסק'ענט און —־ קיין אפעלאציע. דער צד, וואס האט פארלוירען, האט נישט קיין מעגליכקייט זיך צו ווענדען צו א העכערער געריכט־אינסטאנץ און נאכווייזן, אז דער פסק פון די ערשטע ריכטער איז געווען אן אומגערעכטער, אז די ריכטער האבן געהאט א טעות אין די פאקטען און האבן שלעכט אויסגעטייטשט די דינים.

דאס איינציגע וואס דער פארלירער־צד קען טאן איז בעטען דעם זעלבן בית־דין, ער זאל איינזען זיין טעות און פונדאסניי משפט'ן. און דאס איז יורידיש און פסיכאלאגיש נישט קיין פארלאזליכער ענין, נישט קיין צוגרויסע גאראנטיע.

די נויטיגקייט פון א רעפארם אויף דעם שטח פון דער אידישער בית־דין ארגאניזאציע ליגט ממש אויף דער האנט. אבער אידען האבן זיך געשראקען פאר רעפארמען אין רעליגיעזן לעבן. באטראכט מען די זאך אונטער דעם היסטארישן אספעקט פון קיום הדת, וואס איז אין א גרויסער מאס געווען אידענטיש מיט קיום האומה, איז דער דאזיגער רעפארם־פחד זיכער נישט געווען אינגאנצען אומבאגרינדעט.

עס האבן פונדעסטוועגן נישט געפעלט קיין רעפארם־פלענער. איינער א רעפארם־פלאנירער אויפ'ן געביט פון דער אידישער בית־דין ארגאניזירונג ווערט דערמאנט אין ר' חיים בלאכ'ס ספר.

עס איז דאס געווען דעם סלוצקער רב'ס זון ישראל פיימער (געב. 1805, געשט. 1860), וואס איז ארויסגעקומען מיט אן אויספירליכען רעפארם־פראיעקט אין זיין ספר „תיקונים במשפט" (רעפארם פון געריכט־פראצעדור).

ישראל פיימער, וואס האט געשריבען אויך אונטער'ן נאמען בעמער, האט פארגעלייגט צו גרינדען אין יעדען קרייז פונ'ם תחום המושב א העכערען געריכט, צו וועלכען מען זאל קענען דערלאנגען אן אפעלאציע קעגען דעם פסק פון יעדען בית־דין אויפ'ן שטח פונ'ם קרייז.

דער אפעלאציע־טריבונאל האט, לויט פיימער'ן, געזאלט באשטיין פון פינף געוויילטע רבנים און דריי סוחרים־בוררים, וואס האבן געדארפט צוציען צו זיך ווי דעם [illegible] געריכט־מיטגליד דעם רב פון דער קרייז־שטאט. יעדער אב בית־דין האט, לויט פיימער'ס פלאן, געזאלט זיך התמ'ענען, אז ער ווארפט זיך אונטער דעם אפעלאציע־געריכט. און אויב עס טרעפט זיך א רב, וואס וויל זיך נישט שטעלען אונטער דער השגחה פונ'ם אפעלאציע־טריבונאל, דארף מען אסר'ן זיין בית־דין.

ישראל פיימער האט אויך איינזינען געהאט אפצוהאלטען די צדדים פון אומבאגרינדעטער אפעלאציע, און ער האט דערפאר פארגעלייגט, אז ווי באלד דאס העכערע געריכט וועט אויסגעפינען, אז די אפעלאציע איז געבראכט געווארען אן ערנסטע מאטיוון, זאל אויף דעם אפעלאנט ארויפגעלייגט ווערען א געהעריגע געלטשטראף. (אגב אזא, אזוי גערופענע „מוטוויליגן־שטראפע" פאר אומבאגרינדעטער אפעלאציע האט געגאלטען ביים העכסטען געריכט אין קירה'ס אימפעריע.)

ישראל פיימער האט צום סוף, ווי ר' חיים בלאך דערציילט אונז, פארניכטעט די גאנצע איפלאגע פון זיין ספר „תיקוני משפט". איינע פון די עטליכע פארבליבענע קאפיעס האט זיך געפונען אין דער ביבליאטעק פון דעם ווילנער רב ר' חיים עוזר גראדזענסקי און איז פון דארט דערגאנגען צו ר' חיים בלאכ'ן.

די פארניכטונג פון זיין ספר האט ישראל פיימער דורכגעפירט לויט דער בקשה פון א צאל רבנים אין רוסלאנד, וואס האבן זיך געשראקען, אז די גרינדונג פון א אידיש אפעלאציע־געריכט קען פירען דערצו, אז די צארישע רעגירונג זאל באקומען השפעה אויף אזא מין העכערען געריכט. און אזא רעגירונגס־השפעה וואלט סוף־כל־סוף געקענט צו־נישט מאכען די בית־דין־אינסטיטוציע גופא.

נו, און אויך קיין דרויסענדיגע רעפארם פון דער אידישער בית־דין־ארגאניזאציע איז נישט מעגליך געווען, האט מען געמוזט טראכטען ווי אזוי אויף אן אנדערען אופן צו פארשטארקען די גאראנטיע פון א גערעכטען פסק פון די בית־דינ'ס, וואס האבן געמשפט אן אפעלאציע.

אזא גאראנטיע האט נאר געקאנט זיין די מאראלישע ריינקייט און אומפשרה'דיגקייט פון דעם רב מיט זיינע דיינים.

דער אידישער בית־דין האט זיך געמוזט און א שיעור מער מאראליש באוואפענען ווי סתם א געריכט. ווארים ביי סתם א געריכט קאן מען דעם אורטייל מתקן זיין אין דער צווייטער אינסטאנץ, און דער ערשטער ריכטער מעג זיך דערפאר טועה זיין. דער מיטגליד פונ'ם אידישן בית־דין האט נישט די פריווילעגיע פון טעותים, ווייל ער קאן, העכסטענס, זיין טעות אליין פארריכטען, און דאס איז, ווי געזאגט, א שווערער פסיכאלאגישער ענין.

* * *

דערציילט אונז טאקע ר' חיים בלאך, אין זיין ספר'ל, וועגן די גדולי ישראל, וואס האבן געזוכט צו זיכערן די גערעכטיגקייט פון די אידישע בית־דינ'ס דורך אלץ מער און אלץ אומפשרה'דיגער מורא פון די ריכטער.

איינער פון זיי איז געווען דער פרעשבורגער רב ר' משה סופר (געב. 1763, געשט. 1839), וואס איז באריהמט געווארען איבער דער גארער אידישער וועלט, אונטער'ן נאמען חת"ם סופר.

ווען דער חתם סופר איז נאך געווען גאר א יונגערמאן, איז ער אויפגענומען געווארען פאר רב אין דער זיבענבירגער קהילה מאטערסדארף. אויפ'ן וועג קיין מאטערסדארף האט זיך דער יונגער רב אפגעשטעלט אין פרעשבורג, וואו עס איז דעמאלט געזעסען אויפ'ן כסא הרבנות דער גאון ר' משולם איגרא פון טיסמעניץ.

ביים ערשטען שמועס האט ר' משולם איבערראשט דעם יונגען רב מיט דער דירעקטער פראגע: „מאטערסדארפער רב, קענט איר עפעס לערנען?"

די פראגע איז געווען א בארעכטיגטע דערפאר, ווייל ר' משולם האט זיך געוואונדערט, וואס אזא קהילה ווי מאטערסדארף, איינע פון די באריהמטע „שבע קהילות", וועט אוועקזעצן אויף איר כסא רבנות עפעס א יונגען מאן, נאך בלוט און מילך.

דער שפעטערדיגער חתם סופר האט געענטפערט מיט הכנעה: „פרעשבורגער רב, דערפאר טאקע בין איך דאך געקומען צו אייך איר זאלט מיך פארהערען און זען צי איך בין ראוי צו זיין מאטערסדארפער מורה הוראה".

האט ר' משולם געשטעלט דעם יונגען רב אזא פראגע: „עס שטייט געשריבען „צדק צדק תרדוף", און ס'איז מיר תמיד קשה געווען דאס טאפעלטע לשון. איז, אפשר קענט איר מיר עס פארטייטשען?"

דער ענטפער פונ'ם יונגען רב איז געווען אזא —

„דער ערשטער צדק (גערעכטיגקייט) מאנט פונ'ם ריכטער ער זאל זוכן ביים משפט דעם אבסאלוטען אמת.

„דער צווייטער צדק ווארענט דעם ריכטער ער זאל אויסמיידען אומרעכט, אפילו דעמאלט ווען דאס דאזיגע אומרעכט מאכט דעם אנשטעל פון דין."

(אגב, וואס שייך צו דעם צווייטען צדק האבן אויך די קלאסישע יוריסטען פונ'ם אלטערטום, די רוימער, געוואוסט, אז „סומום יוס, סומא איניוריא" (העכסטע גערעכטיגקייט — העכסטער אומרעכט.)

און ווען עס זאל געווען שטיין „צדק תרדוף" אליין וואלט דאך א ריכטער א צבועק געקאנט זיך אויסריידען, אז מען הייסט אים מן התורה טרייבען די גערעכטיגקייט אין העפטן אין דין, אבער דאס טאפעל לשון ווארענט אים, אז די גערעכטיגקייט, דער צדק, מוז דערגרייכט ווערען אויך אויפ'ן וועג פון רעכט, מיט די מיטלען פון גערעכטיגקייט.

אויף ר' משולם איגרא האט דעם יונגען רב'ס אויסטייטש געמאכט אזא רושם (עס איז שווער נישט באאיינדרוקט צו ווערען פון אט דעם צמצום־דיגען אבער טיפען יורידיש־מאראלישן טראקטאט), אז ער האט אים געבענטשט, ער זאל דערגרייכען צו פרעשבורגער רבנות.

די ברכה איז מקוים געווארען און נאך ר' משולם איגרא'ס פטירה איז ר' משה סופר אויפגענומען געווארען פאר רב אין פרעשבורג און פון דארט איז ער באריהמט געווארען איבער אלע לענדער פון אידישער וואוינשאפט ווי דער חתם סופר.

א צווייטע מעשה וועגן מאראלישער אומ'פשרה'דיגקייט פון די ריכטער ווי א גאראנטיע פאר דער גערעכטיגקייט פונ'ם בית־דין־פסק, וואס ווערט ארויסגעגעבן אן אפעלאציע, דערציילט ר' חיים בלאך אין נאמען פונ'ם סטאניסלאווער רב ר' אריה לייביש הארוויץ, וואס האט זיך באקאנט געמאכט אין דער אידישער וועלט מיט זיין ספר „הרי בשמים".

ווען ר' אריה לייביש הארוויץ איז נאך געווען רב אין דער גאליציאנער קהילה סטרי האט ער זיך אפגעזאגט אנטייל צו נעמען אין א דין תורה, ווייל איינער פון די צדדים, א חשוב'ער גביר אין שטאט, איז אמאל געווען זיינער א שונא און אין דערנאך געווארן זיינער א פריינט.

דער גביר האט זיך גע'חידוש'ט און געמיינט אז דער רב טראגט אים נאך וואס ער איז מיט יארען צוריק געווען זיינער א קעגנער. ר' אריה לייביש האט אים מסביר געווען דעם ענין אזוי: „עס איז אין דעם מענטשענ'ס טבע ליבער צו האבן דעם שונא, וואס איז געווארן זיין פריינט, איידער איינעם וואס איז אים קיינמאל קיין שונא נישט געווען. און טאקע מחמת אט דער מער ליבשאפט, וואס איך פיל צו דיר, האב איך מורא, אז דער משפט זאל זיין חלילה נישט לויט'ן אבסאלוטען אמת און די אנדערע צוויי דיינים זאלען מיר אין דעם נישט נאכגיין".

אט די מעשה האט ר' חיים בלאך געהערט דירעקט פונ'ם סטאניסלאווער מורה הוראה ר' אריה לייביש הארוויץ און דער רב — גיט איבער ר' חיים בלאך — האט פארענדיגט די מעשה מיט א שארפען אפאריזם בשם רבו ר' יוסף שמואל נאטאנזאן (דער „שואל ומשיב").

ביים אמת גאטספארכטיגען איד — האט דער לעמבערגער רב געשריבען אין זיינע שאלות ותשובות — איז דער אמת זיין מיינונג, און נישט זיין מיינונג דער אמת.

*) „מאשרים תועים ומתעים", ממני חיים בלאך, ניו יארק, תשי"ג.

NEW YORK, N.Y. 51
JAN 16
11-PM
1957

BRONX C
STAT

Rabbi Chayim Block

2050 Davidson Avenue

Bronx 53, NY

Joseph G. Labrie
2136 Harrison Ave.
New York 53 - N.Y.

JOSEPH LABINER
2136 HARRISON AV
NEW YORK N Y

NEW YORK, N.Y. 57
JAN 18
1955

U.S. POSTAGE 3¢
IN GOD WE TRUST
LIBERTY

Rabbi Chayim Block

2050 Davidson Ave.

Bronx 53 N.Y.

ב"ה

יום ג', כ"ד טבת, תשט"ו.

לכבוד הרב חיים גליק, שליט"א!

איך האב געלייענט מיט [illegible] די אינטערעסאנטע אינפארמאציע [illegible]
די [illegible] פון דעם [illegible] גליק. דאס איז דאס ,,[illegible]'' וואס [illegible]
פון תורה. דער טיטל ,,הסדר השלם'' [illegible] און דו שוין
23 זייטן, וואס האב [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. דאס, וואס [illegible] [illegible] און לייענט דעם [illegible]
[illegible] און ר' אברהם [illegible], [illegible], וואס [illegible] רש"ם
[illegible] [illegible]. דו [illegible] אין ר' אברהם [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible]. [illegible]
דעם [illegible] פון דער תורה. [illegible] [illegible], [illegible] וואס
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
דאס ספר'ל [illegible] און [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible], [illegible]. [illegible] [illegible]
און [illegible] [illegible].
אין [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] און [illegible] [illegible] און [illegible]
[illegible] פון תורה [illegible] ולקבוה.

JOSEPH MANDELL COMPANY
37 WALL STREET
NEW YORK 5, N. Y

NEW YORK, N.Y.
SEP 26
10:30 PM
1958

Rabbi Chaim Bloch

2050 Davidson Ave.

Bronx 53 N.Y.

Joseph G Labrier
2136 Harrison Ave.
Bronx 53, N.Y.

(April 1, 1954) מאָסקווע, יום ה', כ"ז אדר ב', תשי"ד.

חשובער ר' חיים בלאָך!

איך בין [illegible] מיט אייער בריוו ~~[illegible]~~ [illegible] פֿון עזרת תורה און האָב [illegible] [illegible],

ביז [illegible] אויך האָב איך [illegible] די פֿאָטאָגראַפֿיע פֿון הרב [illegible]. [illegible] [illegible] איר מיר [illegible] שלום.

[illegible] [illegible] פֿון [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] די [illegible] [illegible]. איך [illegible] [illegible] [illegible] זיך און [illegible]

[illegible] [illegible] פֿון [illegible] [illegible] פֿון [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

פֿון [illegible] [illegible] „כל הקודם זוכה" און [illegible] זיך [illegible] [illegible] [illegible] הרב [illegible], [illegible] [illegible],

וואָס איך בין [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] האָב [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] וואָס איך בין

[illegible]. [illegible] [illegible] וואָס איך בין [illegible], [illegible] [illegible] הרב [illegible], וואָס איך האָב [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. איך [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] פֿון

[illegible] [illegible] [illegible]... [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]! איך בין

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] אויך האָב [illegible] [illegible] [illegible]. איך האָב [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] אויך האָב [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] פֿון [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ברגשי כבוד גדול,

יוסף [illegible] [illegible].

שלום רב ובכבוד רב,

מר יוסף בן-נון, שלום!

אני מתכבד לפנות אליך בבקשה לקבל לידיך את ספרי החדש "מלחמת יום הכיפורים – הדיון הציבורי", שיצא לאור בהוצאת "יד יצחק בן-צבי" בירושלים. הספר עוסק בדיון הציבורי שהתנהל בישראל בשנים שלאחר מלחמת יום הכיפורים, ובמיוחד בשאלת האחריות למחדל שקדם למלחמה ולכישלונות שנחשפו במהלכה. הוא מבוסס על עבודת הדוקטורט שכתבתי באוניברסיטת חיפה בהנחיית פרופ' דן מרגלית ז"ל, ועל מחקר נרחב שערכתי בארכיונים ובמקורות מודפסים.

ידוע לי שאתה עוקב בעניין רב אחר כל מה שנכתב על מלחמת יום הכיפורים, ושספרים רבים שיצאו בנושא זה נשלחים אליך מידי מחבריהם. אני מקווה שגם ספרי זה ימצא חן בעיניך, ושתמצא בו כמה רעיונות שיעניינו אותך. אשמח מאוד לשמוע את דעתך עליו, בין אם תסכים עם מסקנותיי ובין אם לאו. אני בטוח שגם ביקורת ענינית ומנומקת תהיה לי לתועלת רבה בהמשך עבודתי בתחום.

אני מצרף לספר עותק אחד בלבד, משום שהוא יצא לאור זה לא מכבר ואין לי עותקים נוספים. אם תרצה בעותק נוסף, אודה לך אם תודיע לי על כך, ואשתדל לשלוח לך עותק בהקדם האפשרי.

בתודה מראש ובברכת שנת שלום וברכה,

בנימין אורן, ירושלים

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

De mortuis nil nisi bene!

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]

GRAND RABBI IRA LANGNER
328 EAST 4th STREET
NEW YORK 9, N. Y.

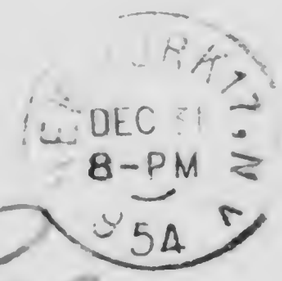

Rabbi Ch. Block
7050 Davidson Ave
Bronx, N.Y.

Examiner
27 Lee Ave
Brooklyn N.Y.

BROOKLYN, N.Y.
JAN 17
7-PM
1941

BUY U. S. SAVINGS
BONDS
ASK YOUR POSTMASTER

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Mr. W. Braun
2082 ~~Davidson Ave~~
David Ave
~~Bronx N.Y.~~
Bronx N.Y.

504 Bedford Ave
Bklyn N.Y.

BROOKLYN, N.Y.
JUL 2
2 30 AM
1942

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Mr. Chas Block
2082 Davidson Ave.
Bronx, N.Y.

ב"ה אור ליום ה' פקודי תשל"ט

כבוד ידידי הרבני [illegible] מוה' חיים בלאך נ"י

מאשר ומשמחני על השמועה הטובה כי התנו ה

הנצחות דברנו להם [illegible] עם כב'. אקוה אי"ה לך

לבקרכם ביום ו' [illegible] אתנו לפרסם ברכותם.

ידידו דו"ש ושלום כב'

פתחי' הכ' [illegible]

ב"ה אור ליום ד' [illegible]

ברוך [illegible] כבוד ידידי [illegible]

[illegible]

Grand Rabbi Dr. Hamner
Author of "Nechmod Vnoim", 'Pisgomey Oraiso',
'Or Chagada', 'Or Hatorah', 'Or Hamidos',
'Or Hamikro' and 'Or Hachagim'.
328 East 4th Street,
New York 9, N. Y.
Tel. CAnal 8-6860

הגה"ח ר' חיים נחמן הכהן
מחבר "נחמד ונעים" על התורה,
"אור הגדה", "אור התורה", "אור המדות",
"אור המקרא" ו"אור המקרא",
328 רחוב 4 מזרח
ניו יורק 9, נ. י.
טל. CAnal 8-6860

Tel. CAnal 8-6860

Grand Rabbi Ire Langner

Author of "Nechmod Vnoim', 'Pisgomey Oraiso', 'Or O'hagada', 'Or Hatorah', 'Or Hamidos', 'Or Hamikro' and 'Or Hachagim'.
328 East 4th Street,
New York 9, N. Y.

טעל. קאנאל 8-6860

הרב אורי לאנגנער

בהרב הצדיק זלה"ה מקניהיניטש
בעהמח"ס „נחמד ונעים", „פתגמי אוריתא".
„אור האגדה", „אור המדות", „אור התורה".
„אור המקרא" ו„אור החגים".
328 איסט 4-טע סטריט.
ניו יארק

ב"ה [illegible] אלול תשי"ח, נויארק [illegible]

שפעת שלו' [illegible] הרה"ג [illegible] בכל מקום
[illegible] המדות נש"ק והרה"ג [illegible]

אחדשה"ט [illegible] משפטו להיות [illegible]
יש לי [illegible] נפש מאוד, [illegible]
[illegible] בין [illegible]. הנה במשנה [illegible]
[illegible]: מאמר [illegible] מן התורה [illegible]
[illegible], מי שמפקח [illegible]
[illegible]". [illegible]
[illegible]
[illegible] בנחלה [illegible]
[illegible], [illegible] בנחלה, [illegible]
נחלה זאת [illegible] פר, זאת פר, [illegible]
[illegible] בנחלה, [illegible]
כמפורש בירושלמי [illegible]
[illegible]
התורה, [illegible]
[illegible], ומאחר דכתיב [illegible]
וכיון שמן [illegible]
[illegible]: מאמר [illegible]
והרי הלא כמפורש [illegible]
[illegible] וכן [illegible]
[illegible], וכן בכל פסקי הלכות שמדברים,
[illegible]

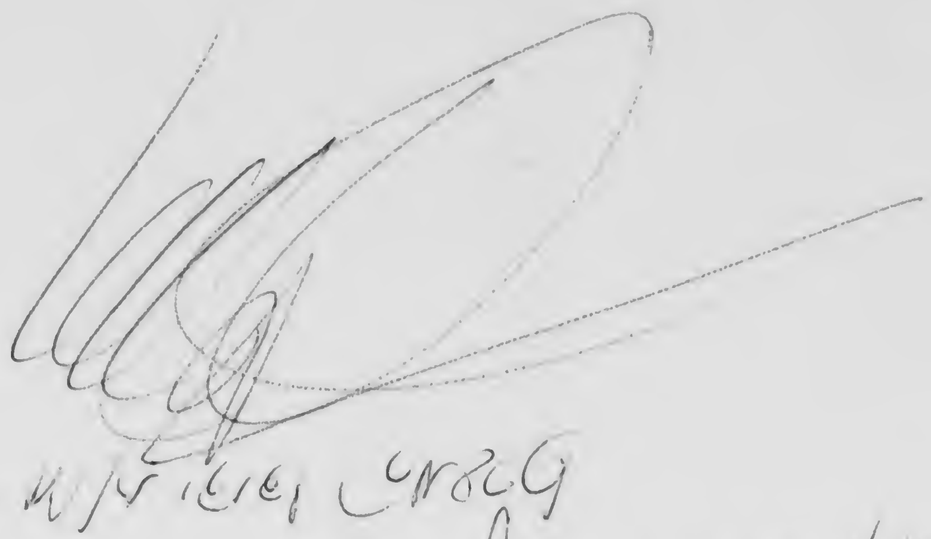

Grand Rabbi Zev Langner

Author of "Nechmod Vnoim", "Pisgomey Oraiso", 'Or O'hagadda', 'Or Hatorah', 'Or Hamidos', 'Or Hamikro' and 'Or Hachaiim'

328 East 4th Street,
New York 9, N. Y.

Tel. Canal 8-6860

הרב זאב לאנגנר

מחבר "נחמד וינעם", "פסגמי אורייסא", "אור הגדה", "אור התורה", "אור המדרש", "אור החיים", "אור הקבלה"

רחוב 328 מזרח 4, ניו יורק 9, נ. י.

טלפון: קנאל 8-6860

כז מאירי ע״ז דף מ א

נעשה משומד לע״ז כלומר לעבודת האלילים הרי הוא
בכלל המינים והוא בכלל מורידין לדברי הכל ואין
צריך לומר בהחזרת אבדה ונטילת רבית שפטור ומותר
ואם כתב ספר תורה ישרף, ושחיטתו אסורה בהנאה
ודברים אלו כלם בשעדין שם ישראל עליו ומאחר
שהוא מתפקר ומחלל את הדת עושה חמור הרבה
הא כל שיצא מכלל דת יהודית ונכנס לו בכלל
דת אחרת הרי הוא אצלנו כבני אותה הדת
שנכנס בה לכל דבר חוץ מגטין וקידושין אלא
נקח אשה כמו שנתבאר במקומו ובניו מיהא הרי
הוא כגוי גמור(ג) אף לענין גיטין וקידושין עכ״ל

הגה מאי. סופר

(ג) ע״כ ובאמו ישראלית או משומדת איירי. וצ״ע רב מה
הבדל בין אב לבנו ובאמת כל הפוסקים פסקו שמבני
ישראל לענין קידושין עי׳ טור ב״י אהע״ז סי׳ מד ושמ״ש רבינו
יבמות טז א׳ וצ״ל מאיר פסק בזה כמותם

Lungner
328 E 4 St. N.Y.

NEW YORK 1, N.Y.
JUL 4
1130PM
1962

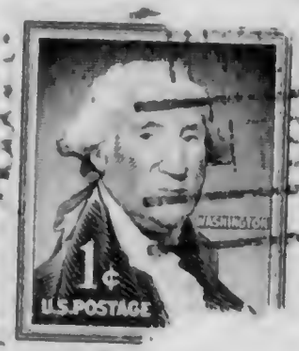

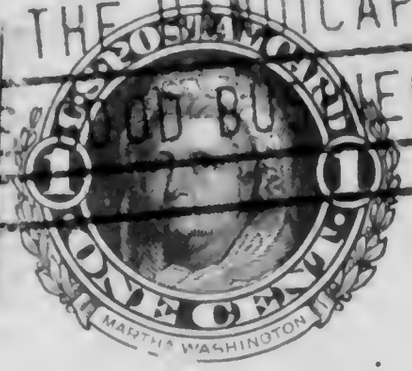

THE HANDICAPPED
GOOD BUSINESS

REPLY CARD

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDR

Rabbi Ch. Bloch
271 17th A Beach
For Rockaway, N.Y.

GRAND RABBI IRA LANGNER
328 E. 4th Street,
New York 9, N. Y.

Rabbi Ch. Block
2050 Davidson Ave.
Bronx, N.Y.

Tel. CAnal 8-6860

Grand Rabbi Ire Langner

Author of "Nechmod Vnoim', 'Pisgomey Oraiso', 'Or O'hagada', 'Or Hatorah', 'Or Hamidos', 'Or Hamikro' and 'Or Hachagim'.

328 East 4th Street,
New York 9, N. Y.

טעל. קאנאל 8-6860

הרב אורי לאנגנער

בהרב הצדיק זלה"ה מקניהיניטש

בעהמח"ס „נחמד ונעים", „פתגמי אוריתא". „אור האגדה", „אור המדות", „אור התורה". „אור המקרא" ו„אור החגים".

328 איסט 4-טע סטריט.
ניו יארק

ב"ה

[illegible]

בעזהשי"ת

הנני מברך אתכם ואת ביתכם

לשנה החדשה בגמר חתימה טובה

הק' **אורי לאנגנער**

בעהמ"ס

„נחמד ונעים", „פתגמי אוריתא", „אור האגדה", „אור המדות",
„אור התורה" ו„אור המקרא".

בהרב זלה"ה מקניהיניטש

Grand Rabbi Ira Langner

Wishes You a Happy, Healthy, and Prosperous New Year

328 E. 4th St., New York 9, N. Y. GRamercy 3-2830

GRAND RABBI IRA LANGNER
328 EAST 4th STREET
NEW YORK 9, N. Y.

Rabbi Ch. Block
2050 Davidson Ave.
Bronx, N.Y.

Tel. GRamercy 3-2830

GRAND RABBI IRA LANGNER

Author of 'Nechmod Vnoyim'' 'Pisgomey Oraiso', 'Or O'hagada, ,Or Hatorah' 'Or Hamidos', and 'Or Hamikro'.

328 East 4th Street, New York 9, N. Y.

טעל. גרעמערסי 3-2830

הרב אורי לאנגנער

בהרב הצדיק זלה"ה מקניהיניטש

בעהמח"ס „נחמד ונעים", „פתגמי אוריתא", „אור האגדה", „אור המדות", „אור התורה" ו„איר המקרא".

328 איסט 4-טע סטריט, ניו יארק

ב"ה ט"ו כסלו, תשל"ח ניוארק יע"א

שוכט"ב אנ"י ורוח נפשו הרב החכם המשורר והסופר מוהר"ר יעקב ליסק שליט"א!

אחדשה"ט כראוי, ומצאתי רצוף פה המחאה על חמשה דולרים
במחיר ספרו הנפלא שהגיעני שמה, מובטח לכתר"ה את גדלו ... הרבה
שהיה לי עונג קריאתי בו, ומוכרח להגיד לו כי כמה ספרים
נתקבלתי עד עתה כמו ספרו והוא באמת מעשה אומן
במבחר כל שורה ושורה, ואחר זה כבוד שירתו ... האמת [illegible]
כי אני עד עתה הייתה התמיכה הנאמנות בפרקת [illegible] כל ורוחי
כי בראשון ובשבר נצחה, ובראשון בשבח המו הפשטה והולכת ומבל
ושמחה בכתיבת המהמה קול [illegible] [illegible] ... [illegible]
עתה ולבו במנקשרתה של התמיכה הזאת ... ותגלות חפשק כל ...
שנשבת הזות בלבו ונמה ומאוס ואשר פתו וחטא, זה שהודיעו
ספר כזה שהמו כמקום הנוחה בספרות העולם הנחבר, שהסיר
את המשלה מעל פני התמיכה הזאת שכל מקשרה בעשו ולא נגרמו
להשתמש להשמה ... ולחשבה מחשב כי ספרו זה והיה לו לברכה
ולתפארת, ואלו מדרכה מוברכה והיה לא לשם ותהלה כי גלה את
האמת בכל הפרטיה זה שלא המה נודעה ושנו [illegible] קבשו כל את
המו שומע את ההפסקה כל כמו שנברכו בספרו? אף אל ורוח [illegible]
ואת כי ואת קולו ושקרת לו קולו, זה והי בזמרו שספרו ושנאו רק
בקשתי כל ורוחי הי, ועצה עוד להצלחת ולהמשכה את ספרותו!

כאות נפשו הטהורה. ובדרך אגב רוצה אני להעיר מה שכ"ב דרך הלוי משגיח
בשם מוהר"ם שטרנבערג ז"ל לשונה כלום עיי'. שגם כפי הרמב"ם ז"ל שם משגיח כן. וכן
מובא אצל בשו"ת בי"ן דה"ס [illegible] [illegible] דמשנה מותר שלא [illegible] [illegible] [illegible] מה שכתב ומחמיר
בנוגע [illegible] באלו. [illegible] דבמשנה פקוח נפש הותרו כל האיסורין והתרחקות, ואפשר
בספר שנזכר מתמש הסוגיות אחרים, ראוי להחמיר, נ"ב. (ועי' גם בתוספות שהרא'
רס"י [illegible] [illegible], ובשו"ת בית יצחק יו"ד סי' קס"ו אות ד' ובשם אחר' יו"ד סי'
רכ"ב, ובהר"ם שיק סי' ט', ונפש חיה סוגיות דנדו"ת). ואיו רק משורה, ואיו
ונפשאו מנפש"ם, כמבואר בשו"ת חפץ לבו סי' כ"ו: דבהו דגמלא נוכלה אסור משום
באו נראות לעשות במצות מילת ומצות אחרות ומתבר, הטעם שמשום נפשם שרו
מר"ה, ורק המשמר לתקון עלמעת". (ועי' עוד בפוסקים הל' מילה, ובחלקת ומצ'
קיאו יו"ד סי' כ"ו). שי ה' מה כמה השגות על סברתו ונל"ל מדבר אשל ואני
נואל מאוד הספר כל' קצ"ס ונתרחק נכוורת וכו'.

בכבוד
ואות והוקרה הגאון המובהק בתוש' ובקרב נפשה,
ומשעתך ה' ומשרתך בהמות גלותנו במהרה

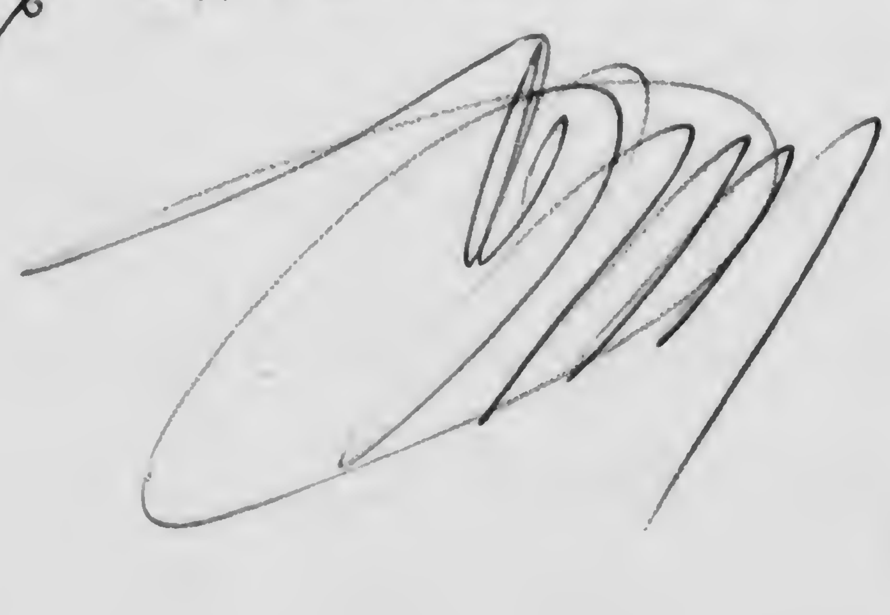

[illegible] אל יראה את מכתבי לשום בן אדם

בעזהשי"ת

הנני מברך אתכם ואת ביתכם

לשנה החדשה בגמר חתימה טובה

הק' **אורי לאנגנער**

בעהמ"ס

„נחמד ונעים", „פתגמי אוריתא", „אור האגדה", „אור המדות",
„אור התורה" ו„אור המקרא".

בהרב זלה"ה מקניהיניטש

Grand Rabbi Ira Langner

Wishes You a Happy, Healthy, and Prosperous New Year

328 E. 4th St., New York 9, N. Y. GRamercy 3-2830

GRAND RABBI IRA LANGNER
328 E. 4th Street,
New York 9, N. Y.

NEW YORK 1, N.Y.
OCT 1
1 - AM
1960

Rabbi ch. Block
2050 Davidson Ave.
Bronx, N.Y.

Tel. CAnal 8-6860

טעל. קאנאל 8-6860

Grand Rabbi Ire Languer

Author of "Nechmod Vnoim', 'Pisgomey Oraiso', 'Or O'hagada', 'Or Hatorah', 'Or Hamidos', 'Or Hamikro' and 'Or Hachagim'.

328 East 4th Street,
New York 9, N. Y.

הרב אורי לאנגנער

בהרב הצדיק זלה"ה מקניהיניטש

בעהמח"ס „נחמד ונעים", „פתגמי אוריתא", „אור האגדה", „אור המדות", „אור התורה", „אור המקרא" ו„אור החגים".

328 איסט 4-טע סטריט,
ניו יארק

ב"ה [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Taylor & Bambach
Photoprints
152 W 42 St.

and 111 Broadway

ב״ה

עש״ק

שלום וישע רב מרחוק לאהובי ולידיד נפשי
הרב הגאון אספקלריא המאירה
ולה״ר אורו לתנינא שליט״א

בטרדה זו כתבתי; טרנספורט ״תורה״ הגיע
בין הספרים גם זה שהבאתי לידידי מעכ״ת
הרב הגאון ר׳ דוד הלבערשטאם, חתן הגאון
מאלטשואג זצ״ל.
ואין רשות המדרסה לעשות פוטוסטט
ולמלך אסור תלמידה אחת לפחות ושלא לו
את פוטוסטטס.

והנני בזה בברכה רבה וידידות נפשי
משה חיים אפרים בן אביו הינמאן
לבקורת

לא אדע אם ישנו בין הרבנים והאדמו״רים אחד
שמוכן לתשובה אותו לידיד פאר את פת—
בהצדקה שלוה.

GRAND RABBI IRA LANGNER
328 EAST 4th STREET
NEW YORK 9, N. Y.

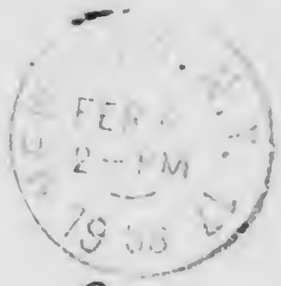

Rabbi Ch. Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx 53, N.Y.

ŻYDOWSKIE STOWARZYSZENIE
NAUCZANIA RELIGIJNEGO
„Toras Emes Woemuno"
Warszawa, Nowolipie 28.
Konto P. K. O. 25.499
Zar. przez Kom. Rz. m. st. Warszawy
L. 1271 B. P. III 366/30.

בעז"הי"ת

ישיבת
„תורת אמת ואמונה" ורשה, יום ג' פ' בשלח תרצ"ט
דחסידי ברסלב
ורשה, נאָבאָליפּיה 28.
קאָנטאָ פּ. ק. אָ. 25.499

אלקים יענה את"ש הרבני המופלא האי גברא רבא ויקירא
הגביר הנודע לשם ולתהלה בכל מרחבי תבל הרודף צדקה
וחסד נדיב לב" החכם השלם וכו' כמוה' אברהם שלשא

אחדשה"ט באהבה רבה ובחיבה יתרה כמשפט!

את הצ'עק חמשה סלרים לתכון השגתי מאת כמעלתה' ואודה את ה' בכל לבב אשר נתן אותו לחן ולחסד בעיני כת"ה וירא ה' בעניי כי יתום ואלמן אנכי ויהי לי למשען בס"ד;

אדוני יקיר לבבי! אין מלים לתאר להביע את החסד אשר עשה לנפשי בתרומת נדבת לבו הטהור אשר הרים למען ה', והנני נותן לו את תודתי בעד חסדו, והנני מברך אותו מקרב מעמקי לבי, ויאריך ה' את שנותיו בנעימים ויזכה בחסדי ה' לכל השפעות טובות בזה ובבא אמי"ר. ולהבא אבקש את כת"ר לבל ימנע טוב ממני ולהושיעני מעת לעת בתמיכה הגונה כי מצאת אשר יסרני ה' הוכרחתי לנסוע מהישיבה הק' ע"ש חיים דקאליצק לפה ווארשא לדרוש ברופאים ומשך זה מחדש בתשובתי עד כה ועדיין אני זקוק לרחמים ה' ירפאני מהרה למען שמו ית';

והנה בבואי לפה ווארשא זכיתי בחסדי העליון להסתופף בצל הישיבה הק' „תורת אמת ואמונה" והוא בית נאמן לה' באמת ~~ונפש~~ ונפשמה כן הוא ומעולם לא ראיתי סביבה חשובה כזאת. בית שמגדלים בה אבירי לב ואמיצי רוח וגדולי הדור באמת והנה הדרך הלימוד הוא ע"ד התפילה בלשא בעמקות נפלא אשר נתפעל נפשי בקרבי בראותי הבחורים כולם כאחד מצויינים ומופלאים בבקיאות ובהבנה עמוקה וישרה, והעיקר מה שיש בהם רוח טהרה וכולם כאחד הם יראי אלקים באמת ומסורים חייהם הצעירים על מזבח השלמות וקרבת אלקים וחפצם זה כל תשוקתם ומגמתם באמת, ולא אכחד מאדוני כי מי שלא ראה התפעלותם ומי שלא שמע תפלתם הזכה וההשתפכות הנפש בהמסר נפשם אל ה' לא ראה תפלה מימיו, ותקנה נפלאה שהמין כאן שלא להפסיק באמצע הלימוד בשום שיחה, בקיצור, מיום עמדי על דעתי לא ראיתי סוג ישיבה כזאת בכל תפוצות ישראל כי בכאן מתאחדים יחד

בס"ד

תורה ויראה ביחוד נפלא אשר לא יאומן כי יסופר והמשפיעים הם גדולי הדור וטהורי לב
ומולם בעלי מדות ישרות אשר לא ראיתי כמותם בכל תלמידי ישיבות ומה"ל שיחיו;
ויש נדמה בעיני כאילו באתי לעולם חדש ואיני מתאר הענין לפני מי שלא ראה ושמע זאת;
תכן לדאבון לבי ומפרח אמי להודות כי סכנה נוראה ואיומה מרחפת על המוסד הק'
והנפלא הזה ובפרט שנשקפת עליו סכנת הסגר ח"ו ודעת לנבון נקל לשער לעצמו התפסד הנורא
והאבדה הגדולה של כלל ישראל בההרוס הזה ח"ו, ולרגלי המצב האיום של מדינתנו נסתמו
כל מקורות של השפעה משמור לישיבה הזאת ביחוד שעד כה היתה מתפרנסת מנדיבי מדינתני
שידעו להעריך ערכה הרם ומחוצה למדינה לא ידעו ולא קבלו דבר אבל כעת שנסתמו
המקורות כלל הדוחק נורא במוכן. ומשנה שלומה שנינו אם אין קמח אין תורה
ולב מי לא ידאב בראותו כי בחורים באלה המוסרים חייהם לשם ה' ועובדים את ה' בכל
יכלתם ומאודם ורעבו ללחם ויחיו חיי צער ממש והמה שרוים בחוסר כל, אהה!
לכן אמרתי לנפשי לא אתן שנה לעיני ותנומה לעפעפי עדי אקרא בקול קריאה של בקשה
וחיבה עם יחד לכל מי שנגע יראת ה' בלבו וביחוד לכל מי שרוח התורה והיהדות
עדיין תוסס בקרבו לעורר ולהתעורר להחזיק את המוסד הנפלא הזה כי אין לך
מצוה גדולה כזאת ושקול המוסד הזה כנגד הכל לזאת בקשתי בשם ה'
ובשם תומכי תורה מעכ"ת שיתעורר לקול הקריאה הזאת ויעשה קאמטע למען הענין
הזה כדי להחזיק המוסד הנפלא הזה וכדאי ההחזקת שיבה נפלאה כזאת להגן בעד
המחזיקים אותה, ומלבד זה נבקש שלשה דברים מעכ"ת
א) לשלוח את נדבתו דמי-חדשי סכום המגן בעד המוסד הק' והחשוב הזה
ב) לעשות קאמטע כנגד למען החזקת המוסד הק' "תורת אמת ואמונה"
ג) לשלוח לנו אדרעסאות מנדיבי עמנו כדי שנכתוב להם בקונטרס אולי
יעשו להתעורר לקול הקריאה הזה, ויודע המגלה השתן הוא נאמן בפקדונותו
ולצאת מעלה כי יתעורר כמעכ"ה לקול הקריאה הזאת וישלח עזרתו בקרוב
והנה אשכח לכתוב לו מה שלום הצדיק הרב ר' יוסף שלשה שהי' חולה והנה הצעתי
הדבר לפני הבחורים ואמרו תהלים בהתעוררות גדול מאד כדרכם ודבריו לשם
איש צדיק שיחי' נא ונא שיודיעני בקיצור אם חזק לבריאותו? ומה שלו' תורתו?

בעז"ה ית

ישיבת
„תורת אמת ואמונה"
דחסידי ברסלב
ורשה, נאָבאָליפּיה 28.
קאָנטאָ פּ. ק. אָ. 25.499

ŻYDOWSKIE STOWARZYSZENIE
NAUCZANIA RELIGIJNEGO
„Toras Emes Woemuno"
Warszawa, Nowolipie 28.
Konto P. K. O. 25.499
Zar. przez Kom. Rz. m. st. Warszawy
L. 1271 B. P. III 366 30.

ורשה, יום .... פ' .... תרצ"....

וידוע כי העוה"ז הבל הבלים וכל העולם לא נברא כלל בשביל הבחירה ואין מלוין לו לאדם
לא כסף ולא זהב וכו' כא תו' ומעשט, והעיקר להתעסק ללמוד תורה כי בלעדי זאת
לא יצא האדם ית' וכבר אמרו ז"ל למד ולימד ולא החזיק וכו' ואעתיק דבר נפלא שאמרת
כי באמת העוה"ז אינו כלום וכל הזמן אין ואפס רק מחמת העדר הדעת נדמה שהזמן הוא
גדול והאדם חי שבעים שנים שלמים וכל מה שנקטן דעת האדם נדמה לו שהזמן
הוא דבר מה! ולהיפוך כל מה שמגדל הדעת יראה כי הזמן בטל והוא אפס
ולכן בשעת שינה שאז הוא הסתלקות הדעת אזי נדמה לו להאדם ברבע שעה שעובר עליו
ימים ושנים ובשעת החלום יוכל להדמות לו ברבע שעה כמה שנים. אך בשעה שקם
משינתו וחוזר אליו הדעת אזי רואה כי אינו רק דמיון בעלמא אבל באמת אין זה כ"א
רבע שעה ואולי פחות, ועדיין סובר האדם שאלו השבעים שנים שנמשך בשעת הקיצה
הם ימים ושנים ממש ויש בהם ממש אבל האמת אינו כן וכבר הבינו רבותינו ז"ל בעומק
תבונתם כי הזמן אפס ואין ואמשלו כצל ולא כצלו של כותל אלא כצל עוף הפורח, אבל
מחמת קטנות דעתנו אין אנחנו מבינים עד אמיתת דעתם ז"ל
וכמו שאולי הי' מליאות שנוכל להסביר לו לאדם בשעת השינה (שאז נדמה לו על רבע
שעה ~~שהוא~~ שבעים שנים למשל) שזה רק דמיון כוזב אז לא הי' מאמין לנו כלל כי אז נדמה
לו בבירור כאילו הי' שנים ממש ככה א"א לנו להסביר האמת שימי שנותינו כצל עובר
כי לנו נדמה שזה זמן רב וגדול וזה נפלא ופשוט,
ואעתיק למעלתה לשון הגר"א זצ"ל אשר ראיתי בספה"ק בהגהות בווילנא וז"ל בשעה שמוציאין
את האדם מביתו לקברו אז נפתחו כל חושיו ורואה מה שלא ראה בחייו ומשיג מה שלא
השיג בחייו ~~ורואה~~ ומראין לו עונשי הגיהנם ותענוגי הג"ע ורואה איך כלה ימיו בהבל
ואז הוא ~~[illegible]~~ מורט שערות ראשו וכל כספו וזהבו אשר עמל עליהם הם לפניו ולוחים
בעיניו אחרי אשר קנה בעבורם עונשי הגיהנם והפסיד תענוגי הג"ע ומשתוקק לשוב לביתו
ולעבוד את קונו וכו' וזה העונש קשה ויותר מכל יסורי הגיהנם רח"ל עכ"ל

בס"ד

והדברים מפליאים ולכל מי שחפץ לחוס על חיי האמיתיים ומשתוקק לחיי עד ראוי לו להתעורר
מזה להתלהבות וידוע מאמרם ז"ל אין מחנכין אלא למחנכין ולזאת הרהבתי עוז לעורר
ולעודד רוחו הטהור ומובטחני בכת"ר שיקבל את האמת ממי שאמרו,
תבנא לשרוני! שיעשה את השלשה דברים המבררים ובזכות זה יזכה לטוב
בזה ובבא, "ואם שלש אלה יעשה אשרו לו".
גם תקנה גדולה יש כאן בלימוד המשניות לאחר מאה ועשרים שנה בעד המתנדבים
דמי חדשי סכום הממון ומחזיקים הישיבה לעולם באמירת ק' ובלימוד המשנה
ולזאת אולי יזכיר כת"ר את מי שהוא שמשתוקק לזמן זה כי באמת תקון גדול לנפש
האדם שעושים כאלה ושתהא בעד העלאת נשמתו לעולמים
ומחמת כי אין עתותי בידי עתה אני מסיים ואומר שלו' לו ולתורתו
תקותי חזקה שישתדל בכל אפשרותו לסייע לטובת המוסד הק' הנ"ל
הע"ד הדורשת באהבה

רפאל לאנדא
תלמיד הישיבה [illegible]
וכעת תלמיד הישיבה תורת אמת ואמונה דפה ווארשא

נ"ב
שליחת הכסף בעדו וכל משלוח מכ' על הכתובת של
המוסד, ויכתוב בהשמע על שמו.
הנ"ל.

Aug 29, 950.

אדון נכבד, מר בלאק.

את כרטיסך קבלתי בזמנו סיבה שאחרתי לענות. לצערי אינני יכול
למלא את בקשתך. כאשר נפטר ביום שלישי לחדש זה. והמאמר
של דר׳ נוימן הופיע ביום השנים עשר לחודש יולי. ואת של הנו-
זרוק הגולה תוכל לראות במערכת של הפארווערטס. הלא מאושר
לדעת שכבודו הוא בין הלוחמים היותר נלהבים הציונים על
כבודו של עם ישראל.

ברגשי כבוד
א. לאקשין.

לשנה טובה תכתבו ותחתמו.

Al. Luckshine
706 Northumberland Rd,
W. Englewood,
N. J.

RECEIPT

Date 2-12-54

Time Received

Name Robbie Black

Address 2050 Davidson Ave Bx

QUANTITY	DESCRIPTION
3	3 pkgs - 500 Bbls
	Del. charge C.O.D. $2.50

Firm Name

J. SCHEFF & SON

655 Sixth Avenue, cor. 21st St. - N. Y. C. - CHelsea 2-5644-5

יום ד׳, 23 לפברואר, 1954

לכ׳ הרה״ג ר׳ חיים באמק שליט״א

הנני שולח לכבודו במצורף את ההמחאה
על סך 189.50$ שאותה יוכל להשתמש
בה לפרעון חשבוני מכיוון שנכתבה שלא
כהלכה. בשורה הראשונה על כבודו
לכתוב את שמי, בשורה השניה את
הסכום במלים כמו שכתב כבודו בשורה
הראשונה של ההמחאה המוחזרת כאן.

רב תודות לכבודו על מכתבו
ואני תקוה שספרו ימכר וירווה
כבודו נחת ממנו, תנחומים במקצת
על כל התלאות שעברו עליו.

בכבוד רב

ש. לב

דרישת שלום לכ׳ מאת אשתי.

לכ' הרב ר' חיים בלאך שליט"א

הנני לשלוח לכ' את החשבון הסופי והוא כזה:

האלף הראשון:

2½ גליונות ע"פ 145$ הגליון	$362.50
מעטפה - - - -	60.00
ציורים מכתבו של החזון איש	3.50
כריכה לאלף	70.00
בעד הדפסה, נייר וכריכה של 500 תופסים נוספים	125.00
סך=הכל	$621.00
ע"ח זה קבלתי עד הנה	435.00
מגיע לי	$186.00
	~~3.50~~
	~~189.50~~

עברתי במעוף עין על הספר ויצא יפה עד מאוד. אני מקוה שכבודו ישבע רצון מהעבודה. רב ברכות לכבודו ממני ומאשתי

בכבוד רב

שמחה לוין

אור ליום ה',
ה9 לחודש פבראר,
1954

GRENICH PRINTING CORP.

151 WEST 25TH STREET

NEW YORK 1, N. Y.

SYMCHA LEW

CHELSEA 2-9878

S47-
4581
135 W. 84

Tel. OR 4-7763

2070
321

Friedman Printing & Offset Co. Inc.

211 EAST BROADWAY.

New York 2, N. Y. Feb 21 1954

To Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave
Bronx 53 N.Y.

TERMS: NET

1	000	Offset			6	50
				Postage		50
					6	50
		Friedman				

Yours
1953 ,15 ,1

c/o Ground Printing Co.
157 W. 25th St, 7th floor
N.Y.C.

S. Lew
135 W. 84th St
N. Y. C., 24, N. Y.

NEW YORK 7, N.Y.
FEB 23
1130PM
954

—EARN LEARN SERVE
—JOIN WOMEN IN THE—
—ARMED SERVICES NOW—

UNITED STATES POSTAGE
3 CENTS

Rabbi Chaim Block

2050 Davidson Ave.

Bronx 53, N. Y.

11 Rabbi Henry (123 pairs) Schorr 1100 Gr. Concourse Bronx

6. ~~Rabbi [illegible] Schachbatowitz 96~~ Sherman ave. New Haven Conn.

11 ~~Mr. I. Seckler 2115 Belmont ave.~~ Bx. N.Y.

6. Congregation "Sons of Israel" Mapes ave. + 178 str. Bx. N.Y.

11 ~~Mr. A. M. Stavisky~~ 1391 Union str. Brooklyn N.Y.

6. ~~Mr. H. Sussking 350 — 7th ave.~~ N. Y. C.

6. ~~Rabbi M. (illegible) Tabachnick~~ 966 E. 181 str. Bx.

6. ~~Rabbi Morris Fetter~~ c/o South Side Hebrew Congregation
74th str. + Chappel ave. Chicago Ill.

6. ~~Rabbi Dr~~ ירמן Wertheim 880 — 47 str. Brooklyn N.Y.

11 Mr. H. Zanderer 1604 Bedford ave. " 25 " "

ר' יסדר ויבדו תלין

כבוד ידידי הנעלה עמוד ונעים אות הוקרת תודה ומלא רוחם בלתי שבוע
הודעתי כבר הועתה לברור ולמנוף יד כמה שופטי מרשעות, כולה שאין לי מלפני
שנים ועודנה בתקפה בספרות, ובקרוב אוכל אולי הרשמתי כאן בקיצור הנדרש
ויהי רצון שלם בראשו, בקרוב בהשתלשלות ועליהם.
ידידו מברכו בכל טוב ובהם לאריכות

הערה: ועפ"כ גם בניינה אולי אומרי: בז (ועלינו), יוֹ (ואבינו), יוֹ (ואבינו).

גם למעלה יום הבל וגם הקרוב אולי אומרי שם "ברוך" שמורה לו פועם הנשי שאבד

הישיבה המרכזית העולמית של רבנו הגדול מרן **אברהם יצחק הכהן קוק** זצוק"ל
ראש הרבנים בארץ ישראל בעה"ק **ירושלים** ת"ו

ב"ה

למען ירושלים ותורתה!

"**ירושלים** עיר הקדש, בירת העבר והעתיד שלנו, צריכה להיות חזות־הכל של כל לב טהור וכל בעל נשמה מרגשת החדורה ברוח החיים של קדש בישראל, ועלינו להקים בתוכה **ישיבה מרכזית עולמית** כבירה ואדירה לא רק בעד בני א"י, כי אם בעד כל הגולה כולה, אשר אליה ינהרו כל הצעירים למודי ד' המצוינים בכשרון ושאר רוח מכל תופשי התורה בכל תפוצות הגולה, ויעלו ירושלימה "לקצה בגבעות ולסתת בהרים לפרק הוויות ולחרץ שברים", להחזיר עטרה ליושנה ולהשתלם בה בתורת ארץ־ישראל ובתחית הקדש על אדמת הקדש".

(רבנו הקדוש זיע"א בחוברת "הישיבה המרכזית העולמית בירושלים")

לנוכח השעה הגדולה הזאת, בה זכינו, בחסדי צור ישראל וגואלו, לראות בצמיחת קרן ישועה לעם קדשו בארץ קדשו, ובפתיחת שעריה לרוחה בפני צמאי־פדות שבי־גולה, בהם – אלפי צעירי בני הישיבות מכל ארצות הגולה, ולנוכח מזימות העולם הנכרי והעוין כלפי ירושלים עיר קדשנו, "בירת העבר והעתיד שלנו", אשר עליה ידו גורל, — החזון המתגשם של כ"ק רבנו הגדול זיע"א לקוממותה של "ירושלים עיר הקדש, בירת העבר והעתיד שלנו", ל"חזות־הכל של כל לב טהור וכל בעל נשמה מרגשת", ולרכוזם בתוכה של "הצעירים למודי ה' המצוינים בכשרון ושאר־רוח מכל תופשי התורה בכל תפוצות הגולה", נעשה למגמה ולשאיפת־המעמקים של היהדות כולה; לשאלת חיים בוערת לשכלול צביונה המלא של עיר בירתנו הנצחית, בקיומה של תורה וחיי הקדש בישראל כולו.

השעה דוחקת מאד, שעת הרת־עולם לכנסת־ישראל וחזון תקומתה ותקומת אור התורה בציון, תפקידיה מרובים וצרכיה הולכים וגדולים לאין שעור.

אל כל עם ישראל בכל מקום שהוא, אל רבותינו וחברינו הרבנים הגאונים די בכל אתר ואתר, אל כל העסקנים המעולים שבעם, ואל "כל לב טהור וכל בעל נשמה מרגשת החדורה ברוח החיים של קדש בישראל", אנו פונים היום בקריאתנו הגדולה:

חושו לעזרת החזון המתגשם של כ"ק רבנו הגדול הגה"ק זיע"א, למען "ירושלים עיר הקדש, בירת העבר והעתיד שלנו", ולמען רכוזם של "הצעירים למודי ה'".

"זברו את ה' מרחוק וירושלים תעלה על לבבכם – בצרו את "ירושלים של מעלה" המכוונת ומבצרת את "ירושלים של מטה", חושו למלא את חובת השעה הגדולה הזאת בלפי ירושלים, תורתה ובניה־בוניה, והגבירו את עזרתכם למען "הישיבה המרכזית העולמית בירושלים"!

וכימי צאתנו מארץ מצרים יראנו צור ישראל נפלאותיו בתשועת עולמים, ובמהרה יאמנו עלינו דברי חוזנו: "כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים", בב"א.

הנהלת הישיבה המרכזית העולמית
בירושלים.

אדרעס: Chief Rabbi A. I. KOOK's HOUSE, for the Central Universal Yeshivah, P. O. B. 5010, Jerusalem, Israel

CENTRAL UNIVERSAL YESHIVAH of Jerusalem of late Rabbi A. I. Kook, Chief Rabbi of the Holy Land

למען ירושלים ותורתה!

"Jerusalem, the holy City, the capital of our past as well as of our future, must become the muster for all who boast a pure heart and a soul that is animated with the love of that which is holy in Israel. We must erect in its midst a **CENTRAL UNIVERSAL YESHIVAH** to serve not only for the Palestinian Jews, but for all Jewry as well; to which shall come the entire youth that is animated by love of learning, distinguished by talent and knowledge of the Law, who will come to Jerusalem to study the holy word; to return once more the crown of the Torah to its proper place, and to perfect themselves in it and the love of our sacred writings on our own sacred soil".

(The late Chief Rabbi in his booklet «Central Universal Yeshivah at Jerusalem»)

With the Almighty's help we have been privileged to see the blossoming of the redemption of our People and Land; the opening wide of the gates of Israel for all Jews in Galuth, among them the many thousands of young Talmudical scholars from all countries of the diaspora. But, how menacing are the machinations of the gentile world whose eyes are focused relentlessly upon our beloved Jerusalem, "the capital of our past as well as of our future". This burning life question for the welfare and spiritual development of Jerusalem which was truly foreseen by our saintly Chief Rabbi who wrote: — "Jerusalem must become a muster for all who boast a pure heart and a soul that is animated with the love of that which is holy in Israel where shall flock the entire youth that is animated by love of learning, distinguished by talent and knowledge of the Law", has now become the greatest wish and aim of Jewry.

The time has now arrived when Jewry all over are called upon to strengthen the light of Torah in Zion and Jerusalem!

To all our coreligionists wherever they may be: — Rabbis, Communal Workers and Laymen — "all who boast a pure heart and a soul that is animated with the love of that which is holy in Israel" —

Pray! Lend a helping hand to fulfil the sacred hope of the late revered Chief Rabbi for «Jerusalem, the Holy City, the Capital of our past as well as of our future» and for the concentration therein of the young outstanding Torah scholars from all Lands of Galuth!

"Remember the Lord from afar and let Jerusalem enter your hearts".

Hasten to fulfil this great momental duty towards Jerusalem and send your immediate maximum Help for the Central Universal Yeshivah of Jerusalem!

"For out of Zion shall come forth the Law, and the Word of the Lord from Jerusalem". With thanks and Passover blessings, we are,

The Management

"ירושלים עיר הקדש, אונזער הויפט־שטאדט אין פערגאנגעניים און אין צוקונפט, זאלל זיין די גאנצע אויסזיכט פון יעדע ריינע הארץ און פיהלענדע נשמה וועלכע איז דורכגענומען מיט'ן לעבענדיגען גייסט פון הייליגקייט און יודענטהום, און מיר זאללען אין איהר אויפשטעלען א גרויסע שטארקע צענטראל וועלט ישיבה ניט נור פאר ארץ־ישראל, נור אויך פאר'ן גאנצען כלל ישראל אין חוץ־לארץ, צו וועלכע עס זאללען שטראמען די יונגע אויסגעצייכענטע תורה־קרעפטען פון אללע פערשפרייטע גלות־לענדער, און אויפשטייגען אין ירושלים, צו פארט־זעטצען די גרויסע תורה־טהעטיגקייט, און בענייען איהר אלטע קראפט, צו זיך פערפאלשטענדיגען מיט די תורה און מיט די אויפלעבונג פון אונזער הייליגטהום אויף דעם הייליגען באדען".

(רבנו זיע"א אין זיין העפט «הישיבה המרכזית העולמית בירושלים")

גרויס איז דער מאמענט, אין וועלכען מיר האבען זוכה גיווען, מיט דעם אייבערשטענס הילף, צו זעהן די ישועה־ערשיינונג פון זיין הייליגען פאלק אין זיין הייליגע לאנד, און די ברייטע ערעפענונג פון איהרע טהירען פיר די אללע פון גלות־אומגע־קערטע קינדער, און שרעקליך זיינען די ווידערשטאנדס־פלענער פון די פרעמדע פיינדליכע וועלט געגען אונזער הייליגע הויפט־שטאדט ירושלים.

ביי דיעזע בעזאנדערע לאגע פון אונזער צייט, איז די גרויסע זיך־פערווירקליכטע שטרעבונג פון כ"ק רבנו הגדול זיע"א, פאר „ירושלים עיר הקדש, אונזער הויפטשטאדט אין פערגאנגענהייט און אין צוקונפט" אלס די „גאנצע אויסזיכט פון יעדע ריינע הארץ און פיהלענדע נשמה", און פאר די קאנצענטרירונג אין איהר פון „די יונגע אויסגע־צייכענטע תורה־קרעפטען פון אללע פערשפרייטע גלות־לענדער"— געווארען דער טיעפסטער וואונש און ציעל פון דעם גאנצען יודענטהום; די גרעסטע מאמענטאלישע לעבנס־פראגע פאר די ענטוויקלונג פון דעם פוללען אריגענעלען אידישען געשטאלט פון אונזער עוויגע הויפט־שטאדט, מיט די עקזעסטענץ פון די תורה און הייליגען לעבען אין גאנץ ישראל.

דער מאמענט איז דרינגענד, פעראנטוואָרטליך פאר דעם גאנצען פאלק און זיין אויפבוי, און דער אויפבוי פון דער תורה־ליכט אין ציון. פיעל זיינען די פערפליכטונגען און זעהר פיעל זיינען די מאמענטאלישע פאדערונגען.

צו דעם גאנצען אידישען פאלק אין דער וועלט, צו די רבנים גאוני התורה אין יעדער שטאדט, צו די אללע וועלטהע כלל־טהוער און צו „יעדע ריינע הארץ און פיהלענדע נשמה וועלכע איז דורכגענומען מיט'ן לעבענדיגען גייסט און הייליגטהום אין יודענטהום", וועגדען מיר זיך היינט מיט אונזער רוף:

איילט זיך מיט אייער הילף פיר די גרויסע זיך־פערווירקליכטע שטרעבונג פון כ"ק רבנו הגדול זיע"א, פאר „ירושלים עיר הקדש, אונזער הויפטשטאדט אין פערגאנגענהייט און אין צוקונפט" און פאר די קאנצענטרירונג פון די יונגע אויסגעצייכענטע תורה־קרעפטען פון אללע גלות־לענדער!

„זכרו את ה' מרחוק וירושלים תעלה על לבבכם". בעפעסטיגט „ירושלים של מעלה" וועלכע בעשטימט און בעפעסטיגט „ירושלים של מטה".

איילט זיך צו ערפילען דעם מאמענטאלישען גרויסען חוב פאר ירושלים, פאר די תורה און איהרע קינדער. און פארשטארקט אייער באלדיגע הילף פאר די „צענטראל־וועלט־ישיבה אין ירושלים".

ההנהלה

אדרעס: Chief Rabbi A. I. KOOK's HOUSE, for the Central Universal Yeshivah, P. O. B. 5010, Jerusalem, Israel

RABBI DR. A. LAVSKY
2005 Washington Ave.
Bronx 57, N. Y.

הרב דר. אברהם לאווסקי
טעליפאן:
FOrdham 4-1743

חברה חובבי תורה

CONGREGATION CHOVEVE TORAH, Inc.

500 East 174th Street, Bronx, N. Y.

OFFICERS
MORRIS WINZELBERG, President
JOSHUA LISS, 1st Vice President
JOHN SCHAFFER, 2nd Vice Pres.
JOSEPH KESTEN, Treasurer
SAM FINKELSTEIN, Asst. Treas.
HARRY BRECHER, Secretary

TRUSTEES
REV. SOLOMON YACHNES
ISAAC KATZ
BARUCH KUPINSKY

BOARD of DIRECTORS
DAVID VOGEL, Chairman
ISAAC COHEN
ABRAHAM KALMANOVITZ
ISRAEL PANISH
HERZEL PIANIN
SAMUEL PIANIN
CHARLES PINCUS
MAX POSNER
MOSES TOW

GABBAIM
JOSHUA LISS
SAMUEL PIANIN

LADIES AUXILIARY
ANNA FINKELSTEIN, President
MOLLIE GORKY, Vice President
IDA GARDSTEIN, Treasurer
MINNIE KUM, Asst. Treasurer
PAULINE SCHENKMAN
Fin. Sec'y
RUTH SCHIFFMAN, Rec. Sec'y

TRUSTEES
BESSIE PINCUS
IDA LISS
SARA LAVSKY

BOARD of EXECUTIVES
ROSE WINZELBERG
BETTY ZIMMERMAN
GITTEL ZISSMAN
ROSE ACKER
BECKIE DUNN
PEARL HUTT
ANNA SENDEROWITZ
JENNIE ROSENBLUM
REBECCA PIANIN

Rabbi Dr. A. Lavsky
c/o Mrs. Leffler
29 Johnson str.
Spring Valley N. y.

SPRING VALLEY, N.Y.
JUL 20
10—AM
1945

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson ave.
Bronx N. y.

Rabbi Dr. A. Lavsky
2005 Washington Ave.
Bronx 57, N. Y.

SEP
530PM
1945

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

TREMONT
STATION

Rabbi
Chaim Bloch
2050 Davidson ave.
Bronx N. y.

אור ליום העשירי בחודש מנחם תש"ה לפ"ק

שלום לך ידידי הנעלה מרים מעם אוצר בלום ומחסן התורה והחכמה הרה"ג וכו' מוה"ר חיים בלוך שליט"א

חן חן לך על גלויתך שקבלתי בשבוע העבר ובעיקר, שקולך שמה היה רק צעיר ושלום לרגלי החמימה הגדולה בניו-יורק בכל זאת, היה ערב לאזני עקב אהבתי אליך.

משמחני שכבר נחת והרגעת מגודל החמימה ששררה בעיר לפני ש"ה ימים, מפני שהאקלים נשתנה שינוי מחלט והגשמים המרובים ודאי צננו את החום והביאו הקלה לכל המצוקים.

גם אנכי הייתי בצרה — בשבוע העבר סבלתי נוראות מהחמימה אבל בשבוע זה הנני חפשי לצאת ברחוב ואפילו לעמוד הכן ולהסתכל ברעש עולה מתחת למעלה העבים ולהנות ממחזה המלחמה שבין החמה ובין העננים הכבדים, ובינתיים אנו שמחים בנצחונו של עם ישראל שגם הוא מתאסף לשלום ולצרות ולהספיק קרני אור ועונג בעולם אלו שעננים כבדים צפים ומשתלחים לכל בעד השמש ומאפילים את אורו, ואולי ... שמלחמה זו תגמר בכי טוב בעתיד הקרוב.

בנוגע לחדשות אין חדשי הולם בזה ומודיעני מקוה לבקר אותך בשובי ניו-יורק בתחלת אוגוסט.

בד"ש לך ולכל ב"ב ... מוקירך ומכבדך אברהם לבסקי

ערב יוה"כ תש"ו לפ"ק

גמר חתימה טובה לשנת אושר וברכה וכו'

לידידי היקר הרה"ר חיים בלוך נ"י

בתשובה לגלויתך הנני ממהר להודיעך שאשתדל להכניס את שם הרב שווארצמאן בין חבריו ומודיעני אבל מסופקני אם המדפיס יספיק להכניס את שמו מכיון שכבר מסרתי לו כל שאר השמות בזמן ... החבר.

ביחוד אבקשך שתואיל נא לשלוח אלי את טופס מכתבו של הרב שווארצמאן אליך למען שישמש לי לעזרה על הסכמתו בסיפור זה.

והנני מסיים בד"ש לכבודה ובאחולים טובים לך, לרעיתך ולבניכם ובנותיכם. שלך בהוקרה רבה ובידידות נאמנה אברהם לבסקי

ועדים להפצת האנתולוגיא העממית
„ילקוט המועדים"
בעברית ובאידית

שכל ההכנסה ממכירתו הוקדשה
לחיזוק הישיבות בארץ ישראל.

בארץ ישראל
הנשיא:
הרב הגאון ר' יצחק אייזיק הלוי הרצוג
(רבה הראשי של א"י)

בבריטניה ומושבותיה
הנשיא:
הרב הגאון ר' יוסף ד"ר הערץ
(רבה הראשי של בריטניא)

באמריקה הדרומית
הנשיא:
הרב הגאון ר' זאב צבי הכהן ד"ר קליין
בבונים־איירים, ארגנטינה

באפריקה הדרומית
הנשיא:
הרב הגאון ד"ר ה. אבט
ביוהאניסבורג

באה"ב של אמריקה הצפונית
הנשיא:
הרב ד"ר אברהם לאווסקי, ברונכס, נ. י.
סגן לנשיא:
הרב נ. גלוסטיין, ברוקלין, נ. י.
גזבר:
הרב ד"ר חיים בלוך, ברונכס, נ. י.
מזכיר:
הרב א. ש. בלומענטאל, מאנהעטן, נ. י.

חברי הועד
בארישאנסקי, הרב הגאון רפאל מרדכי, ברונכס, נ. י.
גייער, ד"ר מאיר, מאנהעטן, נ. י.
גרינוואלד, הרב הגאון יקותיאל יהודה, קולומבוס, א.
טאבאק, הרב הגאון ישראל, באלטימאר, מד.
טוטשינסקי, הרב יעקב, ברוקלין, נ. י.
סאנדבערג, ד"ר מרדכי, מאנהעטן, נ. י.
פראנקעל, הרב נפתלי צבי, באלטימאר, מד.
קרולוביץ, הרב שמואל, ברוקלין, נ. י.
שווארצמאן, הרב מאיר, וויניפעג, קענעדע

עש"ק לסדר ואתנה בריתי ביני ובינך
תשי"ז לפ"ק

שלום רב וחן וחסד לאיש שלומי ידידי היקר
ואהוד נכבד הרב ד"ר חיים בלוך נ"י

ובטחוני שכבר החלמת מהצטננות ומהולם והלאה תהיה
בריא אולם וחזון ומזומן לצאת ולבוא ברות כבירה ובמרץ גדול
בכל עסקיך.

הבקר קבלתי מכתב מהרב יוסף שווארצמאן ובו הוא מתאונן שטרם
קבל את הספר „ילקוט המועדים" אשר אתה הואלת להבטיחני, זה לפני חדש
ימים, לשלוח אליו.

וכן שעניתי לו תיכף בבקשת סליחה על „תאונה" זו והבטחתיו שיקבל
את הספר בשבוע הבא, או ישר מאתי או ממך.

על כן הנני מבקשך לטלפן אלי ביום ראשון הבא בשעה 9-10 לפה"צ
או בשעה 3-4 אחה"צ ונשוחח אודות זה, ועל דבר ענינים שונים.

בד"ש חמה וברכות לך ולב"ב כ"י
שלך בהוקרה ובידידות נאמנה
אברהם לאווסקי

ועדים להפצת האנתולוגיא העממית
"ילקוט המועדים"

בעברית ובאידית

שכל ההכנסה ממכירתו הוקדשה
לחיזוק הישיבות בארץ ישראל.

בארץ ישראל
הנשיא:
הרב הגאון ר' יצחק אייזיק הלוי הרצוג
(רבה הראשי של א"י)

בבריטניה ומושבותיה
הנשיא:
הרב הגאון ר' יוסף ד"ר הערץ
(רבה הראשי של בריטניא)

באמריקה הדרומית
הנשיא:
הרב הגאון ר' זאב צבי הכהן ד"ר קליין
בבונים־איירים, ארגנטינה

באפריקה הדרומית
הנשיא:
הרב הגאון ד"ר ה. אבט
ביוהאניסבורג

באה"ב של אמריקה הצפונית
הנשיא:
הרב ד"ר אברהם לאווסקי, ברונכס, נ. י.
סגן לנשיא:
הרב נ. גלוסטיין, ברוקלין, נ. י.
גזבר:
הרב ד"ר חיים בלוך, ברונכס, נ. י.
מזכיר:
הרב א. ש. בלומענטאל, מאנהעטן, נ. י.

חברי הועד

בארישאנסקי, הרב הגאון רפאל מרדכי, ברונכס, נ. י.

גייער, ד"ר מאיר, מאנהעטן, נ. י.

גרינוואלד, הרב הגאון יקותיאל יהודה, קולומבוס, א.

טאבאק, הרב הגאון ישראל, באלטימאר, מד.

טוטשינסקי, הרב יעקב, ברוקלין, נ. י.

סאנדבערג, ד"ר מרדכי, מאנהעטן, נ. י.

פראנקעל, הרב נפתלי צבי, באלטימאר, מד.

קרולוביץ, הרב שמואל, ברוקלין, נ. י.

שווארצמאן, הרב מאיר, ווינניפעג, קענעדע

Rabbi DR. A. LAVSKY, 2005 Washington Ave., Bronx 57, N. Y.

המען למכתבים ולהעברת כספים:

בארץ ישראל
הנשיא:
הרב הגאון ר' יצחק אייזיק הלוי הרצוג
(רבה הראשי של א"י)

בבריטניה ומושבותיה
הנשיא:
הרב הגאון ר' יוסף ד"ר הערץ
(רבה הראשי של בריטניא)

באמריקה הדרומית
הנשיא:
הרב הגאון ר' זאב צבי הכהן ד"ר קליין
בבונים-איירים, ארגנטינה

באפריקה הדרומית
הנשיא:
הרב הגאון ד"ר ה. אבט
ביוהאניסבורג

ועדים להפצת האנתולוגיא העממית
"ילקוט המועדים"

בעברית ובאידית

שכל ההכנסה ממכירתו הוקדשה
לחיזוק הישיבות בארץ ישראל.

באה"ב של אמריקה הצפונית
הנשיא:
הרב ד"ר אברהם לאווסקי, ברונכס, נ. י.
סגן לנשיא:
הרב נ. גלוסטיין, ברוקלין, נ. י.
גזבר:
הרב ד"ר חיים בלוך, ברונכס, נ. י.
מזכיר:
הרב א. ש. בלומענטאל, מאנהעטן, נ. י.

חברי הועד
בארישאנסקי, הרב הגאון רפאל מרדכי, ברונכס, נ. י.
גייער, ד"ר מאיר, מאנהעטן, נ. י.
גרינוואלד, הרב הגאון יקותיאל יהודה, קולומבוס, אָ.
טאבאק, הרב הגאון ישראל, באלטימאר, מד.
טוטשינסקי, הרב יעקב, ברוקלין, נ. י.
סאנדבערג, ד"ר מרדכי, מאנהעטן, נ. י.
פראנקעל, הרב נפתלי צבי, באלטימאר, מד.
קרולוביץ, הרב שמואל, ברוקלין, נ. י.
שווארצמאן, הרב מאיר, וויניפעג, קענעדע

ערב חג האסיף שנת תש"ו לפ"ק

כב/ד ידידי הנאמן החכם השלם
הרב ד"ר חיים בלוך נ"י

יקירי!

ס"ס הגענו באמצענו והנה כבר ב"ס ועדנו
והרי לפניך גליון זה וחד עם המנשר.

היום שלחתי מכתבי התעוררות לכל חברי ועדנו
בבקשה שכל אחד מהם יענה לי תיכ"ף את חוות-דעתו, הצעותיו ואופני העבודה
בענין זה, גם לרב שווארצמאן שלחתי מכתב על גליון זה וחד עם המנשרים.
גם כתבתי למר וולה וכו' וכו'.

בקשתי ממך שתואיל נא לשלוח אלי רשימה של אנשים שבהשתדלתך הם ראויים
לקנות את הילקוטים. רשימה זו, וכן הרשימות מחברי ועדנו האחרים, צריכה
לעבור תחת ידי למען שלא יפלו עירבובים וטעויות במשלוח הספרים מהכא ומהתם, ודו"ל.

לע"ע אקצר מפני טרדת החג המעיקה עלי

והנני מסיים בהחלום לבריאות וכל רגשי הכבוד

שלך בידידות רבה
אברהם לבסקי (לאווסקי)

ועדים להפצת האנתולוגיא העממית
"ילקוט המועדים"
בעברית ובאידית

שכל ההכנסה ממכירתו הוקדשה
לחיזוק הישיבות בארץ ישראל.

בארץ ישראל
הנשיא:
הרב הגאון ר' יצחק אייזיק הלוי הרצוג
(רבה הראשי של א"י)

בבריטניה ומושבותיה
הנשיא:
הרב הגאון ר' יוסף ד"ר הערץ
(רבה הראשי של בריטניא)

באמריקה הדרומית
הנשיא:
הרב הגאון ר' זאב צבי הכהן ד"ר קליין
בבונים־איירים, ארגנטינה

באפריקה הדרומית
הנשיא:
הרב הגאון ד"ר ה. אבט
ביוהאניסבורג

באה"ב של אמריקה הצפונית
הנשיא:
הרב ד"ר אברהם לאווסקי, ברונכס, נ. י.
סגן לנשיא:
הרב נ. גלוסטיין, ברוקלין, נ. י.
גזבר:
הרב ד"ר חיים בלוך, ברונכס, נ. י.
מזכיר:
הרב א. ש. בלומענטאל, מאנהעטן, נ. י.

חברי הועד
בארישאנסקי, הרב הגאון רפאל מרדכי, ברונכס, נ. י.
גייער, ד"ר מאיר, מאנהעטן, נ. י.
גרינוואלד, הרב הגאון יקותיאל יהודה, קולומבוס, אָ.
טאבאק, הרב הגאון ישראל, באלטימאר, מד.
טוטשינסקי, הרב יעקב, ברוקלין, נ. י.
סאנדבערג, ד"ר מרדכי, מאנהעטן, נ. י.
פראנקעל, הרב נפתלי צבי, באלטימאר, מד.
קרולוביץ, הרב שמואל, ברוקלין, נ. י.
שווארצמאן, הרב מאיר, וויניפעג, קענעדע

ב"ה ט"ו מרחשון ה' תש"ו

לידידי היקר ומאד נעלה החכם השלם
וכו' וכו' מוה"ר חיים בלוך נ"י

יקירי!

תקותי שכבר נרגעת ברוחך ועיניך מדמעות נקה
ואולם על החיוב.

היום קבלתי מכתב מאת רובינזון מתאריך ד' מרחשון השתא
ובו הוא מודיעני שקבל מכתבי מסוף ספטמבר ונמצא
שאין כל מעצור בקבלת בתי דואר וכל חשבוננו לשוא היה.

מה שרובינזון כותב במכתבו שורות אלו לשונם:

"בבקשה לטלפן לידידנו הרב ד"ר חיים בלוך ששתיקתי הארוכה היתה מפני סיבה
[illegible] מבוכה ומפשו מקוים אני שיתברר המצב ונוכל להמשיך למאד בקישור מכתבי דקדמת"

מכאן משמע שמר רובינזון [illegible] בשלום ושלח עד כאן מכתב אלינו ולא
בגשמי בתי דואר.

ביום השישי שעבר, אחרי דברי אתך ע"י התילפון, שלחתי ספר "ילקוט המועדים" להרב
שווארצמאן ולכן בקשתי שאלות זה לשלוח זה למען שלא יחכה זמן רב לספר זה.

מאחל אני לך בריאות גופא ונהורא מעליא, ששון ושמחה והרחבת
הדעת בכל אשר תפנה,

מוקירך ומכבדך ידידך נאמנה
אברהם לבסקי

Rabbi DR. A. LAVSKY, 2005 Washington Ave., Bronx 57, N. Y. :כתובת הרב: ישיבת קהילת יעקב

RABBI DR. A. LAVSKY
2005 Washington Ave.
Bronx 57, N. Y.

הרב דר. אברהם לאווסקי
טעליפאן:
FOrdham 4-1743

חברה חובבי תורה

CONGREGATION CHOVEVE TORAH, Inc.

500 East 174th Street, Bronx, N. Y.

OFFICERS
MORRIS WINZELBERG, President
JOSHUA LISS, 1st Vice President
JOHN SCHAFFER, 2nd Vice Pres.
JOSEPH KESTEN, Treasurer
SAM FINKELSTEIN, Asst. Treas.
HARRY BRECHER, Secretary

TRUSTEES
REV. SOLOMON YACHNES
ISAAC KATZ
BARUCH KUPINSKY

BOARD of DIRECTORS
DAVID VOGEL, Chairman
ISAAC COHEN
ABRAHAM KALMANOVITZ
ISRAEL PANISH
HERZEL PIANIN
SAMUEL PIANIN
CHARLES PINCUS
MAX POSNER
MOSES TOW

GABBAIM
JOSHUA LISS
SAMUEL PIANIN

LADIES AUXILIARY
ANNA FINKELSTEIN, President
MOLLIE GORKY, Vice President
IDA GARDSTEIN, Treasurer
MINNIE KUM, Asst. Treasurer
PAULINE SCHENKMAN
Fin. Sec'y
RUTH SCHIFFMAN, Rec. Sec'y

TRUSTEES
BESSIE PINCUS
IDA LISS
SARA LAVSKY

BOARD of EXECUTIVES
ROSE WINZELBERG
BETTY ZIMMERMAN
GITTEL ZISSMAN
ROSE ACKER
BECKIE DUNN
PEARL HUTT
ANNA SENDEROWITZ
JENNIE ROSENBLUM
REBECCA PIANIN

ה'

עשק מצוה תשה לפק

בשלום והחיים לרב חיים ולרב התכמה

ובון התכם השלם והצדקי הלתיק וכו' מהר"ר חיים הלוק שלוטה

יקירי:

זה כשנה ימים שאני מסתופף תחת צלו הבהול בספרינג-וואלי,

וההום נתה עלי רות הכתיבה ליבידי.

מה שלומך ושלום כל ואהה שלום הבי"ת ביחד?

לפני עזבי את ניו-יורק קבלת תשובה מהרב מלובאוויטש בבלטימור ובקשתיו

בשאלה מרוב את הספר ולקוט המאמרים ששלחתי אליו זה כבר, ובלוי אקבל אליו,

בשאלתה רבה, להוות עמנה על חברי העורך שלנו.

ההום הריצלתי מכתב בשבוע אחרי שמר וולפה ובו הלטת העתק מכתבו של

הרב מלובאוויטש.

מה נשמע בניו-יורק? הלמדנים עוד אתם, ובאה, קבלת תשובות

מהרבונים שאליהם פנית בשאלת העתק שלנו.

אודה מאוד אשתקק לקבל ממך אחסתבות אפי' המעט שאני בספרינג-וואלי.

בדגש חאה ולברכה-לך ולבני ביחד, שלביכם ההמהדים והעזיזים,

הנני שלכם בהוקירה ובכל רגשי הכבוד

אלעזר לאסקי

כתובתי הוזאה:

c/o Mrs. Leffler
29 Johnson str.
Spring Valley N.Y.

RABBI DR. A. LAVSKY
2005 Washington Ave.
Bronx 57, N. Y.

הרב דר. אברהם לאווסקי
טעליפאן:
FOrdham 4-1743

חברה חובבי תורה

CONGREGATION CHOVEVE TORAH, Inc.

500 East 174th Street, Bronx, N. Y.

OFFICERS
MORRIS WINZELBERG, President
JOSHUA LISS, 1st Vice President
JOHN SCHAFFER, 2nd Vice Pres.
JOSEPH KESTEN, Treasurer
SAM FINKELSTEIN, Asst. Treas.
HARRY BRECHER, Secretary

TRUSTEES
REV. SOLOMON YACHNES
ISAAC KATZ
BARUCH KUPINSKY

BOARD of DIRECTORS
DAVID VOGEL, Chairman
ISAAC COHEN
ABRAHAM KALMANOVITZ
ISRAEL PANISH
HERZEL PIANIN
SAMUEL PIANIN
CHARLES PINCUS
MAX POSNER
MOSES TOW

GABBAIM
JOSHUA LISS
SAMUEL PIANIN

LADIES AUXILIARY
ANNA FINKELSTEIN, President
MOLLIE GORKY, Vice President
IDA GARDSTEIN, Treasurer
MINNIE KUM, Asst. Treasurer
PAULINE SCHENKMAN
Fin. Sec'y
RUTH SCHIFFMAN, Rec. Sec'y

TRUSTEES
BESSIE PINCUS
IDA LISS
SARA LAVSKY

BOARD of EXECUTIVES
ROSE WINZELBERG
BETTY ZIMMERMAN
GITTEL ZISSMAN
ROSE ACKER
BECKIE DUNN
PEARL HUTT
ANNA SENDEROWITZ
JENNIE ROSENBLUM
REBECCA PIANIN

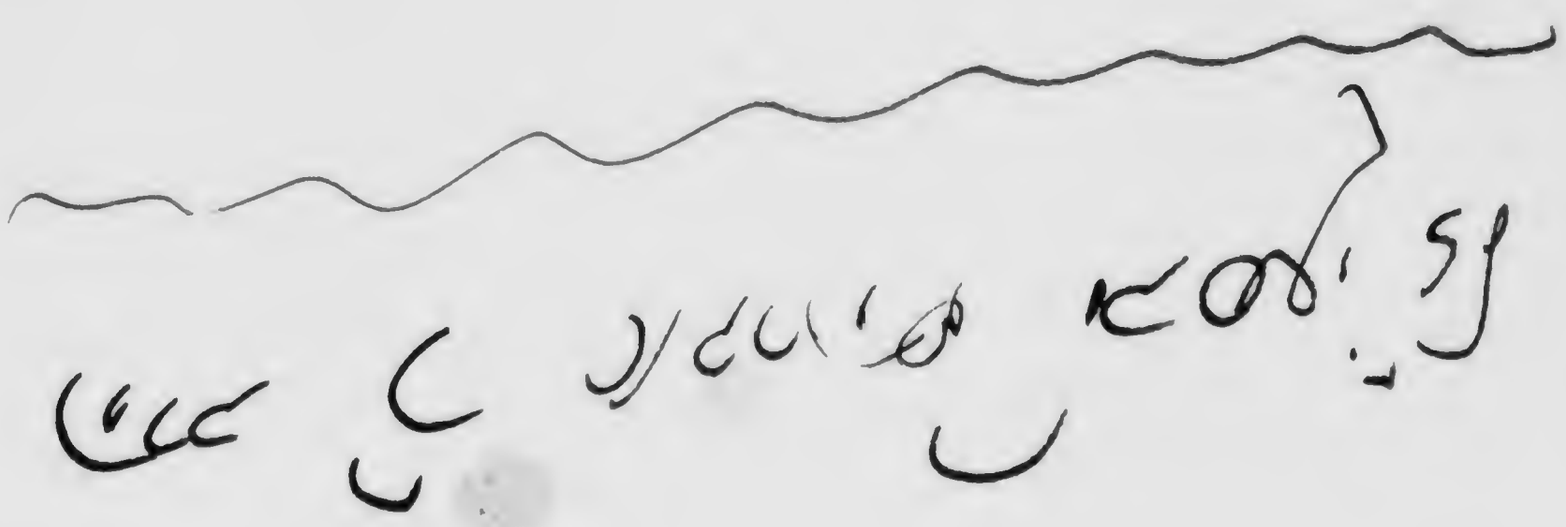

הרב ר' אברהם ובסון ז"ל

HERMAN LEDER
3034 14TH STREET, N. W.
WASHINGTON 9, D. C.

PHONES
EMERSON 1896
COLUMBIA 9582

ב"ה מוצש"ק , כ"ח תמוז, תשי"ג

זייער חשוב'ער פריינט חיים בלאך, שלום וברכה רבה לכם.

א הארציקן דאנק פאר אייער בריוו און אויך וואס איר שרייבט וועגן מיין ספר "רישער יידן" און פאר דעם תיקון טעות בלאט. די גאנצע שולד פון די טעותים פאלט אויף'ן דרוקער, ווייל לויט מיין אריגינאלן מאנוסקריפט, זיינען אלע וועריטער ריכטיק געשריבן גיוואָרן.

איך האב אבגימאכט מיט'ן בעל המדפוס, מר. שקלאריז, פון פאטורא פרעס, וואס איז אגב זייער א פיינער מענטש, אז איך זאל מאכען צוויי קארעקטורן און די דריטע, די לעצטע קארעקטור וועלן זיי אליין מאכען. איך אליין, האב זייער פיל צייט און ארבעט אריינגעלייגט אין די צוויי קארעקטורן און אויסגיבעסערט הונדערטער גרייזען. ווי עס ווייזט אויס, האט דער דרוקער די לעצטע קארעקטור איבנארירט, דערפון האבן זיך געבומען אזוי פיל גרייזען. צום באדויערן, האב איך אים באצאלט פאראויס צוליב דעם וואס ער האט זיך גינויטיגט אין "בעלד" און איך האב עס בעהאט. וועז דער ספר איז ארויס און איך האב גידען די גרייזען, האט עס מיר זייער ווי געטון. איך וועל שוין ווייסען פאר א צוויטן מאל. בין איך אייך זייער דאנקבאר פאר אייער תיקון טעות בריוו און איך האף אז איר וועט מיר שיקן די טעותים וואס איר וועט געפונען נאכדעם וועז איר וועט לייענען וויטער פון דף 209 ביז צום סוף.

איך האב דאס ספר "רישער יידן" געשריבן און ארויסגיבן אלס א מאנומענט פאר דער באוואוסטער רישער יידישער קהילה וואס איז פון די נאצי רוצחים י"ש אבגעווישט גיוואָרן פון דער וועלט און פאר די טויזענטער רישער יידן וואס זיינען אומגעקומען אויף קידוש השם. איך שרייב איצט דאס אויבן קע ספר אין ענגליש, וואס איך האף ארויס-צו געבן אין דער נאנטער צוקונפט. איך גרייט זיך אויך צו שרייבן (אין ענגליש) א בוך איבער וואשינגטאן, ד.ק. פון דעם טאג וואס די שטאט איז געגרינדעט גיוואָרן און דאס יידישע לעבן אין דעם אמעריקאנער נערוו צענטער עד היום.

חאטש איך האב גוט גיקאנט בעריש שטיינבערג אין רישע, איז מיר זיין גזע אומבאקאנט. איך האב אים געהאלטן פאר א ליטווישן ייד צוליב זיין שטארקן ליטווישן אקצענט. בין איך צופרידן וואס איר האט עס מיר געשריבן, אויך פאר די איבריגע קארעקטורן וואס איר האט

גימאכט אין אייער בריוו. עס איז מעגלעך, אז דאס ספר "הײשער ײדן" װעט נאכאמאל געדרוקט װערן. אויב אזוי, װעלן אייערע קארעקטורן אויסגיבעסערט װערן, א דאנק אייער בריוו.

איך האף צו האבן דאס פארגעניגן זיך מיט אייך פערזענלעך צו באקאנען אין דער נאנטער צוקונפט, װען איך װעל האבן די געלעגנהייט צו זיין אין ניו יארק.

נאכאמאל א הארציקן דאנק פאר אייער פריינטלעכקייט צו מיר און מיט א הארציקן גרוס, בלייב איך,

אייער
צבי ש. לדר

פ.ס. זייט מיר מוחל װאס איך שרייב ניט העברעאיש, װייל מיין העבראיש "הינקט" אביסל אונטער. איך לייען עס גוט, אבער װען עס קומט צום שרייבן בין איך א קאליקע.

RABBI DR. A. LAVSKY
2005 Washington Ave.
Bronx 57, N. Y.

ד"ר ל. לבסקי
בית הכנסת "בית יעקב"
ברונקס 57, ניו יורק

RABBI DR. A. LAVSKY
2005 Washington Ave.
Bronx 57, N. Y.

הרב ד"ר אברהם לבסקי

ב"ה עש"ק (הגדול) תשט"ו

לידידי הנעלה חו"ב אשכול הכופר וכו' אהרן חיים דלוגן שליט"א

חן חן לך על החוברת "קום רוד את הארץ" שהואלת לכבדני בה.

עדיין לא הספקתי לעבור על כל החוברת אבל מהמעט שקראתי בה נוכחתי על חלול משפט ישראל הגדול ומשרש כוון דגולה ונכבד בזיון וקצף.

נחמני אלוקי, ואיש רב הפעלים, שאתה תזכה לגלות צדקת הגאולה גם בין חוגי היהדות כמו שכבר הצלחת לעשות בהסורת קליין על ישראל בין חוגי רשמי הממלכה.

ויהי שלום! עלה והצלח!

קבל נא את שני השקלים תמורת הוצאות חוברתך הנ"ל

ידידך מוקירך ומכבדך
אברהם לבסקי

RABBI DR. A. LAVSKY
2005 Washington Ave.
Bronx 57, N. Y.

הרב ד"ר א. לבסקי
ברונקס ה, ניו יורק

אָבֶה לדעת! למה? שדי ברא:
בריות שפלות, נפשות טמאות,
רומסות כל קדוש ברגל גאוה,
הורגות אדם במיתות משונות;
מִרְצָן — לרדות בתבל ומלואה.
למה יקיט עליון עמל ותלאה
בגרמנים הארורים גם באוסטרים;
— סמלי התרבות הגבוהה-גבוהה —
קָרָה כי ישמו בהם עמוסים,
יְרָאֵם נא אלהים זרועו הנטויה.

בינו ובינך, אל אלהי הרוחות!
ן בואה חשבון, נתוכחה נא:
חרב הַמְשַׁכֶּלֶת בני דור דור,
יַד מי אותה מְחַזֶּקֶת-תופשת?...
ידו, כי ינופף עלינו, כל גבור,
מי הוא, אותה מעודדת-מרוממת?...
ירם נא הסתם המסך וצעיף הסודות
ונבואה: אנה אנחנו הולכים ובאים?
סבלותֵנו הקשה העלתה ספקות
פן, ואולי, כבר אין עוד סיכויים.

באה"ב של אמריקה הצפונית
הנשיא:
הרב ד"ר אברהם לאווסקי, ברונכס, נ. י.
סגן לנשיא:
הרב נ. גלוסטיין, ברוקלין, נ. י.
גזבר:
הרב ד"ר חיים בלוך, ברונכס, נ. י.
מזכיר:
הרב א. ש. בלומענטאל, מאנהעטן, נ. י.

חברי הועד
בארישאנסקי, הרב הגאון רפאל מרדכי, ברונכס, נ. י.
גייער, ד"ר מאיר, מאנהעטן, נ. י.
גרינוואלד, הרב הגאון יקותיאל יהודה, קולומבוס, אָ.
טאבאק, הרב הגאון ישראל, באלטימאר, מד.
טוטשינסקי, הרב יעקב, ברוקלין, נ. י.
סאנדבערג, ד"ר מרדכי, מאנהעטן, נ. י.
פראנקעל, הרב נפתלי צבי, באלטימאר, מד.
קרולוביץ, הרב שמואל, ברוקלין, נ. י.
שווארצמאן, הרב מאיר, וויניפעג, קענעדע

ועדים להפצת האנתולוגיא העממית
"ילקוט המועדים"
בעברית ובאידית

שכל ההכנסה ממכירתו הוקדשה
לחיזוק הישיבות בארץ ישראל.

בארץ ישראל
הנשיא:
הרב הגאון ר' יצחק אייזיק הלוי הרצוג
(רבה הראשי של א"י)

בבריטניה ומושבותיה
הנשיא:
הרב הגאון ר' יוסף ד"ר הערץ
(רבה הראשי של בריטניא)

באמריקה הדרומית
הנשיא:
הרב הגאון ר' זאב צבי הכהן ד"ר קליין
בבונים-איירים, ארגנטינה

באפריקה הדרומית
הנשיא:
הרב הגאון ד"ר ה. אבט
ביוהאניסבורג

ב"ה עש"ק ואתה תצוה תשו' לפ"ק

שלום וברכה עד בלי די לידידי רחימאי
חכם עדיף מנביא הרה"ג המצוין ר' חיים בלוך נ"י
חן-חן לך על מכתבך מיום ג' זה שקבלתיו פתוח
הבקר.
בנידון מכתב מר ווילה שקבלת בשבוע זה, רצוני להודיעך
שכבר ~~אזה~~ עבר עליו פלח מפני שגם אני קבלתי מכתב זה ממנו
שתי פעמים: א) בא"יר, מלפני שני חדשים ב) העתקה שניה ולפני שבוע ימים.
שקר החן והבל היופי! דברי מר ווילה החנונים שקר גמור הם, ולפי
תלונתו שבמכתב הכל הוא, מפני שהמערכת מפיחות את הכסף — לא
רק שספרי טרם נדפס ולא רק שטרם קבלתי את כל ההגהות לבחינה
ולבדיקה אלא עוד הוסיף מר ווילה להודיעני "שכל זמן שלא אשלח #
אלפים דולרים לא"י מזכירת הלקסיקון לא ישלח לי את ספרי
שנדפס" (אלה הם דבריו המפורשים במכתבו הגדול שלו מיום דצמבר 27
ז"ו הא"יר)
ורכן אין לו לקוות או לחכות, כי הלא הוא הדבר כולו נתון בידי
ועדי ואני סבא הידוע לשנינו. השבוע העבר שלחתי לו בתבלה אחרונה
(ז"ו הא"יר) שאם לא אקבל בירור דברים ממני וגם שתי העתקות של ההגהות
מכל ספרי עד תחלת חודש אדר ב' אז אסתלק מעבודתי בענין הזאת
בענין ילקוט המועדים.
ולסוף בקשתי בראש מכתבי זה שם בראש השבוע בהלכות מחניאות
לאמן שתשמשנה רמז גם לך שאולי תאמר גם אתה לנסות במכתב מיוחד למר ווילה
ולהסבירו שבברכותיו הפלוטים עמדו ועוקו ויותר מאשר שיועילו לענייני מכירת הלקסיקון.

:/2

[illegible]

המען למכתבים ולהעברת כספים: Rabbi DR. A. LAVSKY, 2005 Washington Ave., Bronx 57, N. Y.

ועדים להפצת האנתולוגיא העממית
"ילקוט המועדים"
בעברית ובאידית

שכל ההכנסה ממכירתו הוקדשה
לחיזוק הישיבות בארץ ישראל.

בארץ ישראל
הנשיא:
הרב הגאון ר' יצחק אייזיק הלוי הרצוג
(רבה הראשי של א"י)

בבריטניה ומושבותיה
הנשיא:
הרב הגאון ר' יוסף ד"ר הערץ
(רבה הראשי של בריטניא)

באמריקה הדרומית
הנשיא:
הרב הגאון ר' זאב צבי הכהן ד"ר קליין
בבונים־איירים, ארגנטינה

באפריקה הדרומית
הנשיא:
הרב הגאון ד"ר ה. אבט
ביוהאניסבורג

באה"ב של אמריקה הצפונית
הנשיא:
הרב ד"ר אברהם לאווסקי, ברונכס, נ. י.
סגן לנשיא:
הרב נ. גלוסטיין, ברוקלין, נ. י.
גזבר:
הרב ד"ר חיים בלוך, ברונכס, נ. י.
מזכיר:
הרב א. ש. בלומענטאל, מאנהעטן, נ. י.

חברי הועד
בארישאנסקי, הרב הגאון רפאל מרדכי,
ברונכס, נ. י.
גייער, ד"ר מאיר, מאנהעטן, נ. י.
גרינוואלד, הרב הגאון יקותיאל יהודה,
קולומבוס, א.
טאבאק, הרב הגאון ישראל,
באלטימאר, מד.
טוטשינסקי, הרב יעקב, ברוקלין, נ. י.
סאנדבערג, ד"ר מרדכי, מאנהעטן, נ. י.
פראנקעל, הרב נפתלי צבי,
באלטימאר, מד.
קרולוביץ, הרב שמואל, ברוקלין, נ. י.
שווארצמאן, הרב מאיר,
וויניפעג, קענעדע

ב"ה ר"ח כסלו תש"ג

כב' ידידי היקר הרב החכם השלם [illegible]
[illegible]

ידידי מאד נכבד!

לעיל כוון תמצא שיר, כבקשתך ממני, ואשפי שאינני בטוח
אם צדקו כפי מאוויך ועומק רגשך בזאת דומני שיתאים
לכוונתך.

בקשר לזה רצוני לשאלך אם כבר קראת ספרי ואם עדיין לא קראת,
אנא תחונני את החסד הזה לאמר שתוכל לכתוב עליו ביקורת ארוכה
ולשלחה אלי, יפה שעה אחת קודם.

לפי שעה כבר קבלתי מאנשי שם אחדים כתבי ביקורת נפלאות מאד
והן מסודרות באמתחתי לעת הצורך.

אמר וולה טרם קבלתי מכתב בענין ספרי ודומני שהלא נחבא אל הכלים
בידעו את אשר עולל לו, בו הראה הודעי, בשגיאות הרבות בספרי.

מסיים אני בכל הכבוד ובאחולים לברכות

שלך המוקיר רבה אברהם לבסקי

ד"ש לד"ר [illegible]!

המען למכתבים ולהעברת כספים: Rabbi DR. A. LAVSKY, 2005 Washington Ave., Bronx 57, N. Y.

Rabbi Dr. Abraham Lavsky
2005 Washington Avenue
Bronx 57, New York

NEW YORK N.Y.
FEB 1
7-PM
19[illegible]

SUP[illegible]
YOUR [illegible]
FOR FREEDOM

Rabbi
Chaim Bloch
2050 Davidson ave.
Bronx N. Y.

HERMAN LEDER
MAX LEDER

PHONE
COLUMBIA 9582

The Beverly Shop

3034 14th Street, N.W.
Washington 9, D.C.

ESTABLISHED 1916

ב"ה ז' אב, תשי"ג

לכבוד ידידי היקר והנכד הרב ר' חיים בלאך, נ"י

איך האב באקומען אייער בריוו מיט די איבריגע אויסבעסערונגען און איך דאנק אייך זייער דערפאר. איך האב אויך הנאה געהאט פון אייער "יידיש שרייבן" וואס איז אגב אויסגעצייכענט גוט. האלוויי וואלט איך געקאנט אזוי שרייבן העברעאיש ווי איר שרייבט יידיש.

ס'איז מעגלעך אז איר האט געקאנט מיין פאטער, וויל ער האט געוואוינט אין ווין פון יאר 1919 ביז דעם לעצטן טאג פון זיין לעבן אין יאר 1932. איך האב אים באזוכט אין ווין אין די יארן 1925, 1927, 1929 און דאס לעצטע מאל אין יאר 1931. אין די לעצטע צוואנציקער יארן און אויך אין די דרייסיקער יארן, בין איך געווען פארבונדן מיט דער ענגלישער פרעסע. איך בין אויך געווען א קארעספאנדענט און פארטרעטער פון "אינטערנאציאנאלן נאכריכטן דינסט ווין".

איך קאן ניט באגרייפן פאר וואס איך בין געווען אזוי זיבער ביי זיך, אז דער ביאנער רבי ר'איציניו איז נפטר געווארן אין יאר אין תרס"ד אדער אפשר תרס"ה, ווי איך האב עס באשריבן אין מיין ספר. מיין זכרון איז גראד א גוטער און איך געדענק גוט דעם אינצידענט אין ביאנער קליזל מיט שטערנהיים'ס דעפעשן. איז עס מעגליך אז דאס געווען דער סאדיגערער, דער אינגערער ברודער פון ביאנער, ר' ישראל'ניו? וויל אין דער ביאנער קלויז האבן אויך געדאווענט סאדיגערער חסידים וויל זיי האבן קיין אייגענע קלויז ניט געהאט. איך האלט זייער פון אייער באהויפטונג,פיל איך אז איך האב דארט געמאכט א טעות, וטעות לעולם חוזר.

יא, ר' בעריש שטיינבערג, איז געווען א למדן מופלג. ער שטייט מיר נאך היינט פאר די אויגן. איך וויים אויך אז ער האט זיך אבגעזאגט פון כסא רבנות און האט זיך אבגעגעבן מיט פינאנץ געשעפטן. זיין שוואגער ר' אברהם'לע באבאד, מיט וועמענס שוועסטער ער האט חתונה געהאט, איז געווען דער זון פון א רב, וויל איך געדענק אז פאר אן עליה האט מען אים אויפגערופן "בן מורה מורנו הרב". אין מיינע צייטן איז ריישע, איז ר' בעריש געווען א גביר אדיר. אבער צוליב זיין ליטווישן אקצענט, בין איך געווען זיכער אז ער איז א ליטווישער געבוירענער, וויל א גאליציאנער געבוירענער יינגל וואלט ער קיין ליטווישן אקצענט ניט געהאט. איך געדענק אין ריישע האט געוואוינט דער זיין ר' יוסעלע עלענבויגן, א זון פון סאטענווער רב, אט דער ר' יוסעלע, האט בערעד מיט א ליטווישן אקצענט. זיינע זין אבער, איינער פון זיי, פיניע (פנחס) האט ער געהייסן (מיר האבן אים בערופן "פיניע פאניע" צוליב זיין רוסישן אבשטאם) ער האט בערעד ווי אלע גאליציאנער קינדער.

יא, עס וועט מיך זייער אינטערעסירן צו הערן פון אייך וועגן אייער ארבעט אין העלפן גרינדן די בית יעקב שולען אין ווין, אויך פון דר. דויטשלענדער און זיין פארבינדונג מיט די אויביקע שולן. מיין פריינט, אליעזר שינדלער, וועגן וועמן איך האב געשריבן דאס קאפיטל אין מיין ספר, איז געווען איינער פון די אלטע אקטיוע ארבעטער פון די אויביקע שולן. איך בין זיכער אז אויך ער וועט זיך פריען צו הערן פון אייך. איך וועל אים שרייבן וועגן דעם. איך קום אים אפט זען וואו ער וואוינט אין לייקוואוד, נ.דש. ער איז ב"ה א גביר.

איך האף וויבער פון אייך צו הערן. מיט א הארציקן גרוס, און די בעסטע וואונטשען,

אייער

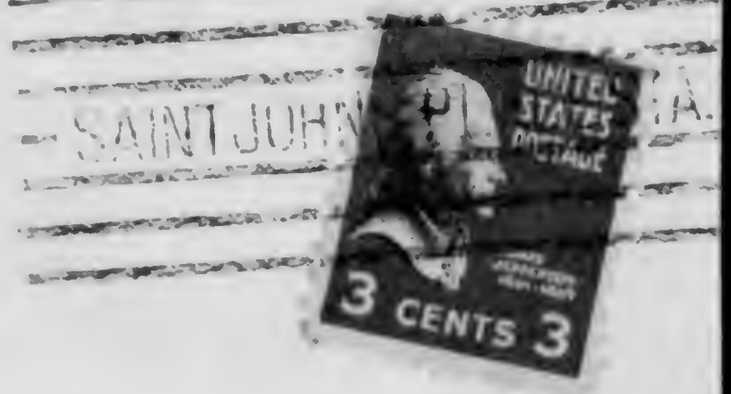

BROOKLYN, N.Y.
JAN 18
2-PM
1951

Rabbi
Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.

Bronx N. Y.

Rabbi Moses Reiter
1512 Park Pl.
Brooklyn 13. N.Y.

AHRON LAUB
125 PITT STR.
NEW YORK

1ST AND CITY
JAN 21
NY
1960

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

RABBI CHAIM BLOCH
2050 DAVIDSON AVE.
BRONX 53, NEW YORK

Abron LAUB
125 PITT STR.
NEW YORK 2, N.Y.

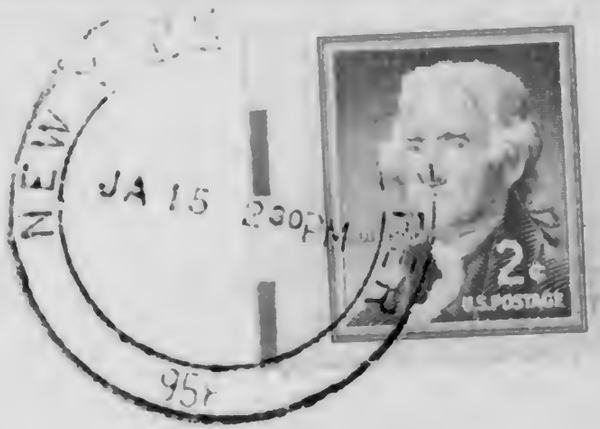

To/ RABBi CHAIM BLOCH
2050 DAVIDSON AVE.
BRONX, N.Y.

BLOCH, CHAJIM. Die Gemeinde Der Chassidim. Jhr Werden und ihre Lehre, ihr Leben und ihr Treiben. (covers loose)

Berlin 1920, $2.00

ב״ה

לשנה טובה תכתבו

מאוהלים

יעקב הלוי ומשפחתו

[illegible]

Rabbi

Ch. Bloch

2050 Davidson

Bronx N.Y.

U.S.A.

תל אביב-יפו

15-24

Rabb. Dr. Ch. Lauer
פרופ' ד"ר חיים לאור

Rabb. Dr Ch. Lauer

BIEL, den ב"ה

שלום לכבוד הרב החכם מוה' חיים בלאך נ"י!

כת"ר שלח לי את ספרו "קובץ מכתבים מהבעש"ט" לשום עליו עין לעיין ולכתוב אודותו אגרת בקורת בהשבועון הי"ל בציריך, והאמת אגיד ולא אכחש שלא מלאתי רצונו בזה מפני כבודו כי רבה. לא רציתי להעביר עליו בשתיקה ולכסות מה שלא מצא חן בעיני הגני מה שהדפיס כת"ר את האגרת של מהר"ל מפראג. הלא כי מי שיש לו מוח בקדקדו, עינים לראות ולב להבין יבין וישכיל בדעתו ושכלו כי האגרת הזאת מזויפת, ומעולם לא פלטה קולמסו של הגאון הנודע בברכה כאלה. ועכ"פ יענה ויאמר סלחתי. מאד אשמח אם תעלה בידו להוציא לאור ספרו המיוסד על שו"ת הראשונים והאחרונים. יד' הטוב והי' בעזרו להוציא מחשבתו הטהורה מכח אל הפועל.

בעד ספרו "קובץ מכתבים מהבעש"ט" הנני שולח להדר"ג בזה סך חמשה פראנק שווייצאריים, והנני בזה מכבדו ומוקירו הדו"ש

חיים דר' לויער

DEC 17
2 - AM
1952

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Avenue
Bronx 53, New York

RABBI JOSEPH H. LOOKSTEIN
117-125 EAST 85TH STREET
NEW YORK 28, N. Y.

RAMAZ SCHOOL

MEMORANDUM

To

From

Date

ב"ה, ט' שבט, תש"ך
ברוקלין, נ.י.

לכבוד הרב הנכבד והנעלה הנודע לשם תהלה, כו' וכו'
מוהר"ר משה חיים אפרים שי' בלומן.

ברכה ושלום.

במענה על מכתבו, בדבר אי קבלת שידי אגרת
ולפעמ"י, לא השגתי את הספר. אתן הוראה שיבקשו מחנות אחרת.

בכבוד וברכה
ח. ליבערמאן.

AIR
MAIL

34, KINGSWOOD AVENUE,
QUEEN'S PARK, N.W. 6.

WILLESDEN 2925.

6100 Wilderton Av.
Montreal, Que.

RABBI SIMCHA LEVY
61 BRIGHTON AVENUE
PERTH AMBOY, N. J.

PHONE PERTH AMBOY 4-2264
STUDY: PERTH AMBOY 4-2977

[illegible]

כ' ימימי הרב ההעלשת מוהרר חיים בלאך שלמא
אחשיהם: קבלת מנתבו. ואמון לו כ' כ' הקרש.
שעבר על בתקופה האחרונה ש' ירחם, אין לו
שום ימיעה אם הספר נמצא אצלו. וכל להיות
אחר שאסתדרפה אולי ימצא
בל אופן הנני שולח לו בזה את המחיר נפ' בקשתו
והי זה שלמי כאות נפשו ונפש ימיעו
מברכו בחג נשר ושמח

שמחה הלם

H.Liberman
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13,N.Y.

BROOKLYN, 12 N.Y.
FEB 8
530PM
19 60

NEW HOPE FOR
- - - SUPPORT
THE HEART

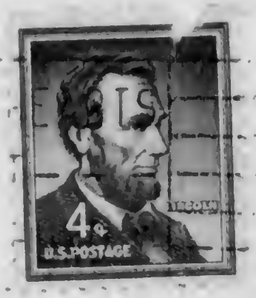

Rabbi Chaim Bloch

2050 Davidson Ave.

Bronx 53,N.Y.

Rabbi S Lang
6100 Wilderton Ave.
Montreal, Que.

MONTREAL
1 PM
12 IV
1953
CANADA

MAIL YOUR INCOME TAX RETURN NOW

5c CANADA

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.,
Bronx 53, N.Y.

H. LIBERMAN
770 Eastern Parkway
BROOKLYN 13, N. Y.

BROOKLYN, N.Y.
NOV 12
1963

1863-1963 UNITED STATES 5 CENTS
[redacted]
EMANCIPATION PROCLAMATION

Rabbi Chaim Bloch

2050 Davidson Ave.

Bronx 53,N.Y.

H. LIBERMAN
770 Eastern Parkway
BROOKLYN 13, N. Y.

ב"ה, כ"ד מר"ח, תשכ"ד
ברוקלין, נ.י.

לכבוד ידידי הרב הנכבד והנעלה, הנודע לתהלה,
מוהר"ר משה חיים אפרים שליט"א בלאך.

שלום וברכה.

במענה על מכתב כבודו:

ספר מערכי לב. כולל שלשה חלקים: א) תשובות; ב) דרושים; ג) נאומים. מאת יהודה ליב בר' משה חיים צירלסאהן אבד"ק קעשנוב ורב הכולל דמדינת בסרביא. קעשנוב, בדפוס מ.אויערבאך, שנת תרצ"ב. (6)תקכב (6) עמ.

תשובה ע"ג:

להרה"ג ר' ישראל נ"י וועלץ רב דחברה ש"ס" ומ"מ בק' בודאפעסט.

ע"ד שאלתו בנדון אשה, היושבת זה יותר מעשר שנים תחת בעלה, שלפי החלטת הרופאים, הנהו עקר. אולם מחמת עוצם תשוקתה לפרי בטן, מבלי ⁂התגרש עם זה מבעלה, נפשה בשאלתה להחיר לה להכנס לבית-התרופה הברליני, בכדי שבהתאם אל ההמצאה החדשה, יזרקו לה הרופאים באמצעות שפופרת מיוחדה אל תוך רחמה ש"ז, שהם מוציאים לתוך צלוחית מאחד הגברים, אשר ממנה תתעבר ותלד.- האם יתכן כזאת ?.

עובדא אשר כזו תועבה גדולה היא.....

הדרינן לנידון דידן, דהמצאת זריקת ש"ז של איש זר לתוך רחם אשת איש אסורה מדאורייתא. ובכן, חלילה לבת ישראל להפקיר עצמה להזנות המלאכותית, שהמציאו רופאי זמננו.

והנני ידידו הדו"ש, מכבדו ומברכו

ב"ה יום ג' פ' תזריע תש"ט

זייער געעהרטער ר' חיים בלאך.

איך שרייב אייך פריוואט [illegible]

הילפסן - איך האב אייער [illegible]

היכל לספרי חז"ל - און איך האב פיל [illegible]

פון גיפינען [illegible] איך [illegible] - שרייב איך

נאך [illegible] - [illegible]. [illegible]

[illegible] גיפינען [illegible] יש קונה שלמה [illegible]

י"ג י"ב - [illegible] שפאלט [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] --- [illegible]

[illegible] של [illegible] שבתורה [illegible]

[illegible] כתובה [illegible] שתורה [illegible]

[illegible] גיפינען [illegible]

[illegible]. [illegible]

[illegible] אייך [illegible]

אייער [illegible]

ברוך ליטווין

Baruch Litvin
57 Loedwick St
Mt Clemens Mich

[illegible]

[illegible] גיפינען:

[illegible]

[illegible] [redacted] [illegible]

[illegible] — [illegible]

[illegible] - [illegible] - [illegible]

בלטימור, מוצאי שבת קודש שמות, תשכ״ב

שפעת שלום מאלפי המרחקים וחולה על ראש ידידי הנעלה והחביב

הרה ר׳ חיים בלאך, שליט״א!

אחדשה באהבה רבה, אומר שאחרי הבדלה קראתי את מכתבך

בשמחה, כי הוא לך, כה יגשו, ר׳ חיים, ולב טוב הוא אצלו, אם מכתב של

שלך מגיע אלי. ואם כך הוא, מדוע לא כתבתי הרבה? כי מזמן

שהעתקנו את דירתנו לרובע ששם "ועל־יפעי" החדשה הולם

הרבה הרפתקאות עברו עלינו. כאן נמצאים חסידים בעלי זקן

ובלי זקן, ואני הרי בחזקת א׳ הנני אבלך ותר גבי ובשנו

ותר גבי אודרני. והשלומים הקטנים המחבלים את כרם ה׳ צבאות

היינו הראשאים הנעא־ארטאדאקסים, שוגם רעה בשל בו אדם באיני, בהשתברו

על לחם ומי־ומי — ויכניסו על משרה פני׳ בבוהב שורם קתולי מורה עברית אפי׳

גלח, ורק לא איש בעל ודיעות... התחרטתי הרבה וסבלתי צרות צרורות

בשל העתקת דירה — בכל זאת: יהי שם ה׳ מבורך! חסדי ה׳

בבוהב, הם גדולים עד אין חקר! — מובן שאין שום צורה לרב

מאין שלנו, ואם בוהב דצור משלו. התחלתי במחלקה התחתון של בוהמת היא

אשכב המסחר (business office) לשנות את אשתי שתביא את המזמן

גם התכוננו למסור את עבית כמזמן למו״ן "חברה של גוגוק".

והקבלה מבין רפואה לפני המגפה. בא בני השקט והנחמד שלנו

עובד אצל אוניברסיטה למדוצינה בשאגאצא בתור פסיכולוג

קליניקי (Clinical Psychologist) עובד עפי׳ השיטות היותר חדשות

בקי במשנתו של פרויד. וכל החולים עליו. והתהו ד״ר

— הפוך —

[illegible]

RABBI BARUCH LEBOVITS
1128 NO. EDGEMONT STREET
LOS ANGELES 27, CALIF.
Telephone OLympia 0320

הרב ברוך לייבאוויטש
מתלמידי ישיבת „חתם סופר" בפרשבורג
וישיבת הרב הגאון ר' ישעי' פירסט בווינא
1128 נ. עדזשמאונט סטריט
לוס אנג'ילים, קאל.

ב"ה ג' דסליחות יום א' פ' נצבים כ"ב לחדש אלול תשי"א

לכבוד ידיד נפשי, ואהוב לבי הרב ר' חיים בלאק, שליט"א, שלום וברכה ודו"ש!

את ד"ש באהבה רבה, אפנה לשאלה קטנה מן הטרדות היומיות של הבנות לימים הקדושים להשיב תשובה תכ"ף לחביבי ר' חיים. בלי שום תערובת של שום גניבת דעת תשובתי היא על שאלתך: הטפתי לעצמי מוסר, על מה ולמה לא כתבתי אני או-אליו מכתבי ידידות נעימים כדי להניח את דעתך ולהשקיט את נפשך ביום הצער שאתה נמצא. וח"ו לחשבות רעות - הבונותי שעלה עליך העתיבה. רק הצטערתי שאנו השתי, ב"ה, טרוד בחתונת בני הבכר בנימין זאב נ"י, גם במיני פרנסה, שאלו הטרדות מניעוני מלכתוב תמידין כסדרן. ותמה, בן אדם שבגילי שאינו יכול להשתחוות לעגל" הוודויל בדיהב, מאד קשה לו במיני פרנסה. בשנסיתי לנו וארך השנה לו, וכששבתי - פרחה לה המשרה... אבל אין דבר, חסדי ה' עצומים, ופתח ישועה מתבצרת באופן פלא - ולבו קורא: מה גדלו מעשיך הנפלאים, לבו ובשרי ירננו אל א-ל חי!

אי, אי, "אמר אבוי, הוי, הוי אמר ר-בא! רבש"ע כבר הגיע הקץ והגאולה, שכ' חיים חיבבנו, ויחוץ מן המצר, אל עולם של זוהר, הרחבת עבי"ץ, נחמה וששון חיים אין עבי"ץ, לשבוק את פינינו השקרים והמזויפים בבחר [?] ישראל! זאת היא תפלתי אל האב הרחמן, לשנה טובה תכתב ותחתם לאושר ולחיים בספרן של צדיקים, ובפתקא שלך ימלאו את כל המלאי הנ"ל, אכי"ר!

רבש"ע, אבינו רחמן, מגיע ל' לר' חיים, תקופת חיים מחודשה בכל מיני תענוגים, מלאה אורה ושמחה ונחת מלא חפנים, עם כל ולא במשפטו ורובו, וזכיתי תמיד במלא זווה והדרה, ובומצבבא [?]!

עוד פעם אני חוזר על דברי: כדאי הוי שתחשוב לאונדה [?] הגשום את אקלימה של גן ירק בצד של קאליפורניא - והלואי [illegible]

שהשתי בכית לשלוח לך כרטיס-מסע — ככה תוכל מספרים
לגרש את ענני הגשם של ניו יורק - ולהנות מחליף כוח ואין להפסיק
את נכדותיך הקדושים, מתוך הרחבת הדעת. - בכל אופן אוהב
ככה לפני חנוכה הבא, יש הזדמנות שאהיה לחתונת בנו הצעיר, והולדה
- ואז, והיה מה שיהיה בלי, אפילו זו דרך אל בותי הנכר של
ר' חיים שלנו, הש"י, ותצטרפו ותשמחו בכל המערכות!
הכב, בראוורנ, התכוננו לנסיעה לחתונת בנו ואל ה"קונווינשן" של
אגודהר, אבל נחלה ונשאר בבית - מצבו הוא חולה בגופו, אפי'
שבנפשו (mental) הוא צר ועצוב במתרחש בעולמנו!
ואף פעם אומר: לא, אפשר: אוי, ר' חיים, אוצר של
פנינים יקרים יש לך - זכרונות שאין להעריכם - והוי העולם
רץ אחריהם להשיגם — נו, נו, פאדאוואי סערדצע!
אסיים את מכתבי במהירות, ואשלח לך, מעומק הלב
ברכתי לך, שנה טובה ומתוקה, יתן לך האב הרחמן, וישמחך
בכל מיני, ישועות, ונחמות, ושפע רב, ונחת, וכבוד השמים,

ידידך המתפלל לאושרך והצלחתך

ברוך ליבאוויטש.

RABBI BARUCH LEBOVITS
1128 No. Edgemont St.
Los Angeles 29, California

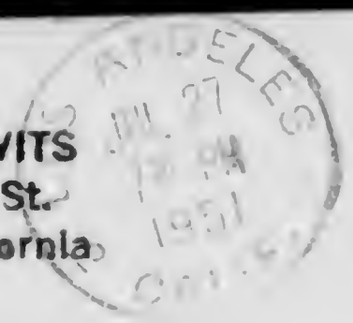

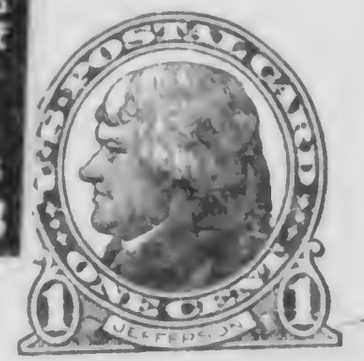

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx 53, N. Y.

Air Mail

RABBI BARUCH LEBOVITS
1128 NO. EDGEMONT STREET
LOS ANGELES 27, CALIF.
Telephone OLympia 0320

הרב ברוך לייבאוויטש
מתלמידי ישיבת „חתם סופר" בפרשבורג
וישיבת הרב הגאון ר' ישעי' פירסט בווינא
1128 נ. עדזשמאונט סטריט
לוס אנג'ילים, קאל.

ב"ה ערב דסליחות יום ד' פ' נצבים כ"ה לחדש אלול תש"יא

רב חיים, ידיד נפש, רחים ואהיב, ה' ישמרהו, ויחיהו ומפלה לאור עדיו,
עולמי!

שלום רב לך חביבי! ותשובתי היא - מן המיצר קראתי
"יה!" וזה מאד התעצבתי בשעה זו לדבר ולשוחח אתך
ולהשמיעך את רגשות לבי, לב שהיא משתוקק ומתגעגע. ומצפה לקראת
חבלים בנעימים בשבילך - אבל המרחק הפיסי היא עדיין ואי אפשר
להעלות אותם על הנייר — הדיו, הלא, השחורים, וכו'.
~~[illegible]~~ בדואר החיצ שלחתי את "התקפה השחבק" ומכתב הפספור"
ויצורף לו אל אמ"ר. ואני חושב ברגע זו, כשאני טרוד מאד
"בירידת הבן" מעשה ללחם, שכחתי את כל מיני וחושב בך: רבונא
דעלמא! כמה אמרתי הלך אל והשיב לשעון! אל ר' חיים
רחמנא, מה לא עשיתי עשה להביא לאירה שמחה, עושר ואושר
בלבך, נשמתך, ואהלך! האמן לי! מעט מזה כתבתי ~~זה~~ במכתבי
הקודם. א"א להעלות דעת על הנייר, אלא אומר, במשך חדשים
ושני אחת על חתונת בני הצעיר והודה יחו' ואז נשוחח ונדבר —
בין שיהי' לך פנאי או לא - בכל אחת! אתפשך אל ביתך
ואתבשש זו שום, שבבה על שלחן עבודתך. הנה הכין ומה
מה זמן לוקח המועד הב"ל.

תתברך חביבי, אהובי, ר' חיים ומשפחתך השבח בברכת כו"ח,
לשנה טובה תכתבו ותחתמו לאלתר לחיים טובים ארוכים בספרן של
צדיקים, וא-ל, ארפא אליך יתן ויגן בר' חיים אהובי, כל הברכות
שברכתי אתו בכל לבו ונפשו ומאודו, אכי"ר!

בידידות - אחוה ובאמונה, שלך,
ברוך.

פ. ס. עד שאתה מבין את התפלת-חלצים
בחלומות, בבקשה ובבקשה לשלוח מיד, כי
רגיל אני במשפט ההסבונה. גם [illegible] ומקבבהשכי התמונה — את שלחתי אותו לך עם...

SHAARITH ISRAEL ZICHRON
PESSACH SYNAGOGUE
RABBI BARUCH LEBOVITS
508 NO. GENESSEE-LOS ANGELES 36, CAL.

LOS ANGELES
SEP 1
CALIF

Rabbi Chaim Block
& family
2050 Davidson Ave.
Bronx 53 N.Y.

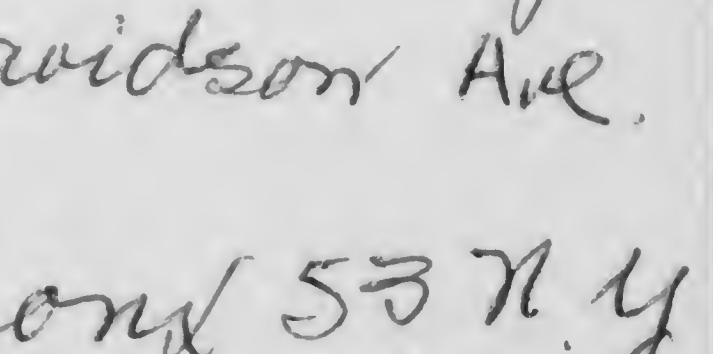

Rabbi Chaim Block
2050 Davidson Ave.
Bronx 53 N.Y.

Air Mail

בעזהשי"ת לשנה טובה תכתבו ותחתמו תש"ז

הננו מברכים אתכם בכתיבה וחתימה טובה
שנת חיים, שלום, גאולה אמיתית ונעלה לציון ברנה
שנת הרמת קרן התורה והיהדות ונושאי דגלה האמתיים
שנה שנזכה לראות בבנין בית המקדש
שנה שיתרומם כבוד עמנו וארצנו ויתגדל שם שמים.

ברוך בהר"צ מוהר"ף זצ"ל לייבאָוויטש, רעיתו ומשפחתו
החופ"ק לאָס אַנדזשעלעס

We Wish You a Happy and Prosperous New Year

RABBI and MRS. BARUCH LEBOVITS and Family

508 No. Genesee — WEbster 4-0687 — Los Angeles 36, Calif.

(לזכר עולם יהי' צדיק, וברכתו שהועתקה פה — הרה"ג ר' יודא בראָווער זצ"ל)

בעזהשי"ת לשנה טובה תכתבו ותחתמו תש"ז

הננו מברכים אתכם בכתיבה וחתימה טובה
שנת חיים, שלום, גאולה אמיתית ונעלה לציון ברנה
שנת הרמת קרן התורה והיהדות ונושאי דגלה האמתיים
שנה שנזכה לראות בבנין בית המקדש
שנה שיתרומם כבוד עמנו וארצנו ויתגדל שם שמים.

ברוך בהר"צ מוהר"ף זצ"ל לייבאָוויטש, רעיתו ומשפחתו
החופ"ק לאָס אַנדזשעלעס

We Wish You a Happy and Prosperous New Year

RABBI and MRS. BARUCH LEBOVITS and Family

508 No. Genesee — WEbster 4-0687 — Los Angeles 36, Calif.

(לזכר עולם יהי' צדיק, וברכתו שהועתקה פה — הרה"ג ר' יודא בראָווער זצ"ל)

RABBI BARUCH LEBOVITS
SHAARITH ISREAL SYNAGOGUE

Shaarith Israel Zichron Pessach Synogogue
Rabbi Baruch Lebovits
508 No. Genessee
Los Angeles 36, California

LOS ANGELES CALIF. NOV 15 12 M 1957 20

COMMUNITY CHEST

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx 53, N.Y.

Air Mail

SHAARITH ISRAEL ZICHRON
PESSACH SYNAGOGUE
RABBI BARUCH LEBOVITS WE. 4-0687
508 NO. GENESSEE_LOS ANGELES 36, CAL.

Los Angeles, California 36

LOS ANGELES CALIF. MAR 11 11 AM 1960

Rabbi Chaim Block
2050 Davidson Ave.
Bronx 53, N.Y.

Air Mail

בקרוב יהיה לנו בית משלנו! בינתיים אנחנו גרים ב-

EAST W

RABBI BARUCH LEBOVITS
1128 No. Edgemont St.
Los Angeles 27, California

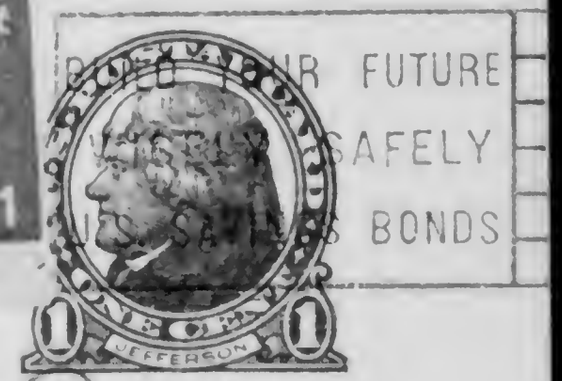

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx, N. Y.

שנת בעזהשי"ת

לשנה טובה תכתבו ותחתמו
לאלתר לחיים טובים ארוכים ולשלום
וברכה והצלחה ישועות ורפואות
ושנת גאולה וישועה בב"א

הוב ברוך לייבאָוויטש

RABBI BARUCH LEBOVITS

SHAARITH ISRAEL SYNAGOGUE

1128 NO. EDGEMONT ST.
LOS ANGELES 27, CALIF.

A Happy and
Prosperous New Year

RABBI BARUCH LEBOVITS

From the Desk of

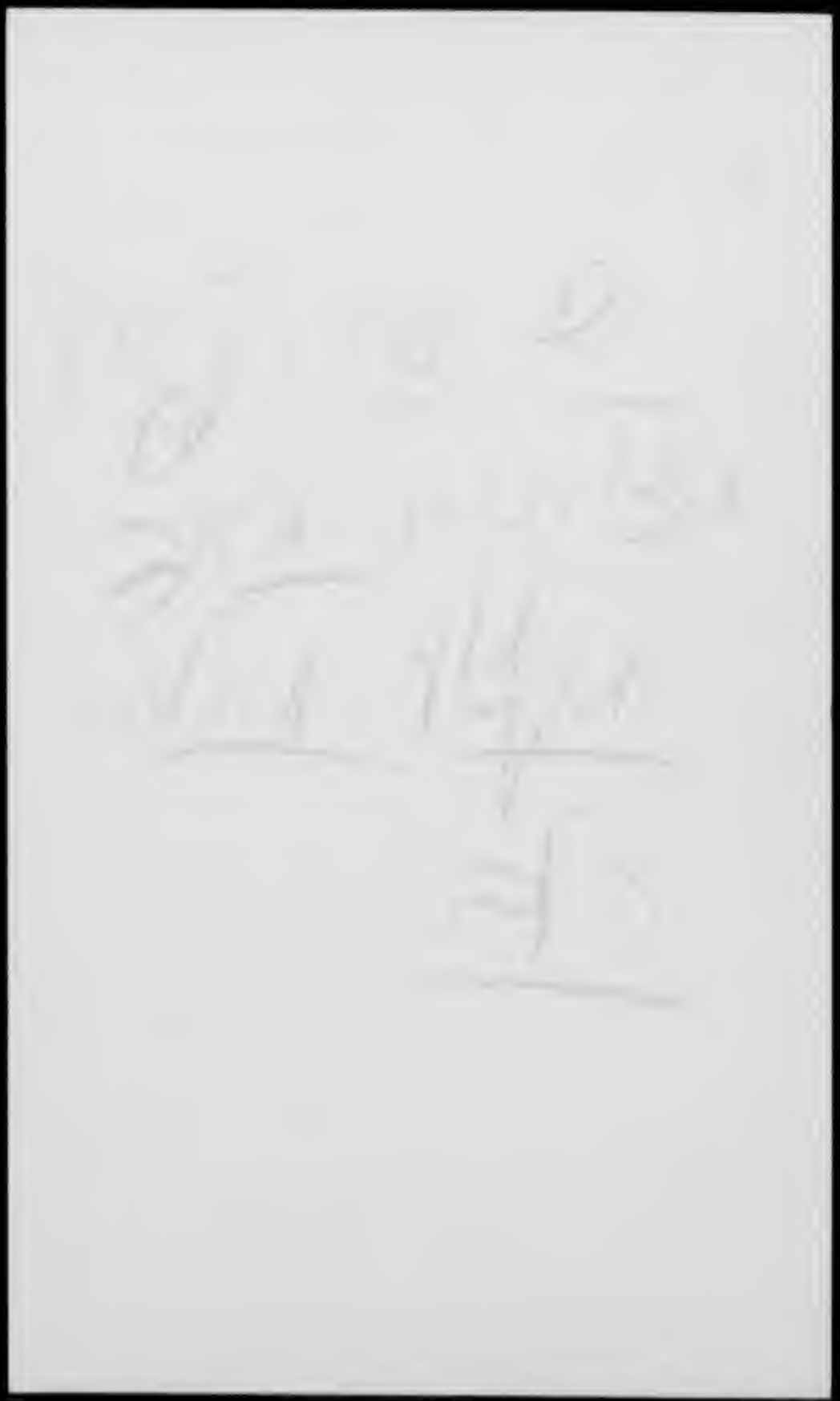

RABBI BARUCH LEBOVITS
From the Desk of—

בודאי שמעת שמשה [illegible]
כל הדאלר [illegible], [illegible], [illegible],
הרבנית הרצאות פה, והשתתפו יפה.
[illegible], תוכל פה להתקרב [illegible]
[illegible]. ואני בטוח שהאינדוסטים
יקבצו בשבילך את ה $50,000
שאתה צריך, כדי שתוכל להדפיס
את ה <u>Magnum Opus</u>
שלך. עוד דבר אחד: מהשתי-
[illegible] אני להזכיר [illegible]
בעתון [illegible]. אותו כשהוא
פה, הרי שנינו יכולים להתחיל
את הטור העברי בעתון [illegible]
של "נייע [illegible] [illegible]." וה-
השתייכות שלך עם פרויד, וש

3

זה ערך גדול מאד, בפרט
אצל עתונים הוירסט (Hurst)
ולכן "טעו את בעירכם ובואו
אלי!" יש לך הרבה, הרבה
ידידים. הטעו של "דע מה
שאשאב" יש לו ערך רב
מאד בין המשכילים, והנגאי-
משכילים, והאידישיסטים למקורם.
בשבוע מאמר או ספר,
אני מבקש ממך לדעת: מתי
התחולה ה"איינרטיטש" במאלף
גאסע 6 ? - בכל אופן אינו
ו/דע מדוע אינך יכול לבוא

From the Desk of—

RABBI BARUCH LEBOVITS

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

RABBI BARUCH LEBOVITS

From the Desk of—

ר' ב ליבוביץ

פגשתי את הידיד שלך,
שנעשה ידיד שלי, התדינב
של ראיו, איש מתגד, שאני
אוהבו כאח. אבל לא שלחה זו
והשנאה מן "ואשון זונכראף"
תעשה בחלונים אל בלבד,
לעניו שלי. שהלוגרעים כמו
בני "ואשון אונכראף" פה.
כי בתחלה כשארגנו את
"ואשון או-נכראף" שלם בזמני
לא מצאו לעניו מקום, ולא הפשי
ולא לנאום לעצים, ובגלל כי
פתי ונז, והסף "שאין זו אלף
אף זו מבינות" ושתפו אותי

RABBI BARUCH LEBOVITS

From the Desk of—

Shaarith Israel Zichron Pesach Synagogue
~~300 S. Kenmore~~ ✡ Tel. ~~DU. 7-2063~~
RABBI BARUCH LEBOVITS

SHAARITH ISRAEL ZICHRON
PESSACH SYNAGOGUE
RABBI BARUCH LEBOVITS
508 NO. GENESSEE-LOS ANGELES 36, CAL.

בית הכנסת „שארית ישראל זכרון פסח"
~~300 ס. קענמאר~~ ✡ טעל. ~~דו. 7-2063~~
הרב ברוך לייבאוויטש
מתלמידי ישיבת „חתם סופר" בפרשבורג
וישיבת הרב הגאון ר' ישעי' פירסט בווינא
~~1128 נ. עדזשמאונט סטריט~~
לוס אנג'ילים, קאל. 36

בלה"שה, [illegible] ו' וירא, תשמ"ג

לכבוד אהובי נפשי ידידי הגאון הרב ר' משה בלאק שליט"א
שלום וברכה עד בלי די!

אחדשה"ט באהבה רבה. אבקש באיחור זמן להשיב על
[illegible] הנפלא, ולהודות לך על שהראית [illegible] לי מאד. שמחתי
לראות את [illegible] נפלאה, ושהראית [illegible] המלמדים שאמר "אלנטה
א.ב.ד." [illegible] שקראתי [illegible] בא מן [illegible] אל "[illegible] העתיק"
[illegible] בלי שום פנים אותם לך שלא שנתתיך - תמיד אני מזכיר
אלא [illegible] "בלי המלאכים" "וכובד אדמה" (העתקה
[illegible] [illegible]: [illegible] - פתח-קמץ-קמץ, או פתח-קמץ...) שהכל פה [illegible]
[illegible] - [illegible], [illegible] ס"ת שבהבל... ואם איננו רוצה להיות [illegible]
[illegible] [illegible] או [illegible] - הרי שני פרנסה נגעלים לפני. [illegible]
ולמראה כל מיני [illegible] מאחורי הגב, הרי [illegible] לכל לא [illegible]
את חסדי [illegible]. חסדי ה' כי לא תמנו!

[illegible] לי [illegible] להביע לך תשואת חן [illegible] "[illegible] הרמני"
שהובאת לי בהמצאך את הספר [illegible] מאד: "קובץ אגרות [illegible] וכו'"
[illegible], [illegible], בשנת [illegible] בהמשאת "מנורה". שבני החדש השאולו
[illegible], [illegible] הנחמדה והאצילות ערבה לי. [illegible] כולם. זכרה
[illegible] לך [illegible], שתתברך בנערים [illegible], ותזכה לגדל את [illegible]
(הפוך)

בספריך המאירים עד בואת השיא במקומו, בב"א!

ומה אחשוב בקול רם שגם אתה, תבונה רבה [illegible], תשובה ([illegible] (thinking out loud): צריך השנה להתישב פה, בדמיונותה העירה של קאליפורניא. בודאי יש לך פה בני ארצך "לאנדסמאנים" בלי ספק. פה ישנם אנשים מכל המפלגות, וגם אנשים שהכירו אותך בארצך ישנם פה. ואני חושב למשל, שה"א [illegible] קולטור קלוב" היו מקבלים אותך כמו שקבלו, להבדיל בין חיים לחיים, את ד"ר פטרושקה, שעסקו לו איזה [illegible] פה. יש לך מה לספר להם, ויש [illegible] את הדרוך. ואולי תמצא מוסדות שיעזרו לך להוציא לאור את חיבוריך השונים לאור.

בינתים שמעתי שהוצאת לאור את הביוגרפיא של גאון [illegible] מהרש"ם. תאר אני מצפה לקראה, אבל לפע"ע אין הספר [illegible] סופריו. אבל ההוצאות [illegible] ושכב הספר ולא אשיב לך גמול. - במה ואני מבקש להשאיל לי את הספר. אתה עוסק השנה באיזה מפעל ספרותי? ומה שלום משפחתך?

אשמח מאד לשמוע ממך [illegible] ברוב אריכות.

אשמח [illegible] את [illegible], בברכת שלום וכל טוב, [illegible] השם [illegible] ישמחה, [illegible] ידידך [illegible] המשכיל בכל שלומך ואושרך.

בידידות בנה,

שלך

[illegible] לייבאוויטש.

Shaarith Israel Zichron Pessach Synagogue
Rabbi Baruch Lebovits
~~1128 No. Edgemont Street~~
Los Angeles ~~29,~~ California 36

LOS ANGELES
JAN 19
4 PM
30 1960
CALIF.

508 No. Genesee

Rabbi Chaim Block
2050 Davidson Ave
Bronx 53, N.Y.

Air
Mail

Union of Orthodox Rabbis
132 Nassau St.
New York City

ב"ה ....

לכבוד נשיאי אגודת הרבנים דארצות הברית וקנדה, שלום וברכה.

אם אמנם שאיננו נמנה לחבר באגודתכם הרני מרשה לי לעורר אתכם
על ענין גדול הנוגע לכבוד ישראל. ~~[illegible]~~, מוטרד אני שנפשו מיוגע
בכל עת לא אוכל להתאפק ולהתאבק [illegible]
הנה נגלה מכתב ~~[illegible]~~ פוסטש ~~[illegible]~~ מאוש אחד משפ ~~[illegible]~~ המכנה דבעל רב וכדי שלא אהיה
מוכרח להאריך אני מדרף את המכתב ~~[illegible]~~ שמו נתח קנרבו ~~[illegible]~~ על
הגאונים על מגוהר ועל הגאונים המנן נשולנדר הי"ד ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ ולבדור שבן דוד כא החוצפה יתן לה' ומוש נוזף [illegible]
בנראו שהרב ה'צ' [illegible] והדפי מכתב בזוולגות, הטות ושמור אותם
שבוון הסוער הזה שעוננים אלו גם פה ספוק ינראו נוצנים ~~[illegible]~~
משפחות בקרב ישראל ואשמה כזולה על אגודת רבנים, ובנכרים על
הפלגים הנורא בנשלו מנתמטש שעשה שמות בארץ מולדתו ועשה
רושם מר מאוד אפילו בני הארץ. ואין להאריך.
נראה את המכתב כמה פסוק ולדברות גם עם רבנים פה שנקבלו גם
~~[illegible]~~ את המכתב 'הלע' ~~[illegible]~~ ועשה רושם מר עליהם שבנדבכם לעונן את
התלול השם. כי הלא בנמאצ אנו בטוחים שהאיש היה רק
תנועות הלא מקנא והפסק פורח ובורש את ~~[illegible]~~ ואמר
שהיא ~~[illegible]~~ תובעין ושמור אלא לדון
לפניו מה ראוי שתמהרו להודיע לו במכתב ~~[illegible]~~ פטא ~~[illegible]~~
ועמוד אתנו ~~לדון~~ שאגודת הרבנים ~~[illegible]~~ מוחה ב"ד ומצוו לבוא שבהאוות
של ולהודיע את שרעוריו, ~~[illegible]~~. ונעלה מכל ספק

RABBI BARUCH LEBOVITS
1128 No. Edgemont St.
Los Angeles 29, California

LOS ANGELES APR 16 8 PM 1954 9 CALIF.

AIR MAIL—POSTAL CARD

Rabbi Eliahu Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx 53, N. Y.

ב"ה ערש"ק הגדול, אחרי, תשכ"ד

לכבוד שבגלבות, מלכות התורה, מרי קדרתי
ומתובלות. קודם ברכות שלום ומשלוח ארצ"י, תחול
על ראש הבאי לברא ויקירא, ודוד ה', ודוד
דבר ה'. הה' ידידי הנכר האצ"ו והנעלה.
הרב ר' חיים בלאך, שליט"א, שמי ונון דבוצ"א.
יסלח לי חביבו, שלא כתבתי כל
הזמן. פשוט קשה לקחת את העט ביד וללשון
דבר. הסיני לנחמך, בלה אבדתך הגדולה
— אבל באמת, מאמינים אני באמונה שלמה
אונים אבדה. אלא רק לפקידת הבורא.
עד בא זמן קומת ישני חברון. ולשמת
ירושלמי של נשלה לא נשאות לבבכם ולבבנו
בוולח הביכ'ג — ומחזק האב הרחמן שבשמ
יראך. ולה, זה שמש זורח, שמש מרפא.
חיים טובים ונעימים מאת, בית מלא חכו
זכר הגנה. וכל לא שראל ותבשם מתוק
הספרים.. הקדרתי את ספרך, כי דאגתא
לי שומא... הרי נשלה און. אלפו שאש פרקים
ייגנתי ברכה. בוקר מאור, של הרב הלפרן נשל
ובולט. מצוין מאד. בקרבת חג פסח כשר ושמח
באהבה רבה. בברכה, ידידך ... ומאן.

RABBI BARUCH LEBOVITS
1128 No. Edgemont St.
Los Angeles 27, California

LOS ANGELES SEP 15 4 PM 1953 CALIF.

UNITED STATES POSTAGE 2 CENTS 2

Remember - Only you can PREVENT FOREST FIRES

Rabbi Chaim Bloch
& family
2050 Davidson Ave.
Bronx 53, N. Y.

LOS ANGELES SEP 16 5 PM 1953 CALIF.

BUILD YOUR FUTURE WISELY SAFELY U.S. SAVINGS BONDS

שנת

בעזהשי"ת

לשנה טובה תכתבו ותחתמו
לאלתר לחיים טובים ארוכים ולשלום
וברכה והצלחה ישועות ורפואות
ושנת גאולה וישועה בב"א

הוב ברוך לייבאָוויטש

RABBI BARUCH LEBOVITS

SHAARITH ISRAEL SYNAGOGUE

A Happy and
Prosperous New Year

1128 NO. EDGEMONT ST.
LOS ANGELES 27, CALIF.

שנת

בעזהשי"ת

לשנה טובה תכתבו ותחתמו
לאלתר לחיים טובים ארוכים ולשלום
וברכה והצלחה ישועות ורפואות
ושנת גאולה וישועה בב"א

הוב ברוך לייבאָוויטש

RABBI BARUCH LEBOVITS

SHAARITH ISRAEL SYNAGOGUE

1128 NO. EDGEMONT ST.
LOS ANGELES 27, CALIF.

A Happy and
Prosperous New Year

H. Leivick
165 Audubon ave
Ny. 33

NEW YORK, N.Y. MAY 20 7 30 AM 1952

HAMILTON GRANGE STATION

Rabbi Ch. Block
2050 Davidson ave.
Bronx 53, N.Y.

EV

8-1706

W. Leiter
5817 Beacon St
Pittsburgh 17

PITTSBURGH, PA.
MAY 24 7-PM
1949

UNITED STATES POSTAGE
EAST LIBERTY S
3 CENTS 3

Mr Chas Block

2050 Davidson ave

Bronx 53 N.Y.

RABBI WOLF LEITER
5817 BEACON STREET
PITTSBURGH, PA.
HAZEL 4293

הרב זאב ליטר
רחוב ביקון 5817
פיטסבורג, פנ"א
טלפון הייזל 4293

Shaarith Israel Zichron Pessach Synogogue
Rabbi Baruch Lebovits
508 No. Genessee
Los Angeles 36, California

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx 53, N.Y.

Air Mail

Shaarith Israel Zichron Pessach Synogogue
Rabbi Baruch Lebovits
508 No. Genessee
Los Angeles 36, California

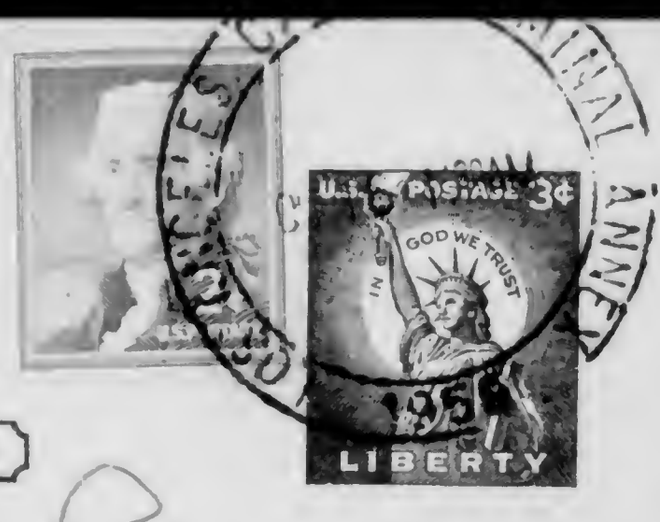

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx 53, N.Y.

Air Mail

ב"ה, ערב פסח, תשכ"ג

שוכט"ס לידידי [illegible] נאמן ותלמיד ה'

ישמרהו וינצרהו ויחייהו בכוחות רעננים [illegible] [illegible] בזקנתו;

[illegible] רפואה שלמה [illegible] ובריאות [illegible]!

אשמח, [illegible] אליך - זה שתשלח לי

אחרי [illegible] באהבה רבה [illegible]: הלוא, אור

[illegible] האחרון; וזה דרך!

[illegible] אור [illegible] א-ת-ה שותק?

[illegible] ושנים - [illegible]

[illegible] [illegible] לדעת: **באיזה** זמן [illegible]

אין [illegible] הוא [illegible].

חוץ [illegible] [illegible] לתת לכל בחיר

א[illegible]. **אשבר** לשלם **לומר** **בכל** **הזמנות**

האיך [illegible] כל בו חי בות [illegible]

[illegible] לו [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]. **הבקשה**! בה [illegible]

בכל [illegible]; הולך, זה [illegible] ערב [illegible]

[illegible] [illegible]. [illegible], [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible], הרבה [illegible]

[illegible]! [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] - [illegible] [illegible]

[illegible]. [illegible] חג פסח כשר ושמח, [illegible]

[illegible] רפואות, [illegible] [illegible] ורפואה שלמה

ב"ה, ערב סוכות, תשכ"ד - לנאוט:

שלום לאהובי ידידי, הרב ר' חיים בלאק שליט"א! גלויתך קבלתי, ושמחתי מאד לשמוע ממך ומצב שני [illegible] של בריאתך [illegible] אגי ההיפך - אבל בטוח אני בבורא רפואות, שגלויתך הבאה תבוא, כי כל ידידיך, עם אני בתוכם, מתפללים בעדך, שתרגיש ושלח לך רפואה שלמה [illegible], אביר! בטוחים אנו כולנו בהשם, שחיש מהר תבריא ותתחיל להבוא אל [illegible] מברכות [illegible] [illegible] אביר! חזק ואמץ! - **שאלה**: התחלת **להדפיס** את ספר הגולם שלך ובאיזה תנאים? בבקשה **תשובה** תכופה! עוד פעם אשנה את ברכתי אליך, שתתחדש כוחותיך, וה' ירחיב את [illegible] [illegible] להוציא אוצרות ספרות שלך [illegible] ושנון חיים אביר! בברכת, חג [illegible] [illegible] [illegible] - ה' יפרוש [illegible] את סוכת שלום שלו! -

באהבה רבה, ידידך הנאמן - ברוך לעבאוויטש.

After 5 days, return to
RABBI BARUCH LEBOVITS,
SHAARITH ISRAEL SYNAGOGUE,
1128 N. Edgemont St.,
LOS ANGELES 27, CALIF.

LOS ANGELES 9 SEP 26 7 PM 1951 CALIF.

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx 53. N. Y.

Air Mail

508 No. Genesee Ave.

RABBI BARUCH LEBOVITS
SHAARITH ISREAL SYNAGOGUE
SICHRON PESSACH
~~1128 NO. EDGEMONT ST.~~
LOS ANGELES ~~29~~, CALIFORNIA 36

LOS ANGELES JAN 25 9 30PM 20 1960 CALIF.

Rabbi Chaim Block
2050 Davidson Ave.
Bronx 53 N. Y.

Air
Mail

RETURN ADDRESS

Rabbi M. Snider

1512 Park Pl.

BROOKLYN 13 N. Y.

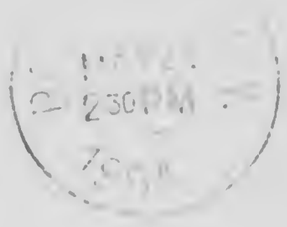

Rabbi

Chaim Bloch

2050 Davidson Ave.

Bronx N. Y.

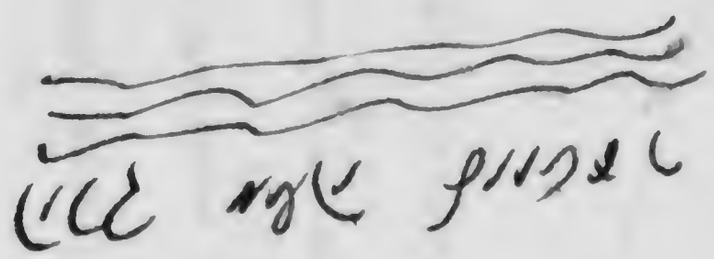

הרב משה לוטער

Congregation Habonim
requests the honor
of your presence
at the

20
ANNIVERSARY
1939-1959

Annual Dinner Dance
on Saturday, the Twelfth of December
Nineteenhundred and Fifty-Nine
at Six o'clock
Grand Ballroom
Essex House
160 Central Park South

HARRY HORTON'S SOCIETY ORCHESTRA
TOMBOLA · PRIZES
DANCING AT NINE-THIRTY

AT THE BAR:
THE CONTINENTAL DUO

DRESS OPTIONAL

★SPECIAL
ADDED ATTRACTION★

SHOSHANA
SHOSHAN!

ISRAELI
SOPRANO

Our various committees are hard at work to make this year's Dinner Dance at the Essex House on December 12th a special gala occasion. One of the highlights of the evening will be Miss SHOSHANA SHOSHAN, leading soprano of the Israel National Opera in Tel Aviv. She has found wide acclaim in the United States in her appearances at Carnegie Hall, Television etc. We promise you and your friends a most enjoyable evening, therefore send in your reservation now! Let's all meet at the ESSEX HOUSE on December 12th for the biggest celebration ever.

DINNER DANCE CHAIRMEN
Margot Gompertz Kurt Loewenberg

Heiligenblut mit Großglockner – Kärnten

H. Leiter, Wien II.
Czerningpl. 2.

Herrn
Ch. Bloch
Wien IX.
Rafaelgasse 1.

Phot. Postk. Ind. A. G., Wien I

Rabbi M. Leiter
1512 Park Place
B'lyn N.Y.

BROOKLYN, N.Y. 6
FEB 20
12—PM
1941

FOURM
TO
STREET AND
NUMBER

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Mr.
Chaim Bloch
2082 Davidson Ave.
Bronx N.Y.

Rabbi Moses Leiter
1512 PARK PLACE
BROOKLYN, N. Y.
PResident ~~3-4767~~

משה לייטר
רב אב"ד ביהכ"נ „אהבת רעים"
ברוקלין, נ. י.
בעהמ"ח ס' „זוטו של ים" על ש"ס
והגהות על ספרו של אבי מורי
שו"ת „דרכי שלום" הגאון ז"ל מדוניוב

ב"ה, א"ח תש"ה

לידידי הרה"ת הסופר המפורסם מהר"א
בלוק הי"ו.

ידידי יקר,

אל תדינני לחובה על שלא קיימתי
את הבטחתי האחרונה, טרוד אני מאוד
מסרתי כתב לדפוס ולתנאי התניתי
עם המדפיס הרמאי שעליו לגמור את
עבודתו עד פורים
ואחרי שהדפיס פרקים אחדים
נאלצתי לקבל בחזרה את הכתבים ולבטלו
מחדש כי כך מגיע לו... והנני כאומר
בגדו. המדפיס הוא אונשטר והוא רמאי
ולבבן מה נתנו.
והכתובה מפרכת את מלפני
מעש אשר רבוני לקחת ממני כל
אמתלאו חוללו ורחם.
פלאי בעיני שלא ראיתיך בהלוית
הרב"מ הברמן ז"ל. מה שלומך?

Rabbi Moses Leiter
1512 PARK PLACE
BROOKLYN, N. Y.
PRESIDENT 3-4767

בית הכנסת "אהבת משה"
ברוקלין, נ. י.

Rabbi M. Leiter Haalzy.
1512 Park Pl.
B'klyn N.Y.

BROOKLYN
FEB 24
12 PM

1941

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Mr.
Chaim Bloch
2082 Davidson Ave
Bronx N.Y.

BROOKLYN, N.Y.
MAR 2
7 30PM
1951

GIVE
+
RED CROSS
FUND

POSTAL CARD

Rabbi
Chaim Bloch
2050 Davidson Ave
Bronx N.Y.

Rabbi Moses Leiter
1512 PARK PLACE
BROOKLYN 13, N. Y.

PRESIDENT 4-2320

משה לייטר
רב אב"ד ביהכ"נ „אהבת רעים"
ברוקלין, נ. י.
בעהמ"ח ס"י „זוטו של ים" על ש"ס
ספר „דרוש דרש משה"
ספר „מוסר אבות"
והגהות על ספרו של אבי מורי
שו"ת „דרכי שלום" הגאון ז"ל מדוניוב
ב ה ל ח לם י תשי"ד

לידידי היקר והנעלה הרה"ח
המפורסם והמצוין ר"ח בלוך

אחדשה"ט

הקונטרס, מהרש"ם הפוסק האחרון קבלתי ולא הנחתיו מידי עד שגמרתי לקראו עד תומו והיה לשעשועי נפשי.
עבודתך מענינת והשובה היא ותרמת בעין יפה לציורו הנחדר של אותו רב־רבנן שבו אנו מתפארים.
גם שני המכתבים שהכנסת בקונטרסך מוסיפים נופך משלהם ונותנים טעם לשבח

חבל שלא הכנסת בו גם את מאמרך שכתבת ופירסמת בשעתו על־אדות הגאון מסטניסלב ז ל, שלא קראתי.
הרבנים הצעירים שמעו ויודעים קצת על אדות גדולי ליטא אבל על רבותיהם של אותם גדולים לא שמעו ~~ואנו~~ואינם יודעים מאומה.

קבל נא את תודתי הרבה על תשורתך היקרה לי ויהי רצון שתזכה להעניקנו עוד קונטרסים וספרים מענינים כזה כעתירת ידידך הנאמן הדו"ש והמאחל לך הרמת קרן

בהדרת כבוד
משה לייטר.

Rabbi Moses Leiter
1512 PARK PLACE
BROOKLYN 13, N. Y.
PRESIDENT 4-2320

משה לייטר
רב אב״ד ביהכ״נ „אהבת רעים"
ברוקלין, נ. י.
בעהמ״ח ס׳ „זוטו של ים" על ש״ס
ספר „דרוש דרש משה"
ספר „מוסר אבות"
והגהות על ספרו של אבי מורי
שו״ת „דרכי שלום" הגאון ז״ל מדוניוב

ב״ה א׳ בשלח תשי״ד

לידידי תלמידי הרה״ג סופר מפורסם מוה״ח
בלאנק הי״ו

נודעתי היום מעיתונ׳ שרעיתך היקרה ע״ה שבקה
חיים לכל ואני משתתף בצערך כי ידעתי שהיתה
אשת בריתך נאמנה שעמדה לימינך בכל התלאות
והתמורות בגלותך במדינות שונות. המקום ינחמך
בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ויעזור את ילדיך
ויחזק את אמונתך ותוכל להמשיך את עבודתך
הספרותית עוד שנות רבות מתוך בריאות
גופך ושלוות הדעת.

אני נתקררתי לפני ערך כשלשה שבועות
ואף שמונע אני ללכת ולבוא מתוך חולשת הגוף
בזו הלו כמעט בכל יום לכן תסלח לי על שלא
זכיתי לבקר ולנחמך בעצמי ונשאר על ידך כ״א
וה׳ ינחם אותך והנני מוקירך ידידך

מ. לייטר

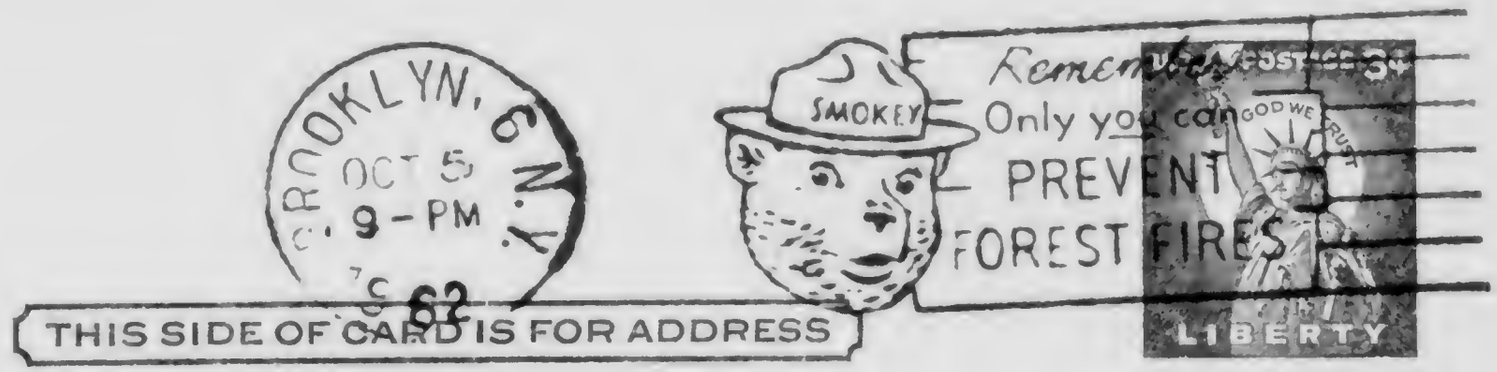

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rab

Claire Bloch

2050 Davidson Ave.

Bronx, N. Y.

ב"ה ערב שבת שובה תשכג

שלום רב לכבוד ידידי הרה"ח וסופר ישיש מהר"ח בלוך
הי"ו

אחדש"ה

גלויתו הגיעה לידי ותהי לחידה בעיני.

מי הוא זה שגילה לו את הסוד שיש בלבי איזה טינא עליו?

איך כאן לא אשם ולא חטאת אבל יש כאן טירדא ועבודה ומה
גם שבשנים האחרונות החולשה גברה עלי אבל ת"ל שבתי לאיתני
ולעבודתי וביחוד ללמודי. המלאכה מרובה והיום קצר... זהו
הנימוק שאיננני יוצא מפתח ביתי ואיננני משתתף בשום מועצה
והנני מברך אותו בשיבה טובה ובגמר חתימה טובה
בידידות ובד"ש

AFTER 5 DAYS RETURN TO

Rabbi M. Greiber
1512 Pacific Pl.
Brooklyn 13, N.Y.
11213 ZIP CODE

BROOKLYN, N.Y.
SEP 24
PM
1964

Rev. Robbi
Ch. Bloch
2050 Davidson Ave
Bronx 53. N.Y.

ב"ה

לידידי הרה"ח וסופר מפורסם וכו"מהר"ח בלוך
ה"ו

אחדשה"ט

מכתבו וברכתו קבלתי בחודה וכן למר יזכה עוד לפרסם מפרי רוחו ועטו שנים רבות בנוב בשיבתו.

וחן חן לו על המחמאה שקריאתך הראשונה בהדרום הם מאמרי.

ידעתי גם אני שהרב לנדא היה מחסידי טשורטקוב אבל אחרי שלא כתבתי את תולדתו לא הזכרתי גם את חסידותו.וידעתי גם שגם הוא השתדל לקרב את ההרים.אבל בעיקר היה רבי אהרן מרקוס זל שהשתדל להביא את דר.ה.לטשורטקוב ולא עלתה בידו.

וכמובן שאיננני אחראי מה שאומרים אלא על מה שאני מפרסם.

אני זוכר גם את המאמר שהטגבלט הלבובי פירסם נגד ר"ג שמלקיש זל על שהשתתף בכינוס לכבוד הפייטן הפולני מיצקביטש.ואיננני דואה בהופעתו זו בסביבה פולנית זו שום חטא וסטיה מדרך המזרחי.

זולת זה אין דבר והנני מברכו בגמ"ט

ובשיבה טובה בידידות ובד"ש וברכה נלבב

M. Buber.

Rabbi Moses Leiter
1512 Park Pl.
Brooklyn 13 N. Y.

AM
1904

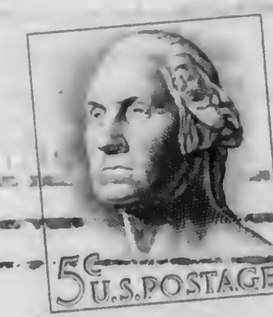

Rabbi
Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.

Bronx 53, N. Y.

ב"ה י"ב למ"י תשכד

לידידי הרה"ח הסופר המפורסם מהר"ח בלאך נ"י
אחד שה"ט

בריך רחמנא דיהבך לן ולא יהבך לעפרא ועוד
תנוב בשיבחך

כבר הזכרתי שהרהבתי עוז בנפשי לשאול
את מהרש"ם ז"ל מה דעתו על בית אולפנא שיסד הרב
יונג וענני מה שענני ולא בהתנגדות אבל אחרי שלא
שאלתיו אם יש לי הרשות למסור את דעתו לרבים לכן
אימת רבי ז"ל ולא פרסמתיה ועברתי בשתיקה.

מדומני שהגברת לאה זליגר אינה בחיים
וזכורני שלפני שנים מספר כתב לי הסופר ר' בנימן עה"
שהיא יושבת בקבוץ עם בתה וחתנה.

כמובן לא כתבתי על התנגדותו של הגאון
הרי בשמים ז"ל כדי לסייע לך אבל מה אעשה שכן כתב
מפורש ...ויראתי להשמיט מה גם לשנות הדברים.האם
הוא היה האחד שהתנגד להציונים? אבל אין זה הוכחה
שהתנגד לתחית ישראל בארץ ישראל ח"ו

יפה שאלת אם ר' שלום ור' פנחס היו חתניו
באמת היו ג י ס י ו ולא אדע איך נשתרבבה שגיאה
זו במאמרי וכאשר קבלתי את הדרום סימנתי היכף תיקון
זה וחתנו היה העילוי העצום בנו של ה"ליטאי מבדודי"

עיקר מחשבתי היה למסור איזו קוים מדמות רבי
שלום לילינפלד ז"ל ולא היתה כוונתי לכתוב מאמר מקיף
על כל רבני פודהייץ

אני מנצל כל הזדמנות למסור איזו זכרונות
על גדולי גליציא כדי שלא ישתכחו הדברים

ובברכה

Rabbi Moses Leiter

1512 PARK PLACE
BROOKLYN 13, N. Y.

PRESIDENT 4-2320

NEW YORK N.Y.
DEC 17
1 30 PM
1952

CANAL
STA

Rabbi
Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.

Bronx 53. N. Y.

Leiter, 1512 Park Pl.
Brooklyn 13. N.Y.

Phillip M. Lieber

1700 STERLING PLACE
BROOKLYN, N. Y.

Rabbi Moses Leiter
1512 PARK PLACE
BROOKLYN, N. Y.
PRESIDENT 3-4767

משה לייטר
ברוקלין, נ. י.
1512 פארק פלעיס
טעלעפאן פרעזידענט 3-4767

Rabbi Moses Leviter
1512 PARK PLACE
BROOKLYN, N. Y.
PRESIDENT 3-4763

בס"ד

ד' אדר ב' תשכ"ו "אדרה ושמחה"

הרה"ג ר' משה ליטר שליט"א,
נשיא ועד הכולל "אהל משה" ברוקלין, נ. י.

כבוד הרה"ג ר' "זעוי משה" שליט"א

הנידון עם מכתבו הנכבד מיום ב' אדר הנ"ל

מה שמעתי מפי כבוד הרה"ג ר' משה פיינשטיין שליט"א, ראש ישיבת "תפארת ירושלים" בניו יורק, ומכתבו הנכבד מיום ב' אדר הנ"ל

בענין הנידון עם כבוד הרה"ג ר' "זעוי משה" שליט"א, ראש ישיבת "תפארת ירושלים" בניו יורק, ומכתבו הנכבד מיום ב' אדר הנ"ל

בענין הנידון עם כבוד הרה"ג ר' "זעוי משה" שליט"א, ראש ישיבת "תפארת ירושלים" בניו יורק, ומכתבו הנכבד מיום ב' אדר הנ"ל

Rabbi Moses Leiter
1512 PARK PLACE
BROOKLYN, N. Y.
PRESIDENT 3-4767

משה לייטר
רב אב"ד ביהכ"נ „אהבת רעים"
ברוקלין, נ. י.
בעהמ"ח ס' „זוטו של ים" על ש"ס
והגהות על ספרו של אבי מורי
שו"ת „דרכי שלום" הגאון ז"ל מדוניוב

ב"ה, כ"ג אדר תשכ"ד

שלום לידידי תלמידי הרה"ח וסופר מהולל
מוהר"ח ברוך הי"ו

כשבא מכתבך המשובח לידי ואמרתי לענות תיכף אך
תקפה עלי הטרדה לענות בעניין ודחיתי את תשובתי אבל לא זזה
דעתי ורעיוני שלי. בטוחני באותו רמז של קרואה.
אני לא קראתי ביורנל הנ"ל ולא אמרתי לא זז. ולא להפסיק
לכתוב לך את דעתי ומה שלא אמרתי על בדרשה הייתי כותב אליך.
אפשר שהם ועבוד לשמוע מה בפי.
ועתה ידידי עם השמחה שבפסח אינני מספיק לך שמע את
אשר אמרתי ואתן ולהתנות את דעתך עד שבלעתי של רבו וחנן
וייאו פרי
ושנה אנשים לבוחר בין הרופאים המקריבים את חייהם
על מזבח המדע למצוא תרופה למחלה זו או אחרת כדי לרפא
את עולתם כלפי זה נמצאים אנשים אנכיים קטני הנפש שאף
אם נמצאו אומנה תרופה חדשה למחלה נושנה לא ימלא לרבים כי
עיניהם לבצע להם הכפים להתעשר מכסף עולתם.
ורבי יוחנן מתנה שרתה באותה מטרותיה תכונה רצה
על של אנכיות, שאמרה לעמוד על דם רעותיה לבזבן ולא
תפסה למלאת את סוד התרופה למחלה. לפעמים לא מצאו

Rabbi Moses Leiter
1512 PARK PLACE
BROOKLYN, N. Y.
PResident 3-4767

משה לייטר
רב אבי"ד ביהכ"נ „אהבת רעים"
ברוקלין, נ. י.
בעהמ"ח ס' „זוטו של ים" על ש"ס
והגהות על ספרו של אבי מורי
שו"ת „דרכי שלום" הגאון ז"ל מדוניוב

ב"ה, כ"ב מנ"א תשל"ה

לידידי, רב חביבי הרה"ח סופר ומפורסם
איש תבונות ומעלה מר חיים גליק הי"ו

אחדשה"ט. — סוף סוף באו לידי ספריו המפוארים ונהניתי מדבריו ועניניו על
מערב אוסשוויץ שלא היו ידועים לי, עד למעלה קרוב לכבות של שנים.
קראתי בעיון וראיתי מה שאמרת לגלות את השאלות לבאר „מנין היה לו"
לקבל אמתי עובדות ידועיו, שהשמטת את הספר „רב לשונתי דרב מנגור על
המקדש בלי מפתי שהיא חוט השערה של סבותי שם. ולא היה הספר אור
על התנהגותי הפירה, של רב כבוד.
ומה שהקשית למה בחר מוקמו בדרש"ש להשרש את ענין השאלה — תשובה
בדבר. ושם דרב נחת תמן תותן מקלין לחור עולין". ואומר לך חביבי,
את כונת המאמר: דרש"ש היתה עיר המלוכה למלך הפרסיים בימות
החורף לפרס שהוא „עילם" מלפני ורוב נוסעין למנתה" כלומר, פסוק
בימים ליחום משפט ומקרת המלך דקאי שין עשו: ומה, אם שדרש"ש הוא
העיר שמפלסוה ונים „עיר מוגי סוליקוס" ולא מפתח ללמד דקאי שין מט:
והנתה „מלחה חנופה" נסוף פסוק היינו „רב בקעה מלא ולמד בה מדבר".
וסברתי השניה אמרת לגלות בעולתי המאמר שהמאות אני לתמכתי
בו וסוד ראיותי.
וגם מה שהתארכת לפי מה שכתבת „לו" הוא רק לעום ולא
ללוה עיון תפקיני בשלח שום כולל עם זולת וראיתי „היום הבנתי
כי בפנים והוא זה". וכן הוא.
ומה שהתבעת לך לכן למה לא לקח את סלו אותי ראה הפיק

אשתי מרים בספרי "פולין" א' וב' ותמצאי שם מעין ספר דבר.

ומסופר אגב על פרשת "מולדתי": "יותר שבעל רב אל רב נחמן אשה בדלות" לא נאה לאיש כמוך לסמוך את שולחנך בסגנון גס כזה, בכתב. ובנראה שסגנון אומר ורצי החורה של המשמרות המורה דוקא הסגולות מוכן את טעם ומנוחה שהספג. הסכנתי לסגנון נאום ואהבה בקצו נבואתו.

גם בהנרהג שרב שמע מפי רבי חייא אומר כי "כל מה שקבלו רבה די במדרש חייב מיתה" מפה לאזן. אמר רבי חייא הגל אומר של רב אחא בקיאות מה ש... והיה תלמידו של רבי יוחנן. ועל רבי יוחנן שמעו אומרו "רבי יוחנן אמר רבי חייא לא" אומר לו בחבר דקלאון דנורא לבעלין דאושה ואין מעשה בה עפרו נתון" בבאו שלמי פ"ה.

ועל אודות השגה" ראה מאמר של מונבזרת בספר היובל לרבי שלך עמוד שב"ד ובהערות שם. ועל "רוכש מטהולשפיץ" מרים הולכת מאז 1875 עמוד תס"ד ובראיה שם מרים להולדת ו"ג. רסי"ה: "הרי לא נולדה מן הגולה העתיקה".

ומה שכתבת ששמעת מפי רבנו הגדול מהרש"ם זצ"ל ומהמ"ק "מספר את מי קורא בשם". מהרש"ם זצ"ל סיפר על אודות הה"ק רבי אלימלך זצ"ל מזורטשוב. אמנם בני הרב של מהרש"ם סיפר תלמוד בהסתמכותו בסגנון אחר לגמרי ועוד תלמידי חשובי הגאון זצ"ל הסופרים שם בהסכמתם לאחד מספרי חשובי הגאון מהרש"ם זצ"ל.

ואני תפלה, שתשב שקט ושאנן ותעבוד עבודתך הספרותית לתפארת ולשמחה מאוד גם תוספת לראות את פרי עבודתך "מלבד החיים" ושוב סוף ועוד כבוד ה... לאורך שנים

והנני ידידך הנאמן אוהבך ומוקירך

משה ליטר.

Rabbi Moses Leiter
1512 PARK PLACE
BROOKLYN, N. Y.
PRESIDENT 3-4767

משה לייטר
רב אב"ד ביהכ"נ „אהבת רעים"
ברוקלין, נ. י.
בעהמ"ח ס' „זוטו של ים" על ש"ס
והגהות על ספרו של אבי מורי
שו"ת „דרכי שלום" הגאון ז"ל מדוניוב

ב"ה, ג' שמות תשכ"ג

לידידי, חביבי הרה"ג וסופר מהולל, ומפואר
מהר"ר בונם הי"ו

אחדשה"ט — זה עתה קבלתי את מכתבו ישבנ"ו ואמהר לענותו:
השערתי שרב ושתו על המקדש בלא שדוכי' וכדי לשרש את המנהג
של קדושין בלא שדוכין לפניהן היה רמז כשאוקמי' ודרשו השלבבה.
להכריז „אין הולך לאמו" למען ישמע ויספר לבני המקום שלא יקדש אשה
בלא שדוכין וכדי להרחיקם מכל פריצות. אבל אין כוונת הגמרא שאמר
לשמש להם למופת כשואלו אם הם יודעים אחרות שואלו אם הם
שם נשים, כי באמת לא נשאו אם הלא שם אשה בדרשו שאפשר הי'
לו לעשות כל השאלה באמתלא של פתח זה לחסרון באשה זו ואחרת,
כדי להשתמש ולא יגרשה. ואמנם מתורצת בזה אם הקושיא ע"ד אמורות.
ואולי יש מקום נכון לרמוז קטן אחד שקיים את דרשתו - לא-ע"פ. באלגבאי
התבקרים האחרונים. הרי לא נמצא בה כמו רבי טרפון שקידש
שלש מאות נשים לשם תפלה ואמרת בלשון שלא נמצא בהן גירוש
ע"פ הלכה

ואני לא אמרתי אמולם שרב רצה להורות למופת לבני הרא"ן
שאם הם יפרוצי: „אין הולך לאמו" אלא אמרתי לשמש להם למופת
בעניני שדוכין.

ועל הגזירות האמורים: אני כתבתי שלהי דעת הרמב"ם
ולא שהוא דעת כל חכמי ישראל והפוסקים האחרונים. אנשים
גדולים כמשיטתי' לבני סומי התורה תמיד מסרו בלשון שכם
אנשי מעשה ולמעלה שכתב בזה לשבחו ולעלותם ועל כולם אמרו

Rabbi Moses Leiter
1512 PARK PLACE
BROOKLYN, N. Y.

PRESIDENT ~~[illegible]~~

משה לייטר
רב אב"ד ביהכ"נ „אהבת רעים"
ברוקלין, נ. י.
בעהמ"ח ס' „זוטו של ים" על ש"ס
והגהות על ספרו של אבי מורי
שו"ת „דרכי שלום" הגאון ז"ל מדוניוב

בה' ב' ותרו תשע"ד

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Rabbi Moses Leiter
1512 PARK PLACE
BROOKLYN, N. Y.
PRESIDENT 2-4767

משה לייטר
רב אב"ד ביהכ"נ „אהבת רעים"
ברוקלין, נ. י.
בעהמ"ח ס' „זוטו של ים" על ש"ס
והגהות על ספרו של אבי מורי
שו"ת „דרכי שלום" הגאון ז"ל מדוניוב

ב"ה ז' באב תשי"ד

לידידי תלמידי הרה"ח הס' המצוין
מהר"ח בלוך הי"ו

בזה שכבר דברתי את התלמיד מר ש.ט. ושאלני
אם אתה הודעת לכתוב לו על התשובות
ואם כונת הודעת מהרשעה את...
זה ישב ונקבעו יום, שעה ומקום להתפלל.
שכן נוי להודיעני.
עוד דבר. מודיעני שבנו-אורין ... אם
לשדר שבת לרפאו את החולים ולהצילם
את השבת. ולא בינתי הלא בדבריו מוסר אני
בעצמות על ספר שלא נשאלתי עליו אבל
מודיעני שבדורות לראשונים אי אלה מורים
על מצוה ולא לבחור את הישנה כי
מודיעני שאר שבת. ראה כדאי להאמין לכל
וכמובן שעדיין אין לאמונה זו על-אמתת צ"ה.
על העצבי. לכן לא גליתי את מעשי זה.
לתשובתך אחכה.

בברכות [signature]
מ. לייטר

Rabbi Moses Leiter
1512 PARK PLACE
BROOKLYN, N. Y.
PRESIDENT ~~3-4707~~

משה לייטר
רב אב״ד ביהכ״נ „אהבת רעים״
ברוקלין, נ. י.
בעהמ״ח ס׳ „זוטו של ים״ על ש״ס
והגהות על ספרו של אבי מורי
שו״ת „דרכי שלום״ הגאון ז״ל מדוניוב

ב״ה ט׳ [illegible] תשכ״ד

לידידי, חביבי הרה״ג וסופר מצוין
מוה״ה ברוך הי״ו

זה עתה קבלתי את מכתבו הטוב.
ידידי, לא אחשוב שתכניס אחרים לא
ידעו אותם המגילות שהשמטתי אבל לא
לפי [illegible] דרבנן [illegible] לקשר
את הדברים ולהשלים את המגילה המרכזית
לפ״ע בלא שנוי [illegible]. כי הספור [illegible]
[illegible] כדי לשמור את [illegible] אבל יש קשר
המקשר את הקשר [illegible] בספר
הנוסף בספר הישר.
נכון אני לסדר לו מכתב שיכיל
את עיקר השערותי בקיצור אשר [illegible]
ידידי שאמרו באהבה להשלים. את
כל מכתבי אליו בנידון זה כי [illegible]
לא [illegible] לו [illegible].
לענין השאלות: נראה אתי שהחשבון
הוא [illegible] שבת כי [illegible]
מר שם. הוא שאמר שבת אמתי ולא אחר
השעור [illegible] ושתי הוא שאמר
שבת [illegible]. בכל [illegible]. [illegible], לדבר

[illegible] ידידו [illegible] לייטר

Rabbi Moses Leiter
1512 PARK PLACE
BROOKLYN, N. Y.
PRESIDENT ~~3-4707~~

משה לייטר
רב אב"ד ביהכ"נ „אהבת רעים"
ברוקלין, נ. י.
בעהמ"ח ס' „זוטו של ים" על ש"ס
והגהות על ספרו של אבי מורי
שו"ת „דרכי שלום" הגאון ז"ל מדוניוב

ב"ה, ה' בא תש[illegible]

לידידי תלמידי הרה"ג [illegible] [illegible]
מהר"ח"ב הי"ו

בדואר זה קבלתי את שתי [illegible] [illegible]
כמוחבר
אפשר שתתפלא [illegible] שתדבר אתך ידידי [illegible]
מתחילה [illegible] [illegible] לדעת שהוא באמת
איש יקר [illegible] [illegible] [illegible]. אבל עלי
להכיר עד שאפשר בו [illegible] [illegible] [illegible]
כדי שלא יחשוב שהדבר נחוץ מאוד...
ולכן [illegible] [illegible] את המעתק.
עד השם אומנם מחשבתי הראשונה היתה
גם כמחשבתך [illegible] [illegible] סערה, ואולי
שהרי גם [illegible] [illegible] בהן [illegible]
כבר [illegible] הכל. מה גם שבעד [illegible]
מחברות [illegible] [illegible] בבית"ס את [illegible]
ואין פחד.
זהו תוכן דברי
ידידו ודורש [illegible] באהבה
מ. לייטר

[illegible] [illegible]. הוא [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] זה. הוא [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ב"ה. שם [illegible] [illegible] גם
[illegible].

Rabbi M. Leiter
1512 Park Pl.
B. Klyn 13. N.Y.

BROOKLYN, N.Y.
JUL 19
12
19-0

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

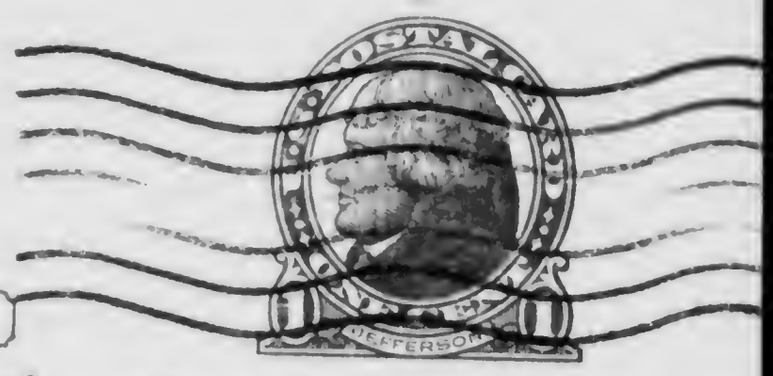

Rabbi Chaim Bloch
209. 17 13
c/o. Jaffa
Far Rockaway N.Y.

PREVENT
FOREST FIRES

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Rabbi Chaim Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx 53. N.Y.

Rabbi Moses Leiter
1512 PARK PLACE
BROOKLYN, N. Y.
PRESIDENT ~~3-4767~~

משה לייטר
רב אב"ד ביהכ"נ „אהבת רעים"
ברוקלין, נ. י.
בעהמ"ח ס' „זוטו של ים" על ש"ס
והגהות על ספרו של אבי מורי
שו"ת „דרכי שלום" הגאון ז"ל מדוניוב

ב"ה, א' לאדר [illegible] תש[illegible]

לידידי אוהבי הרה"ח וכו' מפורסם ונעלה
מוהר"ח [illegible] הי"ו

מכתבו היקר קבלתי.

אני כתבתי בקצרה בדברים ובמליצות ולא פעמים
פעמים שרב לא נשאו אשה עד משחו ורק הכריז כדי להנהיג את
תקנת השידוכין ואם נשאו לא נגע בה כדי שיפקין שנשאו אם
הלא נשים רבות לשם תכלית הקדושה ולא נגע בהן. ומשקלא וטריא
שבמאמרי אודות הלכתה, שבאומת נשאו וכו' המשקלא וטריא לשם הלכה
ומוסרית. ולא למעשה. ולא כמעשה שהיה שנשאו באמת. רק ההכרזה
היתה עבירה ועל זה מורו.

המונים הם [illegible] בכל אותם המקומות שסומנתי
את משקלים [illegible] אותם „דיבורים" [illegible] [illegible] [illegible] מה נעשה.
זו ומחברו.

אני לא אמרתי במכתבי אודות שהוכחתם הם ברמז
שבכל אופן דעתי מבריעה אבל אני רנים מתוך דעת תכאוני [illegible]
ומה שהשאלה „זוב שבמנים הנ"ל" פירוש בעיני למה
לא השאלות את מורסת ההתס עד כל: הנ"ל, ולא" כשר שספרים
הרוג __בשעת מלחמה__"

ולבעל דברי רשב"ג לפי המסופר בספר הישר' נפ' שמות
שבני ישראל עשו לצפרים במלחמתם נגד צפו בן אליפז ואתו אשתות
כאשרות אבל הצפרים ברחו מהמערכה ועזבו את בני ישראל שם
וכשמצרה גם אשתותי על המבור צפו לסיעתו ישבו ומלאו

משה לייטר
רב אב"ד ביהכ"נ „אהבת רעים"
ברוקלין, נ. י.

בעהמ"ח סי „זוטו של ים" על ש"ס
והגהות על ספרו של אבי מורי
שו"ת „דרכי שלום" הגאון ז"ל מדוניוב

Rabbi Moses Leiter
1512 PARK PLACE
BROOKLYN, N. Y.

PResident ~~3-4767~~

Rabbi Moses Leiter
1512 PARK PLACE
BROOKLYN, N. Y.

PRESIDENT 3-4767

משה לייטר
רב אב"ד ביהכ"נ „אהבת רעים"
ברוקלין, נ. י.
בעהמ"ח סי „זוטו של ים" על ש"ס
והגהות על ספרו של אבי מורי
שו"ת „דרכי שלום" הגאון ז"ל מדוניוב

ברוקלין נ"י אדר תשיד

שלום רב ידידי, רב תבובי, הסופר המפורסם
מהרח בלוב הי"ו

עברו שבועות ללא תמונת אות. כנרויה
גם אתה ומה המצובר אינכם שבעי-רצון
מרשעתי. אותה, ידידו, ענתי בשתיקה מוחלטה.
והוא מתחמק ומתחבא כאילו אינה אשם בו.
ואני בודאי שהיתה כונתי רצויה. ובכן במה
פשעתי?

בידידות רבה
מ. ליטר

Rabbi Moses Leiter
1512 PARK PLACE
BROOKLYN 13, N. Y.
–
PRESIDENT 3-4767

משה לייטר
רב אב"ד ביהכ"נ „אהבת רעים"
ברוקלין, נ. י.
בעהמ"ח ס' „זוטו של ים" על ש"ס
וספר „מוסר אבות"
והגהות על ספרו של אבי מורי
שו"ת „דרכי שלום" הגאון ז"ל מדוניוב

ב"ה כ"ח אלול תשו

ידיד אהוב ורעי

קבל את ברכתי לתקופת השנה הבאה
ותחתם בספרם של צדיקים גמורים לאלתר
לחיים וה' ירום את קרנו ושמח את לבבו
הנני ידידו מוקירו
מ. לייטר.

Rabbi M. Leiter
1512 Park Pl.
Brklyn 13 N.Y.

BROOKLYN, N.Y.
SEP 11
12 30 AM
1945

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Mr.
Ch. Bloch
2050 Davidson Ave.
Bronx N.Y.

ב"ה, צום גדליה, תש"ו

ידידי היקר הרה"ח סופר ומפורסם
ושבח ותהלה רת בלוק שליט"א

אחדשו"ט
שמחתי לשמוע את דעתך
החשובה אצלו על-אודות טוב ספרי.
ודעתך הוא דעת גדולי המשכלה,
שאני מקבל מכתבים אחרים שבח
ותהלה המפארים את ספרי
ומפליאים למה לא רבו עוד
במסכת גיטו"ת זו, שעמלתי אני
בה.
אך לע"ע אין ההכנסה הנפגעות
בערך להוצאה החומרית
לאפשר שהזמן גורם או משום
שמוכני חברי אלו בקולי קולות
כדרך הנסבנים.
אנסור-תשה אורני. לך, רצוני,
אם תאמר בטובך לפרסם את
דעתך על ספרי כאשר עשית
והתפלמת בספרי, פוטו של זה
לדר' קבל את ברכתי חמה.
טובה ותחזרך בגאולת מלפני
וברכה מת קרן ידידך המצפה

Rabbi Moses Leiter
1512 PARK PLACE
BROOKLYN 13, N. Y.
—
PRESIDENT ~~3-4767~~

משה לייטר
רב אב"ד ביהכ"נ „אהבת רעים"
ברוקלין, נ. י.
בעהמ"ח ס' „זוטו של ים" על ש"ס
וספר „מוסר אבות"
והגהות על ספרו של אבי מורי
שו"ת „דרכי שלום" הגאון ז"ל מדוניוב

ב"ה, א' שלח תשו

ידידי חביבי הרה"ג וסופר [illegible]
מוהר"ח בלוך שלום

אחדשה"ט

פלאי בעיני שזה זמן רב שלא שמעתי ממך. מה שלומך ומעשיך? רצוני לקבלת שלום לך ולביתך

נזכרתי עד"ז מענין הוה לזמנו ושאלתי הרי אפשר שיבוא את אחד מקרוביו לידי עבירה ושאלו ראיתי בספר „ארחות חיים" הלכות ביאות אסורות שכתב „לאסור לנקח שתי נשים בשתי מדינות מפני חשש שמא [ישא] הבן אחותו" וכולהו בזה מן הראשונות ואם הלא מרגם מר"ח ששמו נר"ו ומפורסם מלתו" לשרה בפ"י, תמוהני

מה נעשה בספרך? חיה בשלום

בידידות ובהוקרה,
מ. לייטר

Rabbi Moses Leiter
1512 PARK PLACE
BROOKLYN 13, N. Y.
—
PRESIDENT 3-4767

משה לייטר
רב אב"ד ביהכ"נ „אהבת רעים"
ברוקלין, נ. י.
בעהמ"ח ס׳ „זוטו של ים" על ש"ס
וספר „מוסר אבות"
והגהות על ספרו של אבי מורי
שו"ת „דרכי שלום" הגאון ז"ל מדוניוב

ב"ה ד׳ ויחי תשו

שלום לידידי הותיק הרה"ח וסופר מפורסם
איש חמודות מוה"ה בלוך הי"ו.

ואחדשה"ט

ידעתי שהייתי בעיניך כמתעתע כי זה
פעמים אחדות השבחתי לבקרך ולא קיימתי
את השבחתי. ברם אחי בו אל תדינני וכו׳
חובה, עבודות שונים ומשונים עכבוני לשינתים
חליתי ל"ע במחלה קשה, מחלת דלקת הריאה,
ולא יכולתי לעמוד בדבורי ואתך הסליחה.
מה שלומך? מה נעשה בספרך?
נא להודיעני ג"כ
והנני ידידך הדו"ש בלונ המוקירך
מ. לייטר.

Rabbi Leiter
1512 Park Pl.
Brklyn N.Y.

BROOKLYN, N.Y.
MAY 25
11 - PM
1943

THIS SIDE OF CARD IS FOR ADDRESS

Mr.
Ch. Bloch
2050 Davidson Ave.

Bronx N.Y.

Rabbi Moses Leiter
1512 PARK PLACE
BROOKLYN, N. Y.
PRESIDENT 3-4767 4-2320

משה לייטר
רב אב"ד ביהכ"נ „אהבת רעים"
ברוקלין, נ. י.
בעהמ"ח ס' „זוטו של ים" על ש"ס
והגהות על ספרו של אבי מורי
שו"ת „דרכי שלום" הגאון ז"ל מדוניוב

ב"ה, ערב פסח תש"ט

כבוד ידידי, הנאמן הרה"ח [illegible] המפורסם
לשבח ולתהלה מוהר"ה בלומק הי"ו !!

אחדשה"ט

קבלתי את מחברתו שרוח [illegible] [illegible] זה ואני אומר
מאוד ושנה ביומי הראה שנאמין בה, והנני קורא לו בקריאתו
של רבי אליעזר בן חנניה לבני עמו בשעתו... אשרי לבן את ה'
שסיים ספר זה בימי לפרסם את ספרי [illegible] שמבינים
[illegible] [illegible] את [illegible] ואני [illegible] [illegible].

ואני מברך אותו ואת ביתו בחג כשר ושמח
בברכות נאמנה
משה לייטר

Rabbi Moses Leiter
1512 PARK PLACE
BROOKLYN, N. Y.
PResident 3-~~4767~~

משה לייטר
רב אב"ד ביהכ"נ „אהבת רעים"
ברוקלין, נ. י.
בעהמ"ח ס' „זוטו של ים" על ש"ס
והגהות על ספרו של אבי מורי
שו"ת „דרכי שלום" הגאון ז"ל מדוניוב

ב"ה כ' אדר תש"ד

לידידי תבונו הרה"ג וסופר מפורסם
מהר"ה בלוב הי"ו

אחדשה"ט

כנראה הבנת ממכתבי הקודם שבתורף אחד תרצתי גם שבועת רז
ואם שבועת רע"ז ישאל באמת כתבתי רק שלשה תירוצים. הספק בו אחד ואחד
מספיק להניח את דעת המבקר המבקש את האמת. מה שכתבתי ששבועתם
היתה הבטחה מלומדת הוא תירוץ בפני עצמו ונמצא בש"ס.

ומה שכתבתי שלפמשרה היא הסברה המתקבלת. מסופקני אם גדולי התורה
והחכמה כתבו זאת. בלוב ע"ה את תירוצי הראשון והאחרון שגדולי כתבו
ושנו את הרעיון שגם אמרתי שבשביל שבועת רע"ז הם בלואי השבואי
על כוחות אחרים מדאגתי אני.

ועיקר המוסר והמספר שאני מתכוונים בהם. המוסר הוא כזה.
אם משה רוצה לרדוף אחר תשרי והרגל ושנהו את אחד מבעלי
המוסר הכולל אם ראה אותי איש שבחר בי לקרובני, הרי בתור
איש אחר למוסר ועניני בחיוב ורואה זו את המקום החביבי שהיו
לא נבגד בחוקי המוסר ולא נשכר והאמת הנקרה ורשעו של גם
מחוי אשם.

ושני אחי התלמידים בעצו. המוסר התלמודי טענה בשלילה
לאחי רוצה. שנבגד במוסר הכולל ונשכר משה מקום
בגוף שאין רצונותי כנו ורצונו נפש מושפעת. והשכר הזה רבו מאד.

Rabbi Moses Leiter
1512 PARK PLACE
BROOKLYN, N. Y.
PRESIDENT 3-4767

משה לייטר
רב אב"ד ביהכ"נ „אהבת רעים"
ברוקלין, נ. י.
בעהמ"ח ס' „זוטו של ים" על ש"ס
והגהות על ספרו של אבי מורי
שו"ת „דרכי שלום" הגאון ז"ל מדוניוב

ב"ה, כ"ו חשון תש"ט

לידידי חביבי הרב החכם וסופר מפורסם מוה"ה בלוב הי"ו
מקיים אני שבאתי בשלום לביתך. אבל שמצא טורח בוניני. הקשות
הנעימות חיפי' מהר. נמצאתי רק בראשי פרקים אבל לפרקים שלמים לאו הספיקו
השעה. אבל.

מה שהעירה בשם האמין חולת ז"ל. רצוני להעירך שעיקר סברתו
יש להלכות מתלה בה"ג פ"ד. דה"א אמר, ואם אפשר לתלות סברא זו
בספר הידוע „ספיפרת רשב"ג" שכתב: „ומחשב זה כשלא אירע קרו לפה"ל
בורחבו לנס בזקניש וש"ל ללמוד נצות להנפשיים בזה".

והנני ידידו הדו"ש המחכה בהרמת קרן
מ. ליטר

Rabbi Moses Leiter
1512 PARK PLACE
BROOKLYN, N. Y.
PResident 8-4707

משה לייטר
רב אב"ד ביהכ"נ „אהבת רעים"
ברוקלין, נ. י.
בעהמ"ח ס' „זוטו של ים" על ש"ס
והגהות על ספרו של אבי מורי
שו"ת „דרכי שלום" הגאון ז"ל מדוניוב

ב"ה ה' דחנוכה תשכ"ב

לידידי חביבי הרה"ח לסופר ידוע
ולמפורסם לתהלה מהר"ח בלוגג הי"ו

ברגע זה קבלתי את מכתבו המשובח מלא שלום.
מאמרו של הרה"ג הנשגב בה"דואר" קראתי עם אמי. אך
יפה כתב וזכה. כל עדבה של תורה זה בזה לא
סותר. יפה העתקת את דברי הרמב"ם כדפוס ברלין
1862 שבידו

אמנם במח"כ לא דעתי אינה נוחה מפני אותם
הצופים שאמרת שלגאונים ולמורים הכניסום
בספריהם הקדושים. אם כל הדבר לא תנתר
כי יסוד לשרש לדברי חכמינו הקדמונים והקדושים
ז"ל. ולבי מאד קשה ולמלפני נחשד...

ומה לרבני דורנו מוכיחים אין אפשר להוציא
את הדברים מפשוטם שהרמב"ם חשב את
הנוצרים לעובדי אלילים — יעו"ש.

ובנוגע לזה"ז לומר מר אחי במרצין הדרוין
שעברתי ובמיוחד במכתבו אלה שכתב
לדרוש הני מקומות בקצה ואמרו בה אחר
ומה שאומרו אותו תלמידי לפומן מטובסקלב:
כל' סברת הגרים במח"כ. אם באנו לחדש יש
להוכיח את הסברתי בראיות אי לבר
במקום ראיות. וכששבו התכמים בבודדם
ופתחו את עלות הגבה מרתם לבדש אם
מאמינים עליהם לשמור דברי תורה של
דין תורה.

Rabbi Moses Leiter
1512 PARK PLACE
BROOKLYN, N. Y.
~~PRESIDENT 3-4767~~

משה לייטר
ברוקלין, נ. י.
רח פארק מקום 1512
טעלעפאן פרעזידענט 3-4767

Rabbi Moses Leiter
1512 PARK PLACE
BROOKLYN, N. Y.
PRESIDENT ~~3-4767~~

משה לייטר
רב אב"ד ביהכ"נ „אהבת רעים"
ברוקלין, נ. י.
בעהמ"ח ס' „זוטו של ים" על ש"ס
והגהות על ספרו של אבי מורי
שו"ת „דרכי שלום" הגאון ז"ל מדוניוב

ב"ה כ"ב אדר תשי"ד

לידידי אהובי הרה"ח הסופר המפורסם
מהר"ה בווק הי"ל

בבקשה מאד ידידי, לקרוא את מכתבי בכתבו
שבשולי. כאלו לפי מוסר אם ירגיש רוצח אחי
איש בפניו לרצחו ושאל אותך על אודותי
תגלה לרוצח את מקום מחבואו כדי שלא
ישקר ח"ו? נראה מוסר ?— אני אומר „גדולי ישראל
אומרו הבינונים" ישקרו וישקרו ויעלימו את עיניהם
ולא יגלו את מחבואו לרוצח. ולא יגלו לו את מקום
מחבואו. והמוסר התלמודי שעל.ו. דברתי הוא
המוסר הגבוה מעל מאוד ואיש מוסרו חכם
פילוסוף גדול מפורסם כבעל משנה מורה
בו ומרגם מוסר יהודי נ.ה. על נס. ומדת
ושלמות.
המוסר באמת כדי שלא יחטא ח"ו והאמת
תגלה את מקום הנרדף להורגו האפשרי
אתמה לאתמה עזוב ועל הלב מתשובתו.
לא משגן מה שלא רשמה „לעשות בו כרצונו".
אמרו רז"ל כלומר „נפש שהוא הצלוש. את סוף
התורה. ועוד כנה. אמרת להשמין את המפורסם
הפרוש שהוא "?" שבאלוקתם על רצ' וכו'.